

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

35208

35208, VII, B, e.

35208, VII, Be, 2

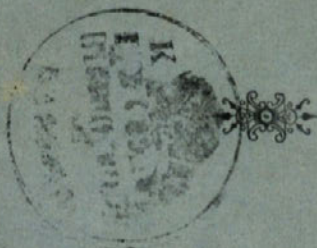
139
Jl. bl. m. Dr. Gj

Dr. FRANC KOS.

Doneski

k zgodovini

Škofje Loke in njenega okraja.

ZALOŽILA »MATICA SLOVENSKA«.

1894.

Tisk J. Blasnikovih naslednikov v Ljubljani.

Doneski

k zgodovini

Škofje Loke in njenega okraja.

Spisal

dr. FRANC KOS,

e. kr. profesor.

LJUBLJANA.

Založila „Matica Slovenska“. — Tisk J. Blasnikovih naslednikov.

1894.

03000h725

Predgovor.

dor bo hotel spisati obširno zgodovino Škofje Loke in njenega okraja, imel bo posebno za starejšo dobo precej veliko gradiva pri rokah. Že leta 1724. in 1729. je izdal benediktinec Karol Meichelbeck dva zvezka pod naslovom «Historia Frisingensis», v katerih se nahaja mnogo notic in listin za zgodovino loškega gospostva. Jako važne so za zgodovino loškega mesta in okraja tri knjige, ktere je sestavil Jos. pl. Zahn, ravnatelj štajerskega deželnega arhiva (Codex diplomaticus Austriaco-Frasingensis) in ktere je izdala cesarska akademija na Dunaju pod naslovom «Fontes rerum Austriacarum», zvezek XXXI, XXXV in XXXVI. V teh knjigah je nakopičenega mnogo zgodovinskega blaga za dobo od leta 973. pa do 1365. Tu omenjeni Zahn je spisal tudi več razprav, katerih ne bo smel prezreti prihodnji zgodovino pisec loškega gospostva. Take razprave so: 1.) Die freisingischen Sal-, Copial- und Urbarbücher, kar je natisneno v Archivu f. Kunde österr. Geschichtsqu., XXVII. Bd., str. 191—344. (Kratek posnetek te razprave se nahaja v Mitth. d. hist. Vereins f. Krain, 1862, str. 61—67. Spisal ga je P. Hitzinger.) — 2.) Die Leistungen der freisingischen Unterthanen in Krain am Beginne des 14. Jahrh., tiskano v Mitth. d. hist. Ver. f. Krain, 1861, str. 1—7. — 3.) Das Privilegienbuch der ehemaligen freisingischen Stadt Lack in Krain (Mitth. d. hist. Ver. f. Krain, 1859, str. 73—80).

Razven Zahn-a so spisali tudi drugi večje ali manjše razprave, ktere pojasnjujejo zgodovino kakega kraja, kake cerkve ali pa kakega samostana, nahajajočega se na zemlji loškega gospostva. Največ takih sestavkov je tiskanih v Mitth. des hist. Ver. f. Krain. Nekoliko takih razprav naj tu naštejemo: 1.)

Geschichtlich-statistischer Ueberblick des Bergwerkes Eisern iz peresa A. Globočnika (Mitth. 1867, str. 1—31.), 2.) Der Anfang des Capuciner-Closters zu Bischoff-Laakh, spisal S. Wilfan (Mitth., 1849, str. 37—41.), 3.) Zur Geschichte der Kirche und Pfarre St. Georg zu Altlack in Oberkrain, spisal H. Costa (Mitth., 1866, str. 9—13.), 4.) Stiftungsbrief des Klosters St. Clarä zu Lack (Notizenblatt, 1858, str. 462 in Mitth., 1860, str. 81.), 5.) Urkundenregesten und andere Daten zur Geschichte des Klosters St. Clarä zu Lack (Mitth., 1860, str. 82 in 83.) — Po raznih knjigah, kakor v »Beiträge zur Kunde steiermärk. Geschichtsquellen« (XIII, str. 11.), »Notizenblatt« (1858, str. 355—359), »Mitth. des hist. Ver. f. Krain« itd. je raztresenih še mnogo bolj ali manj važnih notic za zgodovino loškega mesta in gospostva. V prvem letniku »Izvestij muzejskega društva« se nahaja Koblarjev sestavek: »Loško gospostvo frizinških škofov«, str. 56—86, v drugem pa moj spis »Zgodovinski pobirki iz loškega okraja, str. 1—29. — Mnogo listin in drugih zgodovinskih virov pa še čaka, da jih spravi kak zgodovinar na dan. Veliko takega blaga za zgodovino Škofje Loke in njenega okraja je bilo nekdanj v lasti zgodovinskega društva za Kranjsko, kar je razvidno iz raznih njegovih letnikov (Mittheilungen), posebno pa iz onega, ki je izšel leta 1851. To blago se sedaj nahaja v kranjskem deželnem arhivu.

Še veliko več neporabljenega materiala pa je v Monakovem (München) v kapitelskem arhivu. Tu je več kot 500 zvezkov vsakovrstnih zgodovinskih spisov, kakor listin, pisem, poročil, računov, protokolov, itd., ki pojasnjujejo delovanje freisinških škofov in stanje freisinškega gospostva v pretečenih stoletjih. Ta velikanska zbirka je znana pod imenom »Heckenstaller's Frisingensia«. Mnogo tega gradiva se nanaša na zgodovino Škofje Loke in njenega gospostva. (Gl. Notizenblatt, Beilage zum Archiv f. Kunde österr. Geschichtsqu., 1858, str. 317—319. — Mitth. des hist. Ver. f. Krain, 1859, str. 41—44.) Prav potrebno bi bilo, da bi se domači zgodovinarji lotili tega blaga.

Kar se tiče listin in aktov, ki so se nahajali v tistih freisinških mestih in gradovih, kateri so leta 1802—1803 prišli v avstrijsko oblast, piše prej omenjeni Zahn (Notizenblatt, 1858, str. 254) o njih: Die österreichischen Urkunden und Acten sollen in den Jahren 1820—1828 an eine gemischte bair.-österr. Commission ausgeliefert worden sein; in Wien sind sie nicht angelangt; wo sie also liegen geblieben, vermag ich nicht zu sagen. — Na to bi mu sedaj jaz lahko nekoliko odgovoril. Veliko aktov, urbarjev itd. so dobili v roke goriški trgovci, da so potem v dotični papir zavijali slanino, sir, salame in drugo

jednako blago. Omenil sem že leta 1887. v Ljublj. Zvonu (str. 379), da me je bil opozoril tukajšnji profesor H. Majonica, kateremu se za to ljubav še jedenkrat presrečno zahvaljujem, da je pri goriškem trgovcu Nardiniju mnogo starih aktov, ki bi bili morebiti važni za zgodovino Škofje Loke. Nakupil sem potem od rečenega trgovca nad 60 *kg* papirja. Jeden zaboj urbarjev in drugih enakih knjig je kupil z mojo pomočjo kranjski deželni muzej. Kake spise in knjige sem takrat dobil v svojo oblast, kaže pričujoča zbirka. Sicer še ni vse blago, kar sem ga leta 1887. kupil, v tej knjigi porabljeno in ekscerpirano, a iz tega, kar se tu nahaja, je razvidno, kako vrednost imajo ohranjeni akti v prvi vrsti za kulturno zgodovino tistega časa. Kar se tiče še neporabljenih spisov, hočem spraviti njih vsebino na dan v raznih manjših razpravah, ako mi bo mogoče.

V pričujočo zbirko sem uvrstil 33 regestov, katerih originali se nahajajo v rokah g. Globočnika pl. Sorodolskega. Izmed teh 33 regestov je kakih 13 bolj na kratko natisnenih v Mitth. des hist. Ver. f. Krain, 1867. Doslovno natisnena sta do sedaj v drugih knjigah le dva tu omenjena akta (št. 10 in 116.) Deset regestov sem poslal g. Koblarju, da jih je porabil v «Izvestjih muzejskega društva», letnik III, str. 134—139. Vse drugo pa, tedaj 678 regestov, je prišlo še le sedaj prvikrat na svetlo. Kar so spravili na dan Zahn, Meichelbeck in drugi, razjasnjuje večinoma srednjeveško zgodovino loškega okraja, pričujoča zbirka pa kolikor toliko 16., 17. in 18. stoletje.

Knjigi sem dal naslov «Doneski k zgodovini Škofje Loke in njenega okraja», kar pa ni popolnoma na mestu, kajti med regesti je mnogo takih, ki niso z zgodovino Škofje Loke v nikakoršni zvezi. Vendar sem jih uvrstil med druge, ker se mi je zdelo škoda, ako bi ostali popolnoma pozabljeni. Dalje je tudi več takih regestov, v katerih so nekoliko opisane kulturne razmere takratnih prebivalcev, potem turške vojske, itd. Tudi te sem sprejel v svojo knjigo, da jih rešim pozabljivosti. Na koncu knjige sta dva imenika. Iz prvega je razvidno, da se nahajajo v knjigi razne zgodovinske notice ne samo o Škofji Loki, temveč tudi o drugih krajih, kakor o Ljubljani, Kranju, Kamniku, Tolminu, Gorici, itd. Dalje je v knjigi več notic o kranjski deželi ter o raznih plemenitih rodovinah tistega časa, kakor o Auerspergih, Lambergih, Sigesdorffih, itd. S pomočjo drugega imenika se čitatelji lahko nekoliko hitreje seznaniijo o takratnih davščinah, novcih, cenah in o raznih drugih strokah kulturnega življenja. Mislim, da bo marsiktera teh notic dobro došla temu ali onemu zgodovinarju, ki se peča s spisovanjem slovenske zgodovine, kajti kulturne razmere loških prebivalcev

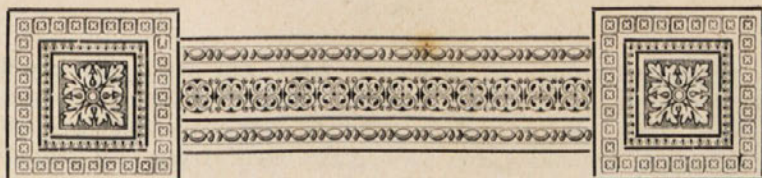
VI

v 16. in 17. stoletju so bile več ali manj take, kakor pri drugih Slovencih tistega časa.

Že leta 1887. sem začel sestavljati to knjigo. Kmalu potem (v začetku leta 1888.) sem bil nenadoma in proti svoji volji prestavljen iz Gorice v Koper ter s tem presajen iz rodovitne zemlje v nerodovitno. Razlogi moje premestitve so bili politični. Vsaj takratni tržaški namestnik Depretis mi je očital, ko sem bil pri njem v avdijenciji, da se pečam samo z nekim «idijomom» (namreč s slovenščino). Nezadovoljnosti zastran nezaslužnega postopanja z menoj se je pridružila še bolehnost tako, da nisem bil skoraj ves čas svojega bivanja v Kopru za nobeno rabo. Še le, ko sem se proti koncu leta 1890. vrnil v Gorico na staro mesto, dobil sem iznova nekoliko več veselja do dela.

V GORICI, dné 1. septembra 1893.

Pisatelj.

Št. 1.

1529, dne 3. marca.

(Sreda pred Lettare v postu.)

Križe¹⁾ Kos, loški meščan, daruje svoji ženi Heleni zarad njene zvestobe in postrežljivosti za časa svoje dolge bolezni desetino od devetih kmetij na Suhi. Od teh kmetij so četrir deželni fevdi, drugih pet pa je kupil rečeni Kos od Gašperja iz Kamnika („Casparr von Stain“). Pripeta pečata Baltazarja Sigestorffer-ja, takratnega loškega oskrbnika in žitničarja, in pa Matevža Reisser-ja, loškega mestnega sodnika, sta se zgubila. Pričal je Matevž Reisser, mestni sodnik. Pri tej daritvi so bili navzoči: Jakob Naglič, Anton Stingel, Jurij Fridel, Pavel Mure, Ivan Schabengast in Ludovik Freysleben, vsi svetovalci in meščani loški.

Št. 2.

1536, dne 30. aprila. Ljubljana.

Vsled cesarskega ukaza naznanja Ivan Katzianner, baron v Katzenstain-u in Smledniku, najvišji vojni glavlar na Oger-skem in deželni glavlar na Kranjskem, vsem prebivalcem po Kranjskem, Slovenski marki, Metliškem, Isterskem in Krasu, da namerjajo Turki, ki so v zvezi s Francozi, vojskujočimi se že dalj časa s cesarjem, napasti njegove dežele. Zarad tega naj bo vsak pripravljen na napad divjih sovražnikov, kadar bi se dalo znamenje z zvonovi in ognjem.

Št. 3.

1536, dne 15. maja. Ljubljana.

Isti naznanja vsem prebivalcem po Kranjskem, Slovenski marki, Metliškem, Istri in Krasu sklep deželnega zbora z dne

¹⁾ Osebo ime «Križe» je bilo v 16. stoletju še precej razširjeno med prebivalci loškega gospostva.

8. maja (ponedeljek po jubilaru), kako naj postopajo zaradi preteče turške nevarnosti. Vsled cesarskega ukaza je sklenil deželni zbor, da se naloži polovica zemljiške davščine od vsakerega dohodka („die halb gult eines jeden einkommen anzuschlagen“). Z jednim delom tega davka bo mogoče vzdrževati dvesto „slabih“ konj („geringe pferd“) četiri mesece dolgo, drugi del se pa pošlje v Granico („Granitz“), kjer se nahajajo mesta in trgi v veliki nevarnosti, ker vsak dan jih lahko napade sovražnik. Omenjena davščina se bo pobirala o sv. Jakobu. Tudi je sklenil deželni zbor, da se morajo poplačati vsi davčni zastanki. Ako bi kdo ne storil tega, vzame naj se mu njegovo posestvo.

Ker se je zvedelo, da se je zbralo mnogo Turkov, ki hočejo napasti Senj in druga mesta, ter da potem pridero v kranjsko deželo, zato je treba tem krajem pomagati, kolikor je mogoče.

Da ne bodo Turki v manjših četah napadali dežele, sklenilo se je, da naj vzdržuje red kot četrtglavar („viertlhauptman“) Ivan z Vrnek-a („von Wernegkh“), glavar v Kostanjevici, po metliškem, mehovskem, kostanjeviškem, novomeškem, žuženperskem in krškem gospostvu in njih bližnji okolici. Izvzeti so Uskoki, katerim zapoveduje Ivan vitez Püchler, oskrbnik najvišjega vojnega glavarstva. Viljem Schnitzenbaumer naj kot četrtglavar skrbi za red po Kostelu, Poljanah, Ribnici, Ložu, Orteneku in drugih tamošnjih krajih, Jakob iz Raven („von Raunach“) pa po Istri in Krasu. Ti četrtglavarji so dobili oblast, da zasledujejo sovražnika, in ako bi kje nalezeli nanj, da se mu postavijo v bran. Drugi deželani naj jim skazujejo pokorščino in jim pomagajo, da bo lažje rešiti domovino. Kdor bi ne ubogal, bo kaznovan, naj si bo posvetnega ali pa duhovskega stanu.

Ako bi nastala kaka posebna nevarnost na Dolenjskem, na Notranjskem ali pa po Istri in Krasu, prišlo bi na pomoč dotičnemu četrtglavarju tisoč kmetov z Gorenjskega. Da ne bo nikakih zaprek, dobí naj vsak kmet po 5 kr. na dan, ko pojde drugim pomagat. Ako bi se kateri kmet odtegnil svoji dolžnosti ter bi rajši za tisti čas zapustil deželo, kakor pa šel proti sovražniku, zgubi naj svojo dedinsko pravico.

Ker se godé na cerkvenih sejnih na deželi razne nespodobnosti, kakor pretepi, uboji itd., zato so odslej prepovedani. Le maša se sme brati, ne sme se pa plesati, pijančevati in kupčevati. Ako bi kdo temu ukazu nasprotoval, kaznuje naj ga selski sodnik („Lanndtrichter“), krčmarjem in prodajalcem pa naj vzame njih blago.

Po tistih krajih, kjer še ni nobene nevarnosti, da bi se kmalu prikazal sovražnik, prepovedano je prebivalcem nositi puške in drugo orožje. To velja posebno za Gorenjsko in severni del Dolenjskega. Vendar je pa dobro, ako se preskrbé prebivalci z orožjem, ktero naj imajo potem spravljeno v svoji hiši in v katerem naj se včasih tudi vadijo na prostem. Tistim ljudem pa, ki so blizu meje, dovoljeno je nositi orožje, ker so vsak dan v nevarnosti, da bi jih ne napadli Turki. To posebno velja za prebivalce po Istri, Krasu, Kočevskem in Metliškem, a tudi za stanovalce okoli Ribnice, Loža, Orteneka, Mehovega in drugod.

Št. 4.

1537, dne 18. marca. Ljubljana.

Vsled cesarskega ukaza naznanja deželno glavarstvo, da je bila krščanska vojska, ki je hotela rešiti Klis, popolnoma premagana in da Turki sedaj še ne mislijo mirovati, temuč se zbirajo in hočejo še druge kraje napasti. Zato ukazuje deželno glavarstvo, da se osebno pripravi plemstvo in viteštvo, h katerim prišteva tudi zakupnike („phandschaften“) in oskrbnike („phleger“); prelatje, mesta in trgi pa naj oborožé svoje ljudi, ki naj se zberô peš in na konjih, kadar se jim da znamenje z zvonjenjem, ognjem in streljanjem, in sicer Gorenjci v Ljubljani, brambovci Slovenske marke v Novem mestu, Istrijani in Kraševci pa v Šilertabru ter tu čakajo daljnih ukazov.

Št 5.

1537, dne 4. aprila. Dunaj.

Kralj Ferdinand piše Ivanu Caczianer-ju, kranjskemu deželnemu glavarju, in Sigmundu von der Durr, kranjskemu vicedomu, in jima naznanja, da se hoče v bodočem poletju vojskovati s Turki ter da potrebuje v ta namen veliko število konj in voz, s kterimi bi se prevaževali na bojišče topovi, provijant in druge vojne potrebščine. Zato naj se popiše in naznani, koliko konj in voz bi mogli pripraviti in proti odškodnini vzdrževati prelatje, gospostva, podložniki, nadduhovniki in župniki, mesta, trgi in drugi ljudje po kranjski kneževini, po pokrajinah k njej spadajočih in po goriški grofiji. To poročilo naj se pošlje v kratkem avstrijskemu komornemu svetovalstvu v presojo.

Št. 6.

1537, dne 9. aprila. Ljubljana.

Andrej pl. Lamberg iz Črnelega („Rotenpuchl“), deželni upravitelj („Verweser“) kranjski, naznanja vsem duhovskim in posvetnim stanovom, zakupnikom, oskrbnikom in uradnikom („ambtleuten“) po kranjski kneževini, Slovenski marki, Metliki, Istri in Krasu, da je sklenil stanovski odbor vsled naznanil, ktera prihajajo vsak dan od Turkov, sklicati na stanovske stroške 4000 mož, da bi varovali domovino. Tudi je odbor vsled velike nevarnosti, ktera preti Senju, Otočcu in drugim krajem, odkar so Turki zmagali pred Klisom, dovolil imenovanim gradovom podpore in v naglici poslal tjekaj nekoliko brambovcev v svesti si, da bo cesar potrdil in pospeševal njegove naredbe. Ako bi pridrli Turki v deželo, pripravi naj se plemstvo in viteštvo osebno, duhovščina, mesta in trgi pa naj skličejo svoje ljudi, da se zberô peš in na konjih na povelje višjega vojnega in deželnega glavarja, in sicer Gorenjci v Ljubljani, brambovci Slovenske marke v Rudolfovem, Istrijani in Kraševci pa v Šilertabru, kadar bi se dalo znamenje z zvonjenjem, streljanjem ali pa ognjem. Tudi sme sklicati vsak selski sodnik („Lanndtrichter“) v svojem okraju tamošnje kmete.

Št. 7.

1537, dne 9. aprila. Ljubljana.

Andrej pl. Lamberg iz Črnelega („Rottnpüchel“), deželni upravitelj kranjski, in Sigmund van der Dür, vicedom kranjski, naznanjata vsem zakupnikom, oskrbnikom in uradnikom po kranjski kneževini, po Slovenski marki, Metliki, Istri in Krasu, da je sklenil stanovski odbor, ki je bil še pred kratkim skupaj, gledé na to, da Turki zmagujejo vsled pregrešnega življenja kristijanov, opominjati vse duhovske in posvetne gosposke, posebno pa nadduhovnike, župnike, vikarje, pridigarje in druge dušne pastirje, da naj pripeljejo ljudstvo na pravo pot krščanskega življenja. Posvetna gosposka naj kaznuje vsak javen prestopok ter zabrani na cerkvenih sejnih ples in drugo nedostojno razveseljevanje.

Stanovski odbor je tudi sklenil napraviti nasipe za brambo („khager“) na meji od Mokric pa do Krasa, da bi Turki ne mogli tako lahko prodreti v deželo. To podvzetje imajo izvršiti Ivan Püchler, oskrbnik najvišjega vojnega glavarstva, Erazem pl. Scheyer, Ivan pl. Wernekh in drugi, ki se snidejo prihodnjo nedeljo v Rudolfovem, da izpeljejo delo.

Ljudstvo naj rečenim gospodom pomaga pri napravljanju teh nasipov ter robotuje nekoliko dni, ker bo to delo vsej deželi na korist. Kdor bi se protivil in ne hotel delati, kaznuje naj se tako, kakor zasluži.

Št. 8.

1537, dne 1. julija. Ljubljana.

Andrej pl. Lamberg iz Črnelega („Rotenpuechl“), deželni upravitelj kranjski, poroča, da so se bajé zbrali četrje paše („wascha“) s 40.000 možmi peš in na konjih v Glamoču ter da mislijo bližnje pokrajine napasti. Zato ukazuje v imenu cesarjevem in deželnega glavarstva, da se pripravi plemstvo in viteštvo osebno, duhovščina, mesta in trgi pa naj bi imeli svoje ljudi na razpolaganje, da bi šli peš in na konjih na določeno mesto, kadar bi se jim ukazalo ali pa dalo znamenje z zvonjenjem, streljanjem ali pa ognjem.

Dalje ukazuje deželni upravitelj v imenu deželnega glavarja, da je treba cigane, ki mnogo škodujejo s svojo prepovedano in zlobno umetnostjo posebno ubogim ljudem, izročiti sodnijam in gospostvom. — Tudi naznanja, da so nekteri Italijani, ki so služili kot vojaki na Dolenjem Avstrijskem, postali nezvesti ter ušli. Vsled povelja deželnega glavarja ukazuje, da je treba te Italijane, ako bi se prikazali v kakem kraju, izročiti dotičnemu gospostvu, to pa deželnemu glavarstvu.

Št. 9.

1537, dne 4. julija. Ljubljana.

Andrej pl. Lamberg iz Črnelega („Rotenpuechl“), deželni upravitelj, in Sigmund vonn der Dür, vicedom kranjski, dajeta na znanje kraljev ukaz z dne 4. aprila leta 1537. (gl. št. 5.) ter velevala vsem prelatom, zakupnikom, oskrbnikom, uradnikom, nadduhovnikom, župnikom, mestom, trgov in kmetom po kranjski kneževini, po pokrajinah k njej spadajočih in po goriški grofiji, da naj naznanijo v desetih dneh po prejemu tega ukaza, koliko voz in konj bi se moglo v tem ali drugem kraju pripraviti za prevaževanje topov, provijanta in drugih vojskih potrebščin.

Št. 10.

1537, dne 28. oktobra. Loka.

Anton baron Thurrn vnd Khreucz, oskrbnik, in Lenart pl. Sigersdorff, žitničar loškega gospostva, poročata freisinskemu škofu o nesrečnem izidu Kaczianerjeve vojske pri

Oseku in o deželnem zboru, ki se ima sniti meseca novembra v Gradcu. — Med drugim pišeta, da se je zbralo veliko število vojakov iz petih avstrijskih kronovin, a tudi s Češkega in s Saskega v Slavonski deželi („Windischland“), da bi se bojevali z dednim sovražnikom svete krščanske vere. Za vzdrževanje te vojske, ki je štela 20.000 mož konjikov in pešcev, potrosili so se vsi dohodki. Glavni poveljnik je bil Ivan Kaczianer, ki se je napotil s svojo vojsko pod trdnjavo Osek. Tu so se morali kristijanje vsak dan biti v manjših praskah s Turki. Odločilnega boja Turki niso hoteli pričeti, temuč so se jeli umikati, da bi spravili kristijane v nered. Kristijanska vojska je mnogo trpela vsled pomanjkanja hrane. Dne 9. oktobra po noči je Kaczianer popolnoma zgubil srce ter se je obrnil s svojo vojsko proti domu. Zakaj je to storil, ne ve nihče. Čehi, Sasi, Avstrijci, Štajerci in Korošci se niso hoteli umakniti, temuč so bili pripravljeni, da bi se kot hrabri vojaki bili s sovražnikom. Ko so videli Turki, da je zbežal Kaczianer s svojim oddelkom, pritiskali so z vso silo na ostalo vojsko, ki je bila že vsled velikega gladu in prestanega truda jako opešala. Premagali so jo popolnoma. Veliko vojakov je padlo med begom.

Potem naznanja oskrbnik freisinskemu škofu, da je prišel ukaz deželnega kneza, da naj se skliče dne 12. novembra v Gradcu zbor deželnih zastopnikov s Štajerskega, Koroškega, Kranjskega in Goriškega. Oskrbnik pravi, da pride tudi kralj za ta čas v Gradec.

(Glej Notizenblatt d. kais. Akad. d. Wissensch. in Wien, 1858, str. 357—359, kjer je poročilo doslovno natisneno.)

Št. 11.

1577. dne 28. oktobra. Gornji grad.

Ljubljanski škof Franc piše Antonu baronu Thurn-u vnd zum Crewtz, oskrbniku loškega gospostva, in Lenartu pl. Sigistorff-u, loškemu žitničarju, ter jima naznanja, da je odgovoril freisinskemu škofu na njegovo (škofovo) pisanje o zadevi svojega jeza pri Goričah in zastran ribstva po tamošnjih vodah.

Št. 12.

1537. dne 28. novembra. Gradec.

Kralj Ferdinand piše kranjskemu deželnemu zboru zastran prošnje freisinskega škofa Filipa, ki je že večkrat prosil, da bi mu ne bilo treba obiskovati kranjskih deželnih zborov.

Škof je navedel kot vzroka preveliko oddaljenost med Freisingom in Ljubljano in pa svoje slabotno zdravje. Kralj pravi, da naj bi se deželni zbor oziral na prošnjo freisingškega škofa, ker na ta način se mu (zboru) ne prikrajša nobena stara pravica, pač pa bi bil škof osvobojen neprijetnega bremena.

Št. 13.

1538, dne 2. januarja. Loka.

Loški oskrbnik Anton baron Thurn in žitničar Lenart pl. Sigesdorff poročata freisingškemu škofu, da je dovolil kranjski deželni zbor, ki se je sešel dne 10. decembra v Ljubljani, polovico zemljiške davščine („die halb gült“), katero naj izplačajo podložniki.¹⁾ Dalje je dovolil deželni zbor, da naj pride jeden konj na vsakih 200 funtov denarjev. Za vzdrževanje in opravo konj naj se naloži po 5 kr. od jednega funta denarjev. Omenjeno davščino je treba izplačati in opravo oskrbeti do sv. Jurija leta 1538. Štajerci, Korošci in Kranjci naj se pogovoré in potem cesarju naznanijo, kako si hočejo med seboj pomagati proti Turkom, dokler se ne postavi na noge kaka večja vojska. Ako bi prodrli na katerem mestu sovražnik v deželo, hiti naj vsak na Granico ter jo brani, kolikor mu je mogoče.

Nato naznanjata oskrbnik in žitničar svojemu škofu, kako je ž njegovo prošnjo, v kateri je prosil, da bi mu ne bilo treba obiskovati sej deželnega zbora. Pišeta mu, da je sklenil

¹⁾ Besedo «Gült» sem v tem slučaju poslovenil z izrazom «zemljiška davščina». «Gospodska zemljiška davščina» (Herrengült) je pomenjala letni davek, katerega je moral zemljiški posestnik plačevati v deželno blagajnico. Ta davščina je bila za vsako posestvo zapisana v davčni knjigi (Güldenbuch). Navadno je bila davčna svota zaznamovana z večjim ali manjšim številom funtov denarjev ali funtov penězov. 1 funt denarjev ali 1 funt penězov je znašal 1 gld. renski. Ako je dežela naložila kako kontribucijo za vojskne ali druge potrebe, pomnožili so svoto zemljiške davščine. Ako je tedaj kranjski deželni zbor leta 1538. dovolil polovico zemljiške davščine (die halbe Gült), razumeti moramo to tako, da je moral plačati vsak podložnik prvič navadno zemljiško davščino in drugič še polovico te davščine kot kontribucijo. Včasih so zahtevali še večjo kontribucijo, ki je znašala celo zemljiško davščino, ali pa tudi poldrugó, dvojno, poltretjo itd.

Po velikosti zemljiške davščine izračunali so dostikrat vrednost dotičnega zemljišča. Cenjena zemljiška davščina (die taxierte Gült) je znašala 1% vrednosti kakega zemljišča. Po Koroškem je bilo v 16. in 17. stoletju navadno, da so pomnožili svoto zemljiške davščine s številom 80 in tako zvedeli, koliko bi bilo vredno dotično zemljišče. (Primerjaj Archiv f. Kunde österr. Gesch., XXX. str. 13. — Mitth. des hist. Ver. f. Steierm., 15. Heft, str. 92.)

deželni odbor, da se mu (škofu) ni treba osebno udeleževati sej, ker je že jako slaboten.

Dalje mu pišeta o pravdi, katero ima loško gospostvo s Kristofom Ravbar-jem, imetnikom goriškega gospostva. Omenjeni Ravbar je pred jednim letom napadel loške podložnike iz Godešč in Gosteč, ki so nabirali drva po gozdu blizu Goričan. To pravico so imeli že od nekdanj in nobeden jim ni zaradi nabiranja delal do sedaj sitnosti.

Št. 14.

1539, dne 23. februarja. Smlednik.

Marjeta Rasp piše Antonu baronu zue Thurn vnnd zue Creyetz, loškemu glavarju, ter ga prosi, da bi dovolil Tomažu z Brega („Rain“) odpeljati les, katerega je brez njegovega dovoljenja kupil v Selcih.

Št. 15.

1543, dne 10. oktobra. Ljubljana.

Pobotnica za 282 gld. renskih in 39 kr., katere je freisinški škof po svojem loškem žitničarju Lenartu pl. Sigesdorf-u zu Groszwinklern plačal na račun cele zemljiške davščine („der ganczen güldt“) za leto 1543. Pobotnico sta podpisala in pečatila Mihael Hasiber in Andrej Estrer.

Št. 16.

1544, dne 5. marca. Ljubljana.

Pobotnica za 618 gld. renskih in 12 kr., katere je plačal freisinški škof po svojem loškem žitničarju Lenartu pl. Sigesdorf-u zu Grosswinklern na račun cele zemljiške davščine za leto 1543. Pobotnico sta podpisala in pečatila Mihael Hasiber in Andrej Estrer.

Št. 17.

1544, dne 1. maja. Ljubljana.

Pobotnica za 340 gld. renskih, katere je plačal freisinški škof po svojem loškem žitničarju Lenartu pl. Sigesdorff-u zu Grosswinklern na račun cele zemljiške davščine za leto 1543. Pobotnico je podpisal in pečatil Ivan Josip pl. Egkh.

Št. 18.

1550, dne 17. junija. Ljubljana.

Ivan pl. Lamberg, baron iz Orteneka in Karneka („zu Orttennegg vnnd Obrenstain“), kraljevski svetovalec in oskrbnik

deželnega glavarstva, ter Gašper Mavrič, kraljevski svetovalec in oskrbnik vicedomskega urada na Kranjskem, določujeta v pravdi med Ivanom Josipom baronom z Brda („zue Egkh“) in Vogerskega („Vngerspach“), Jakobom in Francem pl. Lambergom iz Kamna („zum Stain“) ter Karolom pl. Purgkstatt-om iz Puštala kot tožitelji in zastopniki podložnikov vasi Brega, Drulovke, Orehka in Jame na jedni strani ter med Antonom baronom Thurn-om vnud zum Creucz, imetnikom loškega gospostva, in Lenartom pl. Sigelssdorff-om zu Grosswincklern, žitničarjem loškega gospostva, kot zatožencema in zastopnikoma podložnikov v Zgornjem Bitnu na drugi strani zaradi pravice do lesa v gozdih zatožencev, kterega so podložniki tožiteljev bajé upotrebljevali že od nekdanj, a sedaj se jim zabranjuje to uporabljvanje, da hočeta priti na dan sv. Marije Magdalene (22. julija) dopoldne na mesto prepira, zaslišati tu obe stranki ter se posvetovati z nekterimi ondotnimi gospodu in deželani.

Št. 19.

1553, dne 12. aprila. Stara Loka.

Lenart Jordan, kaplan v Stari Loki, prosi Lenarta pl. Sigesdorff-a, freisinškega oskrbnika in žitničarja loškega gospostva, da bi dovolil Andreju Zapfu posekati nekoliko brez. Pečatil je prošnjo Gašper Waynman, freisinški kaplan v loškem gradu.

Št. 20.

1554, dne 29. junija. Smlednik.

Toman Veider, oskrbnik v Smledniku, prosi Lenarta pl. Sigesdorff-a zue Grosswingkhleru, imetnika loškega gospostva, da bi dovolil Štefanu Mulner-ju, podložniku smledniškega gospostva, posekati proti plačilu nekoliko brez in drugih dreves, ktera bi potreboval za mlinska kolesa in druge poprave pri svojem mlinu.

Št. 21.

1554, dne 13. julija. Šmartno pri Kranju.

Urban, škof ljubljanski, prosi Lenarta pl. Sigelstorff-a, da bi mu dovolil proti plačilu posekati v svojem gozdu pri Stražišču kake tri ali četrir breze, ktere bi potreboval za oder pri popravljanju šmartinskega farovža.

Št. 22.

1558, dne 10. januarja.

Filip Straus, vikar v Naklem, naznanja Lenartu pl. Sigesdorff-u, knezofreisinskemu svetovalcu, oskrbniku in imetniku

loškega gospostva, da je nastopivši službo v Naklem dobil popolnoma razpadlo stanovanje, katero se mora popraviti. Zato ga prosi, da bi mu dovolil proti plačilu posekati par hrastov v gozdu, Tatinec imenovanem, da bi jih porabil za popravljanje svojega stanovanja.

Št. 23.

1559, dne 9. decembra. Šmartno pri Kranju.

Matevž Pisanec, vikar v Šmartnem, prosi Lenarta pl. Sigessdorff-a, oskrbnika in žitničarja loškega gospostva, da bi smel Ivan Miljac iz Stražišča, podložnik ljubljanskega škofa, proti plačilu posekati tri breze, katere potrebuje za svoje poslopje.

Št. 24.

1560.

Urbar loškega gospostva iz leta 1560. Vsega skupaj ima 184 listov. Na prvih dveh straneh so naštetih fevdi, katere so dobile od loškega gospostva razne cerkve in pobožne bratovščine. Nato so omenjeni fevdi, katere so prejeli od rečenega gospostva nekteri plemenitaši, kakor Anton baron vom Thurn vnd zum Khreytz in Viljem Rasp iz Stare Loke, potem meščanje, kakor Rafael Naglič in Gregor Gruden, oba iz Loke, ter druge osebe in društva. Dalje so navedeni fevdi, ki so se nahajali večinoma blizu Stražišča. Potem je zaznamovana urbarščina, katero bi morala dobivati bratovščina sv. Katarine v cerkvi sv. Jakoba v Loki. Ker je pa bila omenjena bratovščina sicer ustanovljena, a še ni delovala, dovolil je freisinški škof, da je loška sirotišnica dobivala ta denar. Nato sledé imena loških podložnikov, in sicer najprej kmetov, potem pa kajžarjev in rovtarjev. O vsakem podložniku je povedano, koliko je moral plačevati urbarščine. Iz naslednjih strani je razvidno, kaka imena so imeli nekdanji prebivalci loškega gospostva.

a) Županija Hleven vrh („Officium Khlenowurch“).

Dole („Dolech“).

- 1.) Rupert Majnhart, 2.) Jurij, sin Pavla Pivka, 3.) Jurij, sin Ahaca Lužnika, 4.) Kristof, sin Jurijev, 5.) Jurij Kalčič, 6.) Gregor, sin Ruperta Kolkar-ja, 7.) Mihael, sin Urbana Trevna, 8.) Lenart Petrič, 9.) Janez Žonta („Jannes Zuntha“), 10.) Štefan, sin Jurija Mravljčka.

Zavrac („Sabratzi“).

1.) Lenart, sin Osvaldov, 2.) Mihael Žonta, 3. Urban, sin Raznožnikov, 4.) Jurij Lah, 5.) Lenart, sin Gregorja Jereba.

Ižgorje („Ysgori“).

1.) Boštijan, sin Jakoba Trpina, 2.) Martin, sin Urbana Obrivna („Abriwen“), 3.) Helena, hči Jerneja Trpina, 4.) Jakob, sin Raznožnikov.

Gorenje Ižgorje („Goreniysgori“).

1.) Marko, sin Križe-jev, 2.) Valentin, sin Jakoba Petriča.

Račeva („Radischewi“).

1.) Gašper, sin Jakoba Niklavca, 2.) Gregor, sin Martina Feguša, 3.) Filip Bohinjec („Wachinitz“), 4. Blaž Homolec.

Sv. trije kralji („Stanomerichribu“).

1.) Ambrož Feguš, 2.) Gregor, sin Lenarta Jereba, 3.) Ivan („Iban“), sin Lenarta Suhl-a („Suehl“).

Hleven vrh („Khlenowurch“).

1.) Marko, sin Mihaela Cankler-ja, 2. Martin, sin Urbana Trpina, 3.) Lenart, sin Urbana Trpina, 4.) Ambrož Marinček.

Hlevišče („Chlewischi“).

1.) Jeler Rudolf, 2.) Lenart Papit, 3.) Tomaž Buh, 4.) Valant Petrič, 5.) Jakob Rudolf, ki je plačeval urbarščino od svojih novih rovt pri Studenčiču tik zemljišča Adama Gale-ta na meji polhograjskega sodišča. — 6.) Peter Trček, ki je plačeval od svojih novih rovt v „Seybitzi“.

Kajžarji po hlevnovrški županiji.

1.) Valant Rubenčič, ki je imel tudi mlin.

Gostilničarji po hlevnovrški županiji.

1.) Lenart, sin Urbana Trpina, 2.) Jurij Lah, 3.) Štefan Mravljiček, 4.) Jurij Jazbec.

b) Županija Žiri („Officium Seyrach“).

Račeva („Radischewi“).

1.) Jurij Verweser. (Drugi so spadali pod Hleven vrh.)

Ledinica („Ledinitzi“).

1.) Primož Ščinkovec, 2.) Gregor Pivek („Piwagkh“), 3.) Boštijan Klemenčič.

Selo („Nasselli“).

- 1.) Pavel, sin Ulrikov, 2.) Jera Selničar.

Dobračeva („Dobratsch“).

- 1.) Jakob Strelec, 2.) Andrej, sin Jurija Karančiča,
- 3.) Jakob, sin Gregorja Strelca, 4.) Gregor, sin Lukeža Strelca,
- 5.) Pavel Loštrek, 6.) Nikolaj Obriven, 7.) Jernej, sin Petra
- Ultrinčiča, 8.) Jurij Obriven, 9.) Tomaž Strnad.

Stara vas („Starowassi“).

- 1.) Peter Peluhan, 2.) Pavel Jančič, 3.) Mihael, sin
- Jakoba Vurtel-a.

Goropeke („Gorapetzi“).

- 1.) Jurij Ščinkovec, 2.) Jurij Prelec, 3.) Lenart Filipič,
- 4.) Nikolaj Ščinkovec.

Log („Nalogu“).

- 1.) Andrej Marolt, 2.) Jernej Buh.

Martinji vrh („Martinwurch“).

- 1.) Matija, sin Marjete Raznožnik-ove, 2.) Matija, brat
- Ahaca Raznožnika.

Sora („Sowre“).

- 1.) Matija Pivek, 2.) Matija, sin Andrejev, 3.) Tone
- Brničar.

Brekovice („Brekhobtz“).

- 1.) Jakob Hainricher, 2.) Primož Strnad, 3.) Jakob
- Hainricher.

Ravne („Raunech“).

- 1.) Marko Zuepoldt, 2.) Matevž Pivek, 3.) Matija Blažič,
- 4.) Lenart, sin Jurija Babiča, 5.) Mihael, brat Jurija Petriča.

Na Lozéh („Nalosy“).

- 1.) Jakob, sin Gašperjev.

Dolenji Vrsnik („Dolenibresnikh“).

- 1.) Jeler Kalčič, 2.) Jurij Albreht, 3.) Peter Mulnerčič,
- 4.) Klement, sin Pavlov, 5.) Blaž Kalčič.

Gorenji Vrsnik („Gorenibresnigh“).

- 1.) Luka Kalčič, 2.) Matija Filipič, 3.) Klement Kri-
- štofič, 4.) Ambrož Kalčič, 5.) Luka Kalčič, 6.) Valant Kalčič,
- 7.) Katra, hči Nikolajeva, 8.) Pavel, sin Križe-jev.

Govejek („Gobeytzi“).

- 1.) Tomaž Kalčič, 2.) Jernej, sin Pavla Govekarja.

Dolenje Ledine („Doleniledini“).

- 1.) Gašper, sin Martinov, 2.) Gregor, zet Simonov,
3.) Križna („Crischna“), hči Jakobova, 4.) Peter Janežič.

Gorenje Ledine („Goreniledini“).

- 1.) Mihael Kalčič, 2.) Mihael, sin Marjetin, 3.) Primož,
sin Jurijev, 4.) Jernej, sin Jurija Trotiša, 5.) Jernej Trepal,
6.) Primož Trepal.

Krnice („Carnitzach“).

- 1.) Jurij Golej, 2.) Avguštin Albreht, 3.) Primož, sin
Jurijev.

Srňjak („Sarnatzki“).

- 1.) Matija, sin Ambroža Mlinarja, 2.) Blaž Kalčič.

Korita („Corithw“).

- 1.) Štefan Mahorič, 2.) Primož Petrič, 3.) Mihael Strel,
4.) Ahac Tratnik.

Breznica („Bresnitzi“).

- 1.) Jurij, sin Štefana Tratnika, 2.) Blaž, sin Lukana
Peluhan-a, 3.) Valentin, sin Gregorjev, 4.) Simon, sin Mihaela
Peluhana, 5.) Urša („Vrscha“), hči Križe-ja Petriča, 6.) Kle-
ment Cijak.

Žiri („Seyrach“).

- 1.) Ambrož Naglič, 2.) Peter, sin Lukeža Nagliča,
3.) Mihael Jančič, 4.) Pavel Jančič, 5.) Mihael Jančič, 6.)
Mihael Jančič, sin Helenin, 7.) Mohor, sin Simona Guntarja.

Rovtarji po žirovski županiji.

V Račevi so stanovali 1.) Jurij Verweser, ki je imel
četrt kmetije, 2.) Anže, sin Štefanov, ki je imel nove rovt, 3.)
Jernej („Jerni“) Križec, čegar nove rovt so bile na meji
proti Goram („Tschudenperg“).

V Rupah pri Selu („Rupigori Nasselli“) so živeli
četirje novi rovtarji (novinarji), namreč: 1.) Gašper Šust,
2.) Ahac Lah, 3.) Pavel Medved, 4.) Ahac Jančič.

V Brekovicah je imel Jakob Hainricher hišo in fu-
zine („Hamer“), potem žago, katero je kupil od Ivana („Yban“) Cimpermana, dalje kovačnico in pa tri kajže, izmed katerih je

jedno kupil od nekega Pivka, drugo od Klementa Cererja in tretjo je pa sam napravil.

Župan Mihael Jančič je plačeval urbarščino od svoje kašče, senožeti in desetine, Urban Homolec od svojih rovt in hiše, Ulrik, sin Martina Trpina, od svojih rovt in hiše, Martin Šust od svojega mlina in hiše, Blaž Kalčič pa od svoje hiše, vrta in mlina v Osojnici („Ossoynikh“).

Kajžarji po žirovski županiji.

1.) Tone Kristoflič, 2.) Gašper Schmid v Žireh, 3.) Lovre Šoštar, 4.) Jernej („Jerni“) Cimperman, 5.) Lucija, hči Mikuš-eva v Dobračevi, 6.) Matevž, sin Pavla Malika, 7.) Mačo Pušar ali Ploha, 8.) Matija Ultrinčič, 9.) Simon Buh, 10.) Križe Karančič, 11.) Peter Maček, 12.) Matevž Šenčur, 13.) Lenart, sin Kristofa Ščurka v Račevi, 14.) Gregor Kremžar, 15.) Nikolaj Maček, 16.) Apolonija Tratnik, 17.) Baltazar Seret, 18.) Mihael Krulec, 19.) Matija Loštrek, 20.) Jernej, sin Martina Rep-a, 21.) Jurij Trotič, 22.) Matevž Filipič, 23.) Mihael, sin Martina Šoštarja, 24.) Ambrož Petrič, 25.) Matevž Maček, 26.) Jurij Demšar, 27.) Jakob Blažič, 28.) Gol Florijančič, 29.) Jurij Špeh, 30.) Blaž Dobenec, 31.) Maruša, hči Markolčič-eva, 32.) Marko Avstnič, 33.) Primož Matuš, 34.) Maruša, hči Petra Prelca, 35.) Andrej Grošec, 36.) Jurij Vončina, 37.) Jakob Rep, 38.) Lenart Mlinarčič, 39.) Peter Ostanek ali Naglič, sin Kristofov, ki je imel mlin blizu vasi ob potoku, Mališek imenovanem.

c) Županija Oslica („Offcium Osslitz“).

V tej županiji ni bilo leta 1560. kmetov, temuč le rovtarji. Ker so pa podložniki neprestano izboljševali svoja zemljišča, upalo se je, da se prenaredé njih rovte sčasoma v kmetije. Urbarščine so takrat tamošnji prebivalci plačevali le malo, a sčasoma naj bi se povečala.

Lanišče („Lanischach“).

1.) Magdalena, hči Jakoba Rovtarja.

Jazne („Jaswinach“).

1.) Tone Rovtar in njegovi sosedje, ki so plačevali od rovt na Laniški gori.

Oslica nova („Osslitz“).

1.) Štefan Ovsenek, 2.) Štefan Treven, 3.) Jurij Sedej, 4.) Gregor Pšenica, 5.) Šimen Lasič, 6.) Bende Podobnik,

7.) Boštijan, sin Štefana Guzela Jezerčeka, 8.) Baltazar, sin Štefana Guzela, ki plačuje od novih rovt, „pod khlopini“ imenovanih, 9.) Štefan Golec, ki plačuje od novih rovt na „Stančem brdu“, 10.) Gol, sin Mežnarjev, ki plačuje od novih rovt na Mrzlem vrhu, „Prednitzi“ imenovanih, 11.) Boštijan Klemenčič, 12.) Jurij Dolenec iz Cerknega, ki plačuje od novih rovt, ki leže vrh gore „Pimberch“ proti tolminskemu gospodstvu, 13.) Luka Novinec, sin Gašperjev, ki plačuje od svojih novih rovt na Vaškem brdu („Nouaskhimberdi“).

Novine („Nowinach“.)

1.) Matija, sin Pavlov, Sluga ali Mravlja imenovan, 2.) Marjeta, hči Ahaca Tavčarja.

„Sernouskhemberdi“.

1.) Lenart Pacher, 2.) Štefan Zeyritzer, ki je plačeval od rovt v Novinah, 3.) Jakob Novinec od novih rovt v „Lamschach“, 4.) Luka, sin Jurijev, ki je plačeval od polovice rovt in od mlina v „Dobritschewi“, 5.) Gašper Novinec, 6.) Jurij Jereb od novih rovt v Kozji ravni („Khosiraun“), 7.) Janez Novinec od rovt v Kozji ravni, 8.) Volbenk, sin Anžetov, od novih rovt na „Sernousskhemberdi“, 9.) Peter Pivek od novih rovt „in der Jauritscha“ proti Oslici, 10.) Šimen Buh od novih rovt v „Jessenirauni“.

Hobovše („Chodwulsch“.)

1.) Tone Pečelin od novih rovt v Hobovšah, 2.) Volbenk, sin Primožev, od novih rovt v „Vopalle“ nad Hobovšami, 3.) Jakob Burnik od novih rovt nad Hobovšami na vrhu Oslice („Naburch Osslitz“), 4.) Matevž Niklavec od novih rovt v Hobovšah, 5.) Jeler Erženec od novih rovt v Oslici, 6.) Gregor Petelin od novih rovt za Hobovšami na Erjavskem brdu („Eryausskhemberdi“), 7.) Luka, sin Matevžev, od novih rovt v Oslici, 8.) Benedikt Sluga od novih rovt v Oslici na Kozji ravni, 9.) Matevž Sluga, 10.) Križe Žerjun, Tolminec, od novih rovt za Vrhom na meji proti Cerknemu, 11.) Jernej Jansigoj od novih rovt na Novih Loméh v Oslici, 12.) Jurij Pšenica od novih rovt na Loméh v Oslici, 13.) Gregor Stovcin od novih rovt nad Robidnico proti Davčam, Kriški Kok imenovanih, 14.) Urban Lambrecht od novih rovt v Svedrovem rogu v Oslici, 15.) Matevž Govekar, 16.) Jurij Kenda od novih rovt nad Robidnico proti Davčam na Loméh pri Črnem vrhu, 17.) Jeler Jereb od novih rovt pri Laniščah, 18.) Bastelj Gabriel od novih rovt pri Laniščah, 19.) Avguštin Jereb od novih rovt v Oslici na tolminski meji, na Vaškem brdu

(„Nouasskhimberdi“) imenovanih, 20.) Jurij Alič od novih rovt v Oslici, 21.) Jurij Razvozda iz Hotavelj od novih rovt nad Hobovščico, 22.) Matevž Strel od novih rovt na vrhu Oslice v Svedrovem rogu („Naburch Osslitz, Swedrobimrogu“), 23.) Matija Peternel od novih rovt nad Robidnico, 24.) Lenart Pehaimb (Pegam?), Sorčan, kteremu se je še le dovolilo, da napravi rovt, 25.) Simon Kumar od novih rovt v Oslici na Janeževem Sušju („Janeschaisuschie“), 26.) Jera, hči Jurija Tomaža, je prosila, da bi smela napraviti nove rovt v Oslici, 27.) Tone Napet iz Poč („zu Potschnemb“) na Tolminskem se prizadeva, da bi brez dovoljenja napravil nove rovt na loškem gospostvu proti Sorici, kar naj se mu prepové.

Tolminski podložniki,

ki plačujejo loškemu gospostvu od nekterih senožet, ktere so pred kratkim časom napravili na Črnem vrhu nad Robidnico: 1.) Vid Prezelj iz Novakov, 2.) Gregor Peternel, 3.) Martin Peternel, 4.) Tone Grahel. Ako bi ti v teku časa izboljšali svoje senožeti, poveča naj se jim pri priložnosti urbarščina.

Urbarščina od tolminske planine.

Prebivalci vasi Gorje, ki spada pod tolminsko gospostvo in sodnijo, dajô že od nekdanj vsako leto od planin na Poreznu („Possenikh oder Wind Albn“), ktere se nahajajo na loški strani proti Sorici, 32 funtov sira ali pa plačujejo namesto sira po 3 kr. od vsakega funta.

Štefanu iz Jazen se je dovolilo, da sme narediti rovt. Matevž Rutar bi moral plačevati od novih rovt v Oslici na Mrzlem vrhu, isto tako tudi Ahac Mežnar od novih rovt v „Malipraipi“. Urban, sin Lenarta Štefančiča iz Trebije, plačuje od novih rovt v Oslici, ravno tako tudi Jurij Čeh, Šimen Burnik, Luka Ovsenek in Mihael Puc.

d) Županija Hotavlje („Officium Khathaff“).

Kladje („Khladie“).

1.) Martin, sin Lukanov, 2.) Matija, sin Jakobov, 3.) Gregor, sin Šimnov.

Hobovše („Chodwulsch“).

1.) Gregor, sin Jerneja Ovsenka, 2.) Ahac Strel.

Dobrava („Dobrawi“).

1.) Jurij, sin Burnikov.

Jezeršek („Jesertschitsch“).

- 1.) Blaž, brat Benedikta Povše-ta.

Trebija („Triebie“).

- 1.) Avguštin Ovsenek, 2.) Jernej Ovsenek, 3.) Maruša, hči Matije Ovsenka, 4.) Marko, sin Gregorja Klemenčiča.

Podgora („Podgori“).

- 1.) Justin, sin Jurijev, 2.) Jošt, sin Pavlov, 3.) Matevž, sin Primoža Puca, 4.) Urban Puc, 5.) Urban, sin Šimnov.

Dobeni („Dobenemb“).

- 1.) Jurij, sin Tomažev, 2.) Gregor, sin Jurija Pominka, 3.) Marjeta, hči Benedikt-ova.

Studor („Stodori“).

- 1.) Florijan, sin Tomažev, 2.) Martin Mačko, 3.) Andrej Jesenko.

Krnice („Carnizach“).

- 1.) Gregor Tavčar, 2.) Kocijan Jereb, 3.) Jurij („Juri“, sin Lukanov, 4.) Jurij, sin Zeyritzer-jev (morebiti so izraz „Sorčan“ ponemčili v besedo „Zeyritzer“), 5.) Jurij, brat Marka Ruparja.

Robidnica („Rubidnitz“).

- 1.) Mihael, sin Pavlov, 2.) Jera („Gera“), hči Lucijina, 3.) Matevž Maček, logar čez lesovje nad Robidnico.

Lajše („Lasisch“).

- 1.) Klement, sin Matevža Jansel-a, 2.) Lucija, hči Toneta Bezjaka.

Suša („Suschie“).

- 1.) Andrej, sin Ferlanov, 2.) Katra, hči Mlinarčič-eva.

Preserje („Presseriach“).

- 1.) Jernej, sin Mihaela Mlinarja, 2.) Jernej, sin Mihaela Mlinarja, 3.) Janez, sin Toneta Luznarja.

Hotavlje („Khathaffl“).

- 1.) Tone, sin Lukeža Razvozde, 2.) Matija, sin Jakoba Šubica, 3.) Tomaž, sin Jurija Razvozde, 4.) Štefan, sin Pavla Niklavca.

Izgorec („Ysgori“).

- 1.) Jurij, sin Jerneja Vončine.

Kopačnica („Khopatschnitzi“).

1.) Jurij, sin Gregorja Jesenka, 2.) Štefan Petelin, 3.) Štefan Jereb.

Leskovica (Lesskhowitzzi“).

1.) Janez („Janes“) Kokolj, 2.) Jeron, sin Marka Groselj-a, 3.) Andrej, sin Gregorjev, 4.) Kristina, hči Marka Sodarja, 5.) Valentin, sin Jerneja Jesenka, 6.) Luka, sin Janeza Juračiča, 7.) Andrej, sin Jurijev.

Volaka („Vlatzi“).

1.) Mihael Mačko, 2.) Mohor Jemec („Machor Hematz“), 3.) Urban Mačko.

Čabrače („Tschabratschi“).

1.) Lenart Vončina, 2.) Andrej Belec, 3.) Videc, sin Janezov („Janes“), 4.) Osvald, sin Jakoba Šoštarja, 5.) Agata, hči Urbana Ferlana.

Hvalčje Njive („Chwaltschegniwe“).

1.) Urban, sin Pavla Petelina, 2.) Gregor, sin Matijev, 3.) Andrej, sin Klementa Cererja.

Srednje Brdo („Srednimberdi“).

1.) Dominko, sin Jakoba Ferlana, 2.) Tomaž Niklaveč, 3.) Urban, sin Neže Eržen-ove („Nesa Ersen“), 4.) Jurij („Juri“), sin Neže Erženove, 5.) Kristan, sin Benediktov.

Holmovec („Chom“).

1.) Nikolaj Homolec.

Jezeršek („Jesertschitsch“).

1.) Ulrik, sin Jurijev, od rovt, 2.) Štefan Guzel od rovt, 3.) Ulrik, sin Jurijev, od rovt.

Kopačnica („Kopatschnitzi“).

1.) Jera („Gera“), hči Ulrika Jerebaša, od rovt, 2.) Primož Konigoj v Kopačnici, 3.) Tomaž, sin Joštov, od rovt v Kladjah, 4.) Marko, sin Jakobov, od novih rovt v Kladjah, 5.) Mihael Strel v Kranjskem Brdu („Khransskhimberdi“) od rovt, 6.) Urban Juraše od nove senožeti v Robidniškem potoku („Rubidnitzer Pach“), 7.) Avguštin Ovsenek v Trebiji od gostilne in mlina.

Hobovške fužine („Hamer Chodwulsch“).

V Hobovšah je osem fužinarskih kovačev („Hamesleut“), ki plačujejo za osem tednov 5 gld. renskih ali za jeden teden 37 kr. in 2 peneza. Njih imena se glase: Ivan Lingič (2 tedna), Jakob Zoren (2 tedna), Pavel Jančič, Jakob Hainricher, Lovre Cimperman in Bastel Karner.

Kajžarji po hotaveljski županiji.

1.) Valant Homolec, 2.) Marko, sin Benedikta Kalca, 3.) Boštijan, sin Jesenkov, v Kopačnici, 4.) Jakob Jančič v Suši, 5.) Jurij Mihelec, 6.) Jurij Luznar, logar, od mlina in žage, 7.) Blaž Luznar, 8.) Jurij Golec, 9.) Blaž Petračič, 10.) Lovre Mlinarčič, 11.) Martin Narigoj, črevljar, 12.) Osvald Bogatè, 13.) Mihael Vončina, 14.) Pavel Mačko, 15.) Janez („Janes“), sin Mihela Jurše-ta, 16.) Urban Torek iz Podgore, 17.) Matevž Puc.

e) Županija Poljane („Officium Poelan“).

Predmost („Primosti“).

1.) Katra („Khathria“), hči Schalderman-ova, 2.) Volbenk, sin Martina Roke.

Dobje („Dobie“).

1.) Primož, sin Petra Šubica, 2.) Jurij („Juri“), sin Petrov, 3.) Boštijan Cerer.

Srednja vas („Sredniwassi“).

1.) Gašper, sin Martina Frlica, 2.) Jurij, sin Pavla Mačka, 3.) Lukan Andrejec, 4.) Lenart, sin Toneta Kalca, 5.) Jernej, sin Gola Cimpermana, 6.) Gregor Cerer.

Gorenja vas („Goreniwassi“).

1.) Mihel, sin Petra Abessibach-a, 2.) Gregor Abessibach, 3.) Urban Drenovec, 4.) Jeronim, sin Gregorja Ramovša, 5.) Mihel Andrejec, 6.) Pankracij, sin Kocijana Mure-ta, 7.) Gregor, sin Martina Brčiča, 8.) Jurij Frlic, 9.) Tomaž, sin Nikolaja Šusta.

Sestranska vas („Sesstranskhiwassi“).

1.) Osvald Medničar, 2.) Pavel, brat Osvalda Andrejca, 3.) Mihel, sin Jerona Cimpermana, 4.) Kocijan Luznar.

Gorenja Dobrava („Gorenidobrawi“).

1.) Peter, sin Pavla Jesenka, 2.) Pavel Trpin, 3.) Jurij, sin Martina Jazbeca, 4.) Florijan Jazbec.

Dolenja Dobrava („Dolenidobrawi“).

1.) Blaž Šust, 2.) Jakob, sin Šimna Bogatčaja, 3.) Urban Bukovec.

Dolenje Brdo („Dragottes“).

1.) Primož, sin Martina Mačka, 2.) Maruša („Marscha“), hči Mihela Prosenca, 3.) Mihel Korun, 4.) Jurij Frlic, 5.) Valentin Divjak, 6.) Simon Ažbè, 7.) Jakob, sin Gregorja Erjavca.

Na Kolku („Nakholtzi“).

1.) Gašper Razvozda, 2.) Tomaž Jerebaš, 3.) Matevž, sin Jurija Godweiss-a, 4.) Blaž Tavčar.

Na „Tessnem“.

1.) Mihel, sin Klementa Šusta.

Malinski vrh („Malinskhiwurch“).

1.) Florijan, sin Gregorja Rezka („Resagkh“), 2.) Gašper Košir, 3.) Lenart Rezák, 4.) Janez („Janes“), sin Primoža Strelca.

Vinharje („Intichern“).

1.) Jurij Oblak, 2.) Volbenk Vikar, 3.) Jeler Maček („Matschkhegkh“).

Bačine („Batschinach“).

1.) Jernej („Jerni“), sin Jurija Mačka, 2.) Katruš Vikar, 3.) Gregor, sin Ahacijev, 4.) Pavel Loštrk.

Brdo („Naberdi“).

1.) Valentin Mihel Strelec.

Kremének („Khremenigkh“).

1.) Gašper, brat Štefana Loštrka, 2.) Kocijan, sin Lovreta Žnidarja, 3.) Blaž Finec.

Zadóbje („Tschernowurch“).

1.) Gregor, sin Matevža Mačka, 2.) Jakob Maček, 3.) Simon Kolkar.

Lučne („Lutschnach“).

1.) Blaž, sin Jurija Andrejca, 2.) Križna („Crisna“), sestra Marjetina, hči Urbanova, 3.) Andrej, sin Jakoba Oblaka, 4.) Gašper Oblak, 5.) Jurij Schalmaister.

Prilesje („Prilessi“).

1.) Martin, sin Jurijev, 2.) Valant, sin Špele Brodeško-ve, 3.) Matevž Maček.

Suhi Dol („Suchidol“).

1.) Jurij, sin Štefanov, 2.) Tudi ravno tisti Jurij, sin Štefanov.

Dolge Njive („Dolgegniwe“).

1.) Šimon Oblak, 2.) Šimon Oblak, 3.) Avguštin, sin Gašperjev.

Suša („Suschie“).

1.) Jurij, sin Andreja Bobeka, 2.) Jurij sin Martinov.

Lajše („Lasisch“).

1.) Lenart Čadež, 2.) Jernej Belec, 3.) Mihel, sin Šimona Koruna.

Dolenja Ravan („Doleniraun“).

1.) Špela, sestra Marušina, hči Lukanova, 2.) Matevž, sin Križe-ja Kunca.

Gorenja Ravan („Goreniraun“).

1.) Martin, sin Martina Koširja, 2.) Lovre, sin Valentina Koširja.

Lovsko Brdo („Louskhimbrdi“).

1.) Mihel Kos, 2.) Jurij, sin Jakoba Šoštarja.

Todraž („Bitodrosi“).

1.) Andrej, sin Pavla Jesenka, 2.) Lenart, sin Toneta Jesenka.

Jazbine („Jaswinach“).

1.) Marjeta, sestra Urbanova, 2.) Jurij, sin Štefanov in brat Jernejev, 3.) Urban Lilek.

V „Strusinach“.

1.) Gregor Guzel od novih rovt, ki merijo kake pol kmetije.

„Choiniwurch“.

1.) Gašper, sin Blaža Bogatè-ja, od mlina, žage in hiše v Hotavljah, 2.) Andrej Storman od njive v „Besolnitzzi“, od hiše in od mlina, 3.) Andrej Ramovš od Mačko-ve hiše „am Stain“ in od njive nad potjo, 4.) Maruša, hči Lovreta Šegine, od senožeti in hiše.

Hotovlje („Chottowli“).

1.) Matevž Frede, sin Pavlov, od njive v Osojniku, 2.) Andrej Šust od kašče v Poljanah.

Kajžarji po poljanski županiji.

1.) Gol Jurančič, 2.) Mohor, sin Kocijana Aliča, 3.) Boštijan Brčič, 4.) Ile Alič, 5.) Mišel Legat od hiše in njive v Hotovljah, 6.) Lenart Brčič, 7.) Štefan, sin Tomaža Brčiča, 8.) Lenart Hodnik, 9.) Urban Remec, 10.) Matevž Petračar, 11.) Jakob Brčič, 12.) Tone Plečnar, 13.) Jurij Plečnar, sin Tonetov, 14.) Jurij, sin Tomažev, iz Gorenje vasi, 15.) Matevž, sin Jerona Cimpermana, 16.) Gregor, sin Tomaža Abessibach-a, 17.) Pavel, sin Primožev, iz Poljan, 18.) Primož, sin Gregorja Klobovsa, 19.) Boštijan Storman, 20.) Peter Kalec, 21.) Boštijan, sin Ahacijev, 22.) Gregor Brčič, 23.) Pongracij, sin Kocijana Mure-ta, 24.) Križna, hči Jakoba Degarina, 25.) Gašper Legat, 26.) Neža, hči Marka Žnidarja, 27.) Julijana, hči Lucijina z Malinskega vrha, 28.) Marjeta Zajka, 29.) Maruša, hči Rokova („Rokha“), 30.) Marjeta Baba, 31.) Gašper Alič, 32.) Matevž Vidmar, 33.) Matko Obessibach, 34.) Gregor Korun, 35.) Tomec Tratar, 36.) Jeron Čadež iz Sestranske vasi.

Lazi („Newpruch“).

1.) Jurij Alič, 2.) Jakob Remec, 3.) Klement Fik („Fygkh“), 4.) Peter Abessibach za Tabrom („hinder Taber“), 5.) Gregor Šust.

f) Županija Javorje („Officium Affriach“).

Volča („Naboltschi“).

1.) Lenart Prosen, 2.) Špela, hči Jurija Kalca, 3.) Matevž, rejenec Marina Seničarja, 4.) Pavel, sin Klementa Prosenja.

Podobeno („Podobenemb“).

1.) Peter Dolenec, 2.) Tomaž Dolenec, 3.) Gregor, sin Matka Agnešiča.

Lomi („Lomech“).

1.) Andrej Jančič, 2.) Jurij Kos, 3.) Jernej Bogatè, 4.) Luka Nemec Krek, 5.) Benedikt Bogatè.

Dolenčiče („Dolentschitsch“).

1.) Jurij, sin Agnešičev, 2.) Štefan, sin Jerneja Izde („Ysda“), 3.) Jakob, sin Urbana Ožbe-ta, 4.) Janez Ožbè, 5.) Boštijan, sin Pavla Grosla, 6.) Klement, sin Andreja Pepelana, 7.) Janez, sin Lovreta Bogate-ja.

Dolenja Žetina („Dolenisitini“).

1.) Jurij, sin Urbana Trpina, 2.) Boštijan, sin Klementov, 3.) Matija, sin Petra Kezarja, 4.) Mišel, sin Gregorja Zelenca.

Gorenja Žetina („Gorenisitini“).

1.) Gregor, sin Lambrehtov, 2.) Gašper Draksel, brat Jernejev, 3.) Marko, sin Štefana Demšarja, 4.) Pankracij, sin Petra Demšarja.

Murave („Murbach“).

1.) Šimon, sin Tomaža Demšarja, 2.) Šimon, sin Gregorja Kosa, 3.) Ahacij, sin Šimona Jurana.

Javorje (Affriach“).

1.) Tone, sin Matevža Belana, 2.) Tone Krek, 3.) Urban Seničar, 4.) Jakob sin Mohorja Fortune, 5.) Dominko, sin Toneta Lileka, 6.) Jakob, sin Andreja Dremote, 7.) Frice („Frytze“, sin Tomaža Godca, 8.) Šimon Grosel, 9.) Nikolaj, sin Marka Mošica, 10.) Peter Seničar, 11.) Jernej, sin Lovreta Srakarja, 12.) Jurij, sin Lukana Dolenca, 13.) Valant, sin Baltazarja Perka.

Delnice („Delnitzach“).

1.) Blaž Kos, 2.) Boštijan, sin Kocijana Buha, 3.) Štefan, sin Lamberta Kralja, 4.) Gregor Videc, 5.) Jurij, sin Štefana Rukule-ta, 6.) Matija, sin Marka Pušarja.

Na Dobenem („Nadobenemb“).

1.) Florijan, sin Janezov, 2.) Jurij Bogatè.

Domačejek („Domatscheutzi“).

1.) Ivan Lambreht.

Jelovica („Yelowitzi“).

1.) Ahacij Jemac, 2.) Tomaž, sin Ivana Lambrehta.

Četena Raván („Tschettenoraun“).

1.) Tone, sin Andreja Jakobe-ta, 2.) Mihel Strgar, 3.) Gol, sin Lovreta Ostre-ta.

Podvrh („Podwurcham“).

1.) Marko Grosel, 2.) Baltazar, sin Lenartov, 3.) Nikolaj, sin Tomažev.

Za Prevalom („Dolenichriwowitzi“).

1.) Marko Mrak, 2.) Tomaž Mrak, 3.) Štefan, sin Šimona Pušarja, 4.) Jeler, sin Petrov, 5.) Jernej, sin Jelerjev.

Kajzarji po javorski županiji.

1.) Boštijan, sin Tomaža Cimpermana, 2.) Afra, žena Brnad-ova, 3.) Ključarji cerkve v Malinskem vrhu od mežna-

rije in vrta, 4.) Jurij Bezjak na Volči, 5.) Jernej Jančič, 6.) Ahacij, sin Mihelov v Podobenem, 7.) Gregor Dremota, krojač, 8.) Valentin Pušar od novih rovt, 9.) Jernej Azbè, 10.) Jurij Bezavičar, 11.) Gregor Cimperman, 12.) Matija Grosel v Dolenčičah, 13.) Ulrik Demšar, 14.) Matija Podobnik iz Lomov od novih rovt in pašnika pri sv. Jederti, 15.) Boštijan Žnidar iz Dolenje Žetine, 16.) Peter Zelenec od novih rovt „am welegusch“ pri Žetini, 17.) Primož Rezak, 18.) Tomaž Kralj iz Delnic od nove kajže, od njive in od mlina ob delniškem potoku, 19.) Valentin Golibajs od nove kajže v Javorjah, 20.) Marko Zelenec od nove kajže v Dolenji Žetini, 21.) Jeron Dolenec od nove kajže v Delnicah, 22.) Gol Godec od novih rovt v Gaberski gori.

g) Županija Brodi („Officium Fuerten“).

Breznica („Bresnitz“).

1.) Matija Jarec, 2.) Jera, hči Valentina Ozebka, 3.) Križe Kalec, 4.) Jurij Trojar („Troger“), 5.) Jeron, sin Mihela Sušnika, 6.) Jakob Sušnik, 7.) Mihel Sušnik.

Gabrovo („Gabrowa“).

1.) Primož Laytar, 2.) Urban, sin Gregorja Rezaka, 3.) Pe, sin Fabijanov in brat Gregorjev, 4.) Primož, sin Mihela Mureta.

Bodovlje („Bodouli“).

1.) Križe Spirlič, 2.) Marko, sin Klementa Guzela, 3.) Jurij, sin Tonetov, 4.) Marjeta, sestra Uršina in hči Lenarta Goloba.

Zminec („Smintzi“).

1.) Gregor Viček, 2.) Boštjan, sin Jerneja Vička, 3.) Gregor, sin Jerneja Vička.

Brodi („Fuerten“).

1.) Jurij, sin Jurija Šerfoltnika, 2.) Štefan Vodnik, 3.) Ahacij, brat Kocijana Marcine, 4.) Melhior Wachter, 5.) Martin, sin Primoža Sušnika, 6.) Martin Sušnik.

Log („Nalogu“).

1.) Jurij, sin Kalanov, 2.) Gregor Forstner, 3.) Benedikt, sin Tomažev.

Okroglek („Okhreglach“).

1.) Jernej Rutar.

Gaberik („Gabergkh“).

1.) Jakob, sin Gašperjev, iz Vincarjev, 2.) Mihel, sin Gregorjev, 3.) Lukan Telban.

Smoldno („Smoldini“).

1.) Tomaž, sin Nikolaja Kalana, 2.) Gregor, sin Kocijanov, 3.) Gašper Tomažič.

Visoko („Bissogkh“).

1.) Gregor sin Andreja Stormana, 2.) Tomaž Legat, sin Marjetin, 3.) Andrej Storman.

Kajžarji po brodski županiji.

1.) Cerkovnik pri sv. Lovrencu od njive in hiše, 2.) Tomaž Roglov od hiše in vrta pod sv. Volbenkom, 3.) Pavel Perko v Breznici, 4.) Jurij Kalan, 5.) Gregor, sin Tomažev, z Loga od hiše in vrta.

h) Karnska županija („Officium Kharinthianorum“).

Sv. Barbara („Nalosy“).

1.) Ivan Oberhueber, 2.) Jurij, sin Martina Božnarja, 3.) Matevž, sin Ileta Vodnika, 4.) Ahacij Močeradnik.

Dolenji Oselnik („Doleniossenigkh“).

1.) Valant, sin Tomaža Selanina, 2.) Osvald, sin Ulrikov, 3.) Lovre, sin Ulrikov, 4.) Tomaž, sin Barbarin.

Gorenji Oselnik („Goreniossenigkh“).

1.) Boštijan, sin Marule, 2.) Matija, sin Jurijev.

Žerovnica („Sernonitzi“).

1.) Avguštin in Janez Krmel, 2.) Andrej, sin Matevža Hribernika, 3.) Urban, sin Mihela Guzela, 4.) Marko, sin Gašperja Rožnika, 5.) Osvald, sin Urbana Govekarja.

Hojke („Choygkhi“).

1.) Tomaž, sin Iletov, 2.) Helena, hči Gregorja Demšarja, 3.) Matija, sin Gašperja Hojkarja, 4.) Urban, sin Štefana Brešarja.

Hrastnica („Chrastnitzi“).

1.) Osvald, sin Martina Volčiča, 2.) Lukan Coklar, 3.) Matija Jagodišnik, 4.) Peter Hribernik, 5.) Jernej Gariol, 6.) Gašper Korun, 7.) Andrej Krmel, 8.) Lenart Močeradnik.

Valtarski vrh („Balterskhiwurch“).

1.) Anica („Anitza“), hči Simona Guzela, 2.) Ravno tista, 3.) Jurij Novak, 4.) Melhior, sin Marjete Krmel-ove, 5.) Peter Jamnik, 6.) Mohor Podobnik, 7.) Ahacij Krmel.

Hrib („Chribu“).

1.) Lenart, sin Pankracija Hribernika, 2.) Lovre, sin Boštijana Hribernika.

Srnice („Khalechsernitzach“).

1.) Benedikt, brat Petrov, 2.) Matevž, sin Osvaldov, 3.) Mihel, sin Simona Ravnikarja, 4.) Tomaž, sin Barbarin, 5.) Gregor, sin Boštijana Belana, 6.) Štefan, sin Mihelov, 7.) Špela, hči Osvalda Debeljaka, 8.) Gregor Skobel.

Bukov vrh ali Sv. Sobota („Bukhawurch“).

1.) Gregor Tisovec, 2.) Lovre Rezak, 3.) Matija, sin Marka Žabnikarja, 4.) Marko Platiša, 5.) Melhior Rupar.

Hotovlje („Chothouli“).

1.) Avguštin, sin Matije Tisovca, 2.) Mihel, brat Afrin in sin Jurija Tisovca.

Plečno Brdo („Pletschnemberdi“).

1.) Gregor Obessibach, 2.) Jakob Muha.

Za Mejo („Sameyo“).

1.) Štefan, sin Petra Seničarja, 2.) Magdalena, hči Tonetova.

Gaberska gora („Gaberskhigori“).

1.) Jurij, sin Magdalene Jesenkove, 2.) Valentin Kokolj, 3.) Martin, sin Simona Jančiča, 4.) Boštjan, sin Gregorja Janežiča, 5.) Urša („Vrscha“), hči Lukana Buha, 6.) Blaž Burjan, 7.) Janez („Jannes“) Žabnikar, 8.) Lenart Wachter, 9.) Lenart Borjan.

Sopotnica („Sopotnitzi“).

1.) Marko Šoštar, 2.) Simon Košir, 3.) Marko Podobnik, 4.) Matija Janežič, 5.) Mihel Borjan, 6.) Jakob sin Matije Mladovana, 7.) Šimon Vodnik.

V Potoku („Im Pach“).

1.) Andrej Marcina, 2.) Janez, sin Marka Žabnikarja, 3.) Gregor Guzel, 4.) Brice Šinek, 5.) Tomaž Kočevan, 6.) Jurij,

sin Matije Prevodnika, 7.) Neža („Nesa“), hči Klementa Grilovca, 8.) Jakob, sin Lovreta Ruparja, 9.) Gregor Alojna v Mednici („Mednitz“).

i) Županija Poljšica („Officium Poglschitz“).

Poljšica („Poglschitz“).

1.) Jurij, sin Vidov, 2.) Blaž, sin Nežin, 3.) Vido, sin Lenarta Pibrea, 4.) Lenart, brat Jakobov, 5.) Primož, sin Blažev, 6.) Elena, hči Marinšekova, 7.) Valter Kralj, 8.) Gol, sin Lovretov.

Rovte („Routti“).

1.) Jeronim, sin Mihelov, 2.) Matevž, sin Tomaža Poglačnika, 3.) Tomaž, sin Rupertov.

Češnjica („Khersteten“).

1.) Aleksij, sin Martinov, 2.) Peter, sin Pavlov, 3.) Ahacij Dienstman.

Besnica („Vessnitz“).

1.) Gregor, sin Jurija Kralja, logar v Spodnji Besnici.

Brezovica („Bresowitzi“).

1.) Gregor, sin Jurija Pibrea, 2.) Primož, sin Kocijanov, 3.) Luka Papiler.

Rakovica („Rakhowitz“).

1.) Francis, sin Markov.

Olše („Haberlandt“).

1.) Jakob, sin Valanta Marolčiča, 2.) Klement, sin Markov, 3.) Ulrik, sin Križe-jev, 4.) Lenart Novak.

Poljšiška županija plačuje urbarščine 12 mark in 45 šilingov ali pa 20 gld. renskih in 38 kr.

Matija, sin Andreja Forstnerja, ne daje nič drugega od svoje kmetije, kakor samo davek („steuer“). Zato pa mora pomagati lovcem, kadar je lov, in pa varovati gozd.

Kajžarji po poljšiški županiji.

1.) Luka, sin Jurija Primca, 2.) Gregor Forstner na Trati („an der Tratten“), 3.) Štefan, sin Golov, 4.) Matevž, sin Križe-jev, 5.) Ključarji cerkev sv. Ivana in sv. Tilna v Besnici od rovt, 6.) Matija, sin Lambertov, v Potoku, 7.) Pankracij, sin Rupertov, 8.) Tone Grahar, 9.) Andrej Krapilec, 10.) Jakob Juršek, 11.) Valter, sin Jurija Videca, 12.) Lenart

Cviren, 13.) Matevž, sin Jurijev, na Logu, 14.) Frice Grahari, 15.) Križe, sin Kapitov.

k) Županija Sorica („Officium Zeyritz“).

(Spodnja) Sorica („zu Nidern“).

1.) Peter Kostnar, 2.) Mišel Kostnar, 3.) Peter Kofler, 4.) Ivan, sin Gregorja Trojarja, 5.) Matevž Gamperl, 6.) Jurij, sin Martina Fajfarja, 7.) Jernej, sin Kristanov, 8.) Jurij, sin Rotijin, 9.) Volbenk, sin Simona Pehaimba, 10.) Štefan, sin Gretin, 11.) Agata, hči Matevža Gamperla, 12.) Pavel, sin Jurija Šorla, 13.) Mišel, sin Petra Kezarja, 14.) Marko, sin Urše Šorl-ove, 15.) Stine Frölich.

V Dolini („Im Thall“).

1.) Teka („Thekha“), hči Ivanova, 2.) Partl, sin Gregorjev.

Spodnje Danje („zu Niderhueben“).

1.) Gregor, sin Andreja Šorla, 2.) Teka, hči Gola Lakerja, 3.) Jakob, sin Lukeža Pehaimba, 4.) Nikolaj Erhardt, sin Golov, 5.) Ivan Kezar, 6.) Osvald, sin Lorenčev, 7.) Baltazar, sin Lenarta Markelja, 8.) Klement, sin Gola Gansterla, 9.) Ivan Kezar, 10.) Mišel, sin Nežin („Nesa“).

Zgornje Danje („zu Oberhueben“).

1.) Martin Kofler, 2.) Peter, sin Martina Koflerja, 3.) Urban, sin Martina Pehaimba, 4.) Marko, sin Elenin.

Trojar („zum Troyen“).

1.) Ivan, sin Jurija Tauš-a, 2.) Gol, sin Jakoba Trojarja.

Za Brdom („Vnderm Hohenegkh“).

1.) Šimon, sin Elene, hčere Ivanove, 2.) Matevž, sin Ivanov, 3.) Jurij, sin Šimona, brata Ivanovega.

Torka („Am Thoregkh“).

1.) Matija, sin Petra Geigerja, 2.) Osvald, sin Lambertov.

Ravne („Im Ebendlein“).

1.) Gregor, sin Gola Koflerja, 2.) Ivan, sin Uršin („Vrscha“), 3.) Jakob Grahovar, 4.) Lenart, sin Mihela Jaucha.

Prtoč („Am Prietagkh“).

1.) Gol Trojar, 2.) Urban Pehaimb, 3.) Gašper, sin Martina Pehaimba, 4.) Matevž, sin Ahacijev.

Soriška županija plačuje urbarščine 20 mark šilingov, 1 funt penězov in 8 šilingov ali 34 gl. renskih in 40 kr.

Kajžarji po soriški županiji.

1.) Klement, sin Andreja Meyrl-a, 2.) Osvald Prezel, 3.) Ivan Weber, 4.) Agata, hči Prezlova, 5.) Matija Erhart, 6.) Greta, hči Žnidarjeva, 7.) Gregor Šoštar, sin Nežin („Nesa“), 8.) Matevž, sin Margraff-ov, 9.) Matevž Gamperl, 10.) Jakob Tauš, 11.) Urša, hči Neže Schmid-ove, 12.) Jurij, sin Šimonov, za Brdom, 13.) Gregor Schmid, 14.) Ivan za Brdom, 15.) Jakob Grahari v Ravnah, 16.) Mihael Kramar v Ravnah, 17.) Klement Šok proti Petrovemu Brdu („gegen Peterlseghk“).

l) Županija Dovje („Officium Lengfelden“).

Urbarščina in županov račun dovške županije sta znašala vsako leto 30 mark in 4 šilinge. Vsak kajžar je plačeval 8 kr. urbarščine.

m) Županija Rudno („Officium Ruden“).

Rudno („Ruden“).

1.) Jakob Bogatè, 2.) Gregor Kofler, 3.) Klement, sin Lovreta Mlinarja, 4.) Mihael Varl, 5.) Tomaž Zupančič, 6.) Peter, sin Urbana Semena, 7.) Jernej, sin Uršin („Jerni fig Vrscha“), 8.) Nikolaj, sin Neže Mrzigoj-eve, 9.) Gregor, sin Lukana Varla.

Novak („Chribu“).

1.) Jurij, sin Golov.

Dražgoše („Smretsch“).

1.) Jakob Fajfar, brat Simonov, 2.) Gregor, sin Neže Kunstl-ove, 3.) Ivan, brat Osvalda Rat-a, 4.) Andrej, sin Klementov, 5.) Peter, sin Andreja Weberja, 6.) Jakob, sin Ivana Rovtarja, 7.) Matevž, sin Lenartov, 8.) Klement, sin Nikolajev.

Na Pečéh („Napetschi“).

1.) Tone Podobnik, 2.) Tomaž, sin Matevžev, 3.) Nikolaj, sin Pavlov, 4.) Jurij, sin Petra Jelenca, 5.) Peter, sin Špele Belčeve, 6.) Peter Feman („Fewman“), 7.) Mihael, sin Štefana Bizjaka, 8.) Andrej Gortnar, 9.) Lukan Jelenec.

Jelenčiče („Jelentschitsch“).

1.) Urban, sin Pavla Jelenca, 2.) Pavel, sin Barbarin.

Gorenje Lajše („Gorenilasisch“).

- 1.) Nikolaj Martancelj, 2.) Jakob, sin Lukana Videca,
- 3.) Matevž, sin Štefana Bizjaka, 4.) Ravno tisti.

Jamnik („Seitziraun“).

- 1.) Matevž, sin Andreja Pehaimba, 2.) Peter, sin Osvalda Šalerja, 3.) Jurij Hlebec, 4.) Magdalena Šaler.

Log („Nalogu“).

- 1.) Klement, sin Jurijev in brat Andrejev, 2.) Gregor Zupančič.

Podblica („Podwelitza“).

- 1.) Peter Britvar, 2.) Gašper, sin Štefanov, 3.) Lenart, brat Jurijev, 4.) Štefan, sin Lovreta Videca, 5.) Jakob, sin Kocijanov, 6.) Blaž Eržen.

Nemilje („Namilge“).

- 1.) Lenart, sin Lenartov, 2.) Martin, sin Jurijev, 3.) Kocijan, sin Pavla Kropilca, 4.) Blaž, sin Petra Kropilca.

Njivica (?) („Srednitzi“).

- 1.) Šimon, sin Gola Vidmarja, 2.) Lovre, sin Martinov.

Kališe („Khalischi“).

- 1.) Ambrož, sin Baltazarja Smojka, 2.) Gregor, sin Grahharjev, 3.) Lenart, sin Benediktov, 4.) Peter Notar, 5.) Valentin, sin Tomaža Grahharja, 6.) Ahacij Pogačnik, 7.) Tomaž, sin Benediktov.

Dolenje Lajše („Dolenilasisch“).

- 1.) Matevž, sin Gregorja Lotriča, 2.) Urban, sin Šimonov, 3.) Jakob, sin Matevža Frakule-ta, 4.) Gašper, brat Fricetov, 5.) Ravno tisti.

Kajžarji po rudenski županiji.

- 1.) France Zupančič, 2.) Matevž Kalec, 3.) Klement Reiter, 4.) Urban, sin Pavla Kropilca, 5.) Kocijan, sin Sig-munda Šoštarija, 6.) Jurij Lotrič, 7.) Ivan Feman, 8.) Mohor Modrè, 9.) Gol Martancelj, 10.) Tomaž Bohinjič, 11.) Tomaž Žnidar, 12.) Valentin Smojk, 13.) Lovre Eržen od hiše in mlina v Podblici, 14.) Gregor Martancelj v Podblici, 15.) Primož Frakule, 16.) Jošt, sin Matevžev, v Podblici, 17.) Mihel Kunstel, 18.) Jurij Frakule, 19.) Jernej Notar, 20.) Primož Rupar, 21.) Rupert Kropilec, 22.) Aleksij, sin Jurijev, na Logu, 23.) Lenart, sin Žagarjev, 24.) Matevž Jelenec.

n) Županija Selce („Officium Seltzach“).

Železniki (Gorenji konec) („Oberhamer“).

Lastniki železniških fužin.

1.) Gregor, sin Ruperta Per-a, plačuje od pol tedna 14 kr. in 2 peneza. (Ravno toliko so plačevali tudi drugi od pol tedna. Od celega tedna je bilo treba dati še jedenkrat toliko, namreč 29 kr.) 2.) Anton, sin Jerneja Frakule-ta, od pol tedna, 3.) Jernej Junauer od pol tedna, 4.) Ravno tisti od jednega tedna, kterega je imel Urban Amota, 5.) Matic Šoštar od pol tedna, 6.) Križe Pierin od pol tedna Jakoba Pierina, 7.) Ravno tisti od pol tedna, kterega je kupil od svojega brata, Žana Pierina („San Pierin“), 8.) Anže Pierin od jednega tedna, 9.) Anže in Felicijan Gompa od pol tedna Dionizija Matajli-ja, 10.) Vincencij Lukič od jednega tedna, kterega je dobil od Gregorja Pera, 11.) Brata Felicijan in Anže Gompa od pol tedna, 12.) Križe Modrijan od pol tedna, 13.) Matevž Koroše od pol tedna.

Železniki (Racovnik) („Niderhamer“).

1.) Blaž Semen od jednega tedna, 2.) Felicijan in Anže Gompa od pol tedna, kterega sta dobila od Jurija Bretzl-a, 3.) Felicijan in Anže Gompa od jednega tedna, kterega sta dobila od Andreja Senuzen-a, 4.) Ravno tista od pol tedna, 5.) Ravno tista od pol tedna, kterega sta dobila od Petra Planine, 6.) Benedikt Semen od pol tedna, 7.) Jurij Bretzl od jednega tedna, 8.) Marko in Pankracij Pierin od pol tedna, 9.) Krištof pl. Sternsee od jednega tedna, 10.) Lambert Varl in njegova žena Rotija od jednega tedna, 11.) Anže Šoštar od pol tedna.

Železniški kajžarji.

1.) Benedikt Semen, 2.) Ahacij Pezdel, 3.) Felicijan Gompa, 4.) Peter, sin Mihela Zorca, 5.) Boštijan Pajer, 6.) Katra, hči Anžeta Štiglica, 7.) Anže Šoštar, 8.) Osvald Pečnik, 9.) Križe Mojstrik, 10.) Mert Grahari, 11.) Anton Frakule, 12.) Matija Kramar, 13.) Valentin Schmidt, Strgar imenovan, 14.) Jakob Kopač, 15.) Anže, sin Urbana Homarja, 16.) Fric Pečnik, 17.) Lenart Semen, 18.) Blaž Tavčar, 19.) Tone Per, 20.) Melhior Nagele, 21.) Tomaž Amota, 22.) Kajza Jerneja Pečnika, od ktere so plačevali vsi železniški kovači.

Dolenja vas („Doleniwassi“).

1.) Primož Semen, 2.) Tomaž Grahari, 3.) Urban Pišohar, 4.) Nikolaj, sin Prebigojev, 5.) Lenart, sin Valantov, 6.) An-

drej, sin Matevža Schmida, 7.) Lenart, sin Andreja Luznarja, 8.) Gregor, sin Miheljačev, 9.) Ambrož Schaler (Skalar?), 10.) Tomaž, sin Primoža Srakarja, 11.) Lovre, sin Tomaža Graharja, 12.) Križe Luznar, 13.) Blaž Feman.

Topolje („Topolge“).

1.) Ivan Rovtar, 2.) Jeler Vrhunec („Wurchunatz“), 3.) Štefan Zavrnšnik, 4.) Marjeta, hči Šoštarjeva, 5.) Ulrik, sin Petrov, 6.) Jeler Kos.

Selce („Seltzach“).

1.) Lenart, sin Pavla Femana, 2.) Silvester, sin Martina Semena, 3.) Andrej Varl, 4.) Šimon, sin Gregorja Cimpermana, 5.) Matevž Boncelj („Wantzl“), 6.) Jernej, sin Jakobov, 7.) Šimon Ažman, 8.) Štefan Rejec, 9.) Blaž, sin Boštijana Bonceljna, 10.) Jernej, sin Oštermana Hainricherja, 11.) Križe Plaznik, 12.) Kocijan Semen, 13.) Elena, hči Primoža Groseljna, 14.) Ahacij, brat Vida Bobeka, 15.) Peter Semen, 16.) Lambert, sin Jelerjev, 17.) Tomaž, sin Anin, logar.

Studeno („Studenemb“).

1.) Andrej, sin Jurija Zavrnšnika, 2.) Urša, hči Gregorja Semena, 3.) Doroteja Ščurek, 4.) Klement, sin Modre-tov, 5.) Bernard, sin Matevža Štefana, 6.) Bende Zavrnšnik, 7.) Simon, sin Vincencijev, 8.) Tomaž Eržen, 9.) Ivan Notar, 10.) Peter, sin Margaretin.

Češnjica („Tscheschnitzi“).

1.) Marula, hči Jerneja Prelca, 2.) Boštijan Jakon, 3.) Marjeta, hči Gola Prebigoj-a, 4.) Andrej, sin Gola Tolčaja, 5.) Rupert, sin Anžeta Prelca, 6.) Lukan, sin Jerneja Arnola, 7.) Martin, sin Lenarta Modreta, 8.) Klement Bratuš, 9.) Gol Miheljač.

Podlonek („Padlamkham“).

1.) Agata, hči Andreja Graharja in žena Petra Večer-a, 2.) Andrej, sin Pavla Notarja, 3.) Anže, unuk Špelin in Martinov, 4.) Jakob, sin Gregorjev, 5.) Jurij, sin Lenarta Večera, 6.) Jakob, sin Petrov.

Zali log („Salemlogu“).

1.) Peter, sin Vincencijev, 2.) Pavel, sin Osvaldov, 3.) Matevž Pehaimb (Pegam?), 4.) Pavel, sin Partlov, 5.) Ivan Trojar, 6.) Boštijan Dolenec.

Škovine („Souerskhiniwe“).

1.) Matevž, sin Blaža Varla, 2.) Felicijan, sin Gregorja Draxl-a, 3.) Šimon Megušar.

Smoleva („Smolewi“).

1.) Anže, sin Urbanov, 2.) Jernej Urbančič, 3.) Pavel, sin Tomažev, 4.) Tomaž, sin Trojarjev.

Oster vrh („Osternwurch“).

1.) Jakob Pehaimb, 2.) Kocijan, sin Mengušarjev, 3.) Gregor, sin Lukežev, 4.) Lenart, sin Gregorjev, 5.) Marko, sin Štaličev.

Spodnja Golica („Dolenigolitzi“).

1.) Tomaž Lavtar, 2.) Blaž, sin Primožev, 3.) Primož, sin Jelerja Cimpermana.

Penovniki („Penonitzi“).

1.) Jurij Bretzl plačuje od pustote, 2.) Anže in Felicijan Gompa od pustote, 3.) Blaž Semen od pustote.

Zgornja Golica („Gorenigolitzi“).

1.) Štefan Miheljač, 2.) Mohor Štalič.

Dobroslavica („Dobrosslitzi“).

1.) Vid Tausch od pustote, 2.) Mert, sin Ivanov, za Brdom („vnderm Hohenegkh“) od pustote.

1.) Jurij Boncelj od mlina v Selnici (Selce), kjer so bile prej stope, 2.) Gol Loštrk ali Rukule od mlina v Selnici („Selnitzi“), kateri je bil prej zapuščen, 3.) Gol, sin Nikolaja Mlinarja, na Češnjici od mlina in hiše, 4.) Mihel Izda („Yssda“) od mlina v Dolenji vasi.

Kajžarji.

1.) Gol Srakar, 2.) Gregor Ambrožič, 3.) Gol Mihelic, 4.) Peter Srakar.

Dolenja vas.

1.) Lenart, sin Matevžev, 2.) Urban Mengušar, 3.) Jurij Turnar, 4.) Elizabeta Pajk-ova.

Selce.

1.) Lenart, sin Žana Coklarja, 2.) Mihel, sin Anin, 3.) Gregor, sin Jakoba Trpina, 4.) Mohor Šoštar, 5.) France, sin Jerneja Britvarja, 6.) Agata, hči Matevža Adama, 7.) Tomaž Rejec, 8.) Kristof Žnidar, 9.) Urban Dobrè, 10.) Matevž, sin

Ivana Šoštarja, 11.) Nikolaj Schmid, 12.) Peter Naglič, 13.) Tomaž, sin Jurše-ta Bratuša, 14.) Primož Schmid v Dolenji vasi, 15.) Filip Šoštar, 16.) Gregor Grahari na Zalem logu („zum Stuben“), 17.) Pavel Markel, 18.) Gregor Grosel, 19.) Peter, sin Anin, 20.) Matevž Leben, 21.) Simon Rejec v Smolevi.

Smoleva.

1.) Matevž, sin Urbanov, 2.) Blaž Srakar.

Dolenja vas.

1.) Lovre Marének, 2.) Matevž Pogačnik, 3.) Jakob Kozjak, 4.) Šiman Smojk, 5.) Lenart Boncelj, 6.) Jurij Semen v Smolevi, 7.) Neža, soproga Jurija Notarja, 8.) Jurij, sin Gregorjev, v Ostrem vrhu, 9.) Lenart, sin Urbana Kalca, 10.) Jernej, sin Pavlov, v Smolevi, 11.) Mihel Kozjak, 12.) Štefan Holz knecht, 13.) Lovre Šiman, 14.) Jurij Arnol na Češnjici, 15.) Urban Dobro plačuje od starega mlina v Selnici („im Pach Selnitzi“), katerega je kupil od Mihela Semena, 16.) Andrej Notar na Češnjici, 17.) Klement Mihelič, 18.) Janez („Janes“) Potočen, 19.) Agata, rejenka Marjete Štrukljeve, 20.) Justin Ščurek, 21.) Urban Varl, 22.) Mihel Lukežič v Ostrem vrhu, 23.) Tomaž Favce, 24.) Klement Plavec, 25.) Gregor, sin Tonetov, v Rastovkah, 26.) Osvold Grosel, 27.) Ile, sin Matevžev, od novih rovt v Martinjem vrhu proti Davčam.

o) Županija Strmica („Officium Stormetz“).

Laz („Welikhilas“).

1.) Štefan Podobnik, 2.) Martin, sin Jerneja Pogačnika.

Poziren („Posirim“).

1.) Jurij, sin Urbana Eržena, 2.) Pankracij Tomažin, 3.) Jera, hči Jurija Mahoriča, 4.) Urban, sin Tomaža Vrhunca, 5.) Jakob, sin Mohorja Lebna, 6.) Andrej Podobnik.

Zabrekovje („Sabrekhum“).

1.) Fabijan Luznar, 2.) Jernej, sin Tomaža Pogačnika, 3.) Tone, sin Tomaža Pogačnika, 4.) Jurij Martancelj, sin Avguštinov, 5.) Gregor Martancelj.

Potok („Salempotogkh“).

1.) Primož, sin Gregorja Eržena, 2.) Ravno tisti.

Bezovnica („Besolnitz“).

1.) Jurij, sin Martinov in brat Matevža Duše, 2.) Gašper, sin Valentina Eržena, 3.) Ravno tisti.

Hrib („Chribw“).

- 1.) Peter Tomazin, 2.) Primož, sin Petra Tomazina.

Laško („Nalaskhim“).

- 1.) Martin, sin Matije Zeyritzer-ja (Sorčan?), 2.) Jakob, sin Jurijev, 3.) Šimon Movrin.

Bukovšica („Bukhawitzi“).

- 1.) Greta, hči Muhlič-eva, 2.) Jurij Okoren.

Strmica („Stormetz“).

- 1.) Šimon, sin Toneta Videca, 2.) Jakob Pogačnik, 3.) Mihel, sin Jerneja Lunger-ja, 4.) Jakob, sin Grete Kofler-jeve, 5.) Jakob sin Jurija Pogačnika, 6.) Mihel, sin Jurija Pogačnika.

Štibernica (?) („Praprottisch“).

- 1.) Osvald, sin Erženov, 2.) Jurij, sin Lovretov, 3.) Ravno tisti. (Prvo in zadnje zemljišče je bilo takrat zapuščeno.)

Pševo („Wischewi“).

- 1.) Gregor, sin Valentina Eržena, 2.) Lorenc Podobnik, 3.) Baltazar, sin Valanta Modre-ta, 4.) Valentin Grosel, 5.) Primož, sin Valanta Modre-ta, 6.) Jakob Podobnik.

Javornik („Yawernitzi“).

- 1.) Gašper Perac, brat Jurijev, 2.) Boštijan, sin Matevža Mlinarja, 3.) Urban Modrè, 4.) Jurij, sin Matevža Mlinarja, 5.) Rotija, žena Marka Mlinarčiča, 6.) Nikolaj, sin Elene Mlinarčič-eva, 7.) Urban, sin Modre-tov.

Čepulje („Tschepul“).

- 1.) Urban, sin Pavla Lungerja, 2.) Osvald sin Toneta Eržena, 3.) Lukan Lunger.

Kras („Craitzi“).

- 1.) Primož Kuntar.

Lavtersni vrh („Balterskhiwurch“).

- 1.) Ahac Mure, 2.) Klement Kunstel.

Planica („Planinitzi“).

- 1.) Klement, sin Gregorja Guzela, 2.) Jakob Vrdnik, 3.) Jurij, sin Šimonov, 4.) Marko Buh.

Srednik („Srednimberdi“).

- 1.) Urban Rihtaršič.

Križna gora („Crisnigori“).

- 1.) Florjan Pogačnik, 2.) Urša, hči Martina Cajhen-a,
3.) Martin Movrin, 4.) Marjeta Coklar-jeva, 5.) Jurij Movrin.

Cavrno („Zabornim“).

- 1.) Urban, sin Partla Zeyritzer-ja, 2.) Jeler, sin Janeza Rukule-ta.

Kajžar.

- 1.) Mihel Movrin od hiše na Laškem.

p) Županija Stirpnik („Officium Stirpnigkh“).

Ševlje („Oscheulach“).

- 1.) Marina, hči Valentina Šorna, 2.) Matija Favce, 3.) Katra, soproga Valentina Šorna, 4.) Valentin Šorn.

Bukovica („Bukhawitzi“).

- 1.) Gašper, sin Jerneja Podreke, 2.) Matevž, sin Urbana Kalca, 3.) Boštijan, sin Lukeža Maluzerja, 4.) Mohor Alojna, 5.) Jakob Kalanin, 6.) Julijana, hči Neže Kočevanjeve, 7.) Peter Gospodinec.

Praprotno („Praprotnem“).

- 1.) Peter, sin Matevža Žagarja, 2.) Gol, sin Petra Žagarja, 3.) Peter Žagar, 4.) Anica („Anitza“), sestra Marjetina, 5.) Matevž Pekl („Pöggkh“), 6.) Andrej, sin Mohorjev.

Kozlov hrib („Khoslemchribw“).

- 1.) Gol Golibajs, 2.) Valant Okoren, 3.) Ravno tisti, 4.) Blaž Rihtarčič.

Rantovše („Swolge“).

- 1.) Andrej Ranta, 2.) Ravno tisti.

Mlaka („Namlatzi“).

- 1.) Rupert Vidmar, 2.) Andrej, sin Klementa Šorna, 3.) Tomaž, sin Luznarjev, 4.) Justin Alič, 5.) Nikolaj, sin Janezov, 6.) Lovre Okoren.

Jarčje Brdo („Jartschemberdi“).

- 1.) Klement, sin Anžetov.

Rovte („Rowtti“).

- 1.) Gregor, sin Gola Vidmarja, 2.) Kocijan, sin Blaža Groseljna, 3.) Kocijan, sin Jurija Smole-ta, 4.) Janez Debeljak,

- 5.) Valentin, sin Toneta Vidmarja, 6.) Anžè, sin Benedkov,
7.) Nikolaj Zavaligoj.

Črnec („Tschernem“).

- 1.) Urban Vidmar, 2.) Ravno tisti od pustote.

Dragobaček („Dragobratschitz“).

- 1.) Pavel Ozebek, 2.) Volbenk Perko, 3.) Primož, sin
Klementa Jesenka.

Rastovke („Nalogu“).

- 1.) Tone, sin Martinov, 2.) Andrej, sin Justinov.

Stirpnik („Gorenistirpnikh“).

- 1.) Nikolaj Ranta, 2.) Anžè Šinek.

Ravne („Goreniraun“).

- 1.) Avguštin, sin Jurijsa Vidmarja, 2.) Neža, hči Jurijsa
Dobrovnika, 3.) Jernej, sin Štefana Okorna.

Zgornja Luša („Naberdi“).

- 1.) Peter, sin Marjetin, 2.) Filip, brat Ulrika Benedikta,
3.) Jurij, sin Maruše Kraljeve, 4.) Jurij, brat Nikolaja Do-
brovnika, 5.) Mihel, sin Favce-tov, 6.) Jernej, sin Matevžev,
7.) Martin, sin Pavla Kalca.

Spodnja Luša („Pototzi“).

- 1.) Jakob sin Apolonije Bregant-ove, 2.) Matevž, sin Urše
Benedkove, 3.) Štefan, sin Jakoba Sušnika, 4.) Matija Srakar.

Kajžarji.

- 1.) Križe Favce, 2.) Bartel Flinč od mlina in žage, 3.)
Mihel Debeljak, 4.) Tomaž Flinč, 5.) Marko Mrak, 6.) Aleksij
Okoren, 7.) Posestniki rudnika na Bukovici od tamošnje kajže,
8.) Toman Khauffman, 9.) Lenart Šoštar na Bukovici, 10.)
Vid Siber, 11.) Peter Wunitzer, 12.) Lazar Vidmar, 13.) Jakob,
sin Avguštinov, 14.) Gregor Lavtar na Mlaci, 15.) Janez
(„Jannes“) Debeljak, 16.) Martin Rukule, 17.) Šimen Benédek,
18.) Matevž Eržen, 19.) Andrej Khauffman, 20.) Lenart, sin
Tonetov, na Logu (v Rastovkah), 21.) Valant Movrin na Buko-
vici, 22.) Šimen Alojna, 23.) Pavel Bunec, 24.) Blaž Kuntar.

q) Županija Gadmarje („Officium Gadmar“).

Stražišče („Drasisch“).

- 1.) Lenart Fajfar, 2.) Tomaž Rolec, 3.) Blaž Harnisch,
4.) Mihel, sin Pavla Wagnerja, 5.) Lovre Rolec, 6.) Andrej

Prelec, 7.) Rotija, hči Jakoba Zihlerla, 8.) Nikolaj, sin Anke Varl-ove, 9.) Pavel Fakin, 10.) Matevž, sin Jerneja Gratzerja, 11.) Blaž, sin Martina Harnischa, 12.) Andrej Škoda, 13.) Jernej Milec.

Moškrin („Matschgram“).

1.) Špela, hči He-ta Grete, 2.) Matija Vec ali Kamper, 3.) Tomaž, sin Jakoba Zeyritzer-ja, 4.) Traja, hči Hertzog-ova.

Trnje („Am Dornach“).

1.) Jurij Šoštar, 2.) Osvald Hafner, 3.) Tomaž, sin Merta Wolgemuet-a, 4.) Lenart Pekel.

Vešter („Am Puchl“).

1.) Urša, hči Formacher-jeva, 2.) Tomaž Ribar („Rueber“), 3.) Jurij, sin Šoštarjev, 4.) Ana, hči Lip-ova, 5.) Urban Križaj.

r) Vojdstveni, cerkveni in duhovniški podložniki.

(„Viertzgari Vogtey khirchen vnd der geistlichen Vnderthanen.“)

1.) Ključarji farne cerkve sv. Jurija od svojih zemljišč, 2.) Jakob Trebuhar od kmetije pri Fari, 3.) Mert Hartman pri Fari, podložnik Raspoz, 4.) Ambrož Hawman od kajže na „Fronhoff-u“, 5.) Ivan Ribar od kmetije v Veštru („am Puchl“), podložnik črne kapele, 6.) Primož Božič, podložnik črne kapele, 7.) Nikolaj Kril, podložnik črne kaplanije, 8.) Ivan Šifrer, kmet nunskega samostana v Loki.

Cerngrob („Eerngrueb“).

1.) Matevž, sin Gregorja Hartmana, podložnik freisinskega škofa.

Virmaše („Ermern“).

1.) Luka Šifrer, kmet črne kapele.

Stari Dvor („Altenhofen“).

1.) Jakob, sin Jerneja Godca, kmet črne kapele, 2.) Mert Kuralt, podložnik črne kapele.

Hosta („Chost“).

1.) Valant, sin Mihela Hostnika, kmet črne kapele, 2.) Nikolaj, sin Jurija Kunstelj-na, puštalski podložnik.

Cerkveni podložniki („Coloni Ecclesie“).

1.) Tone, sin Katre Rejčeve, 2.) Anže, sin Jere Fudt-ove iz Žirov, 3.) Matevž, sin Martina Vidmarja iz Poljan, 4.)

Lukan, sin Matevža Krivca ali Vidmarja v Besnici, 5.) Ivan Šifrer ali Šinek iz Cerngroba, 6.) Andrej, sin Lenarta Žnidarja, 7.) Andrej, brat Jerneja Vidmarja na Križni gori, 8.) Peter, sin Lukeža Vidmarja iz Četene Ravni, 9.) Jurij, sin Jurija Hainricherja ali Vidmarja, 10.) Andrej Kestner od kajže in njive Gregorja Vreče, 11.) Peter Proj, 12.) Matija Triller.

Mlini.

1.) Od graščinskega mlina („Fron`Mull“) se je plačevalo po 16 mark šilingov in 6 kopunov, kar znaša 25 gld. renskih in 50 kr. — 2.) Afra, hči Grete Ile-tove, je dajala od mlina in kmetije 8 gld. renskih, od žage 60 šilingov, 2 kopuna, 1 gos in 1 pogačo („Pogatschn“). — 3.) Od mlina pri Krivem mostu („Khrumpn Prukhn“) 12 mark šilingov in od tamošnje žage 2 marki šilingov, kar znaša obojno 23 gl. renskih in 20 kr. — 4.) Od nove valjalnice („Strekhamer“) 6 mark šilingov = 10 gld. renskih. — 5.) Od mlina pri Kopeli („beim Pad“) 14 mark šilingov in od jednega kamna („Lauffer“), kjer so bile prej stope za čreslo („Lachstampff“) 1 marko šilingov, kar znaša skupaj 26 gl. renskih. — 6.) Od mlina na Studencu („am Prun“) 12 mark šilingov = 20 gl. renskih. — 7.) Mestni sodnik je plačeval od vsakoletnega mestnega davka 40 mark = 66 gl. renskih in 40 kr. — 8.) Od kopeli („vom Pad“) 5 mark šilingov = 8 gl. renskih in 20 kr. — 9.) Tomaž Smolè od Rupertovih stop za smodnik („Pulferstampff“) v Gabrovem 15 kr. — 10.) Peter Kravec od Rupertovih stop za smodnik na Suhi 30 kr. — 11.) Loški črevljarji so plačevali od stop za čreslo, ktere so bile prej v mlinu pri kopeli, a so jih potem prestavili ven k Sori, vsled odloka vseh svetovalcev 30 kr. — 12.) Vincencij Lukič je plačeval 5 gl. renskih od nove cajnarice („Zainhamer“) na Studencu tik mlina, kjer so bile prej stope za čreslo. Dovolilo se mu je iz milosti, da je napravil cajnarico.

Lovski davek („Jäger Zinss“).

Ta davek so plačevali: 1.) Primož, sin Langandrejev, 2.) Ivan, sin Gregorjev, 3.) Primož, sin Jurija Porente, 4.) Matija Vec, 5.) Jakob, sin Mihelov, 6.) Valentin, sin Ane Langerholzove, 7.) Mihel, sin Ivanov, 8.) Jakob Hertzog, 9.) Gregor, sin Andreja Hertzoga iz Pevna („Jägerdorf“). Zaduji je plačeval po 39 $\frac{1}{2}$ kr., vsi drugi pa vsak po 27 kr.

Kajžarji po gadmarski županiji.

1.) Jurij Turnar, 2.) Marko Spirlič, 3.) Matija, sin Sra-carjev, 4.) Jurij Mengušar, 5.) Pavel Spirlič, 6.) Mihel Hertzog,

7.) Jera, hči Andreja Ile-ta, 8.) Luka, sin Primoža Sušnika, 9.) Mihel Hertzog, 10.) Jurij Kruh, 11.) Tomaž Smolè, 12.) Nikolaj Tajne od hiše na „Fronhoff-u“, 13.) Matevž Niderjung, 14.) Jurij Proj, 15.) Vincencij Lukič, 16.) Urban Wipffler, 17.) Jernej Cepek, 18.) Fric Maurer, 19.) Primož Rader, 20.) Klement Pirh, 21.) Martin Gaber.

s) Županija Bitno („Officium Veichting“).

Okroglo („Okhroglach“).

1.) Urban Forstner, 2.) Peter, sin Ivana Samše-ta („Sambsse“), 3.) Jernej Mrzlikar, 4.) Matevž Dobrè, 5.) Ivan Klinar, 6.) Boštijan Mrzlikar, 7.) Boštijan, sin Uršin, 8.) Pavel Svetec, 9.) Pavel Pisenik, 10.) Jakob, sin Matevža Drenovca, 11.) Urban Samšè, 12.) Jakob Cimperman, 13.) Andrej Hainrich, 14.) Urban Mure.

Ker je podložnikom v Okroglih Sava leta 1537. odtrgala mnogo zemlje, dovolilo se jim je, da daje vsakteri izmed njih po jeden mut ovsu manj, kakor prej. Vendar se jim lahko ta olajšava odtegne kadar koli si bodi.

Gorenja Sava („Bey der Saw“).

1.) Ivan Novak, 2.) Vid, sin Ahaca Praust-a, 3.) Jakob, sin Mihela Harnisch-a, 4.) Vid, sin Ahaca Praust-a, 5.) Jurij Harnisch.

Stražišče („Drasisch“).

1.) Jernej, sin Urše Drebes-ove, 2.) Tomaž Pibric, 3.) Ivan Štrukelj, 4.) Marko Lebar, 5.) Jera, hči Špela Hartman-ove, 6.) Matija Bukovšček, 7.) Ahac Eržen.

Bitno („Veichting“).

1.) Jurij, sin Urše Frölichauß-ove, 2.) Šimon Podobnik, 3.) Katra, hči Avkina („Aukha“), 4.) Klement, brat Jerneja Proja, 5.) Urban Mlinarčič, 6.) Špela, hči Jakobova, 7.) Klement Perner, 8.) Marko Pintar, 9.) Štefan Štrukelj, 10.) Janez Mengušar, 11.) Peter Perner, 12.) Matevž Rajgelj („Reuchl“), 13.) Florijan, sin Tomaža Goloba, 14.) Jernej, brat Ulrika Modrijana, 15.) Tomaž, sin Andreja Frica, 16.) Jurij, sin Ankin, 17.) Šimon, sin Lenarta Frölichauß-a, 18.) Lukež, sin Urše Zihlerl-ove, 19.) Lukež Rajgelj, 20.) Blaž, sin Vidov, 21.) Peter Wulffing (Vilfan?), 22.) Jakob, sin Jakoba Padra, 23.) Vid Ostrè, 24.) Elena, hči Mihela Walts-a, 25.) Jurij Wulffing, 26.) Tone Weber, 27.) Primož, brat Jakoba Hassa, 28.) Lenart Zihlerl, 29.) Peter, sin Ivana Rajgelj-na, 30.) Janez

Pogačnik, 31.) Vid, sin Petra Cegnarja, 32.) Matevž Brčić, 33.) Luka Windischer, 34.) Jurij, sin Jakoba Trojarja, 35.) Ambrož Strelec, 36.) Benedikt Leutgeb, 37.) Matija, sin Jurija Pernerja, 38.) Valentin, sin Jurija Freundtl-a, 39.) Lorenc, sin Fabijana Kruharja, 40.) Gašper Gosar, 41.) Pavel, sin Ivana Wulffinga, 42.) Katarina, hči Selaninova, 43.) Valant Puč, 44.) Blaž, sin Cegnarjev, 45.) Jurij Harzer, 46.) Fabijan, brat Urbana Rosenkhrantz, 47.) Blaž, brat Jurija Harzerja, 48.) Lukan Hainricher.

Žabnica („Saffnitz“).

1.) Štefan, sin Pavla Križmana, 2.) Jurij Harzer, 3.) Neža, hči Ulrikova, 4.) Marko Šifrer, 5.) Greta, sestra Filipa Kuralta, 6.) Mert Kuralt, 7.) Elena, hči Matevža Mrveca, 8.) Valentin, sin Špele Kuraltove, 9.) Matija, sin Jurija Cimpermana, 10.) Marko Khunig, 11.) Marko, zet Ostermanov, 12.) Gašper Hafner, 13.) Blaž, sin Jurija Pokorna, 14.) Mert Walter, 15.) Elena, hči Setzerjeva, 16.) Mert, sin Anke Pekl-ove, 17.) Anton Latzanin, 18.) Luka Hafner, 19.) Peter Khunig, 20.) Matevž, sin Fabijana Rat-a, 21.) Benedikt Šorn, 22.) Gregor Fik, 23.) Tomaž, sin Mihela Herterja, 24.) Stine, sin Boštjana Šorna, 25.) Jurij, sin Fabijana Rata, 26.) Gregor, sin Jakoba Harzerja, 27.) Primož, sin Matevža Kuralta, 28.) Mihel Rajgelj, 29.) Tone, sin Matevža Pernerja, 30.) Elena, hči Ivana Novaka, 31.) Jurij Križaj, 32.) Lorenc Khunig, sin Pavlov, 33.) Jurij Šifrer, 34.) Valentin Šifrer, 35.) Ivan, sin Urše Kuraltove.

Dorfarji („Dorffern“).

1.) Ivan Wulffing, 2.) Matevž, sin Gregorja Hartmana, 3.) Gašper Kruh, 4.) Ivan Hafner, 5.) Andrej Kočevan, 6.) Pavel Kuralt 7.) Mert Hartman.

Sv. Duh (?) („Obiern“).

1.) Anžè, sin Merta Žnidarja, 2.) Matevž, sin Frica Cofa, 3.) Gregor Šifrer, 4.) Jakob Kozomernik, 5.) Ivan Žontar, 6.) Gregor Porenta, 7.) Matevž Brčić, 8.) Matevž, sin Jurija Frica, 9.) Gregor Kristan, 10.) Luka Kralj, 11.) Ivan Cof, 12.) Partl, sin Jurija Rainghlerja, 13.) Špela, hči Matije Cofa, 14.) Matevž Žontar, 15.) Štefan, sin Petra Marcherja, 16.) Ivan, sin Lukeža Pernerja, 17.) Osterman Žontar, 18.) Primož, sin Ivana Wulffinga, 19.) Ivan Kuralt, 20.) Jernej Porenta, 21.) Blaž, sin Matevža Kašmana, 22.) Andrej, sin Ivanov, na Formah, 23.) Lorenc Kruhar.

Virmaše („Ermern“).

1.) Primož Kaiser („Khayser“), 2.) Primož Kaiser, 3.) Fabijan Triler, 4.) Peter Kozomernik, 5.) Greta, hči Afre Rottl-ove, 6.) Ulrik, sin Andrejev, 7.) Jakob Pečnik, 8.) Anastazija, hči Matevža Seidl-a, 9.) Lorenc, sin Matevža Kalanina, 10.) Jurij, sin Lorenca Črne-ta, 11.) Vergilij, brat Jurija Hermana, 12.) Elena, sestra Urbana Löll-a.

Trata („Trattern“).

1.) Jera, hči Urše Papiler-jeve, 2.) Gašper Planina.

Lipica („Khlainsaffnitz“).

1.) Ambrož, sin Lorenca Kašmana, 2.) Lenart Starman, 3.) Ahac, sin Sofije Kašmanove, 4.) Peter, sin Nikolaja Kašmana.

Stari Dvor („Altenhofen“).

1.) Jurij, sin Lukeža Trilerja, 2.) Fabijan Triler, 3.) Jernej, brat Štefana Trilerja.

Suha („Zauchen“).

1.) Ahac Srakar, 2.) Matevž, sin Nikolaja Sargoja, 3.) Matija, sin Telbanov, 4.) Jernej, sin Jakoba Telbana, 5.) Tomaž Telban, 6.) Urban, sin Mihela Starmana, 7.) Mihel, sin Jerneja Telbana, 8.) Peter, sin Ivana Starmana, 9.) Andrej, sin Barbare Cof-ove, 10.) Rupert Čik, 11.) Gašper, sin Marka Planine, 12.) Gregor, sin Telbanov, 13.) Urban Kezar, 14.) Jakob, brat Lovreta Kravce-ta, 15.) Jakob Šoštar, 16.) Anžè Čik, 17.) Osvald, sin Tomaža Kruha, 18.) Primož Sluga, 19.) Matevž Triler, 20.) Urban Maček, 21.) Tone, sin Martinov.

Stara Loka („Altenlagkh“).

1.) Elena, hči Teke („Tekha“) Erazmove, 2.) Matevž, sin Petra Cajhena, 3.) Ilen, sin Jurija Križaja, 4.) Rok Žnidar, 5.) Blaž Hafner, 6.) Pavel, sin Matevžev in brat Matevža Huebmana.

Lenart pl. Sigessdorf plačuje 1 gl. in 20 kr. od kolibice („Kholbitzen“), „Weingartl“ imenovane, in pa od Starega gradu („Wilden Lagkh“).

Kajžarji po bitenski županiji.

1.) Urša („Vrscha“), hči Pavlinina, 2.) Juršè Tryester, 3.) Lovre Rolec, 4.) Ahac Wagner, 5.) Klement Praust, 6.) Jernej Škoda, 7.) Matija Vivoda, 8.) Primož Perec, 9.) Ivan Fajfar, 10.) Pavel Kožica, 11.) Ilen Kheffer, 12.) Urša, hči Elene Weberjeve.

Bitno.

1.) Florjan Golob, 2.) Andrej Kestner, 3.) Jakob Skala, 4.) Andrej Kestner, 5.) Ivan Ziherli, 6.) Tone Gratzner, 7.) Mihel Coklar, 8.) Marjeta Žagarjeva, 9.) Ahac Rosenkhrantz, 10.) Anka Kuraltova, 11.) Katra, hči Elene Kolarjeve, 12.) Jakob Walther, 13.) Fabijan Harzer, 14.) Blaž Walther, 15.) Jakob Perner.

Sv. Duh (?) („Obrern“).

1.) Jurij Komatar, 2.) Marko, sin Rotije Žnidarjeve, 3.) Lenart, sin Marka Kaiserja, 4.) Primož Kaiser, 5.) Jurij, sin Ivana Pečnika, 6.) Fabijan Triler, 7.) Matevž Seidl, 8.) Primož Kaiser, 9.) Tomaž Vuješ, 10.) Primož Rath, 11.) Neža („Nessa“) Kuraltova, 12.) Lenart Hainricher.

Stari Dvor.

1.) Jurij Ständigl, 2.) Peter Movrin, 3.) Jurij Ständigl.

Trata.

1.) Sofija, soproga Čeblov, 2.) Femija (Evfemija?), hči Pogačnikova.

Sv. Duh („Beim heyligen geist“).

1.) Pavel Komatar, 2.) Tomaž Kekelj iz Virmaš, 3.) Mihel Zupan, 4.) Elena, soproga Spindlerjeva, 5.) Jakob, sin Jakoba Mojstra iz Starega Dvora, 6.) Jurij Riboldt, 7.) Boštijan Kralj, 8.) Andrej Fakin.

t) Županija Godešče („Officiun Newsass“).

Jama („Lueg“).

1.) Peter Eržen, 2.) Štefan, sin Anžeta Gregorina, 3.) Marko, sin Lovreta Jemca, 4.) Marjeta, hči Lovreta Zwengerja, 5.) Andrej, sin Mohorja Novaka, 6.) Valant Jemec, 7.) Lenart, sin Valanta Jemca.

Praše („Praschach“).

1.) Marjeta, hči Lukanova, 2.) Primož, sin Martina Gladka, 3.) Jernej Komar, 4.) Urša, hči Valantova, 5.) Tomaž, sin Lambertov, 6.) Boštijan Jursin, 7.) Blaž, sin Lukana Vodnika, 8.) Andrej, sin Martina Zwengerja, 9.) Andrej, sin Primoža Svetka („Swetkho“), 10.) Školastika, hči Križeja Telbana, 11.) Pavel Jemec, 12.) Jakob, sin Gregorja Zwengerja, 13.) Matevž Jursin.

Senica („Schweinitz“).

1.) Jurij, sin Primoža Schwaiffstrigh-a, 2.) Valant, sin Pavla Podvizaj-a, 3.) Janez („Jannes“), sin Mihelov, 4.) Ahac Štupnikar, 5.) Andrej Jereb, 6.) Boštijan, sin Pavla Podvizaja, 7.) France, sin Jere Vičikove, 8.) Gregor Schwaiffstrighk, 9.) Matija Zybal, 10.) Volbenk Jagodišnik.

Gosteče („Gostegkh“).

1.) Matija Prevodnik, 2.) Martin Goliraj, 3.) Jurij, sin Klementov, 4.) Matevž Goliraj, 5.) Tomaž, brat Ahaca Skutnika, 6.) Blaž, sin Marjetin, 7.) Štefan Štrekelj.

Pungart („Paungarten“).

1.) Martin, sin Jurija Kunstelj-na, 2.) Jakob Wachter, 3.) Teka, hči Erazmova in soproga Jurija Rakarja, 4.) Jakob, sin Papial-ov, 5.) Marko, sin Jurija Rukule-ta, 6.) Lukan Kunstelj, 7.) Marko Rukule, 8.) Jernej, sin Lukana Gabra, 9.) Jakob Košir.

Gódešče („Newsass“).

1.) Boštijan, sin Kocijana Kašmana, 2.) Mihel Hainricher, 3.) Blaž, sin Lukanov, 4.) Andrej Nembsagkh, 5.) Neža, hči Petra Nembsagkha, 6.) Ahac, sin Matije Gosarja, 7.) Primož, sin Matevža Jamnika, 8.) Boštijan, sin Križajev, 9.) Jernej, sin Martina Nembsagkha, 10.) Ambrož Kašman, 11.) Gregor, sin Gregorja Rjavca („Reyabitz“), 12.) Katra Pečnik, 13.) Matija Drčar, 14.) Mihel, sin Rotije Jugove, 15.) Jurij Rader, 16.) Tone Niklaveč, 17.) Mihel Jamnik, brat Gregorjev, 18.) Matija Maček, 19.) Andrej Križaj, 20.) Štefan Goliraj, 21.) Matija, sin Lorenca Gosarja.

Rateče („Rottendorff“).

1.) Gregor, sin Latzaninov, 2.) Mihel Sargoj („Sargoy“), 3.) Elena, hči Kristofa Sejana, 4.) Jurij Savinec („Savinitz“), 5.) Martin, sin Podvizajev („Podwisey“), 6.) Jurij Wisandt, 7.) Janez, sin Nikolajev, 8.) Lukan, sin Gašperja Latzanina.

Kajžarji.

1.) Neža hči Pavličeva, 2.) Avguštin Gaber, 3.) Blaž, sin Lukanov, 4.) Zetje Jurija Gabra, 5.) Fabijan Kos, 6.) Baltazar Košenina, 7.) Mihel Zwenger v Prašah, 8.) Lukan Gruden v Pungartu, 9.) Gol Šoštar na Jami, 10.) Marjeta Žnidarjeva v Prašah, 11.) Janez, sin Katre Jugove v Godeščah, 12.) Tone, sin Markov, v Godeščah.

u) Urbar kaplanije sv. Lovrenca v loški fari.

Zarad davčnih zastankov je hotela deželna vlada si osvojiti dohodke rečene kaplanije. Ker je pa freisinški škof izplačal zastanke, pobira sedaj on zemljiško davščino („gult“) dotične kaplanije.

Pod kaplanijo sv. Lovrenca spadata v Dorfarjih: 1.) Ivan Hafner, ki daje na leto 53 kr. in 1 penez, potem 1 kokoš, 12 jajec in 1 skledo stročja. — 2.) Gašper Kruh, ki daje 40 kr. ter ravno toliko kokoši, jajec in stročja, kakor prvi.

V Virmašah sta: 1.) Tomaž Nikuler, ki daje na leto 80 kr., 1 kokoš, 12 jajec in 1 skledo stročja. — 2.) Lorenc Vidmar, ki odrajuje 53 kr. in 1 penez, potem tudi 1 kokoš, 12 jajec in 1 skledo stročja.

V Laverici blizu Save („Lauer an der Saw gelegen“) stannjeta: 1.) Andrej Cof, ki daje na leto 2 gl. renška in 40 kr. ter 8 kokoši. — 2.) Peter Bajželj („Weisl“), ki odrajuje ravno toliko.

Kajžarji kaplanije sv. Lovrenca v Puštalu.

1.) Anton Zerzer, 2.) Marko Janča, 3.) Uršula Marcinka, 4.) Jernej Golob, 5.) Jošt Likozar, 6.) Ambrož Schmid.

Kaplanijska hiša v Stari Loki pri potoku je v slabem stanju. Treba jo bo popraviti in prekriti. V najem jo je vzel Gregor Hainricher, ki plačuje 20 kr.

Benedikt, mesar v Loki, plačuje od dvora pri cerkvi 12 šilingov in 1 penez.

Mojster Nikolaj Ryemer plačuje od hiše 29 šilingov.

Od njiv in travnikov, ktere ima v lasti kaplanija sv. Lovrenca, plačujejo: 1.) Tomaž Nikuler od travnika „auf der Landtstrassen“, 2.) Viljem Rasp iz Stare Loke od travnika pri cerkvi sv. Ulrika, 3.) Jakob Hainricher od njive na Štemarjah („am Stemer“) tik njive, od ktere se plačuje v Malinski vrh, zraven Lambergerjeve pristave („Mairhoff“), 4.) Vincencij Lukič od njive „im Scheispach“, 5.) Peter Papiler tudi od njive „im Scheispach“, 6.) Ravno tisti Peter Papiler od njive „in hierszakhern“, 7.) Gašper Weinman od njive „beim Khreutz“, 8.) Lenart Pekel od njive „im Lutzlpach“.

Od mesnice v loškem mestu, ktere ima v zakupu Peter Papiler, plačuje se 114 kr., 2 peneza in 1 vinar.

v) Desetine.

V tem odstavku je navedeno, koliko je donašala leta 1560. desetina po raznih vaseh loškega gospostva in koliko

je plačeval ta ali drugi mož, ki je vzel desetino v kakem kraju v zakup.

Št. 25.

1561, dne 4. septembra.

Jernej Ovsenek iz Trebije, podložnik loškega gospostva in sodnije, priznava, da je odpeljal Jero („Gera“), ženo svojega brata Lovreta, ter pri njej spal. Zato je bil 14 tednov zaprt v spodnjem delu grajskega stolpa, a vsled prošnje svoje žene in iz usmiljenja do svojih peterih otrok je bil zopet pomilošen. Vendar mu Lenart pl. Sigeszsdorff zu Groszwinklhorn, knezofreisinski svetovalac, oskrbnik in žitničar loškega gospostva, prepoveduje, da ne sme v loškem okraju stanovati tako dolgo časa, dokler mu te pregrehe ne odpusti freisinski škof. — Pečatili so Jurij Feichtinger, loški mestni sodnik, Ludovik Weniger, Urban Kunstelj in Jakob Bischocher, loški meščanje in zapriseženi svetovalci.

Št. 26.

1563, dne 19. februarja. Loka.

Ambrož Hauman, loški župnik, piše Lenartu pl. Sygeszdorfu zu Groszwinklhorn, knezofreisinskemu svetovalcu, oskrbniku in žitničarju loškega gospostva, ter mu poroča, kar je zvedel o umoru Raspe-jevega hlapca in o Matevžu Cimpermanu iz Binkeljna, kterega dolžé uboja.

Št. 27.

1563.

Urbar loškega gospostva iz leta 1563, ki obsega 155 listov. Sestavljen je po zgledu urbarja iz leta 1560. (Prim. št. 24.) Kar se tiče števila kmetij, ni se skorej nič premenilo v treh letih od 1560—1563.; število kajžarjev pa se je v tem času pomnožilo za 48. Samo v osliški županiji jih je prirastlo dva in dvajset. Po nekterih drugih županijah se je tudi povečalo njih število, in sicer: v javorski županiji za četrty, v žirovski, hotaveljski, poljanski in selški za tri, v hlevnovrški, poljšiški, soriški in gadmarski za dva, v stirniški in bitenski pa za jednega kajžarja. V urbarju za leto 1563. so na zadnjih dveh straneh tudi naštetí dohodki, ktere je imela kaplanija v loškem gradu.

Št. 28.

1564, dne 6. oktobra. Železniki.

Andrej Wreczll, sodnik v Železnikih, piše Lenartu pl. Sigeszsdorff-u zu Groszwinklhorn, knezofreisinskemu sveto-

valcu, oskrbniku in žitničarju loškega gospostva, v zadevi nekoga Martina Schneiderja.

Št. 29.

1564.

Urbar loškega gospostva iz leta 1564., ki obsega 169 listov. Sestavljen je tako, kakor urbar iz leta 1560. (Prim. št. 24.)

Št. 30.

1565, dne 30. aprila. Ljubljana.

Baron Jakob Lamberg, deželni glavar kranjski, in Jurij Hoffer, kranjski vicedom, naznanjata Lenartu pl. Sigesdorff-u, oskrbniku loškega gospostva, ter fužinarjem loškega okraja, da je avstrijski nadvojvoda Karol s pismom, izdanim v Gradcu dne 15. aprila leta 1565., odstranil prepoved, katero je izdal pokojni cesar Ferdinand dne 31. avgusta leta 1562. glede sekanja in trebljenja lesa.

Dotična listina je lastnina g. pl. Globočnika v Ljubljani.

St. 31.

1567, dne 16. septembra. Freising.

Ernest, administrator freisinške škofije, piše Lenartu pl. Sigesdorff-u, svojemu svetovalcu, oskrbniku in žitničarju v Loki, ter mu naznanja, da so njegovi (administratorjevi) svetovalci, poslani na stajerska in kranjska freisinška posestva, našli v njegovih (Sigesdorffovih) uradnih računih navedeno precej veliko svoto, katero je izdal, kadar je bil avstrijski nadvojvoda Karol z nekterimi svojimi dvorniki v Loki. Administrator pravi oskrbniku, da bi ne bil smel napraviti teh stroškov, ker sam (administrator) ne stanuje v deželi. Ker jih je pa napravil, poplačati bi jih moral sam, ker nadvojvoda je prišel v Loko le vsled njegove (Sigesdorffove) prošnje in je bil torej le njegov gost. Za sedaj mu hoče prizanesti, a v prihodnjic naj poplača take stroške iz svojega žepa.

St. 32.

1569, dne 25. junija. Ljubljana.

Komisarji, postavljeni od avstrijskega nadvojvode Karola, da bi pregledali in preustrojili urade, odgovarjajo na razne točke pritožbe, katero sta napravila Pavel Junauer in Matija Rottenmanner v imenu vseh fužinarjev po Kranjskem in Goriskem.

Kar se tiče pritožbe zoper Morica pl. Dietrichstain-a zaukazali so mu, da ne sme več nadlegovati fužinarjev.

Loškega oskrbnika Sigestorffa so tožili, da krati železniškim fužinarjem upotrebovanje lesa na ta način, da dovoljuje sekati les, trebiti gozde in napravljati laze, dalje da jim določuje mero, koliko lesa in pa oglja smejo porabljati, ter da pušča v gozde koze, ktere narejajo mlademu lesu mnogo škode. — Komisarji na to odgovarjajo, sklicovaje se na izpoved Sigestorffovo, da jim (fužinarjem) ta (Sigestorff) ni delal nikakeršnih ovir pri uporabljivanju njih lesa, da ga imajo dovolj, da on sam ne dovoljuje podložnikom delati laze, a da obstoječih lazov tudi ne sme odstraniti, ker bi se tako zmanjšali zemljiščni dohodki. Gledé mere pri lesu in oglju se mora priznati, da je Sigestorff to storil vsled želje fužinarjev samih.

Kar se tiče pritožbe proti Lorencu pl. Lontheri-ju, nazznanili so komisarji, da so mu prepovedali pasti na gori sv. Jurija, kjer dobivajo fužinarji oglje.

Zastran ostalih pritožeb so izjavili komisarji, da se morajo prej podučiti o dotičnih razmerah in potem hočejo storiti potrebne korake.

(Dotična listina je lastnina g. pl. Globočnika v Ljubljani. — Prim. »Mitth. des hist. Vereins für Krain«, 1867, str. 11, št. 21.)

Št. 33.

1569, pred 16. julijem.

Jakob Roglovič, meščan v Loki, pritožuje se pri oskrbniku loškega gospostva proti odloku mestnega sodnika, ki mu je ukazal, da naj vzame k sebi svojo prvo ženo ali pa naj gre iz mesta. Roglovič je namreč zapustil svojo prvo ženo, ktera bajé ni spolnovala svojih zakonskih dolžnosti, ter je vzel k sebi drugo.

Št. 34.

1569, pred 22. decembrom.

Jakob Roglovič, meščan v Loki, prosi freisinškega škofa, da bi se ga usmilił ter mu dovolil, da sme s svojo sedanjo ženo mirno ostati v Loki, akoravno se mu je ukazalo z odlokom mestnega sodnika, da mora v treh dneh zapustiti mesto.

Št. 35.

1569, dne 22. decembra. Freising.

Ernest, administrator freisinške škofije, piše Lenartu pl. Sigesdorffu, oskrbniku in žitničarju loškega gospostva, zastran

zadeve Jakoba Rogloviča, loškega meščana, ter mu veleva, da naj izroči vso stvar nadduhovniku ali pa tisti cerkveni gosposki, pod katero spadata Roglovič in njegova žena. Pozneje naj mu poroča, kako je dotična cerkvena gosposka rešila Roglovičevo prošnjo.

Št. 36.

1572, dne 1. novembra. Ljubljana.

Elija Stržinar piše Filipu pl. Sigeszdorffu zue Groszwinckhlern, knezofreisinskemu oskrbniku loškega gospostva, zastran Veichtingerjeve trgovine z lesom.

Št. 37.

1575, pred 3. novembrom.

Soseske Breg, Jama, Orehek in Drulovek prosijo deželnega oskrbnika in deželnega vicedoma, da bi določila nov dan zaslišanja v pravdni zadevi med njimi in Filipom pl. Sigestorffom, oskrbnikom loškega gospostva, zastran pravic do lesa v Hribih in Suhi zadej za Bitnom, ker je bilo zadnje zaslišanje brez uspeha.

Št. 38.

1575, dne 4. novembra. Ljubljana.

Krištof baron Auersperg, deželni odbornik („Verordneter“) in oskrbnik deželnega glavarstva, ter Jurij Höffer, deželni vicedom, naznanjata Filipu pl. Sigessdorffu zu Grosswinckhlern, oskrbniku loškega gospostva, da sta z ozirom na priziv sosesk Brega, Jame, Orehka in Drulovka v pravdni zadevi zastran pravic do lesa „V hribich“ in Suhi zadej za Bitnom določila čas novemu zaslišanju dne 5. januarja leta 1576.

St. 39.

1577.

Urbar loškega gospostva za leto 1577. Sestavljen je jednako, kakor oni za leto 1560. (gl. št. 24.) ter obsega 191 listov. Iz njega je razvidno, da se število kmetov ni skorej nič premenilo od leta 1560., pač pa se je število kajžarjev, rovtarjev in novinarjev pomnožilo v zadnjih sedemnajstih letih za 231, torej več, kot za jedno tretjino. Prirastlo jih je od leta 1560. v hlevnovrški županiji 11, v žirovski 45, v osliški 26, v hotaveljski 14, v poljanski 17, v javorski 8, v brodski 6, v karnski nobeden, v poljšiški 6, v soriški 24, v rudenski

4, v selški 20, v strmiški 3, v stirpniški 15, v gadmarski 2, v bitenski 25 in v godeški 5. — Kar se tiče dohodkov kaplanije sv. Lovrenca v karnski županiji, prepustil jih je freisinski škof z dekretom z dne 19. junija leta 1569. prifarskemu župniku.

Št. 40.

1578.

Urbar loškega gospostva za leto 1578. Sestavljen je jednako, kakor že zgorej omenjeni urbarji, ter obsega 192 listov.

Št. 41.

1579.

Urbar loškega gospostva za leto 1579. Sestavljen je jednako, kakor urbar za leto 1560. (gl. št. 24.), ter šteje 188 listov.

Št. 42.

1584, dne 11. februarja. Loka.

Lenart Feichtinger, Marjeta, njegova starejša sestra, ki je bila omožena v Gorenji Bistrici na Koroškem z Avguštinom Zenegkhen-om, ter Marjeta, mlajša sestra, vsi trije otroci rajnkega Jurija Feichtingerja, meščana in trgovca v Loki, zahvaljujejo se Filipu pl. Sigeszdorff-u zu Groszwinklhorn, knezofreisinskemu imetniku loškega gospostva, ker jim je pošteno odštel svoto, katero so jim ukradli Jurij Starman in drugi tatje. Dobili so namreč nazaj 719 navadnih zlatih cekinov, 96 dvocekinov, 21 križastih cekinov, 1143 navadnih zlatih kron, 12 dvokron, 20 polukron, za 90 gld. 34 kr. in 1 penez tolarjev in drugega denarja, 8 levjih tolarjev, 3 druge tolarje in torbico („Turbiczen“) z vrečico, v kateri je bilo za 556 gld. in 14 kr. raznovrstnega denarja. — Podpisala in pečatila sta listino Lenart Feichtinger in Avgustin Zenekhen.

Št. 43.

1584, dne 23. septembra. Loka.

Baltazar Kril s Praprotnega („Fergriedt“) v stirpniški županiji prepušča svojo kmetijo na Praprotnem, katero je kupil od Štefana Rante, Adamu Ribarju („Rueber“) iz Veštra („am Püchel“), a ta mu je pa nasprotno dal svojo kmetijo v Veštru ter zraven še pol njive in 66 ogerskih cekinov (cekin à 80 kr.) Pečatil je pismo Filip pl. Sigeszdorff zu Groszwinklhorn vund Schrottenthurn, knezofreisinski oskrbnik loškega gospostva.

Št. 44.

1584.

Železniški fužinarji se pritožujejo pri dolenjeavstrijski vladi zoper nekdanjega svojega podsodnika Andreja Gompo, kateri jim je odnesel njih svoboščinska pisma, podeljena jim od freisinških škofov, ko je moral zavoljo svoje nekatoliške vere zapustiti Železnike. Fužinarji pravijo, da so se že obrnili v tej zadevi najprej do Boštijana Wassertrinker-ja, višjega fužinarskega oskrbnika, potem do loškega sodnika, pri katerem je Gompa zapustivši Železnike nekoliko časa ostal s svojo družino, in nazadnje do deželnega vicedoma, Nikolaja Bonhoma zu Wolffspichel, a povsod brez uspeha.

(Iz zbirke g. pl. Globočnika. — Prim. Mitth. d. hist. Ver. f. Krain, 1867. str. 12, št. 28.)

Št. 45.

1586, dne 3. decembra.

Prebivalci vasi Suhe prosijo komisarje freisinškega škofa, ki so se takrat mudili v Loki, da bi smeli v kakem gozdu loškega gospostva sekati drva za kurjavo, ker na gori pri Hosti onstran Sore je le neznatno grmičevje, drugod pa sekati ne smejo.

Dne 19. decembra rečenega leta so komisarji ukazali oskrbniku loškega gospostva, da naj se sam prepriča o nujnosti te prošnje.

Št. 46.

1586.

Urbar loškega gospostva za leto 1586. Sestavljen je tako, kakor oni za leto 1560. (gl. št. 24.), ter obsega 164 listov. Iz urbarja je razvidno, da je bilo število kmetij leta 1586. skorej ravno tisto, kakor leta 1560., pač pa se je število kajzarjev, rovtarjev in novinarjev pomnožilo od 1560. pa do 1586. leta za 361. Prirastlo jih je od leta 1560. v hlevnovrški županiji 15, v žirovski 68, v osliški 27, v hotaveljski 37, v poljanski 30, v javorski 16, v brodski 11, v karnski 3, v poljški 6, v soriški 37, v rudenski 8, v selški 22, v strmiški 7, v stirpniški 20, v gadmarski 2, v bitenski 47 in v godeški 5.

Št. 47.

1587, dne 24. junija. Loški grad.

Dolžno pismo Lukana Štrekelj-na iz Gosteč, kateremu je Jurij Štrekelj posodil 34 cekinov v denarju (vsak po 80 kr.)

— Pečatil je pismo Ivan Kristof Herwohrt zue Hohenburg, stolni školastik, freisinški svetovalec in oskrbnik loškega gospostva.

Dne 8. aprila leta 1589. je dobil Lukan Štrekelj od Jurija Štrekeljna zopet 16 ogerskih goldinarjev na posodo, dne 24. aprila 1597. iznova 32 ogerskih cekinov in 20. maja leta 1599. pa 28 ogerskih cekinov.

Št. 48.

1589. dne 20. julija Ljubljana.

Kranjski deželni odborniki („Verordnete“) se obračajo do loškega oskrbnika Ivana Kristofa Hörwardta zu Hohenwardt ter ga prosijo, da bi takoj plačal davke za tekoče leto v deželno blagajnico („Einnemmerambt“) ter bi ne čakal določenega obroka. Svojo prošnjo utemeljujejo tako, da so bili že večkrat resno opominjani od deželnega kneza, da naj bi v kratkem odposlali večjo svoto denarja hrvaškemu vojnemu izplačevalcu („Kriegszallmaister“) za vzdrževanje mejne brambe. Do sedaj še tega niso mogli storiti, ker so drugi deželni stroški jako veliki; tudi je deželna blagajnica popolnoma izpraznjena, ker dohajajo vplačila vkljub večkratnim opominom le počasi.

Št. 49.

1589, dne 18. septembra.

Dolžno pismo Jurija Hainricherja iz Rateč v godeški županiji in njegove žene Rotije, kterima je Baltazar Hainricher, meščan in trgovec v Judenburgu, posodil 440 ogerskih cekinov v denarju (cekin à 80 kr.). Pečatil je pismo Ivan Kristof Hörwarth zue Hohenburg, doktor obeh prav, stolni školastik in kustos, knezofreisinski svetovalec in oskrbnik loškega gospostva.

St. 50.

1589, dne 22. oktobra. Loka.

Andrej Novak, ki je začasno dobil od freisinškega škofa službo protipisarja pri loškem gospostvu, prosi namestnike, kancelarje, regente in svetovalce freisinškega škofa, da bi ga potrdili s posebnim pismom v tej službi. V svoji prošnji omenja, da izvršuje službo mestnega pisarja in ob jednom tudi službo protipisarja, kar pa ni vseč mestnemu sodišču in pa deželni gosposki. Ker bi rad služil samo freisinškemu škofu, zato naj mu blagovolé izročiti rečeno pismo, ker tako pismo so dobili tudi drugi protipisarji pred njim.

Št. 51.

1590, dne 14. januarja.

Ivan Smolè („Smalle“), mestni sodnik v Loki, naznanja, da je po ukazu Ivana Kristofa Herwardt-a zue Hochenwurg, freisinškega svetovalca, stolnega školastika in tačasnega oskrbnika loškega gospostva, ter vsled prošnje Baltazarja Hainricherja, meščana in trgovca v Judenburgu, zarad neizplačanih dolgov dal prodati kmetijo Jurija Hainricherja in njegove žene Doroteje iz Rateč. Kmetijo je potem kupil imenovani Baltazar Hainricher za 794 gl. renskih. 38 kr. in 2 peneza. Priče: Andrej Papler, Andrej Lavtar, Jeler Novak, Lovrenc Semen, Tomaž Blažič, Nikolaj Rak, Martin Jugovec, Tomaž Šifrer, Melhior Valah in Jakob Waithauer, priseženci tukajšnjega (mestnega) svetovalstva.

Št. 52.

1590, dne 24. januarja. Judenburg.

Gregor Formacher, loški meščan, in Luka, sin Jurija Hainricherja iz Rateč, potrjujeta, da je Baltazar Hainricher, judenburški meščan, posodil imenovanemu Juriju Hainricherju k prejšnjemu dolgu (440 cekinov à 80 kr.) še neko svoto tako, da je ves dolg narastel na 736 funtov penezov in 40 kr. (funt penezov = 15 reparjev = 60 kr.)

Št. 53.

1590, dne 24. junija.

Peter Walter iz Žabnice v bitenski županiji in njegova žena Barbara pričujeta, da jima je Ivan Vilfan posodil 30 ogerskih cekinov (cekin po 80 kr.), ter se zavezujeta, da hočeta to svoto poplačati v dveh letih. Dolžno pismo je podpisal in pečatil Ivan Kristof Herwart zu Hohenburg, doktor obeh prav, stolni školastik in kustos, knezofreisinski svetovalec in oskrbnik loškega gospostva. Priče: Matevž Pokoren, gadmarski župan, Ivan Perner, Blaž Pokoren, Ivan Vilfan in Ivan Žontar.

Št. 54.

1590, dne 18. avgusta.

Dolžno pismo Petra Walterja iz Žabnice, kteremu je Helena Harer posodila 56 ogerskih cekinov v denarju (cekin po 80 kr.). Pečatil je pismo Ivan Kristof Hörwart zu Hohenburg, doktor obeh prav, stolni školastik in kustos, knezofreisinski svetovalec in oskrbnik loškega gospostva.

Št. 55.

1590.

Razkaz karlovške robotnine („Carlstöttisch Robotgelt“), ktero so morali loški podložniki plačevati leta 1590. Vsak kmet je moral dati po 4 kr., vsak kajžar in gostač pa po 12 kr. Po vsem loškem gospostvu se je nabralo te robotnine rečenega leta 266 gld. — V razkazu čitamo, da je stanovalo takrat po hlevnovrški županiji 39 kmetov, 14 kajžarjev, 5 gostačev in 5 novinarjev, po žirovski županiji 85 kmetov, 100 kajžarjev, 4 gostači in 15 novinarjev, po osliški županiji 84 rovtarjev in kajžarjev, 3 gostači in 9 novinarjev, po hotaveljski županiji 77 kmetov, 48 kajžarjev, 1 gostač in 16 novinarjev, po poljanski županiji 89 kmetov, 89 kajžarjev in 9 novinarjev, po javorski županiji 65 kmetov, 35 kajžarjev in 3 gostači, po brodski županiji (izvzemši 3 Vidmarje) 34 kmetov, 19 kajžarjev, 4 gostači in 1 novinar, po karnski županiji 80 kmetov, 3 kajžarji, 1 gostač in 1 novinar, po soriški županiji 47 kmetov, 52 kajžarjev, 2 gostača in 6 novinarjev, po rudenski županiji 62 kmetov, 32 kajžarjev, 2 gostača in 2 novinarja, po selški županiji 80 kmetov, 81 kajžarjev, 3 gostači in 10 novinarjev, po strmiški županiji 64 kmetov in 10 kajžarjev, po poljšiški županiji 23 kmetov in 19 kajžarjev, po stirniški županiji 58 kmetov, 43 kajžarjev, 2 gostača in 6 novinarjev, po gadmarski županiji 28 kmetov, 24 kajžarjev in 3 gostači, po bitenski županiji 187 kmetov, 93 kajžarjev, 6 gostačev in 4 novinarji, po godeški županiji 76 kmetov in 17 kajžarjev ter po dovški županiji 34 kmetov, 61 kajžarjev in 5 gostačev.

Št. 56.

1592, dne 10, februarja.

Jakob Goliraj iz Gosteč v godeški županiji prepisuje svojo hišo in vse, kar spada k njej, svojemu bratrancu Juriju Strekeljnu. Pečatila in podpisala sta pismo Andrej Novak, knezofreisinski protipisar, in pa Jakob Schreiber, žitničar v Loki.

St. 57.

1592, dne 31. maja. Loški grad.

Pogodba med otroci rajnkega Gregorja Spirliča iz Bodo velj („Fundal“) v brodski županiji, ki so si razdelili med seboj očetovo zapuščino. Pogodbo je pečatil in podpisal Gabrijel Kupferschin, oskrbnik loškega gospostva.

Št. 58.

1594, dne 7. maja. Stara Loka.

Jurij Raschp iz Stare Loke piše Gabrijelu Kupferschinnu, oskrbniku loškega gospostva, ter ga iznova prosi, da bi prisilil njegovega (Raschpovega) ubeglega podložnika Jurija Hainricherja, ki biva sedaj na zemlji loškega gospostva v Pungartu, da bi prišel nazaj pod starega gospodarja.

Št. 59.

1595, dne 17. maja. Loka.

Dolžno pismo Ivana Vilfana, kteremu sta posodila Ivan Šifrer od sv. Duha („Oberr“) v bitenski županiji in njegova žena Helena za jedno leto 92 ogerskih cekinov (cekin po 80 kr.). Podpisan je Andrej Novak, protipisar.

Št. 60.

1595, dne 11. novembra. Loka.

Andrej Novak, knezofreisinski protipisar loškega gospostva, potrjuje, da sta mu brata Jurij in Ahac Kink posodila 112 $\frac{1}{2}$ ogers. cek. (cekin po 80 kr.). — Priče: Gregor Formacher, loški meščan, Aleksij Žirovec in Jurij Kopčar.

Št. 61.

1596, dne 24. maja.

Loško mesto toži pri kranjskem deželnem oskrbništvu loškega oskrbnika Jakoba Schreiberja, ker je vrgel v ječo šest poštenih loških meščanov, ko so mu spoštljivo izročili neki uradni ukaz. Ti meščanje so bili: Andrej Heberle, Boštijan Per, Lenart Koševen, Mihael Kos, Ivan Zadrega in Jakob Früeperger. Deželni oskrbnik naj ukaže Jakobu Schreiberju, da osvobodi zaprte meščane in se udeleži določene sodnijske obravnave; ako bi pa ne ubogal, plača naj tisoč zlatih cekinov globe.

Št. 62.

1596, dne 20. julija. Polhov Gradec.

Brata Jurij in Ahac Kink iz Vrzdence („Schon Prun“), podložnika polhograškega gospostva, prepuščata svoto (112 $\frac{1}{2}$ ogerskih cekinov), katero jima je dolžan Andrej Novak, knezofreisinski protipisar v Loki, svojemu gospodu Juriju baronu

Kislju, deželnemu upravitelju na Kranjskem. — Priče: Kozma Kalčič, vikar, Mihael Čuk, duhovni pomočnik, in Jernej Šustel, vsi trije iz Polhovega Gradca.

Št. 63.

1596, dne 15. decembra.

Vdova Katarina Feichtinger, rojena Rasp, se pritožuje proti Jakobu Schreiberju, oskrbniku loškega gospostva, pri kranjskem deželnem oskrbniku. V svoji pritožbi poudarja rečena Feichtinger, da so jej loški špitalski mojstri Andrej Papler, Ivan Rodar in Andrej Križaj dne 20. avgusta leta 1596. s silo vzeli skedenj in vrt v Oslovski ulici („in der Esell gasen“) v Loki ter jej tako napravili škode za tisoč cekinov v zlatu. Skedenj in vrt ima že 13 let v svoji posesti. Pritožila se je najprej pri loškem sodišču, ktero je pa razsodilo, da mora reččanski bolnišnici plačevati na leto 40 gld. davka. Sodišče je tako razsodilo na podlagi nekega starega registra in nekega neveljavnega pisma ter se ni oziralo na izvirno kupno pismo.

Št. 64.

1597, dne 5. junija. Ljubljana.

Ivan Bonomo zum Wolffspühel vnd Manspurg (Volčjepotoški in Mengeški), svetovalec avstrijskega nadvojvode Ferdinanda, vojni izplačevalec na hrvaški Granici in čvetero-oskrbnik deželnega glavarstva na Kranjskem, naznanja vsled želje Gašperja Freydenschussa, stolnega prošta ljubljanskega, nadduhovnika radovljiškega in župnika loškega, ki je tožil Jakoba Schreiberja, oskrbnika loškega gospostva, da smeta oba svoje trditve dokazati s pričami, ker se nista mogla sama med seboj pogoditi pri prvem zaslišanju.

Gasper Freydenschuss je namreč tožil Jakoba Schreiberja, ker mu je ta dne 21. januarja leta 1597. svojevoljno namesto robote vzel 26 voz drv iz njegovega gozda pod Ljubnikom ter jih odpeljal v loški grad. Na ta način mu je napravil škode za kakih 500 cekinov v zlatu. Akoravno je potem Freydenschuss pismeno zahteval od oskrbnika odškodnino, bilo je vendar vse zastoj.

Št. 65.

1597, dne 30. avgusta.

Dolžno pismo Marjete, hčere rajkega Primoža Dobreta, sedaj omožene z Ivanom Poljancem. Tej Marjeti je posodil

Jurij Štrekelj 100 cekinov v denarju, a ona mu je zastavila svojo kmetijo v Pungartu.

Št. 66.

1598, dne 6. maja.

Jurij Rasp iz Stare Loke se pritožuje proti Jakobu Schreiberju, oskrbniku loškega gospostva, pri deželnem oskrbniku na Kranjskem. Jurij Rasp omenja v svoji pritožbi, da se je že pred tremi ali četirimi leti zaradi raznih vzrokov začel pravdati s Tomažem Gabrom, podložnikom loškega gospostva, ter s tremi loškimi meščani, Skrbinom, Feichtingerjem in Novakom, pri loškem oskrbništvu in mestnem sodišču, a zmirom brez uspeha. Oskrbnik in mestni sodnik sta včasih zvijsko ugovarjala, drugikrat zaslišanje preložila na tak dan, da bi (Rasp) ne mogel priti blizu, in na zadnje je oskrbnik zaslišal njegove (Raspove) nasprotnike v tistem času, ko njega (Raspa) samega ni bilo zraven, in brez njegove vednosti. Zato prosi deželnega oskrbnika, da prepove loškemu oskrbniku tako postopanje; ako bi se pa ne poboljšal, naloži naj mu globe 1000 cekinov v zlatu.

Št. 67.

1601, dne 24. novembra. Loka.

Andrej Haberl, mestni sodnik v Loku, piše loškemu oskrbniku Andreju Albrehtu pl. Seidlshoffen-u ter mu naznanja, da je razglasil, da ne sme nikdo ob tedenskih sejnih kupiti več žita, kakor dve polovici (pol stara). Kdor bi kupil več kot dve polovici, izgubil bi vse žito. Mestni sodnik pravi, da je hotel na ta način zabraniti, da bi ne pokupili vsega žita bogataši, od katerih bi ga potem morali ubogi rokodelci jako drago kupovati. Temu ukazu nasproti so vendar nekteri meščanje nakupili več žita, kakor jim je bilo dovoljeno, ter ga potem po raznih krajih poskrili. Pri nekem meščanu so našli četiri stare žita, ktero je dal (sodnik) nato prenesti v sodnijsko hišo. Dva tedna je bilo potem žito na rečenem mestu in nikdo se ni oglasil zanj. Na zadnje je vendar prišel znan oderuh, ki je rekel, da je žito njegovo in da ga je kupil v Kranju. Vendar ni nikdo verjel njegovim besedam in zato se mu tudi žito ni izročilo.

Št. 68.

1604. dne 5. februarja.

Jakob Fangkhl, oskrbnik loškega mesta in gospostva, toži Ivana Jakoba Kristana, oskrbnika blejskega gospostva,

pri kranjskem deželnem oskrbniku, ker je vzel nekterim loškim podložnikom in sicer Marku Prezelj-nu 900, Gregorju Schneiderju tudi 900, Urbanu Heberlu 800, Boštjanu Šorlu 700 in Petru Gasarju 600 skodelj („Dachbretter“) v gozdu, Jelovica („Jalloniczen“) imenovanem.

Št. 69.

Okoli leta 1604.

Pritožba prebivalcev osliške županije do Jakoba Fanckhl-a, knezofreisinskega svetovalca in oskrbnika loškega gospodstva, zeper Pankraca Tavčarja, župana v Oslici („Eszlberg“). Prebivalci dolže župana, da jih je oškodoval za kakih 4000 gl., akoravno jim gospoduje le malo časa kot župan. Loško gospostvo bi imelo gotovo vsako leto nad 100 gl. več dohodkov, ako bi ne bilo v Oslici tega župana. Zato prosijo oskrbnika, da bi ga jim odstranil.

Št. 70.

1605, dne 13. julija. Ljubljana.

Odborniki kranjske vojvodine se obračajo do loškega oskrbnika Jakoba Fankhla zaradi posojila. V dotičnem pisanju poudarjajo, da se nahaja vsa dežela zbog sovražnih sil v velikih stiskah. Deželna blagajnica je posebno v sedanjem času popolnoma izpraznjena. Da rešijo pogina sebe in svojo domovino, obračajo se do dobrih prijateljev ter iščejo na posodo denarja, ki je najbolja zaloga ob času vojske. Zvedeli so, da je nabralo loško gospostvo neko svoto denarja v ta namen, da bi skrbelo za svoje kmete, ako bi morali iti nad sovražnika. Ker je pa upati, da se jim morebiti ne bo treba ž njim vojskovati, in ako bi se vendar to zgodilo, skrbel bi za nje deželni odbor, zato prosijo, da bi blagovolil (loški oskrbnik) naznaniti, koliko je pri njem denarja nabranega, in da bi dal ta denar na posodo deželni blagajnici. Loško gospostvo dobi posojeni denar v določenem času nazaj ali pa se obračuni pri davkih, katere bo moralo plačati v deželno blagajnico. S tem posojilom bi gospostvo ne koristilo samo njim, temuč celi domovini.

Št. 71.

1606, dne 18. aprila.

Dolžno pismo Jerneja Planine s Trate v bitenski županiji, kateremu je posodil Pavel Fik 40 gl. renskih. Pečatil je pismo Jakob Fanekhl, oskrbnik loškega gospodstva in mesta.

Št. 72.

1606, dne 13. septembra. Freising.

Pravdniki („Anwält“) in svetovalci freisinškega škofa se pritožujejo pri avstrijskem nadvojvodi Ferdinandu zoper loškega sodnika, svetovalstvo in meščanstvo. V tej pritožbi pravijo, da sta se sodnik in svetovalstvo v Loki vsled ščunvanja nekterih ljudi začela prepirati s svojo predpostavljeno (freisinško) gosposko ter se zoper njo obrnila do deželne oblasti na Kranjskem. Ta prepir zadeva potrditev mestnega sodnika, katerega voli občina, potem podelitev velike carine od žita in platna ter prodajanje mestnega žita v tistem času, ko je odprta žitnica loškega gospostva. Loški oskrbnik kot zastopnik freisinškega škofa je napravil proti tožbi mestnega sodnika priziv, ki je pa bil odbit. Freisinško gospostvo v Loki je že od nekdaj potrjevalo loške sodnike; ono je imelo pravico, da je dajalo v najem veliko carino od žita in platna, kar pričuje neka jako stara salska knjiga („Sahlbuech“); tudi je včasih dovolilo, da so sodniki prodajali žito ter denar odrajtovali oskrbnikom, dobivši za svoj trud na leto 24 gl.

Dne 3. marca leta 1589. je bil sestavljen neki revers, katerega so podpisali loški sodnik, svetovalstvo in četirje možje, ki so zastopali celo občino. V tem reversu je bilo določeno, kako naj skazujejo sodnik, svetovalstvo in meščanstvo v Loki freisinški oblasti svojo pokorščino. Do najnovejšega časa so se loški sodniki in meščanje tudi po njem ravnali, a sedaj pa trdijo, da je neveljaven. Sodnik in na novo vsprejeti meščanje nočejo več priseči tako, kakor je to določeno v reversu, in ako pokliče oskrbnik kakega meščana pred se, noče priti.

Ker je freisinški oblasti mnogo ležeče na tem, da se odstrani nepokorščina, zato prosijo, da bi nadvojvoda poslal primeren ukaz deželni vladi na Kranjskem zaradi neugodno rešenega priziva, Ločane pa opomnil, da morajo ubogati freisinško gosposko v vseh rečeh tako dolgo, dokler po sodnijskem potu ne dokažejo, da so njih trditve prave.

Št. 73.

1606, dne 25. septembra. Freising.

Pravdniki in svetovalci freisinškega škofa se pritožujejo pri avstrijskem nadvojvodi Ferdinandu zaradi pristranskega postopanja kranjske deželne gosposke. V pritožbi pravijo, da so se obrnili do njega dne 13. septembra zaradi preprirov,

katere imajo z loškim sodnikom in svetovalstvom. (Gl. št. 72.) Način postopanja deželne vlade nasproti Ločanom je jako sumljiv. Pravdniki in svetovalci freisinskega škofa trdijo, da ne sme po njih mislih deželna gosposka reševati tožeb zastran pravic podložnikov po mestih in na deželi, temuč deželni knez. Zato naj se tožba loškega sodnika in svetovalstva zoper loškega oskrbnika Jakoba Fanekhel-a ne izroči deželni gosposki, temuč od deželnega kneza postavljenim komisarjem, da razsodijo kot nepristranski sodniki celo zadevo.

Št. 74.

1608, dne 17. septembra Gradec.

Zapisnik davčnih zastankov loških podložnikov iz leta 1603., ktereja je sestavil Josip Oberhueber, bivši oskrbnik Ruperta pl. Eggenperga barona zu Ernhausen, imetnika loškega gospostva. Med davščinami so omenjeni: urbarsčina („Zinsz“), davki („Steuer“), stroški za karlovško zidanje („Carlstettisch Pawgelt“), petrinjska doklada („Petrinische anlag“), osebni davek („Leibsteuer von Personen“) in davek za oves („Habergelt“). Kar se tiče stroškov karlovškega zidanja, plačevali so kmetje v ta namen po 12 kr. Petrinjska doklada je znašala 13 kr. in 1 penez (nemške veljave). Po 10 kr. je bilo treba dajati za ovseni davek. Kar se tiče velikosti osebnega davka, plačati je bilo od četirih oseb 53 kr. in 1 penez (nemške veljave). Vsi davčni zastanki razun tedenskega peneza („Wochenpfening“) so znašali 2568 gl. 38 kr. in 2 peneza.

(37 listov.)

Št. 75.

Okoli 1608.

Račun o tedenskem penezu („Wochen Pfennig“) za dobo od začetka leta 1594. pa do konca leta 1603. Ker niso naredili tega računa za loško gospostvo Eggenbergovi uradniki, dovolili so kranjski stanovi takratnemu loškemu oskrbniku Jakobu Fankell-u, da sme vzeti visokost vlog tedenskega peneza iz leta 1605. poprečno tudi za posamezna leta Eggenbergove dobe, to je od začetka 1594. pa do konca 1603. leta. Vloge tedenskega peneza so znašale leta 1605. po loškem gospostvu 1200 gl. in 20 kr.; za dobo od začetka 1594. pa do konca 1603. leta bi jih torej bilo za 12.003 gl. in 20 kr. Kar se tiče vlog tedenskega peneza v loškem mestu, znašale

só v Eggenbergovi dobi 779 gl. in 22 kr. Prejelo se je torej tedenskega penesa po loškem gospostvu in mestu v Eggenbergovem času okoli 12.782 gl. in 42 kr. Od te svote je Eggenberg izplačal 9295 gl. 27 kr. in 1 penez, dolžuje pa še 3487 gl. 14 kr. in 3 penese.

Št. 76.

Okoli 1608.

Račun o robotnini in lovščini („Robot- vndt Schützensgelt“) za dobo od začetka 1599. pa do konca 1603. leta po loškem gospostvu. Dohodkov je bilo 2507 gld. in 24 kr., izplačalo pa se je 1941 gl. 16 kr. in 1 penez. Ostanek znaša 566 gl. 7 kr. in 2 penesa, kar mora pokriti pl. Eggenberg.

Št. 77.

1613, dne 2. marca. Ljubljana.

Jurij Ravbar potrjuje, da je loški oskrbnik Jakob Fankhl plačal 187 gl. in 1 kr. na račun zemljiškega davka za leto 1612.

Št. 78.

1614, dne 2. junija. Freising.

Freisinški škof Štefan naznanja Jakobu Fanckhel-u, oskrbniku loškega gospostva, da je dovolil Ludoviku Schreiberju vsled njegove (Schreiberjeve) prošnje, da sme pobirati carino od žita in platna („Traidt vnnnd Leinwath Mauth“) še v prihodnje tako dolgo, dokler ne pride sam (škof) v Loko ali pa ne izda zastran te zadeve kakega posebnega ukaza. Vendar naj se Fanckhel osebno prepriča ali pa s pomočjo drugih, koliko se približno nabere rečene carine.

Št. 79.

1615, dne 14. februarja. Freising.

Freisinški škof Štefan piše zastopniku (?) Ruperta pl. Eggenberga, nekdanjega imetnika loškega gospostva, zastran zakupnine, ktero je bil Eggenberg še dolžan. Škof omenja, da je hotel priti sam v Loko in račun o zakupnini pregledati, vendar je bil do sedaj zadržan in tudi mu ni mogoče povedati, kdaj nastopi to pot. Da pa ne zastane delo, zato izjavlja, da naj se postopa na podlagi določbe, ktera je bila sklenjena leta 1608. v Ljubljani. Škof pravi, da je pisal v tem smislu

tudi Jakobu Fangkhlu, svojemu oskrbniku po loškem gospostvu. On (Eggenbergov zastopnik), kakor tudi loški oskrbnik naj si izbereta nekoliko mož in v njih navzočnosti naj se izvrši račun in naredi mir.

Št. 80.

1615, dne 24. septembra. Freising.

Freisinški škof Štefan piše Jakobu Fanckhlu, oskrbniku loškega gospostva, ter mu naznanja, da je zvedel iz njegovega poročila, kako stojé zadeve med njim (škofom) in dediči rajnkega Jakoba Schreiberja, bivšega zakupnika freisinškega gospostva v Klevevžu („Clingenfels“). Dalje odobruje postopanje oskrbnikovo, ki je napravil priziv proti razsodbi deželnega oskrbništva zastran klevevske zakupnine, ter upa, da stori tudi v prihodnjič vse, kar bi bilo potrebno, da pride (škof) do svojih pravic nasproti Schreiberjevim dedičem. Prosi ga (loškega oskrbnika), da bi poslal priložena pisma gospodom nadvojvodam v Gradec, njemu (škofu) samemu pa zakupne račune rajnkega Jakoba Schreiberja, ki se nahajajo v Loki ali pa pri freisinškem oskrbniku v Bidovem. Iz zakupnega pisma je razvidno, da bi bil moral Schreiber plačati prvo zakupnino („Bstandtgelt“) o sv. Juriju leta 1607.

Proti koncu piše škof svojemu oskrbniku, da mu znova ukazuje, da naj kmalu izvrši Eggenbergerjev račun. Tudi mu naznanja, koliko naj mu nakupi sladkega vina.

Št. 81.

1617, dne 17. junija. Bohinj.

Ludovik Coronini von und zu Cronperg piše Jakobu Fanckhel-u, oskrbniku loškega gospostva, ter se pritožuje zoper njegove sodnijske sluge in vojake, ki so okradli v Farjevem potoku („Pfaffen Pach“) njegovega delavca Anžeta Domenšiča ter tudi izrekli, da hočejo čez dva dni zopet priti njega samega (Coroninija) okrast in mu stanovanje zažgat.

Št. 82.

1618, dne 5. februarja. Ljubljana.

Deželni oskrbnik Herbart baron Aursperg, gospod v Šumberku, naroča v imenu češkega kralja in oskrbništva kranjskega deželnega glavarstva loškemu oskrbniku Jakobu Fanklu, da naj hitro nabere proti primerni odškodnini toliko tovrnih konj, kolikor ima podložnih kmetov, ter jih pošlje

proti Vrhniki, da bodo prenašali provijant v kraljevski tabor. Tisti moške, ki bodo konje vodili, morajo potem v dveh tednih prinesiti potrdilo od najvišjega provijantnega mojstra ali pa od njegovega oskrbnika v Gorici, da so v resnici oddali provijant na pravem mestu.

Št. 83.

1618, dne 9. februarja. Loški grad.

Jakob Fankel, loški oskrbnik, dobivši ukaz deželnega oskrbnika z dne 5. februarja, da mora pripraviti in odposlati toliko tovornih konj, kolikor je podložnih kmetij, pritožuje se zoper ta ukaz pri deželnem odboru. V svoji pritožbi poudarja, da je storil že od začetka (beneške) vojske za prenašanje provijanta toliko, kolikor mu je bilo mogoče. Dobil je ukaz, da ne sme siliti loških podložnikov brez dovoljenja svojega škofa h kakemu delu, katero bi bilo na korist tujemu gospodu; izvzeti so le slučaji v najhujši sili. V loškem okraju je le kakih osemdeset do sto tovornih konj, tedaj mnogo manj, kakor je kmetij; vsi drugi so slaba kljuseta ter nerabljivi po tovornih potih in v vojskinih časih.

Št. 84.

1618, dne 10. februarja. Ljubljana.

Deželni odborniki pišejo Jakobu Fankhlu, oskrbniku loškega gospostva, kateremu je ukazal deželni oskrbnik, da naj preskrbi loško gospostvo toliko tovornih konj, kolikor je podložnih kmetov, da bodo prenašali provijant v vojni tabor. Naznanjajo mu, da so pač dobili njegovo pritožbo, vendar je ne morejo rešiti, ker ne sega njih oblast tako daleč, da bi dajali predpise deželnemu oskrbniku.

Št. 85.

1618, dne 24. marca. Loški grad.

Loški oskrbnik piše Herbartu baronu Lambergu, deželnemu četverooskrbniku („Vierlandsverwalter“), in deželnim odbornikom zastran 21 klevevških podložnikov, ki so bili poslani v furlanski tabor, a so potem pobegnili. Deželno oskrbnništvo je vsled tega zahtevalo od gospostva, da naj poterja od vsakega beguna po 4 gld. globe. Loški oskrbnik omenja, da se je obrnil v tej zadevi do Baltazarja Papler-ja, kateremu se je izročilo gospodarstvo v Klevevžu. Ta je pa na to od-

govoril, da ni mogoče, da bi dobil rečene svote od dotičnih podložnikov, ker so preubogi. Ko so slišali, da bodo morali plačati globo, zginili so po noči, vzeli s seboj svojo živino ter zapustili prazne koč. Loški oskrbnik pravi, da bi ne bilo prav, ko bi se zahtevalo, da bi moral freisinski škof pokriti omenjeni znesek. Najbolje bi bilo, da bi deželno oskrbništvo za sedaj spregledalo in izbrisalo to svoto, glavne kolovodje dotičnih begunov naj bi pa dalo usmrtiti, ako jih dobi v svojo oblast.

Št. 86.

1618, dne 4. maja. Gradec.

Ukaz nadvojvode Ferdinanda do deželnega čveterooskrbnika na Kranjskem zastran tožbe med Jakobom Fankel-om, zastopnikom freisinskega in klevevskega gospostva, ter Jakobom Schreiberjem. Nadvojvoda ukazuje, da mora Jakob Schreiber izplačati Jakobu Fankelu računski ostanek, ki znaša 1398 gld. in 19 kr. Deželni čveterooskrbnik naj da Schreiberja znova v zapor ali pa naj ga prisili, da plača freisinski škofiji 2000 do 3000 gld. jamčevine.

Št. 87.

1618, dne 23. junija. Sv. Peter pri Kranju (Schrottenthurn).

Pl. Sigersdorff piše loškemu oskrbniku Jakobu Fänkhel-u, da pojde s svojim pastorkom pl. Lasperg-om v besniške toplice („Fesznizer Teplitz“), kjer se hoče kopati ter tako pregnati hudi protin, kateri ga nadleguje. Oskrbnika prosi, da bi mu dovolil, da bi smel v besniškem gozdu za svojo potrebo posekati jeden ali pa dva hrasta.

Št. 88.

1618, dne 30. julija. Ljubljana.

Herbart pl. Lamberg, deželni odbornik in čveterooskrbnik, piše Andreju Kos-u ter ga prosi, da bi mu poslal neki uradni spis, ki se tiče Lambergerjeve pristave in njive, ležeče zunaj loškega mesta na Štemarjah, kateri je imel ranjki Ivan Kos v zakupu.

Št. 89.

1618, dne 27. novembra. Klevevž.

Baltazar Papler, freisinski upravitelj v Klevevžu („Klingenfels“), zagovarja neodobrene točke svojega uradnega računa

za leto 1616. in 1617. Med drugimi stvarmi piše, da ga je meseca junija leta 1616., ko so morali Schreiberjevi dediči zapustiti klevevsko gospostvo, Jakob Fankel, oskrbnik loškega in pooblaščenec („Gewaltsträger“) klevevškega gospostva, jako prosil, da bi prevzel za nekoliko časa upraviteljstvo v Klevevžu. Rekel je (Fankel), da mu (Paplerju) bo freisinški škof gotovo za to jako hvaležen in ga najbrže nastavi za stalnega oskrbnika. Papler pravi, da se je v Klevevžu vestno trudil, bodi si kot sodnik, razume se prve inštanice, bodi si kot upravitelj, bodi si kot pobiratelj davkov, in zato se mu ne sme vzeti za zlo, ako si je pripisal v svojem računu tako plačo, kakoršno imajo oskrbniki drugod.

Papler piše, da se mu očita, ker ni poprodal kokoši, kopunov, pogač, jajec in žita. A vedeti je treba, da so te stvari jako po ceni. Par kokoši velja četiri, pet ali šest krajcarjev, par kopunov 9 do 12 kr. Za jeden krajcar se dobi po 8 do 10 jajec. Žito je po Dolenjskem jako dober kup in se kaj težko spravi v denar, ker ga imajo še celo kmetje dovolj, ne pa samo plemenitaši in meščanje. Pogače so jako trdo pečene, na pol šokaški („schokhisch“) in na pol hrvaški, in kdor jih jê, boji se, da bi ne zbolel; zato jih je dal razdeliti med posle in podložnike.

Kar se tiče najemnine in mrtvaščine („Müett- vnnnd Sterbrecht“), ne sme se od kmetov preveč zahtevati, ker drugače popusté kmetije ter gredô pod kako drugo gospostvo ali pa še celo čez šokaško gorovje („Schokhenperg“) in proti Ogerskemu. Vsled tega tudi ni nikakoršne kupnine („Khauffrecht“) pri tem gospostvu.

Potem omenja Papler, koliko je domače živine v graščinskem hlevu in zakaj je ukazal gnati 22 krav in jednega junca v Škofjo Loko k tamošnjemu oskrbniku. Kar je dobil mleka in masla od ostale živine, porabilo se je večinoma doma.

Papler se opravičuje, ker je pridržal polovico glob za se, izgovarjaje se, da nima klevevsko gospostvo drugih regalij in pristojbin. Ker je moral prestati mnogo nevarnosti in truda, zaslužil je pač, da dobí za to kako odškodnino.

Potem pravi, da dobiva klevevsko gospostvo 120 do 150, včasí tudi 200 voz sena. Tak voz sena bi bil vreden kakih 20 do 24 kr.; a kaj pomaga, ker ni mogoče sena prodati. Kostanja ni nič razpečal, ker ga je po Dolenjskem dovolj. Porabil ga je za posle in prešiče. Star sirka bi veljal 16 do 20 kr., a tako žito rabi le svinjam.

Sadnega drevja se nahaja le toliko, da ne manjka sadja za hišne potrebe; prodati se ga ne more nič. Stroški hišnega

gospodarstva so jako veliki. Marsikako delo, kakor popravljanje grajskega zidovja, izvršuje se s pomočjo robotanja; vendar je treba ljudem, ako pridejo na delo, dati nekoliko mrzle hrane in kruha.

Papler piše, da se ne sme zahtevati od njega, da bi vzdrževal na svoje stroške konja, kateri mu rabi, da more oskrbovati zadeve klevevškega gospostva. Večkrat je bil pri njem oskrbnik loškega gospostva ali pa kak drug gospod, kteremu je bilo treba nekoliko postreči, njegovim konjem pa dati potrebne hrane. Ne more se mu tedaj za zlo jemati, ako je porabil za konje 60 starov ovsa.

Papler omenja, da je navedel v računu, da je porabil 100 veder vina za posle, rokodelce in druge ljudi. Ker je vino jako dober kup, navada je po Dolenjskem, da dajejo gospodje svojim poslom nekoliko pijače. Papler pravi, da je on isto tako postopal. Ker je pa preubog, da bi mogel dajati za pijačo iz svojega žepa, zato upa, da mu odobri freisinški škof dotično točko.

Da je odštel pri vinu za se deset odstotkov, pri žitu pa pet, navadno je to v deželi. Mnogo žita so mu snedle miši, kterih ni mogoče pregnati, ker je žitnica v jako slabem stanju. Dalje trdi Papler, da ni njegova krivda, ker se mu je 15 veder vina pokvarilo. Kaj jednakega se dostikrat zgodi tudi drugim gospodom.

Št. 90.

1619, dne 16. januarja Gradec.

Kralj Ferdinand ukazuje Bernardinu Barbo-tu, deželnemu oskrbniku na Kranjskem, da bi odpravil pregrešno navado mladeničev v Stražišču in Bitnem, ki se posebno ob nedeljah in praznikih radi opijanijo ter si čas kratijo s plesanjem, igranjem, preklinjanjem in prešestovanjem.

St. 91.

1619, dne 1. februarja. Ljubljana.

Bernardin Barbo, kranjski deželni oskrbnik, pošilja Jakobu Fängkhl-u, loškemu oskrbniku, ukaz kralja Ferdinanda, da bi prepovedal mladeničem po Stražišču in Bitnem ob nedeljah in praznikih pijančevati, igrati, plesati, preklinjati in prešestovati. Ako bi pa tega ne storil, moral bi plačati globe 50 cekinov v zlatu.

Št. 92.

1619. dne 15. oktobra. Freising.

Freisinški škof Vid Adam piše Jakobu Fanckhel-u, svojemu oskrbniku v Loki, ter mu naznanja, da je prišel k njemu cesarski štalmajster („Stalmaister“), polkovnik Kisel („Khiszl“), ki bi rad kupil od njega (škofa) gospostvo Klevevž. Škof pravi, da je sicer dobil od njega (Fanckhla) jeden cenitni preudarek, vendar ga ni pokazal polkovniku Kislu, ker je pomanjkljiv. Sestavi in pošlje naj torej nov preudarek, v katerem naj bodo popisani vsi redni in izvenredni dohodki, grajska jurisdikcija, lov, gozdi itd., da ga bo mogel pokazati Kislu ali pa kakemu drugemu kupcu.

Št. 93.

1619, dne 21. novembra. Loški grad.

Jakob Fankl, oskrbnik loškega gospostva in mesta, piše Kristofu Plank-u, nadduhovniku na Gorenjskem, da je zvedel od ključarjev farne cerkve sv. Petra v Selcah, da bo on (Plank) posvetil v Železnikih cerkev in pokopališče ter da hočejo Železnikarji imeti svojega duhovnika. Vendar bi se kaj takega ne smelo zgoditi brez vednosti in dovoljenja freisinškega škofa kot patrona. Tudi bi se na ta način dohodki selškega župnika, ki so že tako neznatni, še bolj zmanjšali. Za sedaj naj posvečevanje odloži, a poroča naj mu (oskrbniku) pismo o tej zadevi ter potem čaka odloka freisinškega škofa. Železnikarji so hoteli doseči svojo namero že za časa njegovega (nadduhovnikovega) prednika; a ta ni hotel uslišati njih terjatve, ko je zvedel, da je njih cerkev oddaljena od selške le četrť milje.

(Iz zbirke g. pl. Globočnika Sorodolskega.)

Št. 94.

1619, dne 22. novembra. Kamnik.

Kristof Plank piše Železnikarjem, da je hotel ustreči njih prošnjam ter posvetiti pokopališče na dan sv. Andreja (30. nov.). Vsled tega je že pisal (Plank) selškemu župniku in drugim bližnjim duhovnikom. Ker pa je v zadnjem času navedel loški oskrbnik v imenu freisinškega škofa kot zemljiškega gospoda nekatere zadržke, ki pa niso vsi stvarni, primoran je posvečevanje pokopališča odložiti za tako dolgo časa, dokler se ne pogodé (Železnikarji) zarad zemljišča s svojim zemljiškim gospodom.

Št. 95.

1619. dne 22. novembra. Kamnik.

Krištof Plank piše Jakobu Fankhlu, oskrbniku loškega gospostva in mesta, ter mu naznanja, da je prejel njegovo pismo. Potem pravi, da ni iz svojega nagiba hotel posvetiti Železnikarjem njih pokopališča, temuč ker so ga sami prosili. Upati je, da se Železnikarji pogode s svojo zemljiško gosposko. Ne bilo bi prav, da bi bil selški župnik na škodi zarad tega, ker bi Železnikarji dobili svojega duhovnika.

Št. 96.

1619, dne 28. novembra. Kamnik.

Nadduhovnik Krištof Plank odgovarja Jakobu Fanklu, oskrbniku loškega gospostva, ki mu je pisal, da bi odložil posvečevanje železniškega pokopališča ter mu pismeno poročal o celi zadevi. Plank mu piše v svojem odgovoru, da ni nikakega zadržka, da bi ne posvetil pokopališča; le selški ključarji se temu upirajo zarad svojih koristi; tudi se Železnikarji ne mislijo ločiti od selške fare. Sploh pa spadajo te zadeve neposredno v področje svojega gospoda (oglejskega patrijarha), ktereга on (Plank) zastopa. Zato pričakuje, da se oskrbnik ne bo več protivil temu činu, temuč se še celo udeležil posvečevanja.

(Iz zbirke g. pl. Globočnika Sorodolskega.)

Št. 97.

1620, dne 20. januarja. Freising.

Freisinški škof Vid Adam piše Baltazarju Paplerju, svemu oskrbniku v Klevevžu, ter mu naznanja, da je prejel njegov spis, v katerem zagovarja pomanjkljivosti svojega uradnega računa iz leta 1618. Škof pravi, da mu je odobril nekatere točke, drugih pa ni mogel.

Škof zahteva, da mu mora oskrbnik plačevati 1400 gl. zakupnine v nemški veljavi, ne pa v kranjski. Papler naj mu izplača v osmih dneh, kar je še dolžan za leto 1619. Ob jednem naj tudi pové, ga je li volja za tekoče in prihodnje leto dajati po 1400 gl. zakupnine v nemški veljavi, in sicer o sv. Juriju. Ako bi ne bil za to, zapustiti mora gospostvo v prihodnjem sv. Juriju. V osmih dneh pride k njemu (Paplerju) od loškega oskrbnika Fankhela poseben sel, kteremu naj dá dolžno zakupnino in pa odgovor zastrañ zakupa za leto 1620, in 1621.

Št. 98.

1620, dne 26. novembra.

Pogodba, vsled ktere je prevzel Lenart Notar za 16 let kmetijo rajnkega Matije Vilfana iz Kališ v rudenski županiji. Med pričami so omenjeni Jurij Brčè, rudenski župan, Primož Bogataj, selški logar, in Pavel Kinig, selski sodnik („Land-richter“) loškega gospostva.

Št. 99.

1621, dne 4. marca.

Vsled ukaza freisinškega škofa Vida Adama je sklical dne 26. februarja 1621. Jakob Fankel, oskrbnik loškega gospostva, vse župane loškega okraja ter jim naznanil željo svojega gospoda v navzočnosti vikarja loške fare Jerneja Štrukelj-na in zapriseženega sodnijskega pisarja. Povedal jim je, da hoče škof napraviti jedno pristavo („Mayrschafft“) na zemlji loškega gospostva in zato bi rad zvedel od njih, ali rajši robotajo pri tej pristavi ali pa rajši plačujejo vsako leto robotni davek. Jeden teden imajo odloga, da se premislijo in med sabo pogovoré.

Čez sedem dni (dne 4. marca) izrekô vsi župani v svojem imenu in v imenu drugih loških podložnikov, da hočejo ostati pri dosedanjih navadah in da so proti temu, da bi se jim nalagala nova tlaka ali pa nova robotnina. Župani, ki so na ta način izrekli svoje mnenje, bili so: soriški, poljanski, hlevnovrški, osliški, stirpniški, davški, hotaveljski, poljšiški, žirovski, karnski, rudenski, javorski, godeški, strmiški, brodski in selški.

Prebivalcem v Dorfarjih in pri sv. Duhu („Obren“), katerih zemljišča naj bi se spojila s pristavo, bilo je rečeno, da naj prinesô v osmih dneh svoja pisma in izkažejo svoje pravice do svojih zemljišč. Oskrbnik poroča (svojemu škofu), da so mu danes (dne 4. marca) naznanili nekteri podložniki, da nimajo nikakoršnih pisem in da so svoja zemljišča pode-
dovali po svojih prednikih, drugi so pa izjavili, da imajo sicer pisane dokumente, vendar niso dolžni, da bi jih dali iz rok. Oskrbnik pravi, da bi bil lahko vsled tega dal vse zapreti, a vrgel je v grajsko ječo le Jakoba Šifrerja, Matijo Žontarja in Jurija Porento.

Št. 100.

1621.

Žitni račun za leto 1621. — Iz računa je razvidno, da so dali kmetje po hotaveljski, poljanski, javorski, brodski, bitenski, godeški in gadmarski županiji 151 mutov in 4 merice ¹⁾ pšenice, kar je znašalo 175 starov in 1 dobro polovico ljubljanske mere. Desetina je prinesla 57 starov in 2 polovici. Skupno se je torej pšenice dobilo v navedenem letu 232 starov in nekaj čez tri polovice. — Kar se tiče izdaj, dobil je oskrbnik 20 mutov, protipisar 12 mutov, župnik za 1620. in 1621. leto 50 mutov, učitelj 2 muta, nune 4 mute in 2 merici in graščinski odvetnik Burkhard Hiczing 12 starov in 2 polovici, kar znaša, ako mute premenimo v stare, 114 starov in nekaj čez poltretjo polovico pšenice. Iz žitnice ali kašče se je prodalo podložnikom 63 starov. Nekteri kmetje so namesto pšenice v denarju plačevali to, kar so bili dolžni dati. Za freisinškega komisarja in njegove slugе se je uporabilo 10 starov pšenice. Županom, občinskim slugam in drugim osebam, ktere so bile v službi loškega gospostva, ni bilo treba dajati žitnega davka. Ko so sklepali račune, bilo je pšenice v žitnici le 10 starov in 1 dobra polovica.

Rži so odrajtali kmetje, stanujoči po zgorej navedenih županijah, 235 mutov in 3 merice, kar je znašalo 272 starov in 1 dobro polovico. Ako se oziramo še na nektare druge dohodke, dobilo je loško gospostvo 1621. leta 351 starov in $2\frac{5}{16}$ polovice rži. — Skorej ravno toliko se je tudi izdalo. Oskrbnik je dobil 26 mutov, protipisar 12 mutov, žitničar 2 muta, župnik za dve leti 26 mutov, nune 4 mute in 2 merici, mestni cerkovnik 2 muta, prifarski cerkovnik 4 mute, učitelj 8 mutov, mojstra 4 mute, vratar 5 mutov in 2 merici ter graščinski odvetnik 12 starov in 2 polovici rži. To znaša 120 starov in $3\frac{5}{24}$ polovice. Za freisinškega komisarja in njegove slugе se je uporabilo 20 starov in 1 polovica rži. Ker je leta 1621. pobila po nekterih krajih toča, ki je uničila rž, dali so potem ondotni kmetje proso namesto rži. Iz kašče se je prodalo le 91 starov in 2 polovici rži. Na koncu leta so še ostali v žitnici 3 stari.

Ječmena je prišlo v žitnico loškega gospostva leta 1621. samo 6 starov in $3\frac{5}{16}$ polovice.

Prosa je dobila loška žitnica v rečenem letu 110 starov in $2\frac{25}{32}$ polovice. Prodalo se ga je 100 starov in 2 polovici.

¹⁾ Kar se tiče mere za suhe stvari, gl. »Izvestja muzejskega društva«, II., str. 23.

Ajde je dobilo loško gospostvo kot desetino 198 starov in 3 polovice. Pomešali so jo potem z ržjo in prosom ter jo tako večinoma poprodali kot črnomešano žito, katerega je bilo vsega skupaj 282 starov. Belomešanega žita se je prodalo iz žitnice 105 starov.

Kar se tiče ovsa, odrajtali so ga kmetje, stanujoči po zgorej naštetih županijah, 1182 mutov ali 1329 starov in 3 polovice. Od tega žita so dobili oskrbnik 60 mutov, protipisar 22 mutov, žitničar 6 mutov, oba mojstra 1 mut in žitničar v pojezdih („in der Poieszden“) 1 mut. Izdalo se je torej ovsa v tem letu 90 mutov ali 101 star in 1 polovica.

Št. 101.

1622, dne 2. aprila. Freising.

Freisinski škof Vid Adam piše oglejskemu patrijarhu Hermolaju ter se pritožuje, da je ta povzdignil železnisko cerkev v faro. Dotično pismo se glasi:

Reuerendissime et Illustrissime Princeps, Amice honorande.
Salutem et paratiss^a obsequia nra.

Relatum est nobis nuper Dilectionem V.^{am} Ecclesiam in Eisern filiam Parochialis in Seltzach Patriarchatus Aquilegiensis ad nudam incolarum eius loci instantiam certe quidem irrequisitis nobis, quibus ratione crediti nobis Frisingensis Episcopatus ad Parochiam praedictam Jus Patronatus indubitata competit, in Parochialem itidem Ecclesiam erexisse, peculiari Rectore seu Pastore ibidem instituto et inuestito. Haec novae Parochiae erectio cum veteri Seltzachensi (quae praeter stolae accidentia et Collecturas nullos prope modum redditus habet.) plurimum praeiudicij et inter vicinos parochianos dissidii paritura videatur, Dilectionem V.^{am} amice rogamus et requirimus, vt aut Parochiale istud negotium in antiquo statu permanere, aut ordinarium in hac causa Juris processum institui patiatur. Sic quippe citatis et auditis nobis aliisque quorum interest, vtrique parti ius suum inuiolatum persistet, eritque nobis haec beneuolentia¹⁾ grata, et officijs quibuscunque recompensanda, quae Dilectioni V.^{ae} alioquin etiam semper offerimus promptissimae.

Datae Frisingae ex Episcopali Residentia nostra XXIII. Anno Dñi M.DC.XXII. II. Aprilis.

Dilectioni V.^{ae} ad quaelibet officia paratissimus.

Vitus Adamus/s. r.

(Iz zbirke g. pl. Globočnika Sorodolskega.)

¹⁾ Na dotičnem mestu je jedna beseda iztrgana.

Št. 102.

Datum manjka. (1622, dne 2. aprila. Freising ?)

Freisinski škof Vid Adam piše rimskemu papežu zastran železniške fare :

Beatissime Pater.

Est in Carniola sub Patriarchatu Aquilegiensi quaedam Parochialis Ecclesia in Seltzach, ad quam Frisingensibus Episcopis pro tempore existentibus Jus Patronatus sine omni controversia ab immemoriali tempore competit. Eius filialem Ecclesiam in Eissnern Reverendissimus Patriarcha ad nudam loci illius incolarum instantiam me Patrono non solum non audito, sed nec citato nec requisito in Parochialem itidem Ecclesiam erexit, et in eadem Rectorem quendam ante annum a Parochia in Seltzach praedicta propter malos mores amotum instituit et inuestiuit. Cum itaque haec novae Parochiae erectio Seltzachensi meae (quae propter stolae accidentia et Collecturas nullos ferme habet redditus.) plurimum praeiudicij, et inter parochianos vicinos dissidij paritura sit, humilime St.^{ti} V.^{ae} supplico, vt eidem Reverendissimo Aquilegiensi in hac causa inhibitoriales decernere, aut ordinarium Juris processum iniungere clementissime dignetur. Sic quippe me aliisque quorum interest vocatis atque auditis, non dubito, quin res parochiae istius sine vtriusque partis praeiudicio in antiquo et tranquillo sit statu permansura. St.^{ti} V.^{ae} me, Ecclesiam mihi creditam, et causam istam, cum venerabundo beatissimorum pedum osculo humilime commendo.

St.^{ti} V.^{ae} humilimus et obedientissimus filius Vitus Adamus Episcopus Frisingensis/s. r.

(Iz zbirke g. pl. Globočnika Sorodolskega.)

Št. 103.

1622, dne 11. aprila. Loški grad.

I. J. Puecher, knezofreisinski komisar v Loki, piše Železnikarjem, da mu je naznanil selški župnik Andrej Wildt, da je hotel včerajšnjo nedeljo maševati pri selški podružnici v Železnikih. Ko je (Wildt) prišel tje, našel je kelih in mašno opravo zaprto, ključ pa odstranjen; njegov pečat, s katerim je zaradi varnosti zapečatil vse te reči, bil je odtrgan, zaklep pa odprt. Duhovnika, kateri je moral pred jednim letom zaradi svojega surovega obnašanja zapustiti selško faro, postavili so Železnikarji za svojega župnika, izročili mu cerkev ter mu v njej pustili maše brati. Na ta način so škodovali selškemu

župniku ter posegli v pravice freisinškega škofa, svojega gospoda, od kterega so dobili svoje svoboščine. Freisinški škof nikakor ne pripušča, da bi njegovi podložniki tako postopali. Ako nočejo, da bi se ne pritožil (namreč Puecher) zoper nje pri papežu, pri patrijarhu v Vidmu in pri nadduhovniku v Kamniku, morajo svojemu predpostavljenemu župniku v Selcah izročiti cerkvene ključe ter ga ne več ovirati pri njegovih službenih opravilih.

(Iz zbirke g. pl. Globočnika Sorodolskega. — Prim. tudi »Mith. des hist. Vereines für Krain«, 1867, str. 16, st. 57.)

Št. 104.

1622, dne 15. aprila. Videm.

Oglejski kanonik Franc Frank piše v imenu oglejskega patrijarha freisinškemu škofu.

Ill.^{ae} Princeps et R.^{me} DD. Colendiss^e —

Ad informationem D. Archidiaconi Pathalis (patriarchalis) in Camnich fuit erecta noua Parochia in Eisern, sine ullo, uel minimo praeiudicio prouentuum Parochi in Selzach, cui omnia sua iura illasa remanserunt. Si Illma Celsitudo V^{ra} hanc erectionem infringere querit, et eius no^e Nob. D. Joānes Gregorius Puecher legitime comparebit, Ill.^{mus} D. meus, D. Patha (patriarcha) audiet eum libenter, et iustitia ministrabit, quemadmodum etiam in negocio Parochiae in Laack supersedebit a prouisione, in gratiam Ill.^{me} Celsitud.^{nis} V^{rae}, donec Roma dispensatio afferatur. Haec Ill.^{mae} Celsitud.ⁿⁱ V^{rae}, Ill.^{mi} Dⁿⁱ mei Dⁿⁱ Pathae speciali mandato rescribere debui, ob eius non bene firmam ualetudinem, qui eandem humaniss^e salutatur, cui ego mea obsequia humillime offero, meque eiusdem gratiae, et fauori deuotiss^e submitto. Vtini die 15. Ap. 1622.

Ill.^{mae} et R.^{mae} celsitud.^{nis} V^{rae}

Deditiss^{us} et humilimus seruus.

Franciscus Francus Cancus Aql. vice Pathalis Aquils

Gralis^{us} /s. r.

(Iz zbirke g. pl. Globočnika Sorodolskega.)

Št. 105.

1622, dne 23. aprila. Freising.

Freisinški škof Vid Adam piše zastran selške fare v Rim Ivanu Remboldu, avditorju na papeževem dvoru.

Naslov se glasi:

Admodum R^{do} et Perillustri Viro D^{no} nobis in Christo dilecto Joanni Baptistae Remboldo sacri Palatij Auditori, ac S.^{mi} D. N. Referendario Justitiae et Gratiae meritissimo necnon Ecclesiarum Cathedralis nostrae Frisingensis et Collegiatarum S. Andreae ibidem, et S. Zenonis in Isen Praeposito
Romam.

Vsebina.

Admodum R.^{de} et Perillustis D^{ne}.

Ex adiuncta his locis Supplicatione intelliget Perill. D. V. quantum praeiudicij a R^{mo} et Illustrissimo Aquilegiensi Patriarcha occasione Seltzachensis Parochiae in Carniola sub Patriarchatu eodem constitutae nobis et Ecclesiae nostrae immineat. Quod cum connivendo ferre nec debeamus nec posimus, rogatam volumus D. V. vt eandem Supplicationem nostram pro Stylo Curiae (cuius hic partum gnari sumus, mutatam S.^{mo} D. N. offeri facere, et pro sua quoque parte causam nostram, vti speramus, non iniustam fouere dignetur. Id quod quibuscunque potero officijs, alioquin etiam Perilli V. propensissimis recompensabimus. Frisingae ex Episcopali Residencia nostra, die XXIII. Aprilis, Anno M.DC.XXII.

Vitus Adamus/s. r.

(Iz zbirke g. pl. Globočnika Sorodolskega.)

Št. 106.

1622.

Davčni zapisnik dovške županije za leto 1622.

(6 listov.)

Št. 107.

1623, dne 15. februarja. Loka,

Ivan Juriij Pucher, freisinški komisar v Loki, piše Francu Franku, oglejskemu kanoniku in generalnemu vikarju, o zadevah med Selčani in Železnikarji. V pismu pravi, da ga je zveselilo, ko je slišal od njega, da so zadeve med Selčani in Železnikarji poravnane. A kmalu potem je zvedel, da temu ni tako, ker se je freisinški škof obrnil do papeža Gregorja XV. Vsa stvar se ne da tako lahko poravnati „non solum in iure patronatus, sed etiam incorporationis et unionis ad ipsius mensam.“

(Iz zbirke g. pl. Globočnika Sorodolskega.)

Št. 108.

1623, dne 30. junija. Stara Loka.

Jernej Štrukelj, duhovnik, prosi Ivana Jurija Puecherja zu Wolkhersaich vnnd Thann, knezoškofijskega svetovalca, stolnega dekana freisinške škofije in v Loko poslanega knezo-freisinskega komisarja, da bi mu dovolil nasekati nekoliko voz drv v graščinskem lesu pod Ljubnikom.

Št. 109.

1624, dne 8. julija. Loka.

Andrej Kos, oskrbnik loškega mestnega sodišča, piše Korbinijanu Fürnpfeil-u, sodnijskemu pisarju in takratnemu, od knezofreisinskega komisarja začasno postavljenemu oskrbniku loškega gospostva. V svojem pismu poudarja Andrej Kos, da se pritožuje Marija Portner po krivici zoper varuhe, postavljene čez premoženje rajnkega Jakoba Schreiberja starejšega in njegove žene Katarine, ker zahteva (Portner) od njih račune, ktere je že jedenkrat dobila, a varuhom zopet vrnila.

Št. 110.

1625.

Urbar loškega gospostva za leto 1625., ki obsega 181 popisanih listov. Iz njega je razvidno, da je znašala urbarščina v rečenem letu po vsem gospostvu razun dovške županije 1538 gl. 22 kr. in 2 peneza ter 151 mutov in 4 merice pšenice, 235 mutov in 4 merice rži, 3 merice prosa, 3 merice ječmena in 1182 mutov ovsas. Tu naj bo navedeno, koliko je bilo urbarščine po posameznih županijah.

V hlevnovrški županiji 41 gl. 26 kr. in 1 penez.

V žirovski županiji 148 gl. 26 kr. 2 peneza in 1 vinar.

V osliški županiji 35 gl. in 55 kr.

V hotaveljski županiji 107 gl. 39 kr. in 1 penez; potem pa še tudi 6 mutov in 5 meric pšenice, 12 mutov in 1 merica rži ter 16 mutov ovsas.

V poljanski županiji 128 gl. 38 kr. in 1 penez; potem pa še tudi 8 mutov in 1 merica pšenice, 17 mutov in 3 merice rži ter 31 mutov in 1 merica ovsas.

V javorski županiji 76 gl. 29 kr. in 1 vinar; potem pa še 7 mutov in 3 merice pšenice, 19 mutov in 1 merica rži ter 17 mutov in 2 merici ovsas.

V brodski županiji 37 gl. 46 kr. in 1 penez; potem pa še 4 muti in 3 merice pšenice, 12 mutov rži ter 20 mutov in 2 merici ovsas.

Freisinski škof je začasno dovolil, da so dajali prebivalci po hotaveljski, poljanski, javorski in bródski županiji denar namesto žita. Mut pšenice so zaračunjavali po 1 gl. in 30 kr., mut rži po 1 gl. in mut ovsu po 30 kr. Prebivalci po rečenih županijah so torej namesto žita plačevali na leto 143 gl. in 45 kr.

V karnski županiji je znašala urbarščina 64 gl. 48 kr. 2 peneza in 1 vinar.

V poljšiški županiji samo 5 gl. in 5 kr.; vse drugo je dobil župan za svoj račun.

V soriški županiji samo 1 gl. — Vse drugo je dobil župan za svoj račun.

V davški županiji 10 gl. in 55 kr.

V rudenski županiji 84 gl. 11 kr. in 2 peneza.

V selški županiji 133 gl. 46 kr. 2 peneza in 1 vinar.

V strmiški županiji 85 gl. 42 kr. 2 peneza in 1 vinar.

V stirpniški županiji 86 gl. in 59 kr.

V gadmarski županiji 23 gl. 58 kr. in 1 vinar; potem pa še 3 mute pšenice, 3 mute rži in 30 mutov ovsu.

Od vojdsvenih, cerkvenih in duhovniških podložnikov 212 gl. 55 kr. 1 penez in 1 vinar.

V bitenski županiji 218 gld. 27 kr. 1 penez in 1 vinar; potem pa še 80 mutov pšenice, 96 mutov in 3 merice rži, 3 merice prosa, 3 merice ječmena in 893 mutov in 3 merice ovsu.

V godeški županiji 34 gl. 12 kr. in 2 peneza; potem pa še 41 mutov in 4 merice pšenice, 75 mutov in 2 merici rži ter 173 mutov in 4 merice ovsu.

Ta urbar se loči od prej naštetih (gl. št. 24, 27, 29, 39, 40, 41 in 46) v tem oziru, da je navedeno v posebnem oddelku pri imenih posameznih podložnikov, koliko je ta ali oni plačal v rečenem letu mrtvaščine („Sterbrecht“), kupnine („Kaufrecht“), izročnine („Uebergabsrecht“), krčmarine („Tafengelt“) itd.

Kadar je umrl kak posestnik, moral je njegov dedič plačati tako zvano mrtvaščino, ki je znašala od kmetije kakih 20—30 gl., včasih tudi več, ako je bilo zemljišče veliko. N. pr. Po smrti Andreja Kamenčeka iz Dol v hlevnovrški županiji bi moral dati njegov sin Mihael leta 1625. loškemu gospostvu 20 trdih tolarjev (ali 30 gl.) mrtvaščine. Plačal je pa le 28 gl. in 32 kr., drugo so mu spregledali. — Ko je umrla Jera Hainricher iz Hlevnega vrha, moral je njen bratranec Jurij Hainricher odrajtati 40 gl. mrtvaščine. — Ko sta umrla v jednom letu Kristof Blažič iz Dol v hlevnovrški županiji in njegov sin Jože, moral je dedič Ivan Blažič, naj-

mlajši sin imenovanega Krištofa, plačati dvojno mrtvaščino, in sicer 40 gl. — Ako je bilo posestvo majhno, znašala je mrtvaščina tudi manj kakor 20 gl. Po smrti rovtarja Florjana Štefančiča je moral dati njegov sin 8 gl. mrtvaščine.

Kadar je kdo kupil kako posestvo, moral je dati loškemu gospostvu neko kupnino, ki se jeavnala po velikosti svote, katero je bilo treba šteti za dotično posestvo. N. pr. Ivan Trček je kupil od Lenarta Žakelj-na rovte za 150 gl. in 1 zlati cekin. Od te svote je moral loškemu gospostvu plačati 19 gl. kupnine. Ko se je pa pozneje zvedelo, da je dal za posestvo nekoliko več (160 cekinov v denarju), kakor je naznanil izprva, moral je še 8 gl. doplačati. — Jakob Demšar je prodal svojo kmetijo na Bukovici v selški dolini Ivanu Tomažinu za 700 cekinov v denarju. Od te svote je bilo treba plačati loškemu gospostvu 100 gl. kupnine. — Jakob Porenta od Sv. Duha je prodal svojo kmetijo svojemu bratu Tomažu za 600 gl. Od tega zneska je moral zadnji plačati 70 gl. kupnine.

Ako je kdo izročil svojemu sinu, hčeri ali kateri drugi osebi, pa si ob jednom izgovoril kako svoto, moral je plačati loškemu gospostvu deseti in dvajseti penez. Ravno tako pristojbino je moral plačati tisti, ki je kupil kako posestvo na javni dražbi. N. pr. Jakob Kašman je prepustil svojo kmetijo na Volči v javorski županiji svoji hčeri Magdalenii proti temu, da mu je ta izplačala 600 gl. Od te svote je bilo treba dati 45 gl. kot 10. in 20. penez. — Neka Štefančič je prepustila svoje rovte v hlevnovrški županiji svoji hčeri Urši proti temu, da jej je ta izplačala 129 gl. Od te svote se je plačalo loškemu gospostvu 12 gl. kot 10. in 20. penez. — Matevž Podobnik je prevzel od Urbana Peternela njegove rovte v Mrzlem vrhu v osliški županiji, ker mu je bil ta 392 cekinov dolžan. Podobnik je moral vsled tega plačati loškemu gospostvu 10. in 20. penez, namreč 55 gl. — Ivan Ovsenek je kupil na dražbi rovte v Hobovščah pri Oslici za 451 cekinov. Nato mu je loško gospostvo naložilo, da mora plačati 10. in 20. penez, ki je znašal 65 gl.

Kdor je imel gostilno, plačeval je krčmarine po 40 ali 50 kr., dostikrat tudi več. Boljši krčmarji so dajali po 1 gl. in 20 kr., ali pa še celo po 2 gl.

Št. 111.

1625.

Davčni zapisnik dovške županije za leto 1625. Iz zapisnika, ki obsega 10 listov, je razvidno, da so Dovžanje dajali takrat 92 gl. in 43 kr. urbarščine.

Št. 112.

1626.

Urbar loškega gospostva za leto 1626. Sestavljen je jednako, kakor urbar iz leta 1625., ter obsega 188 listov. V urbarju za leto 1626. je tudi navedeno, kdo je vzel tu ali tam v rečenem letu desetino v zakup in za koliko. Tako n. pr. čitamo. Desetino v Hlevnem vrhu in v Breznici pri Žireh sta prevzela žirovski župan Martin Bogataj in lovski mojster Ivan Porenta za 130 gl. in 2 kunji koži. Desetino žirovskih novinarjev je sprejel tudi Martin Bogataj za 350 gl. in 3 kunje kože. Desetino po Oslici je soseska sama prevzela za 355 gl. in 2 kunji koži. Hotaveljsko desetino je dobil Ivan Šubic za 105 gl. in 1 kunjo kožo, itd. Vsa desetina je donasala 1626. leta 2375 gl. in 39 kunjih kož.

Št. 113.

1627.

Urbar loškega gospostva za leto 1627. Njegova vsebina je jednaka vsebini v urbarjih iz leta 1625. in 1626.

Št. 114.

1628, dne 21. januarja.

Pritožba bratovščine sv. rešnjega Telesa v cerkvi sv. Antona v Železnikih do deželnega vicedoma zoper fužinarja Jurija Plavca kot cerkvenega ključarja. V pritožbi je rečeno, da je bil Jurij Plavec pred osmimi ali devetimi leti izvoljen za cerkvenega ključarja pri cerkvi sv. Antona, da je po svoji volji postopal s cerkvenim premoženjem in da so se vsi, še celo duhovnik, morali ravnati po njem. Dobil je od srenje in kovačev okoli 80 gl., da bi izprosil od cesarja 200 gl. letne podpore za vzdrževanje jednega duhovnika. V vsem tem času ni dal nikakoršnega računa. Deželni vicedom naj prisili Jurija Plavca, da povrne tistih 80 gl. ter napravi račun o cerkvenih dohodkih in stroških v četrinajstih dneh.

(Iz zbirke g. pl. Globočnika Sorodolskega — Prim. tudi »Mitth. des hist. Ver. für Krain«, 1867, str. 18, št. 72)

Št. 115.

1628, dne 17. februarja.

Železniški fužinarji se pritožujejo pri kranjskem deželnem vicedomu zarad pokončevanja in trebljenja fužinskih gozdov.

V pritožbi pravijo, da trebijo in žgô loški podložniki dan na dan njih lesove in da ne bodo mogli plavži čez 15 let obstati, ako pojde tako naprej. Nasledek tega bo, da bodo morali zarad kakih 20 do 30 rovtarjev zapustiti Železnike vsi fužinarji in njih delavci, katerih je čez 2000. Koliko tisoč goldinarjev gotovega denarja pride vsako leto za njih žeblje v deželo in ta denar izdajajo potem za živež, obresti in davke. Ako bi morali fužinarji in njih delavci zapustiti Železnike, prišlo bi na beraško palico tudi več sto ljudi, ki se od njih živé. Tudi bi se vsled tega zmanjšali letni dohodki cesarske blagajnice za več tisoč goldinarjev. Koliko hiš bi se opustilo!

Treba je pomisliti, koliko stanejo nje in njih prednike večne tožbe zarad gozdov. Koliko cesarskih ukazov in patentov so že izročili loškemu gospodstvu! Koliko komisij je že prehodilo te gozde! Koliko rovtarjev in požigalcev gozdov je že bilo kaznovanih, ki so pa potem delali škodo še bolj, kakor prej, in sicer z dovoljenjem loškega gospodstva, katero se sploh prizadeva, da bi uničilo fužine v Železnikih. Ako bi hotelo freisinško gospodstvo razvideti veliko korist, katero ima od fužin, gotovo bi bolj skrbelo v prihodnjic za ohranjenje gozdov, kakor do sedaj. Ako bi nehale fužine, ne mogli bi več obstati loški podložniki dve nemški milji na okrog.

V prejšnjih letih so od cesarja postavljeni višji fužinarski sodniki storili toliko, kolikor jim je bilo mogoče, ter branili gozde pustošiti; sedanji pa ne stori ničesar, ker se noče nobeni gosposki zameriti in ker se boji, da ne bi moral svojega denarja izdati za pravdanje. Prejšnji loški oskrbniki so bolj pazili na njih gozde, a sedanji knezofreisinski komisar Ivan Friderik Morharten von Offenwang vnd zum Romegg pušča, da se čedalje bolj množe rovtarji po njih gozdih, in kmalu bo zmanjkalo paše njih konjem, katerih imajo (Železnikarji) okoli 100, da jim rabijo pri fužinskem delu.

Fužinarji so jednoglasno sklenili, da hočejo po celi selški fari dobiti nazaj svoje gozde in pa tudi to, kar so rovtarji že potrebili, ter plačevati od njih loškemu gospodstvu primeren davek. To se pa more izvršiti le s cesarsko pomočjo, ker loška oblastnija namerava gozde razdeliti v male dele ter te prepustiti svojim podložnikom. Cesar naj se torej obrne do freisinškega škofa Vida Adama z namenom, da se povrnejo gozdi Železnikarjem in omeje na vseh straneh, rovtarji pa, katerih je kakih 10—12, naj se izselijo. Tudi se ne smejo po gozdih pasti škodljive koze. Ako se to izvrši, ne izostane napredek pri fužinah. Pomisliti je treba, da dobi cesarska bla-

gajnica od železniških fužin vsako leto več, kakor od vsega loškega gospostva v treh letih.

(Na robu te pritožbe je mnogo opazk, ktere je napravil neki uradnik loškega gospostva, zanikujoč trditve Železnikarjev. Take opazke so: Gozdov ne pustošijo loški podložniki, temuč železniški drvarji in oglarji. — Ni se čuditi, da so gozdi opustošeni, ker posekajo Železnikarji vsako leto po več 1000 debel; le čudno je, da še niso popolnoma iztrebljeni. — Freisinška oblast naj jim varuje gozde, oni naj pa zastonj uživajo. — Freisinški podložniki so že bivali po sedanji zemlji, ko še ni bilo Železnikov. — Nekteri rovtarji stanujejo že po 30, 40 in 50 let na zemlji, na kateri so namesto prejšnjih gozdov napravili rodovitne njive in pašnike, od katerih plačujejo tudi davke. To ne more biti, da bi jim kdo vzel njih hiše in dvore ter pognal nje, njih žene in otroke po svetu, itd.).

(Iz zbirke g. pl. Globočnika Sorodolskega. — Prim. »Mitth. d. hist. Ver. f. Krain«, 1867, str. 19, št. 73.)

Št. 116.

1628, dne 14. marca. Gradec.

Cesar dovoljuje, oziraje se na revščino železniških fužinarjev in železniške srenje, za vzdržavanje železniškega župnika 200 gl. na leto. Ta svota naj se mu izplačuje toliko časa, dokler ne bo izpraznjen kak beneficij, ki naj se mu podeli, da se prihrani teh 200 gl. Kakor po drugih farah deželnega kneza, ima naj tudi tu pravico predlaganja novega župnika kranjski vicedom.

(Iz zbirke g. pl. Globočnika Sorodolskega. — »Mitth. d. hist. Ver. für Krain«, 1867, str. 19, št. 75, kjer je dotična listina ponatisnjena.)

St. 117.

1628, dne 19. maja. Ljubljana.

Oktavij Paniczol, deželni vicedom kranjski in cesarski vizitator „in temporalibus“ po kranjskem delu oglejske patrijarhije, pošilja Ivanu Frideriku Morhandt-u von Offenwang zu Rämegg, knezofreisinskemu svetovalcu in komisarju loškega gospostva, prepis cesarske resolucije, izdane v Gradcu dne 14. marca 1628. leta. (Gl. št. 116.)

(Iz zbirke g. pl. Globočnika Sorodolskega.)

Št. 118.

1628. dne 20. junija.

Ivan Friderik Manchart pl. Offenwang zu Römegg, knezofreisinski svetovalec in komisar loškega gospostva, izročil je rečenega dne pritožbo do cesarja Ferdinanda II. zarad resolucije, izdane v Gradcu dne 14. marca leta 1628. zastran železniške fare. V tej pritožbi omenja, da so šli freisinski podložniki iz Železnikov k deželnemu vicedomu kot cesarskemu „visitatori in temporalibus“, kateri jim je obljubil, ne meneč se niti za freisinškega škofa, niti za njegovega komisarja v Loki, da se pretvori njih podružnica sv. Antona v novo faro. To se je naznanilo tudi njemu (Offenwangu) po rečeni cesarski resoluciji. Ta resolucija zmanjšuje dohodke za škofovo mizo, katere plačujejo vsled papeževega dovoljenja fare loškega okraja, dalje jemlje freisinškim škofom brez vzroka pravico do patronstva, katero imajo že nekoliko stoletij, ter razdružuje v škodo selške fare to in njeno podružnico. Ker je cesarjeva volja, da se dá duhovnikom več, kakor pa vzame, ne more si misliti, da bi cesar hotel freisinškim škofom jemati njih pravice. Železnikarji sami priznavajo, da je spadala njih podružnica že od nekdaj pod selško faro. Zemlja, na kateri stoji njih podružnica, je del loškega gospostva, torej imajo freisinški škofje „de iure“ pravico do patronstva. Že od nekdaj so se Železnikarjem delili zakramenti v selški fari. Ker so prosili pokopališča pri svoji podružnici, dovolil jim ga je freisinški škof in nobeden drug. Železnikarji so dobili svoje pravice, cerkev in pokopališče od freisinških škofov in sicer vsled posredovanja predstojnikov selške fare.

Offenwang piše, da se je pritožil zarad železniških zadev že njegov prednik Ivan Jurij Puecher zu Walkhersaich vnnd Thann, loški komisar in freisinški stolni dekan. Nato je prišlo do pogodbe (leta 1623.), ktera naj ostane veljavna, izdana resolucija pa naj se prekliče. Pusti naj se freisinškim škofom njih pravica do patronstva in nikar naj se jim ne kratijo dohodki za njih mizo. Vsak naj obdrži to, kar ima.

(Iz zbirke g. pl. Globočnika Sorodolskega. — »Mitth. d. hist. Ver. für Krain«, 1867, str. 19, št. 76.)

Št. 119.

1628. dne 20. junija. Gradec.

Cesar Ferdinand II. naznanja Oktaviju Paniczol-u, deželnemu vicedomu na Kranjskem, da prosi Ivan Friderik Märhart pl. Offenwang zu Römegg, knezofreisinski svetovalec in komisar

loškega gospostva, da bi (cesar) preklical svojo resolucijo z dne 14. marca leta 1628. zastran ustanovitve železniške fare. Vicedomu ukazuje, da bi poročal o Offenwangovi prošnji ter ob enem tudi navedel svoje nasvete.

(Iz zbirke g. pl. Globočnika Sorodolskega.)

Št. 120.

1628, dne 4. oktobra. Gradec.

Freisinški škof Vid Adam piše Ivanu Jakobu Wagner-ekkh-u von Gerstorff, svojemu svetovalcu in oskrbniku loškega gospostva, ter mu naznanja, da je prejel njegovo pisanje z dne 18. septembra. Všeč mu je, da je (oskrbnik) pripravljen pozvedeti, koliko bi bila vredna graščina v Stari Loki in kaj vse k njej spada. Tudi naj mu pové, kar bi zvedel o prodaji graščine v Puštalu.

Zastanke naj kmalu izterja ter skrbi, da ne bodo v prihodnjič več naraščali.

Nasproti vtikanju gospoda nadduhovnika (za Gorenjsko) naj ostane (oskrbnik) pri svojem nasvetu. — Škof izreka svoje začudenje, da je poslal Jurij Plavec, cerkveni ključar podružnice sv. Antona v Železnikih, svoj račun deželnemu vicedomu. Jednakoglaseč račun naj tudi on (oskrbnik) zahteva od Plavca. Tudi naj se zarad tega pritoži pri deželnem vicedomu. — Škof obžaluje, da so Železnikarji še zmirom nepokorni. Treba jih bo kaznovati, ako se bodo še v bodoče branili priti v Loko ali pa tjekaj, kamor jih kliče oskrbnik.

Škof dalje naznanja, da je prejel revers loškega mesta, kateremu je podelil mitnino. Loško mesto naj poroča, koliko znašajo dohodki te mitnine od jednega tedna do drugega. — Potem pošilja oskrbniku posebne ukaze zastran loškega špitala; tudi pričakuje od njega poročila o pogodbi, sklenjeni s kranjskim mestom.

Št. 121.

1628, dne 28. decembra. Freising.

Freisinški škof Vid Adam piše loškemu oskrbniku (pl. Wangneröckhu) ter mu naznanja, da je prejel poslano vino, ribjo mast in pa denar. Dobil je tudi platno in druge reči, ktere je poslal loški župnik namesto 50 cekinov, ktere bi bil moral že davno plačati. Skrbi naj, da odrajta župnik dotične cekine vsako leto o pravem času.

Kar se tiče njegove (oskrbnikove) želje, da bi šel v Freising, pravi mu škof, da to lahko stori, vendar na svoje stroške. Omenja mu, da mu je skazal dovolj milosti, ker mu je izročil oskrbništvo; zato naj nikar ne misli, da dobi od njega kako drugo službo. Njegove (oskrbnikove) bolezní ni povzročila kaka ženska, temuč neprestane gostije in pa pre-dobro življenje. To ga je tudi spravilo v dolgoe. Zato naj nekoliko manj je in pije. Ako mu služba ni všeč, poišče naj si drugo; a nikar naj ne misli, da mu jo bo on (škof) pre-skrbel.

Dalje piše škof, da je slišal, da je prišel ukaz do vseh ljudi po Kranjskem, ki stanujejo na kmetih, da se ne smejo pečati s trgovino, ktera je le meščanom dovoljena.

Št. 122.

1629, dne 28. septembra. Loški grad.

Ivan Jakob pl. Wangnerökh, loški oskrbnik, poroča frei-sinškemu škofu o raznih zadevah loškega gospostva. Naznanja mu, da je poslal vsled njegovega ukaza pred kratkim časom lovskega mojstra Ivana Porento na Prosek, v Trst in druge tamošnje kraje, da bi nakupil sladkega vina. Od tod je Porenta poročal, da se letos ni obneslo črnikalsko in rožasko vino („Zernicaler vnd Rosazer“), pač pa proseško, ktero se je pa zarad mnogih kupcev jako podražilo. Zato ga je naročil le 26 sodov.

Dalje poroča Wangnerökh o nekterih zadevah med frei-sinškim gospostvom in mestom Kranjem.

Potem naznanja, da so začeli pred nekoliko leti nekteri podložniki iz Gorenjega Bitna obdelovati srenjski svet za cerkvijo sv. Uršule ter tu sejati ajdo in oves. Svet ni rodoviten in se le malo pridela. Dotični podložniki so bili zarad tega poklicani v loški grad in tu se je sklenilo, da se razdeli med nje ta zemlja, od ktere bo plačeval vsak po 8 kr. letne urbarščine. Od vseh 37 posestnikov, izmed kterih so četirje iz Šmartna, dobivalo se bo tedaj na leto 4 gl. in 56 kr. Kar se tiče raznih pristojbin, ktere bi morali plačati rečeni posestniki, obljubili so, da hočejo dati 60 državnih tolarjev. Škof naj blagovoli vse to potrditi.

Hotaveljski župan je naznanil, da ne odrajtuje Primož Topličar, kmet iz Kopačnice, nikakoršne žitne desetine; ravno tako tudi neki kajžar ne. Ko sta bila vprašana, zakaj tega ne izvršujeta, odgovoril je Topličar, da se nahajajo na njegovi

zemlji toplice, ktere obiskujejo vsako leto ljudje, da bi se v njih zdravili. Zato mora imeti pripravljene razne kopelske kadí in čebre, kakor tudi razne sobe, da lahko postreže zdravja iskajočim ljudem. Včasí napravijo povodni mnogo škode. Zarad teh vzrokov so bili že od nekdaj njegovi predniki oproščeni desetine. Bližnji kajžar pa, ki ima le prav malo zemlje, ne odrahtuje desetine, ker mora Topličarju pomagati, ko mu cepi drva in kuri po njegovih kopelih. Oskrbnik piše, da je prišel s svojim protipisarjem k njima ter se prepričal, da je jako slaba njuna zemlja, ležeča poleg potoka, ki jima napravlja ob deževju mnogo škode. Desetina se jima torej lahko opusti in sicer deloma že zarad tega, ker nima loško gospostvo pravice, da bi pobiralo po Kopačnici desetino. Pravico do te desetine ima rimski cesar kot deželni knez in lastnik idrijskega rudnika. Ako bi zahtevalo loško gospostvo od Topličarja desetino, zvedel bi o tem oskrbnik idrijskega gospostva ter jo začel sam izterjavati po Kopačnici, česar sedaj še ne izvršuje. Treba je previdno postopati in gledati na to, da se polastí loško gospostvo sčasoma vseh pravic po rečenih krajih.

Ivan Pučar, novi graščinski advokat, je zadovoljen s svojo plačo ter je pripravljen storiti, kolikor mu bo mogoče. Vendar bi bilo potrebno, da bi se zopet nastavlil jeden solitator, kakor se je to že prej godilo.

Oskrbnik bi rad zvedel od škofa, koliko naj bi dal kot darilo za novo leto advokatu, knjigovodji, davkarskemu oskrbniku ter poštarju v Ljubljani in v Gradcu.

Vsled škofovega povelja, tako piše oskrbnik proti koncu svojega poročila, imel je nektere Železnikarje zaprte. Upati je, da se s časom udajo, in zato ne postopa ž njimi več tako strogo. Ako bi pa vendar ne spolnovali svojih obljub, hoče ž njimi zopet jako trdo ravnati.

Št. 123.

Okoli leta 1630.

Ta urbar, ki obsega 411 listov, bil je brž ko ne sestavljen 1630. leta, kar se da sklepati iz raznih podatkov. Ker se je zgubil prvi list, manjka tudi letnica, ki bi nam pričala, da je bila knjiga v resnici takrat spisana. V tem urbarju so precej natančno opisane vse županije loškega gospostva razun gadmarske, bitenske in godeške. V njem se nahaja mnogo zanimivih notic za lokalno zgodovino dotičnih krajev.

Št. 124.

1631. dne 29. marca. Loški grad.

Wangnerökh, oskrbnik loškega gospostva, piše Josipu Šerbol-u, duhovnemu pomočniku na Igu, da je zvedel o njem, da je pripravljen brez dvoma vsled želje Železnikarjev postati njih župnik. Ker ima freisinški škof pravico do patronstva čez vse pod loško glavno faro spadajoče fare, tedaj tudi čez selško, s katero je zvezana železniška podružnica, zato naj pride v Železnike le z dovoljenjem freisinškega škofa in selškega župnika. Železnikarji so napravili s freisinškim komisarjem postavno pogodbo zastran svoje podružnice. Prepis te pogodbe, po kateri se pa Železnikarji sedaj nočejo več ravnati, pošilja mu v imenu svojega gospoda in kneza. Ako hoče dobiti kuracijo v Železnikih, obrne naj se prej nanj (na Wangnerökh), da ga podpira. Ako bi tega ne storil, moral bi ga kot vsiljenca s silo izgnati ter poslati njegovemu ordinariju. Ravno to je hotel storiti knezofreisinski komisar Ivan Jurij Puecher z vsiljencem Melhiorjem Pučik-om, ako bi ne bil sam dobrovoljno zapustil Železnikov. Ako je cesar napravil neko ustanovo za cerkev sv. Antona, ni še odvzel s tem freisinškim škofom pravice do patronstva in tudi je ni sam pridobil. Ako se zahteva že s tem pravica do patronstva, da se podeli cerkvi kaka ustanova, morala bi imeti vsaka cerkev toliko patronov, kolikor je bilo njenih dobrotnikov.

(Iz zbirke g. pl. Globočnika Sorodolskega. — Prim. »Mitth. d. hist. Ver. für Krain«, 1867, str. 20, št. 83.)

Št. 125.

1631, dne 28. maja.

Glavar loškega gospostva se pritožuje osebno pri gospodu vojvodi Cromau-skem in knezu Eggenberškem zoper Železnikarje ter mu naznanja, da nasprotujejo ti že nekoliko let v posvetnih in duhovskih zadevah freisinški gosposki v Loki. In vendar so Železnikarji dobili svoje pravice od freisinških škofov, tako od škofa Albrehta leta 1354. in 1358. (prav za prav 1348.), potem od škofa Leopolda l. 1379. in od škofa Filipa l. 1521. Ta škof jim je sicer vzel njih pravice zarad njihovega upora, a pozneje jih jim je znova podelil vsled prigovarjanja svojih svetovalcev in vsled njih prošnji. Nahajajo se še zanesljivi prepisi teh starih pravic. Železnikarji morajo sami priznati, da so prosili razne freisinške škofo, da so jim obnovili in potrdili njih pravice. Večkrat so prisegli

freisinskim škofom zvestobo ravno tako, kakor loški meščanje in drugi podložniki; zadnjič se je to zgodilo leta 1618. A kmalu so prelomili svojo prisego ter postali trmoglavi. Da so Železnikarji res loški podložniki, kaže loška zemljiška knjiga. V zadnjem času so se začeli zoperstavljati freisinski gosposki v duhovskih in posvetnih zadevah, sklicujé se na rudarske postave („Perkhwerchsordnung“) z leta 1575.

Kar se tiče plačevanja davkov, noče nobeden Železnikar osebno plačevati svojega zemljiškega davka, temuč si vsak misli, da zadostuje, ako izroči ta davek svojemu sodniku. Železnikarji nočejo naznanjati v Loki prememb svojih posestev, da bi se prepisale v zemljiških knjigah. Ako so poklicani pred loško gosposko, morali bi priti osebno, kar so tudi storili v prejšnjih časih. Za furlanske vojske so oni varovali loški grad. Sedaj pa nočejo več priti blizu niti z lepa, niti z grda. Železniški hlapci ali pa sinovi prihajajo na cerkvene sejme v selško faro ter tu potem napravljajo prepir in pretep. Tako so n. pr. pred dvema letoma ubili pod loško gospostvo spadajočega župana Jurija Bree-ta. Ako hoče potem loška sodnija kaznovati zločince, ne dobí jih, ker jih Železnikarji varujejo. Jako malo se zmenijo tudi za deželno sodnijo.

Vsled pritožbe Železnikarjev zarad pustošenja gozdov je napravil freisinski škof pismen zagovor z dne 22. decembra 1629. Loška gosposka je že večkrat rovtarje, ki so pustošili gozde, ostro kaznovala in ukazala njih hiše požgati. Med temi rovtarji je pa bilo največ železniških oglarjev. Da bi se zadostilo Železnikarjem, šel je loški glavar sam pretečeno poletje v te gozde ter tu storil, kar so želeli Železnikarji.

Kar se tiče duhovskih zadev, sklenjena je bila pogodba med freisinsko škofijo in Železnikarji, katerim se je dovolilo pogojno, da smejo imeti duhovnika in pokopališče. Freisinski škof ni samo patron in deželni gospod glavne fare v Loki in njenih podružniških farah, h katerim spada tudi selška fara, temuč ima tudi pravico, da zahteva po vseh teh farah dohodke za svojo mizo. Železnikarji ne spolnujejo tega, kar bi morali storiti, akoravno so pismeno in ustno obljubili. Cesar je dovolil železniški cerkvi 200 gl. podpore, a zarad tega še ne more zahtevati pravice do patronstva. Pravi patron je in ostane freisinski škof. Kaka cerkev ima lahko več dobrotnikov, patrona pa le jednega.

Proti koncu prosi loški glavar kneza, da bi blagovolil Železnikarje napotiti, 1.) da bi spolnovali pogodbo, katero so sklenili s freisinsko škofijo zastran svojega duhovnika, 2.) da bi v posvetnih zadevah skazovali freisinskim škofom dolžno

pokorščino, 3.) da bi vsak sam plačeval svoj letni davek v loškem gradu.

(Iz zbirke g. pl. Globočnika Sorodolskega.)

Št. 126.

1631, dne 14. julija. Loški grad.

Ivan Jakob Wangneröckh, oskrbnik loškega gospostva, piše Ulriku Pitton-u, višjemu rudarskemu sodniku po Kranjskem. V pismu omenja, da je po ukazu svojega gospoda, freisinškega škofa, preiskaval gozde in meje loškega gospostva po selški dolini. Opazil je, da žgô nekteri železniški fužinarji, posebno pa Jurij Gatej, Marks Per, Simon Vogel („Vogau“), Jurij in Lenart Semen ter Anton Kramar svojevoljno oglje po Češnjiskem gozdu in v Rastovkah. Ta dva gozda sta lastnina freisinškega škofa in od tod so dobivali nekdanj tesarski les za sedanji loški grad, kakor vedô povedati nekteri stari ljudje. Veliko lepega lesa se je že posekalo in požgalo v oglje. Ako se bo to še tako nadaljevalo, uničena bosta kmalu rečena gozda. Kmetje po selški dolini se pritožujejo ter trdijo, da bi lahko zmanjkalo tesarskega lesa ne samo njim in njihovim naslednikom, temuč tudi loškemu gospostvu in pa mestu, ako bi kdaj nastal kak velik požar. Po rudarskih postavah nimajo fužinarji pravice, da bi sekali po graščinskih gozdih. Freisinški škofje so dobili že od cesarja Otona svoje pravice po loškem gospostvu. Freisinški stolni dekan kot bivši knezo-freisinski komisar je že jedenkrat pisal (višjemu rudarskemu sodniku) o tej zadevi. Wangneröckh pravi, da je imel dovolj vzrokov, da bi bil razdrl kopišča. Iz prijaznosti do njega še ni storil kaj takega; zato pa zahteva, da skliče (višji rudarski sodnik) Železnikarje k sebi ter jim zapové, da naj takoj nehajo žgati oglje. Ako bi tega ne storil, bil bi (Wangneröckh) prisiljen, da bi izvršil svojo dolžnost.

(Prim. «Mitth. d. hist. Ver. f. Krain», 1867, str. 20, št. 84.)

St. 127.

1631, dne 16. avgusta. Loški grad.

Ivan Jakob Wangneröckh, oskrbnik loškega gospostva, piše drugo pismo Ulriku Pitton-u, višjemu rudarskemu sodniku po Kranjskem. V pismu omenja, da mu je že pisal dne 14. julija, še prej pa freisinški stolni dekan, kot bivši knežji komisar, zastran Češnjiskega gozda, v katerem žgô Železnikarji že nekoliko let sem oglje. Zoper to se pritožujejo kmetje po

selski dolini, katerim bi lahko kdaj zmanjkalo tesarskega lesa. Tudi bi ne bilo potrebnega tesarskega lesa, ako bi nastala v loškem mestu ali pa na gradu kaka posebna nesreča vsled ognja. Višji rudarski sodnik ni dal nobenega odgovora na prvo pismo, a tudi Železnikarji še niso nehali sekati in žgati po lesovju, pač pa so ravno te dni začeli pustošiti najlepši del gozda. Vsled tega mu piše še jedenkrat ter ga prosi, da prepové takoj Železnikarjem žgati oglje po rečenih krajih. Ako bi tega (višji rudarski sodnik) ne storil, moral bi (Wangneröckh) potem izvršiti, kar je zažugal v prvem pismu. Tudi zahteva, da se mu prec odgovori.

Št. 128.

1631, dne 20. avgusta. Kranj.

Ulrik Pitton, višji rudarski sodnik po Kranjskem in Goriskem, piše Ivanu Jakobu pl. Wangneröckh-u, oskrbniku loškega gospostva in mesta, ter mu naznanja, da je prejel njegovo pisanje z dne 16. avgusta. Ker mu je Češnjiški gozd neznan, hoče o njem najprej natančno pozvedeti, potem pa njemu (loškemu oskrbniku) odgovoriti. Ako so zadeve res take, kakor je pisal, nima nič proti temu, da se prepové oglarjem žgati oglje po rečenem gozdu.

Št. 129.

1632, dne 5. februarja. Loški grad.

Oskrbnik Ivan Jakob Wangneröckh piše Ulriku Pitton-u, višjemu rudarskemu sodniku po Kranjskem, ter mu naznanja, da mu je pisal že dne 14. julija in 16. avgusta pretečenega leta zarad Češnjiškega gozda. Dne 20. avgusta istega leta mu je nato (Pitton) naznanil, da mu hoče o tej zadevi v kratkem času odgovoriti, kar pa se do sedaj še ni zgodilo. Ravno tako tudi ni ponehalo pustošenje gozdov. Zato piše (Wangneröckh) v imenu svojega gospoda v tretje ter zahteva, da mu odgovori neutegoma. Ako se to ne zgodi, hoče kaznovati Železnikarje na tak način, kakor je že jedenkrat omenil.

Št. 130.

1632, dne 29. avgusta.

Dolžno pismo Jerneja Planine, kmeta s Trate v bitenski županiji, in njegove žene Marjete, kterima je posodil Korbinijan Füllnpfeil, knezofreisinski sodnijski pisar v Loki, 34 beneških srebrnih kron, 6 državnih tolarjev „in Specie“, 3 goldinarje

in 24 krajcarjev dobrega, v deželi veljavnega denarja. Zato mu pa zaradi varnosti zastavljata svojo, na Trati se nahajajočo kmetijo. Podpisal in pečatil je pismo Ivan Jakob Wangneröckh von Gerstorf auf Buechrain, knezofreisinski svetovalec ter oskrbnik loškega gospostva in mesta. Priče: Matija Weithauer, krojač, in Ivan Korošec, kovač, oba loška meščana, ter Lorenc Semen.

Št. 131.

1633. dne 25. januarja. Freising.

Freisinski škof Vid Adam piše Ivanu Jakobu pl. Wangneröckh-u, svojemu svetovalcu in oskrbniku loškega gospostva, da je zvedel iz njegovega poročila, pod katerimi pogoji bi posodil Burkhard Hüczing 10.000 gl. Škof pravi, da je v obče zadovoljen z dotičnimi pogoji, vendar želi, da se začenja dolg računati še le s prvim marcem. V Freisingu je mogoče potegniti za sreberno krono komaj 1 gl. in 48 kr. Zato bi bilo želeli, da bi jih dal Hüczing nekoliko boljši kup, ne pa po 2 gl. in 6 kr. Oskrbnik naj sreberne krone zamenj za cekine. Te naj potem pošlje najprej v Solnograd, kjer naj jih skrivoma izroči kakemu zanesljivemu človeku, da jih spravi naprej. Morebiti bi denar najvarnejše odposlal, ako skrije zamenjano zlato v kak vinski sod.

Št. 132.

1633, dne 10. marca. Loški grad.

Loški oskrbnik Ivan Jakob pl. Wangneröckh piše freisinskemu škofu, da je dobil od Hüczinga za tri leta na posodo 4762 beneških srebernih kron, vsaka po 2 gld. in 6 kr., kar znaša 10.000 gl. in 12 kr. Moral se je dolgo časa truditi, da se je pogodil z njim, ker je zahteval več obresti, kakor 5 %. Ako bi ne bil posodil Hüczing svojega denarja škofu, posodil bi ga bil deželni vladi. Mnogo je bilo opraviti po Ljubljani, preden so ta denar zamenjali za cekine, ker v sedanjih vojskinih časih ne dā nobeden rad denarja od sebe, če tudi bi ga dovolj imel.

Oskrbnik pravi v svojem poročilu, da mu je tudi rekel omenjeni Hüczing, da bi bil pri volji, da bi kupil graščino v Puštalu.

Gledé vina, ktero ima poslati v Freising, poroča oskrbnik, da ni več dobiti rožaskega vina („Rosazer“), prosek ar je pa jako drag; zato je nakupil vipavca, s katerim bo (škof) najbrže zadovoljen.

Št. 133.

1633. dne 31. oktobra.

Zahteve loškega gospostva do Železnikarjev, ktere je sestavil oskrbnik Wagnerökh in jih izročil v presojo cesarskim komisarjem v Ljubljani dne 31. oktobra leta 1633.

1.) Železnikarji naj vsako premembo pri svojih kovačijah, ktera bi nastala vsled podedovanja, prodaje, zamenjave itd., naznanijo in dajo prepisati v loških urbarjih.

2.) Železnikarji naj vsaj vsako tretje leto osebno plačajo svoj urbarni davek.

3.) Zastran tepeža in uboja se morajo Železnikarji zagovarjati pri loški deželni sodnji ter njej pošiljati zločince. (Tu je omenjeno, da so Železnikarji ubili pri nekem tepežu Jurija Brce-ta, pod loško gospostvo spadajočega župana.)

4.) Vážnejih listin Železnikarjev naj ne podpisuje samo njih sodnik, ampak tudi oskrbnik loškega gospostva in pa višji rudarski sodnik.

5.) Dokler so odprte žitnice loškega gospostva, ne smejo Železnikarji drugod kupovati žita in je voziti po škofjeloški zemlji. Tudi ne smejo kmetje nositi žita v Železnike in je tu prodajati, ker ne plačajo na ta način predpisane mitnine. Loško gospostvo je proti temu, da bi imeli Železnikarji svoje žitne in tedenske sejme.

6.) Železnikarji naj plačujejo od svojih gozdov primeren davek. Ker se je pa naselilo po gozdih več ljudi, ki jih trebijo in delajo laze, sklene se, da se izženô tisti novinarji, ki delajo škodo, drugim pa naj se zemlja omeji na vse strani.

7.) Železnikarji ne smejo žgati oglja v Češnjiskem gozdu in v Rastovkah, ker ta dva lesova sta potrebna loški graščini in pa kmetom po selški dolini.

8.) Kar se tiče železniškega duhovnika in pokopališča, spolnujejo naj Železnikarji pogodbo, ktero je sklenil z njimi Ivan Jurij Puecher za Walkhersaich vnd Than, freisinski stolni dekan in loški komisar, v navzočnosti sedanjega pičenskega škofa ter drugih poštenih ljudi in ktero so podpisali med drugimi železniški sodnik, njih duhovnik in oba Plavca kot najvplivnejša fužinarja. Njih izgovor, da niso imeli ti možje nikakega pooblastila, ne more veljati. Izprva so Železnikarji prosili, da bi se jim dovolilo pokopališče, ter ob enem trdili, da se ne marajo ločiti od selske fare, kar je razvidno iz pisma nadduhovnika (Planka) z dne 28. novembra leta 1619. To so tudi dosegli. Pozneje so zahtevali, da bi se jim delili zakramenti v domači cerkvi, kar je freisinski škof po-

gojno dovolil. Nato so hoteli s silo dobiti posebno faro. Privolitev gospoda vikarja v Vidmu nima za Železnikarje nikakoršne veljave. Pravi patron železniške cerkve je in ostane freisinški škof, kar dokazuje tudi freisinški grb z zamorčevo glavo nad glavnim altarjem v cerkvi sv. Antona. Pravica do patronstva ostane freisinškim škofom, akoravno je cesar odkazal 200 gl. za vzdrževanje kaplana. Ni prav, da zahteva deželni vicedom cerkvene račune od Železnikarjev.

(Kar se tiče 8. točke, izrekli so komisarji, da ne morejo o njej sklepati, ker niso dobili o tej zadevi nikakoršnih ukazov.)

(Iz zbirke g. pl. Globočnika Sorodolskega. — Prim. Mitth. d. hist. Ver. f. Krain, 1867, str. 20, št. 79.)

Št. 134.

1633, dne 12. decembra. Freising.

Freisinški škof Vid Adam piše loškemu oskrbniku Wangneröckhu, da je prejel njegov uradni račun, a ni še imel časa, da bi ga bil pregledal.

Zvedel je, da je pravda zaradi robotnega denarja zgubljena, a da misli (oskrbnik) apelirati ter spise poslati v Gradec, kar naj se tudi zgodi. Da pa priziv ne bo brez vspeha, obljubi naj (oskrbnik) kancelarju 100 tolarjev, vsakemu referentu po 100 gl. in tajniku nekoliko manj, ako bo priziv povoljno rešen.

Kar se tiče železniške komisije, pazi naj, da ne bo več stala, kakor bi bilo vredno tisto, kar bi se moglo doseči z njeno pomočjo.

Št. 135.

1634, dne 20. avgusta. Loški grad.

Loški oskrbnik pl. Wangneröckh pošilja freisinškemu škofu uradni račun o dohodkih in stroških loškega gospostva za leto 1633. ter mu naznanja, da mu ni poslal dela gotovine zaradi nevarnosti v sedanjem vojskinem času in ker (škof) sam namerava priti kmalu v Loko.

Zastran zastankov opravičuje se oskrbnik pri škofu, da mu ni bilo mogoče vsega poterjati, ker je graščinska zemlja obširna, število podložnikov veliko, med katerimi je mnogo revežev, on sam pa je imel dokaj posla s pravedami, komisijami in raznimi poti. Vendar je poterjal od starih zastankov nad 1000 gl.

Iz računov mestnega sodnika je razvidno, kako majhne globe se zločincem nalagajo in potem naznanjajo gospostvu.

To prihaja od tod, ker ne dobiva mestni sodnik nobenega vinarja in peneza od njih. Ako bi pa prejemal tretji, četrti ali pa peti del teh glob, kakor se to vrši po drugih mestih, nakladal bi večje denarne kazni obsojencem, naj bi bili ti domači meščanje ali pa tuji hudodelci, ktere bi prijeli v loškem obmestju. Morebiti bi bilo dobro, ako bi se dovolilo za dve ali tri leta kot za poskušnjo, da bi dobival mestni sodnik jeden del dotičnih glob, a moral bi se zavezati, da bo nalagal večje denarne svote ter jih natančno naznanjal loškemu gospostvu. Sploh bi se moralo kaj storiti, da bi se globe povečale. Iz računov je razvidno, da znašajo stroški za vsakega zločinca okoli 60 ali 70 gl. Ako bi mestni sodnik ne hotel ubogati, odpravile naj bi se pojedine, ktere se napravljajo po usmrčenju kakega zločinca in pri kterih je treba pogostiti člane notranjega in zunanjega svetovalstva, lovce in selske sodnike.

Oskrbnik naznanja škofu, da so podstrešni tramovi na zadnjem grajskem stolpu, kjer ste tezavnica in ječa za zločince, jako slabi in da se je bati, da pade prihodnjo zimo vse skupaj, ako bo veliko snega. Treba bo torej napraviti nove podstrešne gredi in streho pokriti tako, kakor je bila že prej, namreč z opeko, ktera se lahko dobi iz Ljubljane.

Št. 136.

1634. dne 23. novembra. Freising.

Freisinski škof Vid Adam piše loškemu oskrbniku Ivanu Jakobu pl. Wangnerekhu, da je prejel njegovo poročilo z dne 7. novembra. Vina naj mu nikar ne pošilja do Freisinga; dovolj je, ako mu ga pripelje do Solnograda ter ga tu izroči trgovcu Mihaelu Pauman-u. Kar se tiče denarja, kterega bi moral poslati v Freising, stori naj to, kar mu je pisal (oskrbnik).

Št. 137.

1635. dne 27. aprila. Gradišče (na Primorskem.)

Anton grof Rabatta piše Ivanu Jakobu pl. Wangneröckh-u, oskrbniku loškega mesta in gospostva, ter mu naznanja, da mu ne bo pošiljal vina, ker ga dobiva drugod, pač pa sočivje, ktero dobí v kratkem času iz Benetek.

Št. 138.

1635 (?).

Freisinski škof Vid Adam piše loškemu oskrbniku ter mu naznanja, da je prejel njegovo poročilo, iz kterega je

zvedel žalostno novico, kako so se kmetje spuntali, napadli mnogo gradov in samostanov ter jih oropali, ljudi pa pregnali. Škof omenja, da se je vnel tak punt tudi pred sto leti za časa škofa Filipa ter imel za kmete jako neugodne nasledke. Dalje pravi, da bi mu ne bilo ljubo, ako bi se vzdignili tudi njegovi podložniki. Zato ukazuje (oskrbniku), da naj postopa jako previdno z njegovimi „ubogimi in ljubimi“ podaniki, da se tudi ti ne spuntajo. V njegovem (škofovem) imenu naj oznani vsem podložnikom loškega gospostva, da naj obdržé vse svoje stare pravice. Ako imajo kake želje ali pa pritožbe, naznanijo naj jih svoji predpostavljeni gosposki.

Št. 139.

1635, dne 20. maja. Freising.

Freisinški škof Vid Adam piše kranjski deželni gosposki zastran pritožb loških podložnikov. Škof pravi, da je prejel pisanje deželne vlade z dne 13. maja ter čital, da se kmetje puntajo in silovito postopajo. Že dolgo se je bal, da ne bi nastala kaka vstaja med kmeti, ker so imeli ti že dalj časa navado, da so se shajali. On (škof) ni dal k temu puntu nikakoršnega povoda, ker ni vpeljal pri svojih kmetih nobenih novotarij ter od njih zahteval le to, kar so že od nekdanj dajali in kar je tudi zapisano v salskih knjigah („Salbuecher“). Njegov (škofov) namen je bil, da bi se bile natančno določile in zapisale njegove pravice in pravice kmetov, ker bi se na ta način najložje prišlo v okom raznim prepriom v prihodnje. Ta punt se ni pričel na zemlji loškega gospostva, temuč drugod, ter je nastal večinoma zaradi eksekutivnega izterjavanja davkov, ktero je zaukazal rimski cesar. Kmečko puntanje na zemlji loškega gospostva ni nič novega, ker nekaki nemiri so se pričeli že pred 100 leti za časa škofa Filipa. Ako bi se ne bilo takrat resno postopalo proti upornikom, nastala bi bila velika nevarnost. Kmalu potem za časa reformacije se je vnel nov punt brez krivde takratnega škofa. Pri ljudeh, ki radi plešejo tako, kakor jim godejo drugi, nastane hitro kaka vstaja, ker jim je vsaka malenkost dober povod v ta namen.

Št. 140.

1635 (?), dne 14. avgusta. Freising.

Freisinški škof Vid Adam piše Ivanu Jakobu pl. Wagnereckh-u, oskrbniku loškega gospostva, ter mu naznanja, da

je prejel njegovo poročilo z dne 4. julija, v katerem je pisal o kmečkih nemirih in drugih zadevah. Z veseljem je čital, da bo kmečki punt v kratkem zatrt in da ni nobene posebne nevarnosti. Dobro je treba paziti na podpihovalce, katerih je bajé tudi nekoliko v Škofji Loki. Oskrbniku velevala, da bi pozvedoval o tem.

Potem omenja, da hoče Hüczing imeti svojih 10.000 gl., ktere je bil posodil. (Prim. št. 132.) Oskrbniku ukazuje, da naj gre k njemu (Hüczingu); morebiti ga pregovori, da počaka še za tri leta. Ako bi tega ne hotel storiti, posodil bi Papler 6000 gl., a zmanjkalo bi še 4000 gl. Ako bi Papler dal denar, prepusti naj se mu desetina na Suhi, ktero bi dobival namesto obresti.

Dalje mu piše škof o raznih drugih stvaréh, kakor o takratnih vojskah po Nemškem, o nakupu konj in psov, ktere naj mu potem pošlje v Freising, itd.

Št. 141.

1636, dne 6. novembra. Loški grad.

Loški oskrbnik poroča freisinškemu škofu o raznih zadevah loškega gospostva. Pošilja mu uradni račun za leto 1635. ter ga prosi, da bi ga blagovolil pregledati in potrditi. Iz računa je razvidno, da so jako narastli zastanki. On sam (oskrbnik) in pa sodnijski pisar sta se jako trudila, da bi bila več izterjala, kar pa ni bilo mogoče. Pomisliti je treba, da je bil (oskrbnik) med letom enkrat v Freisingu, enkrat v Gradcu, drugikrat pa je imel mnogo posla z neprestanimi pravicami in drugimi opravili. Podložniki so imeli ravno letos mnogo plačevanja zaradi izvenrednih doklad; vendar upa, da mu bo mogoče poterjati zastanke v bodočem letu. Poslati bi mu imel, kakor je razvidno iz računa za leto 1635., vsega skupaj 3723 gl. 49 kr. in 1 penaz, pošilja mu pa le 3244 gl. V rokah ima tedaj še 479 gl. 49 kr. in 1 penaz, da porabi to svoto za izplačanje izvenredne doklade. Rad bi vedel, je li (škof) že dobil od cesarja kak odgovor na svojo prošnjo zaradi te doklade. Sam (oskrbnik) se je hotel obrniti do deželnihi stanov, da bi se bila znižala ta doklada, a nekteri gospodje so mu to odsvetovali.

Dalje poroča oskrbnik, da pošilja škofu ob enem dva stota voska. Pri mlinu, kterege ima od škofa v najemu, potreba bi bilo mnogo poprav. Da je to resnica, lahko mu potrdi njegov stolni dekan. Razpadljivega mlina ne bo hotel nihče vzeti v najem.

Št. 142.

1636, dne 26. novembra. Freising.

Freisinski škof Vid Adam piše loškemu oskrbniku Ivanu Jakobu pl. Wangneregg-u o raznih zadevah loškega gospostva. — Freisinski stolni kapitel je proti temu, da bi vzel loški oskrbnik na posodo na Kranjskem 700 gl., s kterimi bi med drugim poplačal Wagner-ju dolžno svoto, koja znaša 400 gl., ker bi moral plačevati od posojila po 6°/_o, ne pa po 5°/_o.

Kar se tiče poprave v mlinu, kterega je vzel (oskrbnik) v najem, ostane naj še vse pri starem; ako noče mlina več imeti v najemu, lahko dobi (škof) drugega najemnika.

Gledé izvenredne doklade še ni dobil (škof) od cesarja nobenega odgovora; (oskrbnik) naj se prizadeva, da se vplačevanje nekoliko odloži. — Poslana dva stota voska je prejel.

Loški sodnijski pisar ga (škofa) je povabil na svatovščino, koja bo v nedeljo po sv. treh kraljih. Oskrbniku vелеva, da naj ga zastopa, ter mu podeli v njegovem (škofovem) imenu pozlačeno sreberno čašo. — Matiji Hürschensfelder-ju, ki je zanj (za škofa) kupoval vino v Trstu in drugod, izroči naj star rži, ravno toliko tudi slu Triller-ju za njegov trud. — Namesto prejšnjega lovskega mojstra, ki se je prostovoljno odpovedal službi, sprejel je (škof) Jakoba Pekla („Päkel“), kterega naj torej oskrbnik umesti in mu ob jednom tudi naznani, da ga lahko odstavi (škof), ako ne bo spolnoval svojih dolžnosti.

Št. 143.

1636, dne 26. novembra. Freising.

Freisinski škof Vid Adam piše Ivanu Jakobu Wangneregg-u von Gerstorf v Buechrain, oskrbniku loškega gospostva in mesta, ter mu naznanja, da je prejel njegovo poročilo z dne 6. novembra ter iz njega zvedel, da je šel sodnijski pisar zaradi pravnih prepisov v škofijskih zadevah v Gradec in da je do razsodbe še treba nekaj časa čakati. Dobro bi bilo, da bi se med tem časom temeljito informirala oba (oskrbnik in sodnijski pisar), da bi bolje iztekla njegova (škofova) stvar.

Škof naroča oskrbniku, da bi poslal v njegovem imenu polkovnemu kancelarju („Regiments-Canzlern“) jeden tovor rožanskega vina ter mu ob jednom priporočal loške pravne zadeve.

Škof piše, da mu ni po volji posojilo Melhiora Forest-a, ki je pripravljen dati 2000 gl., ako se ne zaveže, da bi posodil to svoto vsaj za dve ali tri leta. To naj mu oskrbnik tudi pové.

Kar se tiče 6000 gl. Mihaela Papler-ja, naznani naj mu oskrbnik, da bi mu on (škof) ne mogel v treh letih ničesar plačati; pač pa bi mu dajal iz svojih gozdov potrebnega lesa in drugega gradiva, katero bi rabil za zidanje kapucinske cerkve. Škof tudi naroča oskrbniku, da bi prodal iz graščinskih gozdov les in druge stvari, katere se dajo dobro spraviti v denar, da bi se nekoliko pomagalo na ta način ubogi škofiji. Tudi naj misli (oskrbnik) o pravem času na to, kako se poplača čez tri leta Paplerju njegov dolg.

Škof piše, da se ni dobil odgovora in tudi ne denarja na Kunstl-ovo menico, katero je poslal v Solnograd. Vzrok temu je kužna bolezen, ki razsaja po ondotnih krajih.

Loški oskrbnik naj se prizadeva, da ostane deželni oskrbnik naklonjen loškemu gospostvu ter ga podpira v pravdi proti loškim podložnikom.

Ker je umrl advokat, ki je zastopal loško gospostvo, sprejme naj oskrbnik namesto njega gospoda Grundtler-ja ter ga tudi podučí o tistih stvareh, o katerih dobi ukaze od njega (od škofa).

Št. 144.

1636, dne 26. novembra.

Freisinski škof Vid Adam piše loškemu oskrbniku ter mu pošilja patent za Jakoba Pekla, katerega je imenoval za svojega lovskega mojstra. Ukazuje mu (oskrbniku), da naj prepiše patent ter prepis shrani v arhivu.

Potem naroča svojemu oskrbniku, da naj imenuje, ako ni nobenih pomislekov, Hürschenfelder-ja za cerkovnika v Cerngrobu.

Dalje omenja škof, da je zvedel iz zanesljivega vira, da kvarijo njegovi lovci po nepotrebnem les po njegovih gozdih. Oskrbnik naj pregleda lesovje ter kaznuje tiste ljudi, ki so delali škodo.

Proti koncu našteva škof, kaj mu mora oskrbnik k novemu letu poslati v Freising. Vse to naj potem vračuna v prihodnjem uradnem računu.

Št. 145.

1636, dne 27. novembra. Freising.

Freisinški škof Vid Adam piše loškemu oskrbniku Ivanu Jakobu pl. Wangnereckh-u ter mu naznanja, da je prejel poslana sladka vina in pa uradni račun za dobo od sv. Jurija 1635. leta pa do sv. Jurija 1636. V računu ni našel nič sumljivega, le zastanki so preveliki. — Dalje naroča svojemu oskrbniku, da bi plačal freisinškemu zakupniku („Bestandtinhaber“) v Oberwölczu 512 gl. 5 šilingov in 28 penězov, ktere mu je škof dolžan.¹⁾

Št. 146.

1636, dne 3. decembra. Mesto Loka.

Rektor, asistentje in tajnik bratovščine sv. rešnjega Telesa v Loki vabijo selškega župnika Gašperja Telban-a kot uda, da bi prišel v nedeljo dne 7. decembra v Loko v hišo Sigmunda Fürnpfeil-a, kjer se sestavi letni račun te bratovščine.

Št. 147.

1636, dne 12. decembra. Železniki.

Dolžno pismo Jerneja Spiner-ja iz Gorenjih Železnikov, ki je bil dolžan svojemu zetu Jakobu Merjascu, meščanu in trgovcu v Kranju, 750 gl. — Pismo je podpisal Anton Kramar, fužinarski sodnik v Železnikih, pričali pa so Gregor Plavec, fužinar v Železnikih, Matevž Semen, Jakob Papler mlajši, meščan in trgovec v Kranju, in Marks Čadež.

Št. 148.

1637, dne 9. maja. Freising.

Freisinški škof Vid Adam piše loškemu oskrbniku pl. Wangneregg-u ter mu naznanja, da je prejel njegovo poročilo z dne 26. aprila ter zvedel iz njega, kako stojé v Gradcu zadeve zastran robotne pravde in zastran drugih tožb. Svedčuje mu, da bi šel s protipisarjem v Gradec, kjer naj bi govoril s podnamestnikom („Vicestatthalter“), kancelarjem in dr. Winterjem, priporočil se jim ter jih prosil, da bi rešili v kratkem času pritožbo. Da bi pa ne bilo med tem časom loško gospodarstvo brez nadzorstva, ker bi bila oba (oskrbnik in

¹⁾ Freisinški škofje so imeli svoja posestva tudi na gorenjem Štajerskem okrog Oberwelz-a. Dajali so ta posestva navadno v zakup.

protipisar) v Grádcu, prevzameta naj za takrat oskrbništvo Marks Pečaher starejši in Mihael Taufferer. Škof naroča oskrbniku, da naj daruje dr. Winterju 70 državnih tolarjev; vendar naj gleda na to, da ne bo denar zavržen, temuč da bo imel koristne nasledke pri pravdi.

Kar se tiče pravice do lova in ribstva po Dovjem, ktere se hoče polastiti knez Eggenberg, ukazuje škof svojemu oskrbniku, da naj poišče v registraturi spise, ki se nanašajo na to zadevo. Škof pravi, da mu ni znano, da bi imel knez kako tako pravico. Za časa stolnega dekana je bilo izdanih več odlokov, v katerih je omenjeno, da so imeli freisinski škofje pravico do lova in ribstva po Dovjem.

Ljubljanski trgovec Ivan Karnion hoče napraviti nove fužine v hotaveljski županiji. Zarad tega naj (oskrbnik) v družbi s protipisarjem natančno pregleda dotični kraj ter potem obširno poroča o tem v Freising.

Škof dovoljuje oskrbniku, da potrdi novoizvoljenega loškega mestnega sodnika, ako napravi ta sodniški uradni račun, pridneje zaračunjava globe ter ne nasprotuje zastran dvornega davka („Hofzins“). Škof pravi, da hoče, da se mu udajo Ločanje. Oskrbnik naj mu poroča, kako se je izvršila ta zadeva.

Kar se tiče prošnje Matije Hirschenfelder-ja, da bi imel še za naprej mlin pri kopeli („Padermüll“) v Loki za 85 gl. v najemu, ni je mogoče sprejeti, in (oskrbnik) naj mu reče, da mora dajati po 90 gl. na leto.

St. 149.

1637, dne 24. julija. Freising.

Freisinski škof Vid Adam piše svojemu svetovalcu in oskrbniku loškega gospodstva Ivanu Jakobu pl. Wagnerekh-u o raznih zadevah, tako n. pr. o pošiljatvi sladkih vin, o neki obligaciji za 300 cekinov, o štajerskih fevdih, o roboti, itd.

Št. 150.

1638, pred 23. junijem.

Prošnja Ivana Jakoba Wangneröckh-a, glavarja loškega gospodstva in mesta, do deželnega oskrbnika, deželnega vice-doma in deželnih odbornikov. — Glavar Wangneröckh piše, da je objavil ukaz deželne vlade z dne 29. maja zastran izvenredne doklade svojim podložnim županom in predstojnikom ter jim resno zapovedal, da naj ga dajo večkrat

kmetom javno razglasiti. Tudi je zaukazala deželna vlada, da mora vsak zemljiški gospod v teku jednega meseca sestaviti in odposlati imenik vseh podložnih oseb in stvari. Ako bi se to ne izvršilo, napravi se nemudoma brez vsakega opomina eksekucija s premoženjem dotične osebe.

Glavar nato poudarja, da rad vstreže po svojih močeh zahtevam cesarja in deželne vlade, a da mu v teh dveh služajih ni mogoče storiti vsega tega, kar se zahteva od njega, ako noče zanemarjati dolžnosti, katere ima do svojega kneza in gospoda (freisinškega škofa), ki ga plačuje in kateremu je tudi s prisego obljubil, da mu hoče služiti. Glavar piše, da ima mnogo uradnih in sodnijskih opravil, veliko potov in dovolj drugega dela; zatorej ne more tako hitro napraviti imenika svojih sem ter tje raztresenih podložnikov, rovtarjev in kajžarjev, katerih je več, kakor 2000. Ravno tako ne more do sv. Jerneja izterjati letošnje doklade in sicer 1 gl. in 15 kr. od vsakega kmeta, ker jako primanjkuje ravno v sedanjem času denarja in so kmetje še od lanske doklade dolžni plačati sto goldinarjev, katere je vzelo loško gospostvo iz svoje blagajnice samo zato, da je dobila deželna blagajnica o pravem času svoj denar. Glavar dalje navaja, da ima tri tedne dovolj dela s svojim uradnim računom, katerega mora potem odposlati svojemu gospodu. V sedanjem času nima loško gospostvo nikakoršne gotovine, da bi plačalo vsaj začasno namesto podložnikov izvenredno doklado, katere bi znašala čez 1700 gl.; on (glavar) sam pa tudi nima sredstev in časa, da bi si poiskal drugod tako veliko svoto.

Opiraje se na te razloge prosi glavar, da bi se zadovoljila deželna gosposka s tem, kar je do sedaj storil, ter mu ne nakladala novih bremen in opravkov. Ako hoče deželna gosposka letos na vsak način dobiti izvenredno doklado, izbere naj si kakega človeka, ki jo bo izterjaval v njenem (deželne gosposke) imenu od loških podložnikov. Tej osebi hoče dati (glavar) kot pomočnika svojega sodnijskega slugo.

Deželna vlada je dne 23. junija l. 1638. odbila to prošnjo poudarjaje, da ne more ravnati zoper cesarsko resolucijo in ne sme dovoliti loškemu glavarju posebne izjeme, da bi prevzel namesto njega drug uradnik njegovo nalogo. Takemu uradniku bi bilo tudi nemogoče, da bi dobil od županov zanesljivih podatkov o številu hlapcev, dekel in drugih oseb, katere živé v dotičnih županijah. Da bo (glavar) lažje izvršil svojo nalogo, podaljšuje mu deželna vlada prvotni mesečni obrok (od 29. maja do 29. junija) do sv. Jakoba.

Št. 151.

1638, dne 4. avgusta. Freising.

Freisinški škof Vid Adam piše Ivanu Jakobu Wangneregg-u von Gerstorf auf Buechrain, glavarju loškega gospostva in mesta, ter mu naznanja, da je prejel njegovo poročilo z dne 23. julija ter iz njega zvedel, kako je razsodil kranjski deželni oskrbnik njegov prepir z loškimi podložniki zaradi robote. Glavar želi dobiti od njega (od škofa) kako resolucijo, da bi vedel, kako mu je v bodoče postopati proti podložnikom zastran robote. Škof piše, da se bodo podložniki najbrže pritožili proti tej razsodbi ter iskali raznih sredstev, da bi se je osvobodili.

Škof dalje omenja, da je zvedel iz glavarjevega pisanja, da terjajo dežela in deželni odborniki od loškega mesta hišni goldinar in še druge hišne davke. Po vsej deželi se popisujejo podložniki, zato bo treba tudi njemu (glavarju) kaj takega storiti. Kadar bi (glavar) terjal od loških podložnikov kontribucijo, pokaže naj jim (podložnikom) izvirni ukaz deželne vlade, da ne bodo mislili, da se to godi na korist freisinške škofije.

Kar se tiče Kornion-ove fužine, treba je tu dobro premisliti. Freisinška škofija ima loško gospostvo že tako dolgo pod seboj, da se gledé gozdov ne more nikdar popolnoma podvreči zahtevam rudarskega reda. Treba je paziti na to: 1.) da bodo lastniki fužin in delavskih hiš plačevali davke ter ostali še v bodoče freisinški podložniki; 2) da bodo fužinarji in kovači v Železnikih in Hobovšah v sili pripravljeni dati tudi svoje življenje za blagor freisinške gosposke; 3) da bodo zločince, ki večkrat iščejo po teh krajih zavetja, izročevali freisinški sodniji; 4.) da ne bodo sekali po freisinških gozdih.

Kar se tiče Paplerjevega denarja, ki se ima izročiti kapucinom, potrudi naj se (glavar), da dobi 2000 gl. od Treiberjevih varovancev ali pa kje drugod.

Uradni račun bi bil moral poslati o pravem času, kakor drugi uradniki. Potrudi naj se, da izterja stare zastanke ter ž njimi vred pošlje tudi denar od žita.

Škof pošilja glavarju prilogo, iz ktere se lahko prepriča, da se je loški župnik pritožil zoper njega (glavarja). Zoper to pritožbo naj napravita on (glavar) in sodnijski pisar svoje poročilo.

Med prilogami mu pošilja škof tudi dve zahvalni pismi, jedno do deželnega oskrbnika, drugo do advokata dr. Pučar-ja. Ti pismi naj se jima pošljete zaradi povoljnega izida pravde med škofom in njegovimi loškimi podložniki zastran robote.

Št. 152.

1638, dne 19. septembra. Grad Škofja Loka.

Loški glavar piše freisinskemu škofu ter mu naznanja, da je prejel njegove ukaze z dne 1. septembra. Omenja mu, da je rekel pl. Hüczing zastran hišnega goldinarja v Loki loškemu sodnijskemu pisarju, ki je bil te dni v Ljubljani, da bode deželna vlada v kratkem času pisala o tej zadevi njemu (glavarju) in pa mestu.

Kar se tiče predloga (škofovega), da bi spravljali odslej loški podložniki vsako leto sladko vino po tovorih zastonj, ker bi se njih tovorjenje smatralo kot robota, odgovarja glavar, da je misel dobra, a neizpeljiva zaradi trmoglavosti podložnikov. Ti bi namreč ne hoteli kaj takega storiti ter bi si rajši iskali svojih pravic pri sodniji, kakor pa se prostovoljno udali. Tega mnenja sta tudi pl. Hüczing in pa Pučar v Ljubljani. Vendar hoče poskusiti ter sklicati na dan sv. Matveja ne samo Bitničanov in Poljancev iz vseh peterih občin, ki so bili že do sedaj dolžni tovoriti vino do Loke, temuč tudi druge župane in po tri kmete iz vsake županije, da jim naznani njegovo (škofovo) mnenje. Najbrže se ne bodo hoteli udati. Hüczing in Pučar se čudita, ker hoče škof proti volji ljudstva uvesti to roboto, a na drugi strani mu je robota malo mar, ker je pripravljen osvoboditi robotanja tiste svoje podložnike, ki mu hočejo dajati neko odškodnino v denarju. Res je, da tovorijo nekteri podložniki do Loke, a to njih delo se mora zvati urbarska služba („Vrbarsdienst“), ne pa robota, ker dobivajo nekako odškodnino, in sicer Poljanci od vsakega konja po jeden goldinar in po jedno polovico ovsa, Bitničanje pa tudi nekoliko denarja, kruha in ovsa.

Dalje poroča loški glavar, da sestavlja uradni račun, vendar ga pri tem delu jako zadržujejo uradni opravki, pota, tožbe, itd.

Kar se tiče potrditve pravic loških usnjarjev in črevljarjev, dostaviti je treba nektera pojasnila. S surovim usnjem in s kožami ni po teh krajih (okoli Loke) nobenemu prepovedano kupčevati. Loški premožnejši usnjarji in tudi drugi meščanje imajo navado, da nakupijo mnogo kož v Gradcu, Radgoni, na Ptujem in po drugih krajih ter jih potem prodajajo na drobno ubožnejšim usnjarjem in črevljarjem po Loki in njeni okolici. Posebno mnogo kož prodajo ob cerkvenih sejnih. Izdelano usnje razpečajo večinoma po Vipavskem ali pa ga zamenjajo za vino ali pa sukno. Da bi vsi (usnjarski in črevljarski) mojstri na kmetih sprejeli meščanske pravice,

ni potrebno; tega tudi oni ne zahtevajo. Ako bi se to zgodilo, smeli bi potem mojstri, ki stanujejo na kmetih, delati tudi v mestu. Gotovo pa je, da ne storé usnjarji kaj takega, ker nimajo svojih strojarnic v mestu; črevljarji pa tudi rajši ostanejo na kmetih, kjer imajo svoje stanovanje in zaslužek. Da bi se pa hotel kateri izmed mojstrov na deželi preseliti v mesto, o tem se tu ne govori. Loški usnjarji in črevljarji želé iz dveh razlogov, da bi sprejeli v svoj ceh na kmetih stanujoče usnjarske in črevljarske mojstre. Prvič jim mojstri po deželi pač kratijo dobiček, a ne nosijo cehovnih bremen; drugič pa ne morejo na kmetih stanujoči mojstri, ako niso člani kakega rokodelskega ceha, dajati svojim učencem veljavnih spričeval. Tako se potem zgodi, da pride kak rokodelski pomočnik, ki se je izučil pri kakem mojstru na kmetih, v kako tuje mesto, kjer hoče postati mojster. Ker pa nima veljavnih spričeval, mora premagati mnogo ovir in težav, preden doseže svoj namen.

Proti koncu poroča glavar, da je šel pred kratkim časom, ko se je mudil na Dovjem, tudi na Javornik k bratom, Posarelli imenovanim, da bi dobil od njih neko posojilo. Ti so mu rekli, da imajo sicer precej veliko svoto denarja pri rokah, a da ga nočejo dati v manjših zneskih na posodo, temuč bi rajši kupili zanj kako večje posestvo. Sedaj se pogajajo z Ivanom Marijo Bernardini-jem, da bi kupili njegovo fužino v Mojstrani blizu Dovjega. Morebiti bi bilo njemu (škofu) in stolnemu kapitlju po volji, da bi se pričeli z njimi (Posarelli) pogajati zarad prodaje Dovjega, ker to graščinsko posestvo ne donša več, kakor kakih 71 gl., od katerih je treba odšteti 10—11 gl. za pota iz Loke na Dovje in nazaj.

St. 153.

1638, dne 29. decembra. Freising.

Freisinški škof Vid Adam piše Ivanu Jakobu Wangneregg-u zu Gerstorff auf Buechrain, glavarju loškega gospostva in mesta, ter mu naznanja, da je prejel njegov uradni račun. V njem se nahaja nekoliko sumljivih zneskov, katerih ne more potrditi. Moral bi bil (glavar) z računom vred poslati v Freising tudi urbar dovske županije, česar pa ni storil. Ne more mu odobriti svote 4 gl., ktere je dal za prepisovanje loškega urbarja, ker to bi bil moral izvršiti sodnijski pisar. Ravno tako mu ne more potrditi svote 172 gl., ktere je potrosil (glavar), ko je potoval v Freising in nazaj, ker mu ni (škof) ukazal napraviti to pot. Odobruje mu le 50 gl., ktere

mu je že prej dovolil. Jako se čudi, da izterja (glavar) tako malo zastankov, ker ti so že narastli na 4000 gl. Freisinska škofija potrebuje denarja in ako ne izterja (glavar) v kratkem času zastankov, treba jih bo iskati pri njem (glavarju).

Št. 154.

1639, meseca januarja (?). Škofja Loka.

Loški glavar Wangneröckh, dobivši pisanje freisinskega škofa z dne 29. decembra leta 1638. (gl. št. 153.), opravičuje svoje postopanje pri sestavljanju uradnega računa za leto 1637.

Dovškega urbarja ni poslal v Freising, ker se to ni od njega zahtevalo. Za prepisovanje loškega urbarja je moral potrositi 4 gl., ker ni imel sodnijski pisar časa, da bi bil sam to storil. — Šel je (glavar) v Freising in sicer ne „in propria, sed causâ Domini et Principis“. Potrosil je na poti še mnogo več, kakor je navedel v računu. Škof ga uniči, ako mu ne potrdi tega zneska.

Gledé zastankov piše (glavar), da bi mu bilo jako ljubo, ako bi mogel vse poterjati. Večkrat so bili že nasteti vzroki, zarad katerih mu ni bilo mogoče kaj takega storiti, kakor n. pr. neprestane redne in izvenredne kontribucije, sedanja nizka cena žitu, vinu in drugim pridelkom ter povečanje sedanje denarne vrednosti. Prizadeva se in trudi, kolikor mu je mogoče, da bi izterjal zastanke, in v pretečenem letu jih je tudi nabral nad 1600 gl. Drugod so zastanki še večji. Od grofa Wernberga je zvedel, da znašajo zastanki karneškega („Oberstain“) in kriškega („Kreuz“) gospostva, kateri ste dosti manjši od loškega, 13.000 gl. Z ozirom na vse to upa (glavar), da mu potrdi (škof) njegov račun.

(Dva izvoda.)

Št. 155.

1639, dne 18. marca. Freising.

Freisinski škof Vid Adam piše Burkhardu pl. Hiczing-u zu Hiczenegg, cesarskemu svetovalcu ter kranjskemu dežel-nemu prisedniku, najvišjemu tajniku in pisarju („Beisiczeru, Obristen Secretaris vnd Landschreibern“), ter ga prosi, da bi se kmalu uredile z njegovo pomočjo puštalske fevdne zadeve („Purkhstallischen Lehensachen“). (Gl. št. 132.)

Št. 156.

1639, dne 21. marca. Freising.

Freisinski škof Vid Adam piše Ivanu Jakobu Wangnereckh-u von Gerstorff, glavarju loškega gospostva, ter mu naznanja, da je dobil njegov spis, s katerim opravičuje pomanjkljivosti svojega uradnega računa iz leta 1638. Pošilja mu za odgovor novo resolucijo, proti kateri se ne sme več ugovarjati. Dalje omenja (škof) v svojem pismu tudi konj, kateri so mu bili poslani, in pa neke zadeve loškega sodnijskega pisarja Füernpfeil-a.

Št. 157.

1639, po 24. aprilu.

Uradni račun o dohodkih in stroških loškega gospostva za dobo od sv. Jurija leta 1638. pa do sv. Jurija leta 1639. Račun obsega 56 popisanih listov.

Vseh dohodkov je bilo 14.135 gl. 38 kr. 1 penez in 1 vinar. Navesti hočem nekatere točke, ktere so uvrščene med dohodki.

Od zastankov prejšnjih let se je poterjalo 3.334 gl. in 15 kr. Med izvenrednimi dohodki je omenjeno, da je vplačal loški župnik Andrej Hafner za leto 1638. svojo penzijo v znesku 150 gl. Redne urbarščine je bilo 1638 gl. 49 kr. 1 penez in 1 vinar. Iz županovih računov je dobilo gospostvo 535 gl. 3 kr. in 3 peneze. Za desetino po hribih, ktero so dali leta 1636. za tri leta v najem, prejelo se je 2932 gl. in 30 kr. Novinarji so plačali 173 gl. 22 kr. in 3 peneze urbarščine. Leta 1638. se je dobilo od 117 gostačev 23 gl. in 24 kr. (od vsakega po 12 kr.). — Mlin na Studencu (v Loki) je prinesel 60 gl. najemnine, mlin pri kopeli („beim Padt“), ktereга je imel Matija Hirschenfeldter v najemu, 80 gl. in loški glavar je plačal od mlina „Zeller Müll“ ter od mlina in žage pri „krivem mostu“ 99 gl. in 10 kr. Valjalnica („Strehhamer“) pri „krivem mostu“ je donesla 2 gl. Prebivalci po poljanski dolini so plačali 412 gl. in 38 kr., prebivalci po selški dolini 108 gl. in 57 kr., Dovžanje pa 19 gl. in 8 kr. robotnine. Tržnino in carino od žita, platna in soli je vzel takrat v zakup žitničar Jeremija Grundtler ter vplačal 150 gl. Za prepise kmetij in hiš pri prodajah in podedovanju se je dobilo 1560 gl. in 50 kr. Sodnijski dohodki in globe so znašale 453 gl. in 48 kr. (Od te svote je dobil loški glavar četrti, sodnijski pisar pa osmi del; gospostvu je toraj ostalo

le 283 gl. 37 kr. in 2 peneza.) Za prodano žito se je potegnilo 2481 gl. in 5 kr. To so bili večji dohodki, ktere je imelo takrat loško gospostvo; razun teh je bilo mnogo manjših.

Vsi stroški loškega gospostva so znašali v rečeni dobi 8214 gl. 1 kr. in 2 peneza. Med rednimi stroški je omenjena plača loških uradnikov. Glavar je dobival 133 gl. in 20 kr. letne plače, sodnijski pisar 30 gl., žitničar 7 gl. in 45 kr., oba mojstra ali selska sodnika 5 gl., vratar 12 gl., graščinski advokat Ivan Pučar 50 gl., graščinski solicator 18 gl., itd. Med uradnimi stroški je omenjeno, da so dobili učitelj in njegovi pevci na dan cerkvenega blagoslovljenja grajske kapele 1 gl. in 50 kr. — Letna plača dveh grajskih stražnikov je znašala 26 gl. — Za popravo loškega gradu in treh mlinov, namreč na Studencu, pod šolo in pri „krivem mostu“, je bilo treba plačati 175 gl. 26 kr. in 2 peneza. K tej svoti je všteti 16 gl. in 40 kr., ktere je bilo treba poslati v Ljubljano za 2000 opek. Zidar Jurij Škrlè in njegov pomočnik sta dobila 25 gl. zaslužka, ker sta grad na novo pokrila. Po dovršenem delu so izpili 10 bokalov vina po 10 kr., kar znaša 1 gl. in 40 kr. (starega denarja). — Davek in izvenredna vojskina doklada, ktera je moralo loško gospostvo plačati v deželno blagajnico, znašala sta 4125 gl. in 1 penez. Primeroma velika je bila izvenredna vojskina doklada, ktere je bilo 1752 gl. in 3 kr. Za potrebe freisinškega škofa se je moralo izdati 3117 gl. 20 kr. in 2 peneza. Del te svote je dobil v gotovini, precej velik del je bilo treba porabiti kot obresti za njegove dolgove in ostali znesek se je izdal za ta ali oni namen, kakor je on ukazal.

Ako se primerjajo dohodki s stroški, ostalo je v blagajnici 5921 gl. 36 kr. in 3 penezi.

V zadnjem delu tega uradnega računa je popisano, koliko žita je dobilo loško gospostvo leta 1638. od svojih podložnikov, koliko ga je prodalo in koliko ga je še ostalo. Nekoliko žita se je moralo vsako leto odrajtati loškemu župniku, glavarju, sodnijskemu pisarju, nunskemu samostanu, učitelju, priparškemu in mestnemu cerkovniku, graščinskemu advokatu, solicatorju, itd. Loški župnik je namreč dobival 25 mutov pšenice in 13 mutov rži; glavar 13 mutov in 2 merici pšenice, 17 mutov in 2 merici rži ter 40 mutov ovs; protipisar 12 mutov pšenice, 12 mutov rži in 22 mutov ovs. Nunskemu samostanu je bilo treba dajati 4 mute in 2 merici pšenice ter ravno toliko rži, učitelju 2 muta pšenice in 8 mutov rži, žitničarju 2 muta rži in 7 mutov ovs, cerkovniku pri fari 4 mute rži, mestnemu cerkovniku 2 muta rži, obema

sélskima sodnikoma ali mojstroma 4 mute rži in 1 mut ovsa itd.¹⁾

V žitu so plačevale loškemu gospostvu svoj davek županije Hotavlje, Poljane, Javorje, Brodi, Gadmarje, Bitno in Godešče. Namesto žita so lahko dajale tudi denar.

Št. 158.

1639, dne 7. avgusta. Freising.

Svojeročno pismo freisinskega škofa Vida Adama do Ivana Jakoba Wagnereckh-a, glavarja loškega gospostva. Piše mu o prepirih zastrañ robotnine ter o raznih drugih zadevah loškega gospostva.

Št. 159.

1639, dne 24. oktobra. Loški grad.

Loški glavar Ivan Jakob Wangnerökh piše freisinskemu škofu ter mu ob enem pošilja sladko vino, uradni račun za leto 1638. in pa ostanek dolžne svote, ki je znašal 1809 gl., s prošnjo, da bi mu blagovolil račun potrditi ter poslati potrdilni list.

Med drugimi prilogami uradnega računa je bil tudi račun bivšega loškega mestnega sodnika Ivana Papler-ja za leto 1638. Glavar piše, da je vrnil dotični račun mestnemu sodniku, ker je ta v njem izpustil dvorno najemnino („Hoffzins“); ob jednom mu je zapovedal, da naj sprejme tudi to v svoj račun. Ivan Papler pa, ki ni sedaj več mestni sednik, ni hotel tega storiti ter se je izgovarjal na mestno svetovalstvo. Vsled tega mu (glavarju) ni bilo mogoče popolnoma izvršiti svojega računa. Škof naj računa mestnega sodnika nikar ne potrdi; pošlje naj ga nazaj ter Ločanom zapreti, da hoče strogo proti njim postopati, ako ne bodo ubogali. Ločanje se kaj radi izgovarjajo na stare navade, ako je to njim na korist; ako je pa njim kaj na škodo, takoj pravijo, da je dotično že zastarelo. Da se pa ne more govoriti o zastarelosti ravno v tem slučaju, vedo dobro stolni dekan in drugi knezofreisinski svetovalci. Glavar pravi, da bi mu poslal škof kake stare izvirne račune loških sodnikov ali pa stara kupna pisma, v katerih je omenjena dvorna najemnina, da bi imel na ta način dokaze v rokah. Tudi vpraša (škofa), bi li ne bilo

¹⁾ Kar se tiče velikosti muta in merice, glej »Izvestja muzejskega društva za Kranjsko« II., str. 23.

dobro, da bi se poterjala ta dvorna najemnina od mestnega zastopništva za vsa tista leta, v katerih se še ni izplačala do sedaj.

Glavar tudi piše, da je šel zadnjič vsled poziva deželnega oskrbnika in deželnega upravitelja kot cesarskih komisarjev sodnijski pisar v Ljubljano, ker njemu (glavarju) ni bilo mogoče tega storiti zaradi bolehnosti. Tu je slišal sodnijski pisar, da išče cesar pri svojih zvestih vazalih prostovoljne kontribucije in pomoči, da se bo mogel braniti proti sovražnikom; take pomoči pričakuje (cesar) tudi od njega (škofa). Sodnijski pisar je nato odgovoril, da bo to (škofu) težko storiti že zaradi visoke vojskne kontribucije po njegovih zunanjih pokrajinah (po Bavarskem), katero mora plačevati. Tudi ga (škofa) je potem sam (glavar) pismeno opravičeval zastran te zadeve pri rečenih komisarjih.

Št. 160.

1639, dne 29. novembra.

Resolucija freisinškega škofa, v kateri našteva nepotrjene in sumljive zneske, nahajajoče se v uradnem računu loškega glavarja Ivana Jakoba Wangnereckh-a za dobo od sv. Jurija leta 1638. pa do sv. Jurija leta 1639. (Gl. št. 157.) Med nepotrjenimi točkami, katere našteva freisinški škof, nahajajo se tudi naslednje:

Škof se pritožuje, da je toliko davčnih zastankov od mrtvaščine in kupnine, katere bi bilo treba plačati že leta 1637. in 1638. Ako jih ne izterja in ne pošlje v Freising do sv. Ivana Krstnika, zgubi svojo službo.

Podložniki morajo plačati še 1674 gl. zastalih davkov in urbarščine. Pové naj (glavar), ako zahteva od podložnikov obresti od zastalih davkov ali ne.

Za popravo gradú in mlina je izplačal (glavar) 175 gl. in 26 kr., akoravno se ni napravilo nič posebnega. Drugikrat mora prej dobiti od njega (od škofa) dovoljenje za tiste poprave, katere bi znašale čez 30 gl., ker drugače mu ne potrdi stroškov.

Med stroški je navedena svota 339 gl. 58 kr. in 2 penza, katere je (glavar) založil, ker še niso podložniki izplačali svoje kontribucije za leto 1635., 1636. in 1637., kar bi se bilo moralo že davno zgoditi.

Svota vseh nepotrjenih zneskov, izvzemši zastanke podložnikov, znaša 1197 gl. 53 kr. 2 penza in 1 vinar.

Št. 161.

1639, dne 30. novembra. Freising.

Freisinški škof Vid Adam piše Ivanu Jakobu Wangneregkh-u von Gerstorff v f Buechrain, glavarju loškega gospostva in mesta, ter mu naznanja, da je dobil uradni račun, obsegajoč dobo od sv. Jurija 1638. pa do sv. Jurija 1639. Tudi je prejel 1809 gl., ktere mu je poslal z računom vred. Nekterih v računu omenjenih zneskov tako dolgo ne more odobriti, dokler mu ne dokaže njih postavnosti. Grajati ga mora, ker še ni poravnal in tudi ne v računu omenil pred jednim letom nepotrjenih zneskov. Njegov (glavarjev) izgovor, da ima za 378 gl. 52 kr. 2 peneza in 1 vinar laškega denarja, ne velja več, ker bi bil lahko plačal s tem denarjem vino, nelaški denar pa poslal v Freising. Zato mu resno zapoveduje, da naj pošlje v Freising prvič 1197 gl. 53 kr. 2 peneza in 1 vinar, ker tako velik je znesek vseh nepotrjenih točk, potem denar, katerega ima v rokah še od letošnjega računa, dalje spis, s katerim opravičuje pomanjkljivosti zadnjega računa, in pa letošnji račun od vina.

Škof piše, da je opazil v poslanem računu mnogo davčnih zastankov. Marsikteri podložnik je še dolžan plačati mrtvaščino in kupnino, nekteri tudi še niso odrajtali svojega letnega davka. Godi se mu (škofu) škoda, ker se zastanki ne poterjajo tako dolgo časa. Zato mu ukazuje, da mora izterjati vse zastanke vsaj do sv. Ivana Krstnika, ker drugače bi zgubil svojo službo.

Škof omenja v svojem pisanju, da je moral glavar, nastopivši službo v Loki, po navadi dati neko poroštvo. Prepustil je v ta namen s posebnim pismom neka posestva, ktera je pa pozneje prodal. Zato mu ukazuje, da mu (škofu) mora namesto prodanih posestev dati v kratkem času kako drugo poroštvo, ktero ne sme biti manj vredno, kakor prvo.

Kar se tiče prostovoljne kontribucije, ktero so zahtevali cesarski komisarji in ktero je (glavar) odbil v njegovem (škofovem) imenu, piše (škof), da plačuje še te davke le težko in da si torej ne more naložiti še prostovoljnih bremen.

Št. 162.

1639 (?).

Razkaz žita (pšenice, rži in ovs), ktero so morali loški podložniki po gadmarski, bitenski in godeški županiji dajati svojemu gospostvu leta 1638. in 1639.

(24 listov.)

Št. 163.

1640, dne 18. januarja. Loški grad.

Ivan Jakob pl. Wangneröckh piše freisinškemu škofu. V svojem pisanju zagovarja nepotrjene točke svojega uradnega računa za leto 1637. in 1638. Med drugim zatrjuje, da je šel v Freising zastran zadev loškega gospostva, ne pa zastran svojih. Zato naj bi mu povrnil (škof) potne stroške, ki so znašali 172 gl.

Da je toliko davčnih zastankov, je več vzrokov, kakor n. pr. izvenredne kontribucije, ki so od leta do leta večje, neznatna žitna cena, ki je tako nizka, da ne morejo kmetje včasi svojega žita prodati, prediva ni bilo zadnji dve leti skorej nič, živina je bila v poslednjem času jako dober kup in vsled tega se ni moglo mnogo denarja za njo potegniti.

Kar se tiče 339 gl. 58 kr. in 2 penězov, s katerimi je poravnal izvenredno kontribucijo namesto podložnikov, trdi (glavar), da dobi sedaj vsak dan od podložnikov razne svote in da izplačajo ti do sv. Jurija vse tiste zneske, ktere bi bili morali plačati že prej kot kontribucijo.

Št. 164.

1640, dne 20. januarja. Loški grad.

Loški glavar piše freisinškemu škofu ter mu naznanja, da je prejel njegovo pisanje z dne 30. novembra leta 1639. Obljubljuje mu, da hoče, kolikor mogoče, izvršiti njegovo povelje zastran dvorne najemnine („Hoffzinsz“), akoravno je prepričan, da se ne bodo Ločanje z lepa udali.

Glavar naznanja, da še niso prišli v Loko rekrutje, o katerih je poročal pred kratkim časom, pač pa so nekteri v Ljubljani. Tudi se govori, da se bo od kranjskega deželnega zbora, ki se kmalu snide, zahtevalo 240.000 gl. prostovoljne kontribucije. Zopet bo kmet tarnal in tožil zarad prehudih bremen. Mogoče je, da se prične ljudstvo vsled tega zbirati in puntati, kakor so storili pred nekoliko časa Kočevarji na Dolenjskem.

Glavar zatrjuje, da ni njegova krivda, ako ni (škof) dobil polnih barigel vina. Tudi piše (škofu), da ni dobro sedaj prodajati graščinskega žita, ker je jako dober kup. Polovica pšenice stane 30 kr., polovica soršice 28 kr., polovica belomešanega žita 26 kr., polovica črnomešanega žita 20 kr. in polovica ovs 12 kr. — Omeniti je tudi treba, da je sedaj v mestu mnogo tujega žita, ktero je na prodaj o tržnih dneh.

Dobro bi bilo, da bi se prepovedalo meščanom prodajati in kupovati tuje žito takrat, ko bi bila odprta graščinska žitnica. Težje bi se zabranilo prodajanje tujega žita plemenitašem, n. pr. Raspom, Sigeszdorfferjem in Pečaherjem.

V svojem pisanju naznanja glavar škofu, da zahteva Hüczing, da bi se mu izplačal njegov kapital. Ivan Grundtler je pripravljen posoditi (škofu) neko svoto denarja, ako se mu prepusti namesto obresti pobiranje nekterih desetih.

Glavar pošilja škofu 170 funtov voska, kterega je dobil od loških podložnikov. Razun tega mu pošilja tudi 212 cekinov ter za 364 gl. kron in tolarjev, kar znaša skupno 1000 goldinarjev. Rad bi mu poslal še več, a plačati mora deželi in cesarju redne in izvenredne davke, kateri znašajo v tem letu 13.000 do 14.000 gl. Skrbi ga, kdaj izterja tako veliko svoto od ubogih podložnikov.

Nato poroča glavar o posojilu pri Mihaelu Daler-ju. Proti koncu omenja pravde, ktera se vrši v Gradcu zarad robotnega denarja. Kako stojé stvari, more (škof) razvideti iz dveh pisem, kateri je dobil (glavar) iz Gradca. Potem pri- stavlja, da bi bilo dobro pregovoriti Pučarja, da bi šel v Gradec, ali pa tukaj dobiti kakega dobrega informatorja.

Št. 165.

1640, dne 16. aprila. Freising.

Freisinski škof Vid Adam piše Ivanu Jakobu pl. Wag- nerekh-u vf Gerstorf vnd Buechrain, svojemu svetovalcu in loškemu glavarju, ter mu naznanja, da je prejel njegovo po- ročilo z dne 20. marca, ktero je poslal iz Gradca. Ako bi se imela robotna pravda slabo končati, poroča naj to hitro po posebnem človeku (v Freising), da pojde potem sam (škof) k cesarju, ki pride kmalu v Režno, mogoče tudi v Monakovo in Freising.

Dalje piše škof svojemu glavarju zastran možitve svoje netjakinje Ane Eve ter naznanja, da mu pošlje posebna po- jasnila, kako naj uredi gostovanje.

Št. 166.

1640, dne 17. maja. Freising.

Freisinski škof Vid Adam piše Ivanu Jakobu Wangner- egkh-u von Gerstorff vf Buechrain, glavarju loškega gospostva in mesta, ter mu naznanja, da pride cesar dne 5. junija v Režno. Sestavi naj mu (škofu) revizijsko pismo („Reuision-

schrift“) o škofijskih zadevah na podlagi salske knjige ter mu ga pošlje v pregled, ker hoče potem to pismo izročiti cesarju.

Št. 167.

1640, dne 18. maja. Freising.

Freisinški škof Vid Adam piše lastnoročno Ivanu Jakobu pl. Wagnerekh-u vñ Gerstorff vñd Buechrain, glavarju loškega gospostva in mesta, ter mu pojasnuje v precej obširnem spisu, da bi njegova (škofova) netjakinja Ana Eva od svojega očeta ne mogla dobiti večje dote, kakor 500 gl.

Št. 168.

1640, dne 18. maja. Freising.

Freisinški škof Vid Adam piše ženinu svoje netjakinje Ane Eve Grepeckh-ove pl. Arnpah ter mu pravi, da mu njegov brat (oziroma nevestin oče) ne more dati večje dote, kakor 500 gl. Ako je ženin s tem zadovoljen, lahko je v kratkem poroka in kar se tiče ženitovanjskega gostovanja, pisal je že loškemu glavarju, kako naj se vrši in praznuje.

Št. 169.

Najbrže leta 1640.

Odlomek zagovornega spisa freisinškega škofa (Vida Adama), ki se je pravdal s svojimi loškimi podložniki pri notranjeavstrijski vladi zarad robote in robotnega davka. V mojih rokah se nahaja le 16 strani tega spisa (str. 25 — 40 incl.), začetek in konec manjkata. Glavne misli v ohranjenem delu tega spisa so:

Navada, ki je razširjena po vsem Kranjskem, velja tudi za loški okraj. Marsiktero gospostvo na Kranjskem je določilo svojim podložnikom, da naj plačujejo v denarjih, namesto da bi delali roboto. Take določbe je cesarska sodnija vsakokrat brez ugovora potrdila. Da je temu res tako, razvidno je iz naslednjih zgledov.

V cesarski razsodbi, ktero je dobil tolminski glavar, ko se je pravdal zarad robotnine, stoji zapisano, da sme on ravno tako, kakor drugi zemljiški lastniki, določiti po svoji volji, da se plačuje namesto robote odškodnina v gotovini. Morebiti bi kdo tu oporekal ter dejal, da Tolminsko ni na Kranjskem, in zato ne velja ta primera. To je sicer res, da

ni Tolminsko na Kranjskem, vendar leži na meji loškega okraja.

Podložniki kaplanije sv. Ivana v Kamniku so bili izprva zavezani, da so delali roboto le po pet dni v letu ali pa namesto te robote plačevali po 20 kr. odškodnine. Po drugih krajih pa so morali podložniki plačevati po pet, osem, deset ali še celo petnajst goldinarjev robotnine. Ko pa je pozneje zahteval kaplan po 3 gl. robotnega denarja namesto prejšnjih 20 kr., pritožili so se podložniki pri deželnem glavarstvu. To pa je razsodilo, da tri goldinarje robotnega denarja od vsake kmetije na leto ni preveč, ako se primerja ta svota z roboto, ktera je v deželi v obče navadna.

Podložniki bratovščine sv. rešnjega Telesa v Kranju niso hoteli oskrbniku te bratovščine dajati robotnega denarja, a bili so potem obsojeni, da morajo delati v deželi navadno roboto ali pa namesto tega plačevati po 3 gl. robotnine.

Cesarskim podložnikom v Radovljici, ki so se sklicovali na stara pisma in privilegije, ktere so pa bile pozneje uničene in ovržene, ukazala je sodnija, da morajo opravljati v deželi navadno roboto ali pa plačevati po 4 gl. robotnine. Loški podložniki sicer pravijo, da jih ne briga ta zadeva, ker radovljiški podložniki niso dajali tega davka zemljiškemu lastniku, temuč le zakupniku. — Temu nasproti se mora priznati, da mora navadno občutiti tudi zemljiški lastnik, ako nočejo podložniki dajati zakupniku tega, kar so dolžni. Sicer je pa bilo že tudi loško gospostvo v oblasti raznih zakupnikov. Taki zakupniki so bili Jakob pl. Lamberg, Anton pl. Thurn in nekoliko časa tudi Ruprecht pl. Eggenberg.

Podložniki Ivana Krstnika grofa Wardtenberg-a so se pritožili, ker niso hoteli opravljati v deželi navadne robote. Nato se jim je zaukazalo, da morajo delati roboto ali pa namesto nje plačevati robotnino. Njih kolovodje, svetovalci in pisarji so bili še posebej kaznovani.

Iz cesarskih razsodb je razvidno, kaj se je zaukazalo neubogljivim podložnikom loškega nunskega samostana, potem podložnikom barona Henrika Paradeiser-ja, dalje podložnikom Nikolaja barona Egckh-a, potem podložnikom gospe Sidonije pl. Egckh-ove in podložnikom Ivana Friderika pl. Egckh-a.

Kar se tiče zadev med zatiškim prelatom in njegovimi podložniki, razsodili so v ta namen izbrani komisarji, da morajo bližnji podložniki izvrševati roboto, daljni pa plačevati po 6 gl. robotnega denarja na leto. Iz tega je razvidno, da ni odvisno od podložnikov, temuč od zemljiškega lastnika, naj se li dela robota ali pa plačuje robotnina.

Loški podložniki bi utegnili vsemu temu ugovarjati ter reči, da niso merodajni za nje našteti slučajji, temuč jasne zakonite določbe. Temu nasproti je treba priznati, da je mogoče iz posameznih slučajev izvajati občno veljavna pravila in zakone.

Freisinški škof piše v svojem zagovoru, da je prodal pred nedavnim časom Juriju baronu Moškon-u gospodstvo Klevevž na Dolenjskem.¹⁾ Dokler je bilo to gospodstvo še v oblasti freisinških škofov, plačevali so dotični podložniki ravno toliko, kolikor podložniki loškega gospodstva. Ko pa je postal baron Moškon njih gospod, povišal jim je robotni davek na 12 in še celo na 15 gl. Iz tega sledi, da bi bili smeli tudi freisinški škofje tako povišati ta davek, ako bi bili hoteli.

Prejšnji freisinški škofje so prepustili z dovoljenjem stolnega kapitla Baltazarju pl. Sigersdorf-u v fevd več kmetij v Stari Loki, četiri kmetije v Vincarjih in šest kmetij, ktere ima sedaj pl. Berneckh. Vse te kmetije so naštete v starih freisinških urbarjih. Dotični kmetje morajo sedaj pl. Berneckh-u delati roboto in zraven tega plačevati po 3 ali 4 zlate cekine robotnine. Ravno tako se godi nekterim drugim kmetom v Besnici, v Št. Petru (pri Kranju) in v Puštalu, ki tudi spadajo pod loško gospodstvo ter imajo iste pravice, isto svobodo in tudi ista bremena, kakor drugi loški podložniki. Vendar morajo od svojih zemljišč plačevati precej veliko svoto robotnega davka ali pa opravljati v deželi navadno roboto, in sicer Besničanje Jakobu pl. Lambergu, Šetpeterci pa pl. Sigersdorfu. Tako se tedaj nahajajo ob mejah in med mejami loškega gospodstva podložniki drugih gospodstev, ktera so prepustili raznim gospodom brez dvoma prejšnji freisinški škofje. Vsem tem podložnikom določujejo njih gospodje, se jim li mora robotati ali pa plačevati robotni davek.

Ako bi kdo trdil, da je treba ločiti duhovske stanove od posvetnih, mora se reči, da ni zastran pravic nikakoršnega razločka med njimi. Kakor posvetni, tako so dobili tudi duhovski gospodje po vsem rimskem cesarstvu, tedaj tudi po Avstrijskem, svoje regalije in svojo jurisdikcijo od rimskih cesarjev. Ravno to moč, kakor posvetni stanovi, imajo tudi duhovski stanovi čez svoje podložnike. Pravice, ktere imajo freisinški škofje na svoji zemlji, razvidne so iz darovalne listine cesarja Otona.²⁾ Nikdo še ni do sedaj odrekal freisinškim

¹⁾ To se je zgodilo leta 1622. Glej »Valvasor, Ehre des Herzogthums Krain, III.^a, str. 306.

²⁾ Listina z dne 30. junija leta 973. Glej »Zahn, Cod. dipl. Austro-Fris. (Font. Rer. Austr. XXXI., str. 36, št. 37.)

škofom jurisdikcije in pravic do loškega gospostva. Le svoje-glavni in bojaželjni loški podložniki se zoperstavljajo ter no-čejo plačevati robotnega davka. Tudi se pritožujejo, da mo-rajajo težko robotati pri popravljanju in napravljanju mostov in mlinov. Dalje so navedli v svojih pravnih spisih do no-tranjeavstrijske vlade, da morajo tovoriti vino z Laškega skozi avstrijske dežele na Nemško, dalje da morajo plaviti drva četiri milje daleč, potem da morajo nositi vodo na (loški) grad, ker je tu ni, in poslednjič, da morajo voziti opeko iz Ljubljane v Loko. Razun tega morajo opravljati še vse druge potrebne robote. Le malokdaj jim je mogoče biti doma pri svojih ljudeh. Župani in vitezi plačujejo po dva, tri ali četiri goldinarje, da jim ni treba robotati; njim (podložnikom) se kaj takega ne dovoljuje. Tako tarnajo in tožijo loški podložniki.

Škof navaja v svojem spisu, da mora skrbeti, da si ne-koliko pomnoži dohodke svojega loškega gospostva, kar pa je mogoče le na ta način, da plačujejo njegovi podložniki pri-merno robotnino. To se godi tudi pri drugih gospostvih. Loški podložniki se sedaj branijo plačevati robotni davek. Drugače je bilo pri njih prednikih pred več kot sto leti. Iz računov, ktere je dobil freisinški škof Filip od loškega gos-postva za leto 1511., razvidno je, koliko so plačevali loški podložniki že takrat robotnega davka. Tudi so našeti za-stanki, ktere je jako natančno zapisoval takratni predstojnik loške žitnice Baltazar pl. Sigersdorf. Iz ekstrakta uradnega računa za leto 1515. je razvidno, da je poslalo loško gospostvo uradnika na Dovje, da bi tu izterjal robotni davek. Loški pod-ložniki so tedaj pred več kot sto leti plačevali robotnino. Škof piše, da ve dobro, da je bilo v freisinškem arhivu več enakih računov, ki bi lahko pričali, da so loški podložniki res plačevali nekdanj robotnino. Ker je pa sovražnik dvakrat zasedel njegovo glavno mesto (Freising) ter pokončal, požgal, odnesel in razmetal mnogo stvari v njegovem arhivu, bilo bi težko najti te račune, ako se sploh še tam nahajajo.

Škof piše, da se dobro spominja, da so se pogodili nje-govi komisarji l. 1622. z loškimi podložniki tako, da bi ti razun navadne robote tudi plačevali malo svoto robotnega denarja, in sicer nekteri po jeden goldinar, drugi po 45, 40 ali 30 kr. Še celo dandanes odrajujejo nekteri loški podložniki nekako robotnino in sicer v poljanski dolini Osličanje in Davčarji 412 gl. in 38 kr., v selški dolini Soričanje, Rudničanje, Sel-čanje, Strmičanje in Stirpničanje 108 gl. in 57 kr., Dovžanje pa 19 gl. in 8 kr.

Št. 170.

Najbrže leta 1640.

Ivan Jakob Wangnerökh, oskrbnik loškega gospodstva in mesta, toži pri notranjeavstrijski vladi loške podložnike zaradi robote in robotnine. Vsebina njegovega prvega govora pri zaslišanju je bila nekako naslednja:

Po Štajerskem in Kranjskem je navada, da sme vsak gospod in deželan zahtevati od svojih podložnikov, da mu opravljajo v deželi navadno roboto, ali pa da plačujejo namesto nje primerno robotnino. Oziraje se na to navado naznanilo se je loškim podložnikom, da ne bodo odslej več delali robote, temuč namesto nje dajali neko odškodnino v denarjih. Nekteri podložniki so bili s tem zadovoljni, drugi pa ne ter so še celo pričeli pravdo z loškim gospodstvom pri kranjskem deželnem oskrbništvu. To je nato razsodilo, da morajo podložniki svoji zemljiški gosposki opravljati v deželi navadno roboto ali se ž njo pogoditi na kak drug primeren način.

Loški podložniki so se zoper to razsodbo deželnega oskrbnišтва pritožili ter prosili, da bi ostalo vse pri starem. Dobili so tudi ugoden odlok. Sedaj nastane vprašanje, velja li razsodba prve instance ali ne.

Res je in tudi izkušnja potrjuje, da imajo zemljiški lastniki in sicer gospodje in deželani po Štajerskem, Koroškem in Kranjskem pravico zahtevati od svojih podložnikov, da jim delajo v deželi navadno roboto ali pa plačujejo namesto nje robotni denar. Izvzeti so le tisti, ki morejo v tem oziru pokazati posebne izjemne privilegije. Vsak freisinški škof postane takoj po izvolitvi in umeščenju kranjski deželan ter se sme kot tak posluževati vseh ondotnih pravic in privilegijev. Ker ne morejo loški podložniki pokazati nikakoršnih izjemnih pravic, zato je njih dolžnost, da izvršujejo roboto ravno tako, kakor podložniki po drugih krajih, ali pa da plačujejo namesto nje robotnino, ako je njih gospodu tako všeč.

Freisinškim škofom ni potreba, da bi zahtevali od svojih loških podložnikov, da bi jim delali roboto, ker nimajo na zemlji loškega gospodstva nikakoršnih pristav. Podložniki jim torej morejo z delom le malo koristiti. Da bi pa imeli škofove vendar od njih kak dobiček, plačevali naj bi namesto robote primerno robotnino. Freisinški škofove potrebujejo pogostoma kake večje svote denarja, da jim je mogoče v teh bojnih časih ne gledé na druge izdaje pomagati cesarju z raznimi doneski.

Ako bi ne smeli freisinški škofje določiti, da naj jim dajejo podložniki robotnino namesto robote, sledilo bi iz tega, da so podložni kmetje večji gospodje, kakor pa škofje, in da mora gospostvo storiti to, kar hočejo podložniki.

Loški podložniki bi prav za prav morali biti hvaležni freisinškemu škofu, ako ti zahtevajo, da naj se jim namesto robote plačuje po tri, štiri ali pet goldinarjev robotnine, ker so potem celo leto prosti in morejo z večjim pridom obdelovati svoja polja. Tudi so nekteri podložniki jako oddaljeni od loške graščine; ako bi morali ti izvrševati v deželi navadno roboto, zgubili bi mnogo časa samo na potu.

Razna kupna pisma iz prejšnjih in sedanjih časov dokazujejo, da so loški podložniki dolžni opravljati roboto. Tako n. pr. naslednji stavek iz nekega pisma: „Jaz Matevž Šolar, podložnik loškega gospostva, priznavam, da sem prodal zaradi večje koristi svoji dve kmetiji, kateri ste zavezani in podložni visokočastitemu knezu sv. rimske države, gospodu Vidu Adamu, freisinškemu škofu, in veleslavni tamošnji škofiji z urbarščino, davki, roboto, mrtvaščino, desetim in dvajsetim vinarjem, kupnino, vso dolžno pokorščino in služnostimi“. — Iz tega je razvidno, da so podložniki dolžni svojemu gospodu delati v deželi navadno roboto, a zavezani so tudi, da so mu pokorni. Podložniki drugih gospostev, pri katerih se narejajo kupna pisma na enak način, kakor je bilo prej omenjeno, morajo dostikrat namesto robote dajati robotnino, ako kaj takega zahtevajo njih gospodje. In loški podložniki naj bi pa bili jedini izzeti po vsem Kranjskem ter naj bi bili svobodni gospodje!

Loško gospostvo se lahko sklicuje na besede, ktere se nahajajo v darovalni listini cesarja Otona z leta 974.,¹⁾ tedaj na besede, ktere veljajo že 666 let. Oskrbnik Wangnerökh dokazuje iz posameznih stavkov, vzetih iz navedene listine, da smejo freisinški škofje postopati na svojem gospostvu tako, kakor jim je všeč.

Kako pravico imajo freisinški škofje na svojem gospostvu, razvidno je iz sodnijskih razsodb, ktere so dobila v enakih slučajih druga gospostva. Vsled cesarske resolucije so bili obsojeni podložniki grofa Werdenberga, ki spadajo pod kriško in karneško gospostvo („Creiz vnd Oberstain“), da morajo opravljati v deželi navadno roboto. Ko so se pritožili proti temu, bila je njih pritožba odbita.

¹⁾ Prav za prav dne 30. junija leta 973. »Zahn, Cod. dipl. Austro-Fris. (Font. Rer. Austr. XXXI., str. 36, št. 37.)

Podložniki tolminskega gospostva so bili obsojeni, da morajo svojemu gospodu pl. Dornberg-u opravljati navadno roboto ali pa namesto nje plačevati robotnino. Jednak odlok so dobili podložniki Henrika Paradeiser-ja. Vsled cesarske razsodbe morajo podložniki kaplanije sv. Ivana v Kamniku plačevati svojemn beneficijatu vsako leto 3 gl. robotnega denarja.

Radovljiški podložniki so imeli v rokah neka stara pisma, na ktera so se sklicovali. A v pravdi proti svojemu grofu Ivanu Ludoviku Thurn-u so bili obsojeni leta 1622., da morajo izvrševati v deželi navadno roboto. Ta razsodba je bila pozneje leta 1626. znova potrjena, njih pisma in privilegiji pa uničeni in ovrženi.

Nasprotniki bi morebiti ugovarjali, da se ne smejo duhovski oblastniki primerjati posvetnim. Vendar, kar se tiče navedenih zadev, ni med njimi nikakoršnega razločka, kar dokazuje razsodba z dne 3. julija leta 1633. med loškim nunskim samostanom in njegovimi podložniki. Ravno to pričuje razsodba med bratovščino sv. rešnjega Telesa v Kranju in njenimi podložniki. V tej razsodbi stoji, da morajo podložniki svoji zemljiški gosposki opravljati v deželi navadno roboto ali pa jej namesto nje plačevati 3 gl.

Iz vsega tega sledi, da bi bilo najbolj prav, če bi ostala veljavna razsodba prve inštanace z dne 10. julija leta 1638.

* * *

Potem je prišel na vrsto zagovor loških podložnikov, za njim pa protigovor loškega oskrbnika, ki je navedel med drugimi reči naslednje :

Loški podložniki trdijo, da se ravnaajo po besedah salske knjige („Salbuch“), v kateri so navedene razne služnosti; le o tem ne stoji ničesar notri, da bi morali plačevati 3 gl. robotnine. — Wangnerökh na to odgovarja, da se res nahaja neka knjiga z leta 1502., ktero je iz svoje volje dal napraviti takratni žitničar Jurij Sigerstorffer, da je lahko vedel, koliko mora dajati ta ali oni podložnik urbarsčine, davka, žita in drugih reči. Te knjige vendar ni potrdil, ne podpisal in ne pečatil niti deželni knez, niti freisinski škof, niti njegov stolni prošt in niti freisinski kapitel. Sedaj nastane vprašanje, more imeti taka knjiga, ktero je sestavil za svojo rabo bivši loški žitničar, veljavo za vso freisinsko škofijo in se li mora škof proti svoji volji ravnati po njej. Čuditi se je, da se sklicujejo podložniki na knjigo, ktero je sestavil za svojo rabo jeden uradnik freisinskega škofa, akoravno bi morali vedeti,

da je dolžnost freisinških uradnikov, da se ravnaajo po škofovih ukazih.

V tej salski knjigi je navedenega marsikaj, kar nima dandanes nikakoršne veljave. V njej stoji, da morajo podložniki rediti 200 konj v ta namen, da jih rabi gospostvo, kadar bi bilo treba. In vendar se to že dalj časa ne vrši. Ravno tako se ukazuje podložnikom, da morajo vsako leto dajati neko mero žita. A dandanes plačujejo v gotovini ter ne dajejo žita.

Omenjena salska knjiga je bila sestavljena pred 138 leti. Od takrat se je marsikaj premenilo. Cena raznih stvari je poskočila in ako bi se hoteli freisinški škofje zadovoljiti s tistimi dohodki, ktere so dobivali takrat, ne mogli bi shajati.

Wangnerökh pravi, da ga dolžé podložniki, da jih je hotel prisiliti s tepežem, da bi delali roboto ali pa dajali robotnino. To so podložniki tudi pismeno naznanili v svoji pritožbi do deželne vlade. — Res je pa le to, da je udaril z malo palico jednega podložnika, kteri ga je psoval z grdimi besedami. To bi se bilo tudi drugod zgodilo, ker bi ne pustila nobena gosposka, da bi se podložniki obnašali na tak način proti njej.

Podložniki trdijo, da hočejo ostati pri svoji stari navadi ter delati roboto tako, kakor so jo delali do sedaj. A ne pomislijo, da ima vsak gospod in deželan pravico zahtevati po svoji volji, da opravljajo podložniki kako leto roboto, kako drugo leto pa da plačujejo robotnino.

Podložniki pravijo, da jim je škof obljubil, da jim hoče pustiti njih svoboščine. A nasprotno so pa tudi podložniki obljubili, da mu hočejo biti pokorni. Ako torej zahteva škof od njih namesto robote le robotnino, dolžni so, da ga ubogajo. Ako jim je škof res obljubil, da jim hoče pustiti njih svoboščine, treba je vedeti, ktere so te svoboščine. Pisanih dokumentov podložniki nimajo. Kar pa se tiče salske knjige, ne more nihče prisiliti freisinških škofov, da bi se ravnali po njej.

Nasprotna stranka pravi, da se zahteva od njih, da morajo na grad nositi vodo, les, seno in opravljati drugo jednako roboto; pri vsem tem se še terja od njih tudi robotnina. — Wangnerökh odgovarja na to, da bodo podložniki oproščeni vsake robote za toliko časa, dokler bodo plačevali robotnino. Ako bi pa nastala potreba, da bi delali roboto, ne bo jim treba dajati robotnega davka.

Nasprotniki se pritožujejo, da morajo vsako leto na tovorih prenašati laška vina od juga skozi avstrijske dežele na nemško mejo in razun tega še opravljati v deželi navadno

roboto. — Wangnerökh odgovarja na to pritožbo, da tovorjenje z vinom ni nikakoršna robota, temuč nekaka urbarska služnost. Če bi to bilo robota, ne bi dobivali dotični podložniki za svoj trud nekake odškodnine in sicer nekoliko denarja in nekoliko ovsa.

Podložniki se sklicujejo na sodnijski odlok z dne 8. novembra leta 1633., v katerem stoji, da naj ostanejo pri stari roboti. — Kar se tiče tega odloka, bil je dovoljen loškemu gospostvu, ne pa podložnikom, ki so napravili zoper to razsodbo priziv. Ko se je pozneje pričelo novo sodnijsko postopanje, razsodilo se je, da morajo podložniki opravljati v deželi navadno roboto ali pa namesto nje plačevati primerno robotnino.

* * *

Vsebina drugega govora loškega glavarja I. J. Wangnerökha.

Podložniki morajo svoj vžitek, katerega dobivajo od svojega gospostva, poplačati z delom, in sicer z roboto, koja ni omejena. Podložniki morajo delati toliko in tako dolgo, kakor jim velewa njih gospod. Večjo svobodo vživa le tisti, ki ima v tem oziru posebne izjemne pravice. Nasprotniki niso do sedaj še dokazali z nobeno črko, da imajo kake izjemne pravice zastran robote, in zato velja za nje še zmeraj prej navedeni izrek.

Ako bi kdo vprašal kmete po Štajerskem, Koroškem in Kranjskem, kolikokrat v letu morajo robotati, odgovorili bi: „Tolikokrat, kolikorkrat nas pokličejo k roboti.“ Nobeden bi ne mogel naštetih določenih dnevov, v katerih bi moral delati. Ni vsako leto jednako veliko dela; včasih ga je več, včasih manj. Loški podložniki nimajo torej pravice, da bi rekli: „Lanskega leta smo delali le 29 dni; torej tudi letos nismo dolžni robotati dalj časa, kakor toliko.“ V deželi navadna robota ne obsega določenega števila dni, temuč se ravna po množini dela.

Wangnerökh se nadalje sklicuje zastran robote in robotnine na razne razsodbe in resolucije deželnih knezov. On pravi, da je že prej navedel nekatere zglede, h katerim hoče dodati še naslednje:

Ivan Friderik pl. Schrottenpach je dobil od sodnije odlok, da mu morajo njegovi podložniki v Naklem in na Primorskem opravljati vsako v deželi navadno roboto doma in na polju.

Jednako je sodnija končala prepis med Friderikom baronom Lamberg-om in njegovimi podložniki. Tem se je uka-

zalo, da morajo izvrševati v deželi navadno roboto. Ako se je temu protivil kateri izmed podložnikov, bil je kaznovan. Nasledniki prej omenjenega barona Lamberga so zarubili neubogljivim podložnikom njih imetje in pri tej priložnosti je bilo 2506 gl. eksekutivnih stroškov.

Kar se tiče tožbe med zatiškim prelatom in njegovimi podložniki, kateri so se hoteli popolnoma osvoboditi robotnine, razsodili so v ta namen poklicani komisarji, da morajo podložniki, ki stanujejo blizu Zatičine ter imajo po dve kmetiji, delati dvojno roboto.

Potem dokazuje Wangnerökh na podlagi raznih izjav in pisem svojega gospoda, freisinskega škofa Vida Adama, da so loški podložniki temu dolžni pokorščino v vseh rečeh ter da mu morajo delati roboto ali pa, ako je njegova volja, namesto nje plačevati robotnino.

Ker nasprotniki vidijo in spoznajo, da salska knjiga, na katero se sklicujejo, ni potrjena od freisinskih škofov, zato se izgovarjajo, da ta knjiga, katero imajo v mislih, res ni prava, izvirna knjiga, temuč le star register. Wangnerökh pravi, da se strinja z njih izjavo, da dotična knjiga ni nič drugega, kakor star register. — Nasprotniki trdijo, da se nahaja pri loškem gospostvu neka druga, prava salska knjiga, katero bi morali pokazati. Wangnerökh nato odgovarja, da moreta on in sodnijski pisar pričati vsakikrat, kadar bi bilo potrebno, da ni pri loškem gospostvu nobene druge jednake knjige. Kadar se je govorilo o salski knjigi ali kadar jo je bilo treba pokazati sodniji, imeli so v mislih in pokazali so le to knjigo, katero je dal nekdaž predstojnik loške žitnice napraviti za svojo rabo in ki ni drugega, kakor star urbarski register. Da je temu tako, mogli bi potrditi ljubljanski deželni odborniki in njih asesorji.

Res je, da niso dajali kmetje že več let nikakoršne robotnine; vendar ne smejo misliti, da je gospostvo zgubilo vsled tega pravico, zahtevati od njih ta denar. Mislimo si, da je vzel nekdo na posodo 1000 gl. s tem pogojem, da plačuje 6% obresti na leto. Ako ni potem dolžnik plačeval teh obresti skozi 30 let, ne more zarad tega trditi, da jih ni dolžan poravnati. Kmetje zato niso plačevali več let robotnine, ker je ni gospostvo terjalo od njih. Loško gospostvo je ravnalo s svojimi kmeti tako milo, da ni zahtevalo mnogo let od njih robotnine; a zato pa trdé nehvaležni podložniki, da je od njih odvisno, hočejo li dajati robotni denar ali ne. Rajše naj pomislijo, da morajo kmetje po nekterih drugih krajih plačevati po 12, 15 in še več gl. robotnine.

Nevarno bi bilo dovoliti loškim podložnikom, da bi storili to, kar jim je ljubo. Ko bi potem to zvedeli uporni kmetje po drugih krajih, odrekli bi tudi ti svojim gospodom robotnino. Zato je najbolje, da se postopa povsod jednako.

Nasprotniki se sklicujejo na sodnijski odlok z dne 22. januarja leta 1609., potem na odlok z dne 22. aprila 1613. in na druge, ki pa se vsi nanašajo na tovorjenje s sladkimi vini. Rečeno je bilo, da ni to tovorjenje nikakoršna robota, temuč neka urbarska služnost. Zatorej ta zadeva prav za prav ne spada tu sem. Tudi je treba omeniti, da izvršujejo to služnost samo podložniki bitenske županije; podložniki vseh drugih županij, katerih število znaša 19, nimajo s tem nič opraviti. Tisti, ki tovorijo vino do Mauttendorf-a, dobé od vsakega tovara jeden goldinar in polovico ovsa. Wangnerökh pravi, da bi poiskal sam možé, ki bi tovorili vino, ako bi Bitničanje ne hoteli opravljati te služnosti. Vendar bi potem moral vsak Bitničan v ta namen plačevati neko majhno svoto denarja, in sicer kakih 15 do 18 kr.

Loški podložniki bodo še precej lahko plačevali robotnino, ker so primeroma premožni, kar dokazuje to, da dajó svojim hčeram po 400, 500 in še celo po 600 gl. dote. Oni sami sicer trdijo, da so le nekteri tako bogati, da morejo kaj takega storiti. Vendar je treba pomisliti, da ne morejo biti tako ubogi, ako se pravdajo leto za letom, shajajo ter po več sto goldinarjev plačujejo svojim kolovodjam in podpihovalcem. Še predobro jim gre, ker škof zahteva od njih le to, kar je prav, ter jih ne preobklada, kakor se to godí pri nekterih drugih gospostvih. Kaže se, da se zoperstavljajo podložniki svoji predpostavljeni gosposki iz same prevzetnosti in nagajivosti.

Nasprotniki se hvalijo, da se niso svoje dni udeleževali kmečkega punta in da so še celo dobili posebne liste, da so lahko šli, kamor so hoteli. — Wangnerökh jim nato odgovarja, da bi bili zaslužili še veliko večjo kazen, kakor drugi kmetje, ako bi se bili vzdignili, in sicer zato, ker niso imeli nikakoršnega povoda, da bi bili nezadovoljni z vlado svojega škofa. Kar pa se tiče omenjenih potnih listov, zahvaliti se imajo njemu (Wangnerökhu) samemu, da so jih dobivali.

Nasprotni stranki je znano, da je bilo gospostvo Klevevž („Khlingenstein“, namesto Klingenfels) nekđaj združeno z loškim gospostvom. Pozneje je freisinški škof zamenjal rečeno gospostvo z Jurijem pl. Moškon-om. Nasprotna stranka tudi ve, da morajo podložniki gospoda Moškona sedaj plačevati po 12 in 15 gl. robotnine. Ravno to breme, s katerim je osrečil Moškon svoje podložnike, smeli bi tudi freisinški škofje

naložiti svojim loškim podložnikom. Vzemimo, da bi prodal freisinški škof loško gospostvo drugemu gospodu, kar bi se zgodilo prav lahko. Ali ne bi potem delali loški podložniki svoji novi zemljiški gosposki robote ali pa namesto nje plačevali robotnine? Ako bi torej novi gospod imel pravico zahtevati robotnino, zakaj bi se morala ista pravica odrekati freisinškim škofom?

Wangnerökh pravi, da ga dolže nasprotniki, da je on sprožil to novotarijo, da naj bi plačevali podložniki odslej robotnino. A po krivici! Vzroki, zakaj se je to uvedlo, bili so že zgoraj naštet. Wangnerökh trdi, da bi si gotovo ne upal vpeljati svojevoljno kaj takega. Tudi ni res, da bi bil on ustavil na potu tistega moža, kterega so poslali loški podložniki k freisinškemu škofu, da bi se pri njem pritožil v njih imenu.

Nasprotna stranka trdi, da se držé ljubljanski, bamberški in briksenski škofje starih navad ter ne delajo svojim podložnikom sitnosti zastran robotnine. — Wangnerökh odgovarja na to, da delajo drugi gosposdije lahko tako, kakor se jim zdi prav. In kakor freisinški škof ne more ukazovati tem gospodom, kako naj postopajo s svojimi podložniki, tako tudi njih ravnanje ni merodajno za freisinškega škofa.

Z ozirom na našete razloge naj se določi, da velja razsodba prve inštanice z dne 10. julija leta 1638.

(19 listov.)

Št. 171.

Najbrže leta 1640.

Vsebina prvega govora doktorja Lolly-ja pri notranje-avstrijski vladi v Gradcu v pravdi med freisinškim škofom in njegovimi loškimi podložniki zarad robote in robotnine.

Kranjsko deželno glavarstvo je dne 10. julija leta 1638. razsodilo v pravdi med freisinškim škofom in loškimi podložniki, da morajo ti svoji zemljiški gosposki delati v deželi navadno roboto ali pa se ž njo (z zemljiško gosposko) primerno pogoditi. Ker se pa niso hoteli loški podložniki podvreči tej razsodbi, sklenilo je loško gospostvo, da hoče strogo postopati ter proti njim izvršiti eksekucijo. To pa se ni moglo izvesti, ker so se med tem loški podložniki pritožili pri notranjeavstrijski vladi.

Sedaj nastane vprašanje, bo li razsodila notranjeavstrijska vlada tudi tako, kakor deželna vlada na Kranjskem, ali pa

drugače. Po naših mislih je pričakovati ravno take razsodbe. Vedeti je treba, da, kakor hitro izvolijo in potrdijo v Freisingu novega škofa, postane ta takoj gospod in deželan na Kranjskem. Kakor drugi kranjski deželani, sme tudi on uživati vse tamošnje pravice in svoboščine. Njegovi podložniki so dolžni opravljati v deželi navadno roboto ravno tako, kakor drugi kranjski podložniki. Namesto robote sme zemljiški lastnik zahtevati od podložnikov primerno robotnino. To pravico ima tudi freisinški škof. Ne more se trditi, da bi morali biti loški podložniki v tem oziru na boljem, kakor drugi podložniki po Kranjskem, ker ni znano, da bi bili dobili kdaj kake posebne predpravitve zastran robote.

Freisinški škofje nimajo na zemlji loškega gospostva nikakoršnih pristav, kjer naj bi delali podložniki roboto. Zato bi bilo škofom ljubše, da bi namesto robote dajali podložniki robotnino. Škofje morajo skrbeti, da povečajo nekoliko svoje dohodke, da jim bo mogoče plačevati silno velike davke in kontribucije. Do sedaj so bili davki loških podložnikov premajhni, da bi se bili mogli z njimi pokriti razni stroški; škof je moral iz svojega žepa vsako leto dodati dva do tri tisoč goldinarjev.

V starih in novih kupnih pismih se čita o roboti in o pokorščini, ktero so podložniki dolžni svojemu gospodu. Dolžni so tedaj tudi delati v deželi navadno roboto, ako to zahteva njih gospod. Kdo bi mogel odrekati freisinškemu škofu pravico, da namesto robote terja primerno robotnino? Vsaj to delajo tudi nekteri drugi gospodje in kavalirji. Da je to res, kažejo razni zgledi.

Radovljiški podložniki so imeli v svojih rokah neka stara pisma, s katerimi so dobili, kar se tiče robote, posebne svoboščine in izjemne pravice. Na pritožbo grofa Thurn-a pa jim je cesar uničil te predpravitve in tako morajo sedaj podložniki opravljati v deželi navadno roboto ali pa plačevati namesto nje robotnino.

Že leta 974.,¹⁾ tedaj pred 666 leti je daroval cesar Oton loško gospostvo freisinškim škofom, kateri smejo z njim (z gospostvom) storiti, kar jim je ljubo. Oni smejo tedaj tudi svojim podložnikom zaukazati, da naj jim namesto robote plačujejo robotnino.

Loški podložniki se sklicujejo na neko salsko knjigo. Kaj je ta knjiga? Nič drugega ne, kakor knjiga, ktero je

¹⁾ Prav za prav dne 30. junija leta 973. Glej »Zahn, Cod. dipl. Austro-Fris (Font. Rer. Austr. XXXI., str. 36, št. 37.)

spisal leta 1502. nekdanji loški žitničar Jurij Sigerstorffer. V tej knjigi je navedel, koliko žita in davka je dolžan plačati vsak podložnik. Spisal jo je za svojo rabo in knjiga nima torej nikakoršne javne vrednosti. To je razvidno že iz tega, ker je ni nihče potrdil s svojim podpisom in pečatom, ne deželni knez, ne škof, ne stolni kapitel in tudi ne loški oskrbnik ali pa glavar. V tej knjigi so navedene razne potreščine loškega gospodstva; kar pa se tiče škofijskih regalij, ne stoji ničesar notri. Knjiga ne omenja ničesar o lovu, ribstvu, gozdnih mejah, sodnijsstvu in drugih enakih stvaréh.

Trdi se, da je robotni denar neka novotarija, ker ga ne omenja prej imenovana salska knjiga. Temu nasproti je treba opomniti, da je navada po vsem Kranjskem in tudi po Štajerskem, da zahteva zemljiški gospod od svojih podložnikov robotnino, ako ne potrebuje, da bi mu delali roboto.

Kar se tiče tovorjenja s sladkim vinom, ne sme se to všteti med roboto, temuč je to tovorjenje neka stara urbarska služnost. Tisti, ki je dolžan tovoriti, dobi od vsakega tovara jeden goldinar in polovico ovsá. Sicer so pa le podložniki iz bitenske županije dolžni opravljati to služnost, drugi nimajo pri tem nič opraviti.

* * *

Nato so dobili besedo zastopniki loških podložnikov in ko so končali, imel je dr. Lolly svoj drugi govor, v katerem je med drugim omenil naslednje reči:

Ni dvomiti, da prizna sodnija, da morajo podložniki delati v deželi navadno roboto ali pa namesto nje dajati primerno robotnino, ker nimajo zastran teh zadev nobenih izjemnih pravic.

Podložniki morajo vžitek, katerega dobivajo od svoje gosposke, poplačati s svojim delom. Dolžni so izvrševati to delo toliko časa in takrat, kolikor časa in kadar bi bilo potrebno. Darilno pismo cesarja Otona dovoljuje, da smejo freisinški škofje postopati na svojem loškem gospodstvu tako, kakor jim je drago. Zato jim tedaj nihče ne more predpisovati, ali naj zahtevajo od svojih podložnikov roboto ali pa robotnino.

Podložniki so zahtevali od loškega gospodstva pismenih pogojev, pod katerimi naj bi se naredil mir med njimi. Ti pogoji so se jim tudi naznanili. Vendar niso bili zadovoljni z njimi in tako ni prišlo do sprave.

Loški podložniki mislijo, da bi ne moglo obstati loško gospodstvo, ako bi se odpravila robota, ker je treba na grad spravljati les, vodo, seno in slamo, popravljati mline in mo-

stove, trebiti travnike in izvrševati še druga dela. A vendar želi škof osvoboditi za sedaj svoje podložnike robotanja proti temu, da mu plačujejo primerno robotnino. Ako bi pozneje kdaj postalo robotanje potrebno, delali bi podložniki zopet roboto, a robotnine bi ne plačevali več. Podložniki naj si nikar ne belijo svojih glav s premišljevanjem, kdo bo popravljaj mostove in mline ter vozil les, vodo, seno in slamo na grad; ako bodo plačevali robotnino, ostanejo lahko celo leto doma pri svojih ljudeh. Gotovo bi bil marsikak kmet pripravljen plačevati po 3 ali 4 gl. na leto, da bi bil potem oproščen robote.

Loški podložniki so že nabrali 1200 gl. in tudi več, da so jih potem zapravili s svojimi zapeljivci in kolovodji, svoje predpostavljene gosposke pa nočejo ubogati ter trdijo, da jim ni mogoče vsled prevelikega uboštva plačevati robotnino. Ni li to kazni vredno!

Stara, kakor tudi nova kupna pisma dokazujejo, da morajo loški podložniki svojemu gospodu robotati in mu skazovati dolžno pokorščino. Ker sme vsak lastnik kakega gospostva namesto robote zahtevati primerno svoto robotnega denarja, dolžni so podložniki, da ga ubogajo ter mu plačujejo ta denar.

Nasprotnikom je znano, da je prišlo freisinsko gospostvo Klevevž vsled prodaje v roke Juriju Moškon-u. Ta je tamošnjim podložnikom namesto robote naložil po 12 in še več goldinarjev robotnine. Pové naj kdo, so li dotični podložniki na boljem sedaj ali pa takrat, ko so bili še pod freisinskim gospostvom! In ako je imel Jurij Moškon pravico, da je naložil svojim podložnikom namesto robote robotnino, ima jo ravno tako tudi freisinski škof.

Napačna je trditev nasprotnikov, da je robotnina nekaj nezakonitega. Ako plačujejo podložniki po Štajerskem, Koroškem in Avstrijskem robotnino in ako jo dobiva še celo deželni knez, ne more biti to proti zakonom.

Nasprotna stranka trdi, da niso bamberški, briksenski in ljubljanski škofje nikdar zahtevali od svojih podložnikov robotnine, temuč se zadovoljili z roboto. — A kaj sledi iz te trditve? Nič! Nahajajo se pa tudi škofje, kakor krški škof, ki zahtevajo od svojih podložnikov robotnino. Kar je tedaj dovoljeno krškemu škofu, sme storiti tudi freisinski škof.

Z ozirom na zgorej našteté razloge naj ostane pri odloku z dne 10. julija leta 1638. s tem pristavkom, da poplačajo nasprotniki vse sodnijske stroške.

(10 listov.)

Št. 172.

1641, dne 19. januarja. Loški grad.

Loški glavar piše freisinškemu škofu ter mu ob enem pošilja uradni račun za leto 1639. V svojem poročilu navaja (glavar) vzroke, zakaj da pošilja račun tako pozno. Rad bi mu ob enem poslal precejšnjo svoto denarja, a ni mogoče, ker je bilo treba mnogo novcev šteti za dve izvenredni kontribuciji in za druge stroške. Tudi je treba omeniti, da se kaj slabo prodaja graščinsko žito. Potem piše glavar, da sta se on (glavar) in žitničar Jeremija Grundtler jako trudila, da bi izterjala vse zastanke, a ni bilo mogoče, ker je pomanjkanje denarjev jako veliko. Vendar se je precej izterjalo. Izid bi bil še bolji, ako bi mu (glavarju) ne bilo treba iti večkrat v Gradec in drugam ter bi ne bil imel toliko opravka z loškim mestom zastran dvorne najemnine („Hoffzins“).

Žito je tukaj (v Loki) jako dober kup. Četrtna ali polovica najlepše pšenice stane 36 kr., soržice 32 kr., belomešanega žita 28 kr., črnomešanega 22 kr., ajde 16 kr. in ovs 10 kr.

Ker je kupčija z žitom tako slaba, bilo bi dobro, da bi pošiljala deželna vlada loško žito kot provijant v Granico („auf die Graniz“). Poslano žito bi se potem uračunalo pri davkih. Morebiti bi se dalo to doseči. Potrebno bi bilo, da bi pisal (škof) zastran tega posameznim deželnim odbornikom priporočilna pisma.

Proti koncu omenja glavar, da mu (škofu) sedaj še ne more za leto 1640. ničesar poslati, ker mora plačati do svečnice 8356 gl. in 29 kr. rednega davka. Tudi je še za l. 1640. dolžan odrajtati precej veliko svoto izvenredne kontribucije.

Št. 173.

1641, dne 6. marca. Selce.

Gasper Telban, župnik v Selcah, piše Jeremiji Grundtler-ju, loškemu meščanu in predstojniku graščinske žitnice, zastran platna, ktero mu je bil poslal že meseca avgusta l. 1640. — Grundtler mu na to pismo odgovarja dne 12. marca 1641.

Št. 174.

1641, dne 6. oktobra. Freising.

Vsled ukaza freisinškega škofa Vida Adama piše se Ivanu Jakobu Wangneregkh-u von Gerstorff auf Buechrain,

glavarju loškega gospostva in mesta. Škof naznanja, da je prejel njegovo pismo z dne 23. septembra ter iz njega zvedel, da je še zmeraj bolehen. Poroča mu, da mora (škof) izplačati velike državne kontribucije. Zadnji čas je prišlo v Freising 120 konjikov, ktere mora vzdržavati. Ker je pa blagajnica popolnoma prazna, zato nalaga glavarju, da bi dobil vsaj kakih 2000 gl. na posodo ter jih takoj poslal v Freising.

Št. 175.

1641, meseca novembra. Loški grad.

Loški glavar Wangnerökh piše freisinškemu škofu ter mu naznanja, da se boljša njegovo zdravje, vendar ga jako muči protin v desni roki. Zarad bolezni ne more izvršiti uradnega računa za leto 1640. Vendar mu pošilja 1000 gl. na račun rečenega leta. Tudi hoče kmalu poslati 24 ducatov miznih prtičev, 24 brisalk, 170 funtov voska in 26 sodov sladkega vina.

Dalje naznanja loški glavar, da se je že trudil, da bi dobil 2000 gl. na posodo. Vendar se mu to do sedaj še ni posrečilo. Nekoliko ga ovira njegova bolezen. Tudi mu mora javiti, da je jako poskočila vrednost zlatega in srebernega denarja. Tako velja beneški cekin od 16 liber 3 gl. 33 kr. in 1 črni penez, beneška sreberna krona 2 gl. in 8 kr., španski cefron od 8 liber 1 gl. 46 kr. in 2 peneza, itd.¹⁾

Št. 176.

1642, dne 16. aprila. Freising.

Freisinški škof Vid Adam piše Ivanu Jakobu Wangner-eck-u zu Gerstorff vf Buechrain, glavarju loškega gospostva, ter mu naznanja, da je prejel njegovo pisanje z dne 25. marca, kakor tudi poročila advokata Grundtlerja in pa sodnijskega pisarja. Naroča mu, da naj gre (Wangner-eck) v Gradec ter tu uredi škofijske zadeve, kolikor mu je mogoče. Proti koncu svojega pisma mu velevala, da naj spravi nektare reči v denar, ker mora (škof) v četririh tednih plačati 12.000 gl. kontribucije.

Št. 177.

1642, dne 1. maja.

Ivan Hainricher, kmet iz Brloga (?) („zu Erlach“) v gadmarski županiji, je prodal z dovoljenjem freisinškega škofa

¹⁾ O takratnih novcih in njih vrednosti glej »Izvestja muzejskega društva«, II., str. 24—29.

Vida Adama Jeremiji Grundler-ju, žitničarju loškega gospostva, neki travnik za 600 gl. in 4 cekine v zlatu. Podpisal in pečatil je pismo Ivan Jakob Wangnerökh zu Gerstorff auf Buechrain, freisinški svetovalec ter glavar loškega gospostva in mesta.

Št. 178.

1642, dne 25. junija. Freising.

Freisinški škof Vid Adam piše Ivanu Jakobu Wangner-eckh-u zu Gerstorff vnd Buechrain, glavarju loškega gospostva, ter mu naznanja, da je prejel njegovo poročilo z dne 11. junija. Z veseljem je zvedel, da se trudi (glavar), da bi dobil kako posojilo. Nato piše (škof) v svojem pismu o freisinškem zakupniku v Oberwelz-u (na gorenjem Štajerskem), o loškem mestnem župniku, o sodnijskem pisarju in predstojniku grašćinske žitnice, dalje o razpisanem deželnem zboru, itd.

Št. 179.

1642. (?)

Zapisnik davčnih zastankov loških podložnikov od leta 1635. pa do leta 1641. Vseh zastankov je bilo 1289 gl. 31 kr. in 2 peneza (nemške veljave).

(15 listov.)

Št. 180.

1643, dne 2. marca. Freising.

Freisinški škof Vid Adam piše svojemu svetovalcu in glavarju loškega gospostva pl. Wangneregkh-u ter mu naznanja, da je prejel njegovo poročilo z dne 12. februarja. Škof pravi, da je zvedel iz pisanja, da je razsodila notranjeavstrijska vlada zopet neugodno dolgotrajno pravdo zastran robe. Že prvi odlok se mu je zdel jako grenek. Pravda mu napravlja mnogo stroškov, ktere je težko zmagovati, ker je mnogo drugih izdaj zarad večnih vojskâ in neprestanih državnih, okrožnih in drugih kontribucij.

Škof piše, da se mu predbaciva, da še ni nobeden knez tako povečal robotnine, kakor on. Nasproti temu se mora trditi, da še ni nikdar živel kak knez, ki bi moral toliko prestat, kakor freisinški škof. Na dnevnem redu so visoke državne, okrožne in druge kontribucije. Dvakrat je sovražnik opustošil zemljo freisinške škofije. Koliko neprijetnosti nareja domača vojska, kterej je mnogokrat treba preskrbeti strehe, hrane in drugih potrebosti.

Kar se tiče salske knjige, na katero se tako radi opirajo nasprotniki, sestavljena je bila še le pred sto leti, in sicer brez vednosti in podpisov freisinških škofov. Loško gospostvo imajo freisinški škofje že skorej 700 let v svoji oblasti, tedaj veliko dalj časa, kakor avstrijski vladarji sosednje pokrajine.

Škof omenja, da naj se izplača očetom kapucinom, kar imajo terjati. Da je pa mogoče poravnati jeden dolg, treba je narediti drugega. Zato ukazuje svojemu glavarju, da naj dobí vsaj do velike noči na posodo denarja pri tistih osebah, ktere je omenil v svojem poročilu, kakor na pr. pri Sigmundu Fiernpfeil-u iz Loke.

Dalje vелеva svojemu glavarju, da naj izplača Jocher-ju v Oberwelcz-u do prihodnje velike noči iz dohodkov loškega gospostva 1564 gl. in 24 penezov. Škof pravi, da ga Jocher neprestano nadleguje, in rad bi mu bil že sam poslal omenjeno svoto, a denarnica v Freisingu je prazna tako, da še ni mogel izplačati svojim uradnikom in služabnikom, akoravno jih je malo, njih služnine za zadnje četrletje. Toliko denarja, kolikor ga bo treba poslati Jocherju, bo (glavar) že nabral; naj pa počaka nekoliko z izplačevanjem davkov in kontribucij. Bilo bi odveč, ako bi že zanaprej poravnal deželne davke in druge kontribucije, in sicer za pravdoželjne podložnike. Freisinška škofija bi imela pri tem škodo, ker bi še le čez dalj časa dobila od podložnikov nazaj svoj denar. Poizve naj (glavar), kako delajo zastran plačevanja davkov drugi gospodje po Kranjskem.

Škof pravi, da je dobil četriri konje, ktere mu je bil (glavar) poslal. Lovski mojster mu (glavarju) že prinese denar za nje. — Pošilja mu (glavarju) Grundtlerjev račun o mestni in selski mitnini za l. 1641., da ga pregleda in o njem poroča.

Proti koncu omenja škof, da pričakuje, da mu posodi prej omenjeni Fiernpfeil 1000 gl. Ta naj bi potem namesto obresti za posojeni denar pobiral po Suhi desetino, ktera je gotovo toliko vredna, kot obresti od 1000 gl. Tudi piše glavarju, da naj se potruđi, da dobi (škof) kako posojilo od Pečaher-ja ali pa ktereга drugega moža.

Št. 181.

1643, dne 10. marca. Loški grad.

Pl. Wangnerökh, glavar loškega gospostva in mesta, piše Ludoviku pl. Edling-u, imetniku gospostva v Polhovem Gradcu, zastran nekega hudodelca, ktereга naj bi dal vjeti in zapreti.

Št. 182.

1643, dne 18. marca. Loka.

Glavar loškega gospostva piše freisinškemu škofu ter mu naznanja, da je prejel njegovo pismo dne 13. marca (gl. št. 180.) ter si zapomnil, kar mu je pisal zastran robote. Glavar pravi, da ni njegova krivda, ako ni bil izid robotne pravde ugoden; storil je vse, kar mu je bilo mogoče.

Jako se je ustrašil njegovega (škofovega) povelja, da naj bi izplačal Jocher-ja. Od tistega denarja, kterega je dobil (glavar) od sv. Martina sem, moral je izdati čez 16.000 gl., in sicer za sladka vina, redne davke, izvenredne kotribucije in druge vsakdanje potrebe. Tudi bo treba poplačati zastale obresti. Vendar hoče storiti, kar mu bo mogoče.

V posebni prilogi navaja nekatere pomanjkljivosti v računu Jeremije Grundlerja zastran mestne in selske mitnine.

Št. 183.

1643, dne 24. aprila. Loka.

Dolžno pismo Uršule Pogačnik-ove, žene Mihaela Sušnika, ktera je bila dolžna Juriju Frueperger-ju, meščanu no-tranjega svetovalstva v Loki, 160 gl. renskih ter mu za to zastavila svojo hišo za cerkvijo sv. Jakoba. Pečatil je pismo Jurij Haberl, takratni mestni sodnik.

Št. 184.

1643, dne 26. aprila. Freising.

Freisinški škof Vid Adam piše svojeročno Ivanu Jakobu pl. Wangneregkh-u zu Gerstorff vnnu Buechrain, glavarju loškega gospostva in mesta, pismo, v katerem mu omenja med drugimi stvarmi nekih spisov, ktere bi moral poslati pl. Hitzing. Dalje mu tudi piše o posojilih, ktera bo treba povrniti, o poslanem vinu, itd.

Št. 185.

1643, dne 10. junija. Ljubljana.

Ivan Jakob Wangnerökh, loški glavar, piše iz Ljubljane loškemu sodnijskemu pisarju Korbinijanu Fühnrpfeil-u ter mu poroča, da se še nič ne ve, kdaj da odidejo vojaki (iz Škofje Loke). Želel bi, da bi kmalu poplačali loški podložniki kontribucije. Fühnrpfeil naj izterja kolikor največ mogoče za-

stale kupnine, mrtvaščine in desetine. Ako bi se zgodilo kaj nujnega, naznani naj mu po Starmanu, ki pride jutri v Ljubljano. Tudi naj mu (glavarju) pové, ako je izplačal vsak kajžar svojih 40 krajcarjev.

Št. 186.

1643, dne 12. junija Ljubljana.

Ivan Jakob Wangnereck, glavar loškega gospostva in mesta, piše Korbinijanu Führrnpfeil-u, knezofreisinskemu sodnijskemu pisarju v Loki, ter mu naroča, da naj napravi, posvetovavši se z mestnim sodnikom in drugimi Ločani, natančen popis o stroških za vojake, ki bivajo v Loki, ter ga potem pošlje v Ljubljano. Tudi bi ne škodovalo, ako bi pisal dežel-nemu vicedomu ali pa deželnim odbornikom zastran vojakov, da bi prej zapustili Loko,

Št. 187.

1643, dne 17. junija. Freising.

Freisinski škof Vid Adam piše Ivanu Jakobu pl. Wangnerekh-u auf Gerstorff vnnnd Buechrain, glavarju loškega gospostva in mesta, ter mu naznanja, da je prejel njegovo uradno poročilo z dne 2. junija. Škof piše, da je slišal o smrti poljanskega župnika ter da sedaj priporočajo deželni oskrbnik, deželni vicedom in tudi ljubljanski škof za njegovega naslednika Lorenca Hörner-ja, bivšega župnika v Dobu. Z ozirom na te gospode mu rad (škof) privošči poljansko faro, vendar s tem pogojem, da mu (škofu) plačuje vsako leto primeren „absent“, kakoršnega so plačevali tudi drugi pred njim.

Škof naznanja, da se je popolnoma izpraznila njegova denarnica, ker mora že več tednov skrbeti za vojake dragonce, ki bivajo na njegovi zemlji. Zato naj mu pošlje v kratkem tisti denar, ktereга mu ima še izplačati na račun pretečenega leta.

Škof piše, da hoče Ločanom vsled njih prošnje prepustiti mestno in tržno mitnino („Stadt- und Platz-Mauth“), vendar s tem pogojem, da se dogovoré z Jeremijo Grundler-jem in da potem vsi skupaj plačujejo 124 državnih tolarjev.

Kar se tiče pritožbe mestnega sodnika in svetovalstva zoper cerkvene ključarje pri cerkvi sv. Jakoba, naroča glavarju, da naj govori tudi z nasprotno stranko, da izve, kako se ima potem ravnati.

Št. 188.

1643, dne 1. avgusta. Freising.

Freisinški škof Vid Adam piše svojemu sodnijskemu pisarju v Škofjo Loko ter mu izraža svojo nevoljo, da ne dobi tako dolgo časa nobenega poročila od njega. Piše naj mu vsaj dvakrat ali trikrat na leto o zadevah loškega gospostva.

Škof piše, da pogreša v uradnih računih fevdnih dohodkov. Leta 1620. se je napotil (škof) posebno zato na Kranjsko, da bi dobro pregledal svoje fevde. Pošlje naj mu pri priložnosti popis vseh fevdov, bodi si hiš, dvorov ali zemljišč; posebno naj nikar ne pozabi puštalskih fevdov. Tudi naj navede vzroke, zakaj se fevdi ne podeljujejo.

Dalje želi škof, da bi se mu kmalu poslal uradni račun o dohodkih in stroških loškega gospostva, kateri je iztekel že o sv. Juriju.

Škof piše, da biva nad 200 dragoncev že več mesecev v Freisingu in da se je vsled tega popolnoma izpraznila njegova denarnica. Prizadeva naj se, da dobi denar od Kunstelj-novih dedičev ali pa drugod ter naj ga mu pošlje. Nekaj denarja mora dati tudi stolnemu dekanu, ki pojde na Dunaj zastran robotne pravde.

Št. 189.

1643, dne 6. septembra. Freising.

Freisinški škof Vid Adam piše Korbinijanu Fiernpfeill-u, svojemu sodnijskemu pisarju v Škofji Loki, da je nerad slišal, kako malo zastankov se je izterjalo. Vidi se, da se skrbi bolj za blagor njegovih podložnikov, kakor pa za njegov. Zato imajo pa tudi podložniki sredstva, da se lahko pravdajo z njim (s škofom), ter tako delajo mnogo škode. Vsled tega ukazuje, da naj se takoj izterjajo zastanki, in ako bi kdo prec ne plačal, naj se njegovo premoženje zarubi in poproda.

Št. 190.

1643, dne 3. oktobra. Škofja Loka.

Korbinijan Fiernpfeil poroča freisinškemu škofu o starih in novih davčnih zastankih, katere mu je ukazal škof izterjati z dopisom z dne 6. septembra. Fiernpfeil naznanja, da je glavar prec na to, ko je izvedel njegov (škofov) ukaz, razposlal ljudi, da bi izterjali zastanke. A izterjevanje je jako težavno, ker nekteri nimajo ničesar, s čimur bi plačali davke.

Tudi bi bilo prehudo, da bi se kmetom prodalo njih imetje, katero je vredno 400 ali 500 gl., zarad kakih 20 ali 30 gl., s katerimi bi se poplačali zastali davki. Nekteri imajo nekoliko premakljivega blaga, katero se lahko zarubi; vendar preteče mnogo časa, preden se spravijo take stvari v denar, in še takrat se dobi komaj polovica tega, kar je blago v resnici vredno.

Št. 191.

1643, dne 13. oktobra. Freising

Freisinški škof Vid Adam piše Korbinijanu Fiernpfeil-u, sodnijskemu pisarju loškega gospostva, ter mu pravi, da mu je naročil že dne 6. septembra, da naj izterja stare in nove zastanke; a vendar se ni nič storilo v tem oziru. Zato mu z nova ukazuje, da naj to nemudoma stori ter zastanke takoj pošlje v Freising. Pri tej priložnosti naj pošlje v Freising tudi letošnja sladka vina. Ako bi tudi sedaj ne hotel ubogati, boji naj se, da mu ne vzame njegove službe.

Št. 192.

1643, dne 3. decembra. Loški grad.

Ivan Jakob Wangnereckh pošlje freisinškemu škofu uradni račun za leto 1642. in pa 129 gl. 48 kr. in 3 peneze, ktere mu mora še izplačati za rečeno leto. Prej mu ni bilo mogoče računa izvršiti, ker je ležal zarad protina na rokah in nogah tri tedne v postelji. Kapucinom dolžuje (škof) še nad 500 gl., kar se jim lahko izplača o svetih treh kraljih.

Akoravno znašajo zastanki od mrtvaščine („Sterbrecht“) in kupnine („Kaufrecht“) nad 2000 gl., vendar je tudi veliko izterjal, tako da je mogel plačati 4550 gl. deželnega davka ter 593 gl. konjske kontribucije in da mu (škofu) more pri vsem tem poslati 810 gl. in 20 kr. na račun leta 1643.

Primeroma malo se je prodalo žita iz graščinske žitnice v Loki. Prvi vzrok temu je, ker manjka ljudem denarja, drugi pa, ker dobivajo žito bolji kup od drugod. Iz nekterih sosednjih gospostev, kakor n. pr. iz Smlednika in iz Goričan uvažajo žito celo v Loko ter ga tu prodajajo meščanom, graščinsko žito pa vsled tega neprodano ostaja v žitnici. Glavar pravi, da je resno zaukazal loškemu sodniku in svetovalstvu, da se ne sme vpeljavati tuje žito v mesto, dokler se ne prodaja graščinsko. — V žitnici je 93 starov ajde. Mislilo se

je, da se podraži in potem za višjo ceno proda, a namesto tega je postala bolji kup.

Glavar trdi, da hoče zastran zastalega davka storiti, kolikor mu je mogoče. A pomisliti je treba, da so nekteri podložniki jako ubogi. Dostikrat še kruha nimajo v hiši in zato se ne more hitro izterjati ves dolg od njih. Vendar je upati, da kmalu vse poplačajo, ako ne pride med tem časom kaka cesarska kontribucija.

Št. 193.

1643, dne 23. decembra. Freising.

Freisinški škof Vid Adam piše Ivanu Jakobu pl. Wangnerekh-u vf Gerstorff vnnd Buechrain ter mu naznanja, da je prejel uradni račun za leto 1642. in pa poslani denar (129 gl., 48 kr. 3 pen. + 810 gl. 20 kr. = 940 gl. 8 kr. 3 pen.). Ukazuje mu da mora drugikrat o pravem času izdelati in odposlati letni račun. Ni mu (škofu) prav, da je toliko zastankov, namreč 4232 gl. in 44 kr., ktere bi moral (glavar) izterjati. Ako se ne bo bolj prizadeval, da bi storil svojo dolžnost, prišel bo v popolno nemilost njegovo (škofovo). — Dalje piše škof, da mu hoče povrniti le polovico njegovih (glavarjevih) potnih stroškov (v Freising), namreč 158 gl., drugo polovico naj sam trpi, ker mu ni bilo treba na poti tako mnogobrojnega spremstva.

Št. 194.

1644, dne 7. marca. Freising.

Freisinški škof Vid Adam piše Ivanu Jakobu pl. Wangnerekh-u vf Gerstorff vnnd Buechrain, glavarju loškega gospostva in mesta, ter mu naznanja, da je prejel njegovo poročilo in pa prošnjo Andreja Kos-a, loškega meščana, ki želi oproščenja robote za vse svoje življenje. To se je tudi dovolilo z dekretom z dne 22. decembra leta 1643., kar se naznanja glavarju s tem pisanjem.

Št. 195.

1644, dne 9. marca. Freising.

Freisinški škof Vid Adam piše Ivanu Jakobu pl. Wangnerekh-u auf Gerstorff vnd Buechrain, glavarju loškega gospostva in mesta, ter mu naznanja, da je dobil njegovo pisanje, s katerim opravičuje nektore pomanjkljivosti v uradnem računu

za leto 1642. Potem mu piše o nekterih drugih zadevah loškega gospostva. Tudi mu nalaga, da naj izterja do sv. Jurija vse davčne zastanke ter jih pošlje z uradnim računom vred v Freising.

Št. 196.

1644, dne 22. marca. Loški grad.

Loški glavar piše freisinškemu škofu ter mu naznanja, da je dobil njegove ukaze z dne 8. marca. Dalje mu našteva vzroke, zakaj mu ne more pred velikonočnimi prazniki poslati Kunsteljnovega denarja. — Dne 4. aprila bi moralo biti novo zaslišanje, ktero se pa preloži na poznejši čas. Glavar pravi, da bi potreboval razun drugih aktov dve darovalni listini, in sicer jedno od kralja Otokarja, drugo pa od cesarja Sigismunda. V Loki ne more najti njih prepisov. Zato ga prosi, da bi mu (škof) poslal v kratkem izvirni listini ali pa vsaj dobro poverjene prepise, ker drugače bi trdili nasprotniki, da niso pristni.

Št. 197.

1644, dne 3. aprila. Loški grad.

I. J. Wangnerekh, loški glavar, piše freisinškemu škofu ter mu naznanja, da je že nabral denar in ga kmalu odposlje, da se ž njim izplača Kunstelj-novo posojilo. Potem ponavlja prošnjo, da bi mu poslal (škof) iz Freisinga prepise Sigismundovih in Otokarjevih privilegijev. Rad bi jih imel za vsak slučaj pri rokah, ker Ločanom se ne sme dosti zaupati, ako-ravno trdijo, da nočejo priti pri škofu v nemilost. Wangnerekh tudi naznanja, da pride v kratkem v Freising Jurij Andrej Gall, uljuden in pobožen kavalir, kterega naj bi (škof) kot kranjskega rojaka dobro sprejel.

Št. 198.

1644, dne 19. maja. Loški grad.

I. J. Wangnerökh, loški glavar, piše freisinškemu škofu ter se opravičuje, da mu ni poslal toliko časa nobenega poročila. Potem mu poroča o nekterih zadevah puštalskega fevda, posebno pa o prepiru, kterega je imel z Ivanom Jožefom Taler-jem zastran ribjega lova.

Wangnerökh pošilja škofu 600 srebernih kron, s kterimi naj se izplača Kunstelj-nu zadnji obrok njegovega posojila. Akoravno bo cesar za leto 1644. zopet zahteval kontribucijo,

ktero bo treba odrajtati v četrnajstih dneh, vendar mu pošilja na račun 1800 gl. ter prosi, da bi dobil pobotnico od njega (od škofa), kakor tudi od Kunstelj-na.

Kadar se bo zahtevala kontribucija, opraviti bo dovolj, da se izterja od vsakega kmeta po jeden državni tolar. Wangnerökh poroča, da ga prosijo že sedaj deželni odborniki, da bi izplačal na račun kontribucije par tisoč goldinarjev, a on se vedno izgovarja.

Jeremija Grundtler noče plačati 94 državnih tolarjev kot zakupnino za leto 1643. od mitnic po deželi. Zakupnina od mestnih mitnic znaša 30 tolarjev, skupaj torej 124 tolarjev. Ako bi Grundtler ne hotel več vzeti mitnine po deželi v zakup, radi prevzamejo loški zakupniki vse skupaj.

Wangnerökh naznanja, da je izplačal dolg, katerega je prepustil Mihael Papler kapucinom v Kranju, ter tem odštel glavnico in obresti.

Proti koncu pravi Wangnerökh, da so mu svetovali zdravniki, da bi šel tudi to leto v kake toplice, da se iznebi svojega protina. Upa, da ne bo (škof) proti temu. Zato hoče kmalu po sv. Ivanu Krstniku končati svoj račun za leto 1643. Ko njega ne bo doma, imela bodeta sodnijski pisar in predstojnik žitnice dovolj posla s prepisovanjem urbarjev, izterjevanjem davkov, raznimi računi, sodnijskimi zadevami in drugimi uradnimi opravki.

Št. 199.

1644, dne 16. avgusta. Vipava.

Baron Lanthieri piše Ivanu Jakobu pl. Wangneroekh-u, loškemu glavarju, ter ga opozoruje, da je poslalo loško glavarstvo vsako leto goriškemu nadglavarstvu par kraguljev. Ker se pa ta navada že nekoliko let sem ni več izvrševala, zato prosi, da bi loški glavar kmalu popravil, kar je bil zamudil, da ne bo zarad tega goriško nadglavarstvo („Ober-Haubtmanschafft“) na škodi (gl. št. 209).

Št. 200.

1645, dne 25. januarja. Loka.

Korbinijan Füernpfeil piše loškemu glavarju Wangneröekh-u, ki se je takrat mudil v Freisingu, ter se opravičuje, zakaj mu tako pozno pošilja iz Trsta ostrige, citrone in druge stvari.

Kar se tiče desetine po karnski županiji, naznanili so tamošnji zakupniki, namreč Andrej Košir, Jurij Šraj, Valentin Šinek in Lukež Rupar, da je ne morejo več prevzeti za prejšnjo ceno. Do sedaj so dajali na leto 132 gl. in pa 2 gl. namesto kunjih kož. Desetina ni dosti vredna, ker pridelujejo ljudje navadno le rž, ječmen in oves. Tudi so hiše jako raztresene in vsled tega pobiranje desetine prav zamudno. Škof bi lahko dovolil, da bi se dala dotična desetina le za 120 gl. v zakup. Tudi bi bilo dobro, da bi odraštovali kmetje po rav-nini kot desetino že omlačeno žito namesto snopov, ker bi se na ta način prihranili stroški za mlatev.

Št. 201.

1645, dne 23. maja, Loka.

Korbinijan Füernpfeil piše loškemu glavarju Wangner-ökh-u zu Gerstorff auf Buechrain, ki se je takrat mudil v Freisingu, ter mu naznanja, da je prejel njegovo in škofovo pisanje dne 12. maja, ko se je povrnil z ljubljanskega kmeč-kega nabora (Paurn Musterung“).

Füernpfeil pravi, da rad stori vse, kar mu je mogoče, a ravno sedaj ima razun drugih uradnih opravil silno veliko posla z izterjevanjem denarja. Čakal je osem dni s pisanjem, da bi bil lahko poročal o odhodu deželne vojske („Landt Volk“) in sicer konjikov in pehote. Zarad nekterih vzrokov bo ta odhod še le v ponedeljek po „exaudi“ (dne 29. maja).

Dne 2. in 3. maja se je vršil vojaški nabor priprostega ljudstva („Musterung des gemeinen Mansz“) v Loki, kjer so izbrali vsakega 30., 10. in 5. moža za odhod. Pri tej priložnosti je moral vsak kmet tudi plačati po jeden državni tolar izvenredne kontribucije. Pri naboru so pomagali stari Pečohar, Jurij Križaj, ki je bil nekdanj zastavonoša („Fendrich“), in pa Planina od Fare. Težko je bilo podložnikom, da, so morali iti v vojake in ob jednom še plačati po jeden tolar kontribucije. Od kajžarjev se je zahtevalo le po 15—20 kr. izvenredne kontribucije.

Od vsakega funta gosposke zemljiške davščine („Herrn-gült“) je bilo treba dati po 1 gl. in 10 kr., za vojaško opravo pa od 50 funtov gosposke zemljiške davščine po 6 gl. Polo-vico te izvenredne kontribucije bi bil moral vsak plačati dne 10. maja pri kmečkem naboru v Ljubljani. Kdor je ni plačal, bil je zaprt. Füernpfeil piše, da so vrgli tudi njega v ječo in še le, ko je plačal 1000 gl. na račun, izpustili so ga za osem dni pod pogojem, da izplača prvo polovico kontribucije

do 22. maja. Füernpfeil pravi, da je prišedši domov takoj sklical kmete, da bi odrajtali kontribucijo, a do sedaj še ni potegnil vsega skupaj 12 gl.

Izid nabora je bil, da so določili za odhod po jednega moža na vsakih 50 funtov gosposke zemljiške davščine. Vsled tega je moralo loško gospostvo dati v vojake 35 mož, kateri naj bi šli v nedeljo „Vocem jucunditatis“ v Ljubljano. A kaj se zgodi? V torek dne 16. maja pride iz Ljubljane ukaz, da mora loško gospostvo tudi dati napraviti tem 35terim možem vojaško opravo. Füernpfeil piše, da je ukazal hitro izdelati toliko število oblek, za katere se je uporabilo 280 vatlov rudečega sukna. Kmalu potem je prišel iz Ljubljane nov ukaz, da se mora napraviti jednaka uniforma tudi vojakom, nabranim izmed števila podložnikov. Füernpfeil toži, da se podložniki, posebno pa žene tistih mož, kateri morajo v vojake, dan na dan nad njim jezé, ga prosijo in preklinjajo tako, da bi bil gotovo pogubljen, ako bi te kletvine le nekoliko izdale pri Bogu. V svojem pismu piše, da so ga svarili prijatelji, da naj se varuje, da mu kdo na skrivnem ne stori kaj žalega.

Füernpfeil pravi, da mu je pisal škof ter ga prosil, da bi poslal nekaj denarja v Freising, nekaj pa v Oberwelcz, kjer bi se poplačala izvenredna kontribucija. Tudi mu je naročal, da naj kmalu poravna izvenredno kontribucijo za loški okraj, ktera znaša čez 4000 gl., da ne bo kake eksekucije. — Füernpfeil odgovarja na to, da se mora prizadevati, da plača najprej kontribucijo za loški okraj, in še le potem hoče misliti na Oberwelcz. Dohodke leta 1644., kakor tudi mrtvaščino in kupnino, je loško gospostvo sicer potegnilo, a tudi že izdalo; kar pa se tiče dohodkov za leto 1645., dobi jih gospostvo od podložnikov še le v jeseni. Sam ne ve, kje bo mogoče dobiti toliko denarja, da se poplačajo najnujnejše stvari.

Füernpfeil naznanja, da je umrla v sredo po veliki noči opatica (loškega samostana) in sedaj je prišla na njeno mesto Agata Oberegger (Obrekar). V petek dne 12. maja in v soboto dne 13. maja sta umrla Jurij in Gregor Plavec ter bila potem oba zakopana v jedno jamo. V soboto dne 20. maja so v Ljubljani usmrtili z mečem jednega vojaka, ki je samovoljno zabodel nekega ljubljanskega meščana. Füernpfeil nato opisuje pretep ljubljanskih meščanov z vojniki.¹⁾

Te dni je zopet prišlo do Ljubljane 300 vojakov, katerim preskrbé, kakor se govori, stanovanja po Kranju in Loki.

¹⁾ Primerjaj tudi Dimitz, »Gesch. Krains, II. Bd., 3. Th., str. 431.

Proti koncu naroča Füernpfeil svojemu glavarju, da bi kmalu prišel v Loko, ker sam ne more zmagovati vseh težav.

Št. 202.

1645, dne 16. junija. Ljubljana.

Deželni oskrbnik, deželni vicedom in deželni odborniki naznanjajo sodniku in svetovalstvu kranjskega mesta, da odidejo iz posebnih vzrokov v Kranju nastavljeni vojaki Ferrari-jevega polka v Loko. Namesto teh pa pride v Kranj kompanija konjиков od polka Herbarta grofa Auersperga pod poveljstvom ritmajstra Adama barona Lamberga. Ta kompanija šteje sedaj le 50 konj, vendar se njih število kmalu pomnoži. Pričakuje se, da se potrudijo mestni sodnik in svetovalci, da dobé vojaki primerna stanovanja in dobro postrežbo za nekoliko dni, vsaj do 28. tega meseca. Stroški za vojake se bodo poravnali pri plačevanju davkov.

Št. 203.

1645, dne 18. junija. Kranj.

Jernej Olben, mestni sodnik v Kranju, piše Korbinijanu Füernpfeil-u ter ga prosi, da bi mu poslal nekoliko starov ova ter nekoliko voz sena in slame. Odkar je namreč jedna kompanija konjиков v Kranju, jelo je zmanjkovati tega blaga. Sodnik pravi, da pričakuje že zaradi tega, da se mu ustreže, ker bo to na korist cesarski vojski.

Št. 204.

1645, dne 22. junija. Freising.

Ivan Jakob pl. Wangneröckh piše Korbinijanu Fiehrnpfeil-u, sodnijskemu pisarju in takratnemu podoskrbniku loškega gospostva in mesta. Naznanja mu, da je prejel njegov dopis ter zvedel iz njega, da ima jako mnogo posla. Wangneröckh piše, da bi za svojo osebo najrajše zapustil Freising ter prišel v Loko, kjer bi mu pomagal pri njegovem delu. Na Bavarskem je pravo vojskno stanje. Sicer smo dobili jedno zmago, vendar pritiskajo čedalje bolj Francozi, katerih je 30.000 mož; vsak dan pričakujemo nove bitke. Naših je sicer manj, kot sovražnikov, vendar upamo na zmago. Ako bi zmozel Francoz, iskali bi potem zavetja na Kranjskem.

Kar se tiče strogosti, s katero se je vršil vojaški nabor v Loku in se zaukazalo napraviti vojakom obleko, prihaja od

nasprotnikov freisinškega gospostva, katerih ne manjka. Treba je za sedaj potrpeti.

Wangneröckh pravi, da je povedal škofu, da ne more sedaj dobiti iz Loke nikakoršne svote. Fiehrnpfeilu naroča, naj izterja s svojimi uradniki toliko zastankov, kolikor je največ mogoče. Naznani naj tu sem (v Freising), koliko mora dati škof in koliko loški podložniki, da se poplača izvenredna kontribucija od 4000 gl. Fiehrnpfeil naj tudi poišče vsaj do vseh svetov 6000 gl. na posodo ter jih pošlje v Freising. Ako bi tega ne mogel storiti, naznani naj kmalu tu sem, ker freisinškim korarjem je veliko na tem ležeče, da rešijo zastavljeno srebernino.

Št. 205.

1645, dne 4. julija. Loka.

Korbinijan Füernpfeil piše loškemu glavarju Ivanu Jakobu Wangneröckh-u, ki se je takrat mudil v Freisingu, ter mu poroča o raznih dogodkih zadnjega časa. Naznanja mu, da je prišla vsled ukaza deželne gosposke jedna kompanija Ferrari-jevega polka v soboto dne 17. junija iz Kranja v Loko. Njemu (Füernpfeilu) je bilo naročeno od deželne gosposke, da naj oskrbuje vojake z živežem in drugimi potrebščinami. Kar bi potrosil za nje, to se vračuni pri uplačevanju davkov in izvenredne kontribucije. Dne 19. junija po noči je prišla zopet majhna kompanija, ktero je vodil jeden zastavonoša („Fendrich“). Tako je sedaj v mestu vseh vojakov s častniki vred okoli 100 mož, katerim zapoveduje poročnik Ivan Jakob Waidtmann zu Maran, brat blejskega glavarja.

Vojaki so napravili Ločanom izprva veliko zmešnjave, ker so prišli v soboto pred glavnim praznikom njih bratovščine sv. rešnjega telesa. Meščanje so ravno hoteli iti k večernicam, kar so prišli vojaki in treba jim je bilo iti naproti pred mestna vrata. Izprva ni bilo mogoče se pogoditi z njimi zastran hrane. Ko je prišel čez par dni podpolkovnik v Loko, zahteval je, da naj dobivajo vojaki polovico plače v novcih, polovico pa v blagu. Hotel je, da bi se jim dajalo vsak dan po 1 funt mesa, 2 funta kruha, 1 četrť vina ter 6 kr. in 2 penenza. Tako bi tedaj stal vojak prostak na dan 13 kr. Füernpfeil pravi, da se je pritožil na to pri deželni gosposki, ktera je določila, da naj dobivajo vojaki samo v novcih svojo plačo, in sicer prostak vsak dan po 10 kr. Poročnik prejme na dan petkrat, zastavonoša četirikrat, feldvebelj trikrat, korporal, vojaški pisar, vojaški strigač („Feld-

scherer⁴⁾ in profos dvakrat, frajtar poldrugokrat toliko, kot prostak. Samo za vojaško plačo se je do sedaj izdalo vsak dan po deset kron. Ako ostanejo vojaki še dolgo časa tu, ne ve (Füernpfeil), kje bi dobival za nje dovolj denarja. Füernpfeil toži, da je v velikih denarnih stiskah; plačevati mora namreč vojake, upniki terjajo obresti od posojenega denarja, pri kranjskih in loških trgovcih pa mora poplačati na upanje vzeto sukno, iz kterega je bil dal napraviti vojaško obleko. Iz vsega sledi, da ne more prav nič denarja poslati v Freising.

Füernpfeil naznanja, da je dne 28. junija zapustila Ljubljano 500 mož močna domača vojska, ki je bila pred kratkim časom nabrana. Oddelek Auerspergovih konjnikov, in sicer 50 iz Kranja, 50 pa iz Ljubljane, odšel je iz Ljubljane dne 3. junija. Nič pa se ne ve, kdaj zapusti Loko Ferrarijev polk; najbrže odide zadnji.

Füernpfeil piše, da poročnik sicer dobro nadzoruje svoje vojake, vendar se je prigodil v nedeljo dne 2. julija žalosten slučaj, da je umoril neki vojak pri Urbanu Gašparinu nekega hlapca. Vsled tega je nastala med meščani velika razburjenost in prišlo bi bilo do novega pretepa, ako ne bi bila posredovala on (Füernpfeil) in mestni sodnik. Zločinca so s poročnikovim dovoljenjem prijeli in vrgli v ječo.

Füernpfeil poroča potem o nekih drugih zločincih, ktere so vjeli in zaprli v grajske ječe.

Kar se tiče posojila, dobilo bi se morebiti 6000 gl. od nekega gospoda na Vipavskem. Težko je iskati denarja v teh vojsknihi časih, ker se vsak prej stokrat premisli, preden da svojo gotovino iz rok.

Füernpfeil pravi, da mu ne bo lahko dobiti od vseh kmetov izvenredne kontribucije za leto 1644. in 1645. Nekteri kmetje so jako zadolženi, vendar rajše potrpe njih upniki, kakor pa da bi jih spravili na kant, ker vedô, da bi se težko prodale njih kmetije že iz tega vzroka, ker ima loško gospostvo mnogo od njih terjati.

Bitenska županija toži loško gospostvo pri deželnem glavarstvu zarad tovorjenja z vinom v Mautterndorff.

Jako težko se letos oddajajo desetine po goratih krajih v zakup. Akoravno sta se mnogo trudila on (Füernpfeil) in žitničar zastran tega, bilo je vendar večinoma zastonj. Dosedanji zakupnik v Lučnah Jurij Alič je imel v zadnjih treh letih mnogo zgube in zato noče niti on, niti kdo drug prevzeti desetine za naslednja tri leta.

Proti koncu poroča Füernpfeil, da so dobili te dni vsi župniki po Kranjskem cesarski ukaz, da morajo dne 12. tega

meseca vso zlatnino in srebernino po cerkvah zbrati in prineesti pred posebno komisijo, ktera ima nalogo, da izbere vse manj potrebne reči, jih ceni in potem prepusti cesarju proti temu, da dobiva dotična cerkev od njega vsakoletne obresti. Člani te komisije so gospodje: 1.) Mihael pl. Komberg, namestni škof in stolni prošt ljubljanski, 2.) zatiški prelat, 3.) deželni oskrbnik, 4.) deželni vicedom.

Št. 206.

1645, dne 12. julija. Škofja Loka.

Korbinijan Füernpfeil našteva v svojem poročilu do deželne gosposke neugodnosti, ktere so nastale po vojakihi Ferarrijevega polka, ki bivajo v Loki. Med drugim omenja, da je umoril neki vojak, kakor je bil že poročal dne 3. julija, glavarjevega hlapca Gregorja. Prosi, da bi se mu naznanilo, kaj naj stori s tem vojakom, ker je težavno imeti ga v zaporu v loškem gradu, kjer so vse ječe že napolnjene.

V obče bi bilo želeti, da bi poslala deželna oblast celo kompanijo kam drugam, loškemu gospostvu pa bi povrnila stroške, ktere je imelo zarad vojakov. Do sedaj je loško gospostvo že četrty teden plačevalo vojakom v gotovini, kar je bilo potreba. Izdalo je nad 500 gl. Odslej tega ne bo več mogoče, ker je jelo primanjkovati denarja. Tudi ni pričakovati nobenih dohodkov do prihodnje jeseni. Podložniki ne morejo ničesar dati, ker jim je na mnogih krajih pobila toča žito in druge poljske pridelke. Füernpfeil piše, da manjka denarja, ker je že izplačal za leto 1645. polovico izvenredne kontribucije, namreč 2250 gl. in 37 kr. Ako bi porabil za vojake denar freisinškega škofa, bil bi ta zarad tega nezadovoljen. Tudi je sam v denarnih zadregah in rad bi dobil 6000 ali pa 7000 gl. na posodo. Ločanje so doslej v blagu dajali vojakom, kar jim je bilo zapovedano; a v prihodnje tega ne morejo več storiti. — Akoravno je loško gospostvo že mnogo potrosilo za vojake, prišlo je v zadnjem času poročilo, da pride v Loko tudi podpolkovnik s svojimi ljudmi, kterim bo treba preskrbeti stanovanje in pa hrano.

Št. 207.

1645, dne 14. julija. Loka.

Korbinijan Füernpfeil piše Burkhardu pl. Hüzing-u zu Hüzenekh ter mu naznanja, da je že trikrat pisal v Ljubljano zastran vojakov, ki se nahajajo v Loki. Ker pa ni mogel

pri vsem tem nič pravega zvedeti, moral je v Ljubljano poslati žitničarja Jeremijo Grundtlerja. Füernpfeil prosi Hüzinga, da bi pomagal Grundtlerju, da bi ta lažje izvršil svojo nalogo pri podpolkovniku ali pa pri deželnih odbornikih. Füernpfeil pravi, da bi najrajše hotel, ako bi poslali vojake iz Loke kam drugam. Ako pa že morajo biti v Loku, naj se mu to tudi naznani, da vzame v ta namen denarja na posodo. Tudi zahtevajo vojaki več, kot jim gre. Določi naj se natančno, kaj naj se jim plačuje, ter naj se potem uradno naznani v Loku.

Št. 208.

1645. dne 29. julija. Loka.

Korbinijan Füernpfeil piše Ivanu Jakobu pl. Wangner-ökh-u zu Gerstorff vnd Buechrain, knezofreisinskemu svetovalcu ter glavarju loškega gospostva in mesta, ki je takrat bival v Freisingu. Naznanja mu, da pošlje bratovščina usnjarjev in črevljarjev Petra Proj-a k freisinskemu škofu v ta namen, da bi ta potrdil in pomnožil njih pravice. Prosi ga (Wangner-ökha), naj bi posređoval pri škofu, da bi ta uslišal želje usnjarjev in črevljarjev, posebno pa, da bi dovolil, da se smejo mojstri na deželi tudi vzprejemati v bratovščino. Škof bi s tem mnogo koristil svojim podložnikom, ker bi rokodelski učenci, izučivši se rokodelstva pri kakem mojstru na deželi, dobili izučni list od rokodelske zadruge, ne pa od loškega glavarstva. Pred kratkim časom je hotel neki črevljarski pomočnik nastopiti kot mojster v nekem mestu na Nemškem. Ker pa je dobil svoj izučni list od gospostva, ne pa od rokodelske zadruge, moral se je vrniti v domovino. Rokodelske zadruge po drugih mestih na Kranjskem, kakor v Ljubljani, Kamniku in Kranju, dobile so od cesarja kot svojega deželnega gospoda ravno te pravice, da smejo namreč mojstre na deželi vzprejemati med svoje člane.

Št. 209.

1645, dne 31. julija. Škofja Loka.

Korbinijan Füernpfeil piše Ivanu Jakobu pl. Wangner-ökh-u zu Gerstorff vnd Buechrain, knezofreisinskemu svetovalcu in maršalu ter glavarju loškega gospostva in mesta, ki se je takrat mudil v Freisingu. Poroča mu, da je dobil naznanilo, da bo dne 4. septembra redna obravnava pri deželnem glavarstvu vsled tožbe Bitničanov zaradi tovorjenja z

vinom v Mauttendorff. Ker bo isti dan tudi obravnava zaradi nekaterih pravnih zadev z godeško županijo, bilo bi dobro, da bi prišel (Wangnerökh) do tistega časa v Loko.

Dne 17. tega meseca so odšli vojaki Ferrarijevega polka v Ljubljano. V Loki so bili 30 dni in potrosilo se je za nje skoraj 600 gl. V Kranju je kompanija konjikov od polka Herbarta grofa Auersperga, ktera šteje kakih 100 konj. Poveljnik te kompanije je ritmajster Adam baron Lamberg. Jernej Olben, mestni sodnik v Kranju, dobil je za vojaške konje iz loške graščinske žitnice do sedaj 140 starov ovs. Brez dvoma pošlje še ponj. Za škofovo blagajnico je to dobro, ker bi se oves drugače najbrže ne mogel prodati.

Kakor vsako leto, ulovili so tudi letos lovci par jastrebov, da bi jih poslal (Füernpfeil) v Gorico. Ker mu je pa znano, da ni nikdo pošiljal zadnji dve leti jastrebov v Gorico, opustil je tudi on (Füernpfeil) to z namenom, da bi se polagoma odpravila ta služnost („Seruitut“). Füernpfeil pravi, da bi se rad v tem oziru obrnil do škofa, da bi izvedel njegovo mnenje. Treba je tu pomisliti, da bi se mogli Goričanje zaradi tega maščevati ter za se pridržati vino, katero bi kupilo loško gospostvo na Goriškem.¹⁾

Desetina se ni še nikdar tako težko dala v zakup, kakor letos. Füernpfeil piše, da sta storila on in žitničar v tem oziru, kolikor je bilo mogoče. Žitničar je bil zaradi tega v selski dolini. Vendar se ni mogla oddati novinarska desetina v Žiréh, potem desetina v hlevnovrški županiji, v Ravnah in v Smolevi. Žirovski župan piše, da ni mogel najti nobenega človeka po vsej županiji, da bi bil vzel desetino v zakup. Tudi je toča na mnogih krajih pobila in vsled tega so na škodi tisti, ki so tu ali tam že vzeli desetino v zakup.

Füernpfeil naznanja, da pošilja freisinskemu škofu na račun za 1644. leto 1200 gl. nemške veljave. Rad bi mu poslal še več, a imel je mnogo drugih stroškov, kakor 600 gl. za vojake, ki so bivali v Loki, 300 gl. za obleko, katero je

¹⁾ Goriški grofje in freisinski škofje kot lastniki loškega gospostva so izkazovali drug drugemu nekatere fevdne pravice. Goriški grofje so dajali lastnikom loškega gospostva po dva psa prepeličarja, loško gospostvo pa jim je pošiljalo po enega sokola (jastreba). Od goriške strani so se začeli protiviti tej fevdni dolžnosti in zato je cesar obe stranki oprostil te služnosti dne 1. novembra leta 1554. Tako stoji v Mitth. des hist. Vereins für Krain, I., (1846), str. 4, kjer je tudi rečeno, da ni bilo mogoče najti dotične izvirne listine. Iz stavkov, kateri se nabajajo nad črto, dalo bi se sklepati, da je letnica 1554. napačna in da se je to zgodilo še le leta 1645., ako ne še pozneje.

dobilo 35 vojakov novincev, potem 122 gl. obresti vdovi Hren-ovi, 50 gl. za opeko, da se popravi grajska streha pri zadnjih vratih, itd.

Škof je ukazal, da bi moral (Füernpfeil) popolnoma izterjati tisti del kontribucije, ktere ga bi morali plačati podložniki za leto 1645., ali pa jim zarubiti in prodati njih imetje. Füernpfeil pravi na to, da piše se kaj takega lahko, a storiti je težavno. Ljudstvo je ubožno. Največ jih je, ki nimajo niti kruha v svoji hiši. Ako bi jim tudi hotel prodati njih živino ali pa njih orodje, ni nobenega, ki bi to kupil. Dobilo bi se komaj toliko, da bi se izplačali eksekutivni stroški. Koliko bi bilo posla, predno bi se nad 200 podložnikom zarubilo njih premoženje. Revščina je velika, denarja ni nič med ljudmi in toča je napravila neizmerno veliko škode. Jako mnogo kmetov je zadolženih. Njih upniki se jih ne drznejo tožiti, ker se bojé, da bi se ne prodala kmetija pod nič, in bi tako zgubili del izposojenega denarja. Rajši potrpe in čakajo boljših časov. Dolžniki pa nimajo ničesar in tudi ne plačujejo niti davkov, niti kontribucije, niti obresti. Füernpfeil pravi, da je nekterim ljudem, ki niso mogli plačati, vzel njih obleko in drugo, kar je dobil. Dal je potem to prinesiti na grad, kjer je dalj časa ležalo. Prodati tega ni mogel, pač pa je moral dan na dan poslušati jok in tarnanje, včasih tudi preklinjanje dotičnih ljudi. Poslednjič jim je vrnil iz usmiljenja njih beračijo.

Dalje poroča Füernpfeil, da ima mnogo posla in da ne more vsled tega izvršiti uradnih računov.

Potem naznanja, da je storil razne korake, da bi dobil denar na posodo, a do sedaj se mu to ni posrečilo. Pričakoval je, da proda gospa König svoj gradič v Repujah („Reichlstain“), ktere ga bi kupil grof Portia. Ko je pa zvedla dotična gospa, da bi Portia ne mogel plačati v gotovini, razdrla se je kupčija. — Gospod Rosetto na Vipavskem bi posodil le pod tem pogojem, ako mu škof zastavi nekoliko podložnikov.

V pripisu omenja Füernpfeil, da je včeraj, ko je bila nedelja in pri sv. Luciji (v Dražgošah) velik shod, nastal med 9. in 10. uro dopoldne ogenj na Studenem blizo Selc ter pokončal celo vas.

Št. 210.

1645, dne 31. julija. Škofja Loka,

Korbinijan Füernpfeil piše freisinškemu škofu Vidu Adamu ter mu naznanja, da mu pošilja po Matiji Hirschenfeldter-ju 1200 gl. uradnih dohodkov na račun leta 1644.

Št. 211.

1645, dne 1. septembra Ljubljana.

Boštijan Walther piše v imenu glavne davkarije („General Einnemberamt“) loškemu glavarju Ivanu Jakobu Wangnerekh-u von Gerstorff zu Buechrain ter mu toži, da ima kranjska dežela sedaj zarad vojakov mnogo stroškov. Razun tega bo treba hitro popraviti pogorelo in razrušeno kranjsko trdnjavo Otočič.¹⁾ Najbrže so to zakrivali sosedni Turki. Ker so dohodki v tem času jako majhni, potreba denarjev pa velika, zato naj bi blagovolilo loško gospostvo že za naprej poslati glavni davkariji nekoliko davka ali pa kontribucije.

Št. 212.

1645, dne 2. septembra. Loški grad.

Zarad nenavzočnosti loškega glavarja odgovarja Korbinijan Füernpfeil na dopis Boštijana Waltherja z dne 1. septembra ter pravi, da je nemogoče, da bi že sedaj izplačalo loško gospostvo del deželnega davka za leto 1645. Blagajnica je prazna in za izvenredno kontribucijo za leto 1645. je bilo treba iskati denarja drugod. Kar se je pozneje izterjalo od ubogih podložnikov, treba je bilo poslati v Oberwelz, da se je mogla poplačati tudi tam izvenredna kontribucija. Dohodke za leto 1645. bo jelo gospostvo dobivati še le po sv. Mihaelu proti sv. Martinu. Vsled revščine loških podložnikov znašajo zastanki čez 2000 gl. Skorej po vsem gospostvu je večkratna toča jako poškodovala žita na polju.

Št. 213.

1645, dne 26. oktobra.

Marko Guzelj, rovtar v osliški županiji, proda Matiji Kumarju svoje posestvo za 230 gl. Priče: Matija Peternel, osliški župan, Jurij Kumar in Gregor Kumar.

Št. 214.

1645, dne 12. novembra. Loški grad.

Ivan Jakob pl. Wangneröckh piše freisinskemu škofu ter mu naznanja, da je prejel njegovo pismo z dne 31. oktobra. Pošilja mu 24 sodov raznovrstnega vina, kakor prose-

¹⁾ Otočac na Hrvaškem.

karja, črnikalca in refoška. Poroča mu o raznih malo važnih zadevah, med drugimi tudi to, da je hotel iti pred kratkim časom v Benetke, a moral je zaradi bolezni ostati doma. Dalje piše o raznih dogodkih, katere je zvedel z bojišča. Slišal je, da namerava Torstenson (švedski poveljnik v tridesetletni vojski) priti s svojo vojsko na Štajersko, Koroško in Kranjsko. Ako bi pridrli od druge strani tudi Turki, prišli bi Kranjci v največjo nevarnost.

Št. 215.

1646. dne 21. februarja. Freising.

Freisinski škof Vid Adam piše Korbinijanu Füernpfeill-u, sodnijskemu pisarju loškega gospostva in mesta, da bi poslal do sv. Jurija v Rottnfelsz ¹⁾ neko svoto denarja, s katerim bi se poplačala kontribucija, katero zahtevajo od tamošnjega gospostva,

Št. 216.

1646, dne 12. marca. Škofja Loka.

Korbinijan Füernpfeil piše freisinskemu škofu ter mu javlja, da je naznanil Wangnerökhju že pred nekaterimi dnevi, da so loški podložniki, ki se pravdajo z gospostvom, dobili trimesečen odlog v ta namen, da bodo imeli več časa, da sestavijo svoj priziv. Proti temu se je pritožil gospod Pučar v imenu loškega gospostva.

V ponedeljek dne 5. marca je umrl odvetnik Planina, v sredo dne 7. t. m. pa pl. Hüzing. Füernpfeil pravi, da je dobivši naznanilo o Hüzingovi smrti hitro poslal žitničarja v Ljubljano. Med Hüzingovimi papirji se je najbrže nahajal Sigesdorfferjev revers zastran lova in ribštva, katerega bi bil jako rad dobil (Füernpfeil) v roke. Žitničar je vendar prišel prepozno, ker je hitro po smrti vse zapečatila deželna gosposka.

Višji rudarski sodnik za Kranjsko in pa železniški fužinarji so se pritožili zaradi prepovedi tedenskih tržnih dni v Loki in pa zaradi cene graščinskega žita. Jednako pritožbo so napravili Železnikarji že leta 1633., a niso ničesar dosegli. ²⁾ Ker je mogoče, da se pritožijo višji rudarski sodnik in pa Železnikarji pozneje na višjem mestu, kadar bi zgubili tu tožbo, zato naj se sklene, da bi se graščinsko žito ne prodal

¹⁾ Rothenfels blizu Oberwölz-a na gorenjem Štajerskem.

²⁾ Prim. spredaj št. 133.

jalo dražje, kakor drugod, temuč za tisto ceno, kakoršna je po ostalih kranjskih mestih in trgih. Do sedaj se je graščinsko žito prodajalo tu v Loki nekoliko dražje, kakor drugod, in sicer zato, ker so želeli dotični uradniki, da bi se na ta način nekoliko pomnožili dohodki loškega gospostva.

Füernpfeil pravi, da hoče izterjati dolg Jurija Kanižar-ja, ker mu je (škof) tako ukazal. Vendar mora prej zastran tega govoriti s Pučarjem in pa s solicatorjem Mihaelom Novakom, ker Kanižar je sedaj nekje na Dolenjskem.

Kar se tiče turškega napada na Furlansko, molči sedaj vse o njem. Pač pa se govori, da nakupi kranjska dežela na Koroškem mnogo smodnika in drugega streliva. Tudi loški grad je jako slabo preskrbljen s smodnikom in svincem; zato bi bilo dobro, da bi se tudi zanj kaj nakupilo.

Št. 217.

1646, dne 13. marca. Škofja Loka.

Korbinijan Füernpfeil piše Ivanu Jakobu pl. Wangner-ökh-u, knezofreisinskemu svetovalcu ter glavarju loškega gospostva in mesta, ki je bival takrat v Freisingu, o raznih zadevah loškega gospostva. Omenja mu, da se graščinsko žito slabo prodaja in da bo treba posebno ovsu ceno znižati, ker drugače ostane v žitnici.

Št. 218.

1646, dne 7. aprila. Mautterndorf.

Adam Jocher pl. Egersperg piše Korbinijanu Fühernpfeill-u, sodnijskemu pisarju loškega gospostva, ter zahteva, da bi mu poslal 1989 gl., ker je toliko izdal, da je plačal kontribucijo namesto freisinskega škofa.

Št. 219.

1646, dne 8. aprila. Škofja Loka.

Korbinijan Füernpfeil poroča freisinskemu škofu o raznih zadevah loškega gospostva. Naznanja mu med drugim, da je postal dosedanji odvetnik loškega gospostva Ivan Pučar deželni pisar in stanovski tajnik namesto umrlega Hüzinga. Füernpfeil piše, da je vsled tega šel sam v Ljubljano prašat Pučarja, bo li mogel v naslednjih pravnih še kot odvetnik zastopati loško gospostvo ali ne. Ako ne, izročili naj bi se pravnici spisi Ivanu Grundtlerju, ki je prvi in najstarejši med

odvetniki. Pučar je odgovoril, da hoče ostati odvetnik loškega gospostva še do meseca avgusta. Potem bo treba poiskati novega zastopnika. Najboljši bi bil Grundtler. Ta bi največ storil za loško gospostvo že zarad tega, ker so ga podpirali freisinški škofje za časa njegovih študij.

Füernpfeil naznanja, da je v Ljubljani osebno govoril z uradniki, ki so dobili v roke zapuščino rajnkega Hüzinga, ter jih prosil, da bi mu izročili o svojem času vse freisinške in loške spise, ki se nahajajo v zapuščini, posebno pa Siegesdorfferjev revers. Dalje piše, da je izplačal v Ljubljani nekoliko davka. Ako prišteje k izplačani svoti davka tudi 839 gl. in 46 kr., ktere je potrosil za vojake Ferrarijevega in Auerspergerjevega polka ter vračunal za 155 v Kranj poslanih starov ovsa, ostane še 560 gl. in 23 kr., ktere je treba plačati za leto 1645. v deželno blagajnico.

Silno težko je izterjavati zastanke po loškem gospostvu. Revščina je jako velika. Ljudje bi radi dali, ako bi imeli. Kaj pomaga, zarubiti jim živino, platno in druge stvari, ako jih ni mogoče prodati.

Füernpfeil pravi, da ni dobil v zadnjem času ničesar od višjega rudarskega sodnika in od Železnikarjev zastran graščinskega žita. A bili so pri njem že dvakrat nekteri Ločanje s svojim mestnim pisarjem ter se pritožili zastran prepovedi tedenskih tržnih dni in pa zastran previsoke cene graščinskega žita. Rekli so, da je žito po drugih krajih dosti boljši kup. Da je žito drugod ceneje, prepričal se je tudi žitničar sam. Füernpfeil pravi, da je vsled tega določil nekoliko nižjo ceno graščinskemu žitu.

Proti koncu svojega poročila piše Füernpfeil, da ljudje še zmeraj govoré o napadu Turkov na Furlansko. Znano je, da so poslali Martina pl. Liechtenhaimb-a, ces. komornega svetovalca v Gradcu, na Granico („Gräniz“), da bi preiskoval, kako so tu trdnjave zasedene in v kakem stanju se nahajajo. — Deželna vlada je naročila nekoliko sto mušket in pistol, pa tudi drugega streliva.

Št. 220.

1646, dne 17. aprila. Škofja Loka

Korbinijan Füernpfeil piše freisinškemu škofu ter mu naznanja, da je dobil še le 11. aprila njegovo pismo z dne 21. februarja, s katerim mu ukazuje, da bi poslal do sv. Jurija Francu Jocher-ju neko svoto denarja, s ktero bi poplačal kontribucijo za gospostvo v Rottenfelsz-u (gl. št. 215). Füern-

pfeil odgovarja, da mu ni mogoče tega storiti, ker mora za leto 1645. plačati kranjski deželi še 560 gl. rednega davka. Vsega davka je bilo 8356 gl. in 29 kr. Dalje mora Kunstelj-novim varuhom od glavnice, ki znaša 10.000 gl., odšteti 600 gl. obresti in od glavnice, ktere je 2000 srebrnih kron, 120 kron obresti. Ta denar bi bil moral odrajtati že meseca marca. Razun teh svot bo treba plačati obresti dr. Planini, Standtlerjevemu dedičem in Krenovi vdovi. Tudi je mnogo drugih vsakovrstnih stroškov. Füernpfeil pravi, da je izdal po glavarjevem odhodu okoli 3900 gl. Jako težko je pa izterjavati od podložnikov zastanke in druge dohodke, ker časi so žalostni in denarja pomanjkuje povsod. Rad bi hotel, da bi škof sam slišal tarnanje ubogih ljudi, ki nimajo ničesar, da bi plačali davke. Kaj pomaga, ako se še tako strogo postopa pri izterjavanju davkov! Tudi je treba nekoliko mileje ravnati z zakupniki žitne desetine. Füernpfeil piše, da sta pretečeno leto on in žitničar prisilila nektere ljudi, da so vzeli to desetino v zakup.

Füernpfeil omenja, da je poslal (škofu) jedno poročilo dne 12. marca, drugo pa dne 8. aprila. Dne 15. maja bo komisija zoper bitensko in žabniško sosesko zastran hrastovega lesa v bitenskem gozdu.

Št. 221.

1646, dne 9. maja. Freising.

Freisinški škof Vid Adam piše Korbinijanu Fiernpfeil-u, sodnijskemu pisarju loškega gospostva, ter mu naznanja, da je prejel njegovo uradno poročilo z dne 8. aprila. Med drugimi stvarmi mu naroča, da naj pridno izterjuje zastanke. Jocherju naj pošlje v Oberwölcz prvič 1989 gl. za izvenredno kontribucijo, potem pa še 910 gl. kot računski ostanek, skupno torej 2899 gl.

Ko Pučar neha biti odvetnik loškega gospostva, naj bo njegov naslednik Grundler. V njegovem (škofovem) imenu naj čestita Pučarju, ker je dobil rečeni službi (službo deželnega pisarja in stanovskega tajnika).

Št. 222.

1646, dne 18. maja. Škofja Loka.

Korbinijan Füernpfeil piše freisinškemu škofu ter mu naznanja, da je prejel njegovo pismo z dne 6. aprila. Poroča mu, da mora za leto 1645. plačati še 560 gl. deželnega davka.

Dedičem Gregorja Kunsteljna je izplačal 120 kron obresti (glavnice je 2000 kron „in specie“), dolžan pa je še dati čez 500 gl. dež. velj. (od glavnice 10.000 gl.). Adamu Joherju pl. Eggensperg-u je odposlal 800 gl. nemške velj.; več mu ni mogel dati. Dohodki leta 1645. so izterjani, a tudi izdani. Vdova Kren, gospod Planina in dediči Andreja Ständtlerja bodo tudi zahtevali svoje obresti. Deželni stanovi so dovolili vsled cesarjeve prošnje za leto 1646. znova izvenredno kontribucijo od vsakega funta gosposke zemljiške davščine („Herrngült“), kakor tudi od vsake kmetije, vsakih rovt in vsake kajže. Prvo polovico te kontribucije bo treba plačati o sv. Trojici, drugo pa o sv. Jerneju. Kje bo mogoče dobiti toliko denarja!

Voditelji loških podložnikov, ki se pravdajo z loškim gospostvom zastran robote, bili so osebno v Gradcu ter tu dosegli od tajnih svetovalcev dvamesečni odlog.

Po smrti pl. Hüzzinga je postal Pučar stanovski tajnik in deželni pisar. Treba bo torej namesto njega poiskati drugega odvetnika. Pučar svetuje dr. Ivana Grundtler-ja.

Kakor druga leta, volilo je loško svetovalstvo in meščanstvo tudi letos v nedeljo pred sv. Jurijem svojega sodnika, in sicer Jurija Früeperger-ja, ki je bil že leta 1639. in 1640. mestni sodnik. Füernpfeil piše, da so ga nato pripeljali k njemu kot njegovemu (škofovemu) zastopniku. Ko je Früeperger prisegel, potrdil ga je (Füernpfeil) v navzočnosti dveh svetovalcev, tukajšnjega župnika, potem Marksa Pečohar-ja starejšega in pa žitničarja.

Dne 15. t. m. je bila proti Bitničanom in Žabničanom v bitenskem gozdu zastran hrastovega, jelovega in smrekovega lesa komisija, ktera je trajala dva dni. Upati je, da dobi tožbo gospostvo in da bodo morali podložniki poplačati stroške.

Pretečeno soboto so nekteri žitni trgovci postavili na prodaj več starov pšenice, akoravno je bilo še v graščinski žitnici kakih 30 starov. Füernpfeil piše, da je ukazal vsled tega mestnemu sodniku, da naj vzame trgovcem žito ter ga kot zapadlo blago spravi v graščinsko žitnico. Sodnik je res vzel nekaj žita, a ga ni poslal v graščinsko žitnico, temuč v tako zvano izbo za kruh („Proth Camer“). Füernpfeil pravi, da mu je nato zopet ukazal, da mora žito poslati v graščinsko žitnico.

Bivši mestni sodnik Sigmund Füernpfeil je izročil svoj uradni račun za leto 1645., ktereга hoče (Korb. Füernpfeil) pregledati in potem poslati v Freising.

Vedno se še govori, da pridejo Turki na Furlansko. Po Goriškem, po Krasu in po Furlaniji se jih jako bojé. Danes ali jutri bi imelo priti 300 nemških mušketicirjev skozi Koroško čez Kranj v Karlovec.

Št. 223.

1646, dne 18. maja. Loški grad.

Korbinijan Füernpfeil piše Adamu Jocher-ju pl. Eggerspergu, zakupniku freisinskega gospostva v Rottenfelsz-u, ter mu naznanja, da je dobil njegovo pismo z dne 7. aprila (gl. št. 218) še le 28. dne istega meseca. Rad bi mu poslal zaželeno svoto, a ne more mu popolnoma ustreči, ker ima loško gospostvo ravno sedaj mnogo stroškov. Za leto 1645. je treba še plačati kakih 1400 gl. za davke in za obresti. Za leto 1646. so kranjski stanovi že dovolili izvenredno kontribucijo, ki bo znašala za loško gospostvo kakih 2000 gl. Prvo polovico te svote bo treba šteti o sv. Trojici, drugo pa o sv. Jerneju. Kje bo mogoče toliko denarja dobiti! Dohodki leta 1645. so izterjani, a tudi že izdani; dohodke za leto 1646. bo pa gospostvo začelo dobivati še le o sv. Martinu. Pri vsem tem mu pošilja 436 srebrnih kron, vsaka po 1 gl. in 50 kr., kar znaša 800 gl.

Št. 224.

1646, dne 27. julija. Freising.

Ivan Jakob Wangneröckh, ki se je takrat mudil v Freisingu, piše Korbinijanu Füernpfeilu ter mu naznanja, da je hotel priti v Loko. A zadržale so ga neugodne novice, da so se pogajanja zastran miru zopet razbila. Brez dvoma se vname kmalu nov boj. Ako bomo premagani, potem je Bavarska zgubljena in vsi se bomo morali umakniti v Loko.¹⁾ Vendar upa, da se napoti najbrže v treh ali četririh tednih proti Kranjskemu.

Wangneröckh pravi, da mu je všeč, ker je (Füernpfeil) dal napraviti nad (grajsko) kapelo majhen zvonik. Menda ne bi mnogo stalo, ako ga pokrije s plehom.

Št. 225.

1646, dne 10. avgusta. Žiri.

Žirovski župan Martin Bogataj naznanja loškemu podglavarju Korbinijanu Füernpfeill-u, da se je pritožil pri njem

¹⁾ Takrat je razsajala po Nemškem tridesetletna vojska, ktera je bila končana leta 1648.

Jurij Galičič, desetinski zakupnik, proti Juriju Oblaku, podložniku tolminskega gospostva, ker mu je pobral desetino v laz, Vrešnik imenovanem, akoravno spada ta laz še pod loško gospostvo, ne pa pod tolminsko.

Št. 226.

1646. dne 10. septembra.

Načrt davčnega predloga, s katerim naj bi naložil kranjski deželni zbor prebivalstvu novo doklado („Neüe anlaag“), in sicer:

Od četrti („Viertl“) dobrega vinograda po 2 gl.

Od četrti slabega vinograda po 1 gl.

Od vsakega vola, naj se zakolje ali ne, po 1 β (to je po 7 kr. in 2 pen.).

Od vsake krave po 4 kr.

Od vsakega teleta, vsake svinje, vsakega koštruna, vsakega jagnjeta in vsake druge drobnice po 2 kr.

Od vsakega konja, ki je lastnina kakega gospoda, deželana („Landtleütt“) ali plemenitaša, po 1 gl.

Od vsakega meščanskega konja po 2 β (to je po 15 kr.).

Od vsakega kmečkega konja po 1 β (to je po 7 kr. in 2 pen.).

Dohodki te doklade naj se prepusté cesarju za tri leta, da poplača ž njimi dvorne dolgove in da jih uporabi za vojskne potrebe.

Št. 227.

1646. dne 1. oktobra. Tittmaning.

Freisinški škof Vid Adam piše Korbinijanu Füernpfeilu, sodnijskemu pisarju loškega gospostva, ter mu naznanja, da se je moral pred sovražniki umakniti v grad Tittmaning, ki je lastnina solnograških nadškofov.¹⁾ Bati se je, da bo treba še dalje bežati in na zadnje iskati zavetja v loškem gradu. Zarad tega naj (Füernpfeil) že sedaj pripravi toliko denarja in žita, kolikor bi ga bilo treba za njegovo (škofovo) vzdrževanje. Dalje mu škof vелеva, da naj mu takoj pošlje uradno poročilo. Z Wangneröckhom, ki se kmalu povrne v Škofjo Loko, sestavi naj uradni račun, ktereга hoče potem sam pregledati, kadar bi tudi prišel na Kranjsko.

¹⁾ Tittmaning, mesto na Bavarskem blizu avstrijske meje poleg Salice.

Št. 228.

1646, dne 2. oktobra. Tüttmaning.

Ivan Jakob pl. Wangneröckh piše Korbinijanu Füernpfeilu, sodnijskemu pisarju in takratnemu podoskrbniku loškega gospostva, ter mu naznanja, da je hotel priti že meseca avgusta v Loko. Vendar tega ni mogel storiti, ker je pridrl sovražnik nepričakovano na Bavarsko, oropal Freising in druge kraje ter se polastil utrjenega mesta, Rhain imenovane¹⁾. Pred nasprotnikovo silo se je bilo treba umakniti v Passau in v Tüttmaning. Ako bi sovražnik vzel mesto Augsburg, na katero sedaj strelja od dveh strani, iskal bi škof zavetja v Loku. Zato naj (Füernpfeil) že sedaj ukrene, kar je potrebno, očedi sobe in hleve, da dobi škof s svojim spremstvom ugodna stanovanlišča.

Govori se, da hudo razsaja kuga okoli Loke. Wangneröckh prosi Füernpfeila, da naj mu takoj poroča, je li to res. Ako bi ne bilo zaradi kuge nobene nevarnosti, šel bi kar naravnost v Loko.

Wangneröckh dalje naroča Füernpfeilu, da naj nakupi četiri tovore pinelskega vina in osem tovorov najboljšega prosekarja. Vino naj pošlje potem do Solnograda, ako bi škof sam ne prišel v Loko. Tudi naj se potruži, da hitro izterja zastanke in pripravi lepo svoto denarja za škofa.

V pripisu poprašuje v škofovem imenu, kaj ve novega o Turkih in Benečanih. Morebiti bi bilo zaradi Turkov nevarno bivati na Kranjskem?

Št. 229.

1646, dne 7. oktobra. Loški grad.

Korbinijan Füernpfeil piše Adamu Jocherju v Mauttern-dorff²⁾ ter pravi, da mu je poslal dne 11. avgusta pismo in pa 415 gl., kar je najbrže prejel. Naznanja mu, da pričakuje od dne do dne svojega glavarja. Ker so vojskne zadeve po Bavarskem neugodne, moral se je bajé škof s svojim dvorom umakniti, in tako ni dobil (Füernpfeil) že osem tednov niti od škofa, niti od glavarja nobenega pisma.³⁾ Začelo ga je že skrbeti in zato pošilja k njemu (Jocherju) posebnega sla

¹⁾ Rain je mesto blizu izliva reke Lika v Donavo.

²⁾ Mauterndorf je vas na Solnograškem v Lungauu.

³⁾ Pismo freisinskega škofa z dne 1. oktobra (gl. št. 227), kakor tudi pismo glavarja Wangneröckha z dne 2. oktobra (gl. št. 225) je dobil Füernpfeil jeden dan pozneje, to je 8. oktobra.

Andreja Trillerja, kateremu naj bi pomagal dobiti škofa, glavarja ali pa stolnega dekana.

Št. 230.

1646, dne 7. oktobra. Škofja Loka.

Korbinijan Füernpfeil piše Ivanu Jakobu pl. Wangner-öckhu, glavarju loškega gospostva, da ni dobil že osem tednov niti od njega, niti od škofa nikakoršnega pisma. Govori se tukaj (v Loki), da je sovražnik vzel Donauwörth, Dinkelsbühl, Nördlingen in druge kraje, zahteval od Augsburžanov, da se mu podado, ter oropal Freising in tamošnje meščane.¹⁾ Misliti si moremo, da se je umaknil škof s svojim dvorom drugam. Füernpfeil pravi, da sicer ne ve, kje so škof, stolni dekan in on (Wangneröckh), vendar je poslal sla Trillerja na Bavarsko, da pozveduje povsod po njih. Dalje piše glavarju, da bi rad dobil od njega ali pa od škofa kaka pojasnila, da bi vedel, kaj mu je storiti. Tudi kaj težko pričakuje njegovega (glavarjevega) prihoda v Loko.

Füernpfeil prosi, da naj se mu prej naznani, ako bi prišel v Loko škof, stolni dekan ali pa vikar, in sicer zaradi tega, ker ni dovolj postelj in pohišja v gradu. Treba bo vzeti na posodo to, kar manjka. Sicer je pa rad pripravljen, da postreže škofu, stolnemu dekanu ali pa vikarju, kolikor mu je mogoče.

Št. 231.

1646, dne 11. oktobra. Škofja Loka.

Korbinijan Füernpfeil piše freisinškemu škofu ter mu naznanja, da je prejel njegovo pismo z dne 1. oktobra, v katerem mu poroča, da še je moral (škof) znova umakniti pred sovražnikom v Tittmaning ter da še celo namerava priti v Škofjo Loko, ako bi se povečala nevarnost pred sovražniki. Füernpfeil pravi, da ni dobil dalj časa nobenega poročila od glavarja ali ktereга drugega in zato je poslal preteklo soboto (dne 7. oktobra) svojega sla Trillerja, kateri naj bi pozvedel, kje so on (škof), stolni dekan in glavar. Med potjo je pa Triller srečal Hirschenfeldterja, imajočega pri sebi njegovo (škofovo) pismo, in zato se je vrnil.

Füernpfeil piše, da ima v rokah še precej veliko denarja od dohodkov iz leta 1645., akoravno je izplačal Jocherju

¹⁾ Vsi tu omenjeni kraji so na Bavarskem.

1815 gl. Novcev zato še ni izdal, ker bo treba, ako bi bila sila, plačati izvenredno kontribucijo. Akoravno je bilo jako težavno, vendar je že večinoma izterjal to, kar bi morali dati podložniki in loško mesto, namreč 2457 gl. in 12 kr. Ta znesek je potem izplačal deželni blagajnici. Dalje naznanja, da je zastran pojezdov že določil dneve (od 15. pa do konca oktobra), kadar jih bodo morali podložniki izplačati. Okrog sv. Martina bo treba tretjino pojezdov odrajtati v deželno blagajnico. Želeti bi bilo, da bi podložniki pridno plačevali, kar pa ni tako lahko zaradi pomanjkanja novcev. Führenpfeil omenja, da je večinoma poterjal zastanke od leta 1644.; tudi upa, da dobi v kratkem zastanke od leta 1645., katerih ni posebno veliko. Le pri nekterih zakupnikih desetih bo treba nekoliko počakati, ker so v resnici imeli že nekoliko let sem pri njih zgubo. Ko pride glavar v Loko, upa, da bo že vse poterjano in da bodeta lahko pričela sestavljati redni uradni račun.

Kar se tiče kuge, nahaja se v Seničici, mali vasi, v kateri je samo pet kmečkih hiš. Vas leži poldrugo miljo od Loke in četrt milje od Medvod. Zanesli so bajé kugo s predivom iz Dravelj nad Ljubljano, kjer je razsajala lanskega leta. Führenpfeil pravi, da je hitro, ko je zvedel o kugi, sklical mestnega sodnika, svetovalstvo in tudi župnika ter se ž njimi posvetoval o straži, katero je bilo treba postaviti, in o drugih potrebnih naredbah. Upati je, da prizanese loškemu gospostvu in mestu. Včeraj so šli mestni sodnik in tukajšnji provizorji v Seničico ter zvedli, da je umrlo v jedni hiši pet oseb; le jedna deklica in jeden deček sta še živa in zdrava. Vsak dan dobivata zjutraj in zvečer zdravila. Po drugih hišah so še vsi živi. Okrog in okrog vasi je straža; ako bi kdo zapustil svoje stanovanje, bil bi takoj ustreljen. Tudi v Krškem na Dolenjskem je kuga in jedna ulica je popolnoma zaprta. Okoli Celja je tudi precej hudo razsajala, a sedaj je nekoliko ponehala. Potem omenja, da bi se lahko napotila v Loko on (škof) in glavar brez strahu pred kugo.

Führenpfeil nato opisuje pravdne zadeve med loškim gospostvom in podložniki. Glavna kmečka pooblaščenca Jernej Šifrer in Pavel Kaiser sta šla že večkrat v Gradec, kjer imajo pravdarski podložniki svojega odvetnika. Ker ima pa ta mnogo posla, prosili so zastopniki loških podložnikov že trikrat tajne svetovalce v Gradcu, da bi se odložila obravnavala. To so tudi dosegli; prvikrat se je obravnavala odložila za šest, drugikrat za četrir tedne in ravno za toliko časa tudi tretjikrat. Kmečki pooblaščenca se bahajo, da bo njih

pravdni spis mnogo obširnejši, kakor pa spis loškega gospostva. Füernpfeil pravi, da mu pridno dopisuje gospod Fary, ki mu poroča, kako stojé zadeve v Gradcu. Potem omenja, da ni dobro, da je tako hitro umrl Henrik grof Paradeiser, bivši deželni oskrbnik na Kranjskem, ter ni mogel poslati svojega poročila v Gradec. Sedaj ga nadomestuje deželni maršal.

Potem navaja Füernpfeil, kaj je storil, da bi dobil (škof) naročena sladka vina.

Kar se tiče vojske med Turki in Benečani, čuje se, da so Turki močnejši in da so se polastili vse Kandije (Krete). Za kranjsko deželo ni še sedaj nobene nevarnosti. Vendar jako močno trpi trgovina zarad te vojske, vsled česar je nastalo veliko pomanjkanje novcev med podložniki.

Proti koncu omenja Füernpfeil, da je dobil cesarski ukaz, v katerem je navedeno, koliko je treba cesarju posoditi na vsak funt gosposke zemljiške davščine. Tudi mu pošilja izpisek izvenrednega predloga deželnega zbora. Dne 9. oktobra so se napotili nekteri komisarji s Kranjskega, kakor pripor iz Bistre, grof Portia, deželni upravitelj na Kranjskem, Leopold Rämbschiszl in knjigovodja Ivan Karol Samtpauer v Celovec, da bi se tu posvetovali o rečenem predlogu. V ta namen pridejo tudi s Štajerskega v Celovec grof Dietrichstain in še nekteri drugi komisarji.

Št. 232.

1646, dne 20. oktobra.

Stolni dekan pl. Puechen piše Ivanu Jakobu pl. Wangnereckh-u, knezofreisinskemu svetovalcu, najvišjemu maršalu ter glavarju loškega gospostva in mesta, v Tittmaning ter mu želi srečno pot, ker se kmalu povrne na Kranjsko. Potem mu piše o raznih drugih zadevah, kakor o poslanem vinu, o letini, o smrti deželnega oskrbnika, itd.

Št. 233.

1646, dne 10. novembra. Škofja Loka.

Korbinijan Füernpfeil piše Ivanu Jakobu pl. Wangner-ökh-u, glavarju loškega gospostva, ter izreka svoje sočutje zarad škofove bolezni. Bog naj bi mu dal zopet zdravje in pa odstranil vojskne nevarnosti. Potem piše, da je prejel škofovo pismo z dne 27. oktobra iz Tittmaninga in da se hoče ravnati po ukazih, ki so navedeni v pismu. Poročila sedaj škofu še ne more poslati deloma zarad slabega vremena

in velikih povodenj, deloma pa zaradi pomanjkanja časa. Dalje govori o raznih zadevah loškega gospostva. Potem pravi v svojem pismu do glavarja, da ga težko pričakuje v Loko. Želel bi, da bi prišel vsaj do 28. decembra, ko bo neka obravnava, ktera se nanaša na loško gospostvo. Dobro bi bilo, da bi bil pri njej navzoč.

Preteklo soboto dne 3. novembra so postavili za deželnega oskrbnika, za katero mesto je bilo mnogo kompetentov, deželnega maršala Volfa Engelbrehta grofa Aursperga.

Osličanje in posebno njih kolovodja Gregor Sedej so se uprli ter nočejo plačevati mitnine. Spravili so na svojo stran tudi Žirovce in Hlevnovršane. Führenpfeil pravi, da je nato proti njim postopal jako strogo ter dal mnogo izmed njih zapreti. To je ostrašilo Žirovce in Hlevnovršane, Osličanje pa se pritožujejo sedaj pri deželni vladi.

Št. 234.

1646, dne 12. decembra. Tittmaning.

Freisinski škof Vid Adam piše Ivanu Jakobu pl. Wangnereckh-u auf Gerstorff vnnd Buechrain, svojemu svetovalcu in glavarju, ter mu naznanja, da je prejel njegovo pismo z dne 6. decembra. Želi mu, da bi prišel kmalu zdrav v Loko. Ako bi se še bolj povečale vojskne nevarnosti, spravil bi (škof) svoje in njegovo imetje na kako varnejše mesto.

Kar se tiče oskrbnštva loškega gospostva, znano mu je, da je (škof) prec po njegovem (Wangnereckh-ovem) odstopu postavil za oskrbnika tamošnjega sodnijskega pisarja Fiernpfeila, kteremu je tudi naročil, da naj prejema in uračuna dohodke od sv. Jurija leta 1646. pa do istega dne leta 1647. Ako bi hotel ((Wangnereckh) znova dobiti oskrbnštvo loškega gospostva, čakati bi moral do sv. Jurija leta 1647. Vendar bi kot glavar loškega mesta ne dobival v gotovini več, kakor samo 300 gl., kajti časi so hudi. Morebiti mu bo ljubša služba najvišjega šalmajstra („Obrister Stallmaister“) v Freisingu.

Dalje piše škof, da bi bilo dobro, ako bi se povišali dohodki loškega gospostva za nekoliko tisoč goldinarjev. Morebiti bi (Wangnereckh) mogel svetovati, kako bi se to najlažje zgodilo.

Št. 235.

1647, dne 29. aprila. Ljubljana.

Sebastijan Walther piše Korbinijanu Fürnpfeilu, podglavarju loškega gospostva, ter ga prosi, da bi plačal že zana-

prej v deželno davkarijo kako svoto denarja. Deželna blagajnica je prazna, ker je treba toliko potrositi za vojake. Svoto, katero bi blagovolil dati, odšteje naj Tobiji Smrekarju, katerega pošilja v ta namen v Loko.

Št. 236.

1647, dne 9. maja. Ljubljana.

Sebastijan Walther piše Korbinijanu Fiernpfeilu, podglavarju loškega gospostva, ter mu pravi, da ga je prosil pred nekterimi dnevi, da bi plačal v deželno davkarijo kako svoto denarja. A do sedaj ni bilo ne denarja in tudi ne odgovora. Včeraj je prišel poseben poslanec ter zahteval od kranjskih stanov, da naj izplačajo cesarske vojake, ki se nahajajo v deželi. Ker je treba v ta namen velikih svot, obrača se iznova nanj (na Fiernpfeila) ter ga prosi, da bi najprej plačal zastanek, znašajoč 350 gl., katerega je loško gospostvo deželi še dolžno; potem pa tudi, da bi poslal že zanaprej v deželno blagajnico kak znesek, in sicer ne zastonj, ker se zanj uračunijo o svojem času v deželi navadne obresti.

St. 237.

1647, dne 10. maja. Loški grad.

Korbinijan Füernpfeil piše Sebastijanu Walter-ju, glavnemu davkarju („Generall Einnemmer“), da zato ni odgovoril na njegovo prvo pisanje, ker ni bil doma. Hodil je namreč po loškem okraju ter izterjaval zastale davke, a dobil je vendar le malo. Loško gospostvo bi prav rado izplačalo že zanaprej neko svoto davka, a pri sedanjih razmerah to ni mogoče. Denarnica loškega gospostva je prazna. Razun tega bi gospostvo moralo plačati dedičem Gregorja Kunstelj-na, Krenovi vdovi in drugim upnikom čez 1000 gl. samo na zastalih obrestih. Tudi ima gospostvo še mnogo drugih neizogibljevih stroškov. Glavar (Wagnereckh) odpotuje v nekterih dneh in želi, da mu gospostvo izplača, kar mu je še dolžno. Freisinški škof piše, da naj bi loško gospostvo znova vzelo nekoliko tisočakov na posodo ter jih poslalo v Freising. Sicer je pa loško gospostvo točno poplačalo redne in izvenredne davke za leto 1645. in 1646. ter ni ostalo ničesar dolžno.

Št. 238.

1647, dne 2. oktobra. Freising.

Freisinški škof Vid Adam piše Cahariji Winter-ju, najvišjemu kancelarju v Gradcu, da mu je gotovo znano, kako

dolgo se že pravda s svojimi podložniki zaradi robote pri vseh sodiščih in še celo na cesarskem dvornu. Koliko se je že zaradi te pravde popisalo papirja, zve takoj, ko dobi debel zavitek pravnih spisov. Škof pravi, da dolžne nasprotniki njega (škofa) in njegove ljudi, da so uničili staro, črnovezано salsko knjigo, akoravno take knjige ni bilo nikdar ne v Loki in ne v Freisingu. Od nekdanj so bile v rabi le tiste salske knjige, ktere se še sedaj navadno nahajajo v loškem gradu, o kterih pa nasprotniki trdijo, da niso prave.

Št. 239.

1647, dne 2. oktobra. Freising.

Freisingški škof Vid Adam piše Korbinijanu Füernpfeil-u, oskrbniku loškega gospostva in mesta, ter mu naznanja, da je prejel njegovo poročilo. Pošilja mu pozlačeni umivalnik (lavor), da ga daruje kancelarju v Gradcu. Tje naj pošlje tudi pravdne spise.

Rad bi mu poslal izvirno salsko knjigo, a nahaja se sedaj v cesarski dvorni pisarnici. Kar se tiče njenega prepisa, kterega ima (škof) pri sebi, ne ve prav dobro, se li vjema popolnoma z izvirnikom ali ne.

V priloženem pripisu omenja škof, da naj (Füernpfeil) za trdno obljubi tistemu gospodu, ki je poslal pravdne spise loških podložnikov za nekoliko časa (škofu) v pregled, da se bo o tem molčalo.

Št. 240.

1647, dne 20. novembra. Loški grad.

Oskrbnik Korbinijan Füernpfeil poroča freisingškemu škofu o prepirih zaradi mitnine v osliški županiji in drugod, ktere je povzročil Gregor Sedej. Dne 11. decembra bo o tej zadevi sodnijsko zaslišanje. Sem ter tje pride kdo k Jeremiji Grundtler-ju, ki ima mitnino v zakupu, z namenom, da bi se vsa stvar poravnala z lepa. Füernpfeil pravi, da je hotel z zaporom in eksekucijo prisiliti nekatere ljudi, da bi se pomirili z Grundtlerjem zastran mitnine, a ti so se pritožili zaradi tega pri deželni gosposki. Vsled te pritožbe je dobil (Füernpfeil) od gosposke jako oster ukor, da ne sme ljudi nadlegovati s takimi sredstvi, dokler ni še rešena cela zadeva.

Kar se tiče prepirov zaradi mitnine v selški dolini z Maksom Kalanom, Kocijanom Podlipnikom in sedmimi drugimi tovariši, dal je (Füernpfeil) te 8. ali 9. oktobra prijeti

in izročiti deželnemu glavarstvu. Tudi ti bodo zaslišani dne 11. decembra.

Füernpfeil poroča, da so se Bitničanje in Žabničanje pritožili zoper loško gospodstvo pri notranje-avstrijski vladi zaradi hrastovega, smrekovega in jelovega lesa v bitenskem gozdu, katerega odrekajo loškemu gospodstvu, a upa, da nič ne opravijo. O izidu te pravde hoče mu o svojem času poročati.

Št. 241.

1647, dne 20. novembra. Loški grad.

Korbinijan Füernpfeil, loški oskrbnik, piše freisinškemu škofu ter mu naznanja, da je prejel pozlačeni umivalnik in pa pravdne spise zastran robote ter oboje poslal najvišjemu kancelarju v Gradec.

Potem piše Füernpfeil, da bi rad imel salsko knjigo pri rokah, ker bi jo pogostokrat potreboval, tako n. pr. pri tožbah med posameznimi strankami, pri pravdah zoper uporne podložnike, kateri hočejo včasih knjigo videti, pri procesih zaradi mitnine, itd. Tudi bi jo rabil gospod Lukančič, ki se pravda s podložniki hlevnovrške županije zastran desetine.

Füernpfeil naznanja škofu, kar mu je pisal fužinar Ivan Marija Bernhardin o dovske županiji, ktero bi menda rad kupil Marko Benaglio, sedanji lastnik gospodstva v Beli peči. Tudi mu poroča, kar je odgovoril Bernhardinu na njegovo pismo.

Proti koncu omenja oskrbnik, da se godi slabo župniku Ivanu Dienstmannu, in sicer z ozirom na njegovo gospodarstvo in na njegovo zdravje. Že dalj časa je v postelji ter ne more iti v cerkev in tudi ne maše brati.

Št. 242.

1647, dne 20. novembra. Loški grad.

Korbinijan Füernpfeil, loški oskrbnik, piše freisinškemu škofu o Jerneju Šifrerju in Pavlu Kaiserju, ki sta glavna voditelja tistih loških podložnikov, kateri se pravdajo s svojim gospodstvom zaradi robote. Tudi mu naznanja, da bo zaslišanje zastran osliške mitnine dne 11. decembra.

Št. 243.

1647, dne 13. decembra. Freising.

Freisinški škof Vid Adam piše Korbinijanu Füernpfeil-u, oskrbniku loškega gospodstva in mesta, ter mu naznanja, da

je prejel njegova poročila z dne 20. novembra in pa poslana laška vina.

Naroča mu, da naj pové loškemu župniku, ktereга do sedaj še ni potrdil oglejski patrijarh, da naj se potrudi, da dobi kmalu njegovo potrjenje. Ako bi se to ne zgodilo, poslal bi (freisinški škof) kakega drugega duhovnika na dotično faro.

Dalje omenja škof v svojem pismu med drugimi stvarmi, da je zvedel, da kupujejo tuji kupci vosek po vaseh loškega gospostva. Fürnpfeil naj naznani podložnikom po obeh dolinah (po selški in poljanski), da mora vsak, ki ima vosek na prodaj, ponuditi svoje blago najprej loškemu gospostvu. Kdor ne bi tega storil, plača naj globe 4 cekine v zlatu.

Št. 244.

1648. dne 24. januarja. Loški grad.

Loški oskrbnik Korbinijan Fürnpfeil piše freisinškemu škofu ter mu naznanja, da mu ob enem pošilja jeden sod ostrig, 8 dvanajstin namiznih prtičev, 22 brisavk ter 114½ funtov voska.

Potem mu poroča, da se je jako prizadeval, da bi bil dobil pri dvorni komori v Gradcu pisano dovoljenje v ta namen, da bi ne bilo treba plačevati mitnine, kadar bi mu poslal vino. A njegovo prizadevanje je bilo do sedaj brez uspeha. Morebiti bi bilo najbolje, da bi sam (škof) pisal dvorni komori. Tam mislijo namreč, da sam (škof) ne potrebuje toliko vina in da ga daje drugam; zato nočejo dati omenjenega dovoljenja.

Fürnpfeil naznanja, da so zopet v deželi cesarski vojaki; nekaj jih je tudi v Loki, za ktere je treba skrbeti. To bi se tudi vršilo, da bi le potem dežela točno povrnila te stroške. Za oskrbovanje vojakov, ki so bivali lanskega leta od meseca aprila pa do junija v Loki in drugih krajih, ni še poplačala dotičnih izdatkov.

Potem piše oskrbnik, da bi bil sedaj pravi čas, da bi odprli graščinsko žitnico. Rabil bi za prodano žito skupljeni denar, da bi poplačal deželne davke, preskrboval vojake, odrajtal obresti Kunsteljinovim dedičem, poslal nekoliko novcev Jocherju, itd. Vendar hoče toliko časa počakati, da zve njegove (škofove) misli zastran žita.

Desetino, ki je bila sedaj tri leta v zakup, treba bo zopet dati v zakup za tri ali več let. Vendar bo to nekako težko, ker so imeli sedanji zakupniki večinoma zgubo vsled toče, slane in slabih letin. Tudi bo neugodno vplival cesarski

ukaz, vsled kterega bi se morali opustiti na novo narejeni lazi („Läsz“) po nekterih krajih, kakor na obeh stranéh Žirovske gore, v Davčah, v Martinjem vrhu in drugod. Dobro bi bilo, da bi prišel kdo iz Freisinga takrat, kadar se bo dajala desetina v zakup.

Št. 245.

1648, dne 25. januarja. Loški grad.

Oskrbnik Korbinijan Füernpfeil piše freisingškemu škofu ter mu naznanja, da je prejel njegovo pismo z dne 13. decembra pretečenega leta. Poroča mu, da se je pričelo zaslišavanje zastran mitnine na deželi dne 7. januarja tega leta, ne pa 11. decembra pretečenega leta, ter je trajalo potem skorej dva tedna. Ves ta čas do 17. januarja sta bila pri sodnji v Ljubljani on (Füernpfeil) in pa žitničar, ki ima sedaj mitnino v zakupu. Füernpfeil piše, da je navedel mnogo dokazov, da bi bil dobil pravdo; a tudi nasprotniki so naštel več dokazov za svojo trditev. Tajnik Schweiger, ki je na videz jako prijazen proti uradnikom loškega gospostva in ki od tukaj rad prejema razna darila, kakor ribe, divjačino, itd., kaže se v dejanju popolnoma drugačnega. Dr. Kunzlmann, odvetnik naših nasprotnikov, navedel je med drugim, da je bilo pri njem v Ljubljani 14 županov, ki so se pritožili zaradi mitnine. Füernpfeil pravi, da je to čudno, ker hoče biti vsak župan nedolžen, kadar on (Füernpfeil) s katerim govori, izvzemši bitenskega in gadmarskega, ki pa nista s to pravdo v nikaki zvezi. Zato je sklical na prihodnji ponedeljek vse župane k sebi v grad, da se prepriča, je li Kunzlmann govoril resnico ali ne. Ako je bil kateri župan res pri njem, kaznuje naj se kot neubogljiv uradnik.

Podložniki godeške županije so izrekli željo, da se hočejo pogoditi z loškim gospostvom zastran tovorjenja in vožnje vina z Dolenjskega. Pred kratkim časom so bili iz vsake vasi po dva ali trije možje v gradu in tudi njih župan, ki je, mimogredé rečeno, zvest mož in ki je kmetom že večkrat očital njih upornost. Vendar se ni nič doseglo. Večina kmetov se ni hotela pogoditi ter je odšla v Ljubljano, da se začne znova pravdati.

Füernpfeil naznanja, da je pokazal loškemu župniku pismo, v katerem mu je (škof) pisal zastran potrjenja. Župnik je odgovoril, da bo sam pisal v Freising. Leži še vedno bolan v postelji.

V pripisu omenja Füernpfeil, da se jako počasi vrši pravda z loškim mestom zastran dvorne najemnine („Hoffzünsh“). Bil je večkrat zarad tega v Ljubljani pri (odvetniku) Pučarju, ki pravi, da je kriv tega odvetnik nasprotne stranke.

Št. 246.

1648, dne 7. februarja. Freising.

Freisinški škof Vid Adam piše Korbinijanu Fiernpfeill-u, oskrbniku loškega gospostva in mesta, ter mu velevala, da naj le poproda graščinsko žito, ako je mogoče, za denar nemške veljave, drugače pa za denar kranjske veljave. Desetino naj da v zakup za tri leta kolikor najbolj mogoče visoko.

Št. 247.

1648, dne 11. februarja.

Matija Hirschenfelder iz Škofje Loke prosi freisinškega škofa, da bi mu dal svoj mlin, ki se nahaja v Loki pod šolo pri kopeli („vnnnder der Schuell bey der Padstuben“), zopet za kakih šest ali sedem let v najem. Vendar bi mu odslej ne mogel več plačevati na leto 80 gl., kakor v pretečenih sedmih letih, temuč k večjemu 70 gl., ker mu napravlja preveliko konkurenco nunski mlin, ki se nahaja tik mesta. Nune so namreč dale napraviti pri svojem mlinu posebno sejalnico za moko („Peitlmihl“) in zarad tega pošiljajo mlet vsi mestni peki v njih mlin. Hirschenfelder pravi, da mu je naredila v pretečenih letih voda mnogo škode tako, da ni mogel jedenkrat mleti šest tednov, drugikrat pa pet.

Št. 248.

1648, dne 12. februarja. Freising.

Freisinški škof Vid Adam odgovarja Korbinijanu Füernpfeilu na njegov dopis z dne 25. januarja istega leta. Škof odobruje njegovo (Füernpfeilovo) postopanje v pravdi zarad selske mitnine („Geymauth“) ter zarad vinske vožnje z Dolenskega. Tudi mu naznanja, da je pisal loškemu župniku zastran njegove (župnikove) potrditve. Pučarju je naročil, da bi napravil prizivni spis zoper Ločane, ki se pravdajo z loškim gospostvom zarad dvorne najemnine.

Št. 249.

1648, dne 5. oktobra. Ljubljana.

Deželni odborniki nalagajo loškemu oskrbniku Korbinijanu Füllerpfeilu, da naj zabrani raznim krošnjarjem, da ne bodo prodajali po posameznih hišah loškega gospostva nezadacanega vipavskega vina, ker jako škodujejo na ta način gostilničarjem in pa vinskemu zakupniku Ivanu Pečoharju.

Št. 250.

1648, dne 7. oktobra. Loški grad.

Loški oskrbnik Korbinijan Füllerpfeil pošilja ukaz deželnih odbornikov, kateri prepovedujejo krošnjarjem prodajanje nezadacanega vina, poljanskemu, žirovskemu in selškemu županu, da ga razglasé ljudstvu.

Št. 251.

1648, dne 11. oktobra. Loški grad.

Korbinijan Füllerpfeil piše freisinškemu škofu, da je naznanil Ivanu Grundtlerju, kar mu je (škof) pisal zastran desetine v Žabnici in zastran posojila od 1000 srebrnih kron. Ivan Grundtler bi posodil omenjeno svoto, ako bi se mu prepuštila v Žabnici desetina, katero bi pobiral namesto obresti. Ta desetina obsega $15\frac{1}{2}$ kmetije ter donaša na leto po 12 starov pšenice, 15 starov rži, 9 starov prosa, 2 stara ječmena, 32 starov ajde in 6 starov ovsa. Ako računamo vrednost desetine od vsake kmetije po 5 kron, znaša to $77\frac{1}{2}$ krone. Obresti od 1000 kron bi pa znašale le 60 kron. Grundtler naj bi pri desetini nekoliko prijenjal ali pa k glavnici dodal še 250 kron. Najbrže ne bo nič iz tega posojila; tega mnenja je tudi Jeremija Grundtler, brat Ivana Grundtlerja.

Füllerpfeil omenja med drugimi zadevami loškega gospostva tudi to, da je pisal jako prijazno pismo Ivanu Karolu Santpaur-u, da bi posodil 5000 gl. Ker je pa šel rečeni gospod na božjo pot k Mariji v Loretto, treba je počakati, da se vrne domov, ker še le takrat se bo videlo, se li dá pri njem kaj doseči ali ne.

Št. 252.

1648, dne 3. novembra. Grad Burckhrain.

Freisinški škof Vid Adam piše Volfu Engelbrehtu grofu Aurspergu, ki je bil takrat deželni oskrbnik na Kranjskem,

ter pravi, da je najbrže dobil njegovo (škofovo) zadnje pismo, v katerem mu je pisal o tajniku Schweigerju. Zahvaljuje se mu (grofu), da je dovolil daljši obrok, da se prepiše znana salska knjiga („Salbuch“). Nezadovoljni loški podložniki hočejo pri vsaki priložnosti videti dotično knjigo. Poslal jo je svojemu oskrbniku (Füernpfeilu), da jo uporabi pri prihodnjem zaslišavanju. Ker ni v knjigi nobene določbe, iz ktere bi bilo razvidno, da loški podložniki niso dolžni voziti in tovoriti škofova vina v Freising, in ker je deželna sodnija izrekla, da so zavezani to storiti, kolikor je ravno potrebno, zato jih morejo freisinški škofje k temu delu siliti in tudi kaznovati, ako bi ne ubogali.

Št. 253.

1648, dne 15. novembra. Loški grad.

Korbinijan Füernpfeil piše freisinškemu škofu ter mu naznanja, da je poslal spise o robotni pravdi cesarskim tajnim svetovalcem v Gradec. Da bi se pravda vršila hitreje, pisal naj bi škof priporočilno pismo ondodnemu tajnemu kancelarju. Füernpfeil tudi omenja v svojem pismu, da leži njegova žena že četrty dni na smrtni postelji.

Št. 254.

1649, dne 3. avgusta. Loški grad.

Korbinijan Füernpfeil, oskrbnik v Loki, piše Andreju Bobek-u, fužinarskemu podsodniku v Železnikih, da je ukazal prijeti Urbana Vidmarja, po domače Strel-a iz Raven pri Stirpniku, kterega dolže, da je umoril vdovo Katarino Plavec. Tudi ga je že trikrat zaslišal. Ker je pa potrebno, da bi zaslišal tudi Gašperja Kramarja, Jurija Čadeža in Antona Kunsteljna, blagovoli naj tem trem naznaniti, da pridejo prihodnji ponedeljek v Loko na grad.

(Iz zbirke g. pl. Globočnika Sorodolskega. — Prim. »Mitth. d. hist. Ver. für Krain«, 1867, str. 22, št. 98.)

Št. 255.

1649, dne 29. septembra. Freising.

Freisinški škof Vid Adam piše svojemu svetovalcu in maršalu pl. Wangnereg-g-u v Inching ter ga prosi, da bi dobil v Innsbrucku od vojvode tri popolnoma bele fazane, in sicer jednega samca in dve samici.

Št. 256.

1650, dne 1. marca. Loški grad.

Korbinijan Füernpfeil, oskrbnik loškega gospostva, odgo-varja na pritožbo, katero so vložili podložniki iz hlevnovrške, žirovske, hotaveljske in poljanske županije pri kranjskem de-želnem glavarstvu zastran odškodnine za oskrbovanje vojakov. Füernpfeil piše, da se pritožujejo le nekteri kolovodje po na-vedenih županijah, kakor Matija Žakelj ali Miklavec, Andrej Trček, Gregor Razvozda in Matija Ažbè, in še ti brez pra-vega vzroka. Čuditi se mora njihovi predrznosti, ko trdijo, da ne izvršuje (Füernpfeil) uradnih naredeb in da jim noče po-plaćati njih stroškov. — Oskrbnik odgovarja na to, da se je takoj, ko je prišel ukaz, napravil z nekterimi županijami račun v navzočnosti Ivana Pečoherja in njegovega brata Marksa, kateri je kot komisar zastopal njega (Füernpfeila). Tudi se je vedno prizadeval, da bi zadovoljil podložnike, ki so prišli k njemu in zahtevali odškodnino za oskrbovanje vojakov. Ako bi bil še kateremu kmetu kaj dolžan, rad mu poplača dotični dolg. Marsikteri podložnik je preošaben, da bi prišel sam po denar; rajši dela gospostvu nadlego s tem, da pošlje vojake v grad. Nekteri posestniki še niso odrajtali gospostvu davkov, kontribucije, desetine, mrtvaščine in drugih enakih terjatev. Bilo bi neprevidno, ako bi se takoj izplačala takim ljudem odškodnina za vojaštvo.

Füernpfeil pravi, da naj dà deželni glavar zapreti uporne kolovodje, ako bi še jedenkrat prišli v Ljubljano ter ga tu po krivici dolžili. Potem omenja, da je prišlo iz hlevnovrške županije šest vojakov, ki so naznanili, da je zapovedal zgorej omenjeni Matija Miklavec ali Žakelj gostilničarjem in tistim kmetom, ki imajo vojake, da jim (vojakom) ne smejo dati ni-česar. Tistega, kdor bi jim dal kako malenkost, bi ubili. Da je to res, potrdil je tudi tamošnji župan. Kakor se vidi, na-stala je že po hlevnovrški županiji nekaka ustaja.

Tudi po soriški županiji in selški dolini se že nahajajo nekteri uporni ljudje. Zato naj deželni glavar piše komisarju Marksu Pečoherju „zum Schöffart“, da skliče uporneže ter jih kaznuje. Vreči jih je treba v ječo ter jim še razun tega na-ložiti tudi denarne globe.

Št. 257.

1650, dne 8. marca. Loški grad.

Korbinijan Füernpfeil piše freisinškemu škofu ter mu naznanja, da mu pošilja hkrati tudi dva konja. Za večjega

je dal 36 $\frac{1}{2}$ sreberne krone, za manjšega pa 30 kron, 2 nemška tolarja in 3 polovice ovsu.

Št. 258.

1650, dne 22. maja. Loški grad.

Korbinijan Füernpfeil, oskrbnik loškega gospostva, piše pl. Wangnerökh-u, ki je takrat bival v Freisingu, ter mu naznanja, da se je radovoljno odpovedal svoji službi. Svoj odstop je že pismeno naznanil freisinsškemu škofu. Dalj časa ne ostane v službi, kakor še do sv. Mihaela. Do takrat hoče poterjati dohodke in zastanke od leta 1649. in pa napraviti uradni račun. Kar se tiče pojezdov, pobiral jih bo on (Wangnerökh), ko prevzame za njim voditeljstvo loškega gospostva. Füernpfeil pravi, da mu do sedaj še ni bilo mogoče, da bi bil pričel sestavljati uradne račune, ker ima jako veliko posla z vojaštvom in drugimi uradnimi zadevami.

Füernpfeil piše Wangnerökh-u, da bi za leto 1650. delila plačo, katero dobiva loški glavar ali pa oskrbnik v denarju in žitu. Ravno to bi storila tudi s senom in otavo ter od pojezdov s tisto mrtvaščino, ktera gre glavarju ali pa oskrbniku. Razpolovila bi si tudi oves, katerega dajete dve županiji, in pa skupljeni denar za les iz bitenskega gozda. Radovoljno pa mu prepušča dohodke za tintnik („Calamargelt“). Füernpfeil utemeljuje svojo ponudbo zastran razdelitve plače, ker bo imel vso zimo do sv. Jurija dovolj opraviti z zadevami loškega gospostva, akoravno že odstopi o sv. Mihaelu.

Potem omenja, da bi želel, ako bi mu hotel škof prepustiti do njegove smrti za 20 gl. mlin pod šolo, katerega ima sedaj Hirschenfeldter v najemu, ter dati zastonj desetino v Gabrovem in v Breznici. Do sedaj je imel (Füernpfeil) to desetino za 25 gl. — Wangnerökh naj zanj govori pri škofu. Hoče mu biti za to hvaležen ter ostati v službi toliko časa, dokler se on (Wangnerökh) ne povrne iz Freisinga. Tudi mu hoče pomagati pozneje, kolikor bo mogel z ozirom na svojo starost in slabotnost.

Proti koncu naznanja Wangnerökh-u, da pošilja škofu spis, v katerem zagovarja tiste točke svojega uradnega računa za leto 1648., katerih mu škof ni hotel potrditi. Prosi ga, da bi se zanj potegnil pri škofu.

Št. 259.

1650, dne 9. junija. Freising.

Ivan Jakob pl. Wangnerökh piše Korbinijanu Füernpfeilu ter mu naznanja, da je prejel njegovo pisanje z dne

22. maja, iz katerega je zvedel, da hoče radovoljno pustiti svojo službo, katero ima kot oskrbnik loškega gospostva. Ni mu znano, kateri vzroki so ga k temu napotili. Wangnerökh pravi, da se jako čudi, ker zahteva (Füernpfeil) za leto 1650. polovico plače za se. Uradne račune zadnjih dveh let bi bil moral (Füernpfeil) izvršiti in odposlati še pred sv. Jakobom. Ker pa ni tega storil, ne zasluži za dobo od sv. Jakoba pa do sv. Mihaela nikakoršne plače. Moral bi bil (Füernpfeil) pomisliti, ko je predlagal, da bi dobil za leto 1650. polovico plače, da plačujejo podložniki pojezde in jednake davke še le po sv. Mihaelu okoli vseh svetov. Wangnerökh omenja, da bi bilo neprimerno, ako bi delal zanj (za Füernpfeila) kakor kak hlapec ter imel še vrh tega svojo škodo. Tudi je treba opomniti, da bi ne imel (Füernpfeil) nič več opraviiti z zadevami loškega gospostva, kakor hitro bi odstopil.

Proti koncu piše Wangnerökh, da pride do sv. Mihaela v Loko, kjer prevzame voditeljstvo loškega gospostva. Med tem časom naj bi skrbela sodnijski pisar in pa bitenski župan, da se njegovo (Wangnerökhovo) seno spravi v graščinski skedenj.

Št. 260.

1650, dne 20. decembra. Ljubljana.

Razkaz, iz katerega je razvidno, da je bila deželna glavna davkarija („Landtschafft Generall Einnember Amt“) dolžna freisinškemu škofu za oskrbovanje vojakov še 14.672 gl. 40 kr. in 3 penenze.

Št. 261.

1650, dne 23. decembra. Abrein.

Baron Puech piše loškemu glavarju pl. Wangneröckhu ter mu naznanja, da je prejel njegovo pismo z dne 16. decembra. Brez dvoma je tudi on dobil pismo, katero mu je (Puech) pisal zastran sladkih vin.

Puech prosi loškega glavarja, da bi mu naznanil, kake služnosti morajo opravljati in kake davke dajati podložniki po Sorici in po Poljšici. Zvedel je iz njegovega pisma, da trdijo podložniki osliške, soriške, rudenske in selške županije, da niso dolžni delati robote ali pa dajati robotnine, ker plačujejo od svojih zemljišč neko davčno doklado. V tako imenovani salski knjigi („Saalbuech“) je menda naštetih več služnosti, katerih podložniki ne izvršujejo dandanes. Posestniki po dveh županijah bi morali dajati po jeden vagan („Khauff-

mesz“) žita, kar se pa ne godi v sedanjem času. Oni sami sicer trdijo, da ne dajejo žita zato, ker ga pride dovolj od drugod v „kaščo“ (loškega gospostva), pač pa namesto žita plačujejo v gotovini. Puech pravi, da se mu zdi ta trditev neverjetna. Glavar naj pozve o tej zadevi. Sicer je pa treba gledati ljudem na prste, ker so nehvaležni ter radi napravijo iz milosti nekako pravico. Zahteva naj (glavar), da bodo podložniki dajali mrtvaščino ter deseti in dvajseti penez. Ničesar naj jim ne spregleda.

Potem piše Puech, da naj bi mu poslal (glavar) tako zvano salsko knjigo in pa še nekatere druge spise, katerih bi potreboval.

Št. 262.

1650, meseca decembra.

Razkaz, iz katerega je razvidno, koliko so potrosili loški podložniki iz posameznih županij za preiskrbovanje vojakov meseca decembra leta 1650.

(Razkaz obsega 16 strani.)

Št. 263.

Okoli leta 1650.

Razkaz, iz katerega je razvidno, da je plačalo loško gospostvo loškemu mestu 2004 gl. 29 kr. in 2 peneza za oskrbovanje vojakov.

Št. 264.

Okoli leta 1650.

Razkaz, iz katerega je razvidno, da je izdalo loško mesto za vojaštvo v zadnjih letih 3933 gl. in 38 kr. Dobilo je v ta namen od loškega gospostva 2004 gl. 29 kr. in 2 peneza. Ker je pa mesto dolžno poplačati davčne zastanke za leto 1646., 1647., 1648., 1649. in deloma tudi za 1650., ki znašajo 2236 gl. 23 kr. in 3 peneze, mora še torej odrajtati 307 gl. 15 kr. in 1 penez.

Št. 265.

1651, dne 28. januarja. Dunaj.

Baron Puech piše loškemu glavarju pl. Wagnereckh-u ter mu naznanja, da je prejel njegovo pismo, kakor tudi poslane ostrige, morske ribe in smokve.

Puech prosi glavarja, da bi mu prec poslal loško salsko knjigo, ker bi jo jako rabil. Razjasni naj mu tudi razmere tistih dveh županij (hlevnovrške in karnske), v katerih bi morali podložniki dajati po dva vagana žita v loško žitnico. V resnici pa tega ne izvršujejo, temuč trdijo v nekem spisu, da plačujejo v novcih, izgovarjaje se, da je že tako preveč žita v žitnici.

Potem piše Puech še nekoliko o drugih stvareh; med drugim omenja tudi, da je umrl pred nekterimi dnevi najvišji cesarski komornik, ki je bil brat ljubljanskega škofa.

Št. 266.

1651, dne 20. februarja. Loški grad.

Loški glavar pl. Wangnerökh piše freisinškemu škofu ter mu naznanja, da je prejel od njega tri pisma, na ktera hoče sedaj odgovoriti.

Omenja mu, da dobi vsak teden z Dunaja od barona Puecha kako pismo, na ktero potem vsakikrat vestno odgovori. Pred petimi dnevi je poslal Puechu salsko knjigo, zahtevane informacije in pa izpiske iz urbarjev loškega gospostva. Tudi podložniki so poslali na Dunaj poseben odbor, kteremu so izročili precej velike svote za razna darila. V ta namen so nabrale nekatere županije po 20, 30 ali še celo 40 srebrnih kron. Med tistimi, ki so šli na Dunaj, bil je tudi loški meščan in črevljar Peter Proj, ki se je nekdanj več let praval z Lukančičem. Temu Proju je skazalo loško gospostvo marsiktero dobroto, v zahvalo se pa sedaj pajdaši z upniki. Glavar pravi, da ga hoče, ko se povrne z Dunaja, izgnati iz Loke in sploh z ozemlja loškega gospostva.

Spisi o železniški komisiji se nahajajo v Gradcu. Glavar pravi, da je večkrat pisal o tej zadevi Adamu Winterju, ki je obljubil vse storiti, da bo prej rešena ta stvar. Upa, da ne bo (škof) proti temu, da je poslal Winterju neko malo darilo.

Glavar piše, da je vstregel njegovi (škofovi) želji ter opozoril bivšega oskrbnika (Füernpfeila), da bi izvršil uradna računa. Nato je on odgovoril, da se hoče sam opravičiti. Glavar pravi, da je vsakikrat dovolil, da je pomagal sodnijski sluga bivšemu oskrbniku izterjavati razne davke, ter mu sploh šel na roko, kolikor je bilo mogoče.

Dalje omenja glavar, da bo letos zopet treba dati desetino v zakup, ker je pretekel triletni obrok. Potruditi se hoče, da jo prevzamejo zakupniki za visoke svote. Ako bi pa

bil (glavar) vendar primoran, da jo tu ali tam odda za nekoliko manjšo svoto, kakor je bila oddana do sedaj, upa, da potrdi (škof) tudi to.

Žito v žitnici loškega gospostva bo treba prodati. Žito je od lanskega leta sem dosti boljši kup, kakor prej. Potruditi se hoče, da dobi zanj toliko, kolikor bo mogoče.

V pripisu naznanja glavar, da so dovolili kranjski stanovni dne 14. tega meseca novo izvenredno kontribucijo. Že zarad davčnih zastankov za leto 1649. pritiska deželna vlada na loško gospostvo, sedaj pa pride še kontribucija, ktero bo treba plačati v kratkem času. Od podložnikov ne bo mogoče izterjati tako hitro in toliko denarja. Bivši oskrbnik pošilja vsak dan svoje ljudi pobirat zastale davke, vendar je vspeh neznan.

Št. 267.

1651, dne 13. marca. Freising.

Freisinski škof Vid Adam piše loškemu glavarju pl. Wangnereckhu ter mu naznanja, da je prejel njegovi poročili z dne 28. februarja in pa 2. marca.

Odgovarja na prvo poročilo z dne 28. februarja naroča škof svojemu glavarju, da naj proda desetinsko žito kolikor mogoče za visoko ceno po vseh tistih krajih, kjer ni bilo mogoče dati desetine v zakup. — Dalje izraža svojo zadovoljnost, da poroča glavar o vseh rednih uradnih zadevah stolnemu dekanu na Dunaj. — Pošilja mu dve priporočilni pismi, izmed katerih je bilo jedno namenjeno deželnemu vicedomu, drugo pa prelatu v Zatičini. — Zarad zaostalega uradnega računa in denarne svote hoče pisati Korbinijanu Füernpfeillu ter ga čakati še do prihodnjega sv. Jurija. Glavar naj Füernpfeillu pomaga s sodnijskimi sredstvi, da izterja davčne zastanke. Glavnica od 1100 srebrnih kron, ktere je Füernpfeill posodil freisinskemu škofu pod tem pogojem, da namesto obresti pobira desetino, odpové naj se mu o vseh svetih. Ako bi se mu glavnica ne izplačala, dobiva naj po 6% obresti iz dohodkov loškega gospostva.

Kar se tiče (glavarjevega) poročila z dne 2. marca, odgovarja škof, da pošlje Bernhardinu dolžno pismo za 2000 gl. takrat, kadar ta doplača k 800 izposojenim srebrnim kronam še to, kar manjka. Kar se tiče posojila loškega mesta in pa posojila Marksa Pečaherja, hoče o njih pisati drugikrat. — Pošilja mu tudi priporočilno pismo do deželnega glavarja,

kterega prosi, da bi se poravnala svota od 15.000 gl., ktere je dežela dolžna loškemu gospostvu.

Št. 268.

1651, dne 13. marca. Freising.

Freisinški škof Vid Adam piše Korbinijanu Fiernpfeillu ter mu naznanja, da je prejel njegovo poročilo z dne 18. februarja. Omenja mu, da hoče vsem tistim, ki so posodili freisinški škofiji kako svoto pod tem pogojem, da namesto obresti pobirajo desetino, polagoma izplačati njih terjatve. Med temi je tudi on (Fiernpfeill), ki ne bo imel kot freisinški uradnik nič proti temu, ako se prizadeva (škof), da bi na ta način nekoliko pomnožil neznatne dohodke freisinške škofije. Desetino naj še pobira do vseh svetov, potem naj se mu (Fiernpfeillu) pa glavnica od 1100 srebrnih kron izplača z dohodki loškega gospostva ali pa, kar bi bilo tudi dobro, dobiva naj od svoje glavnice 6% obresti, ktere naj se mu izplačujejo v določenem času z dohodki rečenega gospostva.

Škof izreka svojo nevoljo, ker mu Fiernpfeill že tri leta ni poslal nobenega uradnega računa, ter mu vелеva, da mora to storiti do prihodnjega sv. Jurija. Do tega časa mora izterjati vse zastanke ter denar poslati v Freising. Podložniki se ne smejo izgovarjati, da ne morejo plačati. Ako lahko pošljejo po več stotakov v dar na Dunaj, poravnajo tudi lahko nekoliko zastankov.

Št. 269.

1651, dne 14. marca. Freising.

Freisinški škof Vid Adam piše loškemu glavarju pl. Wangnereckhu, da hoče do biukošti rešiti cerkvene sreberne posode, ktere so v Monakovem zastavljene za 4000 gl. Zato bi rad v kratkem dobil posojilo loškega mesta (400 srebrnih kron), posojilo Pečaherjevo (800 srebrnih kron) in Bernhardinovo (2000 gl.). Glavar naj se prizadeva, da kmalu dobi ta denar v roke, ter naj ga prinese v Freising, ko pride po svojo soprogo. Pri tej priložnosti dobi tudi dolžna pisma za dotične upnike. Obresti (6%) naj se plačujejo vsem trem iz dohodkov loškega gospostva.

Glavar naj tudi pozve, zakaj je loško gospostvo naprej plačalo deželi 15.000 gl. in kdo je to zaukazal. Prihodnjič se kaj takega ne sme zgoditi brez njegovega (škofovega) dovoljenja.

Tudi naroča škof glavarju, naj popraša Bertolda Hofferja, Sigmunda Fiernpfeila in Ivana Grundtlerja, ki namesto obresti dobivajo desetino, kaj jim je ljubše, naj se jim izplača glavnica ali pa naj se jim dajejo obresti namesto desetine. Poroča naj, kaj bodo odgovorili.

Št. 270.

1651, dne 15. marca. Freising.

Freisinski škof Vid Adam piše loškemu glavarju pl. Wangnereckhu ter mu naznanja, da ga (škofa) je prosil gadmarski župan Jurij Porenta dovoljenja, da bi smel prodati od svoje kmetije jeden travnik. O tej zadevi je že poročal bivši oskrbnik Korbinijan Fiernpfeil. Škof prosi glavarja, da naj pozve, bo li porabil imenovani župan denar za poplačanje dolgov ali pa za kako doto. Tudi bi se morebiti s to prodajo posestvo preveč razkosalo.

Št. 271.

1651, dne 15. aprila. Loški grad.

Loški glavar pl. Wangnerökh odgovarja freisinskemu škofu na njegov dopis z dne 15. marca zastran travnika, ktere ga je hotel prodati gadmarski župan Jurij Porenta. Piše mu, da bi imenovani Porenta rad prodal travnik, da bi potem poplačal nekoliko svojih dolgov. To prodajo škof lahko dovoli, ker ima dotični župan še dovolj drugih travnikov. Loško gospostvo bi ne imelo pri tem nobene zgube.

Št. 272.

1651, dne 19. aprila. Loški grad.

Loški glavar pl. Wangnerökh piše freisinskemu škofu ter mu naznanja, da je prejel vsa tri pisma, ktera mu je poslal.

Kar se tiče desetine, katero oddaja (škof) raznim zakupnikom, omenja glavar, da se ne bo smela zakupnina povečati, ker je žito jako po ceni. Letina za žito je bila jako dobra in tako ga je po vsej deželi dovolj; vsled tega je tudi jako dober kup.

Bivši oskrbnik Korbinijan Füernpfeil se morda sam opraviči, da še ni izgotovil svojih uradnih računov. Tudi najbrže sam naznani, je li njegova želja, da se mu izplača glavnica (1100 srebrnih kron), od ktere je do sedaj namesto obresti

pobiral desetino, ali pa, da dobiva od nje po 6% obresti. Glavar piše, da ne more povedati, kaj storé drugi upniki, ki so do sedaj namesto obresti pobirali desetino. Ako bodo zahtevali, da se jim izplačajo dolžne svote, bo težko dobiti toliko denarja. Upniki hočejo ravno v sedanjem času imeti visoke obresti. Glavar pravi, da je pisal zarad posojila (2000 gl.) tudi Ivanu Mariji Bernhardinu, ki je že tudi odgovoril na pismo.

Bivši oskrbnik je za leto 1649. ostal dolžan na davkih 1188 gl. Od podložnikov ima terjati mnogo zastankov, kar bi bil že lahko izvršil. Vedeti bi bil moral, da je treba v gotovini poplačati davke in obresti. Pri uračunanju stroškov za oskrbovanje vojakov je znal postopati tako, da je ostalo nekoliko stotakov v njegovem žepu. Pri uplačevanju rednih davkov bi kaj takega ne bilo mogoče, zato je ostal rajši dolžan.

Kranjski stanovi so zagotovili, da se v treh letih izplačajo dolgovi, ki so nastali vsled oskrbovanja vojakov, vendar ne v gotovini.

Marks Pečohér mlajši je rekel, da rad posodi (škofu) 800 srebrnih kron, ravno tako tudi loško mesto 400 srebrnih kron. Pošlje naj tedaj (škof) kako pismeno potrdilo, da dobi denar.

V pripisni pravi glavar, da naj bi škof dal Marksu Pečohérju kot komisarju kako darilo, ktero bi bilo vsaj 36 do 40 gl. vredno. Pridobil si je namreč ta mnogo zaslug za loško gospostvo, ko je pomagal vkvartirati vojake.

Št. 273.

1651, dne 20. aprila. Loški grad.

Loški glavar pl. Wangnerökh piše freisinškemu škofu ter pravi, da ne vé, kako je postala dežela dolžna loškemu gospostvu 15000 gl. Ta dolg se je naredil, ko je bil Korbinijan Füernpfeil loški oskrbnik. Glavar pravi, da je slišal od njega (Füernpfeila), kakor tudi od drugih, da je nastal ta dolg, ko je moralo gospostvo prevzeti oskrbovanje vojakov. Najbolje bi mogel o tem poročati Korbinijan Füernpfeil sam. Razume se, da bi bil moral Füernpfeil poprašati njega (škofa) za svet ter ne svojevoljno naložiti loškemu gospostvu takega bremena.

Nato mu poroča glavar še o nekterih drugih zadevah loškega gospostva.

Št. 274.

1651, dne 10. maja. Loški grad.

Loški glavar pl. Wangnerökh piše freisinskemu škofu ter mu naznanja, da je dobil od Marksa Pečoherja mlajšega 800 srebrnih kron, od loškega mesta pa 400. Vendar se ne upa zarad premajhne varnosti izročiti denarja svojemu slu, da bi ga nesel v Freising; zato mu (škofu) za sedaj pošilja menico namesto denarja.

Št. 275.

1651, dne 10. maja. Dunaj.

Freisinski stolni dekan baron Puech piše svojemu škofu o poslancih loških podložnikov, ki so prišli na Dunaj ter hočejo sedaj uničiti z denarjem vspehe njegovega (Puechovega) prizadevanja. Dalje svetuje, da bi se razdelila robotnina po loškem gospodstvu tako, da bi plačevali posestniki velikih kmetij več, kakor pa mali kmetje.

Št. 276.

1651, dne 15. maja. Freising.

Freisinski škof Vid Adam piše loškemu glavarju pl. Wangnerekhu ter mu naznanja, da je prejel dne 5. maja njegova poročila z dne 31. marca, 19. in 20. aprila, ktera mu je prinesel Korbinijan Khoch. Iz njih je zvedel, kako je s posojilom Pečaherja mlajšega (800 srebrnih kron) in loškega mesta (400 srebrnih kron). Škof piše, da je izročil imenovnemu Khochu dve dolžni pismi, izmed katerih naj jedno izroči Pečaherju, drugo pa loškemu sodniku, kadar dobi denar. Jedno dolžno pismo za 2000 gl. ima pripravljeno za Bernhardina, ki pa še mora doplačati 1188 gl. in 42 kr. Ako bi Bernhardin ne hotel dati te svote, potem se mu izroči dolžno pismo za 800 srebrnih kron.

Škof omenja, da se je Fiernpfeill opravičeval, ker še ni izgotovil uradnih računov, vendar ni s tem (škof) zadovoljen ter ukazuje, da naj ostane imenovani Khoch na Fiernpfeillove stroške v Loki tako dolgo časa, dokler mu ne izroči (Fiernpfeill) uradnih računov in pa vsega denarnega ostanka.

Dalje pravi škof, da je izračunal na podlagi uradnih računov, koliko dobička imajo tisti, ki za svoje izposojene svote ne dobivajo obresti, temuč pobirajo desetino. Ker je pa cena povsod navedena v novcih kranjske veljave, prosi gla-

varja, da bi tudi on jedenkrat napravil ta račun ter ob jednom povedal, koliko bi to znašalo v novcih nemške veljave.

V priloženem pripisku naroča škof svojemu glavarju, da bi kupil čašo, ktera bi stala 36 do 40 gl., ter jo v njegovem (škofovem) imenu podaril Marksu Pečaherju kot komisarju. Škof pravi, da nima pri rokah svojih srebrnih posod, ker so vse zastavljene.

Št. 277.

1651, dne 22. maja. Freising.

Freisinski škof Vid Adam piše loškemu glavarju pl. Wagnereckhu zastran Korbinijana Fiernpfeilla in njegovih neizvršenih računov.

Št. 278.

1651, dne 22. maja. Freising.

Freisinski škof piše Korbinijanu Fiernpfeillu ter mu nazonanja, da je prejel njegovo pisanje, v katerem se opravičuje zarad neizvršenih dvoletnih računov in zarad odpovedane glavnice. Kmalu potem je prejel oba računa in pa njegovo poročilo. Škof pravi, da še ni imel časa do sedaj, da bi ju bil pregledal. Potem mu piše o odpovedani glavnici in pa o obrestih, ktere naj potegne (Fiernpfeill) za leto 1651.

Št. 279.

1651, dne 26. maja.

Neki Pechler iz Augsburga piše freisinskemu škofu, da je dobil njegovo pismo in pa menico za 1200 srebrnih kron, ktero je hotel izdati pri tamošnjih dedičih Jurija Triebena. Ker se pa menica glasi na „a uso doppio“, izplača se denar še le v četririh tednih, to bo dne 21. junija.

Št. 280.

1651, dne 30. maja. Freising.

Freisinski škof Vid Adam piše loškemu glavarju pl. Wangneröckhu, da je hotel menico izdati, a dobil je odgovor od gospoda Pechlerja, da se denar izplača še le v četririh tednih. Škof pravi, da naj se zarad tega tudi obresti ne začno računati s 1. majem, temuč še le z dnem sv. Ivana Krstnika.

Št. 281.

1651, dne 15. junija. Loški grad.

Loški glavar pl. Wangnerökh piše freisinškemu škofu ter mu naznanja, da je prejel njegov ukaz z dne 22. maja, v katerem mu vелеva, da naj pregleda uradna računa za leto 1648. in 1649., kadar ju izvrši bivši oskrbnik Korbinijan Füernpfeil. Glavar piše, da hoče to storiti; le kar se tiče podatkov o mrtvaščini in kupnini („Sterb- und Kauffrecht“), ne bo jih mogoče natančno pregledati, ker so v Füernpfeilovih rokah dotični urbarji, v katerih je vse to navedeno. Glavar prosi škofa, da naj nikar ne naznani Füernpfeilu, da je on (glavar) pregledoval njegove račune. Ako bi to zvedel, bil bi vedno nanj jezen.

Kar se tiče svote od 14.672 gl., katero je dežela dolžna loškemu gospostvu, mora se reči, da je ta dolg nastal za časa Füernpfeilovega oskrbnništva vsled oskrbovanja vojakov. Samo v dveh letih (1648. in 1649.) so dali loški podložniki za 11.079 gl. 43 kr. in 2 peneza ovs, sena in slame za vojaštvo. Iz žitnice loškega gospostva se je izdalo za 3797 gl. in 6 kr. ovs, in drugega žita. Füernpfeil je podložnikom izplačal le neko malo svoto za oves, drugo jim je ostal dolžan; vsled tega so podložniki jako nevoljni. Glavar pravi, da naj bi (škof) zaukazal, da bi Füernpfeil izterjal onih 14.672 gl., kakor tudi tiste davčne zastanke, ki datirajo iz časa njegovega oskrbnništva. On je povzročil te pomanjkljivosti, on naj jih tudi popravi.

Št. 282.

1651, dne 16. junija. Režno.

Cesarska resolucija do loških podložnikov, ki so se pravdali s freisinškim škofom zaradi robote in robotnine.

Cesar pravi v svoji resoluciji, da se je na pravem mestu informiral o zadevah loških podložnikov. Poslal jim je že več resolucij ter jim zapovedal, da naj molčé. Vendar so se (podložniki) predrznili, da ga (cesarja) znova nadlegujejo v isti zadevi, o kateri je že izrekel svojo besedo. Njih pritožba se zavrača. V Režno poslani zastopniki loških podložnikov naj se napoté domov. Podložniki naj se ravnajo po ukazih deželnega glavarja. Prepoveduje se jim, da bi se med seboj shajali in zbirali denar. Ako se hočejo zastran kake zadeve pritožiti, obrnejo naj se do deželnega glavarja ter naj mu pismeno izročé svojo pritožbo. Ako bi se zopet obrnili do njega (cesarja), moral bi jih ostro kaznovati zaradi njih neubogljivosti.

Št. 283.

1651, dne 20. junija. Loški grad.

Loški glavar pl. Wangnerökh piše freisinškemu škofu ter mu naznanja, da mu je zadnjič pozabil povedati, da je dobil v soboto pred binkoštim ukaz, da mora takoj iti v Ljubljano. Ker je pa imel takrat dovolj opravila z raznimi strankami, ktere so bile tisti dan pozvane na grad, in pa zarad velikega shoda v Cerngrobu, ki je bil prec drugi dan, poslal je v Ljubljano svojega pisarja. Ker je vedel (Wangnerökh), da ga kličejo v Ljubljano, da bi tu plačal neke davčne zastanke, poslal jo v sredo po binkoštilh svojega sodnijskega pisarja z neko svoto v Ljubljano. A tu niso bili s tem zadovoljni ter so zahtevali, da mora sam (Wangnerökh) priti. Ker ga je pa takrat začelo trgati tako, da je moral za več dni v posteljo, poslal je zopet sodnijskega pisarja v Ljubljano, da bi ga (Wangnerökha) opravičil. A v Ljubljani so pisarja zaprli ter izpustili še le takrat, ko jim je (Wangnerökh) poslal 1000 gl. Glavar piše, da je popolnoma poplačal redne davke in kar se tiče izvenredne kontribucije, ni dolžan čez 200 gl. Ljubljanski gospodje postopajo zato tako, ker je prejšnji oskrbnik na davkih ostal dolžan 2380 gl.

Glavar pravi potem v svojem poročilu do škofa, da mu pošilja izviren spis, iz kterega je razvidno, da je dobil Füllernpfail v dveh letih 11.000 gl. za oves, seno in slamo; podložnikom pa, ki so mu to dajali, ostal je skoraj vse še dolžan. Mogoče je, da se pritožijo podložniki zarad tega pri deželni gosposki.

Dalje naznanja glavar, da mu je pisal baron Puech ter mu povedal, kako stojé zadeve v pravdi zastran robote in robotnine.

Št. 284.

1651, dne 3. julija. Freising.

Freisinški škof Vid Adam piše Ivanu Mariji Bernhardinu ter mu naznanja, da je prejel njegovo pismo, v kterem prosi, da bi se mu izročilo dolžno pismo za 800 srebernih kron, izmed kterih je izplačal 150 kron loškemu glavarju že meseca februarija, 650 kron pa je odštel v imenu loškega gospostva glavni davkariji. Škof pravi, da je naročil svojim uradnikom, da naj ga (Bernhardina) prosijo, da bi še toliko dodal, da bi bilo vsega skupaj 2000 gl. Dolžno pismo za 2000 gl. je zanj pripravljeno že dalj časa. Ako bi se pa ne dal pre-

govoriti, ukazal bi (škof) Fiernpfeillu, kar bi bilo potrebno; svojemu glavarju v Loki pa bi velel, da mu (Bernhardinu) mora povrniti 150 kron, ktere si je izposodil brez njegove (škofove) vednosti.

Št. 285.

1651, dne 4. julija. Freising.

Freisinški škof Vid Adam piše loškemu glavarju pl. Wangnereckhu ter mu naznanja, da je prejel njegovo poročilo. Nikar naj se ne boji, da bi Fiernpfeill zvedel, kdo je pregledoval njegove uradne račune. Škof pravi, da je pisal stolnemu dekanu na Dunaj ter ga vprašal, kdaj pride v Loko. Dalje omenja škof, da mu je pisal (glavar), da ne more poplačati 2380 gl., ktere je Fiernpfeill ostal dolžan na rednih davkih, isto tako tudi ne obresti Kunsteljnovim dedičem. Vendar bi moral (glavar) pomisliti, da je tudi Fiernpfeill izplačal za leto 1650. deželi 3390 gl. davka. Treba je, da pomaga drug drugemu.

Št. 286.

1651, dne 4. julija. Freising.

Freisinški škof Vid Adam piše loškemu glavarju pl. Wangnereckhu ter mu naznanja, da je prejel njegovo poročilo. Ker je dobil (škof) 1200 srebrnih kron še le dne 23. junija, zahteva, da se začenjajo obresti računati še le z dnem, ko se praznuje god sv. Ivana Krstnika.

Škof mu naznanja, kaj je odgovoril Bernhardinu na njegovo pismo. Naroča mu, da naj pregovori Bernhardina, da bi posodil še toliko, da bi znašal dolg 2000 gl. Očita mu, ker je brez njegovega (škofovega) dovoljenja vzel od Bernhardina na posodo 150 srebrnih kron. Ako ne bo hotel Bernhardin nič več posoditi, moral bo (glavar) povrniti tudi to svoto (150 srebrnih kron).

Potem mu piše škof še o raznih drugih zadevah loškega gospostva, kakor o 14.672 gl., ktere je bila dežela dolžna loškemu gospostvu zaradi oskrbovanja vojakov, o dohodkih soriske in davške županije, ki so bili zastavljeni, o desetini, ktero so nekteri pobirali namesto obresti, o roku, kdaj da mora glavar izročiti svoj uradni račun, in o zakupnini, ktero mora plačati Korbinijan Fiernpfeill.

Št. 287.

1651, dne 13. julija. Loški grad.

Loški glavar pl. Wangnerökh piše freisinškemu škofu ter mu naznanja, da je prejel njegovo pismo z dne 3. junija. Potem predlaga, da bi ustanovil (škof) na gradu pri kapeli sv. Ane beneficij za jednega kaplana. Dalje pravi, da se je jako čudil, ko je slišal, da so prosili Ločanje in mestni prošt, da bi se to ne izvršilo. Posebno Ločanje se mešajo v zadeve, ktere jih čisto nič ne brigajo. Še celo mestnemu proštu ne dajejo nič drugega, kakor štolnino; svojo letno plačo (400 gl.) pa dobiva od drugih podložnikov loškega gospostva in od podružnic. Ločanje hočejo imeti od dne do dne več prostosti in oblasti. Glavar piše, da ne pozna nobenega pravnega vzroka, zakaj naj bi ne uslišal (škof) njegove prošnje, temuč se ravnal po željah loških prebivalcev, ki so se že večkrat uprli svojemu gospodu. Dalje omenja, da je pisal mestnemu proštu, da bi se nastavljal na gradu poseben kaplan. Pri tej priložnosti mu (proštu) je obljubil, da mu hoče pomagati, da dobi v kratkem času kako boljšo službo. Govoril je tudi z župnikom (starološkim), ki temu projektu ni bil popolnoma nasproten. Zato pričakuje, da mu pošlje (škof) ugodno resolucijo v tej zadevi.

Št. 288.

1651, dne 14. julija. Loški grad.

Loški glavar pl. Wangnerökh piše freisinškemu škofu, da je prejel njegovo pisanje. Naznanja mu, da mu je pisal z Dunaja baron Puech in mu poročal, da so poslali cesarsko resolucijo zastran robote (gl. št. 282.) Adamu Winterju, freisinškemu agentu v Gradcu. Tako tedaj ne bo treba dolgo čakati, da pride ta resolucija tudi v Loko.

Glavar piše škofu, da pričakuje vsak dan stolnega dekana. Nekteri gospodje, med njimi tudi kranjski deželni glavar, naznanili so že, da ga (stolnega dekana) pridejo obiskat. Vsled tega bo imelo loško gospostvo zopet nekoliko več stroškov.

Podložniki ne slišijo radi o komisiji, ktera se kmalu snide. (Gl. št. 291.) Zopet zbirajo denar, in sicer odvsake kmetije po jedno sreberno krono, da jim bo mogoče znova poslati svoje zastopnike na Dunaj. Njih postopanje kaže, da so jako trmasti ter se nočejo udati nobeni sodnijski inštanci.

Za časa bivšega oskrbnika so narasli zastanki pri deželni blagajnici na 1192 gl. Zarad tega je moral Füernpfeil zastaviti dohodke soriške in davške županije. Neki prijatelj je hotel pokriti ta zastanek s tem pogojem, da bi sam dobival dohodke imenovanih dveh županij. Glavar pravi, da je, ko je to zvedel, hitro poplačal dotični zastanek ter tako rešil dohodke soriške in davške županije. Tudi je plačal Kunsteljnovim varuhom 712 gl. obresti, ktere je ostal dolžan prejšnji oskrbnik.

Iz priloženega Bernhardinovega pisma je razvidno, da bi posodil še 1188 gl. in 42 kr., ako bi se mu obresti začenjale računati že s 1. januarjem tekočega leta. Ni pa mogoče Bernhardina pregovoriti, da bi posodil kako večjo svoto. Izgovarja se, da je imel pred kratkim časom mnogo stroškov, ko je kupil fužine v Bohinju.

Bivši oskrbnik Füernpfeil bi bil moral izterjati zastanke ter ž njimi poplačati deželi redne davke. Glavar pravi, da je že izterjal okoli 4000 gl. od zastankov, ktere je pustil prejšnji oskrbnik.

Te dni so zopet naložili izvenredno kontribucijo, ktero bo težko plačati. Glavar piše, da mu je žal, ker ni mogel (škof) prec potegniti denarja za poslano menico. Govoril je o tej zadevi z zastopniki loškega mesta in s Pečaherjem. Ti so nato privolili, da se začnô obresti računati še le z dnem sv. Ivana Krstnika.

Št. 289.

1651, dne 14. julija. Loški grad.

Loški glavar pl. Wangnerökh piše freisinškemu škofu ter mu naznanja, da je končavši svoje poročilo (gl. št. 288.) dobil od njega novo pisanje, na ktero hoče takoj odgovoriti.

Med drugimi stvarmi omenja, da še ni začel sestavljati uradnega računa. Ker pride kmalu baron Puech v Loko in ž njim še drugi gostje, treba je že sedaj skrbeti za kuhinjo in klet. V avgustu mu že pošlje uradni račun. Dobro bi bilo, da bi obsegal uradni račun dobo, ktera bi se raztezala do sv. Jakoba, ne pa do sv. Jurija.

Št. 290.

1651, meseca junija in julija.

Zapisnik, iz ktereга je razvidno, koliko je potrosilo loško gospostvo v teh dveh mesecih za preskrbovanje telesne kompanije polkovnika Ranffa.

Št. 291.

1651, dne 9. avgusta. Loški grad.

Zapisnik komisijonalne razprave, katerega je podpisal Volf Engelbert grof Anersperg, deželni glavar kranjski.

Ivan Jurij baron Puech, knezofreisinski komisar, toži, da delajo nekteri loški podložniki freisinskemu škofu krivico na ta način, ker trdijo, da se nahaja stara, črno vezana, na ogljih z mesingom okovana salska knjiga, ktero je pa škof skril. To laž so podložniki zatrosili še celo na cesarskem dvoru. Ker ni nobene take knjige, imel bi pač škof pravico, da bi grajal postopanje svojih podložnikov. Vsled cesarskega odloka je treba o vsej tej zadevi izprašati uradnike loškega gospostva, in sicer sedanjega glavarja, potem Korbinijana Fürnpfeilla, dalje sedanjega žitničarja in pa tajnika Schweigerja, kakor tudi načelnike podložnih kmetov, da se zve resnica.

Dr. Khunczlmann, zastopnik podložnikov, ugovarja, da so se kmetje spuntali, ker so bili že od nekdaj pokorni svojemu škofu. Kar se tiče salske knjige, omenil jo je loški glavar sam v nekem razglasu. Tudi ustanovno pismo cesarja Otona navaja tako knjigo, ktero zovejo drugod urbar. Podložniki imajo dovolj razlogov, da se pritožujejo. Njih kmetije so se zmanjšale, odkar se je naredilo toliko rovt. Kar se tiče mitnine, ni nobene prave tarife; ravno tako tudi ne zastran tovorjenja s sladkim vinom. Glavar zahteva, da mora vsak kmet opravljati roboto in pa plačevati po jeden zlat cekin. Podložnikom ne bo mogoče plačevati po 4 gl. robotnine. Robota je loškemu gospostvu potrebna, ako se pomisli, da je treba delati in popravljati mostove in mline.

Nato odgovarja zastopnik freisinskega škofa, da se je treba ravnati po cesarskem ukazu, v katerem stoji, da naj plačujejo podložniki neko svoto denarja, namesto da bi delali roboto. Ustanovno pismo cesarja Otona z leta 974. ne omenja nobene salske knjige, ravno tako tudi ne pisanje freisinskega škofa do kranjske deželne gosposke. Trditev, da so se kmetije zmanjšale, ne velja, ako se pomisli, da so podložniki izjavili v nekem drugem spisu, da bodo morali odslej plačevati robotnino, ker so se jim kmetije povečale. Kar se tiče mitnine, nahaja se neka tarifa o njej v salski knjigi z leta 1501., ktero (salsko knjigo) je pričel sestavljati pl. Sigersdorff, a je ni izgotovil.

Ko so prisegli oba Füernpfeilla, loški glavari in pa trije loški podložniki, začelo se je izpraševanje, katero so vodili Franc Gašper baron Prenner, Matija Schweiger in Ivan Karol Samtpaur.

Korbinijan Füernpfeill je med drugim izpovedal, da je 54 let star, da je prišel v Loko leta 1614., da je leta 1618. stopil v službo freisinškega škofa kot protipisar in da je sedaj odpuščen iz službe. Črna z mesingom okovana salska knjiga mu ni znana. Drugih knjig ni, kakor tista, katero je dal napraviti stolni dekan. Vezana je v bel pergament. To knjigo so rabili vsakokrat pri sodnji in jedenkrat tudi pri komisiji na Dovjem zaradi gore, Belica imenovane.

Sigmund Füernpfeill je omenil, da je 49 let star, da je v Loku od leta 1617., da je bil pred sedmimi leti v škofovi službi in sedaj znova že tri leta. Salske knjige mu niso dobro znane.

Ivan Jakob pl. Wangnerökh, glavari loškega gospostva, je navedel, da je 45 let star, da je prišel v Loko leta 1628. ter od takrat pa do leta 1645. oskrboval loško gospostvo. Od leta 1645. naprej je bil maršal („Stallmaister“) na dvoru freisinškega škofa. Pretečeno leto je zopet prišel v Loko. Salsko knjigo, katero so sploh rabili pri sodnji, našel je v arhivu. Druge knjige ne pozna, kakor to in pa dve drugi, ktere je prinesel freisinški stolni dekan. Nikdar pa ni videl črno vezane, z mesingom okovane salske knjige.

Prvi kolovodja loških podložnikov Jernej Šifrer je izpovedal, da je videl salsko knjigo pri zaslišanju, ko se je vršila pravda zastran sladkih vin. Vendar ne ve, je li bila knjiga rumena ali rudeča. Slišal je od Pavla Kaiser-ja in nekterih drugih starih ljudi, da se je nahajala neka črna salska knjiga. Sam je ni videl,

Drugi podložnik, ki je bil zaslišan, bil je Matija Ožbē. Rekel je, da ne vé drugega povedati, kakor to, kar mu je pravil Pavel Kaiser.

Ker je bil Pavel Kaiser takrat bolan, šla je dne 10. avgusta komisija v njegovo stanovanje, kjer so ga izpraševali. Tu je Kaiser povedal, da je bil pred 41 leti na gradu zaprt. Ko ga je takratni oskrbnik Fänkhl dal poklicati k sebi, ukazal je (Fänkhl) svoji ženi Mariji, da je vzela iz neke omare salsko knjigo. Iz nje je potem Lenart pl. Sigersdorff prečital to, kar so potrebovali. Knjiga je bila četiri prste debela in kakor pola papirja dolga. Kako je bila vezana in okovana, ne ve se spominjati.

Št. 292.

1651, dne 18. avgusta. Ljubljana.

Kranjski deželni predsednik in odborniki prosijo loškega glavarja pl. Wangneregkha, da bi naprej plačal v osmih ali pa vsaj v četrnajstih dneh glavni davkarji 1000 srebrnih kron, ktere dežela ravno sedaj jako potrebuje zarad raznih neobhodno potrebnih izdaj.

Št. 293.

1651, dne 19. avgusta. Loški grad.

Ker se je zvedlo, da so dobili nekteri kolovodje, puntarji in kmečki kralji od loških podložnikov več tisoč goldinarjev in da zopet nameravajo naložiti vsem podložnikom loškega gospodstva precej velik davek, zato se ukazuje pod globo desetih cekinov v zlatu vsem županom, občinskim slugam („Pietern“) in logarjem, da naznanijo kmetom, rovtarjem in kajžarjem, da ne smejo pod globo petih cekinov v zlatu brez dopuščenja kranjske deželne gosposke dovoliti, da bi kdo pobiral ali pa izterjeval ta ali kak drug davek. Globe pa ne plača samo tisti, ki bi pripustil, da kdo pobira tak davek, temuč tudi tisti, ki bi ga odraštoval ali pa dovoljeval.

Št. 294.

1651, dne 22. avgusta. Freising.

Freisinški škof Vid Adam piše loškemu glavarju pl. Wangnerekhu ter mu naznanja, da je prejel njegovo poročilo, iz katerega je zvedel, kako se je vršila komisija. Čital je tudi, da je bil (glavar) zadržan vsled navzočnosti stolnega dekana, da ni mogel izvršiti svojega uradnega računa. Škof izraža svojo željo, da ga sestavi (glavar) v dveh tednih ter ga potem izroči stolnemu dekanu, da ga pregleda. Stolni dekan se bo mudil v Loki še kake četrte tedne.

Škof mu pošilja tri prosilna pisma do deželnih odborikov na Koroskem in na Kranjskem ter do notranjeavstrijske dvorne komore, ker bi želel, da mu (škofu) privedejo skozi dotične dežele po tovorih 20 sodov vina, in sicer 10 sodov pinelskega vina, 10 sodov pa prosekarija.

Proti koncu naznanja škof svojemu glavarju, da je odgovoril Korbinijanu Fiernpfeilu na njegovo poročilo zarad mrtvaščine, kupnine in desetine.

Št. 295.

1651, dne 27. avgusta. Škofja Loka.

Loški glavar piše kranjskim deželnim odbornikom ter jim naznanja, da je prejel njih pisanje z dne 18. avgusta. Akoravno jako težko, pošilja vendar glavni davkariji 1000 srebrnih kron, za ktere so prosili. Glavar našteva vzroke, zakaj ne more lahko poslati rečene svote. Dohodki loškega gospostva so majhni, davki in raznovrstne kontribucije pa velike. Dežela je gospostvu dolžna blizu 14.000 gl. Glavar pravi, da še ni potegnil za tekoče leto nobenega vinarja za davke, pač pa je moral vzeti na posodo več tisoč goldinarjev. Škof je bil nevoljen, ko je slišal, da je začela zadnjič deželna gosposka takoj rubiti zarad neznatnega zastanka, katerega bi moralo plačati loško gospostvo. Zato je zaukazal, da naj plačuje loško gospostvo redno svoje davke, kadar je čas za to, ne pa že pred obrokom.

Št. 296.

1651, dne 4. septembra. Loški grad.

Loški glavar pl. Wangnerökh piše freisinškemu škofu ter mu naznanja, da je prejel njegovo pismo z dne 22. avgusta. Omenja mu, da mu do sedaj še ni bilo mogoče sestaviti uradnega računa za leto 1650. Odkar je baron Puech v Loki, mora mu pomagati, da lažje izvršuje svoja opravila; na ta način izgublja (glavar) mnogo časa. Sodnijski pisar ima pa s svojima pisarčema toliko dela, da mu (glavarju) tudi za sedaj ne more pomagati pri sestavljanju uradnega računa. Kadar odide baron Puech, imel bo več časa in takrat se hoče takoj lotiti dela.

Poslani prosilni pismi zarad prostega prevažanja sladkih vin kmalu odposlje kranjskim in koroškim deželnim odbornikom. Pismo do notranjeavstrijske dvorne komore je pa že odposlal v Gradec freisinškemu agentu Adamu Winterju. Letos bo težko dobiti 10 sodov pinolskega vina, ker ga je malo, kupcev pa veliko. Tudi ne bo tako sladko, kakor druga leta.

Št. 297.

1615, dne 6. septembra. Gradec.

Cesar Ferdinand ukazuje kranjskemu deželnemu glavarju, da poroča o prošnji loških podložnikov, da jim bo mogoče dati primeren odgovor. Podložniki so namreč prosili cesarja,

da bi blagovolil ustaviti že razpisano komisijo zaradi robote, pustiti stvari tako, kakor je to določeno v superdeklaraciji, njim samim pa dovoliti, da živé po svojih starih navadah in pravicah.

Št. 298.

1651, dne 16. septembra. Freising.

Freisinški škof Vid Adam piše loškemu glavarju pl. Wangnereckhu, da je zvedel iz njegovega poročila, zakaj še ni dovršil uradnega računa. Izgovor, da ga ne more sestaviti tako dolgo časa, dokler je stolni dekan v Loki, ne velja. Škof pravi, da glavar nima dosti posla, ker je stolni dekan prevzel skorej vse pravné zadeve zastran robote. Ako protipisar nima časa, narekuje naj račun svojemu pisarju in pozneje naj ga prepiše protipisar. Stolni dekan naj pregleda račun, dokler je še v Loki.

Št. 299.

1651, dne 5. oktobra.

Prošnja loških podložnikov do cesarja. V njej omenjajo, da je bila vsled prizadevanja freisinškega stolnega dekana Ivana Jurija pl. Puecha v Loki neka skrivna in nepravilna komisija, zoper katero so se že pritožili, navedli pri tej priložnosti razne krivice, ktere se jim godé, ter prosili, da bi (cesar) preklical to komisijo in pustil stvari tako, kakor je omenjeno v superdeklaraciji. Cesar je nato poslal njih prošnjo kranjskemu deželnemu glavarju, da bi ta izrekel o njej svoje mnenje. (Gl. št. 297.)

Akoravno še ni končana robotna pravda, vendar se je predrznil pl. Puech sklicati župane in pozvedovati o vrednosti posameznih kmetij. Prizadeval se je, da bi napravil iz kmetij, ktere imajo kmetje v lasti in jih smejo prodajati („Khauffrechtshüeben“); najemne kmetije („Müethüeben“) ter kmetom usilil tako zvano „v deželi navadno“ roboto. Tudi loški glavar pl. Wangnerekh se je upal reči podložnikom, da so puntarji in kmečki kralji, ter jim je pretel z globami, ako se bodo shajali. (Gl. št. 293.)

Ker pa (cesar) noče, da bi se godila krivica kteremukoli, naj si bo kmet ali pa plemenitaš, zato ga prosijo, da bi ukazal, da naj bi se čakalo z izvršitvijo komisijskih sklepov tako dolgo časa, dokler ne odgovori kranjski deželni glavar na dotično cesarsko resolucijo. Tudi ga prosijo, da bi prepovedal

pl. Puechu in pa loškemu glavarju vsako novotarijo, kakor tudi vsako nasilje, dokler ni končana robotna pravda.

Št. 300.

1651, dne 6. oktobra. Ljubljana.

Bogomir Gall „zu Rudolphsekh“, kranjski deželni odbornik in oskrbnik deželnega glavarstva, pošilja prošnjo loških podložnikov, ki so se obrnili do cesarja, da bi blagovolil ustaviti robotno komisijo, loškemu glavarju pl. Wangnerögkhu, da bi napravil v osmih dneh o njej svoje poročilo. (Gl. št. 297.)

Št. 301.

1651, dne 10. oktobra. Loški grad.

Loški glavar pl. Wangnerökh odgovarja na poziv deželnega glavarstva z dne 6. oktobra, v katerem se mu ukazuje, da poroča o prošnji, ktero so vložili loški podložniki pri notranjeavstrijski vladi. Glavar pravi, da je sestavil že baron Puech, ko je bival še v Loki, spis, v katerem je ovrgel vse pritožbe loških podložnikov.

Le kar se tiče silovitega postopanja proti loškim podložnikom, omeniti je treba, da je sklical baron Puech zadnjo sredo (dne 4. oktobra) na grad nektare župane, podložnike in glavne kolovodje ter jim javno prečital ukaz deželnega glavarstva, v katerem se jim prepovedujejo nepotrebni shodi in nabiranje denarja. Storilo se ni nikomur nič žalega. Ako bi kdo v prihodnje ne hotel ubogati in spolnovati deželnih ukazov, bo kaznovan, akoravno bi morebiti temu ugovarjal deželni glavar ali pa Jurij Vojvoda, glavni kmečki puntar.

Št. 302.

1651, dne 10. oktobra. Gradec.

Ker so loški podložniki prosili, da naj bi se čakalo z izvršitvijo komisijskih sklepov tako dolgo časa, dokler ne pride odgovor na dotično resolucijo, in da bi se za ta čas prepovedala vsaka novotarija, vsak pritisk in vsako nasilje od strani Ivana Jurija pl. Puecha, kakor tudi od strani loškega glavarja, zato ukazujejo tajni cesarski svetovalci kranjskemu deželnemu glavarju, da odpošlje notranjeavstrijski vladi zahtevano poročilo.

Št. 303.

1651, dne 12. oktobra. Loški grad.

Loški glavar pl. Wangneröckh piše freisinškemu škofu ter mu naznanja, da je prejel njegov ukaz z dne 16. septembra. Omenja mu, da mu ni bilo mogoče izvršiti uradnega računa, dokler je bil stolni dekan v Loki. Da je to res, potrdi lahko stolni dekan sam, kakor tudi uradniki loškega gospostva. Komisija, vsakdanja opravila in obravnave, izterjavanje izvenredne kontribucije in drugi posli so ga ovirali, da mu ni bilo mogoče sestaviti računa. Obljubljuje mu, da se hoče sedaj takoj lotiti dela in ne zamuditi nobene ure, da prej izvrši svojo nalogo.

Glavar potem poroča škofu o nakupu in pošiljanju sladkih vin.

Potem omenja, da se je stolni dekan zadovoljen povrnil na Dunaj. Dekan pričakuje, da se ugodno reši pravda zastran robotnine. Podložniki so zopet vložili dolgo in neresnično pritožbo, v kateri so prosili, da bi se ustavila že izvršena komisija. (Gl. št. 299.)

Glavar pravi, da ne bodo hoteli podložniki več robotati, ako se vpelje robotnina. Loški glavar bo potem primoran imeti vsaj četrir konje namesto jednega in pa več ljudi, katerim bo treba dajati plačilo za njih trud. Les za kurjavo je treba četrir milje daleč pripeljati, ravno tako tudi seno in slamo. Ker stoji grad na hribu, treba je po leti in po zimi voziti tje gori vodo in druge potrebščine. Nobeden ne more zahtevati, da bi (glavar) vse to plačeval iz svojega žepa. Zato prosi, da bi mu dovolil (škof) v ta namen vsako leto 500 gl.

Št. 304.

1651, dne 24. oktobra. Purkhrein.

Freisinški škof Vid Adam piše loškemu glavarju pl. Wangneröckhu ter mu naznanja, da je prejel njegovo poročilo z dne 12. oktobra, iz katerega je zvedel, da se je stolni dekan zadovoljen vrnil na Dunaj dne 8. oktobra.

Škof omenja, da je v denarnih zadregah. Bernhardinovo posojilo od 1188 gl. in 42 kr. bi jako prav prišlo. Ker pa stavi Bernhardin take nedopustljive pogoje, treba bo misliti, kako bi se dalo dobiti kje drugod kaj denarja.

Kar se tiče njegovega (glavarjevega) predloga zaradi robote, treba je še počakati, da se bo vedlo, kako se bodo stvari vršile. Potem naj se zgodi, kar je prav. — Ob enem

mu pošilja dve pismi, jedno na oba Pečoherja, drugo pa na sodnijskega pisarja.

Št. 305.

(1651, dne 25. oktobra.)

Loški podložniki prosijo cesarja, da bi smeli imeti še na dalje svojega pravnega zastopnika in da bi smeli zbirati denar za pravdne stroške.

Podložniki omenjajo v svoji prošnji, da se že pravdajo več kot 24 let s freisinškim škofom, kar jih stane mnogo denarja. Dobili so že od cesarja ugodno razsodbo, v kateri je bilo rečeno, da naj ostanejo podložniki pri svojih starih pravicah. Nasprotna stranka se je vsled te razsodbe pritožila na novo ter trdila, da ni znano, kake so te pravice, in da ni nobene salske knjige, v kateri bi bile take pravice popisane. Nato je freisinški škof zahteval, da naj plačuje vsak kmet po 4 gl. robotnine in da naj se skliče komisija, ktera je bila tudi dovoljena, akoravno so bili podložniki zoper to. Reči se mora, da robotnina četririh goldinarjev od vsake kmetije ne spada k starim pravicam, ktere omenja cesarska razsodba. Podložniki vendar hočejo, da se jim priznajo njih stare pravice. Odločno morajo ugovarjati trditvam nasprotnе stranke, ktera pravi, da stare pravice niso nikomur znane in da ni nobene salske knjige. Vsak lastnik kakega gospostva bi moral vedeti, kake dolžnosti in pravice imajo že od nekdaj njegovi podložniki. Freisinški škof pa sedaj noče nič o tem vedeti samo zato, da bi lažje vpeljal robotnino četririh goldinarjev od vsake kmetije.

Ako hočejo priti podložniki do svojih starih pravic, imeti morajo za to potrebna sredstva. Po pravnem potu jim je mogoče dokazati, ktere so te stare pravice. Pri tajnih svetovalcih v Gradcu so vložili obsiren spis zoper imenovano komisijo in zoper robotnino, ktera se zahteva od vsake kmetije; krajšo knjižico pa hočejo izročiti njemu samemu (cesarju). Da bi podložniki ne dobili svojih starih pravic in da bi se sploh nič več ne slišalo o njih, to hoče doseči freisinški stolni dekan pl. Puech na dvojen način. Prvič je njih pooblaščenca, ki je zastopal podložnike pri raznih inštancah, zaznamoval pri deželnem glavarju kot puntarja. Drugič je prepovedal podložnikom zbirati denar za pravdne namene. Kdor bi dal le jeden vinar ali pa penez, zadela bi ga huda kazen. Na ta način je hotel podložnikom uničiti njih zastopnika, ker je

vedel, da ničesar ne opravijo sami neučeni kmetje, ter jim ob enem vzeti tisto sredstvo, katero je za pravdanje neobhodno potrebno.

Št. 306.

1651, dne 31. oktobra. Ljubljana.

Ker so loški podložniki prosili cesarja, da bi smeli zbirati denar v ta namen, da bi lažje prišli po pravnem potu do svojih pravic, zato ukazuje kranjski deželni glavar loškemu glavarju pl. Wagnerökhju, da ne sme podložnikom braniti takega nabiranja.

Št. 307.

1651, dne 14. novembra. Loški grad.

Loški glavar piše freisinskemu škofu ter mu naznanja, da je prejel njegovo pisanje, kakor tudi pismi za oba Marksa Pečoherja in pa za sodnijskega pisarja.

Potem poroča glavar o komisiji zaradi bivšega oskrbnika Korbinijana Fürnpfeila, kateri podložnikom ni plačal sena in slame takrat, ko je moralo loško gospostvo prevzeti oskrbovanje vojakov.

Dalje govori o sladkih vinih, ktera je poslal v Freising.

Nato pripoveduje o nemirnih loških podložnikih, ki so po odhodu stolnega dekana vložili pri tajnih svetovalcih v Gradcu dve prošnji, v katerih je polno laži. Prošnji so nato poslali kranjskemu deželnemu glavarju, ta pa njemu (loškemu glavarju), da bi o njih poročal. Ker se nanašajo neresničnosti v prošnjah večinoma na osebo stolnega dekana, poslal ju je po posebnem slu na Dunaj, da ju prečita in se potem sam zagovarja. Podložniki se jako trudijo, da bi se ovrгла že izvršena komisija. Pričeti hočejo zoper gospostvo novo pravdo. Bahajo se, da poslednjič gotovo dobé pravdo. V tem vziru se sicer nekoliko motijo, vendar se lahko reče, da bi se pravda zavlekla za nekoliko let, ako bi zapustil stolni dekan Dunaj prej, kakor bi bila pravda končana. Zato naj bi stolni dekan ostal na Dunaju toliko časa, dokler se pravda vrši. Pred nekterimi dnevi so poslali loški podložniki dva svojih kolvodij na Dunaj ter jima izročili precej veliko denarja v ta namen, da bi podkupili na Dunaju merodajne osebe, ktere bi potem zavlekle vso pravdo. Stolni dekan je s posebnim ukazom deželne gosposke naznanil loškim podložnikom, da ne smejo nabirati denarja (gl. št. 293.), a ti so se nato pritožili

pri notranjeavstrijski vladi v Gradcu. Nato je prišel od deželne vlade nanj (na loškega glavarja) ukaz, da naj nikar ne zabranjuje podložnikom, ako hočejo nabirati denar (gl. št. 306).

Glavar potem omenja, da bi bil že izvršil in odposlal svoj uradni račun, ako bi mu ne bila umrla soproga. Račun mu (škofu) odpošlje še pred božičem.

Tudi naznanja škofu, da je poklonil stolni dekan imenitnim gospodom na Dunaju četiri sode laškega vina, gospodom v Gradcu pa tri.

Dalje poroča, da je za leto 1651. izplačal deželi že čez 3000 gl. rednega davka. Dežela se je jako zadolžila zaradi poklanjanja („Huldigung“), ktero je bilo pred kratkim časom, in zato potrebuje mnogo denarja.

Bernhardin zahteva, da se mu izplača svota od 1188 gl. in 42 kr., ktero je posodil. Razun svote hoče imeti tudi obresti; a glavar pravi (škofu), da ni dolžan, da bi mu tudi te izplačal.

Ker je umrl dr. Dienstman, odvetnik loškega gospostva, treba bo poiskati novega odvetnika. Glavar pravi, da je že govoril z dr. Markovičem, da bi odslej zastopal loško gospostvo pri sodnijah. Ta se je izprva nekoliko branil, a potem se je udal pod tem pogojem, da ne bo imel deželni glavar nič proti temu.

Št. 308.

1651, dne 2. decembra. Freising.

Freisinški škof Vid Adam piše glavarju loškega gospostva in mesta pl. Wangnerekhu ter mu naznanja, da je prejel poslano poročilo in pa 20 sodov vina. Z veseljem je slišal, da sta Pečaher in sodnijski pisar prevzela nalogo, da bodeta posredovala pri obračunanju med Korbinijanom Fiernpfeillom in podložniki.

Škof pravi, da se trudijo podložniki, da bi se uničila že izvršena komisija, a najbrže ne dosežejo ničesar. Opazuje naj (glavar) njih postopanje, poroča o njem na Dunaj stolnemu dekanu ter naj se potem ravna tako, kakor mu ta ukaže.

Ker želi Bernhardin, da bi se poravnal dolg, znašajoč 1188 gl. in 42 kr., izplača naj mu to svoto do novega leta. Obresti mu pa ni treba dati, ker bi jih prav za prav ne smel zahtevati.

Škof piše, da naj mu pošlje (glavar) uradni račun, dotične priloge in pa gotovino vsaj do novega leta. Korbinijan

Fiernpfeill je prosil, da bi se mu dovolila desetina za leto 1650., kar se mu je pa odreklo; pač pa se mu je dovolila desetina za leto 1651.

Št. 309.

(Konec leta 1651.)

Zapisnik, iz katerega je razvidno, koliko je potrosilo loško gospostvo od 1. avgusta pa do zadnjega decembra leta 1651. za oskrbovanje telesne kompanije polkovnika Ranffa.

Št. 310.

1652, dne 2. januarja. Ljubljana.

Volf Engelbreht grof Anersperg, deželni glavar na Kranjskem, opominja loškega glavarja Ivana Jakoba pl. Wangneregkha, da naj plača zastanke na davkih in kontribuciji, ktere je loško gospostvo dolžno dati za leto 1651. deželni glavni davkariji. Ako bi tega ne storil v treh dneh, moral bi plačati globe 400 zlatih cekinov in pa eksekutivne stroške.

Št. 311.

1652, dne 9. februarja. Ljubljana.

Deželni glavar, deželni vicedom in deželni odborniki nannanjajo sklep kranjskih stanov z dne 9. februarja leta 1652. da naj se pokrivajo neplačani stroški zarad oskrbovanja vojakov z dohodki od nove doklade („Neue Anlage“), ki znaša 30 kr. od kmetije, in pa od novega zemljišnega davka („Neues Huebgelt“), ki znaša 45 kr. od kmetije. Kar pa se tiče ostale svote, napravi naj se začasno dolžno pismo. Vsak, kdor ima kaj terjati v tej zadevi, mora se oglasiti pri glavni davkariji, da dobi omenjeno dolžno pismo.

Kranjska dežela ima še izterjati veliko svoto davčnih zastankov, kateri bi bili jako potrebni, da bi bilo mogoče vzdrževati in oskrbljevati hrvaško in obmorsko mejo, skrbeti za Starmbergerjeve polke, ki bivajo na Ogerskem, pokrivati stroške za trdnjavo Petrinjo, poplačevati prevzete dvorne in vojskne dolgove ter odrajtovati upnikom obresti in glavnice. Da bo mogla kranjska deželna vlada izvrševati vse te dolžnosti, ukazuje se vsem tistim, ki so še dolžni kak davčni zastanek, da ga izplačajo do prihodnje velike noči in do sv. Jurija.

Št. 312.

1652, dne 4. marca. Loški grad.

Loški glavlar piše freisinškemu škofu ter mu naznanja, da je dobil pred nekterimi dnevi iz Ljubljane generalni patent, s katerim dovoljujejo deželni stanovi, da se pokrivajo neplačani stroški zarad oskrbovanja vojakov z dohodki od nove doklade in novega zemljišnega davka. Ta patent je jako koristen za loško gospostvo, kteremu je dežela dolžna za oskrbovanje vojakov nad 14.000 gl. Glavar pravi, da hoče iti še pred veliko nočjo v Ljubljano ter se potruditi, da mu izplačajo precej velik del te svote. Kar pa se tiče ostalega zneska, izgotovijo mu začasno dolžno pismo.

Št. 313.

1652, dne 4. marca. Loški grad.

Loški glavlar piše baronu Puech-u v Freising ter mu naznanja, da mu je odposlal več različnih poročil, ktera je pač dobil. — O podložnikih se sedaj le malo čuje, najbrže delajo na skrivnem. Govori se, da je pet njihovih zastopnikov že prišlo na Dunaj; vendar se ne ve nič prav gotovega. Glavar pravi v svojem pismu, da bi rad zvedel, kdaj pojde (baron Puech) na Dunaj, da mu bo potem tjekaj pošiljal svoja poročila.

Dalje piše glavlar, da je naložil železniškim fužinarjem, kteri so ubili na zemlji loškega gospostva šest jelenov, 124 srebernih kron globe, ktero so že deloma poplačali. Za Kranjsko nastavljeni logarski mojster („Forstmaister“) Gall je sicer trdil, da sme le on (logarski mojster) kaznovati take zločince, a dokazal mu je (glavar) v navzočnosti deželnega glavarja, da loško gospostvo ni postopalo proti zakonom. Logarski mojster se je nato udal, vendar je opomnil, da hoče o celi stvari poročati dvorni komori v Gradec.

Potem naznanja glavlar, da želi selški župnik Gašper Telban po mnogoletnem trudu zapustiti svojo službo. Na njegovo mesto naj bi se postavil Mihael Žerovnik, sedanji mestni prošt v Loki. On je vzoren mož in jako goreč v izvrševanju božje službe.

Glavar piše, da je dobil pred nekterimi dnevi generalni patent, s katerim se določuje, da naj se pokrivajo nepoplačani stroški zarad oskrbovanja vojakov za naprej z dohodki od novega zemljišnega davka, kteri znaša 30 kr. (45 kr.?) od kmetije in pa od nove doklade, ki znaša 45 kr. (30 kr.?).

Kar pa se tiče ostale svote, h kateri se vštejejo tudi obresti, napravi se začasno dolžno pismo.

Št. 314.

1652, dne 6. marca. Freising.

Baron Puech piše loškemu glavarju pl. Wagneregg-u, da je prejel njegovo pismo, ter se mu zahvaljuje za poslano vino.

Kar se tiče zadev loškega glavarstva, poročal je o njih škofu, ki gotovo potrdi njega (Wagneregga), kakor tudi sodnijskega pisarja v dosedanjih službah.

Glavar naj ostro kaznuje tiste Železnikarje, ki so pobili jelene.

Puech pravi, da bi rad vedel, česa iščejo kolovodje loških podložnikov zopet na Dunaju. Gotovo jih ni nihče klical tjekaj.

Glavar naj pekom naznani, da se kmalu potrdi njih bratovščina.

Št. 315.

1652, dne 9. marca. Loški grad.

Pl. Wangnereckh piše freisinškemu škofu, da želi sedanji selški župnik Gašper Telban vsled visoke starosti in bolehnosti pustiti svojo službo, ktero mu je pred nekterimi leti podelil rajni škof Vid Adam. Na Telbanovo mesto naj bi škof blagovolil postaviti Mihaela Žerovnika, sedanjega mestnega prošta v Loki.

Št. 316.

1652, dne 17. marca. Freising.

Baron Puech piše loškemu glavarju pl. Wagneregg-u ter mu naznanja, da je prejel njegovo pismo. — Kar se tiče gospoda Žerovnika in poljanske (!selške) fare, reče se lahko, da jo dobi on.

Globa od 124 srebrnih kron, ktera se je naložila Železnikarjem zarad tega, ker so ubili šest jelenov, je dovolj velika, ako se pomisli, da imajo freisinški škofje v tem kraju le sodno pravico, ne pa pravic deželnih knezov.

Puech naznanja glavarju, da se napoti naslednji dan proti Dunaju ter upa, da se povrne v dveh mesecih zopet domov. Glavar naj natančno opazuje postopanje loških podložnikov ter naj mu takoj poroča na Dunaj vse, kar zve o njih.

Št. 317.

1652. dne 26. marca. Loški grad.

Loški glavar Wangnereckh piše baronu Puechu, stolnemu dekanu freisinškemu, ter mu naznanja, da je prejel njegovo pismo z dne 6. marca. Želi mu, da bi dobro opravil na Dunaju svoje zadeve. Zahvaljuje se mu, da je posredoval pri freisinškem škofu, da je ta znova potrdil loškega sodnijskega pisarja v njegovi službi.

Potem glavar omenja, da je izročil loškemu župniku ukaz zaradi novega cerkovnika v Cerngrobu.

Železnikarji, ki so bili obsojeni, da morajo plačati 124 kron, ker so ubili nekoliko jelenov, storili so že to večinoma. Ker so še nekaj dolžni, izročili so loškemu gospostvu Ivana Paplerja kot poroka.

Izmed pooblaščenecv, ktere so poslali trmoglavi podložniki na Dunaj, vrnili so se že trije, drugi so bajé še na Dunaju. Govori se, da jim je zmanjkalo denarja in zato so nabrali podložniki na skrivnem neko svoto ter jo njim izročili. Kako velika je ta svota, ni znano. Glavar piše, da je dobil povelje, da mora odstaviti brodskega župana Jurija Trepala, ker bajé podpira te pooblaščenca. Jurij Trepal se je nato opravičeval, da tega ne dela; kar pa se tiče ljudskih shodov, niso bili samo pri njem, temuč tudi pri drugih županih. Glavar pravi, da čaka sedaj novega ukaza zaradi župana v Brodéh.

Glavar piše, da je hotel zaradi raznih opravkov iti po veliki noči v Freising. Ker pa biva sedaj on (dekan) na Dunaju, od koder pričakuje (glavar) vsak dan novih ukazov, hoče se napotiti v Freising takrat, ko se zopet povrne (dekan) z Dunaja, ker bi rad tudi ž njim govoril.

Proti koncu naznanja glavar, da je poprašal že pri notranjeavstrijski vladi v Gradcu in pa v Ljubljani po železniški komisiji, a na obeh krajih niso nič vedeli o njej. Zato naj on (dekan) o njej pozve na Dunaju.

Št. 318.

1652. dne 29. marca. Dunaj.

Baron Puech piše loškemu glavarju pl. Wagnereggju ter mu naznanja, da je prišel dne 25. marca na Dunaj. Jako se je začudil, da še ni bilo tu komisijskih aktov in drugih spisov. Izprasil je od cesarja ukaz, da se morajo hitro poslati iz Gradca na Dunaj. Kakega mnenja so podložni kmetje, poroča naj mu takoj. Načelniki nezadovoljnih podložnikov so posebno

nečastno postopali proti kranjskemu deželnemu glavarju, dolžili ga, da je on zakrivil, da se ni komisija ravnala po cesarjevih ukazih, ter mu pretili s tožbo. Najhujši med njimi je bil brezbožni „wayvoda“ (namreč Šifrer), ki gotovo dobi o svojem času zaslužen plačilo.

Št. 319.

1652, dne 6. aprila. Dunaj.

Baron Puech piše loškemu glavarju pl. Wagnereggju ter mu naznanja, da je prejel njegovo pismo z dne 26. marca.

Kar se tiče brodskega župana in drugih podložnikov, ki so se pri njem shajali, pusti naj se za sedaj cela stvar pri miru; vendar jih je treba dobro nadzorovati ter jih o svojem času kaznovati tako, kakor zaslužijo. Kolovodje nezadovoljnih podložnikov so zapustili Gradec. Govori se, da so odšli zato tako hitro, ker se niso hoteli višji gospodje dosti ozirati na njih prošnjo, da bi se komisija ovrgla.

Puech piše, da ne more na Dunaju dobiti nobenega spisa o železniški komisiji. Treba je torej pozvedeti o teh spisih pri osebah, ki so bile pri komisiji navzoče, ali pa pri njih dedičih.

Spisi in akti o zadnji komisiji zarad robote še niso prišli na Dunaj, ker je gosp. Häring nekoliko zbolel. Zato je poslal (Puech) svojega sla v Gradec, da mu jih prinese na Dunaj. Ko jih dobi, upa, da kmalu užene vojvodo („weyuoda“) Šifrerja in druge uporne načelnike.

Št. 320.

1652, dne 14. aprila. Loški grad.

Loški glavar pl. Wangnerekh piše baronu Puechu ter mu naznanja, da je prejel njegovo pismo z dne 25. marca, kakor tudi ono z dne 6. aprila, ter zvedel, da je prišel dne 25. marca srečno na Dunaj.

Poroča mu, da je prosil Schweigerja pismeno za zahtevane prepise ter upa, da jih kmalu dobi. Potem izraža svoje začudenje, da pooblaščenci podložnikov niso poslali spisov in aktov o zadnji komisiji na Dunaj, temuč jih obdržali v Gradcu.

Dalje piše, da hoče za sedaj pri miru pustiti brodskega župana in druge, ki so se pri njem shajali, vendar jih mora pridno nadzorovati. O postopanju drugih podložnikov sedaj ne ve dosti povedati. Kakor se čuje, prikazal se je na skrivnem tu in tam na zemlji loškega gospodstva uporniški „weyuoda“

(Šifrer). Glavar pravi, da je vsled tega ukazal uradnikom in županom loškega gospostva, da naj dobro pazijo nanj in kakor hitro ga kje zasledé, naj ga vjamejo ter pripeljejo v loški grad, da bo tu kaznovan tako, kakor zasluži.

Kar se tiče spisov zastran železniške komisije, hoče (Wangnerekh) pozvedeti o njih pri notranjeavstrijski vladi v Gradcu, v uradni deželnege vicedoma za Kranjsko in pri osebah, ktere so bile pri komisiji.

Št. 321.

1652, dne 20. aprila. Loški grad.

Loški glavar piše baronu Puechu ter mu naznanja, da je obljubil gospod Schweiger, da hoče dati zahtevane prepise. Glavar pravi, da odpošlje te dni svojega sodnijskega pisarja v Ljubljano po prepise. V obče mu za sedaj ne more nič posebnega pisati. Ako bi se zgodilo kaj izvenrednega, hoče mu takoj poročati.

Št. 322.

1652, dne 26. aprila. Loški grad.

Loški glavar pl. Wangneröckh piše freisinskemu škofu ter mu naznanja, da je prejel njegovo pisanje z dne 1. marca, v katerem mu je (škof) zaukazal, da naj sestavi za vsako zadevo posebno poročilo ter ga pošlje naravnost njemu. Glavar na to odgovarja, da bi moral napraviti včasih kakih 20 poročil najedenkrat, ako bi se ravnal strogo po tem ukazu. Zato upa, da ne bo imel (škof) nič proti temu, ako govori v jednem poročilu o dveh ali treh stvaréh, ktere bi pa vse spadale v področje jednega in istega svetovalstva.

Št. 323.

1652, dne 4. maja. Dunaj.

Baron Puech piše loškemu glavarju pl. Wagneregggu ter mu naznanja, da je prejel njegovo pismo. Hvali ga, ker se tako trudi, da bi hitro dobil zahtevane spise. Dalje mu omenja, da še ni dobil iz Gradca od tajnih svetovalcev komisijskih aktov in spisov. Ako jih ne prejme v treh ali četririh dneh, ne ve, kako si bo mogel pomagati ter celo stvar odpraviti pred cesarjevim odhodom v Linz.

Št. 324.

1652, dne 11. maja. Freising.

Freisinski škof Albreht Sigmund piše loškemu glavarju pl. Wangnereckhu ter mu naznanja, da je prejel pismeno pojasnilo o uradnem računu za leto 1650. in pa razna druga poročila. Dalje odobruje pogoje, pod katerimi naj bi se dala mestna mitnina za tri leta v zakup. Kar se tiče mitnine na deželi, katero je imel dolgo časa v zakupu loški protipisar za 105 gl., dela naj (glavar) na to, da jo dâ v zakup Grundlerju ali pa komu drugemu, vendar za višjo svoto, kakor je bila do sedaj oddana.

V pripisu omenja škof, kako naj (glavar) odškoduje sla, katerega pošlje v Freising, in koliko naj zahteva za vino od Sig. Fiernpfeila.

Št. 325.

1652, dne 20. maja. Laxenburg.

Ukaz cesarja Ferdinanda III. do notranjeavstrijskih tajnih svetovalcev zastran loških podložnikov, ki so se pravdali s freisinskim škofom zarad robote in robotnine.

Notranjeavstrijska vlada, deželno glavarstvo za Kranjsko in pa posebna komisija so po daljšem posvetovanju spoznali za dobro, da sme freisinska škofija zahtevati od vsake kmetije po 4 gl. nemške veljave kot robotnino, vendar tako, da se jemlje ozir na razliko med večjimi in manjšimi kmetijami, kakor tudi med rovtarji in kajžarji. Vendar naj podložniki izvršujejo jeden dan v letu tudi roboto. Naloži naj se jim tudi „perpetuum silentium“. Ako bi bilo potrebno, da bi robotali podložniki katerikrat več dni v letu, mora se jim robotnina razmerno znižati.

Cesar pravi v svojem ukazu, da naj tedaj ostane pri tem, kar so oni (notranjeavstrijski svetovalci) in drugi spoznali za dobro, ter jim veleval, da naj skrbé, da bodo loški podložniki plačevali robotnino in pa molčali. Ker so loški podložniki tudi trdili, da se nahaja neka salska knjiga, katero je pa freisinski škof skril, zažugajo naj (svetovalci) jim (podložnikom), da bodo ostro kaznovani, ako bodo še na dalje po krivem dolžili svojega škofa.

Št. 326.

1652, dne 2. junija. Dunaj.

Baron Puech piše loškemu glavarju pl. Wagnereggju ter mu omenja, da mu je že dvakrat pisal. Poroča mu, da je

poslal konečno razsodbo in pa cesarsko resolucijo (gl. št. 325.) v Gradec gospodu Winterju. Naznanja mu, da zapusti dne 12. junija Dunaj ter se hoče med potjo muditi v Hollenburgu, Ulmerfeldu in Bidovem (Waidhofen na Ipuši), da zasliši v teh krajih v imenu freisinskega škofa prisego zvestobe.

Št. 327.

1652, dne 2. junija. Dunaj.

Baron Puech piše loškemu glavarju pl. Wangnereckhu ter mu naznanja, da mu je že istega dne odposlal jedno pismo. Ko je pa preč potem dobil njegovo pisanje, sklenil je pisati v drugič. Opozoruje ga, da naj ne kaže drugim prepisa cesarske resolucije za toliko časa, dokler ne pride izvirna resolucija v Ljubljano. Podložnike bo resolucija gotovo ostrašila.

Dalje naznanja glavarju, da naj mu pošilja odslej pisma v Augsburg.

Št. 328.

1652, dne 24. junija. Loški grad.

Loški glavar pl. Wangnereckh piše baronu Puechu ter mu naznanja, da je prejel njegovi pismi z dne 16. maja in 2. junija, kakor tudi priloženi prepis cesarske resolucije. Javlja mu, da je pisal Winterju v Gradec ter ga prosil, da bi se potrudil, da bi prej prišla cesarska resolucija na svoje mesto. Winterjev odgovor na to je bil ugoden. Glavar piše, da mu je obljubil tudi kranjski deželni glavar, da hoče objaviti resolucijo takoj, ko jo dobi. Tako je upanje, da bo kmalu končana cela pravda in da bo loško gospodstvo letos prvikrat pobiralo robotnino.

Loški glavar naznanja Puechu, da se je že prej zahtevalo od vsake kmetije po 3 gl. kontribucije, a sedaj hočejo imeti še jedno novo doklado in sicer 15 kr. od vsake kmetije za cesarjevo potovanje. Kako težko je terjati od ljudi take doklade, ni mogoče povedati. Podložniki so že do mozga izsesani ter ne morejo nič več plačevati.

Dne 10. junija je bilo pri deželnem glavarstvu zaslišanje med loškim gospodstvom in med podložniki hlevnovrške in karnske županije zastran žita, ktero se zahteva od rečenih podložnikov. Razsodba se je glasila ugodno za podložnike, Glavar pravi, da nato ni napravil priziva do višje inštanace ter pričakuje od njega (Puecha), da mu svetuje, kaj mu je sedaj storiti v tej zadevi.

Št. 329.

1652, dne 31. julija. Ljubljana.

Kranjski deželni glavar objavlja loškim podložnikom cesarsko resolucijo zastran robote in robotnine. Ukazuje jim, da morajo v dveh tednih poračunati z loškim glavarjem pl. Wangneröckhom robotnino in plačati to, kar še manjka. Kdor je delal roboto, všteje naj se mu to pri uračunanju robotnine. Vsak podložnik, naj si bo potem kmet, kajžar ali rovtar, mora priti k loškemu glavarju, da se določi, koliko robotnine naj plača na leto. Podložnikom se dalje nalaga večno molčanje. Kdor bi svoje glavno trdil, da se nahaja neka salska knjiga, ter s to trditvijo hotel česa dolžiti katerokoli osebo, zasluži hudo kaznen.

Št. 330.

1652, dne 16. septembra. Freising.

Freisinški škof Albreht Sigmund piše loškemu glavarju pl. Wangnereckhu ter mu naznanja, da je prejel njegovo poročilo in pa naredbo deželnega glavarja zastran robotnine. Velela mu, da naj skliče določenega dne loške podložnike ter naj jim naznani, koliko robotnine bo moral vsak plačevati na leto. Kar se tiče visokosti robotnine, katero bodo dajali kmetje, rovtarji in kajžarji, ravna naj se po načrtu, ki je bil napravljen v navzočnosti stolnega dekana. Podložnikom naj naznani, da hoče biti on (škof) posebno milostljiv tistim, ki bodo ubogali ter se takoj udali.

Deželnemu glavarju naj izreče zahvalo zaradi njegove postrežljivosti. Za časa navzočnosti stolnega dekana je bila sestavljena neka knjižica, v kateri je bilo natančno povedano, koliko robotnine naj bi dajal vsak kmet z ozirom na velikost njegove kmetije, potem vsak kajžar in rovtar. To knjižico je potem dobil v roke deželni glavar in ko jo je na njegovo povelje pregledal knjigovodja, potrdil jo je ter poslal v Gradec. Odtod je prišla na cesarski dvor, potem pa zopet v Gradec. Škof naroča loškemu glavarju, da naj prosi deželnega glavarja pomoči, da dobi (loški glavar) dotično knjižico zopet v roke. Tudi naj se obrne z jednako prošnjo do tajnika Schwaigerja ter naj mu pri tej priložnosti tudi dâ v dar jeden ali pa pol-drugi ducat tolarjev. Sploh pa naj skrbi, da se robotnina prav razdeli in v pravem času izterja.

Št. 331.

1652, dne 4. oktobra.

Ivan Jurij baron Puech, freisinski stolni dekan in škofov komisar, veleva v imenu freisinskega škofa loškemu glavarju, da naj ukaže loškim podložnikom po hlevnovrški in karnski županiji, da mora vsakdo izmed njih dajati v loško žitnico (kaščo) po jeden vagan („Khauffmesz“) rži in po jeden vagan ovsa. Iz salske knjige je razvidno, da so dotični podložniki dolžni dajati to žito. Oni sami sicer trdijo v nekem sodnijskem poročilu, da dobiva loško gospostvo od drugih županij toliko žita, da napolnijo ž njim do vrha graščinsko žitnico in da zato odrajtujejo namesto žita v gotovini, kar pa se ne godi v resnici v sedanjem času.

Št. 332.

1652, dne 7. oktobra. Loški grad.

Loški glavar pl. Wangnereckh piše baronu Puechu ter mu naznanja, da je prejel njegovo pismo z dne 17. septembra. Poroča mu, da je izročil cesarsko resolucijo po Matiji Porenti, bitenskem županu, po Matiji Proju, lovskemu mojstru, in po Andreju Pečniku v sredo dne 2. oktobra glavnim kolovodjam, kakor Jerneju Šifrerju in Ivanu Črne-tu. Ti je niso hoteli takoj odpreti, temuč so to storili nekaj dni pozneje, ko so prišli iz vsake županije po trije podložniki. Ko so videli, da resolucija nima cesarjevega podpisa, izrekli so, da ne zado-
stuje, ter sklenili, da hočejo znova poslati poseben odbor na Dunaj k cesarju.

Glavar piše, da bi rad dobil knjigo, v kateri je popisana robotnina. Nahaja se sedaj v Gradcu pri tajnih svetovalcih, prej je bila na Dunaju.

Glavar omenja, da mu je že jedenkrat pisal ter ga vprašal, ali bi podložniki sedaj, ko je vpeljana robotnina, še tovorili z vinom ali pa ne. Do sedaj še ni dobil o tem nobenega odgovora.

Št. 333.

1652, dne 8. oktobra.

Loški glavar Wangneröckh piše kranjskemu deželnemu glavarju ter se mu zahvaljuje v imenu freisinskega škofa Albrehta Sigmunda za pomoč v zadevah zastran robotnine.

Že pretečeno leto je bil napravljen s pomočjo freisinskega stolnega dekana barona Puecha neki načrt zastran ro-

botnine. V tem načrtu je bilo navedeno, koliko robotnine je treba dajati od vsake kmetije, vsakih rovt in vsake kajže z ozirom na njih velikost in veljavo. Vse to je bilo spisano v neki knjižici, katero je dobil on (deželni glavar) v roke. Ko jo je na njegovo povelje pregledal knjigovodja, potrdil jo je (deželni glavar) ter potem poslal v Gradec. Odtod je prišla na cesarski dvor in nato pa zopet v Gradec. Wangneröckh prosi deželnega glavarja, da bi mu pomagal dobiti to knjižico, ker bi jo jako potreboval.

Dalje prosi Wangneröckh deželnega glavarja pomoči zoper sodnika in svetovalstvo v Loki zarad 307 gld. 15 kr. in 1 penenza. To svoto bi morale plačati loško mesto kot hišni davek in kontribucijo, a Ločanje trdijo, da ni to nikakoršen davek, temuč le neka služnost.

Št. 334.

1652, dne 13. oktobra. Loški grad.

Ivan Jakob pl. Wangnerökh, glavar loškega gospostva in mesta, veleva vsled ukaza škofovega komisarja barona Puecha z dne 4. oktobra (gl. št. 331.) podložnikom po hlevnovrški županiji, da mora vsak dne 6. novembra pripeljati v loško žitnico po jeden vagan (Khauffmesz) rži in po jeden vagan ovs.

Št. 335.

(Najbrže konec leta 1652.)

Zapisnik, iz katerega je razvidno, koliko je potrosilo loško gospostvo za vojaštvo od 1. aprila pa do zadnjega decembra leta 1652.

Št. 336.

(Najbrže leta 1652.)

Zapisnik davkov, ktere je plačalo loško gospostvo deželni davkarji za leto 1651.

Dne 28. avgusta leta 1651.	se je plačalo	1833 gl. 20 kr.
Dne 31. oktobra " 1651. " " "	1000 " — "	
Dne 17. januarja " 1652. " " "	2100 " 2 "	
Dne 10. februarja " 1652. " " "	613 " 52 "	
Dne 28. februarja " 1652. " " "	600 " — "	
Dne 1. marca " 1652. " " "	146 " 40 "	
S pomočjo dr. Moraviča se je plačalo	650 " — "	
Dne 8. aprila leta 1652. " " "	733 " 20 "	

Skupaj 7677 gl. 14 kr.

Treba je pa še plačati 679 gl. 15 kr.

Št. 337.

(1653, dne 7. januarja.)

Loški glavar pl. Wangnerökh toži pri deželnem glavarstvu loške podložnike, ker se branijo dajati robotnino, ako-ravno so vsled cesarske resolucije (gl. št. 325.) dolžni to storiti.

Št. 338.

1653, dne 8. januarja. Ljubljana.

Kranjsko deželno glavarstvo ukazuje vsled pritožbe loškega glavarja loškim podložnikom, da morajo v smislu cesarske resolucije plačevati loškemu gospostvu robotnino. Ako bi tega ne storili, zadele bi jih eksekucije in druge hude kazni.

Št. 339.

1653, dne 13. januarja. Reznó.

Baron Puech piše loškemu glavarju pl. Wangnereckhu ter mu naznanja, da je prejel njegovo pismo, iz kterega je zvedel, da so loški podložniki zopet odposlali nektare kolovodje v Gradec in na Dunaj. Vendar ne opravijo ničesar, ker ne morejo predrugčiti ali pa odstraniti tega, kar je cesar sam odločil. Dalje piše glavarju, da ni prav storil, ker je začel terjati robotnino že sedaj, ko so duhovi še razburjeni. Bolje bi bilo, da bi bil zahteval prvo polovico o sv. Juriju, drugo pa o sv. Mihaelu. — Tudi mu naznanja, da je v Reznem že mnogo duhovskih in posvetnih velikašev, ki se udeležé državnega zbora.

Št. 340.

1653, dne 3. februarja. Reznó.

Baron Puech piše loškemu glavarju pl. Wagnereckhu, da je zvedel iz njegovega pisanja z dne 3. februarja(?), kako je postopal deželni glavar proti kmetom zastran robotnine. Puech pravi, da upa, da se jedenkrat uredi cela stvar. Naznanja mu, da sta sedaj v Reznem Jernej Šifrer in še nekdo drug. Izročila sta cesarju neko prošnjo, ko je šel ravno v cerkev. On (Puech) pa, ko je to opazil, vložil je ostro pisan „memorial“, v kterem je zahteval, da naj kaznujejo Jerneja Šifrerja, podložnike pa prisiljo, da bodo dajali robotnino. Puech pravi, da je dosegel s svojim spisom toliko, da še pogledali niso prošnje loških podložnikov. Kadar se snide državni zbor,

izda se resna resolucija do loških podložnikov in potem bi rad videl, bodo li ubogali ali ne.

Potem prosi Puech loškega glavarja, da bi mu povedal o pl. Lambergu, ki je umrl brez dedičev, kaj je imel v fevdu. Najbrže bo zarad njegovega premoženja nastala kaka dolga pravda.

Št. 341.

1653, dne 3. februarja. Loški grad.

Loški glavar piše freisinskemu stolnemu dekanu baronu Puechu v Rezno ter mu naznanja, da je prejel njegovo pismo z dne 13. januarja in pa da mu je pisal dne 7. januarja.

Kar se tiče robotnine, omenja glavar, da je še ni pobiral do sedaj, pač pa je opozoril podložnike s posebnimi dekreti, da naj pripravijo denar. Zastran teh dekretov so se podložniki pritožili pri deželni gosposki, a tudi on (glavar) je storil potrebne korake. Vsled tega so dobili podložniki ukaz, da morajo dajati robotnino, ker drugače bi morali plačati globo od 1000 cekinov. Tudi jim je deželna gosposka velela, da se ne smejo več pritoževati zastran robotnine.

Na Dunaj in v Gradec odposlani kolovodje se še niso vrnili. Zopet bodo zapravili lepo svoto denarja. Glavar izreka željo, da naj bi šli v Rezno, kjer bi brez dvoma dobili zaslužen plačilo. Ljudje govoré, da so v Gradcu zaprli Jerneja Šifrerja zarad nekega prestopka, kterege je učinil njegov bratranec Matija Šifrer s Suhe. Imeli bodo zaprtega tako dolgo časa, dokler se ne oglasi njegov bratranec sam.

Glavar poroča, da so Benečanje opustošili okoli trdnjave Palme (Palma nuova) tri milje na široko in dolgo vsa polja, razdrli vse hiše in ugonobili več tisoč ljudi. V trdnjavi Palmi je 7000 mož, veliko jih je tudi v Vidmu (?). Najbrže se kmalu vname kak velik boj.

Dne 17. februarja se prične v Ljubljani v „reduti“ velika pojedina, ktera bo trajala tri dni. Na vrsto pridejo tudi viteške igre. Teh slavnosti se bodo udeleževali le najimenitnejši gospodje in kavalirji. Wagnereckh pravi, da ne bo mogel priti zraven, ker mora biti zarad svojega protina v postelji, kjer mu bo preživeti letošnji predpust.

Št. 342.

1653, dne 4. februarja. Freising.

V imenu freisinskega škofa Albrehta Sigmunda piše Jurij Filip Finkh loškemu glavarju pl. Wagnereckhu ter mu na-

znanja, da je škof prejel njegovo poročilo in pa nasvet, ki se nanaša na pravdo zastran hlevnovrškega žitnega davka. Škof je zadovoljen, da mu (glavarju) hoče pomagati odvetnik Markovič. Hlevnovršanje morajo žito odrajtovati, ali pa vsaj preklatici svojo trditev (gl. št. 331.).

Škof se iz važnih vzrokov ne strinja z nasvetom odvetnika Markoviča, ki pravi, da naj bi se prizadeval, da bi dobil odškodnino za stroške, katere mu je napravila pravda zastran robote.

Proti koncu velevala v škofovem imenu, kako naj (glavar) postopa, ker je zakupnik Pičaher vzel nekemu loškemu podložniku njegovo živino.

Št. 343.

1653, dne 26. februarja. Loški grad.

Loški glavar piše freisinškemu škofu ter mu naznanja, da je dobil po daljšem prizadevanju od deželne vlade dolžno pismo za 14.672 gl. 40 kr. in 3 peneze, katere ima od nje terjati loško gospostvo zaradi oskrbovanja vojakov. Ta dolg, kakor tudi obresti poravna dežela pri vplačevanju rednih davkov, od katerih se vsakikrat odbije nova doklada po 30 kr. in novi zemljiški davek po 45 kr. Za letošnje in naslednja leta ne bo torej treba plačati toliko rednega davka, kakor prej.

Glavar omenja, da je zopet terjal loškega mestnega sodnika, da bi plačal 307 gl., katere je mesto dolžno loškemu gospostvu. A sodnik je na to odgovoril, da ni po njegovem mnenju loško mesto ničesa dolžno loškemu gospostvu, ker je vsled povelja prejšnjega oskrbnika Korbinijana Fiernpfeila moralo mnogo potrositi za oskrbovanje vojakov. Rzsodili bodo vso to stvar deželni odborniki. Glavar piše škofu, da hoče počakati, kako bodo rzsodili odborniki. Ako bi naklonili zmago Ločanom, hoče protestirati ter zahtevati, da morajo plačati navedeno svoto; odškodnino za svoje izdatke pa naj terjajo od Fiernpfeila, kateri jih je povzročil.

Št. 344.

1653, dne 26. februarja. Loški grad.

Loški glavar naznanja freisinškemu škofu, da je zvedel po zakupniku Matiji Hirschenfelderju, da je mlin pod šolo (v Loki) jako poškodovan. Treba ga bo popraviti, da ne bo voda prej ali poslej uničila še tega, kar stoji. Za popravljanje se bo potrebovalo kakih 50 gl. in desk od kakih 30 hlodov.

Pri sedanjih razmerah podložniki tudi ne bodo hoteli zastonj robotati, temuč jih bo treba plačevati.

Št. 345.

1653, dne 26. februarja. Loški grad.

Loški glavar piše freisinškemu škofu ter mu naznanja, da je prejel njegov ukaz z dne 4. februarja, iz ktereга je zvedel, kar mu je pisal zastran Kunsteljnovega dolga.

Št. 346.

1653, dne 15. marca. Freising.

Freisinški škof Albreht Sigmund piše loškemu glavarju pl. Wagnereckhu ter mu naznanja, da je prejel uradno poročilo s prilogami vred in pa prepis dolžnega pisma za 14.672 gl., ktere je dežela dolžna loškemu gospostvu zarad oskrbovanja vojakov. Naroča mu, da naj dobro pazi, da se vsako leto del tega dolga izplača z dotičnimi doneski rednih davkov. — Pomaga naj Korbinijanu Fiernpfeilu, da lažje dobi tistih 307 gl., ktere bi moralo dati loško mesto. — Proti koncu omenja škof, da je poslal njegovo poročilo o robotnini stolnemu dekanu v Rezno.

(Temu pismu so bili priloženi trije dostavki, katerih vsebino hočem tu v kratkem navesti.)

V prvem dostavku se škof pritožuje, ker mu (glavar) še ni poročal, je li že izterjal 60 gl. Kanižarjevega dolga ali ne. Praša ga, kdo je kriv, ako se to še ni zgodilo. Ukazuje mu, da kmalu izterja ta dolg.

Dalje mu omenja, da je gotovo dobil od loških podložnikov od sv. Jakoba pa do sedaj, ko je že potekel čas za vplačevanje davkov, kakih 6956 gl., in sicer okoli 1800 gl. „Poiesdengelt-a“, 2600 gl. za desetino, ktera se je dala v zakup, 899 gl. od pomnožitev, 535 gl. od županskih računov, 62 gl. od krčmarjev, najmanj 1000 gl. kupnine in mrtvaščine ter 80 gl. mitnine. Pri tem pa še niso všteti goldinarji od hišnega davka in pa zemljiški davki, kateri se morajo porabiti za kontribucijo. Od vseh teh dohodkov ni poslal (glavar) še nobenega vinarja v Freising. Izplačal je zadnjič samo to, kar je še bilo treba dati za dobo od sv. Jakoba leta 1651. pa do istega dne leta 1652. Škof pravi, da si pač ne more misliti, da bi ne bil (glavar) še ničesa izterjal, ravno tako tudi ne, da bi bil ta denar izdal za vplačanje kontribucije. K navedenim 6956 gl. pride do prihodnjega sv. Jurija še polovica

robotnine, tedaj kakih 3000 gl., in do binkošti se poproda tudi graščinsko žito, za katero bi se dobilo okoli 2000 gl. Ako se odštejejo razni stroški, ktere je bilo treba pokriti, mora imeti (glavar) najmanj 6000 gl. v svojih rokah. Škof pravi, da pričakuje, da odpošlje (glavar) pri prvi priložnosti precej veliko svoto v Freising, in sicer v novcih dobrega kova, najbolje v težkih cekinih.

V drugem dostavku piše škof glavarju, da pričakuje od njega, da naznani v kratkem času, kako stojé zadeve zastran Kunsteljnovega dolga in zastran hlevnovrškega in karnskega žitnega davka.

V tretjem dostavku omenja škof, da je zvedel, da sta mlin pod šolo in pa tako zvani „Zehler-Mihl“ jako poškodovana in podrti ter da ju je treba na vsak način popraviti. Škof odgovarja gledé mlina pod šolo, da je morebiti dolžan dotični zakupnik, da ga popravi. Da se o tem prepriča (škof), pošlje naj mu zakupno pismo. Kar se pa tiče mlina, „Zehler-Mihl“ imenovanega, skrbeti bi moral (glavar) sam za popravo, ker ga mu je (škof) prepustil iz milosti pod tem pogojem, da plačuje od mlina jedino le urbarščino. Pod istim pogojem mu je prepustil tudi mlin pri „Krivem mostu“ („bey der Khruppen Pruckhen“). Glavarju velevala, da naj vestno poroča, za koliko so bili dohodki mlina, „Zehlermihl“ imenovanega, večji, kakor urbarščina, in koliko bi stala vsa poprava.

Št. 347.

1653, dne 21. marca. Rezno.

Baron Puech piše loškemu glavarju pl. Wagneregggu ter mu naznanja, da je prejel njegovo pismo z dne 20. februarja. Kar se tiče robotnih zadev, izvršuje naj (glavar) le to, kar mu on (Puech) ukaže. Potem mu piše še o nekterih drugih stvaréh, tako n. pr. o rezenskem državnem zboru.

Št. 348.

1653, dne 24. marca. Loški grad.

Loški glavar pl. Wangneröckh piše stolnemu dekanu baronu Puechu ter mu naznanja, da je prejel njegovo pismo z dne 3. februarja. Z veseljem je zvedel, kar mu je pisal o Jerneju Šifrerju in o robotnini. Ako ne pošlje deželni glavar loškim podložnikom določnega ukaza, da morajo plačevati robotnino, ne bo se dalo dosti opraviti pri njih. Jernej Šifrer in njegovi tovariši so se povrnili pred tremi dnevi tu

sem. Ker niso ničesar dosegli, prigovarjajo ljudstvu, da bi zahtevalo novo komisijo, ktera bi pregledala vse, tudi najmanjše kmetije. Dokler bi se to ne izvršilo, ne dajal bi nihče robotnine. Glavar pravi, da upa, da ne bodo dovolili svojeglavnim in kaznjivim podložnikom takih komisij. Sčasoma se zve, ktere osebe dajejo loškim podložnikom take nasvete zoper njih gospostvo. Glavar piše, da ne dvomi, da je (Puech) dobil njegovo zadnje pismo, v katerem mu je pisal o puntarskem Ivanu Šustnu ali Hrvatnu.

Govori se, da pridejo v kratkem času iz Briksena komisarji, kateri sklenejo z grofom Thurnom kupno pogodbo za stran radovljiškega gospostva, ktero se proda za 109.000 državnih tolarjev.

Kar se tiče fevdov, ktere je imel rajnki pl. Lamberg, hoče mu o njih poročati v prihodnjič, ker mora prej poiskati dotične notice v stari fevdni knjigi. Znano je, da je prodal imenovani Lamberg neki les v Besnici. Ljudje pravijo, da je Lambergov brat, ki je bil nekoliko let jezuit, izstopil iz reda s tem namenom, da bi dobil bratova posestva ter ohranil ime in rod.

Št. 349.

1653, dne 31. marca. Loški grad.

Loški glavar pl. Wangnereckh naznanja freisinškemu škofu, da je umrl v zadnjem času Adam baron Lamberg „zum Stain vnd Gnetenberg“, nekdanji najvišji štalmajster na Kranjskem in v Slovenski marki. Zapustil je precej veliko premoženja. Nekaj kmetij je imel kot fevd od freisinških škofov; bil je tedaj freisinški vazal. Drugih dedičev nima, kakor jednega brata, ki je pa jezuit. Ko je ta slišal, da je umrl brat, zapustil je nepričakovano samostan. Sedaj hoče imeti bratova posestva. Wangnereckh piše, da pričakuje o tej zadevi od njega (škofa) potrebnih ukazov.

Št. 350.

1653, dne 1. aprila. Loški grad.

Loški glavar piše freisinškemu škofu ter mu naznanja, da je prejel njegovo pisanje z dne 15. marca in pa tri priložene dostavke, na ktere hoče takoj odgovoriti.

V prvem dostavku je omenjeno, da bi bil (glavar) od davčnih dohodkov, ktere je potegnil od sv. Jakoba pa do sedaj, lahko poslal v Freising čez 6000 gl. Glavar pravi, da

je bil žalosten, ko je čital te vrstice, ter si mislil, da ga hoče kdo pri njem (pri škofu) po nedolžnem očrnuti. Naznanja mu, da se „poiesdengelt“ ne izterjuje o sv. Jakobu, temuč še le konec meseca oktobra, in da je pet tednov dovolj opravila z nabiranjem tega davka. Desetino so prevzeli zakupniki pod pogojem, da plačujejo polovico zakupnine takrat, kadar dajejo pojezde („poiesden“), drugo polovico pa o sv. Juriju. Tudi je treba imeti z zakupniki potrpljenje ter jih dostikrat čakati, da prinesô denar. Ako bi se to ne vršilo, ne hoteli bi drugikrat prevzeti desetine v zakup. Županski računi se plačujejo še le o sv. Juriju. Mrtvaščine in kupnine je bilo letos malo in še te je polovica na dolgu. Kar se tiče žita v „kašči“, bila je prodaja razglašena še le pred tremi tedni in do sedaj se je zanj izkupilo še le okoli 400 gl. kranjske veljave. Zastanki rednih davkov in izvenredne kontribucije znašajo 5393 gl. in 37 kr. Glavar pravi, da podložnike zapira ter jim zarubljuje njih premoženje, da bi jih tako prisilil, da bi poravnali vsaj davčne zastanke, a vse nič ne pomaga, ker jim jako manjka denarja. Čez 1700 gl. izvenredne kontribucije in 2372 gl. rednega davka je poplačal z denarjem iz njegovega (škofovega) žepa. Obresti je čez 1000 gl.; nekterim je obrok že potekel, pri drugih se to zgodi o sv. Juriju. Mnogo so stala sladka vina, koja so bila že lanskega leta poslana v Freising. Precej veliki so bili razni redni in drugi potrebni uradni stroški. Gospod Jochner večkrat piše, da bi mu poslal obljubljenih 550 gl. Bivšemu oskrbniku Korbinijanu Füernpfeilu bo treba plačati 2000 gl., ktere je posodil (škofu), da je pobiral potem za obresti desetino po Virmašah in Starem dvoru. V zadnjem času mu je (glavar) vsled njegovega (škofovega) ukaza moral odpovedati to svoto. Tudi bo moral rečenemu Füernpfeilu vsled njegovega (škofovega) povelja odrajtati računski ostanek, ki znaša čez 1200 gl. Glavar pravi, da ga je Füernpfeil večkrat terjal za ta ostanek. Kar se tiče robotnine, dobil je do sedaj še ni nič, ker hočejo trmoglavi podložniki nekoliko zavleči to zadevo. Glavar piše, da ga (škofa) je prosil, naj bi mu dovolil jednega uradnika, kteri bi mu pomagal pobirati mrtvaščino, kupnino, redne davke, izvenredno kontribucijo, desetino, županske račune in robotnino, a ni bil uslišan. Ni mu mogoče, da bi sam izterjal toliko davščin od 2600 podložnikov, pri vsem tem pa še razsojeval raznim strankam njih pravde ter izvrševal razna druga opravila, kterih je vsak dan dovolj.

Glavar omenja, da je povsod popraševal zaradi Kanižarjevega dolga. Pozvedoval je, imata li Franc Kanižar in pa njegov sin kaj premoženja, a brez uspeha. Malovredni sin, ki še živi, je prej ko ne vse zapravil. Od teh bo težko kaj dobiti.

Nato odgovarja glavar na škofova vprašanja, ktera so bila v drugem dostavku. Kar se tiče zadev zaradi hlevnovrškega in karnskega žitnega davka, prišlo je iz Gradca neko pisanje, ktero se je izročilo podložnikom.

Odgovarja na (škofova) vprašanja v tretjem dostavku omenja glavar, da se vsakikrat, kadar se da kak mlin v najem, napravi pogodba tako, da mora lastnik mlina popravljati to, kar stoji in se ne premika, zakupnik pa to, kar se giblje in suče. Taki pogoji veljajo sploh tudi drugod po deželi. Stroški za popravo mlina, ki se zove „Zeller-Müll“, ne bodo veliki; kar pa se tiče stroškov za popravo mlina pod šolo, o tem je že pisal. Koliko bo stalo robotanje, tega ne more povedati, ker ne ve, koliko delavcev in voznikov se bo potrebovalo. Selskim sodnikom („Landrichter“), županom in srenjskim slugam („Pieter“) hoče ukazati, da bodo nadzorovali delavce.

Glavar pravi, da znaša davščina od obeh mlinov, ktera mu je prepustil (škof), 99 goldinarjev in nekoliko krajcarjev. Ker pa ne more biti sam v mlinih, dal ju je v najem tako, da mu dajeta na leto 160 gl. dobička.

Št. 351.

1653, dne 2. aprila. Loški grad.

Loški glavar pl. Wangneröckh piše freisinškemu škofu ter mu naznanja, da je prejel njegovo pismo z dne 15. marca. Stolni dekan mu je iz Reznega pisal dne 3. februarja in 10. marca. Na obe pismi je že odgovoril. Zoper uporne in puntarske podložnike bo treba strogo postopati, ker drugače se ne udajo. Znova so nabrali 300 zlatih cekinov ter poslali jednega izmed svojih kolovodij v Gradec ali pa v Režno. Sedaj zahtevajo, da bi se jim dovolila nova komisija, ktera bi pregledala njih kmetije. Na ta način hočejo doseči, da bi jim za sedaj še ne bilo treba dajati robotnine. Ako se ne posreči stolnemu dekanu, da bi jim uničil njih načrte, reči je težko, kdaj prično plačevati robotnino. Upati je, da se jim ne dovoli zahtevana komisija.

Potem poroča glavar, kako je postopal zoper loškega podložnika Ivana Šusta, v obče Hrvat imenovanega, ki je doma iz Gorenje vasi v poljanski županiji. Ko so mu hoteli zarubiti njegovo premoženje, rekel je, da bo treba prej obesiti

tri Nemce, preden začnô podložniki dajati robotnino. Nato je bil pozvan k sodišču v Loko, kamor je tudi prišel. Tu je še jedenkrat ponovil svojo trditev ter potem še pristavil, da prej ne bo miru zaradi robotnine, dokler ne nastane kmečki punt ali vstaja. Glavar pravi, da ga je dal potem vkleniti v železje. Naznani naj mu (škof glavarju), kaj mu je storiti s tem upornežem.

Št. 352.

1653, dne 12. aprila. Freising.

Baron Puech piše loškemu glavarju pl. Wagnereckhu ter mu naznanja, da je prišel tekoči teden iz Reznega. Brez dvoma je (glavar) dobil njegovi dve pismi in pa prepis cesarske resolucije.

Puech pravi, da se hoče, kadar se zopet povrne v Režno, pritožiti pri cesarju zoper kolovodje loških podložnikov, ker ne mirujejo ter znova nabirajo denar. Kar se tiče Šusta iz Poljanske doline in njegovega prestopka, dobi že od škofa ukaz, kaj mu je storiti z njim.

Št. 353.

1653, dne 24. aprila. Gradec.

Resolucija cesarja Ferdinanda III. do kranjskega deželnega glavarja zastran loških podložnikov, ki so prosili, da bi se ovrgla neka prejšnja resolucija, določujoča roboto in robotnino, ter se ustavila pričeta rubežen.

Cesar pravi v svoji resoluciji, da je izdal, opiraje se na izjavo posebne komisije in na druge dovolj tehtne informacije, že leta 1652. neko resolucijo. S to resolucijo je zapovedal, da naj loški podložniki plačujejo od vsake kmetije po 4 gl. robotnine ter izvršujejo roboto po jeden dan v letu. Pri tem se je vendar treba ozirati na razliko med večjimi in manjšimi kmetijami, kakor tudi na razliko med rovtarji in kajžarji. Kdor bi moral dalj časa robotati, naj se mu robotnina razmerno zniža. Podložniki naj se ravnaajo po tej resoluciji ter naj molčé.

Cesar izjavlja, da naj ostane ta resolucija (iz leta 1652.) pravomočna. Deželnemu glavarju ukazuje, da naj opominja rečene podložnike, da se ravnaajo po resoluciji. Ako bi tega ne hoteli storiti, treba jih je eksekutivno prisiliti.

Ker so podložniki s svojo repliko prelomili njim zaukazano molčanje ter tako postali nepokorni in ker so znova

nabrali precejšnjo svoto, da so mogli poslati v Rezno poseben odbor, v katerem je bil tudi glavni kolovodja Jernej Šifrer, zato mu (deželnemu glavarju) ukazuje, da takoj vjame Šifrerja in zapre za nekoliko časa. Tako postopanje bo ostrašilo druge nezadovoljneže, da si ne bodo upali znova pritožiti se.

Robotnina naj se prične uračunjevati in izterjevati z dnevom zadnje resolucije, ne pa od takrat, kadar se je pričela pravda zastran robote in robotnine. Tudi se povprečno od kmetije ne sme več zahtevati, kakor 4 gl.

Št. 354.

1653, dne 5. maja. Ljubljana.

Vsled cesarske resolucije ukazuje kranjsko deželno glavarstvo Ivanu Jakobu pl. Wangneröckhu, glavarju loškega gospostva in mesta, da naj polovi glavne kolovodje, ki huj-skajo podložnike k nepokorščini in upornosti, ter naj jih izroči deželni sodnji. Ti kolovodje so v prvi vrsti Jernej Šifrer, potem pa tudi Andrej Jenko, Lenart Žontar in Jurij Trepol.

Št. 355.

1653, dne 5. maja. Ljubljana.

Ukaz deželnega glavarstva do grajskega grofa na ljubljanskem gradu Ivana Andreja barona Buczellein-a, da naj prec pošlje stražnjega glavarja in pa šest najboljših vojakov v Loko k glavarju Wangneröckhu, kateri jim izroči četiri kolovodje. Te naj potem pripeljejo v Ljubljano in zapro v grajsko ječo.

Št. 356.

1653, dne 16. maja. Rezno.

Vsled pritožbe freisinskega škofa Albrehta Sigmunda pošilja cesar Ferdinand III. svojim tajnim svetovalcem v Gradec ukaz, kako je treba postopati z loškimi podložniki. Cesar pravi, da je že izrekel v dveh resolucijah svoje mnenje o dotični zadevi. Podložnikom prepoveduje shajati se, nabirati denar ali pa kako drugače delati zoper izdane resolucije. Kdor ne bi hotel ubogati, naj se kaznuje. Kolovodje bi bilo dobro zapreti in tudi, ako je treba, vkovati v železje.

Št. 357.

1653, dne 23. maja. Loka.

Sodnik in svetovalstvo loškega mesta odgovarjata na dopis loškega glavarja pl. Wangnerökha z dne 17. maja, v katerem ta dolži mestnega svetovalca Ivana Pušarja, da je pomagal s svetom in djanjem loškim podložnikom, ki so se pravdali s svojim gospostvom zastran robotnine. Vsled tega je kot šuntar zaslužil ostro kazen.

Sodnik in svetovalstvo naznanjata, da je rečeni Pušar izrekel v navzočnosti zbranih svetovalcev, da ni nikdar hujskal loških podložnikov in da želi zvedeti ime tistega, kateri ga je tožil. V njegovi navzočnosti hoče dokazati svojo nedolžnost.

Št. 358.

1653, dne 28. maja. Režno.

Odlomek pisma stolnega dekana do freisinškega škofa. Stolni dekan pravi, da ga je vprašal loški glavar, kaj naj stori z vjetim Ivanom Šustom ali Hrvatom. Kar se tiče (škofovega) nasveta, da bi ga zaprli za osem dni in mu naložili globo od 120 državnih tolarjev, ni ga mogoče izvršiti, ker Šustovo premoženje ni vredno 100 tolarjev, ako se odštejejo njegovi dolгови. Da bi ga usmrtili, tudi ne kaže, ker se ne spodobi, da bi se (škof) kot duhovski knez onesnažil s krvjo svojih podložnikov. Ako bi ostro kaznovali Šusta, dobili bi uporni podložniki nov povod, da bi se pritoževali. Najbolje bi bilo, da bi naznanil loški glavar to zadevo deželnemu glavarju in nekterim odbornikom ter jih ob enem uprašal, kako naj kaznuje tega uporneža.

Št. 359.

1653, dne 23. junija. Režno.

Baron Puech piše loškemu glavarju pl. Wagnereckhu ter mu naznanja, da je prejel njegovo pismo z dne 2. junija ter iz njega zvedel, da loški kmetje še nočejo mirovati. Podložniki so izročili cesarju več prošenj, na ktere se pa ni dosti oziral. Najbrže danes se odpošlje cesarski ukaz v Gradec. Potrudi naj se (glavar), da ga (cesarski ukaz) kmalu dobi v roke. Tudi bo cesar sam pisal o tej zadevi freisinškemu škofu.

Nato omenja Puech v svojem pismu, da je v Reznem velika zmešnjava, ktera je nastala vsled needinosti med izbornim knezom mogunškim in kolinskim zarad kronanja rimskega kralja.

Št. 360.

1653, dne 28. junija. Gradec.

Notranjeavstrijski tajni svetovalci v Gradcu pošiljajo ukaz cesarja Ferdinanda III. z dne 16. maja leta 1653. (gl. št. 356.), v katerem je povedano, kako naj se postopa zoper loške podložnike, deželnemu glavarju na Kranjskem, da ga razglasi.

Št. 361.

1653, dne 3. julija. Režno.

Baron Puech piše loškemu glavarju pl. Wagnereckhu ter mu naznanja, kaj je cesar pisal zastran loških podložnikov freisinškemu škofu. Iz dotičnega pisma je razvidno, kak oster ukaz je cesar poslal zoper loške kolovodje. Govori naj (loški glavar) z deželnim glavarjem ter stori potrebne korake, da kmalu dobi cesarski ukaz v roke.

Št. 362.

1653, dne 8. julija. Ljubljana.

Vsled prošnje loškega glavarja pl. Wangnerögkha naznanja kranjski deželni glavar loškim podložnikom, da naj pridejo dne 23. julija dopoludne iz vsake županije loškega gospostva župan in pa pet ali šest njegovih sosedov v Ljubljano v reduto, kjer se jim prečita tretji cesarski ukaz zastran robe in robotnine. Ako bi podložniki ne prišli, odprlo bi se vendar cesarsko pismo; a zoper nje (podložnike) bi se v tem slučaju postopalo tako, kakor bi zaslužili.

Št. 363.

1653, dne 30. julija. Loški grad.

Vsled trikratnega cesarskega ukaza in vsled obljube, ktero so loški podložniki pred kratkim časom storili pri kranjski deželni gosposki, ukazuje loški glavar pl. Wangneröckh v imenu freisinškega škofa Albrehta Sigmunda znova vsem kmetom in kajžarjem po bitenski županiji, da morajo priti dne 4. avgusta v loški grad ter plačati dolžno robotnino. Ako bi tega ne storili, zarubilo bi se jim njih imetje. Župan naj gre od hiše do hiše ter naj naznani podložnikom ta ukaz.

Št. 364.

1653, pred 7. avgustom(?)

Loški glavar pl. Wangneregkh se pritožuje pri deželnem glavarju zoper loške podložnike. Med drugim pravi, da so podložniki že bili obljubili, da bodo plačevali robotnino. Vsak je mislil, da bo sedaj konec dolgih pravn. A v zadnjem času so podložniki najedenkrat začeli zahtevati, da jim mora dati freisinški škof neki revers, ker prej ne bodo odraštovali robotnine. Loški glavar piše, da je napovedal robotnino po bitenski županiji, a nobeden podložnik ni prišel, da bi jo bil plačal. Pač pa so se mu siloma ustavili, ko jim je hotel zarubiti njih imetje. Zato ga (deželnega glavarja) prosi, da bi mu (loškemu glavarju) poslal zapriseženega moža („Geschwornen Überreutter“), ki bi podložnike prisilil, da bi dajali robotnino. Ako bi pa bili uporni, vzel naj bi jim njih premoženje ter jih tudi telesno kaznoval.

Št. 365.

1653, dne 7. avgusta. Ljubljana.

Vsled pritožbe loškega glavarja pl. Wangnerögkha ukaže Franc Maksimilijan Voccan, škof pičenski in oskrbnik kranjskega deželnega glavarstva, loškim podložnikom, ki so hoteli imeti od freisinškega škofa prej revers, preden bi začeli dajati robotnino, in ki so se tudi izkazali nepokorne, tako n. pr. podložniki v bitenski županiji, ktere je poklical loški glavar k sebi, da bi plačali robotnino, a niso hoteli priti ter so se tudi zoperstavili zarubitvi svojega imetja, da morajo ne gledé na zahtevani revers v osmih dneh izplačati dolžno robotnino.

Št. 366.

1653, dne 7. avgusta. Ljubljana.

Vsled pritožbe loškega glavarja pl. Wangnerökha ukaže Franc Maksimilijan Voccan, škof pičenski in oskrbnik kranjskega deželnega glavarstva, loškim podložnikom po bitenski županiji, da morajo izvrševati dolžno slamnato roboto („Stro-Robeith“), ker drugače bi jih zadela huda kazen.

Št. 367.

1653, dne 7. avgusta.

Pritožba loških podložnikov na Suhi do loškega glavarja zoper bitenskega župana in druge uradnike loškega gospostva,

kteri so prišli na Suho terjat robotnino ter jako strogo postopali zoper tiste, ki niso mogli takoj plačati.

Št. 368.

1653, pred 29. avgustom.

Loški glavar pl. Wangnerekh prosi deželno glavarstvo, da bi prestavilo uradno zaslišanje, katero ima biti dne 1. septembra, na prvi dan meseca decembra. Kot razloge navaja v svoji prošnji, da je moral pred kratkim časom potovati v Freising. Ravno sedaj ima jako mnogo drugega posla. Tudi je treba v poštve jemati, da je on tožitelj, ne pa zatoženec.

Kranjsko deželno glavarstvo je z ozirom na našete razloge ugodno rešilo prošnjo loškega glavarja dne 29. avgusta leta 1653.

Št. 369.

1653, dne 29. avgusta.

Prošnja loških podložnikov do kranjskega deželnega glavarstva, katero naj bi zaukazalo loškemu glavarju, da sme od njih zahtevati le po 4 gl. robotnine in ne več. V svoji prošnji omenjajo, da jim nalaga cesarska resolucija po 4 gl. robotnine namesto dosedanje robote. Loški glavar pa zahteva od nekterih podložnikov po 5 in po 4½ gl. Razun tega je tudi treba opomniti, da nekatere županije do sedaj niso bile dolžne robotati, nekatere so pa namesto robote dajale žito ali pa plačevale nekoliko davka. Bilo bi odveč, ako bi zahtevalo loško glavarstvo od podložnikov po takih županijah tudi po 4 gl. robotnine. Nekteri posestniki bi od svojih kmetij nikakor ne mogli dajati po 4 gl. robotnine, rajši bi jih opustili.

Št. 370.

1653, dne 29. avgusta.

Loški glavar pl. Wangnerekh naznanja kranjskemu deželnemu glavarstvu, da še vedno zahtevajo loški podložniki, da bi jim dal freisinski škof prej revers, preden bi začeli dajati robotnino. To zahtevanje je povzročila bitenska županija, na katero se sklicujejo zdaj druge. Odlok deželnega glavarstva z dne 7. avgusta ukazuje podložnikom, da morajo ne glede na zahtevani revers izplačati v osmih dneh dolžno robotnino. Ker pa tega nočejo storiti, zato prosi, da bi poslalo deželno glavarstvo zapriseženega moža, v čegar navzočnosti bi se naj-

prej zarubilo premakljivo blago po bitenski županiji razun Okroglega. V tej vasi so se prebivalci udali ter plačali, kar so bili dolžni. Potem bi se zarubilo premakljivo blago po drugih upornih županijah. Ako bi ne bilo zadosti premakljivega blaga, prijeti bi bilo treba dotične posestnike ter jih vreči v ječo. Ravno to naj bi se zgodilo s tistimi, kateri bi hoteli ovirati zarubitev. Da bi se prebivalcem rubila in prodajala tudi zemljišča, bi ne bilo koristno za loško gospodstvo.

Št. 371.

1653, dne 4. septembra.

Loški podložniki po žirovski in hlevnovrški županiji prosijo kranjsko deželno glavarstvo, da bi z ozirom na to, ker ni bila obravnava zastran robotnine končana dne 31. avgusta, določilo nov termin obravnave, ktera bi se vršila med njimi in loškim glavarjem pl. Wangnerekhom. V svoji prošnji navajajo podložniki, da jim ni mogoče dajati po 4 gl. robotnine v novcih nemške veljave, ker je njih zemlja slaba, kamenita in nerodovitna. Prej bi jim kazalo, da bi zapustili svoje kmetije.

Deželno glavarstvo je nato določilo, da se bo nadaljevala dotična obravnava dne 22. septembra.

Št. 372.

1653, dne 6. septembra.

Loški glavar pl. Wangnereckh piše deželnemu glavarju ter pravi, da menda mislijo loški podložniki, da se jim ni treba ravnati po tistih cesarskih ukazih, kateri jim nalagajo večno molčanje. Ker se torej protivijo trikratnim cesarskim ukazom, zaslužijo pač, da bi bili ostro kaznovani. Pred kratkim časom so se pritožili zastran slame, ktero bi morala dajati bitenska županija loškemu gospodstvu, in zastran reversa, ktere ga zahtevajo od freisinskega škofa. Dne 29. avgusta so se znova pritožili, in sicer, kakor sami trdijo, v imenu vseh kmetov loškega gospodstva, kar pa ni res, ker prebivalci na Okroglem so se že pogodili z gospodstvom ter odrajtali robotnino. Okrog lancem torej ni znana najnovejša opozicija loških podložnikov. Treba bi bilo najprej ostro kaznovati šuntarje. Med vsemi loškimi podložniki so najupornejši Bitničanje, ker ti se ne nehajo zoperstavljaniti in dostikrat pregovoré tudi druge podložnike, da jim sledé. Med Bitničani so pa največ zakrivili spodaj naštetih podpihovalci, ki so podpisali zadnjo

pritožbo in jo tudi zagovarjali. Trdili so, da govoré v imenu drugih loških podložnikov, kar pa je neresnično, ker ti večinoma za vse to nič vedeli niso.

Ker niso mogli drugače postopati, rekli so v svoji pritožbi (gl. št. 369), da so naznanili loškemu gospostvu, da hočejo dajati po 4 gl. robotnine; a loško gospostvo te ponudbe ni hotelo sprejeti ter je naložilo nekterim kmetom po 5, nekterim pa po $4\frac{1}{2}$ gl. robotnine. Ta trditev je napačna, ker do sedaj še ni prišel razun Okrogancev nobeden loški podložnik v loški grad, da bi tu plačal tiste 4 goldinarje ali pa vsaj stavil kako ponudbo.

Druga neresnična trditev je ta, da so nekatere županije oproščene robote. Vsak je dolžan izvrševati v deželi navadno roboto.

Proti koncu prosi loški glavar, da bi ukazal (deželni glavar) loškim podložnikom, da morajo poplačati dolžno robotnino. Ako ne bi tega storili, zarubi naj se jim premakljivo imetje; uporneže je pa treba zapreti.

Potem naznanja loški glavar imena tistih mož, ki so podpisali zadnjo pritožbo. Ti so bili Andrej Rejec, Andrej Eržen, Jakob Hafner, Jurij Kašman, Mihael Križaj in Jernej Šifrer.

Št. 373.

1653, dne 9. septembra. Ljubljana.

Franc Maksimilijan Voccan „von Schönpasz“, škof pičenski in oskrbnik kranjskega deželnega glavarstva, pozivlje Andreja Rejca, Andreja Eržena, Jakoba Hafnerja, Jurija Kašmana, Mihaela Križaja in Jerneja Šifrerja, da morajo takoj, ko dobé ta poziv, priti osebno k deželnemu glavarju ali pa njegovemu oskrbniku v Ljubljano.

Št. 374.

1653, dne 9. septembra. Ljubljana.

Vsled pritožbe loškega glavarja pl. Wangnerögkha zoper loške podložnike, kateri se branijo dajati po 4 gl. robotnine, ukazuje Fr. M. Voccan, škof pičenski in oskrbnik deželnega glavarstva, da morajo v treh dneh izplačati to robotnino, ker drugače bi se jim zarubilo njih imetje.

(Dva izvoda.)

Št. 375.

(1653, pred 16. septembrom.)

Loški glavar pl. Wangneregkh piše deželnemu glavarju, da nič ne izda dobrohotno postopanje pri loških podložnikih razun prebivalcev na Okroglem. Vkljub trikratnim cesarskim resolucijam nočejo dajati robotnine, koja znaša po 4 gl. nemške veljave. Zato naj (deželni glavar) ukaže, da se jim zarubi njih premakljivo premoženje, kar se jim je že večkrat zažugalo. Tudi naj se jim prepove vsaktera upornost. Kdor bi se protivil, naj se zapre v grajsko ječo in kaznuje na svojem imetju.

Št. 376.

1653, dne 16. septembra. Ljubljana.

Franc Maksimilijan Voccan „von Schönpasz“, škof pičenski in oskrbnik kranjskega deželnega glavarstva, naznanja loškim podložnikom, da se jim zarubi njih imetje vsled prošnje loškega glavarja pl. Wangnerögkha, ker niso hoteli plačati po 4 gl. robotnine, akoravno so dobili zastraen te zadeve od cesarja tri resolucije. Ukazuje jim, da ne smejo ovirati zapriseženega moža („Überreuter“) Matevža Pur-a, kteri naj izvrši to zarubitev, ker drugače bi bili hudo kaznovani.

Št. 377.

(1653, po 16. septembru.)

Loški podložniki, stanujoči po bitenski, godeški in brodski županiji, pritožujejo se zoper loškega glavarja pri kranjskem deželnem glavarju. V pritožbi omenjajo, da je cesar v svoji resoluciji z dne 12. junija leta 1652. določil, da sme freisinška škofija od vsake kmetije zahtevati po 4 gl. nemške veljave kot robotnino, vendar s tem pristavkom, da se je treba ozirati na razliko med večjimi in manjšimi kmetijami, kakor tudi na razliko med rovtarji in kajžarji. Zarad tega bi torej zapriseženi mož Matevž Pur od poldruge kmetije ne smel terjati več, kakor 6 gl. nemške veljave.

Pred kratkim časom razglašeni odlok določuje, da naj bodo podložniki popolnoma oproščeni tudi tiste robote, ktero bi morali izvrševati jeden dan v letu. Namesto nje naj plačujejo kmetje po pol goldinarja, kajžarji pa po 18 kr. Loško gospostvo nima prav, ker zahteva od ubogega, zadolženega kmeta po tri sreberne krone, t. j. po 5 gl. in 30 kr. robotnine

ter razun tega še po jeden dan robotanja. Od nekterih polkmetov terja po 4 gl. robotnine, od bogatejših kmetov pa le po 4 gl. in 30 kr. Od kajžarjev hoče imeti po jedno sreberno krono, namesto po 18 kr. Nekterim podložnikom je gospostvo povečalo tudi druge davke. Pri takih razmerah vsled tega ni mogoče izhajati ubogim podložnikom, ker morajo razun tega dajati tudi po več starov žita ter mnogo urbarščine in davkov. Potrebno bi bilo, da bi posebna komisija pravično razdelila robotnino med posamezne posestnike.

Zato prosijo (kranjskega deželnega glavarja), da bi opozoril loškega glavarja na navedeno cesarsko resolucijo in pa na poznejši odlok ter mu zaukazal, da jim (podložnikom) mora povrniti, kar je preveč izterjal od njih, ter jim v prihodnje ne sme nakladati prevelikih bremen.

Št. 378.

(1653, okoli 1. oktobra?)

Loški glavar pl. Wangneröckh piše deželnemu glavarju ter pravi, da je zahteval od loških podložnikov le toliko robotnine, kolikor je določujejo cesarske resolucije in pa robotna knjiga, ktero je sam (deželni glavar) potrdil in podpisal. Podložniki so vsled cesarske resolucije tudi dolžni delati roboto jeden dan v letu. A tudi zastran tega dne so se pobotali z loškim gospostvom ter obljubili, da hočejo rajši dajati neko odškodnino v novcih.

Pri vsem tem se pritožujejo loški podložniki, posebno pa kajžarji in rovtarji po bitenski, javorski in brodski županiji, da se je zahtevalo od njih več robotnine, kakor bi se bilo smelo. Mogoče je, da jim niso bile cesarske resolucije prav razložene, ker se vedno pritožujejo. V robotni knjigi je zapisano, koliko bi moral vsak dajati. Kmetje bi morali plačevati po 4 gl. robotnine in pa delati po jeden dan v letu roboto. Isto tako morajo tudi rovtarji delati po jeden dan roboto ter plačevati nekoliko robotnine, in sicer v novcih nemške veljave. Ne sme se pa z robotnino zamenjati tista davščina, ktera se je podložnikom naložila leta 1630. vsled tega, ker so se njih zemljišča povečala in zboljšala. Zato ga (deželnega glavarja) prosi (loški glavar), da bi ukazal loškim podložnikom, da morajo odrajtovati toliko robotnine, kolikor je je zapisane v robotni knjigi, ter dajati tudi obljubljeno odškodnino od jednega robotnega dne. Ako bi tega ne storili, treba jih je kaznovati.

Št. 379.

1653, dne 6. oktobra. Režno.

Baron Puech piše loškemu glavarju, da ne dvomi, da je srečno prišel v Loko ter se osebno prepričal, kako so se obnašali loški podložniki v tem času, ko ga ni bilo doma. Naznanja mu, da je dobil (Puech) dve pismi, kateri ste se glasili na njegovo (glavarjevo) ime, jedno od protipisarja z dne 13. septembra, drugo pa od Sigmunda Füernpfeila z dne 15. septembra. Obe je odpečatil (Puech) in prečital. Puech pravi, da se čudi, da sta oba (protipisar in Füernpfeil) jako hladnokrvno postopala ter nista takoj naznanila, da kmetje niso hoteli ubogati, akoravno so obljubili. Ako bi bila to prec poročala, bilo bi mogoče, da bi se bila vsa zadeva še v Monakovem naznanila cesarju, ki je ustno obljubil freisinškemu škofu, da mu hoče pomagati ter ostro postopati proti tistim ljudem, ki se ne zmenijo za prejete dobrote.

Puech pravi, da se mu ne zdi previdno, da se je zarubilo imetje tistim podložnikom, ki niso plačali robotnine. To bi utegnilo imeti neprijetne posledke. Bolje bi bilo, da bi se bilo izprva zahtevalo le od glavnih kolovodij, najprej po bitenski županiji, da morajo dati robotnino. Ako bi ne bili hoteli tega storiti, zarubilo bi se jim bilo njih premoženje. Ako bi se bili temu upirali, poslati bi jih bili morali prec v Ljubljano ter jih tu vreči v ječo. Ako bi se ne bili hoteli tukaj udati, peljati bi jih bili morali v Karlovec ali pa kam drugam, kjer bi bili morali delati v rovih. Ostali podložniki bi potem radi ubogali, ko bi videli, kako se postopa s kolovodjami.

Puech piše, da ne ve, je li že prejel kranjski deželni glavar zadnjo cesarsko resolucijo, katero so pred kratkim časom od tu (iz Reznega) poslali tajnim svetovalcem v Gradec. Ako je še nima, stori naj (loški glavar) potrebne korake, da jo kmalu dobi (deželni glavar) in objavi. Njemu (loškemu glavarju) pošilja za sedaj prepis dotične cesarske resolucije, kakor tudi prepis ukaza, kterege so dobili tisti loški podložniki, ki so prišli v Režno.

Dalje omenja Puech, da mu je pisal z Dunaja njegov bivši sluga, da so dobili loški podložniki na svojo stran Grundlerjevega pisarja. Čuditi se mora (Puech), da se loški uradniki tako malo brigajo za take stvari ter ničesar o tem ne poročajo. Glavar naj pozve, je li to resnica. Cesar misli to zimo ostati v Reznem.

Freisinški škof ni dolžan dati nikakoršnega reversa svojim podložnikom. Bilo bi proti vsaki pravici, da bi tisti, ki je dobil pravdo, moral izročiti revers tistim, ki so jo zgubili. Podložniki so dolžni opravljati v deželi navadno roboto. Dokler gospostvo ne potrebuje, da bi podložniki robotali, plačevati morajo po 4 gl. robotnine. Le jeden dan v letu morajo izvrševati tudi roboto. Pri tem naj ostane. Tistim podložnikom, ki bi prišli v Režno, godilo se ne bo dobro in se tudi ne bodo hitro povrnili domov.

Št. 380.

1653, dne 28. oktobra.

Loški glavar piše freisinškemu škofu Albrehtu Sigmundu ter mu naznanja, da je srečno prišel dne 2. oktobra v Loko. Dne 15. oktobra je začel pobirati pojezde („Poieszden oder Stüfft“) in pa robotnino. Kar se zadnje tiče, vrši se vplačevanje jako počasi. Med tridesetimi davkoplačevalci je ni niti jeden popolnoma izplačal; navadno dajejo na račun po jedno krono, po 1 gl. in 20 kr., nekteri pa le po pol krone. Ni mogoče popisati, koliko je s tem opravila. Večkrat je že prosil, da bi mu dal (škof) še jednega uradnika, ki bi nadzoroval gozde, da bi jih ljudje tako ne sekali; tudi bi pobiral robotnino in pa opravljal še druga dela. A ni se dovolilo. Glavar pravi, da ne more sam izvrševati toliko poslov. Protipisar ima dovolj dela v pisarnici, ko mora vsako leto prepisovati knjige, katerih je vedno več. Tudi pride vsak dan zanj še kako drugo opravilo. Žitničar se izgovarja, da ima dovolj posla v kašči, ko mora žito prejemati in prodajati. Glavar prosi, da bi mu vendar (škof) dovolil, da bi smel imeti še jednega uradnika, kateri bi dobival majhno plačo v novcih ali pa v žitu. Vsaj bi jo gotovo zaslužil mnogoterno, ker bi za branil ljudem, da bi ne delali lazov po gozdih. Kar se tiče izterjane robotnine, hoče za sedaj ukazati sodnijskemu pisarju, da zapiše vplačane zneske v urbar pri imenih dotičnih posestnikov. Vendar bo treba napraviti posebno knjigo, v katero se bo zapisovalo, koliko je ta ali drug dal robotnine. Ne more se zahtevati, da bi podložniki plačevali davke in robotnino v jednom in istem času, ker bi bilo to za nje prehudo. Morebiti bi kazalo, da bi odrajtovali robotnino o svetem Juriju. Sicer se pa hoče (glavar) ravnati tako, kakor mu ukaže (škof).

Glavar piše, da mu (škofu) pošilja menico, katero je dobil od Locatelli-ja. Zanj lahko potegne v Augsburgu v četrnajstih dneh 5000 gl.

Vsled deževja, katero je trajalo dva tedna, narasla je voda tako, da je na Studencu (v Loki) podrla del jezú. Zakupnik sedaj toži, da ne more mleti. Škoda se ne more hitro popraviti, ker imajo ljudje v tem času na polju dovolj dela. Vsled upornosti neubogljivih podložnikov manjka tudi voznikov, da bi navozili potrebnega kamenja in pa lesa iz cerngrobskega gozda. Koliko bo stalo popravljanje jezú, hoče poročati, ko bo delo izvršeno; najbrže kakih 40 do 50 gl.

Št. 381.

1653, dne 11. novembra. Loški grad.

Loški glavar piše stolnemu dekanu Ivanu Juriju baronu Puechu ter mu naznanja, da je prejel njegovo pismo z dne 27. oktobra. Brez dvoma je tudi on dobil njegova (glavarjeva) poročila. Kar se tiče vplačevanja robotnine, omenja glavar, da so se podložniki še precej udali. Vendar jim je težko, da bi sedaj plačevali robotnino, ker morajo odrajtovati pojezde; dati jo hočejo o svečnici. Kar se tiče kupnine in mrtvaščine, znašate letos jako malo, kajti prvo je mogoče potegniti le od četririh posestnikov, drugo pa od sedmih.

Glavar pravi, da je z veseljem zvedel, da se napoti (stolni dekan) o božiču v Freising, kjer ostane nekoliko časa. Govori naj s škofom, da mu (glavarju) prepusti pojezdnega vola („Poieszden-Ochsen“), 14 starov ajde in 6 kunjih kož, ker bi ne imel rad, da bi mu odtegnil (škof) te stare regale.

Glavar omenja v svojem pismu, da je pred kratkim časom poslal freisinškemu škofu menico za 5000 gl. in pa prošnjo županov in srenjskih slug („Pieter“), ki stanujejo na zemlji loškega gospostva. Njih želja je, da bi jih škof osvobodil, da bi ne plačevali robotnine. Glavar pravi, da bi rad dobil o tej zadevi kak odgovor. Potem piše, da se je nekterim rovtarjem in kajžarjem naložilo preveč robotnine, drugim pa premalo. Dobro bi bilo, da bi jo pravičnejše razdelil med podložnike, in sicer tako, da bi se vsled tega skupna svota ne premenila.

Št. 382.

1653, dne 2. decembra. Ljubljana.

Vsled pritožbe loških podložnikov, stanujočih po bitenski, godeški in brodski županiji, da zahteva loško gospostvo vkljub cesarski resoluciji od ubogega, zadolženega kmeta po tri sreberne krone, t. j. po 5 gl. in 30 kr. robotnine, od nekterih polkmetov po 4 gl. in 30 kr. in od kajžarjev pa po jedno

sreberno krono namesto po 18 kr. ter da je nekterim posestnikom povečalo njih davke, ukazuje Volf Engelbreht grof Auersperg v imenu deželnega glavarstva loškemu glavarju pl. Wangnerögkhu, da se mora ravnati po cesarski resoluciji ter tistim podložnikom, katerim je naložil preveč robotnine, povrniti to, kar jim gre. Ako ima zoper ta ukaz kake pomisleke, pride naj dne 2. marca leta 1654. v ljubljansko reduto k obravnavi.

Št. 383.

(1653, med 16. in 31. decembrom.)

Loški glavar pl. Wagneregkh odgovarja na ukaz deželnega glavarstva z dne 2. decembra leta 1653. ter pravi, da je v cesarski resoluciji z dne 20. maja leta 1652. sicer navedeno, da naj plačuje vsak kmet po 4 gl. robotnine, a je tudi pristavljeno, da se je treba ozirati na razliko med večjimi in manjšimi kmetijami, kakor tudi na razliko med rovtarji in kajžarji. Dalje je omenjeno, da naj izvršujejo podložniki jeden dan v letu tudi roboto. Glavar piše, da se je ravnal po tej resoluciji, in vsled tega se zahteva od posestnikov večjih kmetij več robotnine, kot po 4 gl., od posestnikov manjših kmetij pa manj. Od nekterih bogatejših kmetov se terja po 5 gl. Da bi jim ne bilo treba delati po jeden dan v letu robote, dodajali naj bi k rečeni svoti (5 gl.) še po 30 kr. Bogatejši naj bi tedaj plačevali po 5 gl. in 30 kr. ali po tri krone. Koliko mora vsak dajati, navedeno je v robotnem zapisniku. Od podložnikov se je zahtevalo le toliko robotnine, kolikor je omenjeno v rečenem zapisniku, in ne vinarja več. Zato pričakuje (loški glavar), da ostro posvari (deželni glavar) loške podložnike po bitenski, godeški in brodski županiji, ako bi prišli dne 2. marca leta 1654. k obravnavi. Zažuga naj jim ostre kazni, ako bi ne hoteli dajati dolžne robotnine, ter jih opozori, da jim ukazuje cesarska resolucija večno molčanje.

Št. 384.

1654, dne 30. januarja. Solnograd.

Freisinški škof Albreht Sigmund piše loškemu glavarju pl. Wangereckhu ter mu naznanja, da je prejel njegovo poročilo z dne 8. januarja ter iz njega zvedel, da so se pritožili nekteri loški podložniki, posebno iz bitenske, godeške in brodske županije pri deželni gosposki zoper naloženo robotnino

ter zahtevali novo komisijo. Tudi je čital v poročilu, kar mu (Wangereckhu) je ukazal deželni glavar zastran omenjene pritožbe. (Gl. št. 382.) Škof piše, da ni dobro (Wangereckh) sestavil „memorial-a“ do deželnega glavarja in zato ga je moral (škof) nekoliko prenarediti. Potem pravi, da je razvidel iz priloženega prepisa prošnje loških podložnikov, da so se ti pritožili pri deželni gosposki iz drugih vzrokov, kakor jih je navedel (Wangereckh) v svojem memorialu. Podložniki tedaj trdijo, da se od njih zahteva robotnina, večji davki, kakor do sedaj, in razun tega pa še robota. Deželni glavar se je menda izrekel, da se kmetje sedaj ne pritožujejo zaradi robotnine, temuč zaradi njegovega (Wangereckhovega) nezakonitega postopanja. Zato zahteva (škof), da naj opraviči (Wangereckh) svoje delovanje ter v prihodnjič ravna tako, kakor določuje cesarska razsodba. Podložnikom ne sme dati nobenega povoda, da ne nastanejo novi prepiri in tožbe, iz katerih bi izvirale še večje neugodnosti, kakor so bile do sedaj.

Št. 385.

1654, dne 21. februarja. Freising.

Freisinški škof Albreht Sigmund piše loškemu glavarju pl. Wagnereckhu ter mu naznanja, da je prejel njegovo poročilo o pritožbi loškega sodnika in svetovalstva zastran 307 gl., ktere je izplačalo loško mesto za oskrbovanje vojakov. Škof omenja, da je poslal v tej zadevi poseben ukaz Korbinijanu Fiernpfeil-u, kateri naj izterja to svoto od deželne gosposke. Naroča mu (Wagnereckhu), da bi Fiernpfeilu šel na roko, da lažje dobi omenjeni znesek. — Tudi mu ukazuje, da ne sme rušiti sklenjene pogodbe in starih pravic loškega mesta, ako niso na škodo freisinškemu gospodstvu. — Potem mu naznanja, da ni uslišal prošnje loškega sodnika in svetovalstva, da bi globe dobivala loško mesto in pa tamošnji sodnik.

V dostavku nalaga škof svojemu glavarju, da naj dà desetino zopet za tri leta v zakup ter naj ima pri tem delu v prvi vrsti pred očmi korist freisinškega gospodstva.

Št. 386.

1654, dne 21. februarja. Freising.

Freisinški škof Albreht Sigmund piše v Loko Korbinijanu Fiernpfeillu ter mu naznanja, da sta se loški sodnik in svetovalstvo pritožila zastran 307 gl., ktere je plačalo loško

mesto za oskrbovanje vojakov. Škof pravi, da noče imeti v tej zadevi z loškim sodnikom in svetovalstvom nikakih sitnosti. Potrudi naj se (Fiernpfeill), da dobi ta denar pri kranjskem deželnem glavarstvu. Wagnereckhu se je ukazalo, da mu pomaga. Ako bi (Fiernpfeill) ne izterjal te svote, povrniti jo bo moral loškemu mestu iz svojega žepa.

Št. 387.

1654, dne 21. februarja. Freising.

Freisinski škof Albreht Sigmund piše sodniku in svetovalstvu loškega mesta ter jima naznanja, da je prejel njuno pritožbo z dne 4. decembra leta 1653. zastran 307 gl., ktere je loško mesto plačalo za oskrbovanje vojakov. Tudi je dobil njuno prošnjo, v kateri navajata, da bi loški glavar ne preziral starih pravic loškega mesta in pa, da bi jima (sodniku in svetovalstvu) dovolil (škof), da bi dobivalo loško mesto polovico glob, drugo polovico pa mestni sodnik.

Škof odgovarja na to, da naj se pogodita zastran 307 gl. s Korbinijanom Fiernpfeilom. — Kar se tiče narejene pogodbe in starih pravic, ukazal je svojemu glavarju, da jih ne sme prezirati, ako niso v škodo freisinskemu gospostvu. — Zastran glob ne more privoliti želji mestnega sodnika in svetovalstva. Freisinska škofija jako potrebuje denarja in zato naj ostane pri tem, kar je že določil rajnki škof Vid Adam, namreč da naj globe dobiva freisinsko gospostvo.

Št. 388.

(1654, pred 23. marcem?)

Pritožba žirovskih kajzarjev in rovtarjev do deželnega glavarja kranjskega zoper loškega glavarja pl. Wangnerekha. V svoji pritožbi pravijo, da je naložil loški glavar vsem jednako po 4 gl. robotnine, bodi si posestnikom velikih in malih kmetij, bodi si kajzarjem in rovtarjem, ter tako delal zoper cesarsko resolucijo. Kajzarji in rovtarji ne morejo plačevati toliko davka, kakor posestniki velikih kmetij. Tudi imajo kajzarji in rovtarji svojo zemljo po goratih krajih, posestniki velikih kmetij pa po ravninah, kjer je lažje obdelovati zemljo. Deželni glavar naj dela na to, da se robotnina pravično razdeli z ozirom na večje ali manje imetje kterejakoli posestnika.

Št. 389.

1654, dne 23. marca.

Prošnja loškega glavarja pl. Wangneröckha do deželnega glavarja zoper pritožbo žirovskih, hlevnovrških in osliških rovtarjev in kajžarjev, kateri so ga (Wangneröckha) dolžili, da zahteva od njih po 5 gl. in 30 kr., tudi po 4 gl. in 30 kr. in le od nekterih po 3 gl. robotnine. Wangneröckh omenja v svojem spisu do deželnega glavarja, da mu je žal, ker ga (deželnega glavarja) loški podložniki vsak teden nadlegujejo ter mu naštevajo prestopke, ktere je bajé on (Wangneröckh) učinil, ne izvršujoč cesarskih resolucij in deželnih ukazov. Na pritožbe loških podložnikov odgovarja (Wangneröckh), da vodi že čez 20 let administracijo loškega gospostva in da je v tem času vedno postopal vestno v uradu in zunaj urada. Robotnine je naložil raznim podložnikom le toliko, kolikor je je dovolilo deželno glavarstvo, ne pa toliko, kolikor je navajajo tožitelji. Potem prosi deželnega glavarja, da bi ukazal žirovskim, osliškim in hlevnovrškim rovtarjem in kajžarjem, da naj pové vsak natančno, koliko dni mora robotati in koliko robotnine ima plačevati. Te izjave hoče (Wangneröckh) primerjati s svojimi zapiski. Kdor ne bi navedel resnice, naj bi bil kaznovan. Na ta način bodo kmetje kmalu nehali hoditi k njemu (deželnemu glavarju) se pritoževati.

(Dva izvoda.)

St. 390.

1654, dne 16. junija. Rezno.

Ukaz cesarja Ferdinanda (III.) do tajnih svetovalcev v Gradcu. Cesar pravi, da so se loški podložniki znova pritožili pri njem zoper freisinškega škofa zastran robote in robotnine. Predrznili so se torej v svoji trdovratnosti zopet rekurirati, akoravno se jim je ukazalo, da morajo molčati. Napravili so repliko zoper cesarske resolucije, ktere so bile razglašene zastran robote in robotnine. Cesar omenja, da jih je ostro pokaral zaradi njih priziva ter jim prepovedal priti na dvor, ker drugače bi jih zadela huda kazen. Svetovalci naj njegov ukaz naznanijo kranjskemu deželnemu glavarju, kateri naj posvari podložnike, da morajo ubogati ter izvrševati, kar jim vелеvajo razne, zastran robotnine razglašene resolucije. Ne smejo se shajati in nabirati denar v ta namen, da bi potem lažje nasprotovali svoji gosposki. Kakor hitro pridejo kolovodje v svojo domačijo, treba jih je prijeti („beym Kopff nemben“), vtakniti v ječo, morebiti tudi v spone in železje ter zoper nje postopati tako, kakor zaslužijo.

Št. 391.

1654, dne 39. junija. Freising.

Freisingški škof Albreht Sigmund piše loškemu glavarju pl. Wagnereckhu ter mu naznanja, da je prejel njegovo uradno poročilo z dne 17. junija. Potem pravi, da upa, da ne bodo deželni stanovi dopustili, da bi zadela vojaška eksekucija tiste podložnike, ki še niso plačali kontribucije. Dalje omenja, da so Bitničanje že od nekdaj dolžni spravljati v (loški) grad potrebno slamo. Škof dovoljuje loškemu glavarju, da sme vsako leto v uradnem računu sebi pripisati po 40 gl. mrtvaščine („Sterbrecht“) kot nadomestilo za pojezdnega vola („Poesden-Oxen“), ker je to neki jako star uradniški poboljšek. Nikakor mu pa ne dopušča, da bi si tudi jemal po 14 starov ajde. Zadovoljen naj bo s svojo precej veliko plačo in pa s čistimi dohodki obeh mlinov, ktere mu je za vselej prepustil pred kratkim časom. Tudi mu piše še o nekterih drugih zadevah loškega gospostva.

Št. 392.

(1654, okoli 30. junija.)

Loški glavar pl. Wangnerekh piše kranjskemu deželnemu glavarju ter mu naznanja, da je dobil dne 28. junija njegov dopis z dne 23. istega meseca, v katerem mu je pisal zastran tistih po godeški in bitenski županiji stanujočih loških podložnikov, ki bi morali dajati po pet gl. robotnine. Wangnerekh pravi, da se pritožujejo po krivici podložniki rečenih županij ter ne morejo upati, da bi se jim pri zaslišanju dne 27. julija spregledal peti goldinar. Cesarska resolucija sicer govori o četririh goldinarjih in o enem dnevu robotanja. Vendar pravi tudi, da se je treba ozirati na razliko med večjimi in manjšimi kmetijami. Nekteri kmetje morajo tedaj več kot 4 gl. robotnine plačevati, nekteri pa tudi manj. Koliko robotnine mora ta ali oni plačevati, določil je že on (deželni glavar) z drugimi komisarji vred. Vse to je zapisano v robotni knjigi, ktero je pregledal knjigovodja Ivan Karol Santpauer in ktera je podpečatena z njegovim (deželnega glavarja) pečatom. Lahko se prepriča (deželni glavar), ako pogleda v to knjigo, da stoji v njej zapisano, da naj nekteri kmetje manj plačujejo, kot 4 gl. Osem kmetov po godeški županiji naj bi plačevalo le po 3 gl. in le sedem po 5 gl. Kmetje na Okroglem imajo le mala zemljišča in zato naj plačujejo po 3 gl. robotnine. Tisti pa, ki imajo velike,

okoli 1000 gl. vredne kmetije, plačujejo naj po 5 gl. Wangnerekh pravi, da ni vinarja več zahteval, kakor toliko, kolikor je zapisano v robotni knjigi.

Podložniki po bitenski in godeški županiji trdijo tudi, da se je njim naložil žitni davek, drugim podložnikom pa ne. Vendar je to neresnično. Tudi nekatere druge županije so dolžne dajati žito in sicer: hotaveljska, poljanska, javorska in brodska. Ker so pa jako oddaljene, dovolilo se je tamošnjim podložnikom, da ne dajejo žita, temuž plačujejo v novcih.

Wangnerekh prosi, da bi (deželni glavar) preklical napovedani dan zaslišanja, zažugal podložnikom z visokimi globami, ako ne bodo plačevali robotnine, ter jim zapovedal, da morajo molčati, kakor jim to nalagajo tudi drugi ukazi in resolucije.

Št. 393.

1654, dne 19. julija.

Loški glavar pl. Wagnereckh toži pri kranjskem deželnem glavarju in deželnem vicedomu Karola pl. Wiczenstain-a, višjega rudarskega sodnika na Kranjskem, kateri je dne 17. septembra leta 1653. obsodil Katarino Benedičič-ovo, hotečo uporabiti sveto hostijo v čarovne namene, ter jej naložil neko globo. Loški glavar piše, da ima po deželnem sodnijskem redu deželni sodnik pravico soditi vsako bogokletje, tedaj tudi ta slučaj. Deželnosodnijske pravice imajo že od nekdanj loški glavarji tudi čez Železnikarje. Višji rudarski sodnik je s svojim činom posegel v pravice loških glavarjev. Zato zahteva (loški glavar), da zaukaže kranjsko deželno glavarstvo Karolu pl. Wiczenstainu, da se mora v dveh tednih oglasiti pri njem (pri Wagnereckhu) v Loki, ž njim se tu pobotati ter mu izročiti globo, katero je plačala Katarina Benedičič.

Št. 394.

(1654, pred 27. julijem.)

Loški glavar pl. Wangnerökh piše deželnemu glavarju ter pravi, da se je treba čuditi loškim podložnikom, kateri nikakor nočejo nehati s svojimi pritožbami. Nič ne pomaga, akoravno se jim je ukazalo v cesarskih resolucijah, da morajo molčati. Posebno uporni so Bitničanje, kateri so prej ko ne tudi Godeščane zvabili na svojo stran. Bitničanje se pritožujejo, ker se je naložilo boljšim kmetom po 5 gl. robotnine. Prav zastran te zadeve so se že večkrat obrnili do cesarja,

do tajnih svetovalcev v Gradec in do njega samega (do deželnega glavarja), vendar niso nikjer nič opravili. Loški glavar piše, da je nezakonito, ako se pritožuje v imenu prebivalcev celih županij le majhen del podložnikov, kateri ravno misli, da se mu godi krivica. Lahko se reče, da so zoper take pritožbe tisti, katerim se je odmerilo le po tri gl. robotnine. V godeški županiji je 76 celih kmetij. Osmerim kmetom se je naložilo po tri gl. robotnine in le sedmerim po pet gl. V bitenski županiji je 187 kmetov, izmed katerih je bilo 33 obdanih s petimi gl. robotnine, 17 pa s tremi gl. Cesarska resolucija ukazuje, da se je treba ozirati na razliko med večjimi in manjšimi kmetijami. — Menda se tudi ne pritožujejo tisti, katerim se je določilo po četiri gl. robotnine, tedaj ravno toliko, kolikor ukazuje cesarska resolucija. Ostanajo torej tisti, ki bi morali plačevati po pet gl. robotnine.

Dotično pritožbo je vložilo le malo število podložnikov in še te so pregovorili k temu koraku nesrečni podpihovalci. Bitničanje in Godeščanje so se pregrešili zoper cesarsko resolucijo, ktera jim prepoveduje skrivne shode, nabiranje novcev in druge čine, kateri bi nasprotovali cesarskim ukazom. Imel bi torej (deželni glavar) dovolj vzrokov, da bi ne kaznoval samo kolovodij in podpihovalcev, temuč da bi tudi pokaral njihovega odvetnika.

Vsled jasnih besed cesarske resolucije se je naložilo večjim kmetijam več robotnine, kakor manjšim. Koliko naj bi vsak kmet plačeval, zapisano je v robotni knjigi. To knjigo je vsled ukaza deželne gosposke natančno pregledal stanovski knjigovodja Ivan Karol Samtpaur ter jo podpečatil s pečatom deželnega glavarstva. Po tej robotni knjigi se ravna loško gospostvo, ko izterjuje od kmetov robotnino. Od nobenega kmeta se ni več zahtevalo, kakor toliko, kolikor je zaznamovano v knjigi. Podložniki rečenih dveh županij imajo dokaj poguma, da se pravdajo toliko let z loškim gospostvom ter nočejo razumeti trikratnih cesarskih resolucij tako, kakor jih razumejo drugi.

Loški glavar prosi, da bi deželni glavar preklical rok zaslišanja, katerega je napovedal na 27. tega meseca (julija), podložnike pa opozoril, da jim je bilo naloženo večno molčanje.

Št. 395.

(1654, okoli 1. avgusta.)

Loški podložniki po godeški in bitenski županiji se pritožujejo pri kranjskem deželnem glavarju zoper loškega gla-

varja pl. Wangneröckha. — Ta jim je namreč naložil po 5 gl. robotnine, akoravno imajo že mnogo drugih doklad, katerih ni treba dajati ostalim loškim podložnikom. Zoper to so se prebivalci po godeški in bitenski županiji pritožili pri deželnem glavarstvu. Glavar Wangneröckh pa ni hotel čakati izida te pritožbe, temuč je vsejedno zahteval po 5 gl. od vsakega kmeta. Ker pa ti niso hoteli plačati, poslal jim je na vrat vojake, za ktere morajo sedaj skrbeti ter stradati, da dobé vojaki potrebnega kruha. Ako ostanejo vojaki dolgo časa med njimi, pridejo vsi (Bitničanje in Godešćanje) na be-raško palico. Ker je protipostavno, da bi izterjaval od njih loški glavar visoko robotnino ter jih ob enem nadlegoval z vojaki, dokler se vrši pravda zastran robotnine, zato prosijo, da bi ukazal (deželni glavar) loškemu glavarju, da mora takoj vojake odstraniti iz Bitnega in Godešć ter mirovati tako dolgo časa, dokler ne pride sodnijski odlok zastran robotnine. Ako bi loški glavar ne hotel ubogati, plača naj globe 500 cekinov v zlatu.

Št. 396.

1654, dne 8. avgusta. Ljubljana.

Ukaz deželnega glavarstva do loškega glavarja pl. Wangneröckha. Iz njega je razvidno, da so se pritožili loški podložniki po godeški in bitenski županiji pri deželnem glavarstvu zoper svojega glavarja, ki je od njih zahteval za jeden gol-dinar previsoko robotnino. V ukazu je omenjeno, da loški glavar ne sme svojevoljno postopati, temuč zahtevati le toliko robotnine, kolikor je je določeno. Vojake, ktere je nastavil po kmečkih hišah z namenom, da bi na ta način pritiskal na podložnike, mora poslati proč. Zdržati se mora vsake sile, dokler ne pride dan zaslišanja in dokler se ne objavi sod-nijska razsodba, po kateri se mu je ravhati.

Št. 397.

1654, dne 10. septembra. Loški grad.

Ivan Jakob pl. Wangnerökh piše freisinskemu škofu ter ga prosi, da bi mu naznanil, ktere vrste sladkih vin naj bi mu nakupil. Potem se opravičuje, ker še ni odposlal uradnega računa za leto 1653., akoravno bi ga bil moral izvršiti že o sv. Lovrencu. Odpošlje ga gotovo v osmih ali desetih dneh. Nato našteva vzroke, zakaj se nekte pravde, ktere ima loško gospodstvo, vršé tako počasi.

Št. 398.

1654, dne 25. septembra. Loški grad.

Loški glavar pl. Wangnereckh piše freisinškemu škofu ter ga prosi, da bi mu ne jemal v zlo, ker mu ni poslal zapisnika o hišnem goldinarju („Hauszgulden-Register“) in pa uradnega računa v Freising. Da tega ni storil, vzrok je ta, ker ima mnogo posla s prepisovanjem urbarja, v kterega se beleži tudi robotnina, in z raznimi drugimi pisarijami. Lahko si pomaga (škof) zastran zapisnika o hišnem goldinarju, ako vzame v roko uradne račune z leta 1651., polég kterih se nahaja tudi zapisnik o hišnem goldinarju za rečeno leto. Sicer se pa lahko trdi, da je svota hišnega davka sedaj nekoliko manjša, kakor l. 1651., ker so ljudje od takrat opustili nekatere kajže, kar je bilo omenjeno že v uradnem računu za l. 1653.

Dalje omenja Wangnereckh v svojem poročilu, da ima loško gospodstvo sedaj opraviti s šestimi pravnimi. Tožiti se mora: 1.) S podložniki loškega gospodstva zaradi hišne in selske mitnine („Hausz- vnd Geymauth“). — 2.) S tistimi podložniki, kterim se je naložilo po 5 gl. robotnine; med njimi so tudi rovtarji in kajžarji po hlevnovrški in žirovski županiji. — 3. in 4.) Z loškim mestom ima loško gospodstvo dve pravdi, jedno zaradi dvorne najemnine („Hoffzinsz“), drugo pa zaradi neke globe. — 5.) Gospodstvo se mora tudi pravdati z bolnišnico v Kranju zaradi neke desetine in pa 6.) z Jakobom Čadežem, kteri bi moral gospodstvu plačati 10. in 20. penez.

Št. 399.

1654, dne 7. oktobra. Freising.

Freisinški škof Albreht Sigmund piše loškemu glavarju pl. Wangnereckhu ter mu ukazuje, da naj izplača o sv. Juriju loškemu žitničarju Sigmundu Fiernpfeillu 1000 gl., ktere je ta posodil freisinški škofiji. Ob enem naj Fiernpfeill odstopi desetino, ktera mu je bila zastavljena zaradi tega posojila.

V dostavku škof znova ukazuje loškemu glavarju, da mu mora pri prvi priložnosti poslati v Freising zapisnik o hišnih davkih in pa novi urbar.

Št. 400.

1654, dne 9. oktobra. Freising.

Freisinški škof Albreht Sigmund piše Ivanu Jakobu pl. Wagnereckhu, svojemu svetovalcu in glavarju loškega gos-

postva in mesta, ter mu odgovarja na njegovo poročilo, kako naj kaznuje nektare prešestnike in prešestnice.

Potem mu omenja, da ni posebno zadovoljen z loškim mestnim sodnikom. Glavar ga mora bolje nadzorovati ter ne sme (škofu) prikrivati, ako opazi kake pomanjkljivosti in napake. Naznanja mu (glavarju), da hoče ob jednom pisati loškemu sodniku in svetovalstvu ter ju opominjati, da ne smeta segati v take stvari, ktere se nju ne tičejo, pač pa naj hitrejšo izvršujeta taka dela, ktera so se jima izročila.

Št. 401.

1654, dne 10. oktobra. Freising.

Vsled naročila freisinškega škofa Albrehta Sigmunda naznanja se loškemu glavarju pl. Wangnereckhu, da naj izplača Korbinijanu Fiernpfeilu za sedaj samo 300 gl., drugo naj mu škof ostane še dolžan, dokler se ne pobota (Fiernpfeil) z loškim mestom zastran dolžnih 307 gl. (Gl. št. 385 in 386.)

Št. 402.

1654, dne 25. novembra.

Volf Markovič, (odvetnik loškega gospostva), piše loškemu glavarju ter mu naznanja, da je pisal Hirschenfelderju v Gradec o neugodni razsodbi v pravdi zastran selske mitnine. Markovič pravi, da ni pričakoval takega izida, ter svetuje glavarju, da bi bilo morebiti bolje in lažje, ako bi se pravda nadaljevala ustno, ne pa pismeno. Pismena pravda bi gotovo trajala nekoliko let, ker bi bilo treba prizivu priložiti mnogo prilog, tako n. pr. sodnijske račune zadnjih 120 let, potem pravdne spise tiste dobe, ko se je (loško) mesto pravdalo zaradi mitnine, dalje knežje zakupno pismo, salsko knjigo, itd.

Proti koncu mu (glavarju) Markovič piše o nekterih zadevah zastran robotnine in robote.

Št. 403.

1654, dne 28. novembra. Loški grad.

Loški glavar pl. Wangnereckh piše freisinškemu škofu ter mu naznanja, da je prejel njegovo pismo z dne 10. oktobra. Glavar pravi, da naj bi škof dovolil, da bi dobivali žirovski, poljanski in selški logar za svoj trud iz graščinske žitnice na leto vsak po četrir stare ajde in dva stara rži. Ti logarji

so si pridobili za loško gospostvo mnogo zaslug. Tudi zgubé sedaj, ko se vpelje robotnina, nekoliko svojih dohodkov. Kar se tiče oproščenja robotnine za oba logarja v poljšiški županiji, za Lukeža Lebarja in za obe Pintarjevi(?) kmetiji, zgodi naj se tako, kakor je njegova (škofova) volja.

Št. 404.

1654, meseca novembra. Loški grad.

Loški glavlar piše freisinškemu škofu ter mu naznanja, da je dobil njegov ukaz, s katerim mu je prepovedal, da bi plačeval davke prej, kakor je čas za to. Glavar pravi, da ga (škofa) rad uboga. Vendar je mogoče, da bi mu (glavarju) deželna vlada prisodila kako globo, ako bi se protivil plačevati davke že znanprej. Ker pa ne bi maral, da bi bil pri-moran sam trpeti to globo, zato naj (škof) piše zastran te zadeve deželnim odbornikom.

Št. 405.

1654, dne 4. decembra. Loški grad.

Loški glavlar pl. Wangneröckh piše freisinškemu škofu ter mu naznanja, kaj so odgovorili deželni odborniki na prošnjo bivšega oskrbnika Korbinijana Füernpfeila, ki se je obrnil do njih, da bi mu izplačali 304 gl. in 8 kr., ktere je porabil (Füernpfeil) leta 1648. za oskrbovanje vojakov.

Št. 406.

1654, dne 7. decembra. Loški grad.

Loški glavlar pl. Wangneröckh piše freisinškemu škofu ter mu zagotavlja, da je napravil kot bivši maršal pred svojim odhodom iz Freisinga natančen račun o vseh stvareh, ktere so mu bile izročene. To lahko dokažejo nekteri tamošnji gos-podje. Zato se jako čudi, ker se sedaj zahteva od njega, da naj bi plačal še neki zastanek žitniškemu uradu.

Št. 407.

1654, dne 19. decembra. Freising..

Freisinški škof piše pl. Wangnereckhu, svojemu sveto-valcu in loškemu glavlarju, ter mu naroča, da naj takoj na-znani v Freising, ako bi kdaj dobil od deželne vlade ukaz, da mora pod kaznijo že znanprej plačati davke. Ako bi pa ne

bilo toliko odloga, da bi mogel priti v Freising, plača naj sicer že znanprej davke, da mu (Wangnereckhu) ne naložé kake globe, vendar naj potem pri prvi priložnosti vračuna že vplačano svoto.

Št. 408.

1654, dne 19. decembra. Freising.

Freisinški škof Albreht Sigmund piše loškemu glavarju pl. Wangnereckhu ter mu naznanja, da je dobil njegovo poročilo, v katerem predlaga, da bi se povečala plača žirovskemu, poljanskemu in selskemu logarju, vsakemu za četrir stare ajde in dva stara rži. Škof pravi, da temu ne more pritrditi, ker se logarjem ne dela nikaka krivica zaradi vpeljave robotnine, pač pa jih hoče osvoboditi tega davka. Poroča naj mu tudi (glavar), koliko ima vsak logar opraviti z nadzorovanjem graščinskih gozdov in koliko tedaj vsakrteri izmed njih koristi gospodstvu.

Št. 409.

1654, dne 21. decembra. Freising.

Freisinški škof Albreht Sigmund piše loškemu glavarju pl. Wangereckhu ter mu naznanja, da je prejel njegovo poročilo, v katerem mu je naznanil, kako je kaznoval neke ženske zaradi prešestvovanja, kako se je zaradi tega sprl z mestno sodnijo in da ima vsled tega sedaj opraviti z deželno gosposko. Škof pravi, da mu ni ljubo, da je prišlo zaradi te zadeve tako daleč. Glavar naj bi bil prej dobro premislil vso stvar, preden je dal zapreti mestnega sodnika. Kar je storjeno, ne dá se popraviti. Sedaj je treba čakati razsodbe deželne sodnije.

Potem piše škof, da je dobil njegovo poročilo o bolnišničnih, sirotinskih in drugih enakih računih, a tudi pritožbo, da oskrbniki slabo gospodarijo. Škof mu veleva, da naj stori v teh zadevah to, kar bi ne bilo na škodo freisinškemu gospodstvu. Vendar naj ne bo prestrog, da ne nastanejo iz tega novi prepiri.

Nato svetuje škof svojemu glavarju, kako naj postopa v pravi zastran selske mitnine („Geymauth“).

Dalje mu piše, da naj se ravna zastran robote in robotnine po cesarskih ukazih. Podložniki naj plačujejo robotnino in opravljajo roboto jeden dan v letu. Škof pravi, da bi lahko terjhal od podložnikov, da bi mu dajali večjo robotnino in

delali po več dni v letu, kakor zahtevajo tudi drugi deželani („Landtleith“), vendar noče tega storiti zato, da vidijo povsod, zarad kake malenkosti se pritožujejo uporni podložniki. Ako bo potrebno, lahko še uvede pri svojih podložnikih tako roboto, kakoršna je običajna po vsej deželi.

Kar se tiče spravljajanja slame, ne sme se prištevati k roboti, temuč je to neka urbarska služnost („Vrbarsgildt“).

Proti koncu omenja škof, da hoče dati v kratkem času odvetniku, ki zastopa zadeve loškega gospostva, neko darilo („einen gnaden Pfening“); tudi proti deželnemu glavarju se hoče skazati tako, kakor se spodobi.

Št. 410.

1655, dne 8. januarja.

Loški glavar piše freisinškemu škofu, da je dobil njegovo pismo z dne 19. decembra leta 1654. ter iz njega zvedel, kar mu je ukazal zastran novinarjev („der Neuen kheischler halber“), ki so pripisani farni cerkvi v Žireh ter stanujejo na zemlji loškega gospostva. Ker bo zarad njih dne 11. februarja zaslišanje pri deželni gosposki, hoče mu takrat natanko poročati, kako se bo vršilo dotično izpraševanje.

Glavar mu (škofu) tudi naznanja, da je dobil njegov ukaz z dne 19. decembra pretečenega leta zastran davkov, ktere bi bilo morebiti treba plačati deželni vladi prej, kakor bi bil čas za to. Obljubljuje mu, da se hoče natančno ravnati po njegovih željah. (Gl. št. 407.)

Št. 411.

1655, dne 9. januarja. Ljubljana.

Kranjski deželni glavar grof Auersperg piše freisinškemu škofu ter mu naznanja, da je prejel njegovo pismo z dne 21. decembra pretečenega leta. Iz njega je zvedel, kar mu je (škof) pisal zastran komisije, ktero je bil (deželni glavar) ukazal zarad robotnine. Tudi je posnel iz pisanja, kake informacije je (škof) dobil od svojega loškega glavarja.

Deželni glavar piše, da mu niso všeč take informacije. Svest si je, da je popolnoma nedolžen, da je vedno mislil na to, kako bi koristil njemu (škofu) in njegovi hiši, ter da ga ni nikdar grdil s psovkami. Omenjeno komisijo je odposlal samo zato, ker je imel pred očmi njegovo korist, blaginjo njegovih podložnikov in pa namen, da bi naredil konec samo-

pašnosti loškega glavarja. Pri tem postopanju ni hotel prelo-
miti nobene cesarske resolucije in nobene sodnijske razsodbe ;
tudi ni premenil nobene vrstice v robotni knjigi. Tudi loški
podložniki se v svoji pritožbi ne pritožujejo zoper razglašene
cesarske resolucije in ne zoper robotnino, koja je zapisana v
robotni knjigi, temuč zoper delovanje loškega glavarja, koji
išče svojo osebno korist na ta način, da jim (podložnikom) je
svojevoljno povečal njih robotnino. Deželni glavar omenja, da
so hodili neprestano k njemu (deželnemu glavarju) loški pod-
ložniki ter se pritoževali zoper svojega glavarja. Zato mu
(loškemu glavarju) je poslal (deželni glavar) več uradnih
ukazov ter mu zapovedal, da naj neha delati ljudem krivico.
Ker pa ni nič pomagalo, odposlal je komisarje, ki naj bi se
prepričali, kdo ima prav in kdo ne, kako se robotnina izter-
juje in ako se je ne zahteva več, kakor je zapisano v robotni
knjigi. Loški glavar se ni zmenil za vse to. Potem je prišlo
do sodnijskega zaslišanja, kteremu je sledila razsodba. Ta je
bila najbrže vsëč obema strankama, ker nobena ni napravila
zoper njo priziva. Deželni glavar pravi, da se jako čudi, ker
ga loški glavar obrekuje pri njem (pri škofu), akoravno ni
storil loškemu gospodstvu nikakoršne škode, pač pa mu je
mnogo koristil. Odslej ne bo smel loški glavar več zahtevati
večje robotnine, kakor je določeno. Ako meni loški glavar,
da ni postopal (loški glavar) krivično, dokaže naj svojo ne-
dolžnost.

Naznanilo se mu (škofu) je, da ni zahtevala nobena
stranka omenjene komisije. Deželni glavar odgovarja na to,
da je to komisijo povzročilo krivično postopanje loškega gla-
varja. Tudi so ga (deželnega glavarja) loški podložniki ne-
prestano nadlegovali s svojimi pritožbami. Da bi se jih od-
križal, moral se je poslužiti tega sredstva. Tudi pri drugih
gospodstvih bi se zarad enakih pritožb tako ravvalo.

Deželni glavar piše, da mu (škofu) je loški glavar krivo
poročal zato, da bi lažje nadaljeval svoje slabo gospodarstvo,
podložnike še bolj spravil na nič ter jih zapletel v zamotane
in drage pravde. Kar se tiče stroškov za komisijo, niso tako
veliki, kakor je pisal loški glavar. Bila sta dva komisarja,
kterata sta imela pet ali šest dni posla. Stroške plačajo pod-
ložniki, akoravno bi jih moral prav za prav pokriti loški
glavar sam.

Proti koncu omenja deželni glavar, da upa, da se škof
ne bo oziral na nepošteno in sebično informacijo ter da mu
ostane še v prihodnje naklonjen.

Št. 412.

1655, dne 18. februarja. Loški grad.

Loški glavar Ivan Jakob pl. Wangnerökh piše dr. Volfangu Markoviču, odvetniku in deželnemu tajniku v Ljubljani, ter mu izraža svoje zadovoljstvo, da je že sestavil (Markovič) svoj prvi govor, katerega bo imel pri prizivni pravdi zastran mitnine. Glavar pravi, da mu prepušča, naj se sam odloči za pismeni priziv ali pa za ustno zaslišanje na Dunaju in v Gradcu.

Potem omenja loški glavar, da bi bil rad v Ljubljani navzoč, kadar pride dan zaslišanja v pravdi med njim (glavarjem) in loškim mestom. Ker je pa še v postelji, ne bo mu mogoče priti, in zato naj on (Markovič) sestavi prošnjo, da se dan zaslišanja prestavi na poznejši čas. To bi bilo dobro storiti tudi zaradi tega, ker še ni dobil (glavar) v roke prizivnih spisov zastran dvorne najemnine („Hoff Zinsz“).

Št. 413.

1655, dne 20. februarja. Freising.

Freisinški škof Albreht Sigmund ukazuje loškemu glavarju pl. Wagnereckhu, da naj pošlje njegovemu zakupniku („Bstandt Inhabern“) Adamu Jocher-ju v „Oberwelcz“ ali pa v „Mautterndorff“ 150 gl. Ta denar naj se pokrije z dohodki loškega gospostva.

Št. 414.

1655, dne 26. februarja. Ljubljana.

Kranjsko deželno glavarstvo naznanja loškemu glavarju pl. Wagnereckhu, da se je vsled njegove (loškega glavarja) prošnje dan zaslišanja deveterim pravdam, katere ima loško gospostvo, predstavil s 1. februarja na 15. marec. Loški glavar je namreč navedel v svoji prošnji, da ne more priti osebno dne 1. februarja v Ljubljano k zaslišanju, ker zaradi podagre še postelje ne more zapustiti.

Št. 415.

1655, dne 5. aprila. Loški grad.

Loški glavar piše freisinškemu škofu ter mu naznanja, da je prejel njegovo pismo z dne 15. marca ter iz njega zvedel, kar mu je zapovedal zastran tistih žensk, katere so

prešestvovala, potem zastran bolnišničnih računov in pa zastran selske mitnine („Geymauth“).

Kar se tiče kaznovanja zaradi prešestvovanja, omeniti je treba, da ne smejo soditi zločinov, temuč samo prestopke sodniki tistih mest po deželi, ktera nimajo pravice do krvave sodbe („Pahn vnd Acht“). Razvidno je iz raznih cesarskih razglasov, da je tako. Ker pa loški mestni sodnik tega ni hotel razumeti in tudi ne izročiti dotičnih oseb, da bi bile kaznovane, ni bilo drugega sredstva, kakor to, da ga je moral (loški glavar) dati zapreti. Šesta točka „Transaction-a“ pravi, da ima loški mestni sodnik pravico kaznovati prestopke („Delicta“) domačinov v mestu in obmestju („Purkhfridt“), nikakor pa ne zločinov („Criminalische sachen“). Vsak mora priznati, da je dvojno, večkrat se ponavljajoče prešestvovanje zločin. Glavar pravi, da vsled tega ni hotel pripustiti mestnemu sodniku, da bi bil on (mestni sodnik) kaznoval dotične osebe, temuč jih je izročil deželni sodniji. Dne 15. marca bi bilo moralo biti zaradi njih in še zaradi raznih drugih zadev zaslišanje, ktero se je pa preložilo ter bo še le dne 12. aprila. Kako se bo vršilo to zaslišanje, hoče poročati o svojem času.

Glavar piše potem, da ni bilo do sedaj v navadi, da bi bil kak loški oskrbnik ali pa glavar navzoč pri sestavljanju bolnišničnih računov. Ako bi tudi hotel biti zraven, protivilo bi se temu mesto. Sicer ima pa bolnišnica, kakor se govori, malo gotovine, ker je večina denarja izposojena.

Kar se tiče sirotinskega denarja, reči se mora, da varuhi ž njim slabo gospodarijo; nekteri hočejo celo obogateti s tem denarjem. Da je to resnica, razvidno je iz raznih prošelj, ktere se kaj pogostoma vlagajo zaradi teh zadev. Sicer je pa dolžnost višje varuštvene gosposke („Obrigkheit von ober Gerhabschafft“), da skrbi za uboge sirote.

Odvetnik loškega gospostva dr. Markovič je že sestavil svoj prvi govor, kterega bo imel pri prizivni obravnavi v zadevi selske mitnine. Iz njegovega (Markovičevega) pisma je razvidno, da ima jako veliko posla, ker je treba prepisati razne priloge. Glavar pravi, da ga je tolažil z besedami, da že dobi za svoj trud kako priznanje. Bi li ne bilo dobro, da bi mu v resnici (škof) poklonil kako darilo?

Št. 416.

1655, dne 16. maja. Freising.

Freisinški škof Albreht Sigmund piše glavarju loškega gospostva in mesta Ivanu Jakobu pl. Wangereckh-u ter mu

naznanja, da je prejel njegovo poročilo z dne 28. aprila, v katerem mu je pisal, da je bil priziv v pravdi med loškim gospostvom na jedni strani ter loškim sodnikom in svetovalstvom na drugi strani zaradi zahtevane dvorne najemnine („Hoffzünsh“) neugodno rešen za gospostvo. Škof pravi, da ni razvidno iz poročila, kako je tekla ta pravda, vendar misli, da je njegova (glavarjeva) malomarnost zakrivila neugodni izid. V izvirnih računih je določno povedano, da se je dvorna najemнина prepustila le iz milosti loškemu mestnemu sodniku in da se mu more vzeti kadar koli. Ako bi se bilo to dovolj poudarjalo prec v začetku pravde, ne bilo bi tega nesrečnega izida. Škof veleva potem, da naj glavar prosi na pravem mestu, da se dovoli „restitutio ad appellandum“. Ni dvomiti, da ne bi imel ponovljeni priziv dobrega vspeha. Kar se tiče Ločanov, bilo bi se spodobilo, da bi se bili nekoliko spomnili dobrot, ktere so dobili od freisinških škofov. Z lepa bi se bila lahko poravnala cela stvar, preden so jo obesili (Ločanje) na veliki zvon. Škof piše, da ima sedaj dovolj vzrokov, da jim odvzame marsikaj, kar jim je bil privolil. Glavar naj jim to tudi pové.

Potem izraža škof svoje nezadovoljstvo, ker je zmagalo loško mesto v pravdi z loškim glavarjem zaradi kaznovanja petih ženskih oseb, ktere so se pregrešile s prešestvovanjem. Očita mu (glavarju), da ni dovolj točno postopal, ko je vodil preiskavo proti obsojenemu Ivanu Baptističu, ki je grešil z dotičnimi ženskami. V prihodnje mora biti jako previden v takih slučajih, v kterih gre za življenje, čast in imetje kakega človeka.

Nato mu škof nalaga, da naj mu naznani pri prvi priložnosti, kako stojé zadeve zastran rovtarjev in njih robotnine.

Potem mu škof veleva, da naj mu poroča o pravnih zadevah med loškim gospostvom na jedni strani, med hlevnovršskimi in karnskimi podložniki na drugi strani zaradi žita, ktero bi morali ti dajati gospostvu.

Škof pravi, da se je jako čudil, ko je slišal, da je hotel glavar, akoravno mu ni bilo ukazano, prisiliti z zaporom žirovske kajžarje, da bi delali po šest dni roboto ali pa namesto nje plačevali po jeden tolar. Ti kajžarji so postavili brez vednosti loškega gospostva svoje kočé na zemlji rečenega gospostva, akoravno sami trdijo, da so podložniki žirovske cerkve. Ker torej gospostvo ni vedelo za nje, bili so pripisani farni cerkvi. Vendar bi ne bilo prav, da bi gospostvo na ta način zgubilo del svojega zemljišča. Zato naj se dotičnim podložnikom odslej naložé od zemlje, na kteri stanujejo, zem-

ljška davščina („Grundt Zünsz“), kakor tudi druga bremena, ktera smejo naprtiti zemljiški gospodje svojim podložnikom.

Proti koncu zahteva škof od svojega glavarja, da mu poroča o pravnih zadevi s Podlipnik-ovimi dediči zastran mitnine.

Št. 417.

1655. dne 6. junija. Loški grad.

Loški glavar odgovarja freisinskemu škofu na njegovo pismo z dne 16. maja ter mu med drugimi stvarmi piše o neugodnem izidu prizivne pravde zastran dvorne najemnine, o katerem (izidu) trdi, da ga ni on (glavar) zakrivil. Ko se je dotična pravda pričela z loškim mestom, bival je na njegovem (škofovem) dvoru kot maršal. Dolžnost prejšnjega oskrbnika Korbinijana Füernpfeila bi bila, da bi bil srečno izvršil to pravdo.

Kar se tiče dvojnega prešestvovanja, ktereга je bilo obdolženih pet ženskih oseb, omenja loški glavar, da je obsojeni in usmrtni Jernej Baptistič priznal še prej, preden je bil dejan na tezalnico, in tudi potem, da je gresil z rečenimi osebami. Glavar pravi, da je naznanil njegove (Baptističeve) izjave tudi mestnemu sodniku Juriju Früeperger-ju, ki je potem zaslišal omenjene ženske, ktere so čez nekaj časa tudi priznale svojo krivdo. Glavar piše, da je nato ukazal sodniku, da mora izročiti te osebe deželni sodniji. Sodnik pa tega ni hotel storiti, pač pa se je vsled tega ukaza pritožil pri deželnem glavarstvu, ktero je potem razsodilo pravdo na korist loškemu mestu. Da je loško glavarstvo zgubilo to pravdo, krivo je to, ker jo je vodil pičenski škof, ne pa deželni glavar.

Potem omenja loški glavar, da je bila dne 4. maja komisija zastran robotnine, ktero bi morali dajati kajžarji. Komisarja sta bila pl. Trillenekh in pa mlajši pl. Gallenburg. Glavar pravi, da se je sam udeležil komisije; razun njega pa tudi prejšnji oskrbnik, odvetnik in protipisar. Kajžarji so trdili, da se jim je že leta 1630. naložila robotnina in da bi bilo torej krivično, ako bi morali sedaj plačevati po dvojno robotnino. Glavar piše, da se leta 1630. kajžarjem ni naložila nikakoršna robotnina, temuč le nekaj zemljiški davek zaradi tega, ker so nekoliko razširili svoja zemljišča. Glavar naznanja tudi, da so kajžarji po Bitnem največji ščevalci.

Kar se tiče zamujenega pričanja („desertirte Weysung“) v pravdi s hlevnovrškimi in karnskimi podložniki zastran žita, ktero bi morali dajati loškemu gospostvu, treba je omeniti, da

so kmetje po rečenih županijah dolžni odrajtovati vsak po tri vagane („Mesz“) rži in po tri vagane ovsa v loško žitnico („kaščo“). Ko je gospostvo od njih zahtevalo, da bi dajali žito ali pa namesto žita plačevali v novcih, pritožili so se pri deželni gosposki. Tu so trdili, da niso dolžni dajati omenjenega žita, in ker loško gospostvo ni moglo hitro dokazati s pričami, da so ga res kdaj odrajtovali, imela je pravda neugoden izid.

Potem piše loški glavar, da je ukazal poklicati k sebi tiste žirovske kajžarje, ki so postavili svoje kočje na zemlji loškega gospostva, a so bili pripisani žirovski farni cerkvi. Naznanil jim je, da bodo morali plačevati od zemlje, na kateri stanujejo, zemljiško davščino. Ker so se pa (kajžarji) temu protivili, dal jih je zapreti. Nato so se pritožili pri deželni gosposki, ktera je pravdo rešila neugodno za loško gospostvo. Dr. Markovič trdi, da je treba v tej zadevi napraviti priziv.

Na zadnje se loški glavar opravičuje zaradi neugodnega izida v pravdi z dediči Kocijana Podlipnika zastran mitnine. Glavar pravi, da se je pričela pravda že takrat, ko je bival v Freisingu. Protipisar, ki jo je bil pričel, moral bi jo tudi izvršiti.

Št. 418.

1655, dne 14. junija. Loški grad.

Loški glavar piše freisinškemu škofu ter mu naznanja, da je kupil zanj dva konja, ktera mu je že odposlal v Freising.

Št. 419.

1655, dne 18. avgusta. Freising.

Freisinški škof Albreht Sigmund piše pl. Wagnereckh-u, glavarju loškega gospostva in mesta, ter mu naznanja, da je plegledal njegov uradni račun in pa novi urbar. Kar je našel v njih sumljivega, navedel je v spisu, ktereга mu sedaj pošilja. Glavar naj se torej potruđi, da natančneje razjasni dotične točke.

Št. 420.

1655, dne 19. avgusta. Freising.

V imenu freisinškega škofa naznanjajo njegovi svetovalci loškemu glavarju pl. Wagneregg-u, da so čitali njegovo poročilo do freisinškega škofa, v katerem je bilo popisano,

kako naj bi nastavili v soriški županiji posebnega duhovnika. Vendar je treba najprej vedeti, kaj in koliko bi Soričanje na leto dajali svojemu duhovniku in kako hočejo imeti urejeno božjo službo. Morebiti bi velik sneg in pa povodnji pri vsem tem, da bi imeli Soričanje svojega duhovnika, ovirali prebivalce, da bi ne mogli priti v cerkev, duhovnika pa, da bi ne mogel do svojih faranov. Ako bi se v Sorici nastavil duhovnik, bilo bi tudi treba prej poprašati selško županijo. Kakor se čuje, ima selška fara že sedaj le malo dohodkov in bati se je, da bi ne bili potem obe prazni, ako bi se tudi v Sorici napravila duhovnja. Glavar naj prihodnjič natančno poroča o teh zadevah.

Št. 421.

1655, dne 9. oktobra. Freising.

V imenu freisinškega škofa Albrehta Sigmunda se nannja glavarju loškega gospostva in mesta, da je škof dobil njegovo poročilo z dne 21. septembra, v katerem mu (škofu) je pisal, da se je preložil dan zaslišanja v pravdah zastran robotnine ter zastran kajžarjev in rovtarjev na dan 8. novembra. Ob jednem dobi (glavar) pismo freisinškega škofa do deželnega glavarja, kteremu naj je izroči nekoliko dni pred zaslišanjem.

Št. 422.

1655, dne 9. oktobra. Freising.

V imenu freisinškega škofa Albrehta Sigmunda se nannja loškemu glavarju, da je škof prejel njegovo poročilo ter izrekel svoje začudenje, da ni bilo v Gradcu tako dolgo časa sodnijske obravnave.

Št. 423.

1655, dne 10. oktobra. Freising.

Freisinški škof Albreht Sigmund piše kranjskemu deželnemu glavarju. V pismu omenja, da je prisiljen zaradi upornih loških podložnikov, da ga mora nadlegovati. Zvedel je, da je (deželni glavar) vkljub cesarskim razglasom in svojim naredbam odposlal komisijo, naperjeno zoper loškega glavarja. Iz cesarskih resolucij in iz ukazov deželnega glavarstva je dovolj razvidno, da je robotni zapisnik („Robotregister“) veljaven in da so podložniki dolžni plačevati toliko, kolikor je

v njem navedenega. Deželni glavar trdi v svojem pisanju z dne 9. januarja, da je omenjena komisija naperjena le proti sebičnosti loškega glavarja, ne pa proti freisinškemu gospodstvu. Škof pravi, da komisija ni bila potrebna, ker se je že dovolj obravnavalo in pisalo o vsem tem, zaradi česar so se podložniki pritožili. Mala davščina, ktera se je podložnikom naložila leta 1630., ni nikakoršna robotnina. Trditev, da je stolni dekan določil, da morajo kmetje dajati po jeden cekin v zlatu in kajžarji po jeden goldinar robotnine, je pravo obrekovanje. Res je, da se je zahtevalo od kmetov le po jeden goldinar, od kajžarjev pa po 15 kr., in sicer le po nekterih županijah. Škof piše, da je še celo ukazal loškemu glavarju, da naj mu (deželnemu glavarju) pošlje davčni zapisnik pretečenega leta, da se prepriča, kako neresnične so trditve upornih podložnikov.

Neosnovane so tudi pritožbe rovtarjev, ki trdijo, da morajo plačevati toliko robotnine, kolikor kmetje ali pa polkmetje. Reči se mora, da so zemljišča nekterih rovtarjev toliko vredna, kolikor kmetije ali pa še več. Tudi jih rovtarji čedalje bolj razširjujejo. Ako se je kajžarjem davščina nekoliko povečala, zgodilo se je to le zaradi tega, ker so povečali svoja zemljišča. Ta davščina ni tedaj nikakoršna robotnina. Kar se tiče robotnega zapisnika, bil je potrjen na vseh mestih in zato se tedaj ne sme v njem nič premeniti in izbrisati.

Št. 424.

1655, dne 25. oktobra. Loški grad.

Loški glavar piše freisinškemu škofu ter mu naznanja, kar je govoril z deželnim glavarjem o pravdi med loškim gospodstvom in rovtarji zastran robotnine. — Potem omenja, da ima mnogo opravila s pobiranjem pojezd, in zato mu ni bilo mogoče odgovoriti na več njegovih (škofovih) pisem.

Ker je v Gradcu kuga, ukazal je (loški glavar) že večkrat mestnemu sodniku, da mora pri vseh mestnih vratih postaviti stražo ter ne pustiti v mesto nobene neznane osebe, a on se za to le malo briga.

Št. 425.

1655, dne 28. novembra. Loški grad.

Loški glavar piše freisinškemu škofu, da je posodil rajnki Andrej Standtler loškemu gospodstvu 200 cekinov v zlatu. Njegovi dediči so se med seboj tako pogodili, da naj dobi

od rečene svote Elizabeta Häberlin 100 cekinov (= 300 gl.). Glavar pravi, da je imenovani Elizabeti Häberlin-ovi že dal 200 gl. Sedaj bi rad vedel, je li njegova (škofova) želja, da bi izplačal še ostalih 400 gl.

Potem omenja glavar, da je Marks Pečohar mlajši, zakupnik blejskega gospostva, vzel pred jednim letom loškim podložnikom, ki so delali skodle v Jelovici, dva konja ter jim sploh prepovedal delati skodle v dotičnem gozdu. Ker pa potrebuje loško gospostvo ravno sedaj skodel, da bi bilo mogoče pokriti grad in kaščo, obrnil se je (glavar) do Pečoherja, da bi dovolil loškim podložnikom narediti v rečenem gozdu nekoliko tisoč skodel. Pečohar je za sedaj to dovolil, a pristavil je tudi, da je treba drugikrat prositi briksenskega škofa za dovoljenje. Glavar pravi, da bi bilo dobro, ako bi (freisinški škof) pisal briksenskemu škofu ter dobil od njega dovoljenje, da bi smeli loški podložniki kadar koli delati skodle v Jelovici, ker drugod ni takega lesa. Pečohar tudi zahteva od škodlarjev neko odškodnino za les. Do sedaj je še ni bilo treba dajati. Dobro bi bilo tudi zastran odškodnine se ž njim pogoditi, ker bi bilo težko shajati brez skodel.

Št. 426.

1656, dne 26. maja. Freising.

Freisinški škof Albreht Sigmund piše Ivanu Jakobu pl. Wangnereckh-u, svojemu svetovalcu in glavarju loškega gospostva in mesta, ter mu naznanja, da je prejel njegovo poročilo z dne 13. maja, iz kterega je zvedel, da so v pisarnici deželnega glavarstva prepisali loško robotno knjigo in da je deželni glavar potrdil prepis s svojim podpisom in pečatom. Škof naroča svojemu glavarju, da naj izplača Matiji Schwaiger-ju, tajniku deželnega glavarstva, 100 državnih tolarjev za njegov trud, kterega je imel s prepisovanjem rečene knjige. Tudi mu (loškemu glavarju) nalaga, da naj prepis robotne knjige pošlje pri prvi priložnosti v Freising, da vidi, ako se ni kaj premenilo.

Potem ukazuje škof svojemu glavarju, da naj priganja dr. Markoviča, odvetnika loškega gospostva, da kmalu izvrši prizivni spis v pravdi zastran selske mitnine.

Št. 427.

1656, dne 6. julija. Loški grad.

Fevdno pismo, s katerim je loški glavar pl. Wangneröckh v imenu freisinškega škofa Albrehta Sigmunda dal Martinu

Haumanu v fevd polovico travnika, ležečega pri Stražišču med kmetijami in travniki rečenega Haumana, Lovrenca Vreče, Lovrenca Trojarja in Polca. Dotično polovico travnika je Hauman dobil po zameni od Marksa Kokalja, kteremu je prepuštil polovico travnika pod Šmarjetno goro.

Št. 428.

1656, dne 6. julija.

Dolžno pismo Martina Haumana, kmeta v Stražišču v gadmarski županiji, kteremu sta Matija Huebman in Andrej Gorjanec kot varuha mladoletnega Jerneja Huebmana, sina Antona Huebmana, posodila 150 gl. renskih. Zato je pa Martin Hauman upnikoma zastavil svoj travnik v Stražišču, kterega je dobil po zameni od Marksa Kokalja. Pismo je podpisal in pečatil loški glavar pl. Wangneröckh. Pričala sta Janez Krekič in pa Jurij Weecz, selski sodnik.

Št. 429.

1656, dne 30. julija.

Loški glavar piše freisinskemu škofu ter mu pošilja robotno knjigo, ktero je napravil tajnik Schweiger, kakor tudi tri cesarske resolucije. Dalje naznanja, da je izročil Schweigerju za njegov trud sto državnih tolarjev, njegovim pisarjem pa šest. Schweiger in njegovi pisarji niso bili nič kaj zadovoljni s tem darilom, ker so več pričakovali. Glavar pravi, da naj bi škof dovolil še kak dar Schweigerju, kteri lahko mnogo koristi loškemu gospodstvu, a lahko tudi mnogo škoduje.

Potem omenja loški glavar, da bi bilo potrebno, ako bi (škof) tudi dr. Markoviču, odvetniku loškega gospodstva, podelil kak dar, kteri naj bi bil vreden kakih sto državnih tolarjev. Dr. Markovič že izdeluje tretji govor, kterega bo imel v prizivni pravdi zastran hišne in selske mitnine. Umrli je dr. Nikolaj Kunstlman, zastopnik loških podložnikov v rečeni pravdi. Sedaj še ni znano, kterega izvolijo podložniki, da jih bo za naprej zastopal.

Št. 430.

1656, dne 39. julija. Loški grad.

Loški glavar piše freisinskemu škofu, da je trikrat vrnil loškemu sodniku Juriju Fruebergerju njegov uradni račun, ker ga ni bilo mogoče potrditi. V obče se sodnik ne meni dosti za razne ustne in pismene ukaze ter dela to, kar se mu ljubi.

Zato naj bi mu poslal (škof) ukor ter mu zažugal, da bo odstavljen, ako se ne poboljša. Morebiti bo tako svarilo kaj izdalo.

Št. 431.

1656, dne 4. oktobra. Freising.

Freisinški škof Albreht Sigmund piše loškemu glavarju pl. Wagnereckh-u ter mu naznanja, da je zvedel iz njegovega poročila, da ima Gregor Weicz, podložnik tolminskega gospostva, v davški županiji samo jeden travnik in zato se tedaj od njega robotnina ne more zahtevati.

V dostavku omenja škof, da bi rad dobil Kunstelj-novo pogodbo. Preišče naj (glavar) še jedenkrat svojo registraturo, morebiti najde pogodbo.

Št. 432.

1656, dne 4. oktobra. Freising.

Freisinški škof Albreht Sigmund piše loškemu glavarju pl. Wagnereckh-u ter mu pošilja spis, kterega mu (škofu) je poslal Korbinijan Fiernpfeill, bivši oskrbnik in protipisar loškega gospostva, o urbarjih, protokolih, beležnih in drugih tajnih knjigah in spisih loškega gospostva. Napravi naj (glavar) o rečenem spisu prej ko mogoče svoje poročilo.

Št. 433.

1656, dne 4. oktobra. Freising.

Freisinški škof Albreht Sigmund piše Ivanu Jakobu pl. Wangnereckhu, svojemu svetovalcu in glavarju loškega gospostva in mesta, ter mu naznanja, da je zvedel iz njegovega poročila, da so se spuntali nekteri cesarski polki okoli Celovca. Upati je, da se upor zaduši. Ako bi se nepričakovano vnela nova ustaja, stori naj (loški glavar) potrebne korake, da ne zadene kaka nesreča loškega gospostva in tamošnjih podložnikov.

Št. 434.

1656, dne 4. novembra. Freising.

Freisinški škof Albreht Sigmund piše Ivanu Jakobu pl. Wangnereckh-u, glavarju loškega gospostva in mesta, da se je prepričal o svojih uradnikih, kterim so izročeni razni okraj, da navadno takrat, ko odpošljejo svoj uradni račun, obdrže pri sebi precej velik del uradnih dohodkov, med tem ko mora sam (škof) trpeti pomanjkanje denarjev. Tako postopanje nasprotuje večkratnim ukazom njegovega (škofovega) prednika.

Tudi je že sam (škof) to prepovedal s svojim ukazom z dne 2. aprila leta 1653. — Škof pravi, da noče v prihodnje več dopustiti kaj takega. Zato mu (glavarju) ukazuje, da mora odslej takrat, ko izroči svoj uradni račun, tudi natančno izplačati v njem navedeni znesek. Ako bi tega ne storil, poslali bi njegovi (škofovi) svetovalci na njegov (glavarjev) račun v Loko kakega človeka, ki bi pri njem ostal tako dolgo časa, dokler bi (glavar) ne izvršil danega povelja. Ker pa bi bilo nevarno poslati večjo svoto iz Loke v Freising, svetuje naj (glavar), kako bi bilo mogoče drugače spraviti denar brez posebnih stroškov v njegovo (škofovo) blagajnico.

Dalje piše škof, da se je tudi prepričal, da uradniki ne odpošiljajo o pravem času svojih uradnih računov, temuč čakajo, da potegnejo nove davke, s katerimi pokrijejo stare zastanke. Zato ukazuje svojim uradnikom, da morajo vsaj v štirinajstih dneh po določenem obroku poslati svoje uradne račune v njegovo dvorno komoro („Hof Camer“).

Št. 435.

1656.

Urbar loškega gospostva za leto 1656. Ako bi ne manjkalo prvih 11 listov, obsegal bi vsega skupaj 282 listov in fol.

Št. 436.

1657, dne 10. januarja. Freising.

Freisinški škof Albrecht Sigmund piše loškemu glavarju Ivanu Jakobu pl. Wangnereggu ter mu naroča, da mora pojasniti še nekatere točke svojega uradnega računa.

V dostavku mu piše ter ga poprašuje, je li že dal kak dar dr. Markoviču in tajniku Schwaigerju, ktera imata mnogo posla v pravdi zastran hišne in selske mitnine. Tudi naj mu pové, kako velik je bil dotični dar.

Št. 437.

1657, dne 6. februarja. Loški grad.

Loški glavar pl. Wangnerökh piše freisinškemu škofu, da je, kakor mu je bilo ukazano, odpovedal Bertoldu Höfferju njegovo glavnico, ktero je posodil loškemu gospostvu ter namesto obresti pobiral desetino na Suhi. Pošilja mu (škofu) Höfferjev odgovor na rečeno odpoved ter pričakuje njegovih (škofovih) ukazov v tej zadevi. Glavar potem omenja, da je

hotel tudi gospodu Hrenu („Chrönn“) odpovedati njegovo glavnico, ktero je posodil loškemu gospostvu, pa sluga ga ni dobil doma.

Št. 438.

1657, dne 6. februarja. Loški grad.

Loški glavar piše freisinskemu škofu ter mu odgovarja na njegovo pismo z dne 10. januarja. Glavar pravi, da še ni dal dr. Markoviču in tajniku Schweigerju zastran hišne in selske mitnine nikakoršnega daru, pač pa jima je že večkrat obljubil, da kaj dobita. Škof naj ju blagovoli razveseliti s kakim darilom.

Št. 439.

1657, dne 21. februarja. Freising.

Freisinski škof Albreht Sigmund piše Ivanu Jakobu pl. Wangnereckh-u, svojemu svetovalcu in glavarju loškega gospostva in mesta, ter mu naznanja, da je prejel njegovo uradno poročilo, iz kterega je zvedel, da noče Bertold Hoffer odstopiti desetine na Suhi, ker jo je vzel v zakup za tri leta. Treba bo torej počakati še dve leti, a potem naj mu jo odpové o pravem času.

V dostavku omenja škof, da je dobil od loškega sodnika in svetovalstva pritožbo zarad davčne doklade („Steuer Anlag“). Glavarju ukazuje, da naj prečita prošnjo ter potem natančno poroča o njej.

Št. 440.

1657, meseca februarja. Loški grad.

Loški glavar piše freisinskemu škofu ter mu naznanja, da je umrl njegov nekdanji oskrbnik Korbinijan Fürnpfeil. Ko so odprli njegov, petnajst pol obsegajoči testament, čitali so, da je zapustil svojim otrokom lepo premoženje.

Št. 441.

1657, dne 31. marca. Loški grad.

Loški glavar pl. Wangnereckh piše freisinskemu škofu ter opravičuje svoje postopanje v pravdi zoper Marušo Hafner-jevo, ktero so obdolžili, da je prešestvovala in umorila svojega otroka. Glavar pravi, da je s svojimi prisedniki dobro

premisli vso zadevo, preden je razglasil razsodbo. Prisedniki so bili: žitničar Sigismund Fürnpfeill, mestni sodnik Jurij Frueberger ter Ivan Pušar, Gregor Pišek in Ivan Ständtler, mestni svetovalci.

Št. 442.

1657, dne 27. aprila. Freising.

Freisinski škof Albreht Sigmund piše loškemu glavarju pl. Wagnereckhu, da je prejel njegovo pismo, v katerem zagovarja svoje delovanje v pravdi zoper Marušo Hafner-jevo. Iz priloženih sodnijskih spisov je vendar razvidno, da je (glavar) ravnal svojevoljno in sumljivo. Za sedaj mu odpusča, ker upa, da bo drugikrat previdnejše postopal v enakih slučajih.

Št. 443.

1657, dne 28. aprila. Freising.

Freisinski škof Albreht Sigmund piše loškemu glavarju pl. Wagnereckhu, da naj postopa previdno, kadar naloži loškemu mestu nove davke.

V pripisku omenja škof, da je njegova komorna blagajnica popolnoma prazna, a vendar bi mu jako rabila kaka svota denarja. Ker je pa zarad vojske nevarno pošiljati gotovino iz Loke v Freising, pošlje naj mu hitro (glavar) tiste uradne dohodke, katere ima že v rokah, na drug način, najlažje s pomočjo kake menice.

Št. 444.

1657, dne 28. maja. Loški grad.

Loški glavar pl. Wangnerökh piše freisinskemu škofu ter mu naznanja, da mu pošilja vsled danega ukaza menico za 3000 gl. renskih, za katero mu izplačata rečeno svoto po naročilu ljubljanskega trgovca Josipa Tenessle-ja augsburška trgovca Ivan Kristof in Ivan Jurij Mayr. Trgovec Tenessle zahteva za svoj trud 3% nagrade. Glavar pravi, da bi mu rad poslal večjo svoto, a denarnica loškega gospostva je skorej popolnoma prazna, ker mora za vojake vsak mesec izplačati blizu 800 gl. Potem omenja, da mora iti zarad bolehnosti v Toplice in zato mu ne bo mogoče izvršiti uradnega računa že o sv. Jakobu. Kadar se povrne, hoče toliko pridnejše delati in tudi v Freising znova poslati kako svoto denarja.

Št. 445.

1657, dne 23. junija. Freising.

Pobotnica, s katero potrjuje Konrad Eggkh, blagajnik freisinškega škofa, da sta mu izplačala Ivan Kristof in Ivan Jurij Mayr, trgovca v Augsburgu, 3000 gl. renskih, katere jima je poslal ljubljanski trgovec Tenessle, dobivši jih od loškega gospostva.

Št. 446.

1657, dne 12. avgusta.

Ivan Jakob pl. Wangnerekh, glavar loškega gospostva in mesta, obrača se do deželnega glavarja s prošnjo, da bi ukazal svetovalstvu loškega mesta, da naj izvoli sposobnega moža za sodnijskega oskrbnika. Ta naj bi potem razsojeval prepire in vodil druge zadeve tako dolgo časa, dokler se ne izvrši pravda zaradi nepotrjenega mestnega sodnika. Ako bi mestno svetovalstvo ne hotelo tega storiti, imenoval bi sam (loški glavar) mestnega sodnika. (?)

Št. 447.

1657, okoli 20. avgusta.

Pritožba loškega svetovalstva in vse občine do deželnega glavarja zoper loškega glavarja Ivana Jakoba pl. Wangnerekha, kateri se brani potrditi znova izvoljenega mestnega sodnika Jurija Fruepergerja ter zahteva, da bi svetovalstvo izvolilo sposobno osebo za sodnijskega oskrbnika za tako dolgo, dokler ni rešena dotična pravda. Zoper Wangnerekha navajata svetovalstvo in občina v svoji pritožbi, da je bila najsposobnejša oseba izvoljena za sodnika, kar dokazuje že to, da je bil Frueperger prej pet let in še prej četrtil leta, tedaj vsega skupaj devet let sodnik loškega mesta ter da je znal vsakokrat previdno razsoditi razne prepire.

Št. 448.

1657, dne 14. septembra. Loški grad.

Loški glavar piše freisinškemu škofu ter mu naznanja, da mu pošilja uradni račun za pretečeno uradno leto, katero obsega čas od sv. Jakoba leta 1656. do sv. Jakoba leta 1657., ob enem pa tudi ne samo ostalih uradnih dohodkov, temuč tudi neko svoto za tekoče uradno leto. Uradnega ra-

čuna, kakor tudi denarja mu ni bilo mogoče prej odposlati, ker so zopet nastanili vojake po loškem gospostvu, kar mu je napravilo jako veliko posla. Tudi je umrl bivši žitničar Sigmund Fürnpfeil in njegovi dediči so še le pred tremi dnevi izvršili uradni račun ter mu (glavarju) ga izročili.

Št. 449.

1657, dne 14. septembra. Loški grad.

Loški glavar pl. Wangnerökh piše freisinškemu škofu ter mu naznanja, da je poplačal 300 gl. Krenovega dolga; ostanek pa hoče poravnati, kadar bo mogoče. Tudi omenja, da pričakuje ukaza, naj li odpove Perchtoldu njegovo posojilo ali ne. Namesto obresti pobira imenovani Perchtold desetino na Suhi.

Št. 450.

1657, dne 14. septembra. Loški grad.

Loški glavar pl. Wangnerökh piše freisinškemu škofu ter mu našteva stranke, s katerimi se mora pravdati loško gospostvo.

Prva taka stranka je loško svetovalstvo in meščanstvo, katero se pravda z gospostvom zastran svojega, znova izvoljenega mestnega sodnika Jurija Fruebergerja. Glavar pravi, da je ukazal mestnemu svetovalstvu, da naj postavi za tisti čas, dokler se ne izvrši pravda, sodnijskega oskrbnika, česar pa svetovalstvo ni hotelo storiti.

Drugi, s katerim se mora loško gospostvo pravdati, je Matija Rakovec, kmet v poljšiški županiji, ki se je pritožil pri deželni gosposki, da mu je naložilo loško gospostvo preveč hišnega davka.

Tretji, s katerim se je treba pravdati, je Primož Pokoren, kajžar v bitenski županiji, ki trdi, da je podložnik cerkve v Cerngrobu in da ni dolžan plačevati loškemu gospostvu nič drugega, kakor vsako leto 20 kr. vojdstvenega denarja („Vogteygelt“). Urbarske knjige vendar kažejo, da je Pokoren podložnik loškega gospostva.

Dalje se je treba pravdati z Andrejem Oblakom, ki je posekal mnogo lesa v gozdu loškega gospostva, kateri se zove „na Brezovem vrhu“. Oblak trdi, da je dotični gozd njegova lastnina.

Pravda z dediči Kocijana Podlipnika zastran selske mitnine še ni končana, ker je napravilo loško gospostvo priziv pri dvorni komori v Gradcu.

Šesta stranka, s katero se pravda loško gospostvo, so podložniki po hlevnovrški in karnski županiji. Gospostvo je sicer zgubilo to pravdo pri deželni sodnji, a napravilo je potem priziv pri notranjeavstrijski vladi v Gradcu.

Mihael Dolinar je posekal mnogo lesa v gozdu „na Mlaci“, ki je lastnina loškega gospostva. Glavar pravi, da mu je vsled tega naložil globo, ktere pa Dolinar ni hotel plačati, temuč se je pritožil pri deželni gosposki trdeč, da je njegov tisti del gozda, v katerem je posekal les.

Št. 451.

1657.

Urbar loškega gospostva za leto 1657. Dotična knjiga obsega 281 listov in fol.

Št. 452.

1658, dne 13. januarja. Loški grad.

Iv. Jak. pl. Wangnereckh, glavar loškega gospostva in mesta, piše freisinškemu škofu, kateri mu je ukazal, da mora prevzeti poroštvo za 4000 gl. namesto rajnkega Jurija Prugglocher-ja. Glavar pravi škofu, da naj bi vzprejeli to poroštvo Prugglocherjevi dediči in le v tem slučaju, ako bi tega ne hoteli storiti, prevzel bi (glavar) poroštvo za polovico svote. Škof naj blagovoli vstreči njegovi (glavarjevi) želji, vsaj mu je služil zvesto in pošteno čez 30 let.

Št. 453.

1658, dne 30. januarja. Freising.

Freisinški škof Albreht Sigmund piše pl. Wagnereckh-u, svojemu svetovalcu in loškemu glavarju, ter mu znova ukaže, da mora prevzeti poroštvo za 4000 gl. namesto rajnkega Pruckhlacher-ja. Pruckhlacherjevi dediči ne morejo biti poroki, ker ni znano, kje bivajo. Tudi je njih imetje posebno po Bavarskem že prešlo deloma v druge roke.

Št. 454.

1658, dne 12. aprila.

Ivan Jakob pl. Wangnerökh, loški glavar, našteva deželnemu glavarju vzroke, zakaj noče potrditi izvoljenega mestnega sodnika Jurija Frueberger-ja. Med drugim omenja, da je

dobil ta ukaz od svojega škofa. Po drugih mestih ni navada, da bi ostal jeden in isti mestni sodnik čez dve ali tri leta v svoji službi. Ako je zmirom le jedna oseba mestni sodnik, dalo bi se sklepati iz tega, da so ostali meščanje nezmožni za tak posel. Nekteri meščanje bi bili kot mestni sodniki sposobnejši, kakor je Frueberger; tudi so bolj zvedeni v pisanju. Ker je cesar povzdignil Fruebergerja v plemenitaški stan, ne spada sedaj več med meščane. Prepirljivim podložnikom, ki so se pravdali z loškim gospostvom, dajal je Frueberger dostikrat nasvete, kateri so bili gospostvu škodljivi. Loški meščanje bi ne smeli biti tako trmasti, da ga podpirajo, ker vidijo, da ga noče imeti freisinški škof. Prav tako bi moral sam odstopiti, ako spozna, da je to škofova želja. Tudi ni navada, da bi volili sodnika v postu proti velikonočnim praznikom, temuč se mora volitev vršiti vsako leto na dan sv. Marka. Nekoliko dni pozneje se mora sodnik predstaviti predstojniku loškega gospodstva, da ga potrdi.

Št. 455.

1658, dne 14. aprila.

Loški glavar se obrača do Leopolda I., kralja ogerskega in češkega, s pritožbo, da uporablja loško meščanstvo, katero je podložno freisinškemu škofu, neprestano vsak povod, da nareja potem gospostvu sitnosti. Večkrat zaporedoma je bil izvoljen za loškega sodnika Jurij Frueberger, zlatar in najpremožnejši meščan, akoravno je gospostvo opozorilo meščane, da je treba po dveh letih izvoliti novega moža za sodnika, kakor se to vrši tudi po drugih mestih. Tudi ostali meščanje naj kdaj postanejo sodniki, da se kaj naučé. Omenjeni Frueberger se baha s svojo plemenitostjo, katero mu je cesar podelil, in je vsled tega tem predrznejši proti loškemu gospostvu. K njemu hodijo po svet podložniki, ki se pravdajo z gospostvom. Freisinški škof noče, da bi dajal njegov uradnik, namreč loški sodnik, neubogljivim podložnikom poduk in potuho. Meščanje hočejo imeti proti volji svojega škofa zmirom istega sodnika, akoravno bi se morali ravnati po željah svojega gospoda.

Glavar pravi, da ni hotel iz naštetih razlogov že v pretečenem letu potrditi Jurija Fruebergerja kot mestnega sodnika. Meščanje so se vsled tega pritožili pri deželnem glavarstvu. Glavar opisuje, kako se je vršila ta pravda med njim in meščanstvom. Nazadnje prosi, da bi (kralj Leopold) ovrغل vso pravdo ter zapovedal Ločanom, da naj molčé. Ako ima kaka gosposka vzroke, lahko odreče potrditev mestnega sodnika ter more potem zahtevati, da izvolijo novega.

Št. 456.

1658, dne 10. septembra Loški grad.

Iv. Jak. pl. Wangnerökh piše deželnemu glavarju o pravnih zadevah Jerneja Šifrerja. Ta je namreč zahteval od loških podložnikov okoli 340 gl., ktere je bajé potrosil iz svojega žepa, ko se je pravdal v njih imenu z loškim gospodvom. Wangnerökh omenja, da trdijo podložniki, da mu (Šifrerju) je dal vsak izmed njih leta 1642. po jedno sreberno krono, a da ni Šifrer nikdar napravil računa, ravno tako ne tudi njegov tovariš Pavel Kaiser. Šifrer ugovarja tej trditvi ter pravi, da je dal račun. Loška sodnija je nato razsodila, da je Šifrer naredil le nekak površen račun. Vsled tega niso bili zatoženci obsojeni, da bi morali plačati omenjeno svoto. Šifrer sedaj prosi za ustno zaslišanje pri deželni gosposki ter ob enem dolži loško gospodvo, da je postopalo krivično in da mu je sovražno. Wangnerökh pravi, da je Šifrerjeva trditev neosnovana, ter prosi, da bi mu (Šifrerju) deželni glavar ne dovolil ustnega zaslišanja.

Št. 457.

1658, dne 19. oktobra.

Freisinski škof piše loškemu glavarju o pojasnilih k uradnemu računu, ktera mu je poslal (glavar) v Freising. Tudi pravi škof, da noče že sedaj prisoditi plače mestnega sodnika Jurija Fruebergerja (24 gl.) Danijelu Žagarju, kateri jo je bajé zaslužil. Morebiti se ta dva sama pogodita med seboj.

Št. 458.

1658, dne 29. decembra. Loški grad.

Loški glavar Iv. Jak. pl. Wangnerökh piše freisinskemu škofu ter ga prosi, da bi spregledal za nekoliko časa del robotnine kmetu Ivanu Topličarju, kteremu je voda skorej popolnoma uničila kmetijo.

Št. 459.

1659, dne 13. januarja. Loški grad.

Loški glavar Ivan Jakob pl. Wangnerökh piše freisinskemu škofu o prošnji Andreja Križaja, župana iz Nove Oslice, in o njegovi kmetiji, ktero je imel v Žabnici.

Št. 460.

1659, dne 3. februarja. Loški grad.

Ivan Jakob pl. Wangnerökh piše freisinskemu škofu ter ga znova prosi, da bi mu dal potrebnih ukazov, kako naj postopa zoper Mihaela Fik-a zastran graščinskega gozda, ki se nahaja „na Wressnimb Vercho“.

Št. 461.

1659, dne 11. avgusta. Ljubljana.

Ukaz deželnega glavarja in deželnih odbornikov do tistih strank, ktere so se zavezale, da hočejo preskrbovati vojake Khayserstain-ovega polka, ki se nahaja v Karlovcu na Hrvaškem. Nalaga se jim, da naj takoj odrajtajo svoje deleže za mesec avgust.

Št. 462.

1659, dne 6. novembra. Loški grad.

Pismo loškega glavarja pl. Lampfrizhaimb-a do pl. Donekh-a, solnograškega oskrbnika v Radstadt-u. Lampfrizhaimb pravi, da ga je postavil freisinski škof za glavarja loškega gospostva in mesta na Kranjskem. Napotil se je v ta kraj, vzemši seboj svojo soprogo, tri majhne otroke in razne druge stvari. Dne 24. avgusta je prišel v Altenmarkt (blizu Radstadta na Solnograškem), kjer je bilo treba prenočiti. Drugi dan je prišel pod Ture, kjer je naletel na jako zlobnega krčmarja. Lampfrizhaimb opisuje, kake neprijetnosti mu je naredil dotični krčmar, ter na zadnje zahteva od oskrbnika, da bi ga kaznoval tako, kakor je zaslužil.

Št. 463.

1659, v prvi polovici meseca novembra. Loški grad.

Loški glavar pl. Lampfrizhaimb piše freisinskemu škofu ter mu naznanja, da se je napravil na pot dne 18. avgusta ter došel v Škofjo Loko dne 1. septembra. Deset dni poznej mu je od njega (škofa) postavljeni komisar Ivan Jurij Rasp pl. Osterberg predstavil uradnike, svetovalce in prijateljske župane loškega gospostva. Ko se je povrnil deželni glavar iz Žužemperka v Ljubljano, šel je (Lampfrizhaimb) k njemu, da bi se mu predstavil. Dne 17. novembra pojde (Lampfrizhaimb) v Ljubljano, kjer se bo vršilo z zastopniki loškega mesta za-

slišanje v pravadah zastran infulinega davka („Infulsteur“), pa tudi zastran bolnišničnih in drugih računov.

Potem omenja Lampfrizhaimb, da ima mnogo posla z izterjavanjem pojezdov („Poesen“) in davkov, ter upa, da pošlje o božiču lepo svoto v Freising.

Desetino bo zopet treba dati za tri leta v zakup. Ker je voda napravila v zadnjem času mnogo škode ter skorej popolnoma uničila polja po nekterih krajih, ne bo mogoče odati desetine za visoko svoto.

Št. 464.

1659, dne 19. novembra(?). Freising.

Freisinški škof Albreht Sigmund piše Francu Matiji pl. Lampfrizhaimbu, svojemu svetovalcu in loškemu glavarju, ter mu naznanja, da je prejel njegovo poročilo. Desetino naj da v zakup za tri leta in sicer kolikor mogoče visoko. Dohodke loškega gospostva naj mu pošlje vsaj dva tedna pred božičem.

Št. 465.

1661, dne 5. januarja. Freising

Freisinški škof Albreht Sigmund piše Francu Matiji pl. Lampfrizhaimbu, glavarju loškega gospostva in mesta, ter mu nalaga, da mora napraviti nove zapisnike za izvenredne davke in doklade.

Št. 466.

1661, dne 1. maja.

Loški glavar piše freisinškemu škofu ter mu naznanja, da je dne 17. aprila pogorelo v Stari Loki blizu farne cerkve pet hiš, med katerimi ste dve podložni loškemu gospostvu. Tudi cerkev je bila v nevarnosti. Glavar nato znova omenja, da bi bilo potrebno napraviti nekoliko gasilnega orodja, kakor lestvice, ključe („Feürhakhen“) in usnjate posode. Vsaj bi to ne stalo mnogo.

Deželna vlada je tudi za tekoče leto ukazala pobirati izvenredno kontribucijo. Za oskrbovanje vojakov mora loško gospostvo izdati vsak mesec čez 300 gl. Razun teh izdatkov je pa še mnogo drugih. Robotnino vplačujejo podložniki le počasi, ker jim manjka novcev. Človeka skrbi, kako bo mogoče pokriti raznovrstne stroške. Med kmeti je mnogo nemirnežev, ki dražijo druge ter jim prigovarjajo, da bi se pravdali

z gospostvom. Ako se naloži komu kaka doklada, takoj se gre pritožit v Ljubljano. Kar se tiče mrtvaščine in kupnine, znašali bodo njuni zastanki v uradnem računu več kot tisoč državnih tolarjev.

Št. 467.

1661, dne 14. maja. Freising.

Freisinški škof piše loškemu glavarju Francu Matiji pl. Lampfrizhaimbu ter mu naznanja, da je prejel njegovo poročilo z dne 1. maja. Ukazuje mu, da mu popiše, kako gasilno orodje bo treba narediti na loškem gradu in koliko bo stalo. Tudi mu omenja, da je čital njegovo poročilo o pravdarskih podložnikih, ki so pa gledé plačevanja davkov jako počasni. Potem pravi, da pričakuje od njega (glavarja), da bo pridno izterjaval zastanke ter mu z uradnim računom vred poslal v Freising lepo svoto novcev.

Št. 468.

1662, dne 1. maja. Loški grad.

Loški glavar Franc Matija pl. Lampfrizhaimb opisuje na dolgo in široko freisinškemu škofu o pravnih zadevah zastran selske mitnine. Loški podložniki, ki se pravdajo z gospostvom, bili bi mirni in zadovoljni, ako bi jih ne hujskali četirje kolovodje, med kterimi je najhujši Jernej Sušnik, kterega so uradniki loškega gospostva že večkrat zarad raznih prestopkov in zarad ščuvanja zaprli v grajsko ječo.

Št. 469.

1662, dne 8. junija. Kranj.

Kranjski kaplan piše Francu Matiji pl. Lampfrizhaimbu, glavarju loškega gospostva in mesta, ter mu naznanja, da naj bo brez skrbi zastran nemske pridige prihodnjo nedeljo in zastran slovenske pridige na dan sv. Antona.

Št. 470.

1662, dne 2. avgusta. Freising.

Freisinški škof Albreht Sigmund piše loškemu glavarju pl. Lampfrizhaimbu ter mu naznanja, da je prejel njegov uradni račun z dne 5. julija. Iz njegovega (glavarjevega) poročila je tudi zvedel, kako je deželno glavarstvo razsodilo pravdo z loškim sodnikom in svetovalstvom zastran sirotinskih

računov („in specie der Gerhabischen Raithungen“). Naroča mu (glavarju), naj pri sodnji podpira vdovo bivšega loškega glavarja Wangnereckha, kteremu je Ivan Pučar nekoliko časa pred njegovo smrtjo posodil neko svoto denarja, a sedaj zahteva, da se mu (Pučarju) izplača ta dolg iz zapuščine imenovanega glavarja.

Št. 471.

1662, dne 2. septembra. Freising.

Freisinški škof Albreht Sigmund piše loškemu glavarju pl. Lampfrizhaimbu ter mu naznanja, da je prejel njegovo poročilo z dne 17. avgusta. Kar se tiče zapuščine rajnkega glavarja Wagnereckha na loškem gradu, prevzelo jo je loško gospostvo zaradi nekih zastankov. Wagnereckhovi upniki naj se prizadevajo, da dobé kje drugod svojo odškodnino, n. pr. na Koroškem, kjer je imel Wagnereckh svoje posestvo.

Odvetniku, ki zastopa loško gospostvo v pravadah, podeli naj (glavar) 20 srebrnih kron.

Št. 472.

1662, dne 3. novembra. Freising.

Freisinški škof Albreht Sigmund piše loškemu glavarju pl. Lambfridtshaimb-u ter mu naznanja, da je prejel njegovo poročilo z dne 21. oktobra, iz kterega je zvedel, kako je s pravdo zastran selske mitnine in kake zasluge si je pri nji pridobil Wolfgang Markovič, prejšnji odvetnik in sedanji polkovni svetovalec v Gradcu.

Št. 473.

1663, dne 7. februarja.

Kupna pogodba, vsled ktore sta dobila Matija Soršek in njegova žena Marina za 150 srebrnih kron jedno kmetijo v Gorenjem Bitnu od vdove in dedičev Matije Huebmana. Pogodbo je podpisal Franc Matija pl. Lampfrizhaimb zu Pürkha auf Störzell, knezofreisinški komornik, svetovalec ter glavar loškega gospostva in mesta.

Št. 474.

1663, dne 30. maja. Gradec.

Cesar Leopold ukazuje v zadevi pravde med loškimi podložniki in loškim glavarjem pl. Lampfrizhaimbom, kteri za-

hteva pri kupninah po jeden krajcar od vsakega goldinarja, kranjskemu deželnemu glavarju, da naj še jedenkrat zasliši podložnike ter pošlje potem natančno poročilo notranjeavstrijskim svetovalcem, z rubežnijo pa naj še počaka dva meseca.

Št. 475.

1665, dne 3. septembra Gradec.

Cesar Leopold ukazuje v zadevi pravde med loškimi podložniki in loškim glavarjem pl. Lampfrizhaimb-om kranjskemu deželnemu glavarju, da naj še jedenkrat zasliši obe stranki. Loški glavar je namreč zahteval od podložnikov prvič 10. in 20. penez, ako je po smrti starišev mlajši sin kakemu starejšemu bratu prepustil svoje premoženje, drugič pri prodajanju in kupovanju zemljišč razun 10. in 20. peneza tudi še po jeden krajcar od vsakega goldinarja kupnine.

Št. 476.

1668, dne 12. februarja. Kamnik.

Nadduhovnik Jurij Scharlichius piše glavarju loškega gospostva ter priporoča za izpraznjeno selško faro duhovnika Falenč-a, ktereга osebnó sicer ne pozna, a ve, da je sposoben za to častno mesto.

(Iz zbirke g. pl. Globočnika Sorodolskega.)

Št. 477.

1668, dne 15. februarja. Loški grad.

Glavar loškega gospostva in mesta nasvetuje freisinskemu škofu, da bi, ker je umrl prejšnji selški župnik Mihael Žerovnik, predlagal za novega župnika Matijo Falenča, vikarja radovljiškega prošta. Njegove (Falenčeve) izvrstne zmožnosti so dovolj znane, ker je bil prej dušni oskrbnik v loškem mestu ter je ob enem nadomestoval ondotnega grajskega kaplana. Tudi mu (škofu) pošilja pismo, ktero je zastran te zadeve spisal Jurij Scharlichius, nadduhovnik na Kranjskem ter cesarski komisar „in spiritualibus“.

(Iz zbirke g. pl. Globočnika Sorodolskega.)

Št. 478.

1668, dne 17. februarja. Loški grad.

Naroča se Lovrencu Hriberniku, kaplanu v Selcah, da bi dvakrat naznanil na prižnici, da naj pridejo upniki in

dolžniki selškegu župnika Mihaela Žerovnika dne 7. marca v Loko na grad k obravnavi.

(Iz zbirke g. pl. Globočnika Sorodolskega.)

Št. 479.

1668, dne 29. februarja. Freising.

Freisinški škof Albreht Sigmund naznanja Francu Matiji pl. Lampfriczhaimbu auf Pirckha, glavarju loškega gospostva in mesta, da je predlagal za izpraznjeno faro v Selcah za župnika Matijo Falenča, dosedanjega provizorja v Radovljici. Temu naj torej izroči župnijo in vse, kar k njej spada. Prepusti naj mu vse pravice, ktere so uživali že njegovi predniki, ter naj mu bo na strani s svojo pomočjo, da mu bodo skazovali njegovi farani dovolj spoštovanja.

(Iz zbirke g. pl. Globočnika Sorodolskega.)

Št. 480.

1668, okoli 29. marca.¹⁾ Loški grad.

Duhovnik Matija Falenč prevzame kot župnik izpraznjeno faro v Selcah pod naslednjimi pogoji:

1.) Svojih faranov ne bo nadlegoval s kolekturo ali pa s čim drugim. Fare ter k njej spadajočih posestev in desetnin ne bo zadolžil ali pa zastavil.

2.) Loškemu župniku hoče vsako leto brez upiranja odrajtati to, kar je vsled papeževe bule dolžan dati za škofovo mizo („ad mensam episcopalem“). — Isto tako hoče pridno hoditi k obletnicam, ktere se vsako leto obhajajo za umrle freisinške škofove v loški farni cerkvi.

3.) Deželni davkariji v Ljubljani hoče vsako leto dajati dolžni davek, plačilne izkaze („Steuer-Quittung“) pa pokazati loškemu glavarju, ako bi jih zahteval.

4.) Gostilnic ne bo obiskoval, izvzemši slučaje, kadar bi to zahtevala njegova služba.

5.) Kadar bo potreba, hoče imeti vzglednega duhovnega pomočnika.

6.) Spolnovati hoče pogodbe, ktere so bile sklenjene med freisinško škofijo in Železnikarji zastran železniškega duhovnika in pokopališča. Tudi hoče vsako leto o sv. Luciji v selškem farovžu v navzočnosti loškega glavarja kot prvega cerkvenega ključarja na ogled postaviti cerkvene račune.

¹⁾ Gl. Izvestja muz. društva za Kranjsko, II., str. 15.

7.) Farovž in vse, kar k njemu spada, hoče ohraniti v dobrem stanju in ga tudi izboljšati, kolikor bo v njegovi moči.

8.) Farno cerkev in podružnice hoče ohraniti v dobrem stanju. Ako bi bila potrebna kaka poprava, hoče to storiti le z dovoljenjem loškega gospostva. Ravno to velja tudi o oltarjih.

9.) Ako bi prej ali poznej faro zapustil, dobé naj jo zopet freisinski škofje.

Ako bi naštetih obljub ne spolnoval, imajo freisinski škofje pravico, da ga odstranijo in faro podelé komu drugemu.

(Iz zbirke g. pl. Globočnika Sorodolskega.)

Št. 481.

Okoli leta 1668.

Tomaž Plešec, meščan in pek v Loki, in pa Boštijan Plešec, podložnik loškega gospostva, obračata se kot sorodnika umrlega selškega župnika Mihaela Žerovnika do loškega glavarja ter ga prosita, da bi se uravnale denarne zadeve z župnikovimi upniki in dolžniki ter poplačali dolgovi.¹⁾

(Iz zbirke g. pl. Globočnika Sorodolskega.)

Št. 482.

Okoli leta 1668.

Prošnja selških faranov do Franca Matije pl. Lampfrizhaimba, glavarja loškega gospostva in mesta, zastran novega farovža v Selcah. — Farani pravijo, da je treba postaviti nov farovž, ker je stari pogorel. Ko so delavci odstranili staro zidovje, določili so mojstri dolgost, širokost in visokost novemu farovžu, ki pa bi bil mnogo večji in tedaj tudi mnogo dražji, kakor prejšnji. Ker bi pa (farani) v teh slabih časih ne mogli pokriti stroškov za tako veliko poslopje, zato prosijo, da bi imel novi farovž isto velikost, kakor stari.

(Iz zbirke g. pl. Globočnika Sorodolskega.)

Št. 483.

(1668.)

Zapisnik robotnin za dobo od leta 1668. pa inkluzivno do leta 1674. Zapisnik obsega 179 listov in fol.

¹⁾ Mihael Žerovnik je zapustil po svoji smrti precej dolgovi; imel je pa tudi mnogo potrebnih sorodnikov. Zato je prišlo precej ljudi k obravnavi, ktera je bila po njegovi smrti dne 19. februarja leta 1668.; nekteri so se oglasili pismeno.

Št. 484.

1669, dne 6. junija Loka.

Račun bratovščine rožnega venca v Stari Loki za dobo od 4. julija 1667. leta pa do 4. julija leta 1668. Račun so sestavili Ivan Jurij Rasp, prior, Franc Karol Scharlich, Julian de Juliani in Josip Zannetti, asistentje, ter Jeremija pl. Grundlern, blagajnik rečene bratovščine. Iz računa je razvidno, da je znašal računski ostanek prejšnjega leta 1864 gl. 31 kr. in 2 peneza. Obresti je bilo 24 gl., daril pa 163 gl. 55 kr. in 2 peneza. Izposodila je bratovščina raznim osebam 1290 gl. in 40 kr. Obrestni zastanki so znašali 299 gl. in 59 kr., izvenredni zastanki pa 250 gl. Rednih izdatkov je bilo 76 gl. 35 kr. in 1 penez (v tej svoti je tudi zapopadenih 6 gl., ktere je vsako leto dobival učitelj), izvenrednih pa 83 gl. 8 kr. in 1 penez. Bratovščina je imela hišo in vrt v predmestju Škofje Loke in pa desetinsko pravico na nekem zemljišču. To desetino je oddala za tri leta (1668—1670 incl.) v zakup Marksu Oblaku za 100 gl. deželne veljave, tri državne tolarje in dva para belih voščenih sveč.

Št. 485.

1671, dne 2. septembra. Freising.

Freisinški škof piše loškemu glavarju ter ga prosi, da bi pozvedel, kdaj je Schwaiger postal tajnik deželnega glavarstva.

Št. 486.

1672, dne 21. julija. Ljubljana.

Deželni glavar Volf Engelbreht grof Auersperg in deželni odborniki naznanjajo imetnikom loškega, radovljiškega in blejskega gospostva, da prenašajo njih podložniki po strmih stezah čez Rožico, Belico, Kočno in Medvedjo dolino¹⁾ razno tihotapsko blago, kar je na škodo kameralnim in deželnim dohodkom. Zato ukazujejo (deželni glavar in odborniki rečenim imetnikom), da zabranijo svojim podložnikom tihotapstvo. Ako bi se ne ravnali po danem ukazu, morali bi plačati globo, ktera bi znašala 1000 gl. v zlatu.

¹⁾ Vsi ti kraji se nahajajo visoko v gorah na kranjsko-koroški meji.

Št. 487.

1673, dne 8. januarja. Loški grad.

Loški glavar poroča freisinškemu škofu o pravih med loškim gospostvom in loškimi podložniki ter o dohodkih, ktere dobivajo od podložnikov njih kolovodje.

Ko je prišel leta 1660. cesar na Kranjsko, zmislili so se kmalu potem podložniki po deželi to in uno zoper svoje gospostvo. Tudi loški podložniki, ktere so šuntali razni podpihovalci, spravili so mnogo pritožb na dan. Podpihovalci so zahtevali za svoj trud od neprevidnega kmeta po četrir, šest ali tudi osem liber, kar jim je pri tolikem številu kmetij neslo po več tisočakov. Morali bi sicer napraviti račun o svojih dohodkih in stroških, kar pa se ni zgodilo. Taki kolovodje so bili Ivan Šifrer, Jurij Kaiser, Matija Lavtar, Jernej Sušnik, Marko Ranta in Andrej Šust.

Našteti kolovodje so pobirali od kmetov denar ter se v njih imenu tožili z loškim gospostvom do leta 1665. Takrat je dne 21. junija izšla v Gradcu cesarska resolucija, s katero se je razun četrte točke popolnoma odbila zahteva podložnikov, ki so prosili, da bi se znova uvedlo njih poprejšnje stanje („Restitutionsbegeren“). Kar se tiče četrte točke, omejeno je v njej, da je treba plačati deseti in dvajseti penez, ako prepusti po smrti starišev mlajši sin kakemu starejšemu bratu svoje posestvo. Pravda zastran te točke še do danes ni končana.

Šestnajst županij se je pravdalo s svojim gospostvom zastran selske mitnine. S cesarsko izjavo, izdano na Dunaju dne 19. aprila leta 1666. je bila pravda končana. Leta 1668. so dotične županije kupile pravico do mitnine za 1500 srebernih kron.

Leta 1666. so podložniki namesto prej naštetih kolovodij postavili samo dva pooblaščenca, namreč Martina Proja in Gašperja Poljanca. Ta dva naj bi vodila pravdne zadeve loških podložnikov. Brez usmiljenja sta zahtevala od ljudi odškodnino za svoj trud. Kdor ni mogel plačati, vzela sta mu konje, vole, krave, platno, steljo in še celo obleko po zapriseženih konjkih („Geschworne Ybereitter“), ktere sta trikrat poklicala na pomoč. Vsled takega postopanja so podložniki čedalje bolj obožali ter niso mogli plačevati davkov in izvenrednih doklad.

Prvikrat sta imenovana oblastnika pobirala denar z lepa in z grda kmalu po svojem nastopu. Zahtevala sta od vsakega kmeta po jeden cekin v zlatu in osem soldov. Kdor ni prec

v začetku plačal, moral je pozneje dati namesto te svote po pet in še več goldinarjev. Vsi podložniki bi jima morali takrat izplačati 6034 gl. 23 kr. in 1 penez.

Leta 1670. sta pooblaščenca z izgovorom, da potrebujeta denar za pravdanje, znova zahtevala od vsakega kmeta po 11½ libre, kar bi znašalo po vsem gospostvu 4214 gl. in 9 kr. Trgovci na deželi so jima morali dati 962 gl. 33 kr. in 1 penez. Tako sta dobila ta dva moža v par letih za svoj trud čez 11.200 gl.

Št. 488.

1673, dne 8. februarja.

Freisinški škof piše loškemu glavarju ter mu naznanja, da je prejel njegovo poročilo z dne 24. januarja, iz katerega je zvedel, da je treba popraviti loški grad. Stori naj, kar je neobhodno potrebno, ter naj se varuje prevelikih stroškov.

Št. 489.

1673, dne 5. julija. Freising.

Freisinški škof Albreht Sigmund piše loškemu glavarju Francu Matiji pl. Lampfrizhaimbu ter mu pošilja cesarski ukaz zastran dveh kolovodij, ktera sta napravila loškim podložnikom zarad nepotrebnih pravn mnogo stroškov. Škof nalaga svojemu glavarju, da naj pošlje cesarski ukaz cesarskim tajnim svetovalcem v Gradec. Tudi naj se prizadeva, da se bo pravda zoper kolovodji hitro vršila.

Št. 490.

1673, dne 13. novembra.

Loški glavar piše freisinškemu škofu ter mu pravi, da bi morebiti prav malo koristilo, ako bi se napotil (glavar) zastran pravn v Gradec, pač pa bi se veliko potrosilo za potovanje. Tudi bi bilo treba vzeti s seboj veliko svoto denarja, da bi ga dobili kot nagrado za svoj trud razni svetovalci in drugi uradniki, kateri imajo opraviti s pravedami loškega gospostva.

Št. 491.

1673, dne 20. decembra. Freising.

Freisinški škof Albreht Sigmund piše loškemu glavarju Francu Matiji pl. Lampfrizhaimbu auf Pirekha ter mu na-

znanja, da je prejel njegovo poročilo z dne 13. novembra. Potem pravi, da bi ne bil nasproten, ako bi se dale kake nagrade raznim sodnijskim uradnikom v Gradcu in Ljubljani. Na ta način bi se morebiti doseglo, da bi pravde hitrejše tekle ter se ugodnejše reševale. Pové naj v kratkem, koliko in kaj naj bi se dalo tej ali uni osebi.

Št. 492.

1674, dne 12. julija. Freising.

Freisinški škof piše kranjskemu deželnemu glavarju deset strani dolgo poročilo o Martinu Proju in Gašperju Poljancu, ktera sta opeharila loške podložnike za več tisoč goldinarjev. Svetuje mu, kako naj bi (deželni glavar) sedaj po sodnijskem potu zoper nju postopal.

Št. 493.

1675, po 25. juliju.

Zapisnik davčnih zastankov po loškem gospostvu za dobo od sv. Jakoba leta 1674. pa do sv. Jakoba leta 1675.

Št. 494.

1675, po 24. avgustu.

Pregled dohodkov in izdatkov loškega gospostva za dobo od sv. Jakoba leta 1674. pa do sv. Jakoba leta 1675. Do-hodkov je bilo 31.687 gl. 58 kr. in 1 penez, izdatkov pa 17.987 gl. 58 kr. in 1 penez. Ostalo je torej 13.700 gl., kar se je odposlalo v Freising.

Kar se tiče dohodkov, poterjalo se je od zastankov 2979 gl. in 52 kr. Rednih dohodkov je bilo 7905 gl. in 56 kr., izvenrednih pa 3963 gl. Robotnina je znašala 6714 gl. in 40 kr., darila župnikov („Pfarliche Pension“) so nesla 150 gl. in računi županov 535 gl. Za desetino se je dobilo 2526 gl. Mrtvaščina in kupnina ste donašali 1564 gl. 52 kr. in 2 peneza, cestnina 161 gl. 8 kr. in 3 peneze, mitnina pa 45 gl. Krčmarji so plačali od svoje obrti 62 gl. 54 kr. in 2 peneza. Žitnica je dala 3320 gl. 24 kr. in 2 peneza. Razun teh točk je navedenih med dohodki še nekoliko drugih.

Med izdatki so omenjeni redni davki, katerih je bilo 8356 gl. 29 kr. in 2 peneza. Izvenrednih davkov je bilo 4123 gl. 48 kr. in 3 penezi. Za popravo gradu in mlinov se je potrosilo 326 gl. 22 kr. in 2 peneza.

Št. 495.

1676, po 25. juliju.

Pregled dohodkov in izdatkov loškega gospostva za dobo od sv. Jakoba leta 1675. pa do sv. Jakoba leta 1676. Dohodkov je bilo 30.884 gl. 15 kr. in 1 penez, izdatkov pa 16.704 gl. in 3 penezi. Ostalo je torej 14.180 gl. 14 kr. in 1 penez, kar se je poslalo freisinškemu škofu.

Št. 496.

1677, po 25. juliju.

Zapisnik davčnih zastankov po loškem gospostvu za dobo od sv. Jakoba leta 1676. pa do sv. Jakoba leta 1677.

Št. 497.

1677, po 28. avgustu.

Pregled dohodkov in izdatkov loškega gospostva za dobo od sv. Jakoba leta 1676. pa do sv. Jakoba leta 1677. Dohodkov je bilo 31.265 gl. 28 kr. in 1 penez, izdatkov pa 18.437 gl. Ostalo je torej 12.828 gl. 28 kr. in 1 penez, kar se je odposlalo v Freising, in sicer dne 7. marca 1677. leta 6000 gl., dne 28. avgusta istega leta pa 6828 gl. 28 kr. in 1 penez.

Št. 498.

1677, dne 11. septembra. Stara Loka.

Prifarski župnik piše poljanskemu župniku Karolu Ignaciju Codelli-ju ter ga spominja njegovega pisma z dne 4. novembra leta 1675. V tem pismu mu je obljubil (poljanski župnik), da mu povrne v teku jednega leta vse stroške, katere je imel (prifarski župnik) pri zidanju novega farovža v Poljanah. Tudi mu je v posebni pogodbi tako rekoč zastavil dohodke poljanske fare, dokler mu ne izplača dolga do zadnjega vinarja in peneza.

Ker je plačilni obrok že davno pretekel, zahteva (prifarski župnik) še jedenkrat, da mu poplača v dveh tednih dolžni znesek in pa še 6% obresti, katere se začenjajo računati z dnem po minulem plačilnem obroku. Ako bi se to ne zgodilo, moral bi ga tožiti.

Št. 499.

1677, dne 29. oktobra. Železniki.

Karol Anton Plavec, fužinarski podsodnik v Železnikih, naznanja kranjskemu deželnemu vicedomu Francu Adamu Vrssin-u grofu Blagay-u, da je dne 28. oktobra leta 1677. umrl železniški župnik Martin Vrečik.

(Iz zbirke g. pl. Globočnika Sorodolskega.)

Št. 500.

1677, dne 20. novembra. Železniki.

Popis inventarja rajnega železniškega župnika Martina Vrečič-a. Rečeni popis je bil sestavljen vsled povelja kranjskega deželnega vicedoma v navzočnosti selskega župnika Matije Falenča in njegovega kaplana Marksa Semen-a. — Podpisana sta Karol Anton Plavec, fužinarski podsodnik, in pa Matija Plavec.

(Iz zbirke g. pl. Globočnika Sorodolskega.)

Št. 501.

1677, dne 21. novembra. Železniki

Karol Anton Plavec, fužinarski podsodnik v Železnikih, in Matija Plavec naznanjata kranjskemu vicedomu Francu Adamu Vrssin-u grofu Blagay-u, da sta popisala inventar rajnega župnika Martina Vrečik-a. Kar se tiče farovža, je njegovo zidovje precej trdno. Rajni župnik je dal denar za razne poprave pri farovžu, kakor za ključavnice, vrata, peči iz cerkvene blagajnice, le popravo oken je plačal s svojim denarjem.

(Iz zbirke g. pl. Globočnika Sorodolskega.)

Št. 502.

1677.

Razkaz hišnih mlinov („Stauden oder Haus Millen“), kateri so se nahajali leta 1677. po loškem gospostvu. Vseh je bilo 169.

Št. 503.

1678, dne 21. marca.

Barvarski mojstri, stanujoči po kranjskih mestih in trgih, pritožujejo se pri loškem glavarju zoper barvarje, kateri so na

deželi izvrševali svojo obrt. Ti barvarji so bili Jurij Poupel v Hotovljah pri Poljanah, Gregor Maček in Ivan Filipič v žirovski županiji, Primož Windischer v hotaveljski županiji ter Urban Potočnik na Luši v stirniški županiji. Barvarski mojstri omenjajo v svoji pritožbi, da so dobili od cesarja posebne predprave, vsled katerih ni barvarjem dovoljeno, da bi se naselili na deželi ter tu postavili kako delalnico. Glavar naj torej rečenim barvarjem prepove izvrševati dosedanje obrt, njih delalnice pa naj da zapreti.

Št. 504.

1678, po 25. juliju.

Zapisnik davčnih zastankov po loškem gospostvu za dobo od sv. Jakoba leta 1677. pa do sv. Jakoba leta 1678.

Št. 505.

1678, po 25. juliju.

Razkaz denarnih svot, katere je vzel glavar loškega gospostva iz svojega žepa, da je pokril z njimi del davčnih zastankov.

Št. 506.

1678.

Razkaz hišnih mlinov, ki so se nahajali po raznih županijah loškega gospostva. Bilo je vseh 176.

Št. 507.

1679, meseca februarja.

Razkaz hišnih mlinov, kateri so se nahajali takrat po loškem gospostvu. Našteli so jih 177.

Št. 508.

1679, dne 11. marca. Freising.

Freisinski škof Albreht Sigmund piše Francu Matiji pl. Lampfrizhaimbu v f Pirccha, svojemu komorniku, svetovalcu in glavarju loškega gospostva, ter mu naznanja, da je prejel njegovo prošnjo, v kateri ga prosi, da bi ga zopet sprejel v svojo milost. Škof pravi, da mu hoče biti za sedaj še naklonjen, vendar se mora (Lampfrizhaimb) strogo ravnati po vseh njegovih ukazih.

Št. 509.

1679, po 25. juliju.

Pregled dohodkov in izdatkov loškega gospostva za dobo od sv. Jakoba leta 1678. pa do sv. Jakoba leta 1679. Do-
hodkov je bilo 30.184 gl. 48 kr. in 3 penezi, izdatkov pa
19.671 gl. in 24 kr. Ostalo je torej 10.513 gl. 24 kr. in 3
penezi. Od te svote se je poslalo v Freising 8.632 gl. 33 kr.
in 2 peneza. V tem uradnem letu je bil ostanek nekoliko
manjši, kot prejšnja leta, in sicer zato, ker se je že med letom
vsled škofovega ukaza izdalo za razne reči 4260 gl. 19 kr.
in 2 peneza nemške veljave ter 506 gl. in 15 kr. kranjske
veljave.

Št. 510.

1679, po 25. juliju.

Zapisnik davčnih zastankov po loškem gospostvu za dobo
od sv. Jakoba leta 1678. pa do sv. Jakoba leta 1679.

Št. 511.

1680, dne 22. januarja. Freising.

Freisinški škof Albreht Sigmund naznanja loškemu gla-
varju Francu Matiji pl. Lampfrizhaimbu, da je dobil nekdanji
loški oskrbnik Lenart pl. Sigerstorff leta 1554. svoboščinsko
pismo za svojo, takrat v Loki sezidano hišo, katero imajo
sedaj Fiernpfeill-ovi dediči. Rečeno svoboščinsko pismo je
veljalo le tako dolgo časa, dokler sta živela Lenart pl. Si-
gerstorff in pa njegov sin, potem pa ne več. Sedanji lastniki
hiše nimajo nikakoršnih predpravic več. Ako trdijo, da imajo
v rokah kako svoboščinsko pismo, zahteva naj (Lampfrizhaimb),
da mu je pokažejo. Ako tega ne morejo storiti ali pa, ako je
pismo neveljavno, primora naj jih, da poplačajo zaostali deseti
in dvajseti penez, robotnino in mrtvaščino ter da odslej od-
rajujejo razne davke ravno tako, kakor kdo drug.

Št. 512.

1680, dne 24. avgusta. Loški grad.

Loški glavar pl. Lampfrizhaimb pošilja freisinškemu škofu
nekako pojasnilo, v katerem zagovarja nekatere točke svojega
uradnega računa.

Št. 513.

1680, po 26. septembru

Pregled dohodkov in izdatkov loškega gospostva za dobo od sv. Jakoba leta 1679. pa do sv. Jakoba leta 1680. Dohodkov je bilo 29.784 gl. in 31 kr., izdatkov pa 19.649 gl. 47 kr. in 2 peneza. Ostalo je torej 10.134 gl. 43 kr. in 2 peneza. Od te svote se je poslalo 9134 gl. 43 kr. in 2 peneza dne 26. septembra leta 1680. v Freising. Vsled škofovega ukaza se je že prej zanj izdalo 4471 gl. in 52 kr. kranjske veljave ter 362 gl. nemške veljave.

Št. 514.

1681, dne 1. februarja. Loški grad.

Loški glavar pošilja freisinškemu škofu mesečno uradno poročilo o raznih zadevah loškega gospostva ter kratek pregled o dohodkih minulega polletja. Med drugim mu piše, da je že poterjal urbarščino, davke, robotnino in izvenredno kontribucijo. Desetino dobi od zakupnikov še le v sredi posta, županske račune pa med sv. Jurijem in binkoštimi.

Št. 515.

1681, po 25. juliju.

Pregled dohodkov in izdatkov loškega gospostva za dobo od sv. Jakoba leta 1680. pa do sv. Jakoba leta 1681. Dohodkov je bilo 29.005 gl. in 1 kr., izdatkov pa 14.905 gl. in 15 kr. Ostalo je torej 14.099 gl. in 46 kr.

Št. 516.

1681, dne 1. avgusta. Loški grad.

Loški glavar pl. Lampfrizhaimb piše freisinškemu škofu zastran svoboščinskega pisma Fiernpfeillovih dedičev. (Gl. št. 511.)

Št. 517.

1681, dne 3. novembra. Loka (v prošnji).

Račun bratovščine rožnega venca v Stari Loki za dobo od 4. julija 1680. pa do 4. julija leta 1681., kterege so sestavili Ivan pl. Grundlern kot prior ter Josip pl. Zanetti in Gabrijel Standtler kot asistenta rečene bratovščine. V nave-

denem uradnem letu je bratovščina potegnila 114 gl. 27 kr. in 1 penez obresti. Daril je bilo 22 gl. 51 kr. in 1 penez. Desetina in najemnina ste nesli 76 gl. in 10 kr. Naloženega denarja je bilo 2517 gl. 26 kr. in 2 peneza, gotovine pa 537 gl. 26 kr. in 1 penez. Izdala je bratovščina med letom 104 gl. in 1 penez (učitelj je dobival od nje po 6 gl. na leto, organist po 5 gl. in prifarski cerkovnik po 3 gl.). Zastankov je bilo 132 gl. in 16 kr.

Št. 518.

1681.

Razkaz hišnih mlinov, ki so se nahajali po raznih županijah loškega gospostva v uradnem letu od sv. Jakoba 1680. pa do sv. Jakoba 1681. l. Vseh je bilo 174. V bitenski, gadmarski in godeški županiji ni bilo hišnih mlinov. V razkazu je tudi navedeno, so li dotični mlini (vsled pomanjkanja vode) dostikrat stali ali pa ne.

Št. 519.

1681.

Zapisnik dvomljivih točk iz uradnega računa za leto 16⁷⁹/₈₀ in za leto 16⁸⁰/₈₁.

Št. 520.

1682, dne 25. avgusta. Loški grad.

Loški glavar pl. Lampfrizhaimb piše freisinškemu škofu ter ga popraša, naj li zahteva od dedičev Ivana Grundlerja, bivšega protipisarja loškega gospostva, da bi dajali od nekih travnikov deseti in dvajseti penez in pa mrtvaščino. Glavar pravi, da je govoril zastran tega v Ljubljani z dr. Kimovcem, odvetnikom loškega gospostva, in da sta bila oba teh misli, da jim ni treba plačevati.

Št. 521.

1682, dne 19. decembra. Freising.

Freisinški škof Albreht Sigmund odgovarja loškemu glavarju na njegovo pismo z dne 25. avgusta ter pravi, da dediči Ivana Grundlerja niso dolžni dajati mrtvaščine, pač pa deseti in dvajseti penez.

Št. 522.

1682.

Urbar dovške županije za leto 1681. in 1682. Iz njega je razvidno, da so dajali loški podložniki po Dovškem svojemu gospostvu 73 gl. 13 kr. 2 peneza in 1 vinar urbarščine („Zünszgelt“), 19 gl. in 44 kr. pomnožka („Mehrung“) ter 237 gl. in 20 kr. robotnine („Robbathgelt“). Urbar obsega 13 listov in fol.

Št. 523.

1682

Razkaz hišnih mlinov, ki so se nahajali po raznih županijah loškega gospostva v uradnem letu od sv. Jakoba 1681. pa do sv. Jakoba 1682. l. Našteli so jih 172.

Št. 524.

1683, po 21. avgustu.

Pregled dohodkov in izdatkov loškega gospostva za dobo od sv. Jakoba leta 1682. pa do sv. Jakoba leta 1683. Do-hodkov je bilo 27.651 gl. 47 kr. in 2 peneza, izdatkov pa 19.258 gl. 1 kr. in 2 peneza. Ostalo je torej 8393 gl., kar se je razun 1000 gl. poslalo v Freising. Vsled škofovega naročila se je že v Škofji Loki porabilo za razne stvari 3467 gl. 12 kr. in 2 peneza, ktera svota je všteta med izdatke.

Št. 525.

1683.

Urbar loškega gospostva za leto 1683. in 1684., kateri obsega 283 listov in fol.

Št. 526.

1684.

Razkaz hišnih mlinov, ki so se nahajali po raznih županijah loškega gospostva v uradnem letu od sv. Jakoba 1683. pa do sv. Jakoba 1684. l. Vseh je bilo 177.

Št. 527.

1685.

Urbar loškega gospostva za leto 1685. in 1686., kateri obsega 281 listov in fol. Zadnja dva lista manjkata.

Št. 528.

1688, dne 11 februarja.

Pogodba med Gregorjem Rakovcem, kmetom iz Okroglega v bitenski županiji, in njegovim sinom Lenartom. Podpisal je pogodbo Ivan Kristof Mändl baron von vnnd zu Deittenhouen auf Tandern, glavar loškega gospostva in mesta.

Št. 529.

1688.

Urbar loškega gospostva za leta 1688., 1689. in 1690., kateri obsega 283 listov in fol.

Št. 530.

1691.

Urbar loškega gospostva za leta 1691., 1692., 1693. in 1694., kateri obsega 281 listov in fol. Zadnja dva lista manjkata.

Št. 531.

1692, dne 22. avgusta. Poljane.

Račun cerkve sv. Volbenka na Logu (pri Poljanah) za leto 1691., kterege sta naredila Jakob Debeljak, prvi ključar, in Ivan Klemenčič, drugi ključar, v navzočnosti loškega glavarja, potem Matije Falenič-a, poljanskega župnika, Ivana Avgušтина Schwinger-ja, Josipa pl. Zannetti-ja in Boštijana Dolenca, oskrbnika loške žitnice. Dohodki, katerim so tudi prišteti cerkveni kapitali (263 ogerskih cekinov in 40 kr. = 351 gl. in 20 kr.), znašali so 614 gl. 10 kr. in 1 penez, izdatki pa 100 gl. in 48 kr.

Št. 532.

1693, dne 12. oktobra. Poljane.

Račun cerkve sv. Volbenka na Logu za leto 1692. Dohodki, katerim so tudi prišteti cerkveni kapitali, znašali so 694 gl. 9 kr. in 1 penez, izdatki pa 179 gl. 14 kr. in 1 penez.

Št. 533.

1694, dne 30. avgusta. Poljane.

Račun cerkve sv. Volbenka na Logu za leto 1693. Dohodkov, katerim so tudi prišteti cerkveni kapitali, je bilo

719 gl. 1 kr. in 2 peneza, izdatkov pa 377 gl. in 57 kr. — Kar se tiče izposojenega kapitala, treba je bilo dajati od jednega ogerskega cekina (= 80 kr.) na leto po 2 kr. obresti. Med izdatki je navedenih 293 gl., ktere je bilo treba plačati mizarju Valentinu Öttl-u, ki je napravil stranski oltar. Slikar Ivan Jurij Remp je dobil za dve oltarski sliki 28 gl. 26 kr. in 2 peneza.

Št. 534.

1694, dne 20. novembra. Idrija.

Soseska sv. Katarine (v Otaležu), sv. Nikolaja (v Jaznah) in sv. Jurija (v Lazicu) so prosile za kaplana, kateri bi stanoval v Otaležu ter smel tu deliti zakramente in pokopavati. Ob enem so obljubile, da bo duhovnik dobival od njih, kar bi potreboval za svoje življenje. Da bi prebivalci rečenih sosesk bolj gotovo dosegli svoj namen, izvolili so četrir možje, katerim so dali popolno oblast, da bi se v njih imenu pogajali zastran duhovnika na raznih krajih. Ti možje so bili: Ivan Reng in Jakob Bašelj iz Otaleža, Jurij Sedej iz Jazen in Matija Zajec iz soseske sv. Jurija. Kar bi ti možje obljubili, bilo bi veljavno za vse prebivalce. Ker pa rečeni možje niso znali pisati, naprosili so v ta namen Ferdinanda Julija Sežuna, cesarskega uradnika v Idriji, da bi jim šel na roko.

Št. 535.

1695, dne 5. septembra. Poljane.

Račun cerkve sv. Volbenka na Logu za leto 1694. Dohodki, katerim so tudi prišteti cerkveni kapitali (351 gl. in 20 kr.), znašali so 601 gl. 11 kr. in 1 penez, izdatki pa 374 gl. 54 kr. in 2 peneza. Mizar Valentin Öttl je dobil za novi stranski oltar sv. Petra 309 gl., slikar Ivan Jurij Remp pa za sliko k temu oltarju in za dve zagrinjali 52 gl. in 8 kr.

(Dva izvoda.)

St. 536.

1696, dne 9. decembra.

Dolžno pismo Jerneja Križaja, kmeta iz bitenske županije, kateremu je posodil Matija Čere 100 gl. Pismo je podpisal Ivan Kristof Mändl baron von und zu Deüthenhoun, glavar loškega gospostva in mesta.

Št. 537.

1697, dne 13. marca.

Dolžno pismo Jerneja Križaja, kteremu je Matija Čere znova posodil 100 gl. Podpisal je pismo loški glavar Ivan Krištof baron Mändl.

Št. 538.

1697, dne 10. novembra.

Pogodba, ktero ste sklenili po smrti hlevnovrškega župana Boštijana Bogataja njegova žena Katarina in njegova hči Marija Šetina. Priče: duhovnik Ivan Jakob Kos, Jurij Šetina, odvetnik Ivan Matija Bogataj, Jakob Pavlin in Gregor Pavlin.

Št. 539.

1699, dne 5. januarja.

Dolžno pismo Jerneja Križaja, kteremu je posodil Matija Čere 250 gl. Podpisal je pismo loški glavar Ivan Krištof baron Mändl.

Št. 540.

1701, dne 6. septembra. Poljane.

Račun cerkve sv. Volbenka na Logu za dobo od leta 1697. pa do konca leta 1700., kterega so naredili cerkveni ključarji Jakob Debeljak, Ivan Klemenčič in Valentin Tisovec v navzočnosti loškega glavarja barona Mändl-a, poljanskega župnika Ivana Gašperja Jagra, žitničarja Ivana Jakoba Pavlina in protipisarja Ivana Jakoba Kosa. Dohodki, kterim so tudi prištete izposojene glavnice (360 gl.), znašali so 1032 gl. 36 kr. in 1 penez, izdatki pa 430 gl. 40 kr. in 1 penez. Izmed dohodkov je bilo daritvenih prinosov 107 gl. in 7 kr. 1698. leta, 157 gl. 53 kr. in 1 penez leta 1699. ter 174 gl. in 30 kr. leta 1700. — Kar se tiče izdatkov, plačalo se je pri posvečevanju cerkve 43 gl. 19 kr. in 1 penez, slikarju pa 105 gl. 22 kr. in 2 peneza.

(Dva izvoda.)

Št. 541.

1701, dne 16. novembra.

Pismo, s kterim se Jurij Planina iz bitenske županije odpoveduje vsem pravicam do kmetije, ktero je dobila njegova

sestra Barbara po svojih stariših. — Podpisal in pečatil je pismo Ivan Krištof Mändl baron Dittenhouen, glavar loškega gospostva in mesta.

Št. 542.

1702, dne 6. septembra. Poljane.

Račun farne cerkve sv. Martina v Poljanah za dobo treh let, to je od leta 1697. pa do leta 1700. Dohodkov, katerim so tudi prišteti cerkveni kapitali (1112 gl. 55 kr. in 1 penez), bilo je 1671 gl. in 40 kr., izdatkov pa 296 gl. 34 kr. in 2 peneza deželne veljave. Ker je prejšnji župnik umrl, ključarja pa nista znala čitati in pisati, napravila sta račun v imenu loškega gospostva Ivan Jakob Pavlin, žitničar, in Ivan Jakob Kos, protipisar loškega gospostva.

Št. 543.

1702, dne 9. oktobra. Poljane.

Račun cerkve sv. Volbenka na Logu za leto 1701., kterege so naredili cerkveni ključarji Jakob Debeljak, Ivan Klemenčič in Valentin Tisovec v navzočnosti loškega glavarja barona Mändl-a, poljanskega župnika Ivana Gašperja Jagra, žitničarja Ivana Jakoba Pavlina in protipisarja Ivana Jakoba Kosa. Dohodki z vštetim izposojenim denarjem so znašali 786 gl. in 53 kr., izdatki pa 104 gl. 35 kr. in 2 peneza. Gotovine je ostalo na koncu leta 322 gl. in 24 kr.

Št. 544.

1702, dne 14. decembra.

Jernej Behaimb, selski sodnik, potrjuje, da je to, kar bi imel dobiti za leto 1703. kot biro v rudenski županiji, v Topolju, v Golici, v Ostrem vrhu, v Smolevi in v Megušnici, prodal Ivanu Plazniku za 13 cekinov v novcih in 15 reparjev.

Št. 545.

1703, dne 13. aprila.

Pismo, s katerim se Elizabeta, hči Boštijana Bogataja, nekdanjega hlevnovrškega župana, odpoveduje vsem pravicam do dveh kmetij v žirovski županiji, in sicer zato, ker je dobila od svojega brata Nikolaja 412 kron, vsaka po 10 liber, in četriri molzne krave. — Podpisal in pečatil je pismo Ivan Krištof baron Mändl, glavar loškega gospostva in mesta.

Št. 546.

1703, dne 10. maja. Loški grad.

Ivan Jakob Kos, protipisar loškega gospostva, pričuje, da je Ivan Franko, bivši zakupnik Ajmanovega gradu („Ehrenau“), izplačal Josipu pl. Zanetti-ju 10 kron (1 krona = 10 liber) za izgubljeni in poškodovani inventar.

Št. 547.

1703, dne 18. julija. Loški grad.

Vsled patenta deželne gosposke z dne 10. julija ukazuje loški glavar Marksu Antonu Homanu, mestnemu sodniku, da naj razglasi prihodnjo soboto, da se mora preskrbeti s sabljo, puško, steklenico za smodnik in drugimi potrebnostimi („mit Säbl, Feyer Röhr, Puluer Flaschen, vnd was darczue Gehörig“) vsak deseti mož izmed tistih, ki so zaznamovani kot deželni brambovci (vnter den Landt Fahnen begrüffen“), ter se napotiti v Ljubljano ali pa tjekaj, kamor ga pokličejo, da bo branil deželo pred sovražnikom. Ta ukaz je povzročil naval deset do dvanajst tisoč mož močne bavarske vojske na Tirolsko.¹⁾

Jednak ukaz so dobili tudi žirovski, poljanski in selški župan.

Št. 548.

1703, dne 26. julija. Loški grad.

Vsled patenta deželne gosposke ukazuje loško glavarstvo Gregorju Hartman-u, bitenskemu županu, da preskrbi do prihodnje sobote večera ali pa do nedelje jutra 50 voz, izmed katerih naj bo vsak vprežen z dvema konjema, ter naj jih pošlje v Kranj, da bodo vozili od tu pa do Jesenic vojaški provijant. Ako bi se ne ravnal po ukazu, plačal bi globe od vsakega voza po šest cekinov v zlatu. Vozniki dobé od vsakega stota na jedno miljo po tri krajcarje ali jeden groš nemške veljave kot odškodnino.

Jednak ukaz sta tudi dobila godeški župan, ki je moral preskrbeti 20 voz, in gadmarski župan, kteremu je bilo ukazano, da naj pošče 4 voze.

¹⁾ To se je godilo za časa španske nasledstvene vojske.

Št. 549.

1703, dne 3. septembra. Loški grad.

Vsled povelja deželne gosposke ukazuje loško glavarstvo godeškemu županu Matevžu Ziherl-u, da naj skrbi, da pripelejo ondotni podložniki dne 4. septembra zjutraj 40 voz, dne 5. septembra pa 30 voz drv v vojaški tabor, kateri se nahaja na pašnikih, ležečih med Savo in Ljubljano. Kdor bi ne izvršil tega povelja, mora plačati globe 100 cekinov v zlatu.

Jednak ukaz so tudi dobili župani bitenske, gadmarske, brodske, karnske, strmske, stirpniške, selške, poljanske, hotaveljske, javorske in poljšiške županije. Od 4. septembra pa do 17. oktobra so morali podložniki, ki so stanovali po naštetih županijah, pripeljati vsak dan v vojaški tabor po 40 voz drv, tedaj vsega skupaj 1760 voz. Najbrže so vsi župani in podložniki, akoravno neradi, izvršili dano zapoved. Le javorski župan Ivan Dolenec se je obotavljal in zato mu je moralo loško glavarstvo dvakrat (dne 5. in 10. oktobra) ponoviti prej omenjeni ukaz ter zažugati ostro kazen, ako takoj ne uboga.

Št. 550.

1703, dne 24. septembra. Loški grad.

Vsled povelja deželnega vojaškega komisarstva ukazuje loško glavarstvo bitenskemu županu Gregorju Hartmanu, da preskrbi dne 26. septembra 23 voz, izmed katerih naj bo vsak vprežen s tremi dobrimi konji. Ti vozovi naj bodo na razpolaganje skozi Bitno potujočim huzarjem, da ti lažje spravijo naprej svojo opravo.

Jednak ukaz je dobil godeški župan Matevž Ziherle, kateri je moral preskrbeti 11 voz.

Št. 551.

1703, dne 25. oktobra. Loški grad.

Vsled povelja deželnega vojaškega komisarstva ukazuje loško glavarstvo bitenskemu županu Gregorju Hartmanu, da preskrbi in pošlje v Kranj dne 27. oktobra 20 voz, da bodo na razpolaganje dvema hrvaškima bataljonoma, ki pojdeti čez Koren na Koroško.

Jednak ukaz je dobil godeški župan, ki je moral preskrbeti 10 voz.

Št. 552.

1704, dne 16. septembra. Poljane.

Račun cerkve sv. Volbenka na Logu za leto 1703. Račun so naredili cerkveni ključarji Jakob Debeljak, Ivan Klemenčič in Valentin Tisovec v navzočnosti loškega glavarja Josipa Antona Evzebija barona Halden-a, poljanskega župnika Ivana Gašperja Jagra, protipisarja Ivana Jakoba Kosa in oskrbnika loške žitnice Ivana Jakoba Pavlina. — Dohodki, katerim so tudi pristete izposojene glavnice (360 gl.), znašali so 1545 gl. 24 kr. in 1 penez. Med dohodki je omenjeno, da so potegnili ključarji 173 gl. in 20 kr. od ključarjev cerkve sv. Primoža za jeden zamenjani zvon, drugi zvon pa so prodali za 84 gl. in 44 kr. in sicer so računali funt bronca po 12 grošev nemške veljave. — Izdatkov je bilo 1714 gl. 56 kr. in 2 peneza. Za dva nova zvonova, izmed katerih je prvi tehtal 13 stotov in 10 funtov, drugi pa 5 stotov in 64 funtov (funt po 14 grošev nemške veljave), treba je bilo plačati 1553 gl. 46 kr. in 2 peneza deželne veljave. Ključarjem je torej zmanjkalo 169 gl. 32 kr. in 1 penez.

Št. 553.

1705, dne 8. maja. Loski grad.

Loško glavarstvo ukazuje Valentinu Marenku, selskemu županu, da naj javno naznani po svojem logarju, da mora za leto 1705. vsak kmet plačati kot mesni krajcar („Fleisch Khreuczer“) po 6 liber, vsak rovtar po 4 libre in vsak kajžar po 2 libri.

Jednak ukaz sta tudi dobila žirovski in poljanski župan.

Št. 554.

1705, dne 29. oktobra. Poljane.

Račun cerkve sv. Volbenka na Logu za leto 1704., ktereга so naredili cerkveni ključarji Jakob Debeljak, Ivan Klemenčič in Valentin Tisovec v navzočnosti loškega glavarja barona Halden-a, poljanskega župnika Ivana Krstnika Šinik-a, protipisarja Ivana Jakoba Kosa in žitničarja Ivana Jakoba Pavlina. Ker se je v prejšnjem letu mnogo potrosilo za zvonove, posodil je cerkvi bivši poljanski župnik Ivan Gašper Jager 200 gl. nemške veljave. Pozneje je imenovani župnik volil od teh 200 gl. cerkvi sv. Volbenka 50 gl. nemške veljave (59 gl. in 15 kr. deželne veljave), ostali znesek pa drugim

cerkvam po Poljanskem. Dohodki z vštetim izposojenim denarjem vred (360 gl.) so znašali 598 gl. 47 kr. in 2 peneza, izdatki pa 14 gl. in 17 kr. Da je bilo mogoče poplačati dolg cerkve sv. Volbenka drugim cerkvam po Poljanskem, posodil je ključar cerkve sv. Volbenka Jakob Debeljak tej cerkvi 280 gl. deželne veljave proti temu, da bi dobival na leto od imenovane svote po 8 gl. 53 kr. in 1 penez obresti.

Št. 555.

1705, dne 21. novembra.

Dolžno pismo, s katerim priznavata Barbara Planina, kmetica s Trate v bitenski županiji, in njen soproj Jakob Cegnar, da jima je posodil Štefan Jenko 310 gl. deželne veljave, da sta mogla poplačati Ivanu Gothardu Lukančiču star zemljiški dolg ter na novo postaviti vsled požara uničeno poslopje. Zato pa zastavljata Štefanu Jenku svojo, na Trati se nahajajočo kmetijo. Podpisal in pečatil je pismo Josip Anton Evzebij pl. Halden, glavar loškega gospostva in mesta.

Št. 556.

1706, dne 18. septembra. Loški grad.

Vsled patenta deželne gosposke z dne 27. avgusta leta 1706. ukazuje loško gospostvo loškemu sodniku Marksu Antonu Homan-u, da naj razglasi prihodnjo soboto po vsem mestu in po vsej okolici, da naj se prodaja odslej funt mesa, naj si bo govedina, teletina ali pa koštrunovo meso, po 2 kr. deželne veljave ali pa po 3 črne solde ali kvatrine („quattrini“). Kdor bi meso dražje prodajal, bil bi kaznovan.

Št. 557.

1706, dne 11. oktobra. Poljane.

Račun cerkve sv. Volbenka na Logu za leto 1705., ktere ga so naredili cerkveni ključarji Jakob Debeljak, Ivan Klemenčič in Valentin Tisovec v navzočnosti loškega glavarja barona Haldena, poljanskega župnika Ivana Krstnika Šinika, protipisarja Ivana Jakoba Kosa in žitničarja Ivana Jakoba Pavlina. Med dohodki je navedenih 167 gl. in 20 kr., ktere je dobila cerkev od daritvenih prinosov. Za predivo je cerkev potegnila 16 gl. — Kar se tiče izdatkov, izplačala se je Jakobu Debeljaku polovica cerkvi izposojenega denarja, namreč

140 gl. deželne veljave. Gotovine je ostalo na koncu leta 164 gl. in 32 kr.

Št. 558.

1707, dne 8. novembra. Poljane.

Račun cerkve sv. Volbenka na Logu za leto 1706. Izposojenega denarja je bilo 360 gl., letnih dohodkov 233 gl. 17 kr. in 2 peneza, izdatkov pa 178 gl. 3 kr. in 1 penez. Med izdatki je bilo tudi všteti 140 gl., kateri so se izplačali ključarju Jakobu Debeljaku. Gotovine je ostalo na koncu leta 55 gl. 14 kr. in 1 penez.

Št. 559.

1709, dne 29. oktobra. Poljane.

Račun cerkve sv. Volbenka na Logu za leto 1708., ktereга so sestavili cerkveni ključarji Jakob Debeljak, Ivan Klemenčič in Valentin Tisovec v navzočnosti loškega glavarja barona Haldena, poljanskega župnika Ivana Krstnika Šinika, knezofreisinskega protipisarja Ivana Jakoba Kosa in žitničarja Ivana Jakoba Pavlina. Dohodkov je bilo 368 gl. 21 kr. in 2 peneza, izdatkov pa 256 gl. 43 kr. in 1 penez.

Št. 560.

1709.

Zapisnik o hišnem goldinarju loškega gospostva za dobo od leta 1709. pa do 1714. incl. Zapisnik obsega 156 listov in fol.

Št. 561.

1710, dne 3. julija. Jesenice.

Tri pritožbe belopeškega oskrbnika do loškega glavarja. V prvi pritožbi omenja oskrbnik, da so dovški prebivalci, ki so podložniki loškega gospostva, vzeli Juriju Rabiču iz Hrušice, podložniku belopeškega gospostva, osem voz drv, vrednih 300 cekinov v zlatu. To se je zgodilo za Mlakami nad Locateli-jevo vapnenico.

V drugi pritožbi trdi belopeški oskrbnik, da so Dovžanje vzeli belopeškim podložnikom, ki stanujejo v Hrušici in na Jesenicah, za Mlakami 400 voz drv, vrednih 1300 zlatih cekinov.

V tretji pritožbi omenja, da so mojstranski ribiči, podložniki loškega gospostva, naredili Ivanu Lukežiču, ribiču in podložniku belopeškega gospostva, pri Savi blizu Mlak pod Belim poljem za 300 zlatih cekinov škode.

Št. 562.

1710, dne 16. avgusta. Loški grad.

Ivan Jakob pl. Kossen, nastavljeni oskrbnik loškega gospostva, odgovarja v imenu svojega, takrat v Loki nena-vzočega glavarja Ivanu Brence-tu, oskrbniku belopeškega gospostva, na njegove pritožbe z dne 3. julija leta 1710. V odgovoru pravi, da naj bi se storilo, kolikor je mogoče, da se nasprotniki pogodé z lepa. Ako bi se pa to ne zgodilo, treba bo postaviti najprej nepristranskega sodnika, da razsodi prepir.

Št. 563.

1710, dne 6. septembra Gradec.

Predsednik in svetovalci notranje-avstrijske dvorne ko-more ukazujejo Ivanu Jakobu Kos-u, nastavljenemu oskrbniku loškega gospostva, da mora izročiti tiste podložnike loškega gospostva, kateri so vzeli dvema železniškima fužinarjema v Jelovici četiri konje, višjemu rudarskemu sodniku na Kranjskem, da jih kaznuje tako, kakor so zaslužili.

Št. 564.

1710, dne 4. novembra. Poljane.

Račun cerkve sv. Martina v Poljanah za leto 1709. Dohodkov je bilo 2468 gl. 58 kr. in 1 penez, izdatkov pa 2726 gl. 18 kr. in 2 peneza.

Št. 565.

1710, dne 4. novembra. Poljane.

Račun cerkve sv. Volbenka na Logu za leto 1709., ktere-ga so sestavili cerkveni ključarji Jakob Debeljak, Ivan Klemenčič in Valentin Tisovec v navzočnosti loškega glavarja barona Haldena, poljanskega župnika Ivana Krstnika Šinika, knezofreisinskega svetovalca in protipisarja loškega gospostva Ivana Jakoba pl. Kossena ter loškega žitničarja Ivana Jakoba Pavlina. Dohodki, katerim so tudi prišteti cerkveni kapitali

(493 gl. in 20 kr.), znašali so 767 gl. 15 kr. in 2 peneza, izdatki pa le 42 gl. in 28 kr.

Št. 566.

1711, dne 4. novembra. Poljane.

Račun cerkve sv. Martina v Poljanah za leto 1710. Dohodkov je bilo 3143 gl. 44 kr. in 2 peneza, izdatkov pa 3647 gl. 22 kr. in 1 penez.

Št. 567.

1711, dne 4. novembra. Poljane.

Račun cerkve sv. Volbenka na Logu za leto 1710. Račun so napravili cerkveni ključarji Jakob Debeljak, Ivan Klemenčič in Valentin Tisovec v navzočnosti loškega glavarja barona Haldena, poljanskega župnika Ivana Krstnika Šinika, knezofreisinskega svetovalca in protipisarja loškega gospostva Ivana Jakoba pl. Kossena ter žitničarja Ivana Jakoba Pavlina. Kar se tiče dohodkov, bilo je darov 162 gl. in 40 kr., med izdatke pa je bila všteta svota 111 gl. in 2 kr., katero so potrosili za jedno cerkveno zastavo.

Št. 568.

1713, dne 12. marca. Loški grad.

Zapisnik dohodkov in stroškov, ktere je dobil in izdal loški glavar pl. Halden za zidanje kapucinske cerkve in kapucinskega samostana v Škofji Loki. V zapisniku so naštetih dohodki od 18. aprila leta 1706. pa do 4. marca leta 1713., kateri so znašali 9043 gl. in 11 kr. deželne veljave. Stroški so navedeni za dobo od 22. oktobra leta 1706. pa do 12. marca leta 1713.; bilo jih je 8930 gl. 32 kr. in 2 peneza deželne veljave. Zapisnik obsega šest listov in fol., dva manjkata. Iz zapisnika je razvidno, da so nekatere osebe darovale precej velike svote v rečeni namen, tako n. pr. Tomaž Jugovec 2000 gl. deželne veljave, Ivan Jakob Kos 1000 gl. dež. velj., ravno toliko tudi Marks Oblak, itd.

Št. 569.

1713, dne 15. maja. Ljubljana.

Vsled cesarske resolucije, izdane v Gradcu dne 5. maja leta 1713., ukazujejo deželni glavar in odborniki loškemu gla-

varju Antonu baronu Egkher-ju, da naj strogo pazi na svoje podložnike, da ne napravijo kake vstaje. Nemudoma naj poroča, ako bi med njimi nastal kak nemir. Ta ukaz sta povzročila takratni punt tolminskih kmetov ¹⁾ in pa novica, da so se bajé vzdignili tudi kmetje na Krasu.

Št. 570.

1713, dne 24. oktobra. Poljane.

Račun cerkve sv. Volbenka na Logu za leto 1712., kterege so napravili cerkveni ključarji Jakob Debeljak, Ivan Klemenčič in Valentin Tisovec. Pri sklepanju računa so bili navzoči: 1.) Anton Egkher, baron v Käpfing-u in Liechtenegkh-u, gospod na Kalling-u, knezofreisinski tajni svetovalec ter glavar loškega gospostva in mesta, 2.) Ivan Krstnik Šinik, župnik poljanski, 3.) Ivan Jakob pl. Kossen, knezofreisinski svetovalec ter sodnijski in protipisar loškega gospostva in mesta, 4.) Ivan Jakob Pavlin, oskrbnik loške žitnice. Leta 1712. je bilo 526 gl. in 40 kr. izposojenega kapitala, darila so znašala 170 gl. in 14 kr., farni cerkvi sv. Martina v Poljanah se je posodilo za popravljanje 200 gl. in gotovine je ostalo na koncu leta 348 gl. in 54 kr.

Št. 571.

1714, dne 11. avgusta. Freising.

Freisinski škof Ivan Franc piše Antonu Egkher-ju, gospodu v Käpfing-u in Liechtenegg-u, glavarju loškega gospostva in mesta, ter mu naznanja, da naj se dā tržna mitnina („Platzmauth“) za tri leta v zakup loškemu mestu pod pogojem, da plača mesto vsakikrat 50 gl. zakupnine ter da dā popraviti mestni tlak in mestno obzidje.

Št. 572.

1714, dne 16. oktobra. Poljane.

Račun cerkve sv. Volbenka na Logu za leto 1713. Pri sklepanju računa so bili navzoči loški glavar Anton baron Egkher, poljanski župnik Ivan Krstnik Šinik, freisinski svetovalec in protipisar loškega gospostva Ivan Jakob pl. Kossen ter oskrbnik loške žitnice Ivan Jakob Pavlin. Dohodkov,

¹⁾ Gl. Rutar, Zgodovina Tolminskega, str. 113 i. d.

kterim so tudi prištete izposojene glavnice (526 gl. in 40 kr.), bilo je 1022 gl. in 31 kr., izdatkov pa 24 gl. in 40 kr.

Št. 573.

1715, dne 16. oktobra. Poljane.

Račun cerkve sv. Volbenka na Logu za leto 1714. Pri sklepanju računa so bili navzoči loški glavar baron Egkher, poljanski župnik Šinik, protipisar loškega gospostva Ivan Jakob pl. Kossen in žitničar Ivan Jakob Pavlin. Med dohodki so omenjena darila („ofri“), katerih je bilo 122 gl. 5 kr. in 1 penez. Kar se tiče izdatkov, izplačalo se je zvonarjem na račun 125 gl. 37 kr. in 2 peneza deželne veljave.

Št. 574.

1715.

Zapisnik zastankov na davkih, katere bi morali plačati loški podložniki leta 1715. Znašali so ti zastanki 6814 gl. in 53 kr.

Št. 575.

1716, dne 7. oktobra. Poljane.

Račun cerkve sv. Volbenka na Logu za leto 1715., kterege so naredili cerkveni ključarji Jakob Debeljak, Ivan Klemenčič in Valentin Tisovec. Pri sklepanju računa so bili navzoči loški glavar baron Egkher, poljanski župnik Andrej Blaznik, protipisar Ivan Jakob pl. Kossen in žitničar Ivan Jakob Pavlin. Kar se tiče dohodkov, omenjeno je v računu, da so prodali manjši zvon cerkvi sv. Duha v bitenski županiji za 464 gl. 47 kr. in 1 penez deželne veljave. Za cerkev sv. Volbenka pa so kupili nov zvon, kateri je tehtal 10 stotov in 92 funtov. Veljal je 851 gl. 4 kr. in 2 peneza deželne veljave. Del te svote, namreč 122 gl. 5 kr. in 1 penez deželne veljave so plačali že leta 1715.

Št. 576.

1717, dne 28. oktobra. Poljane.

Račun cerkve sv. Volbenka na Logu za leto 1716. Med dohodki so naštetá darila („ofri“), ktera so znašala v tem letu 149 gl. 25 kr. in 2 peneza, med izdatki pa je med drugimi točkami omenjena svota 134 gl. in 46 kr., katero je bilo treba izplačati za popraviljanje cerkve.

Št. 577.

1718, dne 20. julija. Gradec.

Cesar Karol VI. določuje znova, po katerih krajih Koroškega se sme prodajati morska sol, po katerih pa sol iz Hälling-a in Aussee-a.

Tiskan dokument z jednim pečatom.

Št. 578.

1723, dne 10. marca. Loški grad.

Vsled cesarskega patenta z dne 15. decembra leta 1722. in pa vsled ukaza deželne gosposke z dne 25. februarja leta 1723. veleva loško gospostvo Mihaelu Bogataju, žirovskemu županu, da naj javno naznani ljudstvu, da je odslej prepovedan po vsem Kranjskem beneški bakreni drobiž, kakor quattrini, soldi, bezzi in penezi. Zato naj tak denar vsak izda v šestih tednih, ker potem zgubi svojo veljavo. Tudi bo pod kaznijo prepovedano tak danar donašati v deželo. Na mejah, pri mitnicah in v uradih se bo tak denar jemal, kakor kako drugo tihotapsko blago.

Jednak ukaz sta dobila tudi poljanski in selški župan.

Št. 579.

1724, dne 4. februarja. Loški grad.

Vsled cesarskega povelja in vsled naredbe deželne gosposke ukazuje loško gospostvo loškemu sodniku Lorencu Feichtinger-ju, da naj nastavi po mestu razumne ogledovalce, kateri bodo pazili, da se ne bo prodajalo ikrasto svinjsko meso. Ako bi se dobilo kaj takega mesa, treba ga je zakopati v globoko jamo ter pokriti z ugašenim vapnom in prstjo. Posebno mnogo ikrastih prešičev prihaja z Ogerskega in Hrvaškega. Kdor bi se ne ravnal po tem ukazu, mora plačati globo, ktera pride v ubožno blagajnico.

Jednak ukaz so dobili žirovski, poljanski in selški župan.

Št. 580.

1724, dne 4. februarja. Loški grad.

Vsled cesarskega povelja ukazuje loško gospostvo žirovskemu županu Mihaelu Bogataju, da naj zapové vsem tujim beračem in postopačem, kakor tudi takim ljudem, ki so prišli na zemljo loškega gospostva iskat dela, a ga niso našli, dalje

vsem tujim, okoli se potikajočim duhovnikom, samotarjem in romarjem, da morajo zapustiti zemljo loškega gospostva. Ako bi tega ne storili, temuč še dalje beračili po hišah, treba jih je zapreti in kaznovati. A tudi tisti loški podložniki, kateri bi dajali takim ljudem zavetje, hrano itd., zaslužijo kazen. Vsaki taki osebi naj se naloži po 12 državnih tolarjev globe.

Jednak ukaz so dobili tudi drugi župani loškega gospostva.

Št. 581.

1724, dne 19. februarja. Loški grad.

Vsled povelja deželnega glavarstva z dne 26. januarja leta 1724, ukazuje loško glavarstvo loškemu mestnemu sodniku Lorencu Feichtingerju, da naj skrbi za popravo zane-marjene in poškodovane deželne ceste. Tudi naj jo dá razširiti tako, da se bodeta lahko izogibala med seboj dva velika tovarna voza.

Jednak ukaz je dobil tudi dovški župan.

Št. 582.

1724, dne 2. junija. Loški grad.

Vsled povelja deželne gosposke z dne 3. aprila leta 1724, ukazuje loško glavarstvo žirovskemu županu Mihaelu Bogataju, da naj naznani vsem prebivalcem po svoji županiji, da ne smejo požigati lazov in gozdov, kakor tudi ne goniti tje škodljivih koz. Kdor bi se ne ravnal po tem ukazu, bil bi kaznovan.

Jednak ukaz sta dobila tudi poljanski in selški župan.

Št. 583.

1727, dne 18. junija. Loka.

Račun bratovščine sv. rešnjega telesa v Loki za dobo od 16. junija leta 1726. pa do 16. junija 1727. leta. Račun so napravili Peter Anton Zanneti kot rektor, Ivan Jakob pl. Kossen kot denarničar in Boštijan Vodnik, spovednik nunskega samostana sv. Klare in beneficijant kapele sv. Trojice, kot asistent rečene bratovščine. — Izposojenega denarja je imela ta bratovščina takrat 11.595 gl. in 46 kr. kranjske veljave, od katerih je dobila 579 gl. 45 kr. in 2 peneza obresti. Rednih dohodkov je bilo 88 gl. 46 kr. in 2 peneza, izvenrednih 8 gl. in 11 kr., štolnine pa 10 gl. in 3 kr. Od prejšnjega uradnega

leta je bilo gotovine in zastankov 1768 gl. 27 kr. in 2 peneza. — Rednih izdatkov je bratovščina imela 158 gl. 6 kr. in 1 penez (učitelj je dobil vsako leto od nje po 10 gl., organist tudi po 10 gl., cerkovnik po 3 gl. itd.), izvenrednih 229 gl. in 47 kr. in za stroške pri procesiji na dan sv. rešnjega telesa se je plačalo 68 gl. in 2 peneza. Podpisan je protipisar Ivan Jakob pl. Kossen kot denarničar imenovane bratovščine.

Št. 584.

1728, dne 18. junija. Loka.

Račun bratovščine sv. rešnjega telesa za dobo od 16. junija leta 1727. pa do 16. junija 1728. leta. Sestavili so račun rektor in asistentje rečene bratovščine. Njeno premoženje je znašalo v navedeni dobi 14.217 gl. in 48 kr. Izposojenega denarja je bilo 10.232 gl. 4 kr. in 1 penez, gotovine in zastankov 3583 gl. in 56 kr., izdatkov pa 401 gl. 47 kr. in 2 peneza. Podpisan je Ivan Jakob pl. Kossen kot denarničar in pisalec računa.

Št. 585.

1729, dne 18. junija. Loka.

Račun bratovščine sv. rešnjega telesa za dobo od 16. junija leta 1728. pa do 16. junija 1729. leta. Napravili so račun rektor in asistentje imenovane bratovščine, ktera je imela takrat 9980 gl. 13 kr. in 1 penez izposojenega denarja. Obresti je bilo 499 gl. in 2 peneza, rednih in izvenrednih dohodkov 388 gl. 28 kr. in 2 peneza, vseh izdatkov pa 2497 gl. in 4 kr. Podpisan je protipisar Ivan Jakob pl. Kossen kot denarničar in pisalec računa.

Št. 586.

1730, dne 18. junija. Loka.

Račun bratovščine sv. rešnjega telesa v Loki za dobo od 16. junija leta 1729. pa do 16. junija 1730. leta. Račun so sestavili loški glavar Rudolf Ferdinand Josip Anton pl. Halden zu Neidberg kot rektor, Peter Anton pl. Zanneti in Ivan Jakob pl. Kossen, knezofreisinski svetovalec in protipisar loškega gospostva, kot asistenta rečene bratovščine. Izposojenega denarja je bilo takrat 12.063 gl. in 46 kr., od ktere se je plačalo 603 gl. 10 kr. in 2 peneza obresti. Redni iz-

datki so znašali 160 gl. in 46 kr., izvenredni pa 177 gl. in 12 kr. kranjske veljave. Podpisan je protipisar Ivan Jakob pl. Kossen kot denarničar.

Št. 587.

1730, dne 28. julija. Gradec.

Cesar Karol VI. ukazuje z nova, da je treba poloviti vojaške begune, kateri se potikajo po raznih krajih, ter kaznovati osebe, ktere jim dajejo zavetje. Več takih begunov je na poti skozi Štajersko, Koroško in Kranjsko zapustilo tisto vojsko, ktera je bila poslana na Reko in v Italijo.

Št. 588.

1731, dne 16. junija. Loka.

Račun bratovščine sv. rešnjega telesa v Loki za dobo od 16. junija leta 1730. pa do 16. junija 1731. leta. Sestavili so račun loški glavar pl. Halden kot rektor, Peter Anton pl. Zanneti in Ivan Jakob pl. Kossen, knezofreisinski svetovalec ter zapriseženi protipisar loškega gospostva in mesta, kot asistenta rečene bratovščine. Izposojenega denarja je bilo takrat 11.996 gl. 52 kr. in 2 peneza kranjske veljave, od ktere se je plačalo 599 gl. 50 kr. in 2 peneza obresti. Podpisan je protipisar Ivan Jakob pl. Kossen kot denarničar.

Št. 589.

1732, dne 24. novembra. Loški grad.

Račun bratovščine sv. rešnjega telesa v Loki za dobo od 16. junija leta 1731. pa do 16. junija leta 1732. Rektor bratovščine je bil loški glavar pl. Halden zu Neidberg, asistenta pa Peter Anton pl. Zanneti in Ivan Jakob pl. Kossen. Račun obsega 18 listov in fol.

Št. 590.

1733, dne 16. junija. Loka.

Račun bratovščine sv. rešnjega telesa v Loki za dobo od 16. junija leta 1732. pa do 16. junija 1733. leta. Podpisan je knezofreisinski žitničar Ivan Josip Zewall kot denarničar imenovane bratovščine.

Št. 591.

1734, dne 16. junija. Loka.

Račun bratovščine sv. rešnjega telesa v Loki za dobo od 16. junija 1733. leta pa do 16. junija 1734. leta. Podpisan je žitničar Ivan Josip Zewall kot denarničar rečene bratovščine. Račun obsega 12 listov in fol.

Št. 592.

1734, dne 25. avgusta.

Leopold Josip Hanibal grof Petaz, baron v Podgradu („Schwarzeneg“) in gospod v Ribniku, doktor teologije, dekan stolne cerkve v Ljubljani in naddijakon po gorenjskem delu oglejske patrijarhije, imel je dne 25. avgusta leta 1734. kanonično vizitacijo v železniški fari. Kmalu potem je pisal ta-mošnjemu župniku Antonu Babel-u.

V pismu hvali župnika zaradi njegove gorečnosti, katero kaže s tem, da ima skrb za blagor izročenih mu duš in za olepšanje cerkve. Opozoruje ga pa tudi na nekatere pomanjkljivosti. Kelihe je treba na novo pozlatiti in olepšati. Nobeden duhovnik naj ne mašuje brez talarja, katerega pa še v železniški cerkvi niti ni. Vsakoletni spomin blagoslova kapele sv. Frančiška naj se ne praznuje v nedeljo po sv. Jakobu, da se bodo mogli ljudje udeleževati shoda pri cerkvi sv. Lucije v selški fari. Oklicne in krstne knjige ter knjige umrlih se ne smejo shranjevati v farovžu, temuč v zakristiji, kjer naj se vrši tudi vpisovanje. V isti shrambi, kjer bodo spravljene te knjige, naj bodo tudi ključi od tabernakula, od sv. olja in od krstilnice. Ta shramba mora biti vedno zaprta in le duhovniki naj imajo ključ do nje. Farani naj zastonj nosijo in pokopujejo mrlične svojih sosedov. To bo prav prišlo posebno revnim faranom, ki so včasih primorani kaj prodati, da morejo dati pogrebce jedi in pijače. Kadar umrje kak otrok, zvonj naj mu z dvema zvonovoma, odraslim ljudem pa tako, kakor do sedaj. O praznikih naj bo maša zmirom ob določeni uri.

(Iz zbirke g. pl. Globočnika Sorodolskega. — Gl. tudi »Mitth. d. hist. Ver. für Krain«, 1867, str. 26, št. 163.)

Št. 593.

1737, dne 7. oktobra. Loški grad.

Ukaz loškega glavarstva do poljanskega župana, da naj dâ razglasiti, da se popravi most v Poljanah, ki je v tako slabem stanju, da je človek v smrtni nevarnosti, ako gre čezenj.

Št. 594.

1738, dne 2. oktobra.

Račun farne cerkve sv. Martina v Poljanah za leto 1737/38. — Dohodki z vštetimi cerkvenimi kapitali (975 gl. 23 kr. in 1 penez) so znašali 1218 gl. 20 kr. in 1 penez, izdatki pa 83 gl. in 50 kr.

(Dva izvoda.)

Št. 595.

1739, dne 22. septembra.

Račun farne cerkve sv. Martina v Poljanah za leto 1738/39. — Dohodki z vštetimi cerkvenimi kapitali so znašali 1420 gl. in 45 kr., izdatki pa 144 gl. 32 kr. in 2 peneza.

Št. 596.

1740, dne 3. julija.

Dolžno pismo Lukeža Degarina, posestnika v Brodéh, kateremu je Matevž Klemenčič, loški meščan, posodil 110 gl. deželne veljave. Podpisan je loški glavar Halden.

Št. 597.

1740, dne 10. oktobra.

Račun farne cerkve sv. Martina v Poljanah za leto 1739/40. — Dohodki z vštetimi cerkvenimi kapitali vred so znašali 1506 gl. in 19 kr., izdatki pa 197 gl. 36 kr. in 1 penez.

(Dva izvoda.)

Št. 598.

1741, dne 28. januarja. Železniki.

Zapisnik inventarja rajnkega Pavla Antona Wäbl-a, železniškega župnika. Iz njega (zapisnika) je razvidno, da je bil mož jako premožen.

(Iz zbirke g. pl. Globočnika Sorodolskega.)

Št. 599.

1741, dne 17. oktobra.

Račun farne cerkve sv. Martina v Poljanah za leto 1740/41. — Dohodki z vštetimi cerkvenimi kapitali vred so znašali 1489 gl. in 20 kr., izdatki pa 403 gl. in 14 kr.

(Dva izvoda.)

Št. 600.

1743, dne 23. septembra.

Račun farne cerkve sv. Martina v Poljanah za leto 1741/42. — Dohodki z vštetimi cerkvenimi kapitali vred so znašali 1400 gl. in 8 kr., izdatki pa 145 gl. in 25 kr.

Št. 601.

1744, dne 6. oktobra.

Račun farne cerkve sv. Martina v Poljanah za leto 1743/44. — Dohodki z vštetimi cerkvenimi kapitali vred so znašali 1593 gl. 59 kr. in 2 peneza, izdatki pa 179 gl. 7 kr. in 2 peneza.

Št. 602.

1747, meseca januarja

Dne 4., 5., 7. in 9. januarja leta 1747. je šlo kakih 100 Železnikarjev v „Ježa“ imenovani gozd Matevža Bogataja iz Češnjice ter so tam začeli sekati. Nato je šlo dne 10. januarja kakih 50 Češnjičanov zoper nje. Vnel se je boj med Železnikarji in Češnjičani, v katerem so vzeli ti Železnikarjem kakih 50 sekir ter jih nagnali domov.

(Iz zbirke g. pl. Globočnika Sorodolskega. — Glej tudi »Mitth. d. hist. Ver. f. Krain, 1867, str. 28, št. 173.)

Št. 603.

1752, dne 17. junija. Loka.

Pismo do tolminskega naddijakona zastran cerkve, ktera naj bi se postavila v (Novi) Oslici. V pismu je omenjeno, da dovoljuje loško gospostvo, da se napravi v Oslici cerkev ter tu nastavi duhovnik pod pogojem, da ima pravico do patronstva in pravico prezentirati v Oslici novega duhovnika samo loško gospostvo in nobeden drug.

Št. 604.

1752, dne 22. junija. Tolmin.

Foramiti Andrej, (naddijakon v Tolminu), piše (najbrže loškemu glavarju), da se je povrnil iz Cerknega v Tolmin, ter mu sedaj odgovarja na posamezne točke njegovega pisma z dne 17. tega meseca zastran cerkve in duhovnika v Oslici.

Najprej je treba postaviti cerkev, potem pa jej preskrbeti duhovnika.

Kar se tiče cerkve, zagotovili so Osličanje, da jo hočejo sezidati ter preskrbeti z vsemi potrebščinami. Važno je pa s pravnega stališča, kdo naj cerkev blagoslovi. Naddijakon pravi, da bi bilo treba prej napraviti v pisarnici loškega gospostva posebno pismo, v katerem bi bilo določeno, da ima (naddijakon) pravico, da izbere prostor za cerkev ter vloži pri zidanju prvi kamen.

Odvetniško pravico („*ius aduocatie*“) čez osliško cerkev ima loško gospostvo, kar bo vedno priznaval sam (naddijakon) in pa tudi kapitel (čedadski). Kdor ima odvetniško pravico, mora skrbeti, da je cerkev v dobrem stanju in da dobiva duhovnik potrebne dohodke.

V cerkvenem oziru bi bila osliška cerkev odvisna od farne cerkve cerkljanske, oziroma od tolminskega naddijakona, katerega bi večkrat zastopal cerkljanski vikar. Osliška cerkev bi bila odvisna od farne cerkve cerkljanske, ker ni misliti, da bi napravili ondi (v Oslici) tudi kako farno cerkev, popolnoma samostojno nasproti cerkljanski cerkvi. Duhovnik osliške cerkve ne bo kak župnik, katerega bi moral kapitel (čedadski) kanonično nastaviti, temuč priprost kaplan ali kooperator ali kurat cerkljanskega vikarja, kateri še sam ni župnik. Komur so podložni cerkljanski vikarji, od tistega bodo tudi odvisni osliški duhovniki. Kapitel (čedadski) jih bo nastavljal, prestavljal in odstavljaj. Kapitel ima nekako škofovsko pravico čez 40 farâ, ktere se nahajajo po Beneškem in Avstrijskem. Le nekatere fare so izvzete, kakor fara v Spodnji Idriji, kjer ima pravico prezentiranja kranjski vojvoda.

Osliška cerkev bi bila v cerkvenih zadevah podružnica cerkljanske fare in Osličanje bi ostali cerkljanski farani, kakor so bili do sedaj. Duhovnik v Oslici bi bil kaplan cerkljanskega vikarja in odvisen od tolminskega naddijakona, kateri bi moral dovoliti, ako bi ga hotel kdo prestaviti. Iz tega sledi, da bi loško gospostvo ne imelo pravice patronstva („*ius patronatus*“) v Oslici.

Te in druge točke bi bilo treba navesti v posebnem pismu, preden bi začeli staviti cerkev v Oslici.

Tudi bi bilo treba določiti, kake dolžnosti naj bi imeli v prihodnje tisti prebivalci po osliški županiji, kateri so do sedaj kot cerkljanski farani dajali biro („*berorynam*“) cerkljanskemu vikarju ter robotali, ako je bilo treba zidati ali pa popravljati v Cerknem farovž ali pa cerkev, da ne nastane

zastran tega kak prepir med cerkljanskim vikarjem in osliškim kaplanom.

Ako se Osličanje zavežejo, da bodo dajali vsako leto svojemu kaplanu za njegove potrebe sto goldinarjev, bilo bi dovolj, ker bi dobival tudi štolnino po svojem okraju. Le dohodke od porok, ktere naj se vršé v Cerknem, in pa od tistih pogrebov, kateri bi bili izvzeti, dobival bi še na dalje cerkljanski vikar.

Naposled bi bilo tudi treba določiti, naj bi li osliški prebivalci tudi potem, ko bi že dobili svojega duhovnika, še dajali biro cerkljanskemu kaplanu ali ne.

Št. 605.

1755, dne 7. septembra. Loka.

Maksimilijan Anton pl. Paumbgartten, glavar loškega gospostva in mesta, prosi freisinškega škofa, da bi daroval iz svojega gozda na Mlaki 15 debel lesa za popravljanje cerkve sv. Egidija v poljanski fari. V rečeno cerkev je bilo treščilo ter jo uničilo. Dalje prosi, da bi (škof) oprostil pet posestnikov, ki so bili tudi takrat pogoreli, za tri leta robotnine, znašajoče 56 goldinarjev.

Št. 606.

1755, dne 20. septembra. Loka.

Loški glavar piše freisinškemu škofu zastran prošnje Petra Stebil-a. Glavar pravi, da naj bi mu (Stebilu) škof ne ustregel, da bi se premenila njegova kmetija v rovte. Ako bi se to zgodilo, imelo bi gospostvo od tega mnogo škode. Potem bi tudi drugi podložniki prišli z enakimi prošnjami na dan. Oskrbniku loške žitnice, tako piše potem glavar svojemu škofu, bilo bi dobro povedati, da naj nikar ne prigovarja ljudem, da bi delali po zgledu Petra Stebila jednake brezvspešne prošnje.

Št. 607.

1755, dne 15. oktobra. Freising.

Freisinški škof Ivan Teodor piše Maksimilijanu Antonu pl. Paumbgartten-u, glavarju loškega gospostva in mesta, ter mu naznanja, da rad daruje 15 debel lesa iz svojega gozda na Mlaki za cerkev sv. Egidija v poljanski fari, ktero je bil požar uničil. Ravno tako ne zahteva od tistih posestnikov, ki so takrat pogoreli, skozi tri leta nikakoršne robotnine.

Št. 608.

1755, dne 15. oktobra. Freising.

Freisinški škof Ivan Teodor piše Maksimilijanu Antonu pl. Paumbgarten-u, glavarju loškega gospostva in mesta, da je prejel njegovo poročilo z dne 20. septembra, v katerem mu je pisal zastran kmetije Petra Stebila iz Studora v hotaveljski županiji. Rečenemu kmetu se ne more dovoliti, da bi se premenila njegova kmetija v rovt. Ako hoče Peter Stebil, da bi se mu izkazala kaka posebna milost, prosi naj, da bi se mu nekoliko spregledalo pri njegovih vsakoletnih davščinah. — Dalje piše škof glavarju, da naj opomni žitničarja, da se ne sme svojevoljno mešati v zadeve loških podložnikov ter teh ne mamiti s praznimi besedami; rajši naj izvršuje svojo dolžnost.

Št. 609.

1755, dne 15. oktobra. Freising.

Freisinški škof Ivan Teodor piše Maksimilijanu Antonu pl. Paumbgartten-u, glavarju loškega gospostva in mesta, da je zvedel iz njegovih poročil z dne 10. septembra in 10. oktobra, da je treba vsled cesarskega ukaza popisati vse hiše po Kranjskem. Tudi je zvedel iz poročil, da se nahaja po loškem gospostvu 223 hiš, ktere so bile postavljene brez dovoljenja zemljiškega gospoda. Glavar naj torej ukaže take hiše podreti ali pa naj plačujejo njih lastniki od njih neki majhen davek. Tudi naj (glavar) pazi na to, da ne bodo podložniki postavljali hiš brez dovoljenja zemljiškega gospoda.

Št. 610.

1756, dne 6. aprila. Loka.

Loški glavar piše freisinškemu škofu ter ga prosi, da bi potrdil pogodbe, s kterimi je dal za tri leta v zakup mlin pri Krivem mostu za 174 gl. na leto, na Studencu za 60 gl. na leto in pri Kopeli ali pod Šolo za 80 gl. na leto. Potem mu tudi svetuje, kako bi bilo treba ravnati, kadar bi bile pri teh mlinih nujne kake poprave.

Št. 611.

1756, dne 28. aprila. Freising.

Freisinški škof Ivan Teodor piše loškemu glavarju Maksimilijanu Antonu pl. Paumbgartenu, da ustreza njegovi prošnji

z dne 6. aprila ter potrjuje pogodbe, s katerimi so se dali za tri leta v zakup: mlin pri Krivem mostu (an der Krumpfen Pruckhen“), na Studencu („an Pronnen“) in pri Kopeli ali pod Šolo („an Baad oder Vnnder der Schuehl“). Potem naroča glavarju, da naj nadzorujeta delo oba, on in žitničar, v slučaju, ako bi bila pri rečenih mlinih potrebna kaka poprava, ktera bi stala več kot 10 gl.

Št. 612.

1756, dne 28. aprila. Freising.

Freisinški škof Ivan Teodor piše loškemu glavarju Maksimilijanu Antonu pl. Paumbgarten-u ter mu naznanja, da je prejel njegovo poročilo z dne 6. aprila, v katerem mu je pisal, da nočejo zakupniki dajati za desetino večjih svot, kakor so bile tiste, za ktere so se bili pogodili pred tremi leti. Zadovoljiti se bo tedaj treba še za naslednja tri leta z zakupninsko svoto, ktera znaša 2579 gl. in 30 kr. Zakupnikom desetini naj se naroči, da sestavijo po treh letih spisano poročilo o desetinskih dohodkih.

Potem piše škof še o nekterih desetinskih zadevah Jurija Kalana, zakupnika desetini v Lajšah, ter o nekdanjih idrijskih zakupnikih, kateri dajejo polovico desetine loškemu gospodstvu, polovico pa gospodu Oblaku, sedaj pl. Wolckhenspergu v Puštalu.

Št. 613.

Najbrže leta 1756.

Imenik zakupnikov, kateri so prevzeli po posameznih krajih loškega gospodstva v zakup desetino za dobo od sv. Jurija leta 1756. pa do sv. Jurija leta 1759. Vsa zakupnina je znašala 2579 gl. in 30 kr.

Št. 614.

1757, dne 21. februarja. Ljubljana.

Deželni glavar Anton Jošt grof Auersperg in pa deželni odborniki („Verordnete“) Karol grof Auersperg, Josip Barbo grof Waxenstein, Franc Josip grof Strassoldo in Franc Karol Schweiger pl. Lerchenfeld grajajo postopanje Maksimilijana Antona barona Paumbgarten-a, glavarja loškega gospodstva in mesta, zastran nabiranja vojaških novincev za leto 1756. Očitajo mu, da je proti predpisom začel prezgodaj iskati novincev

ter tako povzročil, da se je večina za vojake sposobnih mladencev prej poskrila, preden se je pričelo nabiranje po sosednih gorenjskih okrajih. Zato mu ukazujejo, da mora za kazen v dveh tednih uloviti še dva rekruta; ako bi pa tega ne storil, plačati bi moral od vsakega moža po 150 gl. — Podpisali in pečatili so pismo deželni glavar in prej naštetih odborniki.

Št. 615.

1760, dne 1. marca. Loški grad.

Ukaz loškega glavarstva do selškega logarja Ožbolta Pogačnika, da naj dà razglasiti, da mora vsak izmed tistih kmetov, hišnikov in rovtarjev po selški in stirniški županiji, kateri so dolžni popravljati tako zvano „goliško brv“, v dveh tednih plačati za popravljanje neko določeno svoto.

Št. 616.

1761, dne 12. oktobra. Poljane.

Račun cerkve sv. Volbenka na Logu v poljanski fari za leto 1760/61. — Dohodki z všteti kapitali vred (1358 gl.) so znašali 1730 gl. in 13 kr., izdatki pa 188 gl. 3 kr. in 1 penez.

(Dva izvoda.)

Št. 617.

1763, dne 22. avgusta. Selce.

Cerkveni račun podružnice sv. Lucije v Dražgošah v selški fari za dobo od 2. julija leta 1761. pa do 2. julija leta 1762. Dohodkov, katerim so tudi prišteti kapitali, znašajoči 3644 gl. in 40 kr., bilo je 3982 gl. in 7 kr., izdatkov pa 190 gl. in 12 kr. deželne veljave.

(Dva izvoda.)

Št. 618.

1764, dne 20. februarja. Ljubljana.

Ukaz okrožnega glavarstva, s katerim se naznanja, da se je dovolilo vsled prošnje višjega poštnega oskrbnika („Ober-Postamts-Verwalter“), Franca Ivana pl. Amigoni-ja kot lastnika graščine, Hotomež imenovane, da smeta biti odslej v vasi

Bruniku („Brusnig“) ¹⁾ vsako leto dva živinska sejma, in sicer jeden dne 25. marca, drugi pa dne 13. junija.

Št. 619.

1764, dne 26. februarja. Ljubljana.

Ker je nastala lakota po Goriškem in Gradiščanskem, naznanja okrožno glavarstvo cesarski ukaz, ki določuje, da se ne sme do zadnjega maja pobirati mitnina od žita, katero bi prišlo z Ogerskega in drugih dežel na Goriško in Gradiščansko.

Št. 620.

1764, dne 11. maja. Ljubljana.

Okrožno glavarstvo za Gorenjsko naroča Maksimilijanu Antonu baronu Paumgarten-u, administratorju loškega gospostva, da naj strogo prepove loškim podložnikom pustošiti gozde. Ako bi se zvedelo, da se je kdo v tem oziru pregrešil, plačati mora 3 tolarje globe in vrh tega dobi še 25 palic. Ako bi gospod administrator premalo pazil na take zločince, plačati bi moral iz svojega žepa 12 cekinov globe.

Št. 621.

1764, dne 13. junija. Loški grad.

Ker so se prebivalci na Zalem Logu protipostavno polastili tamošnjega pašnika in ga ogradili ter še celo del pašnika oddali svojemu vikarju in cerkovniku, da bi iz njega napravila njivo in vrt, ukazuje jim loško glavarstvo, da morajo v dveh tednih podreti plot, vzeti vikarju in cerkovniku darovani svet ter urediti vse tako, kakor je bilo prej.

Št. 622.

1764, dne 19. avgusta. Loški grad.

Ukaz loškega glavarstva do Jurija Kalana, župana loškega gospostva, da bi znova opozoril loške podložnike na to, kar se jim je zapovedalo že pred jednim letom, namreč, da morajo odpraviti škodljive koze. Kdor bi tega ne storil, kaznuje naj se prvič tako, da se mu zarubijo vse koze in da bo razun tega moral plačati od vsake živali po 2 gl. globe. Kdor

¹⁾ Brunik in pa Hotomež sta blizu Radeč na Dolenjskem.

bi se pregrešil v drugo, plačati bo moral dvakratno globo. Kogar bi pa dobili v tretje, zadene ga ostra telesna kazen.

Št. 623.

1765, dne 2. marca. Loški grad.

Loško glavarstvo ukazuje Juriju Antonu Radoviču, mestnemu sodniku v Loki, da naj javno razglasi, da bo odslej odprta žitnica („kašča“) loškega gospostva, kjer si lahko vsak nakupi žita. Kdor bi med tem časom, ko bo odprta žitnica, hotel prodajati žito na mestnem trgu ali pa sploh po loškem gospostvu, vzame se mu ne samo žito, temuč tudi vozovi in konji. Žito se bo prodajalo po naslednjih cenah:

Polovica pšenice po 1 gl. in 32 kr., polovica soržice po 1 gl. in 22 kr., polovica rži po 1 gl. in 16 kr., polovica prosa po 1 gl. in 15 kr., polovica ajde po 59 kr. ter polovica ovsas po 37 kr. in sicer vse v novcih nemške veljave.

Št. 624.

1765, dne 19. septembra. Loški grad.

Ukaz loškega glavarstva do Matije Lavtižarja, dovškega župana, da bi znova zapovedal, da morajo Dovžanje v treh tednih odpraviti škodljive koze.

Št. 625.

1765, dne 10. decembra. Loški grad.

Ker je dne 10. avgusta leta 1763. zgorel farovž v Poljanah, treba je bilo postaviti novega. Ko je bilo delo izvršeno, prišel je od loškega glavarstva do poljanskih faranov ukaz, s katerim se jim je velevalo, da morajo kmetje v dveh tednih plačati za pokritev stroškov po 2 gl., rovtarji po 1 gl. in hišniki po 40 kr., in sicer v roke Martinu Kržišniku, poljanskemu županu.

Št. 626.

1766, dne 22. februarja. Loški grad.

Loško glavarstvo ukazuje Juriju Antonu Radoviču, mestnemu sodniku v Loki, da naj javno razglasi, da bo odslej odprta žitnica loškega gospostva pod navadnimi pogoji. (Gl. št. 623.) Žito se bo prodajalo po naslednjih cenah:

Polovica pšenice po 1 gl. in 45 kr., polovica soržice po 1 gl. in 32 kr., polovica rži po 1 gl. in 28 kr., polovica prosa po 1 gl. in 16 kr., polovica ajde po 1 gl. in 11 kr. ter polovica ovsa po 37 kr., in sicer vse v novcih nemške veljave.

Št. 627.

1766, meseca junija.

Prisega loškega mestnega sodnika Jurija Antona Radoviča:

Jaz Jurij Anton Radovič, izvoljeni mestni sodnik v Škofji Loki, obljubujem in prisegam s tem pristno in pravomočno prisego Bogu očetu, sinu in sv. Duhu, potem presvitli kneginji in gospej, gospej Mariji Tereziji, izvoljeni rimski cesarici, nemški, ogerski, češki, dalmatinski, hrvaški in slavonski kraljici, nadvojvodinji avstrijski, vojvodinji burgundski, štajerski, koroški, kranjski in würtemberški, grofinji habsburški, flanderski, tirolski, goriški in gradiščanski, vojvodinji lotarinški in barski, veliki vojvodinji toskanski kot svoji najmilostivši gospej, gospej in deželni kneginji, potem njih kraljevski visokosti, prečastitemu presvitlemu knezu in gospodu, gospodu Klementu Venceslavu, škofu freisinskemu in rezenskemu, kraljevskemu princu poljskemu in litovskemu, vojvodi saskemu, jüllichskemu, klevskemu, berškemu, engernskemu in westfalskemu, deželnemu grofu türinskemu, mejnemu grofu mišenjskemu ter gorehje- in dolenje-lužiškemu, knezu svete rimske države, pokneženemu grofu henneberškemu, grofu marcktskemu, rauensperskemu, barbyskemu in hanauskemu, gospodu rauensteinskemu itd. itd., koadjutorju augsburškemu, svojemu najmilostivšemu knezu in gospodu, gospodu ter preslavni ondodni škofiji, tudi njih kraljevske visokosti postavljeni gosposki v tem gospostvu ter častitemu svetovalstvu in vsej občini loškega mesta, da hočem biti zvest, pokoren in postrežljiv njih cesarskemu veličanstvu kot deželni kneginji ter njih kraljevski visokosti kot vlastinskemu gospodu, tudi gospostvu in pa splošnemu loškemu mestu, paziti na njegovo čast, korist, prid in blagor ter jih pospeševati, odvrniti škodo in zgubo, kolikor mi bo mogoče, zvesto izvrševati rečenega loškega mesta sodstvo, katero se mi sedaj izroči in zaupa, ne dopustiti, da bi se kaj odtegnilo, nikomur nič storiti, kar bi bilo proti pravici, starim navadam, šegam, naredbam, podeljenim svoboščinam, ukazom in redom, sodbe jednako razsojevati ubogim kakor bogatim in bogatim kakor ubogim, pri tem se ne ozirati ne na čustvo, ne na darila, ne

na prijateljstvo, ne na kaj drugega, kakor samo na to, kako se bom zagovarjal sodnji dan pred vsegamogočnim Bogom, kateri naj mi blagovoli pomagati z vsemi svojimi svetimi izvoljenci. Amen.

Št. 628.

1766, dne 9. novembra. Loka.

Rubežno pismo, s katerim potrjuje Jurij Anton Radovič, mestni sodnik v Loki, da je hotel vsled povelja loškega glavarja Maksimilijana Antona barona Paumgarttena na javni dražbi prodati kmetijo Jere Jančič-eve, stanujoče v žirovski županiji, zarad 73 gl. in 23 kr. deželne veljave, ktere je bila dolžna Lovrencu Mrevlje-tu. Ker pa ni hotel nihče kupiti kmetije, vzel jo je on (Radovič), izplačavši rečeno svoto in sodnje stroške. Pričala sta Matevž Grgolè in Anton Dremota, oba mestna svetovalca.

Št. 629.

1766, dne 20. decembra. Ljubljana.

Od okrožnega glavarstva za Gorenjsko se naroča Maksimilijanu Antonu baronu Paumgartenu, administratorju loškega gospostva in mesta, da naj doloži v dveh dnevih zaostalo poročilo o prodajanju beneške soli po Železnikih in sosednih krajih.

Št. 630.

1767, dne 16. januarja. Ljubljana.

Od okrožnega glavarstva za Gorenjsko se naznanja Maksimilijanu Antonu baronu Paumgartenu, administratorju loškega gospostva in mesta, da sta se pritožila loški sodnik in svetovalstvo, da se vrši ob sobotah trženje zunaj mesta po skednjih in hišah, kar je na škodo mestnim dohodkom. Baron naj torej v naslednjih petih dneh poroča o tej zadevi ter odpravi rečeno škodljivo navado.

Št. 631.

1767, dne 20. februarja. Ljubljana.

Od okrožnega glavarstva za Gorenjsko se naznanja Maksimilijanu Antonu baronu Paumgartenu, administratorju loš-

kega gospostva, da sta od 1. januarja leta 1767. naprej za dve leti vzela v zakup loški sodnik in svetovalstvo davek od klanja po istih tarifah, kakor so bile do sedaj v navadi.

Št. 632.

1767, dne 6. marca. Loški grad.

Loško glavarstvo ukazuje Juriju Antonu Radoviču, mestnemu sodniku v Loki, da naj javno razglasi, da bo odslej odprta žitnica loškega gospostva pod navadnimi pogoji. (Gl. št. 623.) Žito se bo prodajalo po naslednjih cenah:

Polovica pšenice po 1 gl. in 49 kr., polovica soržice po 1 gl. in 35 kr., polovica rži po 1 gl. in 28 kr., polovica prosa po 1 gl. in 15 kr., polovica ajde po 1 gl. in 5 kr. ter polovica ovsu po 37 kr., in sicer vse v novcih nemške veljave.

Št. 633.

1767, dne 14. maja.

Ukaz loškega glavarstva z dne 19. avgusta leta 1764., s katerim se zapoveduje loškim podložnikom, da bi odpravili koze (gl. št. 622.), pošilja se žirovskemu, poljanskemu, selškemu, hotaveljskemu, davškemu, soriškemu, rudenskemu, stirpniskemu, strmiškemu, osliškemu in poljšiškemu županu.

Št. 634.

1767, dne 9. avgusta. Loka.

Ker se je v Toškem čelu blizu sv. Roka, katero spada pod deželno sodnijo v Goričah, pokazala goveja kuga, zato ukazuje loško glavarstvo Juriju Kalanu, hlevnovrškemu, žirovskemu in karnskemu županu, da naj naznani vsem tamošnjim prebivalcem, posebno pa po karnski županiji, ktera leži najbližje okuženemu kraju, da ne sme nobeden v Toškem čelu kupiti ali pa od tam prignati kako živino, ker drugače bi moral plačati globe 24 cekinov v zlatu. Ako bi se zanesla kuga v kak kraj loškega gospostva, treba je to hitro naznani deželni sodniji, bolno živino pa ločiti od drugih ter jo zapreti.

Istega dne je glavarstvo poslalo jednak ukaz strmiškemu, poljanskemu in selškemu županu.

Št. 635.

1767, dne 17. septembra.

Ukaz loškega glavarstva do hlevnovrškega, karnskega, poljanskega in selškega župana zastran goveje kuge, koja je nastala v Podolnici (blizu Horjula).

Št. 636.

1767, dne 13. in 14. novembra. Loka.

Popis inventarja rajnega Gašperja Lavtižarja, bivšega beneficijata kapele sv. Trojice v Loki. Inventar je bil popisán v navzočnosti Josipa barona Paumgarttena, knezofreisinskega pristava loškega gospostva in mesta, dalje Franca Leopolda pl. Kalin-a, starološkega župnika, Josipa Ignacija Zore-ta, protipisarja loškega gospostva, ter Franca Antona Pogačnika, knezofreisinskega žitničarja. Premoženja je bilo za 473 gl. in 20 kr., dolgovi pa 907 gl. 4 kr. in 2 peneza kranjske veljave.

Št. 637.

1768, dne 5. marca. Loški grad.

Loško glavarstvo ukazuje Juriju Antonu Radoviču, mestnemu sodniku v Loki, da naj javno razglasi, da bo odslej odprta žitnica loškega gospostva pod navadnimi pogoji. (Gl. št. 623.) Žito se bo prodajalo po naslednjih cenah:

Polovica pšenice po 1 gl. in 45 kr., polovica soržice po 1 gl. in 27 kr., polovica rži po 1 gl. in 18 kr., polovica prosa po 1 gl. in 11 kr., polovica ajde po 1 gl. in 4 kr. ter polovica ovsa po 34 kr. in sicer vse v novcih nemške veljave.

Št. 638.

1768, dne 21. marca. Ljubljana.

Od okrožnega glavarstva za Gorenjsko se naroča Maksimilijanu baronu Baumgartenu, administratorju loškega gospostva, da naj skrbi za to, da bo prebivalstvo in vojaštvo v Loki tudi v prihodnje dobivalo funt mesa po 6 kr., ne pa dražje, kakor so sklenili loški mesarji v zvezi z loškim sve-tovalstvom.

Št. 639.

1768, dne 21. marca.

Sodnik in svetovalstvo loškega mesta se pritožujeta v imenu loških mesarjev pri okrožnem uradu za Gorenjsko, da ti (mesarji) ne morejo shajati zaradi prevelikega daca na meso.

Št. 640.

1768, dne 14. aprila. Ljubljana.

Vsled nove pritožbe vojaškega poveljništva v Ljubljani, da dobiva vojaštvo v Loki slabo meso, katero se mu tudi razun tega krivično tehta, ter da se v mestu že tri dni ne kuha več pivo, ukazuje okrožno glavarstvo za Gorenjsko Maksimilijanu baronu Paumgartenu, administratorju loškega gospostva, da takoj odstrani vsakteri povod takim pritožbam.

Št. 641.

1768, dne 17. aprila. Loški grad.

Vsled povelja okrožnega glavarstva ukazuje loško glavarstvo bitenskemu, godeškemu, gadmarskemu, žirovskemu, poljanskemu in selškemu županu, da naj naznanijo vsem tamošnjim prebivalcem, da morajo ti opustiti streljanje o praznikih in pri drugih slovesnostih.

Št. 642.

1768, dne 23. aprila. Ljubljana.

Od deželnega glavarstva za Kranjsko se naznanja Maksimilijanu Antonu baronu Paumgartenu, administratorju loškega gospostva, da se ne more dovoliti prošnji loškega mestnega sodnika Radoviča in svetovalstva, da bi se cena mesa povišala tako, da bi veljal funt 6½ kr., ker se je treba ozirati na prebivalstvo in vojaštvo, ktera sta proti temu povišanju.

Št. 643.

1768, dne 25. junija. Ljubljana.

Od okrožnega glavarstva se naznanja, da je vsled dvakratnega požara l. 1767, v ljubljanskem mestu obožalo mnogo meščanov in drugih prebivalcev. Zato naj bi se za pogorelece nabirali dobrovoljni darovi po vseh avstrijskih dednih deželah.

Št. 644.

1768, dne 22. avgusta. Ljubljana.

Vsled nove pritožbe, da dobiva vojaštvo v Loki prepičlo mero mesa, katero je razun tega še jako slabo, ukazuje okrožno glavarstvo za Gorenjsko Maksimilijanu Antonu baronu Paumgartenu, administratorju loškega gospostva, da naj skrbi, da se bo vsak teden dvakrat klalo ter da bodo vojaki dobivali dobro meso in pivo.

Št. 645.

1768, dne 18. novembra. Ljubljana.

Deželno glavarstvo piše Maksimilijanu Antonu baronu Baumgartenu, administratorju loškega gospostva in mesta, da je višji rudarski sodnik naznanil, da se po loškem, radovljskem, blejskem in belopeškem gospostvu čedalje bolj množi število lazov, kateri so na škodo fužinskemu lesovju in tako tudi fužinam samim. Zato se ukazuje administratorju, da skrbi, da se odstranijo do konca maja vsi lazi, nahajajoči se na zemlji loškega gospostva. Ako bi ne izpolnil tega ukaza, moral bi takrat, ko se bodo zopet nadzorovali gozdi, plačati od vsakega laza po jeden cekin globe.

Št. 646.

1769, dne 25. februarja. Loški grad.

Loško glavarstvo ukazuje Juriju Antonu Radoviču, mestnemu sodniku v Loki, da naj javno razglasi, da bo odslej odprta žitnica loškega gospostva pod navadnimi pogoji. (Gl. št. 623.) Žito se bo prodajalo po naslednjih cenah:

Polovica pšenice po 1 gl. in 32 kr., polovica soržice po 1 gl. in 18 kr., polovica rži po 1 gl. in 11 kr., polovica prosa po 1 gl. in 1 kr., polovica ajde po 58 kr., polovica ječmena po 58 kr. ter polovica ovsa po 34 kr. in sicer vse v novcih nemške veljave.

Št. 647.

1769, dne 7. aprila. Loški grad.

Loško glavarstvo ukazuje vsem podložnikom, ki stanujejo po dovški županiji, da naj sedaj na pomlad znova začno delati farovž, da ga izvrše do sv. Ivana (Krstnika). Kdor bi se protivil robotati, naj bo kaznovan. Dovška kmeta Jurij Hanzel

in Blaž Kosmač naj nadzorujeta delavce; vendar ne smeta ničesar storiti brez župnikove vednosti in zoper njegovo voljo.

Št. 648.

1769, dne 8. aprila. Loški grad.

Kranjsko deželno glavarstvo prepoveduje vsled naznanila višje rudarske sodnije narejati rovtje in laze po fužinskih gozdih. Ta prepoved se naznanja poljšiškem županu Antonu Jerali, soriskemu županu Primožu Brtonceljnu, davškemu županu Andreju Jemcu, rudenskemu županu Matiji Jelencu, selškemu županu Gašperju Jelencu, strmiškemu županu Andreju Luznarju in stirpniskemu županu Pavlu Luznarju.

Št. 649.

1769, dne 29. maja. Loka.

Maksimilijan Anton baron Paumgarten, administrator loškega gospostva, piše okrožnemu glavarstvu za Gorenjsko, da je dobil 18. januarja ukaz z dne 18. novembra 1768., kateri vелеva, da se morajo opustiti vsi tisti lazi, ki bi bili na kvar fužinskim gozdom. Hoteč ta ukaz natančno izvršiti, zapovedal je (administrator) županom, da naj mu naznanijo, ako se nahajajo taki lazi na zemlji loškega gospostva. Dobili so samo dva taka laza, jednega v rudenski županiji, katerega so tudi uničili, drugega pa v dovški, katerega odstranijo, kadar sneg skopne, ker se nahaja visoko v gorah. Vsi drugi lazi pa niso na škodo fužinskim gozdom, temuč so še celo jako potrebni dotičnim posestnikom.

Št. 650.

1769, dne 16. avgusta. Loka.

Maksimilijan Anton baron Paumgarten, administrator loškega gospostva, prosi freisinškega škofa (?), da bi mu dal potrebnih nasvetov, kako naj bi se odstranili lazi. Administrator pravi, da mu je treba previdno postopati, ker kmetje so že zaradi svoje nepokorščine morali plačati 205 gl. globe. Na mnogih krajih se nahajajo lazi, ki nikakor niso na kvar fužinskim gozdom. Ukaz, da se morajo lazi opustiti, vzbudil je povsod veliko nevoljo. Nekteri podložniki imajo svoje laze in rovtje že od starodavnih časov, in ako se jim ti odvzamejo, ne bo jim mogoče plačevati desetine in davkov.

Št. 651.

1769, dne 7. oktobra. Ljubljana.

Vsled pritožbe starološkega župnika Leopolda Kalina, da se na cerkvenih shodih godé med božjo službo največje nerednosti, ukazuje okrožno glavarstvo za Gorenjsko Maksimilijanu Antonu baronu Paumgartenu, administratorju loškega gospostva in mesta, da naj skrbi za red.

Št. 652.

1769, dne 16. oktobra. Selce.

Cerkveni račun podružnice sv. Lucije v Dražgošah v selški fari za dobo od 2. julija leta 1768. pa do 2. julija leta 1769. Dohodkov, katerim so tudi prišteti cerkveni kapitali, znašajoči 4121 gl., bilo je 4670 gl. in 21 kr., izdatkov pa 58 gl. 3 kr. in 1 penez deželne veljave.

Št. 653.

1770, dne 23. februarja.

Loško glavarstvo ukazuje Juriju Antonu Radoviču, mestnemu sodniku v Loki, da naj razglasi, da bo odslej odprta žitnica loškega gospostva pod navadnimi pogoji. (Gl. št. 623.) Žito se bo prodajalo po naslednjih cenah:

Polovica pšenice po 1 gl. in 22 kr., polovica soržice po 1 gl. in 8 kr., polovica rži po 1 gl. in 1 kr., polovica prosa po 1 gl. in 1 kr., polovica ječmena po 51 kr., polovica ajde po 48 kr. ter polovica ovsa po 34 kr. in sicer vse v novcih nemške veljave.

Št. 654.

1770, dne 22. oktobra. Selce.

Cerkveni račun podružnice sv. Lucije v Dražgošah v selški fari za dobo od 2. julija leta 1769. pa do 2. julija leta 1770. Dohodkov, katerim so tudi prišteti cerkveni kapitali, znašajoči 4018 gl. in 20 kr., bilo je 4663 gl. 16 kr. in 2 peneza, izdatkov pa 57 gl. 46 kr. in 1 penez deželne veljave.

Št. 655.

Okoli leta 1770.

Pritožba kajžarjev, stanujočih v Mojstrani v dovški županiji, do loškega glavarja Marksa Antona barona Paumgart-

tena zoper rudarskega podsodnika na Jesenicah, kateri jim je v imenu svojega gospostva kot lastnika fužin „na Saue, na Plaushe in na Jauernah“ prepovedal sekati za njih potrebo bukov les in napravljati laze v gozdu, Vrata imenovanem, akoravno spada ta pod loško gospostvo. Pritoževalci omenjajo, da rabijo les in delajo laze v rečenem gozdu že čez 30 let ter da jim kaj takega sme prepovedati samo loško gospostvo.

Št. 656.

1771, dne 22. maja.

Od okrožnega glavarstva se naznanja, da se je l. 1770. jako veliko potrosilo za popravljanje mostov čez Savo in Kokro v Kranju. Vsled tega se bo odslej pobirala mostnina pri rečenih mostovih, in sicer po $\frac{1}{4}$ kr. od vsake osebe ter po 1 kr. od vsakega voza.

Št. 657.

1772, dne 22. februarja. Loški grad.

Loško glavarstvo ukazuje Juriju Antonu Radoviču, mestnemu sodniku v Loki, da naj javno razglasi, da bo odslej odprta žitnica loškega gospostva pod navadnimi pogoji. (Gl. št. 623.) Žito se bo prodajalo po naslednjih cenah:

Polovica pšenice po 1 gl. in 42 kr., polovica soržice po 1 gl. in 26 kr., polovica rži po 1 gl. in 18 kr., polovica prosa po 1 gl. in 5 kr., polovica ajde po 1 gl. in 5 kr., polovica ječmena po 1 gl. in 1 kr. ter polovica ovsa po 37 kr., in sicer vse v novcih nemške veljave.

Št. 658.

1772, dne 5. maja.

Jurij Anton Radovič, ki je bil dne 20. aprila znova za tri leta izvoljen za mestnega sodnika v Loki, predstavil se je dne 5. maja glavarju loškega gospostva, da bi ga potrdil, kar se je tudi zgodilo. Pri tej priložnosti ga je glavar opozoril na prisego, katero je storil pred nekterimi leti.

Št. 659.

1772, dne 9. julija. Ljubljana.

Okrožno glavarstvo za Gorenjsko pošilja Maksimilijanu baronu Paumgartenu, administratorju loškega gospostva in

mesta, 20 vojakov, da bi ž njihovo pomočjo prisilil ljudstvo, da bi opustilo po gozdih narejene laze.

Št. 660.

1772, dne 28. julija. Ljubljana.

Okrožno glavarstvo za Gorenjsko določuje, kako plačo naj dobivajo vojaki, ktere je dobil administrator loškega gospostva in mesta (od okrožnega glavarstva) v ta namen, da mu pomagajo ljudstvo siliti, da opusti po gozdih narejene laze. Prostak naj dobiva na dan po 7 kr., korporal po 14 kr. in feldvebelj po 21 kr.

Št. 661.

1772, dne 21. novembra. Ljubljana.

Vsled pritožbe železniškega fužinarja Antona Homana, da napravljajo Soričanje lazove po fužinskem lesu, ukazuje deželno glavarstvo Maksimilijanu baronu Paumgartenu, administratorju loškega gospostva, da mora loškim podložnikom strogo prepovedati narejati take laze.

Št. 662.

1773, dne 19. februarja.

Loško glavarstvo ukazuje Juriju Antonu Radoviču, mestnemu sodniku v Loki, da naj javno razglasi, da bo odslej odprta žitnica loškega gospostva pod navadnimi pogoji. (Gl. št. 623.) Žito se bo prodajalo po naslednjih cenah:

Polovica pšenice po 2 gl. 7 kr. in 2 penesa, polovica rži po 1 gl. in 28 kr., polovica prosa po 1 gl. in 28 kr., polovica ječmena po 1 gl. in 11 kr., polovica ajde po 1 gl. in 18 kr. ter polovica ovsa po 40 kr., in sicer vse v novcih nemške veljave.

Št. 663.

1774, dne 17. januarja.

Dolžno pismo Jere Jančič-eve, kmetice v žirovski županiji, kateri je Ivan Jesenko posodil 300 ogerskih cekinov.

Št. 664.

1774, dne 18. februarja. Loški grad.

Loško glavarstvo ukazuje Juriju Antonu Radoviču, mestnemu sodniku v Loki, da naj javno razglasi, da bo odslej odprta žitnica loškega gospostva pod navadnimi pogoji. (Gl. št. 623.) Žito se bo prodajalo po naslednjih cenah:

Polovica pšenice po 2 gl. 7 kr. in 2 peneza, polovica rži po 1 gl. in 35 kr., polovica prosa po 1 gl. in 28 kr., polovica ječmena po 1 gl. in 15 kr., polovica ajde po 1 gl. in 18 kr. ter polovica ovsa po 40 kr., in sicer vse v novcih nemške veljave.

Št. 665.

1774, dne 30. aprila. Loka.

Ukaz loškega glavarstva do županov na Dovjem, na Rudnem, v Selcah, v Strmici, na Stirpniku, v Poljšici, v Davčah in v Sorici, da ga razglasé po dotičnih županijah. S tem ukazom se zapoveduje prebivalcem, da opusté v osmih dneh vse po gozdih narejene laze ter da ne smejo napravljati novih lazov in pa rediti škodljivih koz. Kdor bi posihmal ne opustil svojih lazov ter še dalje redil koze, moral bi plačati od koze po jeden cekin globe in tudi žival bi se mu vzela. Ako bi se kdo protivil in se ne hotel ravnati po tem ukazu, treba ga je zapreti in dati v železje.

Št. 666.

1774, dne 4. julija. Ljubljana.

Okrožno glavarstvo za Gorenjsko naznanja Josipu baronu Paumgartenu, administracijskemu pristavu knezofreisinskega gospostva v Loki, kako je treba kaznovati tiste ljudi, kateri narejajo laze po gozdih.

Št. 667.

1774, dne 28. julija. Loka.

Ivan Nepomuk grof Edling, knezofreisinski administrator loškega gospostva in mesta, piše okrožnemu glavarstvu za Gorenjsko, ktero je bilo ukazalo, da se morajo lazi po gozdih takoj opustiti, da bi se kmalu zarastli ter premenili znova v gozde. V svojem pismu prosi Edling, da bi se nekterim prebivalcem na Zalem Logu v selški županiji, kateri so tudi na-

pravili laze ter jih posejali z žitom, dovolilo vsaj toliko časa, da bi žito poželi in bi se le potem opustili svoje laze.

Št. 668.

1774, dne 1. avgusta. Ljubljana.

Okrožno glavarstvo za Gorenjsko ukazuje grofu Edlingu, administratorju loškega gospostva in mesta, da morajo prebivalci na Zalem Logu takoj opustiti laze z vsem, kar na njih raste. Kdor bi se temu ukazu protivil, mora se kaznovati, ker gozdi so prepotrebni za obstanek bližnjih fužin.

Št. 669.

1774, dne 25. oktobra. Selce.

Cerkveni račun podružnice sv. Lucije v Dražgošah v selški fari za dobo od 2. julija leta 1773. pa do 2. julija leta 1774. Dohodkov, katerim so tudi prišteti cerkveni kapitali, znašajoči 3571 gl. in 40 kr., bilo je 3920 gl. 13 kr. in 1 penez, stroškov pa 81 gl. 50 kr. in 2 peneza deželne veljave.

Št. 670.

1775, dne 24. februarja.

Loško glavarstvo ukazuje Juriju Antonu Radoviču, mestnemu sodniku v Loki, da naj razglasi, da bo odslej odprta žitnica loškega gospostva pod navadnimi pogoji. (Gl. št. 623.) Žito se bo prodajalo po naslednjih cenah:

Polovica pšenice po 2 gl. in 12 kr., polovica rži po 1 gl. in 38 kr., polovica prosa po 1 gl. in 11 kr., polovica ječmena po 1 gl. in 14 kr., polovica ajde po 1 gl. in 11 kr. ter polovica ovska po 40 kr., in sicer vse v novcih nemške veljave.

Št. 671.

1775, dne 16. oktobra. Loka.

Loški glavar Ivan Nepomuk grof Edling odstavlja s posebnim dekretom strmiškega župana Blaža Rant-a, ker se ta ni ravnal po danih ukazih. Med drugim se je pregrešil, ker ni polovil postopačev in tudi ne naznanil, katere nove hiše so bile v zadnjem času postavljene.

Št. 672.

1775, dne 17. oktobra. Loka.

Loški glavar Ivan Nepomuk grof Edling odstavlja s posebnim dekretom soriškega župana Primoža Lavtarja, kateri se je jednako pregrešil, kakor prej omenjeni Rant. (Gl. št. 671.)

Št. 673.

1776, dne 16. februarja. Loka.

Loško glavarstvo ukazuje Juriju Antonu Radoviču, mestnemu sodniku v Loki, da naj razglasi, da bo odslej odprta žitnica loškega gospostva pod navadnimi pogoji. (Gl. št. 623.) Žito se bo prodajalo po naslednjih cenah:

Polovica pšenice po 1 gl. in 59 kr., polovica rži po 1 gl. in 25 kr., polovica prosa po 1 gl. in 8 kr., polovica ječmena po 1 gl. in 8 kr., polovica ajde po 1 gl. in 4 kr. ter polovica ovsas po 40 kr., in sicer vse v novcih nemške veljave.

Št. 674.

1776, dne 22. februarja. Loka.

Loško glavarstvo naznanja po svojih županih vsem podložnikom razun tistih, kateri so prebivali po ravnini in po dovški županiji, da mora vsak kmet plačati za napravo ceste proti Jeperici in proti Kranju po 1 gl. in $2\frac{1}{4}$ kr., vsak rovtar po $31\frac{1}{8}$ kr. in vsak kajžar po 20 kr. in $2\frac{2}{3}$ peneza.

Št. 675.

1776, dne 2. aprila. Loka.

Loški glavar Ivan Nepomuk grof Edling ukazuje županu Juriju Kalanu, da naj razglasi po vseh vaseh, ktere se nahajajo po županijah, njemu izročenih (po hlevnovrški, žirovski in karnski), da ne smejo ondotni podložniki dajati prenočišča in hrane sumljivim beračem, malharjem, plašarjem, rokovnjačem in štekljačem („Mauchern, Plaishuren, Rackounatschen und Steklatschern“). Tudi ne smejo podložniki njih stvari shranjevati, kupovati ali pa pomagati, da jih lažje prodado. Kadar bi taki ljudje prišli blizu, treba jih je s pomočjo sosedov prijeti ter izročiti deželnemu sodišču. Dalje se morajo naznaniti deželnemu sodišču razne tatvine, ropi in drugi zločini. Kdor se ne bo ravnal po tem ukazu, bo kaznovan.

Št. 676.

1776, dne 11. aprila. Loka.

Loški glavar Ivan Nepomuk grof Edling naznanja podložnikom po poljšiški županiji, da je loško gospostvo postavilo za župana v Poljšici Antona Jeralo, kteremu naj prebivalci skazujejo dolžno pokorščino.

Št. 677.

1776, dne 23. aprila. Loka.

Loški glavar Ivan Nepomuk grof Edling naznanja županu Juriju Kalanu, da se bodeta cesar in cesarica s svojim spremstvom mudila v Gorici od 9. pa do 29. maja. Da ne bode v tem času v rečenem mestu nobenega pomanjkanja hrane, naznani naj (župan) podložnikom, da naj prinesejo takrat v Gorico na prodaj masla, kuretine, moke in drugega živeža.

Jednak ukaz so dobili poljanski župan Florijan Kržišnik, selški župan Gašper Jelenec, strmiški župan Lovrenc Dolenec, soriški župan Jakob Fidler in davški župan Martin Peternel.

Št. 678.

1776, dne 19. septembra. Ljubljana.

Okrožno glavarstvo za Gorenjsko naznanja Ivanu Nepomuku grofu Edlingu, administratorju knezofreisinskega gospostva v Loki, da se je pritožil rudarski podsodnik na Savi, Plavžu in Javorniku, da so opustošili loški podložniki, stanujoči po dovški županiji, bližne gozde ter se tako pregrešili zoper najvišje ukaze. Narejene laze morajo podložniki opustiti in škodljive koze naj se jim vzamejo.

Podsodnik je omenil v svojem poročilu, da so rečeni prebivalci naredili 13 lazov, posebno v gozdih Kot, Krma in Vrata imenovanih, potem da so pokončali čez 1200 mladih smrekovih drevesec ter da redé na Dovjem in v Mojstrani 68 koz, ktere delajo škodo po gozdih.

Št. 679.

1776, dne 23. septembra. Loka.

Ignacij Anton Prenner, oskrbnik loškega gospostva, naznanja dovškemu županu Matiji Lavtižarju, da se je pritožil

rudarski podsodnik na Savi, Plavžu in Javorniku, da sekajo dovški podložniki gozde, narejajo laze ter pusčajo v gozde škodljive koze. Župan naj vse to strogo prepove dovškim prebivalcem. Ako bi ta ali uni ne hotel ubogati, naj ga naznani, da bo kaznovan.

Št. 680.

1777, dne 3. februarja. Loka.

Račun o napravljanju nove ceste iz Loke proti Jeperici in pa od Ajmanovega gradu do Loke za leto 1776. Potrosilo se je v rečenem letu 1398 gl. 40 kr. in 3 peneze, kar se je pokrilo z davčnimi dokladami tako, da je prišlo na vsakega kmeta po loškem gospostvu po 52 kr. Bilo je namreč takrat 1212 $\frac{1}{3}$ kmetije po goratih krajih loškega gospostva, 351 kmetij pa po ravnini.

Št. 681.

1777, dne 22. februarja. Loka.

Loški glavar Ivan Nepomuk grof Edling ukazuje županu Juriju Kalanu, da poterja od vsakega kmeta po hlevnovrški, žirovski in karnski županiji po 1 gl. in 8 kr., od vsakega rovtarja pa po 34 kr. Ta denar dobé potem tisti podložniki po gadmarski, bitenski in godeški županiji, kateri so v dobi od 1. aprila 1774. pa do 1. januarja 1777. prevaževali vojake, njihov pratež in vojskni provijant.

Št. 682.

1777, dne 4. aprila. Loka.

Loško glavarstvo pošilja znova vsem županom loškega gospostva ukaz z dne 2. aprila 1776. (gl. št. 675.) zastran postopačev, plašarjev in rokovnjačev.

Št. 683.

1777, dne 10. junija. Jesenice.

Anton Deiller, rudarski podsodnik na Jesenicah, poroča o prebivalcih v Mojstrani in na Dovjem, da so opustošili na mnogih krajih gozde ter naredili laze. Tudi redé 260 koz, katere delajo škodo po gozdih.

Št. 684.

1777, dne 28. julija. Ljubljana.

Okrožno glavarstvo za Gorenjsko ukazuje Ivanu Nepomuku grofu Edlingu, administratorju loškega gospostva, da naj zabrani pustošenje gozdov po dovški županiji in pa da naj krivce kaznuje.

Št. 685.

1777, dne 4. septembra. Loka.

Ignacij Anton Prenner, oskrbnik loškega gospostva, odgovarja na dopis okrožnega glavarstva z dne 28. julija. Prenner pravi, da je že dvakrat pisal zastran pustošenja gozdov dovškemu županu Lavtižarju, kateri mu je te dni naznanil imena tistih prebivalcev, kateri so se pregrešili zoper najvišje ukaze o gozdnih zadevah. Kar se tiče koz, ne more jih vzeti dovškim prebivalcem, ker jih pasejo, kakor sami trdè, po svojih zemljiščih in pašnikih.

Št. 686.

1777, dne 30. decembra. Loka.

Ukaz loškega glavarstva do podložnih županov zastran novega popisovanja vseh prebivalcev, stanujočih po loškem gospostvu.

Št. 687.

1778, dne 20. februarja. Loka.

Loški glavar Ivan Nepomuk grof Edling ukazuje dovškemu županu Matiji Lavtižarju, da naj preskrbuje z vsemi potrebščinami Jakoba Ignacija Zewall-a, žitničarja loškega gospostva, ter Antona Jezeršeka, selskega sodnika, dokler se mudita na Dovjem zastran novega popisovanja tamošnjih prebivalcev.

Št. 688.

1778, dne 11. maja.

Dolžno pismo Jere Jančič-eve, kmetice v žirovski županiji, kateri je Ivan Jesenko posodil 50 ogerskih cekinov.

Št. 689.

1778, dne 9. junija. Loka.

Ukaz loškega glavarstva do vseh podložnih županov, kateri naj naznanijo ljudstvu, da so se odprle v selški, poljanski in žirovski fari ter v loškem mestu trivijalne in glavne šole, kamor vsak lahko pošlje svoje otroke, da se naučé pisati, čitati in računati.

Št. 690.

1779, dne 9. aprila. Ljubljana.

Višji rudarski sodnik Ivan Volfgang pl. Aichlbürg naznanja grofu Edlingu, predstojniku loškega gospostva, da gori fužinski les, „Zadnja Sora“ imenovan. Ker je mogoče ta ogenj delo kakega zlobnega Soričana, zato naj ukaže (Edling) soriškemu županu in vsem občanom, da gredo nemudoma gasit ter tako ostali del gozda morebiti obvarujejo požara.

Št. 691.

1779, dne 19. aprila. Loka.

Grof Edling, predstojnik loškega gospostva, naznanja Ivanu Volfgangu baronu Aichelburgu, višjemu rudarskemu sodniku na Kranjskem, da je ukazal soriškemu županu Jakobu Fidlerju in vsem občanom, da morajo pogasiti ogenj v fužinskem lesu, „Zadnja Sora“ imenovanem, kar so tudi storili.

Št. 692.

1779. dne 12. junija. Loka.

Loški glavar Ivan Nepomuk grof Edling piše brodkemu, karnskemu, poljšiškemu, strmiškemu, stirniškemu, gadmarskemu, bitenskem in godeškemu županu, da je zvedel, da bi velik del tistih podložnikov, kateri so dolžni izvrševati roboto pri popravljanju loškega gradú, rajše dajal neko odškodnino v novcih. Loško glavarstvo je pripravljeno dovoliti to olajšavo svojim podložnikom proti temu, da plača vsak kmet na leto po 1 gl. in 8 kr. ter vsak polkmet po 34 kr. Ta denar bi se potem porabil za popravljanje grajskega zidu. Župani naj to izjavo naznanijo podložnikom, kateri naj potem v treh dneh povedo svoje misli.

Št. 693.

1779, dne 27. junija. Sava.

Valentin Ruard, imetnik gospostva na Savi in Plavžu, pritožuje se pri loškem glavarju zoper loške podložnike na Dovjem, ker so opustošili velik del gozda v Belici ter napravili tam laze.

Št. 694.

1780, dne 23. junija. Loka.

Ignacij Anton Prenner, oskrbnik loškega gospostva, piše bitenskemu županu Valentinu Jenku, kateri naj bi poprašal prebivalce na Suhi, na Trati, v Lipici in pri Sv. Duhu, bi li ne hoteli plačati po 3 gl. deželne veljave za popravljanje mostú, kateri se nahaja v loškem mestu pod šolo. Prenner pravi, da rečeni prebivalci večkrat vozijo čez navedeni most in zato bi bilo pravično, da bi tudi nekaj dodali za popravljanje.

Jednako pismo je dobil godeški župan Marks Jenko zastran prebivalcev po vaséh Jama, Rateče, Gorenja vas in Godešče.

Št. 695.

1781, dne 13. novembra. Loka.

Ignacij Anton Prenner, protipisar loškega gospostva, piše Martinu Prennerju, žirovskemu župniku, da naj mu pošlje vsled ukaza deželnega glavarstva obligacije nekterih v pismu navedenih ustanov.

Dne 3. januarja leta 1782. mu je znova pisal zaradi iste zadeve.

Št. 696.

1782, dne 5. februarja. Žiri.

Martin Prener, žirovski župnik, ter Matevž Vehar in Štefan Žakelj, ključarja podružnice sv. Jakoba v žirovski fari, potrjujejo, da je volil rajnki Jakob Prek rečeni cerkvi leta 1767. sto gold. deželne veljave ali pa 85 gl. nemške veljave v ta namen, da bi se brali zanj vsako leto v navedeni cerkvi dve sv. maši. Ker je pa bilo treba l. 1770. popravljati podružno cerkev sv. Ane, porabili so pri tej priložnosti imenovano svoto. Našteti možje obljubujejo, da hočejo skrbeti tako dolgo časa, dokler ne povrne cerkev sv. Ane rečene svote, da se bodete v resnici vsako leto brali dve sv. maši za rajnkega Preka.

Št. 697.

1782, dne 5. februarja. Žiri.

Martin Prener, žirovski župnik, ter Jakob Vehar in Jožef Kavčič, ključarja podružnice sv. Ahacija v žirovski fari, potrjujejo, da je leta 1776. volil rajniki Matevž Brencè cerkvi 200 gl. deželne veljave ali 170 gl. nemške veljave v ta namen, da bi se zanj brale vsako leto četiri sv. maše v cerkvi sv. Ahacija.

Št. 698.

1782, dne 5. februarja. Žiri.

Martin Prener, žirovski župnik, ter Andrej Raznožnik in Jurij Polenšek, ključarja farne cerkve sv. Martina v Žiréh, potrjujejo, da je volil rajniki Ivan Jesenko leta 1778. cerkvi 200 gl. deželne veljave ali 170 gl. nemške veljave v ta namen, da bi se prvič vsako leto jedenkrat zanj maševalo v rečeni cerkvi, drugič da bi se oskrboval tamošnji križev pot, in tretjič, da bi bila po maši vsakikrat pridiga o milostih in odpustkih križevega pota.

Št. 699.

1782, dne 20. februarja. Freising.

Freisinški škof Ludovik Josip naznanja Ivanu grofu Edlingu, glavarju loškega gospostva in mesta, da naj se od pretečenega 15. januarja naprej po smrti vsakega freisinškega uradnika in služabnika, naj si bo v službi ali pa že v pokoju, izplača njegovim dedičem po jedna mesečna plača.

Št. 700.

1782, dne 5. marca. Žiri.

Martin Prenner, žirovski župnik, ter Urban Strel in Mihael Eržen, ključarja podružnice sv. Ane v žirovski fari, obljubujejo, da hočejo tistih 100 gl. deželne veljave, ktere je Jakob Prek volil podružnici sv. Jakoba in ktere je pozneje nekdanji žirovski župnik Luka Rand porabil za popravljanje podružnice sv. Ane, z obrestmi vred povrniti podružnici sv. Jakoba.

Št. 701.

1787, dne 30. aprila. Loka.

Prošnja do c. k. višje administracije, da bi se dvema loškima davkarskima uradnikoma, ktera sta si pri uravnavi

davka pridobila mnogo zaslug, zvišala njih mesečna plača od 30 in 25 gl. na 45 in 30 gl., ker tako veliko plačo imajo tudi knezofreisinški uradniki.

Št. 702.

1789, dne 9. maja.

Dolžno pismo Ane Homan-ove in Franceta Kuralta iz Jame v godeški županiji, kterima je Mica Bitenc iz Labor posodila 90 gl. deželne veljave. Podpisal je pismo Leopold Avguštin baron Paumgarten, glavar loškega gospostva in mesta.

Št. 703.

1793, dne 23. oktobra. Poljane.

Pogodba, s katero prepuščata Leopold baron Paumgarten, glavar loškega gospostva in mesta, in pa Valentin Notar, župnik in dekan poljanski, Francu Miklavčiču iz Puštala, podložniku starološkega župnika, neko njivo blizu Loke.

I.

Imenik oseb in krajev.

(Števila pri posameznih imenih kažejo številke dotičnih registrov.)

Aichelburg (Aichlbürg). — Ivan Wolfgang baron A., višji rudarski sodnik na Kranjskem, 690, 691.

Ajmanov grad (Ehrenau) med Loko in Kranjem, 546, 680.

Altenmarkt blizu Radstadta na Solnograškem, 462.

Auersperg (Aursperg). — Kristof baron A., deželni odbornik in oskrbnik deželnega glavarstva, 38. — Herbart baron A., gospod v Šumberku deželni oskrbnik, 82. — Herbart grof A., 202, 209. — Volf Engelbreht grof A., deželni maršal in deželni oskrbnik, 223, 252. — Volf Engelbreht grof A., deželni glavar kranjski, 291, 310, 382, 411, 486. — Anton Jošt grof A., deželni glavar, 614. — Karol grof A., deželni odbornik, 614. — Auerspergovi konjiki, 205. — Auerspergov polk, 219.

Augsburg, mesto na Bavarskem, 228, 279, 327, 380. — Augsburžanje, 230. — Augsburški trgovci: Ivan Kristof Mayr, 444, 445; Ivan Jurij Mayr, 444, 445. — Augsburški koadjutor Klement Venceslav, 627.

Aussee, mesto na gor. Štajerskem, 577.

Avstrijsko, 169, 171, 604. — Avstrijske dežele, 169, 170, 643. — Avstrijske kronovine, 10. — Avstrijci, 10. — Avstrijski vladarji, 180. — Avstrijsko komorno svetovalstvo, 5. — Avstrijski nadvojvode, 80. — Nadvojvoda Karol 30—32. — Nadvojvoda Ferdinand, 64, 72, 73, 86. — Nadvojvodinja Marija Terezija, 627. — Dolenje-Avstrijsko, 8. — Dolenje-avstrijska vlada, 44. — Notranje-avstrijska vlada v Gradcu, 169—171, 180, 240, 301, 302, 307, 317, 320, 325, 450. — Notranje-avstrijska dvorna komora, 294, 296, 450, 563. — Notranje-avstrijski tajni svetovalci v Gradcu, 253, 302, 305, 307, 323, 325, 332, 356, 360, 379, 390, 394, 474, 489.

Bačine („Batschinach“), vas v poljanski dolini, 24 e.

Bamberg na Bavarskem. — Bamberški škofje, 170, 171.

Bar, nekdanje vojvodstvo v Lotaringiji. — Barska vojvodinja Marija Terezija, 627.

Barbo. — Bernardin B., deželni oskrbnik, 90, 91. — Josip B. grof Waxenstein, deželni odbornik, 614.

Barby blizu izliva reke Saale v Labo. — Grof barbyski Klement Venceslav, 627.

Baumgarten gl. Paumgarten.

Bavarsko, 159, 204, 224, 228—230, 453. — Bavarska vojska, 547.

Bela peč, vas na Gorenjskem. — Belopeško gospostvo, 645. — Marko Benaglio, lastnik belopeškega gospostva, 241. — Belopeški oskrbnik Ivan Brencè, 561, 562. — Belopeški podložniki, 561.

Belica, gora blizu Dovjega na Gorenjskem, 291, 693. — Belica, sedlo blizu gore Belice, 486.

Beneško, 604. — Beneška sol, 629. — Beneški cekini, 175. — Beneške sreberne krone, 130, 132, 137, 175. — Beneški bakreni drobiž, 578.

Benetke, 214. — Benečanje, 228, 341.

Berg, nekdanje vojvodstvo v severozahodni Nemčiji. — Berški vojvoda Klement Venceslav, 627.

Besnica („Vessnitz“), vas pod Sv. Joštom blizu Kranja, 24 r, 169, 348. — B. Spodnja, 24 i. — Besničanje, 169. — Cerkev sv. Ivana in sv. Tilna v Besnici, 24 i. — Besniški gozd, 87. — Besniške toplice, 87.

„Besolnitzi“, kraj v poljanski županiji ¹⁾, 24 e.

Bezovnica („Besolnitzi“), zaselje v selški občini ¹⁾ blizu Sv. Mohorja, 24 o.

Bidov (Waidhofen) na Ipuši na Dol. Avstrijskem, 80, 326.

Binkelj, vas v starološki občini, 26.

Bistra pri Borovnici, 231.

Bistrica Gorenja na Koroškem, 42.

Bitno („Veichting“), vas med Loko in Kranjem, 24 s, 37, 38, 90, 91, 395, 417, 550. — B. Zgornje, 18, 122, 473. — Bitničanje, 152, 170, 209, 222, 240, 372, 391, 394. — Bitenska soseska, 220, 231. — Bitenska županija („Officium Veichting“), 24 s, 27, 39, 46, 53, 55, 59, 71, 100, 110, 123, 130, 157, 162, 170, 171, 205, 245, 363—366, 370, 372, 377—379, 382—384, 392, 394—396, 450, 518, 528, 536, 541, 549, 555, 575, 681. — Bitenski župani, 259, 363, 367, 641, 692. — Bitenski župan Matija Porenta, 332; Gregor Hartman, 548, 550, 551; Valentin

¹⁾ V tem imeniku se nahaja včas izraz županija. drugikat pa občina ali srenja. Ker se sedanje občine loškega okraja ne vjemajo popolnoma s staro razdelitvijo, zato rabim za nekdanji »Supp. Amt ali Officium« v tej knjigi izraz županija, za sedanjo razdelitev pa izraz občina ali pa tudi izraz srenja.

Jenko, 694. — Cerkev sv. Uršule, 122. — Bitenski gozd, 220, 222, 240, 258.

Blagay. — Franc Adam Vrssin grof B., kranjski deželni vicedom, 499, 501.

Bled. — Blejsko gospostvo, 486, 645. — Oskrbnik blejskega gospostva Jakob Kristan, 68. — Poročnik Ivan Jakob Waittmann zu Maran, brat blejskega glavarja, 205. — Zakupnik blejskega gospostva Marks Pečohar mlajši, 425. — Blejski podložniki, 486.

Bódovlje („Bodouli, Fundal“), vas v loški občini, 24 g, 57.

Bohinj. 81. — Fužine v Bohinju, 288.

Bonhomo. — Nikolaj B. zu Wolffspichel, deželni vicedom, 44. — Ivan B. zum Wolffspübel vnd Manspurg, svetovalec avstrijskega nadvojvode Ferdinanda, vojni izplačevalec na hrvaški granici in čveterooskrbnik deželnega glavarstva na Kranjskem, 64.

Brdo nad Kranjem, 18.

Brdo („Naberdi“), kraj blizu Vinharjev v poljanski občini, 24 e.

Brdo Dolenje („Dragottes“), vas v poljanski občini, 24 e.

Brdo Jarče („Jartschemberdi“), vas v javorski občini, 24 p.

Brdo Lovsko („Louskhimberdi“), vas v javorski občini, 24 e.

Brdo Petrovo („Peterlseghk“), kraj na kranjsko-goriški meji blizu Sorice, 24 k.

Brdo Plečno („Pletschnemberdi“), kraj v poljanski občini, 24 h.

Brdo Srednje („Srednimberdi“), vas v občini Trata v poljanski dolini, 24 d.

Breg („Rain“) blizu Mavčič, 14, 18, 37, 38.

Brekovice („Brekhobtz“), vas v žirovski občini, 24 b.

Bréznica („Bresnitzi“), vas v žirovski občini, 24 b, 112.

Bréznica („Bresnitzi“), vas v loški občini, 24 g, 258.

Brezovica („Bresowitzi“), vas blizu Kroke na Gorenjskem, 24 i.

Briksen, mesto na Tirolskem. — Briksenški škofje, 170, 171, 348, 425.

Brlog („Erlach?“) blizu Stare Loke, 177.

Brodí, vas v poljanski dolini, 24 g, 596. — Brodska županija („Officium Fuerten“), 24 g, 39, 46, 55, 57, 100, 110, 157, 377, 378, 382—384, 392, 549. — Brodski župani, 99, 692. — Brodski župan Jurij Trepal, 317, 319, 320.

Brunik („Brusnig“), vas blizu Radeč na Dolenjskem, 618.

Buczelein. — Ivan Andrej baron B., grajski grof na ljubljanskem gradu, 355.

Bukovica („Bukhawitz“), vas v selški občini, 24 p, 110.

Bukovšica („Bukhawitz“), vas v selški občini, 24 o.

Bukov vrh ali Sv. Sobota („Bukhawurch“), vas v poljanski občini, 24 h.

Burekhrain (Purkhrain), grad na Bavarskem, 252, 304.

Burgund. — Burgundska vojvodinja Marija Terezija, 627.

Caczianer, gl. Katzianer.

Camnich, gl. Kamnik.

Cávrno („Zabornim“), kraj v starološki občini, 24 o.

Celje na Štajerskem, 231.

Celovec na Koroškem, 231, 433.

Cerkno, vas na Tolminskem, 24 c, 604. — Cerkljanska farna cerkev, 604. — Cerkljanska fara, 604. — Cerkljanski farani, 604. — Cerkljanski vikar, 604. — Cerkljanski kaplan, 604. — Cerkljanski farovž, 604.

Cerngrob („Eerngrueb“), vas v starološki občini, 24 r, 283, 450. — Cerngrobski cerkovniki, 144, 317. — Cerngrobski gozd, 380.

„Choiniwurch“, kraj v poljanski županiji, 24 e.

Cigani, 8.

Čoronini. — Ludovik C. von und zu Cronperg, 81.

Čabrače („Tschabratschi“), vas v poljanski dolini, 24 d.

Čedad na Beneškem. — Čedadski kapitel, 604.

Čepulje („Tschepul“), vas v starološki občini, 24 o.

Češko, 10. — Čehi, 10. — Češki kralji, 82. — Češki kralj Otokar, 196, 197; Ferdinand, 90, 91; Leopold, 455. — Češka kraljica Marija Terezija, 627.

Češnjica („Tscheschnitz“), vas v selški občini, 24 n, 602, — Češnjičanje, 602. — Češnjiški gozd, 126—129, 133.

Češnjica („Khersteten“), vas blizu Kroke, 24 i.

Četena raván („Tschettenoraun“), vas v javorski občini, 24 f, 24 r.

Črnc („Tschernem“), kraj v selški občini blizu Sv. Lenarta, 24 p.

Črnelo („Rotenpuchl, Rottnpüchel, Rotenpuechl“), grad blizu Kamnika, 6—9.

Črni Kal v Istri. — Črnikalsko vino („Zernicaler“). 122, 214.

Črni vrh, gora na meji Tolminskega in Kranjskega blizu Novakov, 24 c.

Dalmacija. — Dalmatinska kraljica Marija Terezija, 627.

Danje, vas v soriški občini. — D. Spodnje („Niederhueben“), 24^k. — D. Zgornje („Oberhueben“), 24^k.

Davče („Alss“), vas v soriški občini, 24^c, 24ⁿ, 244. — Davčanje, 169. — Davška županija, 110, 286, 288, 431. — Davški župani, 99, 633, 665. — Davški župan Andrej Jemec, 648; Martin Peternel, 677.

Delnice („Delnitzach“), vas v javorski občini, 24^f.

Dienstman. — Dr. D., odvetnik loškega gospostva, 307.

Dietrichstain. — Moric pl. D., 32. — Grof D., 231.

Dinkelsbühl, mesto na Bavarskem, 230.

Dob pri Kamniku. — Lorenc Hörner, župnik v Dobu, 187.

Dobeni („Dobenemb“), vas v osliški občini, 24^d.

Dobeno („Nadobenemb“), kraj v javorski občini, 24^f.

Dobje („Dobie“), vas v poljanski občini, 24^e.

Dobračeva („Dobratsch“), vas v žirovski občini, 24^b.

Dobrava („Dobrawi“), kraj v hotaveljski županiji, 24^d.

Dobrava Gorenja („Gorenidobrawi“), vas v občini Trata, 24^e.

Dobrava Dolenja („Dolenidobrawi“), vas v občini Trata, 24^e.

„Dobritschewi“, kraj v osliški županiji, 24^c.

Dobróslavica („Dobrosslitzi“), zaselje v selški občini, 24ⁿ.

Dole („Dolech“), vas blizu Zavraca, 24^a, 110.

Dolenčiče („Dolentschitsch“), vas v javorski občini, 24^f.

Dolenja vas („Doleniwassi“), vas v selški občini, 24ⁿ.

Dolenjsko, 3, 89, 164, 169, 216, 231, 245, 248.

Dolina („Im Thall“), kraj v soriški občini, 24^k.

Dol Suhi („Suchidol“), vas v občini Trata, 24^e.

Domačejek („Domatschentzi“), kraj v javorski občini, 24^f.

Donauwörth, mesto na Bavarskem, 230.

Dorfarji („Dorffern“), vas v starološki občini, 24^s, 24^u, 99.

Dornberg. — Pl. Dornberg, 170.

Dovje („Lengfelden, Lengenfeld“), vas na Gorenjskem, 291, 522, 678, 683, 687, 693. — Dovžanje, 111, 157, 169, 561, 624. — Dovški prebivalci, 679, 685. — Dovški župnik, 647. — Dovški farovž, 647. — Dovška županija, 24^l, 55, 106, 110, 111, 152, 153, 169, 241, 522, 647, 649, 655, 674, 678, 684. — Dovški župani, 581, 665. — Dovški župan Matija Lavtižar, 624, 679, 685, 687. — Dovški urbar, 154. — Lov in ribstvo na Dovjem, 148.

Dragobaček („Dragobratschitz“), kraj v selški občini blizu Sv. Lenarta, 24^p.

Dravlje, vas blizu Ljubljane, 231.

Dražgoše („Smretsch“), vas v selški občini, 24^m, 209. — Cerkev sv. Lucije v Dražgošah, 592, 617, 652, 654, 669.

Drulovka, vas blizu Mavčič, 18, 37, 38.

Dunaj, gl. mesto Avstrijskega, 5, 188, 265—268, 275, 285, 288, 303, 304, 307, 308, 313, 314, 316—320, 323, 326, 327, 332, 339, 341, 379, 412, 487.

Dür (Durr). — Sigmund von der D., kranjski deželni vicedom, 5, 7, 9.

Dvor Stari („Altenhofen“), vas v starološki občini, 24^r, 24^s.

Edling. — Ludovik pl. Edling, imetnik gospostva v Polhovem Gradcu, 181. — Ivan Nepomuk grof E., administrator (glavar) loškega gospostva in mesta, 667, 668, 671, 672, 675—678, 681, 684, 687, 690—692, 699.

Eggenperg. — Rupert pl. E. baron zu Ernhausen, imetnik (zakupnik) loškega gospostva, 74—76, 79, 80, 169. — Vojvoda Cromau-ski in knez E., 125, 148.

Egckh (Egkh). — Ivan Josip pl. E., 17, 18. — Nikolaj baron E., 169. — Sidonija pl. E., 169. — Ivan Friderik pl. E., 169.

Egkher. — Anton E. baron v Käpfing-u in Liechtenegkh-u, gospod na Kalling-u, knezofreisinški tajni svetovalec ter glavar loškega gospostva in mesta, 569—573, 575.

Engern, del Saskega. — Vojvoda engernski Klement Venceslav, 627.

Erjavsko brdo („Eryausskhimberdi“), kraj blizu Hobovšč v osliški županiji, 24^c.

Erlach, morebiti Brlog, vas blizu Stare Loke, 177.

Fankel (Fangkhl, Fängkhl, Fanckhl, Fankhl, Fanckhel, Fänkhel, Fankell, Fanekhl) Jakob, knezofreisinški svetovalec in oskrbnik loškega gospostva, 68—71, 73, 75, 77—84, 86, 87, 89, 91—93, 95, 96, 99, 291.

Farjev potok („Pfaffen-Pach“), 81.

Flandrija v Belgiji. — Flanderska grofinja Marija Terezija, 627.

Francozi, 2, 204.

Freising, mesto na Bavarskem, 12, 31, 35, 72, 73, 78—80, 92, 97, 101, 105, 121, 131, 132, 134, 136, 139—145, 148, 149, 151, 153—156, 158, 160, 161, 163, 165—169, 171, 174, 176, 178, 180, 184, 187—189, 191, 193—195, 197, 200, 201, 204, 205, 208, 209, 215, 217, 221, 222, 224, 228, 230, 234, 238, 239, 243—246, 248, 252, 255, 258, 259, 267—270, 274, 276—278, 280, 284—286, 294, 298, 307, 308, 314, 316, 317, 324, 330, 342, 346, 350, 352, 368, 381, 385—387, 391,

398—401, 406—409, 413, 416—423, 426, 431—434, 436, 439, 442—445, 453, 458, 463—465, 467, 470—472, 479, 485, 489, 491, 492, 494, 497, 508, 509, 511, 513, 521, 524, 571, 607—609, 611, 612, 699. — Freisinški meščanje, 230. — Freisinško gospostvo, 72, 80, 86, 115, 122, 204, 223, 385, 387, 409, 423. — Freisinška oblast, 115. — Freisinška gosposka, 125, 151. — Freisinška sodnija, 151. — Freisinška škofija, 86, 101, 125, 143, 151, 153, 170, 180, 268, 325, 377, 387, 399, 480, 627. — Freisinški škofje, 10, 11, 13, 15—17, 24, 24 r, 24 u, 25, 34, 39, 44, 50, 72, 73, 85, 89, 93, 94, 102—104, 107, 110, 118, 122, 124—126, 132, 133, 135, 141, 148, 150, 152, 154, 157, 159, 160, 163, 164, 169—172, 175, 180, 182, 190, 192, 196—198, 200, 201, 204, 206, 208, 209, 214, 216, 218—220, 222, 229—231, 233, 237, 240—242, 244, 245, 247, 251—253, 257, 258, 260, 266, 282, 291, 296, 303, 305, 307, 312—317, 322, 325, 326, 331, 343—345, 349—352, 358, 359, 361, 364, 365, 370, 372, 379, 381, 390, 397, 398, 403—407, 415—418, 420, 424, 448—450, 452, 454, 455, 457—460, 462, 463, 480, 495, 524, 605, 606, 650.

Freisinški škofje: Albreht (vladal 1349—59), 125. — Leopold (vladal 1377—81), 125. — Filip (vladal 1499—1541), 12, 125, 138, 139, 169. — Ernest (vladal 1566—1612), 31, 35. — Štefan (vladal 1612—1618), 78—80. — Vid Adam (vladal 1618—51), 92, 97, 99, 101, 102, 105, 115, 120, 121, 131, 134, 136, 138—140, 142—145, 148, 149, 151, 153, 155, 156, 158, 161, 165—170, 174, 176—178, 180, 184, 187—189, 191, 193—195, 210, 215, 221, 227, 234, 238, 239, 243, 246, 248, 252, 255, 267—281, 283—289, 294, 298, 304, 308, 315, 387. — Albreht Sigmund (vladal 1652—85), 324, 330, 333, 342, 346, 356, 363, 380, 384—387, 391, 399—401, 408—411, 413, 416, 419, 421—423, 425—427, 429—434, 436—444, 453, 464—468, 470—472, 477, 479, 485, 487—492, 508, 511—514, 516, 520, 521. — Ivan Franc (vladal 1695—1727), 571. — Ivan Teodor (vladal 1727—63), 607—612. — Klement Venceslav (vladal 1763—68), 627. — Ludovik Josip (vladal 1769—88), 699.

Freisinški stolni kapitel, 142, 152, 169—171. — Freisinški korarji, 204. — Freisinški stolni prošt, 170. — Freisinški stolni dekan, 126, 127, 141, 148, 159, 188, 229—231, 267, 285, 288, 294, 298, 303, 304, 307, 308, 330, 346, 351, 358, 423. — Freisinški vikar, 230. — Freisinški svetovalci, 420, 434. — Freisinški uradniki, 170, 180, 268, 434, 699, 701. — Freisinški komisarji, 45, 100, 124, 126, 127, 169. — Freisinški komisar Ivan Jurij Puecher, 103, 107, 108, 118,

124, 133, 291. — Freisinški stolni dekan Ivan Jurij Puecher, 108, 118, 133. — Freisinski stolni dekan Ivan Jurij baron (pl.) Puech (Puechen), 232, 275, 299, 305, 317, 331, 333, 334, 341, 348, 381. — Freisinški komisar Ivan Friderik Morharten von Offenwang vnd zum Romegg, 115, 117—119. — Konrad Eggkh, blagajnik freisinskega škofa, 445. — Freisinska posestva na Štajerskem in Kranjskem, 31. — Freisinski zakupnik v Oberwelzu, 145, 178. — Adam Winter, freisinski agent v Gradcu, 288, 296. — Freisinski vazal, 349. — Freisinski služabniki, 180. — Freisinski podložniki, 115, 118, 151. — Freisinski grb, 133. — Freisinski gozdi, 151. — Freisinski arhiv, 169. — Freisinski urbarji, 169.

Furlansko, 216, 219, 222. — Furlanski tabor, 85. — Furlanska vojska, 125.

Fürnpfeil (Fiernpfeill, Fiehrnpfeil, Führrnpfeill, Führrnpfeil). — Korbinijan F., sodnijski in proti-pisar, 130, 156, 185, 186, 189—191, 200, 201, 203, 205—210, 212, 215—224, 227, 229—231, 233, 234, 237, 268. — K. F., sodnijski pisar in začasni oskrbnik (podoskrbnik, podglavar) loškega gospostva in mesta, 109, 204, 225, 228, 235, 236. — K. F., oskrbnik loškega gospostva in mesta, 239—245, 248—251, 253, 254, 256—259, 267, 270, 272, 273, 276—278, 281, 283—286, 288, 291, 294, 307, 308, 343, 346, 350, 385, 387, 401, 405, 417, 432, 440. — Sigmund F., 146, 180, 269, 291, 324, 379. — S. F., žitničar loškega gospostva, 399, 441, 448. — Fürnpfeilovi dediči, 511, 516.

Gaberk („Gabergkh“), vas v loški občini, 24 g.

Gaberska gora v javorski občini, 24 f. — Cerkev sv. Primoža na Gaberski gori, 552.

Gaberska gora („Gaberskhigori“), kraj v poljanski občini (?), 24 h.

Gabrovo („Gabrowa“), vas v loški občini, 24 g, 24 r, 258.

Gadmarje, županija („Officium Gadmar“) v okolici Stare Loke, 24 q, 24 r, 27, 39, 46, 55, 100, 110, 123, 157, 162, 177, 245, 428, 518, 549, 681. — Gadmarski župani, 548, 641, 692. — Gadmarski župan Matevž Pokoren, 53; Jurij Porenta, 270, 271.

Gall. — Jurij Andrej G., 197. — Bogomir G. zu Rudolphsekh, kranjski deželni odbornik in oskrbnik deželnega glavarstva, 300. — G., logarski mojster za Kranjsko, 313.

Gallenburg. — Pl. G., 417.

Glamoč, mesto v Bosni, 8.

Godešče („Newsass“), vas v starološki občini, 13, 24 t, 395, 694. — Godeščanje, 394. — Godeška županija („Officium

Newsass“), 24^t, 39, 46, 49, 55, 56, 100, 110, 123, 157, 162, 209, 245, 377, 382—384, 392, 394—396, 518, 681, 702. — Godeški župani, 99, 548, 551, 641, 692. — Godeški župan: Matevž Zihlerl, 549, 550; Marks Jenko, 694.

Golica Spodnja („Dolenigolitzi“), vas v selški občini, 24ⁿ, 544.

Golica Zgornja („Gorenigolitzi“), vas v selški občini, 24ⁿ, 544. — Goliška brv, 615.

Gore („Tschudenberg“) blizu Idrije, 24^b.

Gorenja vas („Goreniwassi“) v poljanski dolini, 24^e, 351.

Gorenja vas v starološki občini, 694.

Gorenjsko, 3, 93, 614. — Gorenjci, 4, 6. — Nadduhovnik za Gorenjsko, 120, 133. — Nadduhovnik za G. Jurij Scharlichius, cesarski komisar in spiritualibus, 476, 477. — Naddjakon po gorenjskem delu oglejske patrijarhije Leopold Josip Hanibal grof Petaz, baron v Podgradu in gospod v Ribniku, doktor teologije in dekan stolne cerkve v Ljubljani, 592. — Okrožno glavarstvo za G., 618—620, 629—631, 638—641, 643, 644, 649, 651, 656, 659, 660, 666—668, 678, 684, 685.

Gorica, 82, 209, 677. — Goričanje, 209. — Goriško, 10, 32, 128, 209, 222, 619. — Goriška grofija, 5, 9. — Goriško nadglavarstvo, 199. — Goriška grofinja Marija Terezija, 627.

Goriče blizu Medvod, 11, 13, 634. — Goriško gospostvo, 13, 192. — Imetnik goriškega gospostva Kristof Ravbar, 13.

Gorje, vas na Cerkljanskem, 24^c.

Gornji grad v savinski dolini na Štajerskem, 11.

Goropeke („Gorapetzi“), vas v žirovski občini, 24^b.

Gosteče („Gostegkh“), vas v medvodski občini, 13, 24^t, 47, 56.

Govejek („Gobeytzi“), vas v žirovski občini, 24^b.

Gradec, gl. mesto Štajerskega, 10, 12, 30, 74, 80, 86, 90, 116—120, 122, 134, 141, 143, 148, 152, 164, 165, 171, 172, 176, 219, 222, 231, 238, 239, 241, 253, 266, 288, 296, 297, 302, 305, 307, 313, 317—320, 323, 326, 328, 330, 332, 333, 339, 341, 350, 351, 353, 356, 359, 360, 379, 390, 394, 402, 412, 422, 424, 450, 472, 474, 475, 487, 489—491, 563, 569, 577.

Gradišče (Gradiska) na Primorskem, 137. — Gradiščansko, 619. — Gradiščanska grofinja Marija Terezija, 627.

Granica („Granitz, Gräniz“) na Hrvaškem, 3, 172, 219.

Grundler (Grundtler), 324, 379. — Jeremija G., 182, 187, 198, 207, 240, 251. — Jeremija pl. Grundlern, 484. — Brat Jeremije G. je bil Ivan G., 251. — Dr. Ivan G., 219, 222, 251, 269. — Ivan G., protipisar loškega gospostva, 520, 521. — Ivan pl. Grundlern, 517.

Habsburg. — Habsburška grofinja Marija Terezija, 627.

Halden. — Josip Anton Evzebij baron H., glavar loškega gospostva in mesta, 552, 554, 555, 557, 559, 565, 567, 568. — Rudolf Ferdinand Josip Anton pl. H. zu Neidberg, glavar loškega gospostva in mesta, 586, 596.

Hälling, morebiti Hallein na Solnograškem, 577.

Hanau, nekdanja grofija tik Mena na Nemškem. — Hanauski grof Klement Venceslav, 627.

Henneberg, nekdanja poknežena grofija na Nemškem. — Henneberski pokneženi grof Klement Venceslav, 627.

Herwart (Herwardt, Hörwardt, Hörwarth, Herwohrt) zu Hohenburg (Hochenburg, Hochenwurg, Hohenwardt). — Ivan Kristof H. zu Hohenburg, stolni školastik, freisinski svetovalec in oskrbnik loškega gospostva, 47—49, 51, 53, 54.

Hitzing (Hüczing, Hiczing). — Burkhard pl. H. zu Hiczenegg (Hüzenekh), cesarski svetovalec, kranjski deželni prisednik, stanovski tajnik in pisar, 131, 132, 155, 164, 184, 207, 216, 219, 222.

Hleven vrh („Khlenowurch“), vas v žirovski občini, 24^a, 110, 112. — Hlevnovršanje, 233, 342. — Hlevnovrški podložniki, 416, 417. — Hlevnovrški rovtarji, 389. — Hlevnovrški kajžarji, 389. — Hlevnovrška županija, 24^a, 27, 39, 46, 55, 110, 209, 241, 256, 265, 328, 331, 334, 371, 398, 450, 681. — Hlevnovrški župani, 99, 256, 635. — Hlevnovrški župan: Boštijan Bogataj, 538, 545; Jurij Kalan, 634, 675, 677, 681. — Hlevnovrški žitni davek, 346, 350.

Hlevišče („Chlewisch“), vas blizu Zavraca, 24^a.

Hobovšče („Chodwulsch“), vas v osliški občini, 24^c, 24^d, 110, 151. — Hobovške fužine, 24^d.

Hobovščica, potok pri Hobovščah, 24^c.

Hojke („Choygkhi“), kraj med Sv. Ožboltom in Sv. Andrejem v loški občini, 24^h.

Hollenburg, kraj blizu Donave na Dol. Avstrijskem, 326.

Holmovec, („Chom“), kraj v osliški občini, 24^d.

Hosta („Chost“), vas v loški občini, 24^r, 45.

Hotavlje, vas v občini Trata, 24^c, 24^d, 24^e, 112. — Hotaveljska županija („Officium Khathaffl“), 24^d, 27, 39, 39, 46, 55, 100, 110, 157, 256, 392, 503, 549, 608. — Hotaveljski župani, 99, 122, 633. — Hotaveljske fužine, 148, 151.

Hotomež, graščina blizu Radeč na Dolenjskem. — Njen lastnik je bil Franc Ivan pl. Amigoni, višji poštni oskrbnik, 618.

Hotóvlje („Chottowli, Chothouli“), vas v poljanski občini, 24^e, 24^h, 503.

Hrastnica („Chrastnitz“), dolina pod Sv. Barbaro v loški občini, 24^h.

Hrib („Chribu“) pri Sv. Petru blizu Bodovelj v loški občini, 24^h.

Hrib („Chribw“), zaselje v selški občini blizu Bukovšice, 24°.

Hrušica, vas blizu Jesenic na Gorenjskem, 561.

Hrvaško, 461, 579. — Hrvaška kraljica Marija Terezija, 627. — Hrvaški vojni izplačevalec, 48, 64. — Hrvaška meja, 311. — Hrvaški bataljoni, 551.

Hüczing gl. Hitzing.

Hvalče Njive („Chwaltschegniwe“), vas v poljanski dolini, 24^d.

Idrija, mesto na Kranjskem, 534, 612. — Idrijsko gospostvo, 122. — Idrijski rudnik, 122. — Ferdinand Julij Sežun, cesarski uradnik v Idriji, 534. — Fara v Spodnji Idriji, 604.

Ig pri Ljubljani. — Josip Šerbol, duhovni pomočnik na Igu, 124.

Inching, morebiti Inzing blizu Innsbrucka na Tirolskem, 255.

„In der Jauritscha“, kraj v osliški županiji, 24^c.

Innsbruck na Tirolskem, 255.

Istra, 2, 3, 6, 7. — Istrijani, 4, 6.

Italija, 587. — Italijani, 8.

Izgorec („Ysgori“), kraj v poljanski občini, 24^d.

Ižgorje („Ysgori“), vas blizu Zavraca, 24^a.

Ižgorje Gorenje („Goreniysgori“), vas blizu Zavraca, 24^a.

Jadransko morje. — Obmorska meja, 311.

Jama („Lueg“), vas blizu Mavčič, 18, 24^t, 37, 38, 694, 702.

Jamnik („Seitziraun“), vas v selški občini, 24^m.

Janežovo Sušje („Janeschaisuschie“), kraj v osliški županiji, 24^c.

Javorje, vas v poljanski dolini, 24^f. — Javorska županija („Officium Affriach“), 24^f, 27, 39, 46, 55, 100, 110, 157, 378, 392, 549. — Javorski župani, 99. — Javorski župan Ivan Dolenec, 549. — Cerkev sv. Egidija v Javorjah, 605, 607.

Javornik, vas ob Savi na Gorenjskem, 152, 678, 679. — Fužine „na Javernah“, 655.

Javornik („Yawernitzi“), zaselje pod Sv. Joštom blizu Kranja, 24°.

Jazbine („Jaswinach“), vas v javorski občini, 24^e.

Jazne („Jaswinach“), vas blizu Otaleža na Tolminskem, 24 c, 534.

Jelenčiče („Jelentschitsch“), kraj v selški občini, 24 m.

Jelovica („Yelowitz“), vas v javorski občini, 24 f.

Jelovica („Jallouiczen“), gozd med selško in bohinjsko dolino, 68, 425, 563.

Jeperica blizu Medvod na Gorenjskem, 674, 680.

Jesenice, vas na Gorenjskem, 548, 561, 683. — Rudarski podsodnik na Jesenicah, 655. — Anton Deiller, rudarski podsodnik na Jesenicah, 683.

„**Jessenirauni**“, kraj v osliški županiji, 24 c.

Jezeršek („Jesertschitsch“), kraj v osliški županiji, 24 d.

Jocher Adam pl. Egersperg (Eggersperg, Eggensperg), zakupnik freisinskega gospostva v Rotenfelsu na gor. Štajerskem, 218, 220—223, 229, 231, 244, 413.

Judenburg, mesto na gor. Štajerskem, 49, 51, 52.

Jüllich, nekdanje vojvodstvo na severozahodnem Nemškem. — Jüllichski vojvoda Klement Venceslav, 627.

Kališe („Khalischi“, vas v selški občini, 24 m, 98.

Kamen („Stain“), nekdanji grad blizu Begunj na Gorenjskem, 18.

Kamnik („Stain, Camnich“), mesto na Gorenjskem, 1, 94—96, 104, 208, 476. — Kamniški nadduhovnik, 103, 104. — Kaplanija sv. Ivana v Kamniku, njeni podložniki, 169, 170. — Kaplan (beneficijant) kaplanije sv. Ivana, 169, 170.

Kandija (Kreta), otok v Sredozemskem morju, 231.

Karlovec, mesto na Hrvaškem, 222, 379, 461. — Karlovska robotnina, 55, 74.

Karne („Oberstain“), nekdanji grad nad mestom Kamnikom, 18. — Karneško gospostvo, 154, 170.

Karnska županija („Officium Kharinthianorum“) na jugozahodni strani od Škofje Loke, 24 h, 39, 46, 55, 110, 200, 265, 328, 331, 450, 549, 634, 681. — Karnski župani, 99, 635, 692. — Karnski župan Jurij Kalan, 634, 675, 677, 681. — Karnski podložniki, 416, 417. — Karnski žitni davek, 346, 350.

Katzenstain, nekdanji grad blizu Begunj na Gorenjskem, 2, 3.

Katzianer (Khatzianner, Caczianer, Kaczianer). — Ivan K., baron v Katzenstainu in Smledniku, najvišji vojni glavar na Ogerskem in deželni glavar na Kranjskem, 2, 3, 5, 10.

Kisel (Khiszl). — Jurij baron K., deželni upravitelj na Kranjskem, gospod polhograjskega gospostva, 62. — K., polkovnik in cesarski maršal, 92.

Kladje („Khladie“), vas v osliški občini, 24 d.

Kleve, nekdanja vojvodina na severozahodnem Nemškem.
— Klevski vojvoda Klement Venceslav, 627.

Klevevž („Clingenfels“), grad blizu Sv. Marjete na Dolenjskem, 80, 85, 89. — Klevevško gospostvo, 86, 89, 92, 169—171. — Klevevški upravitelj (oskrbnik) Baltazar Papler, 85, 89, 97. — Klevevški podložniki, 85, 169, 171.

Klis blizu Spleta v Dalmaciji, 4, 6.

Kočevo, 3. — Kočevarji, 164.

Kočna, sedlo na kranjsko-koroški meji, 486.

Kokra, dotok reke Save pri Kranju, 656.

Kolin (Köln), mesto ob Renu na Nemškem. — Izborni knez kolinski, 359.

Komberg. — Mihael pl. K., namestni škof in stolni prošt ljubljanski, 205.

Kopačnica („Khopatschnitz“), vas v osliški občini, 24^d, 122.

Koren, prelaz na kranjsko-koroški meji, 551.

Korita („Coritha“), vas v žirovski občini, 24^b.

Koroško, 10, 42, 170, 171, 214, 216, 222, 471, 551, 577, 587. — Korošci, 10, 13. — Koroški deželni odborniki, 294, 296. — Koroška vojvodinja Marija Terezija, 627.

Kostanjevica, mesto na Dolenjskem. — Kostanjeviški glavar Ivan z Verneka, 3. — Kostanjeviško gospostvo, 3.

Kostel, trg na Dolenjskem, 3.

Kot, dolina blizu Mojstrane na Gorenjskem, 678.

Kozja ravan („Khosiraun“), kraj v osliški županiji, 24^c.

Kozlov hrib („Khoslemchribw“) ali Sv. Tomaž blizu Praprotnega v selški občini, 24^p.

Kranj, mesto na Gorenjskem, 67, 120, 122, 128, 201—203, 205, 208, 209, 219, 222, 469, 548, 551, 656, 674. — Kranjski meščan Jakob Mrjasec, 147; Jakob Papler mlajši, 147. — Kranjski sodniki, 202. — Kranjski sodnik Jernej Olben, 203, 209. — Mestno svetovalstvo, 202. — Mestni svetovalci, 202. — Kranjski trgovci, 205. — Kranjski kaplan, 469. — Bratovščina sv. rešnjega telesa v Kranju, 170. — Oskrbnik rečene bratovščine, 169. — Podložniki imenovane bratovščine, 169, 170. — Kranjski kapucini, 180, 192, 198. — Kranjska bolnišnica, 398.

Kranjsko, 2, 3, 10, 32, 102, 105, 121, 142, 169—171, 180, 188, 204, 205, 208, 214, 216, 224, 227, 228, 231, 232, 462, 487, 578, 587, 609. — Kranjska vojvodina, 70. — Kranjski vojvoda, 604. — Kranjska vojvodinja Marija Terezija, 627. — Kranjska kneževina, 5—6, 9. — Kranjski deželni knez, 48, 73, 122, 170, 171, 208, 316. — Kranjci, 214. — Kranjski ro-

jaki, 197. — Kranjski podložniki, 171. — Kranjska mesta, 216, 503. — Kranjski trgi, 216, 503.

Kranjska dežela, 151, 164, 169, 170, 211, 216, 220, 231, 236, 244, 267, 269, 272, 273, 281, 286, 292, 295, 307, 311, 312, 343, 346, 372, 547, 578. — Deželna gosposka, 50, 72, 73, 139, 150, 205, 206, 216, 240, 283, 291, 293, 295, 307, 341, 363, 384, 385, 394, 409, 410, 417, 450, 456, 547—549, 556, 578, 579, 582. — Deželna vlada, 72, 73, 132, 139, 150—152, 170, 171, 219, 233, 266, 307, 311, 343, 404, 407, 410, 466. — Deželni ukazi, 389. — Deželna cesta, 581.

Deželni maršal, 231. — Deželni maršal Volf Engelbreht grof Aursperg, 233, 252. — Najvišji štalmajster na Kranjskem Adam baron Lamberg zum Stain vnd Guetenberg, 349.

Deželno glavarstvo, 4, 8, 82, 169, 171, 205, 209, 240, 256, 301, 325, 328, 337, 338, 354, 355, 368—371, 382, 383, 386, 389, 393—396, 414, 417, 423, 426, 455, 470, 581, 642, 645, 648, 661, 695. — Deželni glavarji, 8. 256, 267, 282, 288, 297, 299, 301, 302, 305—307, 311, 313, 318, 328—330, 333, 340, 348, 353, 358, 360—362, 364, 372, 373, 375, 377—379, 384, 388—390, 392—395, 409, 417, 421, 423, 424, 426, 446, 447, 454, 456, 461, 463, 474, 475, 492, 569. — Deželni glavarji: Ivan baron Katzianer, 2, 3, 5; Jakob baron Lamberg, 30; Volf Engelbreht grof Aursperg, 291, 310, 411, 486; Anton Jošt grof Aursperg, 614. — Tajnik deželnega glavarstva Matija Schwaiger, 426, 485.

Deželni upravitelji („Verweser“), 159. — Deželni upravitelji: Andrej pl. Lamberg iz Črnela, 6—9; Jurij baron Kisel, 62.

Deželno oskrbnništvo, 61, 80, 82, 85, 170. — Deželni oskrbniki, 37, 48, 63, 66, 68, 83, 84, 143, 150, 151, 159, 187, 198, 202, 205, 207, 232, 461. — Deželni oskrbniki: Herbart baron Aursperg, 82; Bernardin Barbo, 90, 91; Henrik grof Paradeiser, 231; Volf Engelbreht grof Aursperg, 233, 252.

Deželni vicedomi, 37, 114—116, 118, 120, 133, 150, 186, 187, 202, 205, 267, 311, 320, 393. — Deželni vicedomi: Sigmund von der Durr, 5, 7, 9; Jurij Hoffer, 30, 38; Nikolaj Bonhomo zu Wolffspichel, 44; Oktavij Paniczol, 117, 119; Franc Adam Vrssin grof Blagay, 499—501. — Oskrbnik vicedomskega urada Gašper Mavrič, 18.

Višji fužinarski (rudarski) sodniki za Kranjsko, 115, 133, 216, 219, 563, 645. — Višji fužinarski sodniki (oskrbniki): Boštijan Wassertrinker, 44; Ulrik Pitton, 126—129; Karol pl. Wiczenstain, 393; Ivan Volfgang baron Aichelburg, 690, 691. — Višja rudarska sodnija, 648.

Logarski mojster („Forstmaister“) za Kranjsko Gall, 313.
 Kranjski deželani, 170, 171, 409. — Deželni stanovi, 75.
 141, 222, 223, 236, 266, 272, 311, 312, 391. — Deželni zbor,
 3, 10, 12, 13, 164, 178, 226, 231.

Deželni odbor, 13, 70, 83. — Deželni odborniki („Verordnete“), 70, 84, 85, 150, 151, 170, 172, 186, 202, 249, 250, 292, 294—296, 311, 343, 358, 404, 405, 486, 569. — Deželni odborniki: Kristof baron Auersperg, 38; Herbart pl. Lamberg, 88; Bogomir Gall zu Rudolphsekh, 300; Karol grof Auersperg, 614; Josip Barbo grof Waxenstein, 614; Franc Josip grof Strassoldo, 614; Franc Karol Schweiger pl. Lerchenfeld, 614. — Oskrbniki deželnega glavarstva: Ivan pl. Lamberg baron v Orteneku in Karneku, 18; Kristof baron Auersperg, 38; Bogomir Gall zu Rudolphsekh, 300; pičenski škof Franc Maksimilijan Voccan von Schönspasz, 365, 366, 373, 374, 376.

Deželna blagajnica (denarnica), 48, 70, 150, 157, 219, 231, 235, 236, 288. — Deželni davki, 180, 192, 212, 222. — Glavna davkarija („General Einnehmeramt“), 211, 235, 260, 284, 292, 295, 310, 311, 336, 480. — Glavni davkar („General Einnehmer“) Sebastijan Walter, 237. — Deželni dohodki, 486. — Deželna (kranjska) veljava, 97, 222, 246, 276, 350, 484, 509, 513, 542, 552, 554—556, 568, 573, 575, 583, 588, 617, 628, 636, 652, 654, 669, 694, 696—698, 700, 702.

Deželni pisar in stanovski tajnik Ivan Pučar, 219, 222. — Deželni pisar in stanovski tajnik Hüzing, 219, 222. — Deželni tajnik Schweiger, 252, 291, 330. — Stanovski tajnik odvetnik dr. Volfgang Markovič, 412. — Stanovski knjigovodja, 330, 333. — Stanovski knjigovodja Ivan Karol Samtpauer (Santpauer), 231, 392, 394.

Deželna sodnija, 252, 354, 409, 415, 417, 450, 634, 675. — Deželni sodnijski red, 393. — Deželnosodnijske pravice, 393. — Deželni sodnik, 393. — Deželni predsednik, 292. — Deželni prisednik (Beisitzer), najvišji tajnik in pisar Burkhard pl. Hiczing zu Hiczenegg, 155.

Deželna vojska („Landt Volkh“), 201, 547. — Kranjska trdnjava Otočič, 211. — Deželno vojaško komisarstvo, 550, 551. — Deželni čveterooskrbnik, 86. — Čveterooskrbnik deželnega glavarstva Ivan Bonomo zum Wolffspüchel vnd Manspurg, 64. — Deželni čveterooskrbnik Herbart baron Lamberg, 85, 88.

Kranjsko Brdo („Khransskhimberdi“), kraj v osliški občini, 24^d.

Kras, 2, 3, 6, 7, 222, 569. — Kraševci, 4, 6.

Kras („Craitzi“), zaselje v selški občini blizu Bukovšice, 24 s.

Kremének („Khremenigkh“), vas v poljanski občini, 24 e.

Kriški Kok, kraj pri Robidnici v osliški županiji, 24 c.

Križ („Kreuz, Creiz“) blizu Kamnika. — Kriško gospostvo, 154, 170.

Križna gora („Crisnigori“), vas v starološki občini, 24 o, 24 r.

Krka (Gurk) na Koroškem. — Krški škofje, 171. — Podložniki krškega škofa, 171.

Krma, dolina blizu Mojstrane na Gorenjskem, 678.

Krnice („Carnitzach“), vas v žirovski občini, 24 b. — Cerkev sv. Ahacija v Krnicah, 697.

Krnice („Carnizach“), vas v osliški občini, 24 d.

Krško, mesto na Dolenjskem, 231. — Krško gospostvo, 3.

Labore blizu Kranja („Lauer an der Saw“), 24 u, 702.

Lajše („Lasisch“), vas v osliški občini, 24 d.

Lajše („Lasisch“), zaselje v občini Trata, 24 e.

Lajše Dolenje („Dolenilasisch“), vas v selški občini, 24 m, 612.

Lajše Gorenje („Gorenilasisch“), vas v selški občini, 24 m, 612.

Lamberg. — Andrej pl. L. iz Črnela, deželni upravitelj, 6—9. — Herbart baron L., deželni odbornik in čveterooskrbnik, 85, 88. — Ivan pl. L., baron v Orteneku in Karneku, oskrbnik deželnega glavarstva, 18. — Franc pl. L. iz Kamna, 18. — Jakob pl. L. iz Kamna, 18. — Jakob baron L., deželni glavar kranjski, 30. — Jakob pl. L., zakupnik loškega gospostva, 169. — Friderik baron L., 170. — Nasledniki Friderika barona L., 170. — Podložniki Friderika barona L., 170. — Adam baron L., ritmajster pri polku Herbarta grofa Auersperga, 202, 209. — Adam baron L. zum Stain vnd Gueutenberg, bivši najvišji štalmajster na Kranjskem in v Slovenski marki, 348, 349. — Brat Adama barona L., ki je bil jezuit 348, 349. — Lambergerjeva pristava v Loki, 88.

Lampfrizhaimb. — Franc Matija pl. L. zu Pürtha auf Stärrzell, knezofreisinski svetovalec ter glavar loškega gospostva in mesta, 462—465, 467—475, 479, 482, 489, 491, 508, 511, 512, 516, 520.

„**Lamschach**“, kraj v žirovski županiji, 24 c.

Lanišče („Lanischach“), vas v osliški občini, 24 c.

Laniška gora blizu Lanišč, 24 c.

Lanthieri (Lontheri). — Lorenc pl. L., 32. — Baron L., 199.

Laško, 169. — Laško vino, 170, 243, 307. — Laški denar, 161.

Laško („Nalaskhim“), zaselje v selški občini blizu Bukovšice, 24 o.

Lavteršni vrh („Balterskhiwurch“), vas v starološki občini, 24 o.

Laxenburg blizu Dunaja, 325.

Laz („Welikhilas“), kraj v selški občini blizu Bukovšice, 24 o.

Lazic, vas na Cerkljanskem, 534.

Ledine Dolenje in Gorenje („Doleniledini, Goreniledini“), vas v žirovski občini, 24 b. — Podružnica sv. Jakoba v Ledinah, 696, 700.

Ledinica, vas blizu Žirov. — Cerkev sv. Ane v Ledinici, 696, 700.

Leskovica („Lesskhowitz“), vas v osliški občini, 24 d.

Liechtenhaimb. — Martin pl. L., ces. komorni svetovalc v Gradcu, 219.

Linz, glavno mesto na Gor. Avstrijskem, 323.

Lipica („Khlainsaffnitz“), vas v starološki občini blizu Žabnice, 24 s, 694.

Litovsko na sedanjem Ruskem. — Kraljevski princ litovski Klement Venceslav, 627.

Ljubljana. 2—4, 6—9, 12, 13, 15—18, 30, 32, 36, 38, 48, 64, 70 77, 79, 82, 84, 88, 91, 117, 122, 132, 133, 135, 152, 157, 164, 169, 185, 186, 201, 202, 205, 207—209, 211, 216, 219, 231, 235, 236, 245, 249, 256, 260, 283, 292, 300, 306, 310—312, 317, 321, 327, 329, 338, 354, 355, 362, 365, 366, 373, 374, 376, 379, 382, 396, 411, 412, 414, 461, 463, 466, 480, 486, 491, 520, 547, 549, 569, 614, 618—620, 629—631, 638, 640, 642—645, 651, 659, 661, 666, 668, 678, 684, 690. — Ljubljanski prebivalci, 643. — Ljubljanski škofje, 170, 171, 187, 265. — Škof Franc, 11. — Škof Urban, 21. — Podložniki ljubljanskega škofa v Stražišču, 23. — Ljubljanski stolni prošt Gašper Freydenschuss, 64. — Namestni škof in stolni prošt Mihael pl. Komberg, 205. — Dekan stolne cerkve Leopold Josip Hanibal grof Petaz, baron v Podgradu in gospod v Ribniku, doktor teologije, 592. — Grajski grof na ljubljanskem gradu Ivan Andrej baron Buczelein, 355. — Ljubljanski meščanje, 643. — Ljubljanski trgovec Ivan Karnion, 148; Josip Tenessle, 444, 445. — Vojaško poveljništvo v Ljubljani, 640. — Ljubljanski kmečki nabor („Paurn Musterung“), 201. — Ljubljanska reduta, 341, 362, 382. — Grajska ječa, 355. — Ljubljanska mera, 100.

Ljubnik, gora blizu Škofje Loke, 64, 108.

Log („Nalogu“), vas v poljanski občini, 24g. — Cerkev sv. Volbenka na Logu, 531—533, 535, 540, 543, 552, 554, 557—559, 565, 567, 570, 572, 573, 575, 576, 616.

Log („Nalogu“), kraj med Olšami in Selcami, 24i, 24m.

Loka (Škofja Loka), 10, 13, 26, 31, 34, 42, 43, 45, 50, 59—61, 67, 75, 78—80, 88, 89, 103, 107, 109, 118, 120, 125, 135, 140, 152, 154, 161, 164, 169, 180—183, 186, 190, 192, 196, 200—202, 204—210, 216, 217, 219, 220, 222, 224, 227, 228, 230, 231, 233—235, 238, 244, 247, 259, 266, 276, 285, 288, 289, 295, 296, 298, 299, 301, 303, 351, 355, 357, 379, 380, 386, 393, 434, 443, 463, 484, 511, 524, 562, 583—586, 588, 590, 591, 603, 605, 606, 610, 628, 634, 636, 649, 650, 665, 667, 671—677, 679—682, 685—687, 689, 691, 692, 694, 695, 701, 703. — Ločanje, 72, 73, 148, 159, 164, 186, 187, 197, 205, 206, 219, 248, 287, 333, 343, 416, 455. — Loško prebivalstvo, 638, 642.

Loško mesto, 126, 127, 146, 151, 152, 172, 231, 245, 263, 264, 267, 269, 272, 274, 276, 288, 333, 343, 346, 385—387, 398, 401, 412, 415—417, 443, 463, 556, 571. — Loška okolica, 152. — Loško obmestje (Burgfried), 135, 415. — Predmestje, 484. — Mestno obzidje, 571. — Mestna vrata, 205, 424. — Mestni trg, 623. — Mestni tlak, 571. — Oslov-ske ulice („Esell gasen“), 63. — Štemarje („am Stemer“), 24u, 88. — Studenec („am Prun“), 24r, 157, 380. — Kopel („beim Pad“), 24r, 157. — Krivi most („Khrumpen Prukhn“), 24r, 157, 346, 610, 611. — Most pod šolo, 694.

Loški grad, 47, 57, 64, 83, 85, 93, 103, 122, 124—127, 129, 132, 135, 141, 157, 159, 160, 163, 164, 169—172, 175, 181, 192, 196—198, 206, 209, 212, 216, 223, 227, 229, 237, 238, 240—242, 244, 245, 250, 251, 253, 254, 256—258, 266, 271—274, 281, 283, 287—289, 291, 293, 296, 301, 303, 307, 312, 313, 315, 317, 320—322, 328, 332, 334, 341, 343—345, 348—351, 363, 372, 381, 391, 397, 398, 403—406, 412, 415, 417, 418, 424, 425, 427, 430, 437, 438, 440, 441, 444, 448—450, 452, 456, 458—460, 462, 463, 467, 468, 471, 477, 478, 480, 487, 488, 494, 512, 514, 516, 520, 546—551, 553, 556, 562, 568, 578—582, 589, 593, 615, 621—626, 632, 637, 641, 646—648, 657, 664, 692. — Loška graščina, 133, 170. — Grajski stolp, 25, 135. — Grajske ječe, 205, 206, 375, 468. — Tezalnica in ječa za zločince na loškem gradu, 135. — Grajska kapela, 157, 224. — Kapela sv. Ane na gradu, 287. — Kaplan pri kapeli sv. Ane, 287. — Grajski kaplan, 477. — Kaplanija v loškem gradu, 27. — Kaplan v loškem gradu Gašper

Waynman, 19. — Grajski vratar, 157. — Dva grajska stražnika, 157.

Cerkev sv. Jakoba v Loki, 24, 183, 187. — Loški mestni prošt, 287. — Mestni prošt Mihael Žerovnik, 313, 315, 316. — Dušni oskrbnik v loškem mestu Matija Falenč, 477. — Kapucinska cerkev, 143, 568. — Kapucinski samostan, 568. — Nunski samostan, 24 r, 157, 170. — Nune, 100, 247. — Podložniki nunskega samostana, 169, 170. — Spovednik nunskega samostana sv. Klare Boštijan Vodnik, 583. — Opatica Agata Oberegger, 201. — Beneficijati kapele sv. Trojice: Boštijan Vodnik, 583; Gašper Lavtižar, 636.

Sirotišnica (bolnišnica, špital) v Loki, 24, 63, 120, 415. — Špitalski mojstri: Andrej Papler, 63; Ivan Rodar, 63; Andrej Križaj, 63. — Bratovščina sv. Katarine v cerkvi sv. Jakoba, 24. — Bratovščina sv. rešnjega telesa v Loki, 146, 583—586, 588—591. — Rektorji te bratovščine: Peter Anton Zanneti, 583; Rudolf Ferdinand Josip Anton pl. Halden zu Neidberg, 586, 588, 589. — Denarničarji te bratovščine: Ivan Jakob pl. Kossen, protipisar loškega gospostva, 583—586, 588, 589; Ivan Josip Zewall, žitničar loškega gospostva, 590, 591. — Asistentje te bratovščine: Boštijan Vodnik, nunski spovednik, 583; Peter Anton pl. Zanneti, 586, 588. — Bratovščina sv. rožnega venca v Stari Loki, 484, 517. — Prijorji te bratovščine: Ivan Jurij Rasp, 484; Ivan pl. Grundlern, 517. — Blagajnik te bratovščine: Jeremija pl. Grundlern, 484. — Asistentje te bratovščine: Franc Karol Scharlich, 484; Julian de Juliani, 484; Josip pl. Zannetti, 484, 517; Gabrijel Standtler, 517.

Loška šola, 247, 258, 344, 346, 350, 610, 611, 689. — Učitelji, 100, 157, 484, 517, 583. — Organist, 517, 583. — Mestni cerkovnik, 100, 157, 583.

Mlini. 141, 142, 160, 391, 494. — Mlin pod šolo pri kopeli („Padermüll, beim Pad, vnnder der Schuell bey der Padstuben“), 24 r, 148, 157, 247, 258, 344, 346, 350, 610, 611. — Mlin na Studencu („am Prun“), 24 r, 157, 610, 611. — Mlin pri krivem mostu („Khumpn Prukhn“), 24 r, 346, 610, 611. — Mlin in žaga pri krivem mostu, 157. — Nunski mlin tik mesta s sejalnico za moko („Peitlmihl“), 247. — Graščinski mlin („Fron Mull“), 24 r. — Zeller-Müll (Zehler Muhl), 157, 346, 350. — Valjalnica („Strekhamer“) pri krivem mostu, 24 r, 157. — Stope za čreslo („Lachstampff“), 24 r. — Cajnarica („Zainhamer“), 24 r.

Loški meščanje, 72, 125, 152, 164, 192, 205, 454, 455. — Meščanje: Križe Kos, 1; Jakob Naglič, 1; Anton Stingel, 1;

Jurij Fridel, 1; Pavel Mure, 1; Ivan Schabengast, 1; Ludovik Freysleben, 1; Rafael Naglič, 24; Gregor Gruden, 24; Ludovik Weniger, 25; Urban Kunstelj, 25; Jakob Bischocher, 25; Jakob Roglovič, 33–35; Jurij Feichtinger, 42; Gregor Formacher, 52, 60; Andrej Heberle, 61; Boštijan Per, 61; Lenart Koševen, 61; Mihael Kos, 61; Ivan Zadrega, 61; Jakob Frueperger, 61; Skrbín, 66; Feichtinger, 66; Novak, 66; Andrej Kos, 88; Ivan Kos, 88; Matija Weithauer, 130; Ivan Korošec, 130; Jeremija Grundtler, 173; Andrej Kos, 194; član notranjega svetovalstva Jurij Frueperger, 183; črevljár Peter Proj, 266; mestni svetovalac Ivan Pušar, 357, 441; svetovalac Gregor Pišek, 441; svetovalac Ivan Ständtler, 441; pek Tomaž Plešec, 481; Matevž Klemenčič, 596; mestni svetovalac Matevž Grgolè, 628; svetovalac Anton Dremota, 628.

Loška občina, 447, 627. — Mestno zastopništvo, 159. — Mestni sodniki, 24 r, 33, 34, 44, 66, 72, 73, 135, 148, 159, 186, 187, 192, 205, 231, 276, 333, 343, 357, 385–387, 400, 409, 415, 416, 424, 439, 446, 455, 470, 630, 631, 639. — Mestni sodniki: Matevž Reisser, 1; Jurij Feichtinger, 25; Ivan Smolè („Smalle“), 51; Andrej Haberl, 67; Ivan Papler, 159; Jurij Haberl, 183; Jurij Frueperger, 222, 417, 430, 441, 447, 450, 454, 455, 457; Marks Anton Homan, 547, 556; Lorenc Feichtinger, 579, 581; Jurij Anton Radovič, 623, 626–628, 632, 637, 642, 646, 653, 657, 658, 662, 664, 670, 673. — Mestno sodišče, 50, 66, 409. — Oskrbnik mestnega sodišča Andrej Kos, 109. — Mestna sodnijska hiša, 67. — Sodstvo loškega mesta, 627. — Loško meščanstvo, 72, 222, 450, 455. — Mestno svetovalstvo, 72, 73, 159, 187, 192, 222, 231, 333, 357, 385–387, 400, 416, 439, 446, 447, 450, 470, 627, 630, 631, 638, 639, 642. — Mestni svetovalci, 51, 357. — Člani notranjega in zunanjega svetovalstva, 135. — Mestni pisar, 219. — Mestni pisar Andrej Novak, 50.

Loški trgovci, 205. — Loški mesarji, 638, 639. — Mesar Benedikt, 24 u. — Loška mesnica, 24 u. — Loški peki, 247, 314. — Izba za kruh („Proth Camer“), 222. — Pek Tomaž Plešec, 481. — Loški usnjarji, 152. — Loški črevljárji, 152. — Bratovščina usnjarjev in črevljárjev v Loki, 208. — Črevljár Peter Proj, 266.

Vojaštvo v Loki, 638, 640, 642, 644. — Davkarski uradniki v Loki, 701.

Stara Loka (Fara), 19, 24, 24 r, 24 s, 24 u, 58, 66, 108, 169, 201, 466, 498. — Graščina v Stari Loki, 120. — Loška fara, 24 u, 104, 124, 125. — Podružnice loške fare, 125, 287. — Cerkev sv. Jurija (farna cerkev), 24 r, 466, 480. — Loški (pri-

farski) župniki, 39, 100, 121, 151, 157, 178, 222, 231, 243, 245, 248, 287, 317, 480, 498. — Loški župniki; Ambrož Hausman, 26; Gašper Freydenchuss, 64; Andrej Hafner, 157; Ivan Dienstman, 241; Franc Leopold pl. Kalin, 636, 651. — Kaplan Lenart Jordan, 19. — Vikar loške fare Jernej Štrukelj, 99. — Prifarski cerkovnik, 100, 157, 517. — Podložniki prifarskega župnika, 703.

Loško gospostvo, 13, 24, 24 c, 24 v, 25, 27, 29, 39—41, 45, 46, 55, 58, 69, 70, 75, 76, 84, 99, 100, 110, 112, 113, 115, 117, 118, 122, 123, 125, 126, 133, 135, 139, 141—143, 148, 150, 151, 154, 157, 158, 162, 163, 169—171, 180, 188, 195, 201, 205, 206, 209, 211, 212, 216, 217, 219, 222, 223, 225, 231, 233, 234, 236, 237, 240, 242, 243, 245, 248, 249, 251, 258, 259, 263, 264, 266—269, 271, 273, 275, 281, 284, 286, 288, 290, 293, 295, 307, 309, 310, 312, 313, 317, 320, 328, 331, 335, 336, 338, 343, 346, 357, 370, 372, 377—379, 381, 382, 389, 391, 394, 397, 398, 403, 408, 410, 413, 414, 416, 417, 424, 425, 429, 432, 433, 435, 445, 448, 450, 451, 454—456, 462, 464, 466, 468, 471, 480, 481, 486, 487, 490, 493—497, 502, 504, 506, 507, 509, 510, 513—515, 522, 524, 525, 527, 529, 530, 542, 556, 560, 578—580, 603, 604, 606, 609, 612, 613, 623, 627, 634, 645, 649, 655, 676, 680, 686. — Loška zemlja, 133. — Ozemlje loškega gospostva, 266. — Oskrbništvo loškega gospostva, 66, 234. — Oskrbniki, 33, 45, 72, 73, 85, 94, 100, 115, 121, 133, 138, 141, 144, 171, 258, 415. — Oskrbniki: Baltazar Sigestorffer, 1; Anton baron Thurn (Thurm) vnd zum Crewtz (Khreucz), 10, 11, 13; Lenart pl. Sigesdorff (Sigessdorf), 19, 22, 23, 25, 26, 28, 30—32, 35, 511; Filip pl. Sigeszdorff zu Groszwinkhlern vund Schrotentthurn, 36—38, 43; Ivan Kristof Herwart zue Hohenburg, 47—49, 51, 53, 54; Gabrijel Kupferschin, 57, 58; Jakob Schreiber, 61, 63, 64, 66; Andrej Albrecht pl. Seidlshoffen, 67; Jakob Fankel, 68—71, 77—84, 87, 89, 91—93, 95—97, 99, 291; Korbinijan Füernpfeil (začasni oskrbnik), 109; Ivan Jakob pl. Wangneröckh auf Gerstorff vnd Buechrain, 120, 122, 124, 126—137, 140, 142, 143, 145, 148, 149, 170.

Glavarstvo loškega gospostva, 199, 208, 314, 369, 417, 548—551, 553, 581, 582, 593, 615, 621—626, 632—635, 637, 641, 646, 647, 653, 657, 662, 664, 665, 670, 673, 674, 682, 686, 689, 692. — Loški glavarji, 125, 152, 157, 164, 171, 172, 182, 190, 196, 206, 212, 220, 229, 231, 237, 258, 284, 312, 313, 321, 387, 393, 415, 480, 531, 693. — Loški glavarji: Anton baron zue Thurn vund zue Creyetz, 14; Ivan Jakob pl. Wangneröckh von Gerstorff auf Buechrain, 150, 151,

153, 154, 156, 158—161, 165—168, 174—178, 180, 181, 184—187, 194, 195, 197—201, 205, 208, 209, 211, 217, 230, 232—234, 261, 265—267, 269—274, 276, 277, 280, 281, 283, 285, 286, 288, 289, 291, 292, 294—296, 298—304, 306—308, 310, 314, 316—320, 322—324, 326—330, 332—334, 337—352, 354, 357—359, 361—372, 374—385, 388, 389, 391—396, 398—434, 436—450, 452—455, 457—459, 470, 471; Franc Matija pl. Lampfrizhaimb zu Pürrho auf Stärrzell, 462—477, 479, 481, 482, 485, 487—491, 503, 505, 508, 511, 512, 514, 516, 520, 521; Ivan Kristof Mändl baron von vnnd zu Deittenhouen auf Tandern, 528, 536, 537, 539—541, 543, 545, 547; Josip Anton Evzebij baron Halden, 552, 554, 555, 557, 559, 561, 562, 565, 567, 568; Anton baron Egkher, 569—573, 575; Rudolf Ferdinand Josip Anton pl. Halden zu Neidberg, 586, 588, 589, 596; Maksimilijan Anton baron Paumbgarten (glavar ali administrator loškega gospostva), 605—612, 614, 620, 628—631, 638, 640, 642, 644, 645, 649—651, 655, 658—661; Ivan Nepomuk grof Edling (glavar ali administrator), 667, 668, 671, 672, 675—678, 681, 684, 687, 690—692, 699; Leopold Avguštin baron Paumgarten, 702, 703.

Imetniki loškega gospostva: Anton baron Thurn vnnd zum Creucz, 18; Lenart pl. Sigesdorff zue Grosswingkhleren, 20, 22; Filip pl. Sigeszdorff zu Groszwinkhleren, 42; Rupert pl. Eggenperg baron zu Ernhausen, 74, 79.

Zakupniki loškega gospostva: Jakob pl. Lamberg, 169; Anton pl. Thurn, 169; Ruprecht pl. Eggenberg, 169.

Komisarji loškega gospostva: Ivan Jurij Puecher zum Wolkheraich und Thann, 118, 133; Ivan Friderik Morhardt pl. Offenwang zum Römekh, 118, 119; Ivan Jurij Rasp pl. Osterberg, 463.

Uradniki loškega gospostva, 157, 245, 291, 303, 320, 367, 379, 463, 468. — Svetovalci loškega gospostva, 463. — Sodnijski oskrbniki, 446, 447, 450. — Sodnijski in protipisarji loškega gospostva, 99, 100, 122, 141—143, 148, 151—154, 157, 159, 170, 176, 178, 188, 198, 259, 283, 296, 298, 304, 307, 308, 314, 317, 321, 324, 379, 380, 417. — Sodnijski in protipisarji: Andrej Novak, 50, 56, 59, 60, 62; Korbinijan Füernpfeil, 109, 130, 156, 185, 186, 189, 191, 204, 221, 227, 228, 234. (Ravno ta kot podoskrbnik loškega gospostva, 204, 228; potem kot podglavar, 225, 235, 236; in kot oskrbnik loškega gospostva in mesta, 239—246, 249, 250, 252, 254, 256, 258, 259, 266, 270, 273, 281, 283, 288, 307, 343, 417, 432.); Ivan Grundler, 520; Ivan Jakob Kos, 540, 542, 543, 546, 552, 554, 557, 559, 568. (Ravno ta kot oskrbnik loškega

gospostva, 562, 563; potem pa pod imenom Ivan Jakob pl. Kossen, knezofreisinški svetovalc in protipisar loškega gospostva, 565, 567, 570, 572, 573, 575, 583—586, 588.); Josip Ignacij Zorè, 636; Ignacij Anton Prenner (tudi kot oskrbnik), 679, 685, 694, 695.

Žitnica (kašča) loškega gospostva, 72, 100, 133, 164, 192, 209, 217, 222, 244, 261, 265, 266, 281, 331, 334, 350, 380, 403, 417, 425, 623, 626, 632, 637, 646, 653, 657, 662, 664, 670, 673. — Žitničarji („Castner, Castenprobst, Castenverwalter“), 100, 157, 170, 178, 198, 205, 209, 216, 219, 220, 222, 245, 291, 380, 606, 608, 611. — Žitničarji: Jurij Sigerstorffer, 170, 171; Baltazar Sigestorffer, 1, 169; Lenart pl. Sigesdorff zu Grosswinklhorn, 10, 11, 13, 15—19, 23, 25, 26, 28, 31, 35; Jakob Schreiber, 56; Jeremija Grundtler, 157, 172, 173, 177, 207; Sigismund Fiernpfeill, 399, 441, 448; Boštijan Dolencec, 531; Ivan Jakob Pavlin, 540, 542, 543, 552, 554, 557, 559, 565, 567, 570, 572, 573, 575; Ivan Josip Zewall, 590, 591; Franc Anton Pogačnik, 636; Jakob Ignacij Zewall, 687.

Odvetniki loškega gospostva: Burkhard Hiczing, 100, 216; Ivan Pučar, 122, 151, 157, 164, 216, 219, 221, 245; Grundtler, 143, 176; dr. Dienstman, 307; dr. Volf Markovič, 402, 415, 426, 429; dr. Kimovec, 520.

Solicitator loškega gospostva, 157. — Solicitator Mihael Novak, 216. — Knezofreisinški pristav v Loki Josip baron Paumgarten, 636, 666. — Loška zemljiška knjiga, 125. — Loški urbarji, 133, 153, 154. — Denarnica loškega gospostva, 444. — Loška mitnina, 120.

Loška deželna sodnija, 133, 456. — Selski sodniki („Landrichter“) loškega gospostva, 135, 157, 350. — Selski sodniki: Pavel Kinig, 98; Jurij Weecz, 428; Jernej Behaimb, 544; Anton Jezeršek, 687. — Sodnijski sluga loškega gospostva, 266.

Loški okraj, 83, 169, 201, 237. — Fare loškega okraja, 118. — Fužinarji loškega okraja, 30. — Županije loškega gospostva, 266, 322, 362, 369, 372, 487, 518, 523, 525. — Župani loškega gospostva, 99, 133, 150, 152, 245, 293, 320, 350, 362, 381, 463, 580, 649, 682, 686, 689. — Župan loškega gospostva Jurij Kalan, 622.

Lovci loškega gospostva, 135, 144, 209. — Lovski mojstri, 180. — Lovski mojstri: Ivan Porenta, 122; Jakob Pekel, 142, 144; Matija Proj, 332. — Logarji loškega gospostva, 293.

Podložniki loškega gospostva, 13, 24, 55, 66, 68, 74, 83, 99, 115, 125, 138, 139, 141, 143, 150—152, 157, 160—164, 169—171, 179, 185, 189, 192, 201, 204, 206, 208, 209, 212, 216, 220, 222, 231, 239, 241—243, 252, 256, 259, 261, 262, 265, 266, 268, 272, 275, 281—283, 287, 288, 291, 293, 297, 299—303, 305—308, 313, 314, 316—320, 325, 327—332, 334, 337—341, 346, 348, 350—354, 356—367, 369—372, 374—384, 389—392, 394—396, 398, 409, 411, 423, 425, 433, 454—456, 466—468, 474, 475, 486, 487, 489, 492, 522, 561, 563, 569, 574, 580, 606, 608, 609, 620, 622, 633, 647, 650, 661, 674, 677, 678, 692, 693. — Odvetnik loških podložnikov dr. Nikolaj Kunzlmann (Kunstlman), 245, 291, 429.

Priimki tistih podložnikov, kateri so živeli leta 1560. na zemlji loškega gospostva.¹⁾

Abessibach (IV), Adam, Agnesič (II), Ahacijev sin (III), Albreht (II), Alič (VI), Alojna (III), Ambrožič, Amota (II), Andrejec (IV), Andrejev sin (II), Anin sin (III), Ankin sin, Anžetov sin (II), Arnol (II), Avguštinov sin, Avkina hči, Avstnic, Ažbè (II), Ažman, Baba, Babič, Bajželj, Barbarin sin (III), Belan (II), Belč, Belec (II), Benédek (III), Benedikt, Benediktova hči, Benediktov sin (III), Bezavičar, Bezjak (II), Bizjak (III), Blažev sin, Blažič (II), Bobek (II), Bogatè (VIII),²⁾ Bohinjec, Bohinjič, Boncelj (IV), Borjan (II), Božič, Božnar, Bratuš (II), Brčič (VIII), Bregant, Brešar, Bretzl (II), Britvar (II), Brnad, Brničar, Brodeško, Buh (VII), Bukovec, Bukovšček, Bunc, Burnik (III), Burjan, Cajhen (II), Cankler, Cegnar (II), Cepek, Cerer (III), Cijak, Cimperman (XI), Cof (V), Coklar (IV), Cviren, Čadež (II), Čebl, Čeh, Čik (II), Črnè, Debeljak (IV), Degarin, Demšar (VI), Dienstman, Divjak, Dobenec, Dobrè (III), Dobrovnik (II), Doleneč (VI), Draksel (II), Drčar, Drebes, Dremota (II), Drenovec (II), Duša, Elenin sin (II), Erazem, Erhardt (II), Erjavec, Eržen (XVI), Erženec, Fabijanov sin, Fajfar (IV), Fakin (II), Favce (IV), Feguš (II), Feman (IV), Fik (II), Filipič (III), Finec, Flinč (II), Floriančič, Formacher, Forstner (IV), Fortuna, Frakule (V), Frede, Freundtl, Fric (II), Frice-tov brat (II), Frlan (III), Frlic (III), Frölich, Frölichauß (II), Fudt, Gaber (IV), Gabriel, Gampa (VII), Gamperl (III),³⁾ Gansterl,⁴⁾ Gariol, Gašperjev sin (III),

¹⁾ Rimske številke v oklepih pri posameznih priimkih nam kažejo, koliko podložnih posestnikov se je tako zvalo. Ako ni pri kakem imenu rimske številke, pomenja to, da se je samo jeden podložnik tako pisal.

²⁾ Dandanes Bogataj.

³⁾ Sedaj Kemperle.

⁴⁾ Dandanes Jenšterle.

Geiger, Gladek, Godec (III), Godweiss, Golec (II), Golej, Golibajš (II), Goliraj (III), Golob (IV), Golov sin (II), Gompa, Gortnar, Gosar (III), Gospodinec, Govekar (III), Graharij (X), Grahel, Grahovar, Gratzter (II), Gregorin, Gregorjev sin (VIII), Greta, Gretin sin, Grilovec, Groselj (X), Grošec, Gruden, Guntar, Guzel (X), Hafner (VI), Hainrich, Hainricher (XI), Harnisch (IV), Hartman (V), Harzer (V), Hass, Hawman, Herman, Herter, Hertzog (V), Hlebec, Hodnik, Hojkar, Holzknecht, Homar, Homolec (IV), Hostnik, Hribernik (IV), Huebman, Ile (II), Ile-tov sin, Ivanova hči, Ivanov sin (IV), Izda (II), Jagodišnik (II), Jakobè, Jakobova hči (II), Jakobov brat, Jakobov sin (III), Jakon, Jamnik (III), Janča, Jančič (XII), Janezov sin (III), Janežič (III), Jansel, Jansigoj, Jarec, Jauch, Jazbec (III), Jelenec (IV), Jelerjev sin (II), Jemec (VI), Jereb (VIII), Jerebaš (II), Jernejev brat, Jesenko (IX), Joštov sin, Jug (II), Junauer, Juračič, Juran, Jurančič, Juraše, Jurijev brat, Jurijev sin (XIV), Juršè, Juršek, Jursin (II), Justinov sin, Kaiser (V), Kalan (III), Kalanin (II), Kalčič (XI), Kalec (IX), Kamper, Kapitov sin, Karančič (II), Karner, Kašman (VI), Kekelj, Kenda, Kestner (III), Kezar (V), Khauffman (II), Kheffer, Khunig (III), Klemenčič (III), Klementov sin (III), Klinar, Kloboves, Kocijanov sin (III), Kočevar (III), Kofler (VI), Kokolj (II), Kolar, Kolkar (II), Komátar (II), Komar, Konigoj, Kopač, Korošè, Korun (IV), Kos (VI), Kostnar (II), Košenina, Košir (V), Kozjak (II), Kozomernik (II), Kožica, Kralj (VII), Kramar (II), Krapilec, Kravce, Kravec, Krek (II), Kremžar, Kril, Kristan, Kristanov sin, Kristoflič (II), Krivec, Križaj (V), Križec, Križe-jev sin (IV), Križman, Krmel (IV), Kropilec (IV), Kruh (IV), Kruhar (II), Krulec, Kumar, Kunc, Kunstelj (VI), Kuntar (II), Kuralt (X), Lah (III), Laker, Lambertov sin (III), Lambrecht (III), Lambrechtov sin, Langandre,¹⁾ Langerholz, Lašič, Latzanin (III), Lavtar (III), Lebar, Leben (II), Legat (III), Lenartov sin (III), Leutgeb, Likožar, Lilek (II), Lingič, Lip, Löll, Loštrek (II), Loštrk (III), Lotrič (II), Lovretov sin (V), Lucijina hči (II), Lukanova hči (II), Lukanov sin (IV), Lukežev sin, Lukežič, Lukič (IV), Lunger (III), Luznar (VIII), Lužnik, Maček (XII), Mačko (V), Mahorič (II), Majnhart, Malik, Maluzer, Marcher, Marcina (III), Marének, Margraff, Marinček, Marinšek, Marjetina sestra, Marjetin sin (IV), Markelj (II), Markolčič, Markov sin (III), Marolčič, Marolt, Martancelj (V)²⁾ Martinov sin (VI), Marulin

¹⁾ Dandanes Logonder.

²⁾ Dandanes Bertoncelj.

sin, Matajli, Matevžev sin (VI), Matijev sin, Matuš, Maurer, Medničar, Medved, Megušar, Mengušar (IV), Meyrl, Mežnar (II), Mihelec, Mihelic (II), Miheljač (III), Mihelov sin (V), Mikuš, Milec, Mladovan, Mlinar (VII), Mlinarčič (VI), Močeradnik (II), Modrè (VII), Modrijan (II), Mohorjev sin, Mojster, Mojstrik, Mošic, Movrin (VI), Mrak (III), Mravlja, Mravljiček (II), Mrvec, Mrzigoj, Mrzlikar (II), Muha, Muhlić, Mure (V), Nagele, Naglič (IV), Napet, Narigoj, Nembsagkh (III), Nežin sin (II), Niderjung, Niklaveč (V), Nikolajeva hči, Nikolajev sin (II), Nikuler (II), Notar (VI), Novinec (IV), Novak (V), Oberhueber, Obessibach (II), Oblak (V), Obriven (III), Okoren (VI), Ostanek, Osterman, Ostrè (II), Osvaldov sin (III), Ovsenek (VII), Ozebek (II), Ožbè (II), Pacher, Pader, Pajek, Pajer, Papial, Papiler (V), Papit, Partlov sin, Pavlič, Pavlinina hči, Pavlov sin (VI), Pečelin, Pečnik (VI), Pehaimb (IX), Pekel (IV), Peluhan (III), Pepelan, Per (II), Perac, Perec, Perko (III), Perner (VI), Petelin (III), Peternel (III), Petračar, Petračič, Petrič (VII), Petrov brat, Petrov sin (IV), Pezdel, Pibre (II), Pibric, Pierin (IV), Pintar, Pirih, Pisenik, Pišohar, Pivek (V), Planina (III), Platiša, Plavec, Plaznik, Plečnar (II), Ploha, Podobnik (X), Podreka, Podvzaj (III), Pogačnik (XII), Pokoren, Pominek, Porenta (III), Potočen, Povše, Praust (III), Prebigoj (II), Prelec (IV), Prevodnik (II), Prezelj (III), Primec, Primožev sin (III), Proj (III), Prosen (III), Pšenica (II), Puc (IV), Puč, Pušar (IV), Rader (II), Raingkhler, Rajgelj (IV), Rakar, Ramoveš (II), Ranta (III), Rasp, Rat (IV), Ravnikar, Raznožnik (IV), Razvozda (IV), Reiter, Rejec (IV), Remeč (II), Rep (II), Rezak (V), Ribar (II), Riboldt, Riemer, Rih-taršič (II), Rjavec, Rogel, Roka (II), Rolec (III), Rosenkhranz (II), Rotijin sin, Rottl, Rovtar (IV), Rožnik, Rubenčič, Rudolf (II), Rukule (VI), Rupar (VI), Rupertov sin (II), Samšè (II), Sargoj (II), Savinec, Schalderman, Schalmaister, Schmid (VIII), Schwaiffstrigkh (II), Sedej, Seidl (II), Sejan, Selanin (II), Selničar, Semen (XII), Seničar (IV), Senuzen, Seret, Setzer, Siber, Simonov zet, Skala, Skobel, Skutnik, Sluga (IV), Smojk (III), Smolè (III), Sodar, Spindler, Spirlić (III), Srakar (VIII), Ständigl (II), Starman (III), Sternsee, Storman (IV), Stovcin, Strel (IV), Strelec (VI), Strgar (II), Strnad (II), Suhl, Sušnik (VII), Svetec, Svetko, Šaler (III), Ščinkovec (III), Ščurek (III), Šegina, Šenčur, Šerfoltnik, Šifrer (VII), Šiman, Šimnov sin (VI), Šinek (III), Škoda (II), Šok, Šorl (III), Šorn (VI), Šoštar (XIX), Špeh, Štalič (II), Štefan, Štefančič, Štefanov sin (V), Štiglic, Štrekelj, Štrukelj (III), Štupnikar, Šubic (II), Šust (VII), Tajnè, Tauš (III), Tavčar (IV), Telban (VII),

Tisovec (III), Tolčaj, Tomazin (II), Tomaž, Tomažev sin (VII), Tomažič, Tomažin, Tonetova hči, Tonetov sin (III), Torek, Tratar, Tratnik (III), Trček, Trebuhar, Trepal (II), Treven (II), Triester, Triller (VII), Trojar (VII), Trotič, Trotiš, Trpin (IX), Turnar (II), Ulrikova hči, Ulrikov sin (III), Ultrinčič (II), Urbančič, Urbanova hči, Urbanova sestra, Urbanov sin, Uršin sin (III), Valantova hči, Valantov sin, Varl (VII), Vec (II), Večer (II), Verweser (II), Viček (III), Vičik, Videc (V), Vidov sin (II), Vidmar (XV), Vikar (II), Vincencijev sin (II), Vivoda, Vodnik (IV), Volčič, Vončina (IV), Vrdnik, Vreča, Vrhunec (II), Vuješ, Vurtel, Wachter (III), Wagner (II), Walter (III), Walts, Weber (IV), Weinman, Windischer, Wipfler, Wisandt, Wolgemuet, Wulffing (V), Wunitzer, Zajka, Zavaligoj, Završnik (III), Zelenec (III), Zerzer, Zeyritz (V), Zibal, Ziherl (III), Ziherli, Zorec, Zoren, Zupoldt, Zupan, Zupančič (III), Zwenger (IV), Žabnikar (III), Žagar (V), Žnidar (XI), Žonta (II), Žontar (III), Žrjun.

Lomi („Lomech“), vas v javorski občini, 24 f.

Lomi pri Črnem vrhu v osliški županiji, 24 c.

Lomi Novi, kraj v osliški županiji, 24 c.

Loretto, božja pot v Italiji, 251.

Lotaringija, pokrajina v zahodni Nemčiji. — Lotarinška vojvodinja Marija Terezija, 627.

Loze („Nalasy“), kraj v žirovski občini, 24 b.

Lož, mesto na Notranjskem, 3.

Lučne („Lutschnach“), vas v občini Trata, 24 c, 205.

Luša, vas v selški občini, 503. — L. Spodnja („Pototzi“), 24 p. — L. Zgornja („Naberdi“), 24 p.

Lužica, dežela na Nemškem. — Gorenje- in dolenje-lužiški mejni grof Klement Venceslav, 627.

Malinski vrh („Malinskhiwurch“), vas v javorski občini, 24 c, 24 f, 24 u.

„Mali praipi“, kraj v osliški županiji, 24 c.

Mališek, potok v žirovski županiji, 24 b.

Mändl. — Ivan Krištof M. baron von vnnnd zu Deittenhousen auf Tandern, glavar loškega gospostva in mesta, 528, 536, 537, 539—541, 543, 545.

Mark, nekdanja grofija na Westfalskem. — Markski grof Klement Venceslav, 627.

Markovič. — Dr. Volfgang M., odvetnik loškega gospostva, potem stanovski tajnik v Ljubljani in poslednjič polkovni svetovalec v Gradcu, 307, 342, 402, 412, 415, 417, 426, 429, 436, 438, 472.

Martinji vrh („Martinwurch“, zaselje v žirovski občini, 24^b.

Martinji vrh, vas v selški občini, 24ⁿ, 244.

Mauterndorf v Lungavu na Solnograškem, 170, 205, 209, 218, 229, 413.

Medvedja dolina, sedlo na kranjsko-koroški meji, 486.

Mednica („Mednitz“), kraj v loški občini, 24^b.

Medvode, 231.

Megušnica, kraj v selški občini, 544.

Mehovo, nekdanji grad na Dolenjskem, 3. — Mehovsko gospostvo, 3.

Mengeš („Manspurg“). — Ivan Bonomo zum Wolffspühel vnd Manspurg, 64.

Metlika, mesto na Dolenjskem, 6, 7. — Metliško, 2, 3.

Mišenjsko (Meissen) na Saskem. — Mejni grof mišenjski Klement Venceslav, 627.

Mlaka („Namlatzi“), vas v javorski občini, 24^p.

Moguncija (Mainz), mesto na Nemškem. — Izborni knez mogunski, 359.

Mojstrana, vas na Gorenjskem blizu Dovjega, 678, 683. — Mojstranske fužine, 152. — Mojstranski kajžarji, 655. — Mojstranski ribiči, 561.

Mokrice blizu Kostanjevice na Dolenjskem, 7.

Monakovo, glavno mesto Bavarskega, 165, 269, 379.

Morharten (Morhandt, Märhart, Manchart). — Ivan Friderik M. von Offenwang vnd zum Romegg (Römegg, Rämegg), knezofreisinški svetovalec in komisar, 115, 117—119.

Moškon. — Jurij baron M., 169—171. — Njegovi podložniki, 170.

Moškrin („Matschgram“), vas v staroško občini, 24^q.

Mrzli vrh, vas v osliški občini, 24^c, 110.

Múrave („Murbach“), vas v javorski občini, 24^f.

Naklo, vas blizu Kranja, 22, 170. — Nakelski vikar Filip Straus, 22.

Na Kolku („Nakholtzi“), kraj v poljanski občini, 24e.

Na Pečéh („Napetschi“) ali Dražgoše, vas v selški občini, 24^m.

Na „Tessnem“, kraj v poljanski občini, 24e.

Na vrhu Oslice (?) („Naburch Osslitz“), kraj v osliški županiji, 24^c.

Nemilje („Namilge“), vas v selški občini, 24^m.

Nemško, 140, 169, 170, 208. — Nemci, 351. — Nemška kraljica Marija Terezija, 627. — Nemški mušketirji, 222. — Nemška milja, 115. — Nemški tolarji, 257. — Nemška (dr-

žavna) veljava, 97, 209, 222, 246, 276, 325, 371, 375, 377, 378, 509, 513, 548, 552, 554, 580, 623, 632, 637, 646, 653, 657, 662, 664, 670, 673, 696—698.

Njive Dolge („Dolgegniwe“), vas v poljanski dolini, 24 e.

Njivica (?) („Srednitz“), zaselje v selški občini blizu Nemilj, 24 m.

Nördlingen, mesto na Bavarskem, 230.

Notranjsko, 3.

Novak („Chribu“), posestnik v selški občini blizu Rudnega, 24 m.

Novaki, vas na Cerkljanskem, 24 c.

Novine („Nowinach“), vas v osliški županiji, 24 c.

Novo mesto na Dolenjskem, 4. — Novomeško gospostvo, 3. — Gl. tudi Rudolfovo.

Oberstain (Obrenstain), gl. Karnek.

Oberwelz na gorenjem Štajerskem, 180, 201, 212, 221. — Freisinski zakupnik v Oberwelzu, 145, 413.

Obrern (Obren), gl. Sv. Duh.

Ogersko, 89, 311, 579, 619. — Ogerski kralj Ferdinand, 90, 91, — Ogerski kralj Leopold, 455. — Ogerska kraljica Marija Terezija, 627. — Ivan Katzianer, najvišji vojni glavar na Ogerskem, 2, 3. — Ogerski goldinar, 47. — Ogerski cekini, 47, 49, 53, 54, 59, 60, 62, 531, 533, 663, 688.

Oglej. — Oglejski patrijarhat, 101, 102, 105, 117, 592. — Oglejski patrijarhi, 96, 102, 104, 105, 243. — Oglejski patrijarh Hermolaj, 101. — Oglejski kanonik Franc Frank, 104, 107.

Okroglek („Okhreglach“), kraj v loški občini, 24 g.

Okroglo („Okhroglach“), vas v nakelski občini blizu Kranja, 24 s, 370, 372, 375, 392, 528. — Okroglanci, 372.

Olše („Haberlandt“), vas blizu Podnarta na Gorenjskem, 24 i.

Oreh, vas blizu Mavčič, 18, 37, 38.

Ortenek („Orttenegg“) blizu Ribnice na Dolenjskem, 3, 18.

Osek, mesto v Slavoniji, 10.

Oselnik, kraj v medvodski občini. — Dolenji O. („Doleniossenigkh“), 24 h. — Gorenji O. („Goreniossenigkh“), 24 h.

Oslica (Nova) („Osslitz, Eszlberg“), vas v poljanski dolini, 24 c, 69, 110, 112, 604. — Osliški prebivalci, 604. — Osliška županija („Officium Osslitz“), 24 c, 27, 39, 46, 55, 69, 110, 213, 240, 261, 604. — Osliški župani: Pankrac Tavčar, 69; Matija Peternel, 213; Andrej Križaj, 459. — Osliška cerkev, 603, 604. — Osliški duhovnik, 603, 604. — Osliški rovtarji, 389. — Osliški kajžarji, 389. — Osliška mitnina, 242.

Osojnica („Ossoynikh“), vas v žirovski občini, 24 b.

Osojnik, kraj v poljanski županiji, 24 c.

Oster vrh („Osternwurch“), vas v selški občini, 24 n, 544.

Otalež, vas na Cerkljanskem, 534.

Otočac, mesto na Hrvaškem, 6, 211.

Palmanuova, trdnjava na Beneškem blizu avstrijske meje, 341.

Paradeiser. — Henrik grof P., kranjski deželni oskrbnik, 231. — Podložniki Henrika barona Paradeiserja, 169, 170.

Passau, mesto na Bavarskem, 228.

Paumbgarten (Paumgarten, Paumbgarten, Paumgarten). — Maksimilijan Anton pl. P., glavar (administrator) loškega gospostva, 605, 607—609, 611, 612, 614, 620, 628. — Maksimilijan Anton baron P., administrator loškega gospostva, 629—631, 638, 640, 642, 644, 645, 649—651, 655, 659, 661. — Josip baron P., knezofreisinski pristav loškega gospostva in mesta, 636, 666. — Leopold Avguštin baron P., glavar loškega gospostva, 702, 703.

Pečaher (Pečohar, Pičahar), 164, 180, 269, 288, 304, 308. — Ivan P. in njegov brat Marks P. zum Schöffart, 256. — Ivan P., vinski zakupnik, 249, 342. — Marks P. starejši, 222, 267 (?), 307. — Marks P. mlajši, zakupnik blejskega gospostva, 272, 274, 276, 425.

Penovniki („Penonitzi“), pašniki v selški občini, 24 n.

Petaz. — Leopold Josip Hanibal grof Petaz, baron v Podgradu in gospod v Ribniku, doktor teologije, dekan stolne cerkve v Ljubljani in naddijakon po gorenjskem delu oglejske patrijarhije, 592.

Petrinja, mesto na Hrvaškem. — Trdnjava Petrinja, 311. — Petrinjska doklada, 74.

Peven („Jägerdorf“), vas v starološki občini, 24 r.

Pičen v Istri. — Pičenski škofje, 133, 417. — Pičenski škof Franc Maksimilijan Voccan von Schönpassz, oskrbnik kranjskega deželnega glavarstva, 365, 366, 373, 374, 376.

„Pimberch“, gora v osliški županiji, 24 c.

Planica („Planinitzi“), vas v starološki občini, 24 o.

Plank. — Krištof P., nadduhovnik na Gorenjskem, 93—96.

Plavž, vas blizu Jesenic na Gorenjskem, 655, 678, 679. — Imetnik gospostva na Plavžu Valentin Ruard, 693.

Poče („zu Potschnemb“), vas na Cerkljanskem, 24 c.

Podblica („Podwelitza“), vas v selški občini, 24 m.

Podgora („Podgori“), vas v osliški občini, 24 d.

Podgrad (Schwarzenegg), vas blizu Rodika na Krasu, 592.

„Pod khlopini“, kraj v osliški županiji, 24 c.

Podlónek („Padlamkham“), vas v selški občini, 24 n.

Podobeno („Podobenemb“), vas v javorski občini, 24 f.

Podolnica, vas blizu Horjula, 635.

Podvrh („Podwurcham“), vas v javorski občini, 24 f.

Polhov Gradec, 62. — Polhograški vikar Kozma Kalčič, 62. — Polhograški duhovni pomočnik Mihael Čuk, 62. — Polhograško gospostvo, 62, 181. — Gospod polhograškega gospostva Jurij baron Kisel, 62. — Polhograško sodišče, 24 a.

Poljane, vas blizu Škofje Loke, 24 e, 24 r, 503, 531—533, 535, 540, 542, 543, 552, 554, 557—559, 564—567, 570, 572, 573, 575, 576, 593, 616, 703. — Poljanci, 152. — Poljansko, 554. — Poljanska dolina, 157, 169, 243, 352. — Poljanska fara, 187, 498, 605, 607, 616. — Poljanski farani, 625. — Poljanski župniki, 187. — Poljanski župniki: Karol Ignacij Codelli, 498; Matija Falenč (Falenič), 531; Ivan Gašper Jager, 540, 543, 552, 554; Ivan Krstnik Šinik, 554, 557, 559, 565, 567, 570, 572, 573; Andrej Blaznik, 575; Valentin Notar (župnik in dekan), 703. — Farna cerkev sv. Martina, 542, 564, 566, 570, 594, 595, 597, 599—601. — Poljanski farovž, 498, 625. — Šola v poljanski fari, 689. — Poljanska županija („Officium Poelan“), 24 e, 27, 39, 46, 55, 100, 110, 157, 256, 351, 392, 549. — Poljanski župani, 99, 250, 547, 553, 578, 579, 582, 593, 633—635, 641. — Poljanski župani: Martin Kržišnik, 625; Florijan Kržišnik, 677. — Poljanski logar, 403, 408.

Poljane, vas na Kočevskem, 3.

Poljsko. — Kraljevski princ poljski Klement Venceslav, 627.

Poljšica, vas blizu Podnarta, 24 i, 261. — Poljšiška županija („Officium Poglschitz“), 24 i, 27, 39, 46, 55, 110, 403, 450, 549, 676. — Poljšiški župani, 99, 633, 665, 692. — Poljšiški župan Anton Jerala, 648, 676.

Porezen („Possenikh oder Wind Albn“), gora na meji Tolminskega in Kranjskega blizu Sorice, 24 c.

Portia. — Grof P., 209, 231.

Potok („Salempotogh“), kraj v selški občini blizu Bukovšice, 24 o.

Potok („Im Pach“), to je ob potoku Sopotnici v loški občini, 24 h.

Poziren („Posirim“), vas v selški občini blizu Bukovšice, 24 o.

Praprotno („Praprotnem, Ferngriedt“), vas v selški občini, 24 p, 43.

Praše („Praschach“), vas blizu Mavčič, 24 t.

Predmost („Primosti“) v poljanski občini, 24 e.

„**Predniti**“, kraj pri Mrzlem vrhu v osliški občini, 24 c.

Prenner. — Franc Gašper baron P., 291.

Presérje („Presseriach“), kraj v osliški občini, 24 d.

Prilesje („Prilesi“), vas v poljanski dolini, 24 e.

Primorsko, 170.

Prosek, vas blizu Trsta, 122. — Proseško vino (prosekar), 122, 132, 214, 228, 294.

Prtovč („am Prietagh“), vas v selški občini, 24 k.

Pševo („Wischewi“), kraj pod Sv. Joštom blizu Kranja, 24 o.

Ptuj, mesto na Štajerskem, 152.

Püchler. — Ivan vitez P., oskrbnik najvišjega vojnega glavarstva, 3, 7.

Pučar, odvetnik loškega gospostva, pozneje deželni pisar in stanovski tajnik, 221, 222, 245, 248.

Puecher (Puechen, Puech). — Ivan Jurij P. zu Wolkher-
saich vmd Thann, knezoškofijski svetovalec, stolni dekan frei-
sinške škofije in knezofreisinški komisar v Loki, 103, 107,
108, 118, 124, 133, 232, 261, 265, 266, 275, 283, 288, 289,
291, 296, 299, 301, 302, 305, 313, 314, 316—321, 323, 326—
328, 339—341, 347, 348, 352, 359, 361, 379, 381.

Pungart („Paungarten“), vas v medvodski občini, 24 t,
58, 65.

Purgkstall. — Karol pl. P. iz Puštala, 18.

Purkhrein, gl. Burekhrein.

Puštal, vas v loški občini, 18, 24 u, 169, 612, 703. —
Puštalski podložniki, 24 r.

Rabatta. — Anton grof R., 137.

Račeva („Radischewi“), vas v žirovski občini, (24 a, 24 b) *žup. Hleva vrb*

Radgona, mesto na Štajerskem, 152.

Radovljica, mesto na Gorenjskem, 169. — Radovljiški
nadduhovnik Gašper Freydenschuss, 64. — Matija Falenč,
vikar (provizor) radovljiškega prošta, 477, 479. — Radovljiško
gospostvo, 348, 486, 645. — Radovljiški podložniki, 170,
171, 486.

Radstadt, mesto na Solnograškem. — Pl. Donekh, solno-
graški oskrbnik v Radstadtu, 462.

Rain, mesto na Bavarskem blizu izliva reke Lika v Do-
navo, 228.

Rakovica („Rakhowitzi“), kraj pod Sv. Joštom blizu
Kranja, 24 i.

Rantovšče („Swolge“), kraj v selški občini, 24 p.

Rasp, 164. — Marjeta R., 14. — Viljem R. iz Stare
Loke, 24, 24 u. — Jurij R. iz Stare Loke, 58, 66. — Ivan
Jurij R. pl. Osterberg, 463.

Rastovke („Nalogu“), zaselje v selški občini, 24 u, 24 p.

Rastovke, gozd v selški občini, 126, 133.

Rateče („Rottendorf“), vas v starološki občini, 24 t, 49, 51, 52, 694.

Ravan Dolenja („Doleniraun“), vas v javorski občini, 24 e.

Ravan Gorenja („Goreniraun“), vas v javorski občini, 24 c.

Ravbar. — Krištof R., imetnik gospostva na Goričah, 13.

Ravensberg, nekdanja grofija na Westfalskem. — Grof ravensberski Klement Venceslav, 627.

Ravne („Raunach“), grad na Notranjskem. — Jakob iz Raven, 3.

Ravne („Raunech“), vas v žirovski občini, 24 b, 209.

Ravne („Im Ebendlein“), vas v soriški občini, 24 k.

Ravne („Goreniraun“), kraj v selški občini blizu Sv. Lenarta, 24 p, 254.

Reichlstain, prav za prav Reittlstein, gl. Repnje.

Reka, mesto na Hrvaškem, 587.

Repnje, vas blizu Vodice na Gorenjskem. — Gradič „Raichstain“ v Repnjah, 209.

Rezno, mesto na Bavarskem, 165, 166, 282, 339—341, 346, 347, 351—353, 356, 358, 359, 361, 379, 390. — Rezenski škof Klement Venceslav, 627.

Ribnica, trg na Dolenjskem, 3.

Rim. — Rimski papeži, 102, 118. — Rimski papež Gregor XV., 107. — Papeževa bula, 480. — Ivan Rembold, avditor na dvoru rimskega papeža, 105.

Rimsko cesarstvo, 169. — Rimska država, 170, 627. — Rimski cesarji, 115, 116, 122, 133, 139, 141, 142, 159, 164—166, 169—171, 198, 205, 208, 222, 226, 231, 282, 299, 300, 305, 306, 318, 323, 328, 332, 339, 340, 352, 359, 361, 379, 394, 454, 455, 487, 503, 579, 580, 677. — Rimski cesarji: Oton (II.), 126, 169—171, 291; Sigismund, 196, 197; Ferdinand II., 118, 119; Ferdinand III., 297, 325, 353, 356, 360, 390; Leopold (I.), 474, 475; Karol VI., 577, 587. — Rimska cesarica Marija Terezija, 627, 677. — Rimski kralji, 359. — Rimski kralj Ferdinand, 5.

Cesarski komisariji, 133, 159, 161. — Cesarski komisar in spiritualibus Jurij Scharlichius, 477. — Cesarski vizitator in temporalibus, 118. — Cesarski vizitator po kranjskem delu oglejske patrijarhije Oktavij Paniczol, 117. — Cesarski komorni svetovalec v Gradcu Martin pl. Liechtenhaimb, 219.

Cesarski dvor, 238, 291, 333. — Cesarska dvorna pisarnica, 239. — Cesarska vojska, 203. — Cesarski polki, 433. — Cesarski vojaki, 236, 244. — Cesarska kontribucija, 192. — Cesarski podložniki, 169. — Cesarska sodnija, 169. — Cesarske

resolucije, 150, 170, 282, 288, 299, 326—329, 332, 337, 338, 352, 354, 369, 375—379, 382, 383, 388—390, 392, 394, 411, 423, 429, 487, 569. — Cesarska razsodba, 169, 170, 305, 384. — Cesarski razglas, 415, 423. — Cesarski odlok, 291. — 291. — Cesarski ukazi, 244, 291, 318, 359, 361—363, 372, 394, 409, 489, 609, 619. — Cesarski patent, 578.

Robidnica („Rubidnitz“), kraj v hotaveljski županiji, 24 d.

Robidnica, kraj v osliški županiji, 24 c.

Robidniški potok („Rubidnitzer Pach“) v hotaveljski županiji, 24 d.

Rotenpuchl (Rotenpuechl, Rottnpüchel), gl. Črnelo.

Rothenfels (Rottfels), freisinško gospostvo blizu Oberwölz-a na gor. Štajerskem, 215, 220, 223.

Rovte („Routti“), vas v občini Olše blizu Kroke, 24 i.

Rovte („Rowtti“), kraj v selški občini blizu Sv. Lenarta, 24 p, 254.

Rožac (Rosazzo) v Italiji blizu avstrijske meje. — Rožaško vino, 122, 132, 143.

Rožica, sedlo na kranjsko-koroški meji, 486.

Rudno („Ruden“), vas v selški občini, 24 m. — Rudničanje, 169. — Rudenska županija, 24 m, 39, 46, 55, 98, 110, 261, 544, 649. — Rudenski župani, 99, 633, 665. — Rudenski župan Matija Jelenec, 648.

Rudolfovo, mesto na Dolenjskem, 6, 7. — Gl. tudi Novo mesto.

Rupe pri Selu v žirovski občini („Rupigori Nasselli“), 24 b.

Samtpauer. — Ivan Karol S., stanovski knjigovodja, 231, 251, 291, 392, 394.

Sasko, 10. — Sasi, 10. — Saski vojvoda Klement Venceslav, 627.

Sava, reka na Kranjskem, 24 s, 549, 561, 656.

Sava, vas blizu Jesenic na Gorenjskem, 655, 678, 679, 693. — Imetnik gospostva na Savi Valentin Ruard, 693.

Sava Gorenja („Bey der Saw“), vas v stražiški občini pri Kranju, 24 s.

Scheyer. — Erazem pl. Sch., 7.

Schnitzenbaumer. — Viljem Sch., četrtglavar, 3.

Schrottenpach. — Ivan Friderik pl. Sch., 170.

Schrottenthurn, gl. Sv. Peter pri Kranju.

Schwaiger. — Matija Sch., deželni tajnik, 252, 291, 320, 321, 330. — Matija Sch., tajnik deželnega glavarstva, 426, 429, 436, 438, 485. — Franc Karol Sch. pl. Lerchenfeld, kranjski deželni odbornik, 614.

Seidlshoffen. — Andrej Albreht pl. S., loški oskrbnik, 67

Selce, vas na Gorenjskem, 14, 24ⁿ, 93, 173, 209, 617, 652, 654, 669. — **Selnica** („Selmitzi“), del selške vasi, 24ⁿ. — **Selnica**, potok, kateri teče skozi Selce, 24ⁿ. — **Selčanje**, 107, 169. — **Selška dolina**, 110, 126, 127, 133, 157, 169, 209, 240, 243, 256. — **Selška fara**, 96, 101—103, 105, 115, 118, 124, 125, 133, 316, 420, 479, 480, 592, 617, 652, 654, 669. — **Selške podružnice**, 480. — **Podružnica v Železnikih**, 103. — **Selški farani**, 479, 480, 482. — **Selški farovž**, 480, 482. — **Farna cerkev**, 480. — **Selški župniki**, 94, 95, 104, 124. — **Selški župniki**: Andrej Wildt, 103; Gašper Telban, 146, 173, 313, 315; Mihael Žerovnik, 477, 478, 481; Matija Falenč, 476, 477, 479, 480, 500. — **Selški kaplani**: Lovrenc Hribernik, 478; Marks Semen, 500. — **Selški ključarji**, 96.

Selška županija („Officium Seltzach“), 24ⁿ, 27, 39, 46, 55, 110, 261, 420, 549, 615, 667. — **Selški župani**, 99, 250, 547, 578, 579, 582, 633—635, 641, 665. — **Selški župani**: Valentin Marenek, 553; Gašper Jelenec, 648, 677. — **Selški logar**, 403, 408, 553. — **Selški logarji**: Primož Bogataj, 98; Ožbolt Pogačnik. — **Selška šola**, 689.

Selo („Nasselli“), vas v žirovski občini, 24^b.

Senica („Schweinitz“), vas v medvodski občini, 24^t.

Seničica, vas blizu Medvod, 231.

Senj, mesto v hrvaškem Primorju, 3, 6.

Sestranska vas („Sesstranskhiwassi“), vas v poljanski dolini, 24^e.

Sigersdorff (Sieggersdorff, Sigersdorff, Sigistorff, Sigelssdorff, Sigestorff, Sigeszdorff, Sigerstorffer, Sigesdorffer). 164, 169, 216, 219, 291. — **Jurij S.**, žitničar, 170, 171. — **Baltazar pl. S.**, oskrbnik in žitničar loškega gospostva, 1, 169. — **Lennart pl. S.** zu Grosswinkhlern, oskrbnik in žitničar loškega gospostva, 10, 11, 13, 15—23, 24^s, 25, 26, 28, 30—32, 35, 291, 511. — **Filip pl. S.** zu Groszwinkhlern vnd Schrotten-thurn, 36—38, 42, 43.

Slavonska dežela („Windischland“), 10. — **Slavonska kraljica Marija Terezija**, 627.

Slovenska marka, 2—4, 6, 7. — **Najvišji maršal v Slovenski marki** Adam baron Lamberg zum Stain vnd Guetenberg, 349.

Smlednik, vas blizu Medvod, 2, 3, 14, 20, 192. — **Oskrbnik smledniškega gospostva** Toman Veider, 20. — **Podložniki smledniškega gospostva**, 20.

Smoldno („Smoldini“), vas v poljanski občini, 24^g.

Smoleva („Smolewi“), kraj v selški občini, 24ⁿ, 209, 544.

Solnograd, 131, 136, 143, 228, 384. — Solnograški nadškofje, 227. — Pl. Donekh, solnograški oskrbnik v Radstadtu, 462.

Sopotnica (Sopotnitz), vas v loški občini, 24^h.

Sora („Sowre“), vas v žirovski občini, 24^b.

Sora, reka, ktera teče memo Škofje Loke, 24^r, 45.

Sorica, vas v selški dolini, 24^c, 261, 420. — Spodnja Sorica („zu Nidern“), 24^k. — Soričanje, 169, 420, 661, 690. — Soriški duhovnik, 420. — Soriška županija („Officium Zeyritz“), 24^k, 27, 39, 46, 55, 110, 256, 261, 286, 288, 420. — Soriški župani, 633, 665. — Soriški župani: Primož Brtoncelj, 648; Primož Lavtar, 672; Jakob Fidler, 677, 690, 691.

Srednik („Srednimberdi“), kraj v starološki občini, 24°.

Srednja vas („Sredniwassi“), vas v poljanski občini, 24^e.

Srnice („Khalechsernitzach“), kraj med Sv. Volbenkom in Sv. Soboto v poljanski občini, 24^h.

Srnjak („Sarnatzi“), vas v žirovski občini, 24^b.

Stain, gl. Kamnik.

Stain, gl. Kamen.

Stanče brdo (?), kraj v osliški županiji, 24^c.

„Stanomerichribu“, gl. Sv. Trije kralji.

Stara vas („Starowassi“) v žirovski občini, 24^b.

Stari dvor v starološki občini 350.

Stari grad („Wilden Lagkh“), grajske razvaline blizu Škofje Loke, 24^s.

Stirpnik („Gorenistirpnigkh“), vas v selški občini, 24^p, 254. — Stirpničanje, 169. — Stirpniška županija („Officium Stirpnigkh“), 24^p, 27, 39, 43, 46, 55, 110, 503, 549, 615. — Stirpniški župani, 99, 633, 665, 692. — Stirpniški župan Pavel Luznar, 648.

Strassoldo. — Franc Josip grof S., kranjski deželni odbornik, 614.

Stražišče („Drasisch“), vas blizu Kranja, 21, 23, 24, 24^q, 24^s, 90, 91, 427, 428.

Strmica („Stormetz“), vas v selški občini blizu Bukovšice, 24^c. — Strmičanje, 169. — Strmiška županija („Officium Stormetz“), 24°, 39, 46, 55, 110, 549. — Strmiški župani, 99, 633, 634, 665, 692. — Strmiški župani: Andrej Luznar, 648; Blaž Rant, 671, 672; Lovrenc Dolenec, 677.

„Strusinach“, kraj v poljanski občini, 24^e.

Studenčič v hlevnovrški županiji, 24^a.

Studeno („Studenemb“), vas v selški občini, 24ⁿ, 209.

Studor („Stodori“), vas v osliški občini, 24^d, 608.

Suha, vas blizu Škofje Loke, 1, 24^r, 24^s, 45, 140, 180, 341, 367, 437, 439, 449, 694.

Suša („Suschie“), vas v poljanski dolini v občini Trata, 24^e.

Suša („Suschie“), kraj v poljanski občini, 24^d.

Svedrov rog („Nabureh Osslitz Swedrobimrogu“), kraj blizu Nove Oslice, 24^e.

Sv. Barbara („Nalosy“), vas v loški občini, 24^h.

Sv. Duh („Beim heyligen geist, Obrern (?), Obren (?)“), 24^s, 59, 99, 110, 575, 694.

Sv. Jedert, cerkev v Čabračah v občini Trata, 24^f.

Sv. Jurij. — Gora sv. Jurija, kje je?, 32.

Sv. Lovrenc, cerkev blizu Breznice v loški fari, 24^g.

Sv. Lovrenc, cerkev v loški občini, 24^u, 39.

Sv. Peter tik Stražišča blizu Kranja, 87, 169.

Sv. Rok, cerkev blizu Št. Vida nad Ljubljano, 634.

Sv. Sobota, gl. Bukov vrh.

Sv. Trije kralji („Stanomerichribu“) blizu Hlevnega vrha, 24^a.

Sv. Volbenk, cerkev na Logu v poljanski fari, 24^g. — Gl. tudi Log.

Šempas na Goriškem, gl. „Voecan von Schönpasz“.

Ševlje („Oscheulach“), vas v selški občini, 24^p.

Šilertabor, grad na Notranjskem, 4, 6.

Škovine („Souerskhiniwe“), zaselje v selški občini tik Železnikov, 24ⁿ.

Šmarjetna gora pri Kranju, 427.

Šmartno pri Kranju, 21, 23, 122. — Šmartenski vikar Matevž Pisanec, 23. — Šmartenski farovž, 21.

Šokaško gorovje („Schockenperg“), najbrž Gorjanci na Dolenjskem, 89.

Špansko. — Španski cefron, 175.

Štajersko, 10, 170, 171, 214, 231, 587. — Štajerci, 10, 13. — Štajerski fevdi, 149. — Štajerska vojvodinja Marija Terezija, 627.

Štibernica (?) („Praprottisch“), kraj v selški občini blizu Bukovšice, 24°.

Sumberk (Schönberg) blizu Trebnega na Dolenjskem, 82.

Svedsko. — Švedski poveljnik Torstenson, 214.

Taber tik poljanske vasi, 24^e.

Tatinec, gozd blizu Naklega, 22.

Thurn. — Anton baron T. vnd zum Creucz, oskrbnik (glavar, imetnik, zakupnik) loškega gospostva, 10, 11, 13, 14, 18, 24, 169. — Ivan Ludovik grof T., 170.

Tirolsko, 547. — Tirolska grofinja Marija Terezija, 627.

Tittmaning (Tüttmaning), mesto na Bavarskem blizu avstrijske meje poleg Salice, 227, 228, 231—234.

Todraž („Bitodrosi“), vas v občini Trata, 24 c.

Tolmin, 604. — Tolminsko, 24 c, 169. — Tolminsko gospostvo, 24 c, 225. — Tolminski glavar, 169. — Tolminski podložniki, 24 c, 170, 225, 431. — Tolminski naddijakoni, 604. — Tolminski naddijakon Andrej Foramiti, 603, 604. — Tolminska planina, 24 c. — Tolminska meja, 24 c. — Tolminski punt, 569.

Toplice na Dolenjskem (?), 444.

Topolje („Topolge“), vas v selški občini, 24 n, 544.

Torka („am Thoregkh“), vas v soriški občini, 24 k.

Toskansko v Italiji. — Velika vojvodinja toskanska Marija Terezija, 627.

Toško čelo, vas pri Št. Vidu nad Ljubljano, 634.

Trata („Trattern“), vas v starološki občini, 24 s, 71, 130, 555, 694.

Trata („an der Tratten“), kraj med Spodnjo in Zgornjo Besnico, 24 i.

Trebija („Triebie“), vas v osliški občini, 24 c, 24 d, 25.

Trnje („am Dornach“), vas v starološki občini, 24 q.

Trojar („zum Troyen“), kraj v soriški občini, 24 k.

Trst, 122, 142, 200.

Ture, gorovje na Solnograškem, 462.

Tüiringija na Nemškem. — Deželni grof türinški Klement Venceslav, 627.

Turki, 2, 3, 5—7, 10, 13, 211, 214, 216, 219, 222, 228, 231.

Ulmerfeld, trg poleg Ipuše na Dol. Avstrijskem, 326.

Uskoki, 3.

Valtarski vrh („Balterskhiwurch“), kraj v loški občini, 24 b.

Vaško brdo (?) („Nouaskhimbergi“), kraj v osliški županiji, 24 c.

Vešter („am Puchl“), vas v starološki občini, 24 q, 24 r, 43.

Videm v Italiji, 341. — Patrijarh v Vidmu, 103. — Videmski vikar, 133.

Vincarji pri Škofji Loki, 169.

Vinharje („Intichern“), vas v poljanski občini, 24 e.

Vipava, 199. — Vipavsko, 152, 205, 209. — Vipavsko vino, 132, 249.

Virmaše („Ermern“), vas v starološki občini, 24 r, 24 s, 24 n, 350.

Visoko („Bissogkh“), vas v poljanski občini, 24 g.

Vngerspach, gl. Vogersko.

Voccan. — Franc Maksimilijan V. von Schönpasz, škof pičenski in oskrbnik kranjskega deželnega glavarstva, 365, 366, 373, 374, 376.

Vogersko blizu Gorice. — Ivan Josip baron z Brd in Vogerskega, 18.

Volaka („Vlatzi“), vas v osliški županiji, 24^d.

Volča („Naboltschi“), vas v javorski občini, 24^f, 110.

Volčji potok („Wolffspichel“), vas blizu Kamnika, 44, 64.

„Vopalle“ (V polje?), kraj blizu Hobovšč v osliški županiji, 24^c.

Vrata, dolina blizu Mojstrane na Gorenjskem, 655, 678.

Vrh na kranjsko-primorski meji proti Cerknemu, 24^c.

Vrhnika, trg na Notranjskem, 82.

Vrnek („Wernegkh“), nekdanj grad blizu Save v hotiški občini, 3, 7.

Vrsnik Dolenji („Dolenibresnikh“), vas v žirovski občini, 24^b.

Vrsnik Gorenji („Gorenibresnigh“), vas v žirovski občini, 24^b.

Vrzenec („Schon Prun“), vas v horjulski občini, 62.

Waidhofen na Ipuši na Dol. Avstrijskem, gl. Bidov.

Walter. — Sebastijan W., glavni davkar („General-Einnehmer“) na Kranjskem, 235–237.

Wagneröckh (Wagnereckh, Wangnerökh, Wangneregkh, Wangneregg, Wagneregg, Wagnerekh, Wagnerökh). — Ivan Jakob W. von Gerstorff auf Buechrain, knezofreisinški svetovalec, najvišji maršal ter oskrbnik loškega gospostva in mesta, 120, 122, 124, 126–137, 140, 142, 143, 145, 148, 149, 170. — Ravno tisti kot glavar loškega gospostva in mesta, 150, 151, 153, 154, 156, 158–161, 163, 165–167, 174–178, 180, 181, 184–187, 192–195, 197–201, 204, 205, 208, 209, 211, 214, 216, 217, 224, 227, 228, 230, 232–234, 255, 258, 259, 261, 265–267, 269–274, 276, 277, 280, 281, 283, 285–289, 292, 294, 296, 298–301, 303, 304, 306, 308, 310, 314–320, 322–324, 326–330, 332–334, 337, 339, 340, 342, 346–349, 351, 352, 354, 355, 357, 359, 361–366, 368, 370–372, 374–376, 378, 382–385, 388, 389, 391–401, 403, 405–409, 412–414, 416, 419, 420, 426–428, 431–434, 436, 437, 439, 441–444, 446, 447, 449, 450, 452–454, 456, 458–460, 470, 471.

Wardtenberg. — Podložniki Ivana Krstnika grofa W., 169.

„Welegusch“ pri Žetini, kraj v javorski občini, 24^f.

Werdenberg. — Podložniki grofa Werdenberga, 170.

Wernberg. — Grof W., 154.

Wernegkh, gl. Vrnek.

Westfalsko na Nemškem. — Vojvoda westfalski Klement Venceslav, 627.

Wiczenstain. — Karol pl. W., višji rudarski sodnik na Kranjskem, 393.

Windischland, gl. Slavonska dežela.

Winter. — Caharija W., najvišji kancelar v Gradcu, 238, 239. — Adam W., freisinški agent v Gradcu, 266, 288, 296.

Wolckhenspergi v Puštalu pri Škofji Loki, prej Oblak imenovani, 612.

Wolfsbüchel (Wolffspichel), gl. Volčji potok.

Württembergško, nekdanje vojvodstvo na Nemškem. — Vojvodinja würtemberška Marija Terezija 627.

Za Brdom („Vnderm Hohenegkh“), vas v soriški občini, 24 k, 24 n.

Zabrekovje („Sabrekhum“), vas v selški občini, 24 n.

Zadóbje („Tschernowurch“), vas v občini Trata, 24 e.

Zali Log („Salemlogu, zum Stuben“), vas v soriški občini, 24 n, 621, 667, 668. — Zaliloški vikar, 621. — Zaliloški cerkovnik, 621.

Za Mejo („Sameyo“), kraj med Lučinami in Bačinami v poljanski občini, 24 h.

Za Prévalom („Dolenichriwowitzi“), vas v javorski občini, 24 f.

Zatičina na Dolenjskem, 170. — Zatiški prelat, 169, 170, 205, 267. — Zatiški podložniki, 169, 170.

Zavrac („Sabratzi“), vas blizu Idrije, 24 a.

Zminec („Smintzi“), vas v loški občini, 24 g.

Žabnica („Saffnitz“), vas v starološki občini, 24 s, 53, 54, 251, 459. — Žabničanje, 222, 240. — Žabniška soseska, 220.

Železniki, trg v selški dolini, 28, 44, 103, 115, 118, 124, 133, 147, 499—501, 598, 629. — Gorenji konec („Oberhamer“), 24 n, 147. — Racovnik („Niderhamer“), 24 n. — Železnikarji, 93—96, 103, 107, 115, 118, 120, 122, 124—127, 129, 133, 216, 219, 314, 316, 317, 393, 480, 602. — Železniška fara, 104, 118, 119, 133, 592. — Železniški farani, 592. — Železniška cerkev, 93, 101—103, 118, 125, 133, 592. — Podružnica sv. Antona, 118, 120, 124. — Cerkev sv. Antona, 133. — Kapela sv. Frančiška, 592. — Železniško pokopališče, 93—96, 118, 125, 133, 480. — Železniški farovž, 501, 592. — Kuracija v Železnikih, 124. — Železniški duhovniki, 93, 95, 103, 125, 133, 480. — Duhovnik Melhior Pučik, 124. — Železniški župnik, 116. — Železniški župniki: Martin Vrečik (Vrečič),

499—501; Anton Babel, 592, 598. — Železniški kaplan, 133. — Bratovščina sv. rešnjega telesa pri cerkvi sv. Antona, 114. — Ključar cerkve sv. Antona Jurij Plavec, 114, 120.

Železniška srenja, 116. — Železniški sodniki, 125, 133. — Železniški sodniki (podsodniki): Andrej Wreczl (sodn.), 28; Andrej Gampa (podsodn.), 44; Anton Kramar (sodn.), 147; Andrej Bobek (podsodn.), 254; Karol Anton Plavec (podsodn.), 499—501. — Železniški fužinarji, 32, 44, 115, 116, 126, 133, 147, 151, 216, 213, 563, 661. — Železniške fužine, 115. — Železniška komisija, 134, 266, 317, 319, 320.

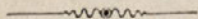
Žerovnica („Sernonitzi“), kraj med Sv. Barbaro in Sv. Ožboltom v loški občini, 24 b.

Žetina Dolenja („Dolenisitini“), vas v javorski občini, 24 f.

Žetina Gorenja („Gorensitini“), vas v javorski občini, 24 f.

Žiri („Seyrach“), 24 b, 24 r, 112, 209, 225, 696—698, 700. — Žirovci, 233. — Žirovska fara, 696, 697, 700. — Farna cerkev sv. Martina, 698. — Podložniki žirovske farne cerkve, 410, 416, 417. — Žirovski župniki: Martin Prener, 695—698, 700; Luka Rand, 700. — Žirovska šola, 689. — Žirovska županija („Officium Seyrach“), 24 b, 27, 39, 46, 55, 110, 209, 256, 371, 398, 503, 545, 582, 628, 663, 681, 688. — Žirovski župani, 99, 209, 250, 547, 553, 579, 633, 641. — Žirovski župani: Martin Bogataj, 112, 225; Mihael Bogataj, 578, 580, 582; Jurij Kalan, 634, 675, 677, 681. — Žirovski logar, 403, 408. — Žirovski rovtarji, 388, 389. — Žirovski kajžarji, 388, 389, 416, 417. — Žirovski novinarji, 112. — Žirovska gora, 244.

Žuženperk na Dolenjskem, 463. — Žuženpersko gospostvo, 3.

II.

Imenik reči.

Bira, 604.

Brambovci in njih orožje, 547.

Bratovščine. — Bratovščina rožnega venca v Stari Loki, 484, 517. — Bratovščina sv. rešnjega telesa v Loki, 583—586, 588—591.

Cajnarica („Zainhamer“), 24 r.

Carina od žita („Traidt Mauth“), 72, 78, 157, 619. — C. od platna („Leinwath Mauth“), 72, 78, 157. — C. od soli, 157.

Cehovske zadeve, 152, 208, 314, 503.

Cena žitu, 89, 110, 163, 164, 172, 192, 216, 219, 272, 623, 626, 632, 637, 646, 653, 657, 662, 664, 670, 673. — Cena mesu, 556, 638, 642. — Cena kuretnini, 89. — Cena živini, 163. — Cena konjem, 257. — Cena senu, 89. — Cena vinu, 89. — Cena bronu, 552. — Cena zvonovom, 552, 575.

Cerkvena zlatnina in srebernina, 205, 269.

Cerkveni računi, 480, 531—533, 535, 540, 542, 543, 552, 554, 557—559, 564—567, 570, 572, 573, 575, 576, 594, 595, 597, 599—601, 616, 617, 652, 654, 669.

Cerkveni shodi (sejmi), 3, 7, 651.

Ceste. — Ukaz, da se ceste popravijo, 581. — Nova cesta proti Jeperici in proti Kranju, 674, 680.

Cestnina, 494.

Davščine. — Zemljiška davščina („Gült“), 3, 13, 15—17, 24 u, 77, 201, 222, 231, 346, 416, 417. — Urbarščina („Urbarszins, Zins“), 24 c, 24 i, 24 l, 74, 110, 111, 157, 346, 514, 522. — Davek („Steur“), 24 i, 74, 157, 514. — Hišni goldinar („Hausgulden“), 151, 346, 398, 450, 560. — Dvorna najemnina („Hofzins“), 148, 159, 164, 172, 245, 248, 398, 412, 416, 417. — Žitni davek („Traidtzins“), 350, 392, 416, 417. — Županski računi („Supansraitung“), 157, 346, 350, 494, 514. — Pomnožki („Mehrunge“), 346, 522. — Davčna doklada („Steur Anlag“), 439. — Nova doklada („Neue anlag“), 226, 311, 312, 343. — Novi zemljiški davek („Neues Huebgelt“), 311, 312, 343. — Denar za tintnik („Calamargelt“), 259. — Pojezdi

(„Poesden“), 231, 258, 259, 346, 350, 380, 381, 424, 463. — Mrtvaščina („Sterbrecht“), 89, 110, 160, 161, 192, 201, 258, 261, 281, 346, 350, 381, 391, 466, 494, 511, 520, 521. — Kupnina („Khauffrecht“), 89, 110, 160, 161, 192, 201, 281, 346, 350, 381, 466, 474, 475, 494. — Izročnina („Übergabsrecht“), 110. — Deseti in dvajseti penez („Der 10. und 20. Pfenig“), 110, 261, 398, 475, 487, 511, 520, 521. — Najemnina („Müettrecht“), 89. — Krčmarina („Taferngelt“), 110, 346, 494. — Izvenredne kontribucije, 141, 150, 157, 163, 172, 198, 201, 204, 205, 209, 222, 223, 266, 288, 328, 346, 350, 465, 466, 514. — Prostovoljne kontribucije, 159, 161, 164. — Konjska kontribucija, 192. — Doklada za cesarjevo potovanje, 628. — Tedenski penez („Wochenpfening“), 74, 75. — Osebni davek („Leibsteuer von Personen“), 74. — Davek za oves („Habergelt“), 74. — Karlovska robotnina („Carlstöttisch Robatgelt“), 55. — Stroški za karlovske zidanje („Carlstettisch Pawgelt“), 74. — Petrinjska doklada („Petrinische anlag“), 74. — Lovski davek („Jäger Zinss“), 24 r. — Lovščina („Schützengelt“), 76. — Vojdstveni denar („Vogteygelt“), 450. — Infulin davek („Infulsteuer“), 463. — Davek od klanja, 631. — Dac na meso, 639. — Najemnina od mlinov, 350. — Za prodano graščinso žito, 346, 350, 494. — Duhovniške penzije, 157, 494. — Razun tega glej tudi pri besedah: Robotnina, Desetina, Mitnina, Mostnina, Carina in Cestnina.

Davčni zapisniki, 106, 111, 336. — Zapisniki davčnih zastankov, 74, 179, 493, 496, 504, 510, 574. — Pozivi, da bi se davki predplačali, 48, 70, 211, 212, 235—237, 292, 295, 404, 407, 410. — Poziv, da bi se davki plačali, 310.

Dedinska pogodba, 57.

Denar. — Nemška (državna) veljava, gl. Imenik oseb in krajev (= Im. I.). — Kranjska (deželna) veljava, gl. Im. I. — Goldinar, krajcar, penez, vinar. — Marka šilingov, 24^k, 24^r. — Marke, 24ⁱ, 24^l. — Šilingi, 24ⁱ, 24^k, 24^l, 24^r, 24^v, 145. — Funt penezov, 24^k, 52. — Navadni zlati cekini, 42, 169. — Cekini v zlatu („Ducaten in Gold“), 63, 64, 91, 243, 293, 425. — Cekini v novcih („Ducaten in Münz“), 47, 65, 544. — Beneški cekini, 175. — Dvocekini, 42. — Križasti cekini, 42. — Ogerski cekini, 43, 47, 49, 53, 54, 59, 62, 531, 533. — Navadne zlate krone, 42. — Dvokrone, 42. — Polukrone, 42. — Tolarji, 42, 164. — Levji tolarji, 42. — Državni tolarji, 198, 201, 348. — Državni tolarji in specie, 130. — Ogerski goldinarji, 47. — Beneške sreberne krone, 130—132, 137, 175, 545, 546. — Sreberne krone, 223, 377, 382. — Libre, 175, 487, 545, 546, 553. — Španski cefroni,

COBISS 2

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

00000209973

634

Luthy Kalam 25 150, 7 150

